

Selülozun Diyabet, Kolesterol ve Tansiyon Sınıfına Ait Bazı İlaçların Kontrollü Salımında Kullanılması ve İlaç Etkileşimlerinin Deneysel ve Teorik Olarak İncelenmesi

Münevver Arzu Harzadın

DOKTORA TEZİ

Kimya Anabilim Dalı

Şubat-2015

An Experimental and Theoretical Investigation on Usage of Cellulose in Controlled Release of Some Drugs of Diabetes, Cholesterol and Blood Pressure-Lowering Classes

Münevver Arzu Harzadın

DOCTORAL DISSERTATION

Department of Chemistry

February 2015

Selülozun Diyabet, Kolesterol ve Tansiyon Sınıfına Ait Bazı İlaçların Kontrollü Salımında Kullanılması ve İlaç Etkileşimlerinin Deneysel ve Teorik Olarak İncelenmesi

Münevver Arzu Harzadın

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Lisansüstü Yönetmeliği Uyarınca
Kimya Anabilim Dalı
Biyokimya Bilim Dalında
DOKTORA TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır

Danışman: Yrd.Doç.Dr.Temir Ali Demir

Şubat-2015

ONAY

Kimya Anabilim Dalı Doktora öğrencisi Münevver Arzu Harzadın'ın DOKTORA tezi olarak hazırladığı "Selülozun Diyabet, Kolesterol ve Tansiyon Sınıfına Ait Bazı İlaçların Kontrollü Salımında Kullanılması ve İlaç Etkileşimlerinin Deneysel ve Teorik Olarak İncelenmesi" başlıklı bu çalışma, jürimizce lisansüstü yönetmeliğin ilgili maddeleri uyarınca değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Danışman : Yrd.Doç.Dr.Temir Ali DEMİR

İkinci Danışman: Yrd.Doç.Dr.Halil BERBER

Doktora Tez Savunma Jürisi:

Üye : Yrd.Doç.Dr.Temir Ali DEMİR

Üye : Yrd.Doç.Dr.Halil BERBER

Üye : Doç.Dr.Necmettin CANER

Üye : Doç.Dr.Hakan DAL

Üye : Yrd.Doç.Dr.Fahrettin AKYÜZ

Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Hürriyet ERŞAHAN

Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Yrd.Doç.Dr.Temir Ali DEMİR danışmanlığında hazırlamış olduğum “Selülozun Diyabet, Kolesterol ve Tansiyon Sınıfına Ait Bazı İlaçların Kontrollü Salımında Kullanılması ve İlaç Etkileşimlerinin Deneysel ve Teorik Olarak İncelenmesi” başlıklı DOKTORA tezimin özgün bir çalışma olduğunu, tez çalışmamın tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tezimde verdiğim bilgileri, verileri akademik ve bilimsel etik ilke ve kurallara uygun olarak elde ettiğimi, tez çalışmamda yararlandığım eserlerin tümüne atıf yaptığımı ve kaynak gösterdiğimi ve bilgi, belge ve sonuçları bilimsel etik ilke ve kurallara göre sunduğumu beyan ederim. 03.03.2015

Münevver Arzu HARZADIN

İmza

ÖZET

Bu çalışmada, selüloz adsorbanının bazı diyabet (Akarboz (D1), Metformin (D2), Gliklazid (D3)), kolesterol (Gemfibrozil (K1), Ezetimib (K2), Fenofibrat (K3)) ve tansiyon (Atenolol (T1), Metoprolol (T2), Karvedilol (T3)) ilaçları ile adsorpsiyon kabiliyetinin ikili ve üçlü ilaç etkileşimleri araştırılmıştır.

Teorik hesaplamalarda MOPAC2012 paket programında PM6 ve PM7, Gaussian 09 paket programında DFT hibrit yaklaşımı, adsorpsiyon deneylerinde ilaç aktif maddelerinin selüloz üzerindeki adsorpsiyonu ve kontrollü salımı UV-Görünür Alan Spektrofotometresiyle incelenmiştir. Mopac2012 yönteminde vücut sıcaklığında (T=310K) kan fazında belirlenen K2-T2, K2-T3, K1-D2, K2-D1-T1, K3-D3-T2, K3-D2, K1-D2-T3 ve K1-D2-T3 molekülleri, DFT yönteminde K1-D2, K3-D1, K1-D2-T1 ve K3-D1-T3 molekülleri kullanıldığında birbirlerinin etkisini azaltacağı ya da artıracığı için mutlaka hekim tarafından doz ayarlaması yapılarak kullanılması gerekmektedir. Deneysel çalışmalarda ise vücut sıcaklığında pH=3'te K1-T2 ve K1-D2-T2 moleküllerinin en yüksek salım yüzdesine sahip moleküller olduğu belirlenmiştir. Salım yüzdesinin yüksek olması ilaç molekülleri arasında etkileşimin olmadığını göstermektedir. Yani aralarında etkileşim olmayan K1-T2 ve K1-D2-T2 ilaç molekülleri selüloza adsorbe edilerek kullanıldığında ilaç vücutta daha uzun süre kalacak ve tedavi edici etkisini daha uzun süre gösterecektir.

Yapılan çalışmaların sonuçlarında etkileşimin termodinamik yönde gerçekleşmesi ve olası H-bağları için uyum halinde olması Mopac2012 ve DFT yöntemlerinde paralellik göstermektedir. Her iki yöntemde de etkileşim kararlılığı düşük olarak belirlenen K1-T2 ve K1-D2-T2 moleküllerinin deneysel çalışmalarda da en yüksek salım yüzdesine sahip olması uygulanan yöntemlerin sonuçlarının uyum içinde olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Adsorbsiyon, DFT, Diyabet, İlaç etkileşimi, İlaç salımı, Kolesterol, Mopac2012, Selüloz, Tansiyon

SUMMARY

In this study, adsorption ability of cellulose as adsorbent was investigated with binary and ternary drug interactions by using some diabetes (Acarbose (D1), Metformine (D2), Gliclazide (D3)), anti-cholesterol (Gemfibrozil (K1), Ezetimibe (K2), Fenofibrate (K3)) and anti-tension drugs (Atenolol (T1), Metoprolol (T2), Carvedilol (T3)).

Adsorption of drug active ingredients on cellulose and controlled release were investigated by using PM6 and PM7 methods of MOPAC2012 package program and DFT hybrid approach of Gaussian 09 package program in theoretical calculations, and also by UV-Visible Spectrophotometer in adsorption experiments. According to theoretical calculations, the values obtained for blood phase at body temperature ($T=310K$) by Mopac2012 method, K2-T2, K2-T3, K1-D2, K2-D1-T1, K3-D3-T2, K3-D2, K1-D2-T3 and K1-D2-T3 molecules, and by DFT method, K1-D2, K3-D1, K1-D2-T1 and K3-D1-T3 molecules showed properties of increasing or decreasing effect on each other, so they necessarily have to be used with dosing by doctors. However in experimental studies in body temperature at pH=3 it was determined that, the molecules of K1-T2 and K1-D2-T2 have the maximum release percent. The higher release percents indicate the lack of interactions between the drug molecules. Thus when K1-T2 and K1-D2-T2 drug molecules which have no interaction among them are used by being adsorbed on cellulose, the drug will exist for a long time in body and its therapeutic effect will last longer.

In the results of the study, the thermodynamic nature of the interactions results and being in tune for possible H-bonds showed parallelism in Mopac2012 and DFT methods. Both methods indicate that K1-T2 and K1-D2-T2 molecules have low interaction stabilities and also in experimental study the same molecules showed the highest percentage of release. This means being in concert with the results of the methods used.

Key Words: Adsorption, Cellulose, Cholesterol, DFT, Diabetes, Drug interaction, Drug release, Mopac2012, Tension

TEŞEKKÜR

Doktora çalışmalarımnda, gerek derslerimde ve gerekse tez çalışmalarımnda, bana danışmanlık ederek, beni yönlendiren ve her türlü olanağı sağlayan danışmanım Yrd.Doç.Dr. Temir Ali DEMİR'e;

Anadolu Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya Bölümünün tüm olanaklarından faydalanmamızı sağlayan Prof. Dr. İbrahim KANI'ye

Laboratuvar çalışmalarımın ve tez yazımımın her aşamasında bilgi ve tecrübesi ile bana her zaman destek olan Yrd.Doç.Dr.Halil BERBER'e;

Bu çalışmada Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi (BAP No 1102F027) tarafından alınan programlar ve bilgisayarlar kullanılmıştır. Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu'na,

Tez çalışmalarım sırasında bilgi ve yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Hakan DAL ve Doç. Dr. Necmettin CANER'e

Hayatımın her aşamasında olduğu gibi Doktora eğitimim boyunca da hep yanımda olan maddi ve manevi desteğini bir an bile esirgemeyen çok kıymetli eşim Mehmet HARZADIN Bey'e, ve ailemin mutluluk kaynakları oğlum Arda HARZADIN ve kızım Zeynep HARZADIN'a teşekkürler ederim.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	vi
SUMMARY	vii
TEŞEKKÜR	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xx
ÇİZELGELER DİZİNİ	xxxix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	lvii
1. GİRİŞ VE AMAÇ	1
2. TEMEL BİLGİLER	4
2.1. Kontrollü İlaç Salımı	4
2.1.1. İlaç salım mekanizmaları	5
2.1.2. Kontrollü salım sistemlerinin hedeflendirilmesi	6
2.1.3. Kontrollü ilaç salım sistemlerinin uygulama yolları	7
2.2. Adsorpsiyon	8
2.2.1. Adsorpsiyon çeşitleri	10
2.2.2. Adsorpsiyonu etkileyen faktörler	11
2.2.2.1. Adsorbatın yapısının etkisi	11
2.2.2.2. Adsorbanın yapısının etkisi	12
2.2.2.3. pH'ın etkisi	12
2.2.2.4. Sıcaklığın etkisi	12
2.2.2.5. Temas süresinin etkisi	13
2.2.3. Adsorpsiyon izotermi	13
2.2.3.1. Freundlich izotermi	14
2.2.3.2. Langmuir izotermi.....	15

İÇİNDEKİLER (devam)

2.2.4. Adsorpsiyon kinetiği	16
2.2.5. Adsorpsiyon termodinamiği	17
2.2.6. UV görünür bölge spektroskopisi	19
2.3. Adsorban Olarak Kullanılan Maddeler ve Özellikleri	20
2.3.1. Doğal adsorbanlar	22
2.3.1.1. Nişasta	22
2.3.1.2. Pektin	22
2.3.1.3. Lignin	23
2.3.1.4. Selüloz	23
2.4. Kontrollü İlaç Salımına İlişkin Örnek Çalışmalar	25
2.5. Teorik Kimyada Kullanılan Hesaplama Yöntemleri ve Bilgisayar programları	28
2.6. Teorik Hesaplama Yöntemleri	29
2.7. Bilgisayarla Kimya Hesaplamaları	30
2.7.1. Moleküler mekanik yöntem	30
2.7.2. Elektronik yapı yöntemleri (kuantum mekaniği)	31
2.7.2.1. Ab-initio yöntemler	32
2.7.2.2. Yarı deneysel (semi-empirik) yöntemler	32
2.7.2.3. DFT (Density Functional Theory) yoğunluk fonksiyoneli teorisi	33
2.8. Hartree-Fock Yaklaşımı	34
2.9. Basis Set (Temel Kümeler)	35
2.10. Mopac 2012 Paket Programının Özellikleri	36
2.11. Geometri Optimizasyonu	37
2.12. Tepkime Yolları	38
2.13. Diyabet	38
2.13.1. Diyabetin sınıflandırılması ve tanı kriterleri	39
2.13.1.1. Tip 1 diyabet	39

İÇİNDEKİLER (devam)

2.13.1.2. Tip 2 diyabet	40
2.13.2. Diyabet ilaçları	42
2.13.2.1. Akarboz (D1)	42
2.13.2.2. Metformin (D2)	44
2.13.2.3. Gliklazid (D3)	45
2.14. Tansiyon	46
2.14.1. Tansiyon ilaçları	47
2.14.1.1. Atenolol (T1)	47
2.14.1.2. Metoprolol (T2)	48
2.14.1.3. Karvedilol (T3)	49
2.15. Kolesterol	50
2.15.1. Kolesterol ilaçları	51
2.15.1.1. Gemfibrozil (K1)	51
2.15.1.2. Ezetimibe (K2)	52
2.15.1.3. Fenofibrat (K3)	53
2.16. Tezde Kullanılan İlaç Moleküllerine İlişkin Örnek Çalışmalar	54
3. TEORİK HESAPLAMALAR	58
3.1. Hesaplamalar ve Bulgular	58
3.1.1. İlaç moleküllerinin semiempirik yöntemlerle hesaplanması	58
3.1.2. İlaç moleküllerinin Mopac2012 programına göre termodinamik hesaplamaları	59
3.1.2.1. ΔG_f (Kinetik) hesaplamaları	59
3.1.2.2. ΔG (Termodinamik) hesaplamaları	59
3.1.3. Ürün kararlılıkları	79
3.1.4. Etkileşim kararlılıkları	99
3.1.5. İkili ilaç moleküllerinin hidrojen bağları	117

İÇİNDEKİLER (devam)

3.1.6. Üçlü ilaç moleküllerinin hidrojen bağları	146
3.2. İlaç Moleküllerinin Ab Initio Yöntemlerle Hesaplanması	178
3.1.2. Bilgisayar hesaplamaları sonucunda elde edilen değerler Ab Initio hesaplama sonuçları.....	179
3.2.2. DFT yöntemine göre ürün kararlılıkları	184
3.2.3. DFT yöntemine göre etkileşim kararlılıkları	190
3.2.4. DFT yöntemine ikili ilaç moleküllerinin hidrojen bağları	196
3.2.5. DFT yöntemine üçlü ilaç moleküllerinin hidrojen bağları	211
4. DENEYSEL ÇALIŞMALAR	228
4.1. Materyal ve Yöntem	228
4.1.1. Kullanılan kimyasal maddeler	229
4.1.2. Kullanılan araç ve gereçler	229
4.1.3. Kullanılan adsorban	229
4.1.4. Kullanılan çözeltiler	229
4.1.4.1. HCl çözeltisi (pH=3)	229
4.2. Yapılan Deneyler	230
4.2.1. İlaç moleküllerinin stok çözeltilerinin hazırlanması	230
4.2.2. İlaç moleküllerinin standart çözeltilerinin hazırlanması	230
4.2.3. İlaç molekülleri için absorpsiyon spektrumu ve maksimum absorpsiyon yapan dalga boyunun tespiti	231
4.2.4. İlaç molekülü çözeltisi için kalibrasyon grafiğinin çizilmesi	232
4.3. İlaç Molekülünün Selüloz Üzerine Adsorpsiyonu	232
4.4. Salım Çözeltilerinin Hazırlanması	233
4.4.1. İlaç molekülü + selülozun saf sudaki salımı	233
4.4.2. İlaç molekülü + selülozun pH=3'teki salımı	233
4.5. İlaç Moleküllerinin Salımlarının Hesaplanması	234

İÇİNDEKİLER (devam)

4.5.1. Atenolol	234
4.5.1.1. Atenolol stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	234
4.5.1.2. Atenolol için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	235
4.5.1.3. Atenolol + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	238
4.5.1.4. Atenolol + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	238
4.5.2. Metoprolol	245
4.5.2.1. Metoprolol stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	245
4.5.2.2. Metoprolol için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği ..	246
4.5.2.3. Metoprolol + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	249
4.5.2.4. Metoprolol + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	249
4.5.3. Karvedilol	256
4.5.3.1. Karvedilol stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	256
4.5.3.2. Karvedilol için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	257
4.5.3.3. Karvedilol + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	260
4.5.3.4. Karvedilol + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	260
4.5.4. Akarboz	267
4.5.4.1. Akarboz stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	267
4.5.4.2. Akarboz için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	268
4.5.5. Metformin	269
4.5.5.1. Metformin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	269
4.5.5.2. Metformin için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği ..	270
4.5.5.3. Metformin + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	273
4.5.5.4. Metformin + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	273
4.5.6. Gliklazid	280
4.5.6.1. Gliklazid stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	280
4.5.6.2. Gliklazid için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği ...	281

İÇİNDEKİLER (devam)

4.5.7. Gemfibrozil	282
4.5.7.1. Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	282
4.5.7.2. Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği ..	283
4.5.7.3. Gemfibrozil + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi ...	286
4.5.7.4. Gemfibrozil + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	286
4.5.8. Ezetimib	293
4.5.8.1. Ezetimib stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	293
4.5.8.2. Ezetimib için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	294
4.5.9. Fenofibrat	295
4.5.9.1. Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	295
4.5.9.2. Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	296
4.5.9.3. Fenofibrat + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	299
4.5.9.4. Fenofibrat + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	299
4.6. İlaç Moleküllerinin İkili Etkileşimleri	306
4.6.1. Atenolol–Metformin	306
4.6.1.1. Atenolol-Metformin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması.....	306
4.6.1.2. Atenolol-Metformin için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	308
4.6.1.3. Atenolol-Metformin + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	311
4.6.1.4. Atenolol-Metformin + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	311
4.6.2. Atenolol–Fenofibrat	319
4.6.2.1. Atenolol-Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	319
4.6.2.2. Atenolol-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	320

İÇİNDEKİLER(devam)

4.6.2.3. Atenolol-Fenofibrat + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	323
4.6.2.4. Atenolol-Fenofibrat + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	323
4.6.3. Atenolol-Gemfibrozil	331
4.6.3.1. Atenolol-Gemfibrozil standart çözeltilerinin hazırlanması ..	331
4.6.3.2. Atenolol-Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	332
4.6.3.3. Atenolol-Gemfibrozil + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	335
4.6.3.4. Atenolol-Gemfibrozil + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	335
4.6.4. Metoprolol-Metformin	343
4.6.4.1. Metoprolol-Metformin standart çözeltilerinin hazırlanması .	343
4.6.4.2. Metoprolol-Metformin için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	344
4.6.4.3. Metoprolol-Metformin + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	347
4.6.4.4. Metoprolol-Metformin + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	347
4.6.5. Metoprolol-Fenofibrat	355
4.6.5.1. Metoprolol-Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	355
4.6.5.2. Metoprolol-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	356
4.6.5.3. Metoprolol-Fenofibrat + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	359
4.6.5.4. Metoprolol-Fenofibrat + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi.....	359
4.6.6. Metoprolol-Gemfibrozil	367

İÇİNDEKİLER(devam)

4.6.6.1. Metoprolol-Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	367
4.6.6.2. Metoprolol-Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	368
4.6.6.3. Metoprolol- Gemfibrozil + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	371
4.6.6.4. Metoprolol- Gemfibrozil + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi.....	371
4.6.7. Karvedilol-Metformin	379
4.6.7.1. Karvedilol-Metformin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	379
4.6.7.2. Karvedilol-Metformin için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	380
4.6.7.3. Karvedilol-Metformin + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	383
4.6.7.4. Karvedilol-Metformin + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	383
4.6.8. Karvedilol-Fenofibrat	389
4.6.8.1. Karvedilol-Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	389
4.6.8.2. Karvedilol-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	390
4.6.8.3. Karvedilol-Fenofibrat + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	393
4.6.8.4. Karvedilol-Fenofibrat + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	393
4.6.9. Karvedilol-Gemfibrozil	401
4.6.9.1. Karvedilol-Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması.....	401

İÇİNDEKİLER(devam)

4.6.9.2. Karvedilol-Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	402
4.6.9.3. Karvedilol-Gemfibrozil + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	405
4.6.9.4. Karvedilol-Gemfibrozil + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	405
4.6.10. Metformin-Gemfibrozil	411
4.6.10.1. Metformin-Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	411
4.6.10.2. Metformin-Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	412
4.6.10.3. Metformin-Gemfibrozil + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	415
4.6.10.4. Metformin-Gemfibrozil + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	415
4.6.11. Metformin-Fenofibrat	423
4.6.11.1. Metformin-Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	423
4.6.11.2. Metformin-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	424
4.6.11.3. Metformin-Fenofibrat + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	427
4.6.11.4. Metformin-Fenofibrat + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	427
4.7. İlaç Moleküllerinin Üçlü Etkileşimleri	435
4.7.1. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil	435
4.7.1.1. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	435

İÇİNDEKİLER(devam)

4.7.1.2. Atenolol–Metformin-Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği.....	437
4.7.1.3. Atenolol–Metformin-Gemfibrozil + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	440
4.7.1.4. Atenolol–Metformin-Gemfibrozil + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	440
4.7.2. Atenolol–Metformin-Fenofibrat.....	449
4.7.2.1. Atenolol–Metformin-Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması.....	449
4.7.2.2. Atenolol–Metformin-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği.....	450
4.7.2.3. Atenolol–Metformin-Fenofibrat + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	453
4.7.2.4. Atenolol–Metformin-Fenofibrat + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	453
4.7.3. Metoprolol–Metformin-Gemfibrozil.....	462
4.7.3.1. Metoprolol–Metformin-Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması.....	462
4.7.3.2. Metoprolol–Metformin-Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği.....	463
4.7.3.3. Metoprolol–Metformin-Gemfibrozil + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi.....	466
4.7.3.4. Metoprolol–Metformin-Gemfibrozil + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	466
4.7.4. Metoprolol–Metformin-Fenofibrat.....	475
4.7.4.1. Metoprolol–Metformin-Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması.....	475
4.7.4.2. Metoprolol–Metformin-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	476

İÇİNDEKİLER(devam)

4.7.4.3. Metoprolol–Metformin-Fenofibrat + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	479
4.7.4.4. Metoprolol–Metformin-Fenofibrat + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	479
4.7.5. Karvedilol–Metformin-Gemfibrozil.....	488
4.7.5.1. Karvedilol–Metformin-Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	488
4.7.5.2. Karvedilol–Metformin-Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	489
4.7.5.3. Karvedilol–Metformin-Gemfibrozil + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	492
4.7.5.4. Karvedilol–Metformin-Gemfibrozil + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	492
4.7.6. Karvedilol–Metformin-Fenofibrat.....	501
4.7.6.1. Karvedilol–Metformin-Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması	501
4.7.6.2. Karvedilol–Metformin-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği	502
4.7.6.3. Karvedilol–Metformin-Fenofibrat + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi	505
4.7.6.4. Karvedilol–Metformin-Fenofibrat + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi	505
5. SONUÇLAR ve TARTIŞMA	517
6. KAYNAKLAR DİZİNİ	527

ŞEKİLLER DİZİNİ

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
2.1. Plazmadaki ilaç derişiminin zamanla değişimi (a) ağızdan kullanım, (b) kontrollü salım	5
2.2. İlaç molekülünün korun tabası boyunca zig-zag çizerek ilerlemesi	7
2.3. Fiziksel ve kimyasal adsorpsiyon	11
3.1. K2-D1 moleküllerine ait (a) molekül yapısı (b) hesaplama sonundaki molekül yapısı	118
3.2. K1-D1 moleküllerine ait molekül yapısı	119
3.3. D1-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	120
3.4. D1-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	121
3.5. K3-D1 moleküllerine ait molekül yapısı	122
3.6. D1-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	123
3.7. K2-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	124
3.8. K2-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	125
3.9. K1-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	126
3.10. K1-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	127
3.11. K3-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	128
3.12. K2-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	129
3.13. K1-D3 moleküllerine ait molekül yapısı	130
3.14. K3-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	131
3.15. K1-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	132
3.16. D3-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	133
3.17. K3-D3 moleküllerine ait molekül yapısı	134
3.18. K3-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	135
3.19. D3-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	136
3.20. K2-D3 moleküllerine ait molekül yapısı	137
3.21. K2-D2 moleküllerine ait molekül yapısı	138

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
3.22. K1-D2 moleküllerine ait molekül yapısı	139
3.23. D2-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	140
3.24. D2-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	141
3.25. K3-D2 moleküllerine ait molekül yapısı	142
3.26. D2-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	143
3.27. D3-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	144
3.28. K2-D1-T1 moleküllerine ait (a) molekül yapısı (b) hesaplama sonundaki molekül yapısı	146
3.29. K2-D1-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	148
3.30. K1-D1-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	150
3.31. K1-D1-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	151
3.32. K2-D1-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	152
3.33. K3-D1-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	154
3.34. K3-D1-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	155
3.35. K3-D1-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	157
3.36. K1-D1-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	158
3.37. K3-D3-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	160
3.38. K1-D3-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	161
3.39. K2-D3-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	162
3.40. K1-D3-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	163
3.41. K3-D3-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	164
3.42. K3-D3-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	165
3.43. K2-D2-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	166
3.44. K1-D2-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	167
3.45. K3-D2-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	168
3.46. K1-D2-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	169
3.47. K2-D2-T2 moleküllerine ait molekül yapısı	170

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
3.48. K3-D2-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	171
3.49. K2-D2-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	172
3.50. K3-D2-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	173
3.51. K1-D3-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	174
3.52. K2-D3-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	175
3.53. K1-D2-T3 moleküllerine ait molekül yapısı	176
3.54. K2-D3-T1 moleküllerine ait molekül yapısı	177
4.1. Atenololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=273$ nm)	236
4.2. Atenololün derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=273$ nm)	237
4.3. Atenolol+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=273$ nm)	240
4.4. Atenolol+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=273$ nm)	240
4.5. Selülozdan saf suda desorplanan Atenololün % salımının zamanla değişimi	242
4.6. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Atenololün % salımının zamanla değişimi	243
4.7. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol miktarlarının zamanla değişimi	243
4.8. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Atenolol miktarlarının zamanla değişimi	244
4.9. Selülozdan salınan Atenololün saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi	244
4.10. Selülozdan salınan Atenololün pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	245
4.11. Metoprololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=224$ nm)	247
4.12. Metoprololün derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=224$ nm)	248
4.13. Metoprolol+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=224$ nm)	251

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.14. Metoprolol+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=224$ nm)	251
4.15. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprololün % salımının zamanla değişimi	253
4.16. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprololün % salımının zamanla değişimi	254
4.17. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol miktarlarının zamanla değişimi	254
4.18. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol miktarlarının zamanla değişimi	255
4.19. Selülozdan salınan Metoprololün saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi	255
4.20. Selülozdan salınan Metoprololün pH= 3'te absorbanslarının zamanla değişimi	256
4.21. Karvedilolün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max.}=240$ nm)	258
4.22. Karvedilolün derişim adsorban grafiği ($\lambda_{max.}=240$ nm)	259
4.23. Karvedilol+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=240$ nm)	262
4.24. Karvedilol+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=240$ nm)	262
4.25. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilolün % salımının zamanla değişimi	264
4.26. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Karvedilolün % salımının zamanla değişimi	265
4.27. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol miktarlarının zamanla değişimi	265
4.28. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Karvedilol miktarlarının zamanla değişimi	266

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.29. Selülozdan salınan Karvedilolün saf suda absorbanlarının zamanla değişimi	266
4.30. Selülozdan salınan Karvedilolün pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	267
4.31. Akarbozun standart çözeltilerinin spektrumları	269
4.32. Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max.}=232$ nm)	271
4.33. Metforminin derişim adsorban grafiği ($\lambda_{max.}=232$ nm)	272
4.34. Metformin+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=232$ nm)	275
4.35. Metformin+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=232$ nm)	275
4.36. Selülozdan saf suda desorplanan Metforminin % salımının zamanla değişimi	277
4.37. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metforminin % salımının zamanla değişimi	278
4.38. Selülozdan saf suda desorplanan Metformin miktarlarının zamanla değişimi	278
4.39. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metformin miktarlarının zamanla değişimi	279
4.40. Selülozdan salınan Metforminin saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi	279
4.41. Selülozdan salınan Metforminin pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	280
4.42. Gliklazidin standart çözeltilerinin spektrumları	282
4.43. Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max.}=275$ nm)	284
4.44. Gemfibrozilin derişim adsorban grafiği ($\lambda_{max.}=275$ nm)	285
4.45. Gemfibrozil+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=275$ nm)	288

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.46. Gemfibrozil+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=275$ nm)	288
4.47. Selülozdan saf suda desorplanan Gemfibrozilin % salımının zamanla değişimi	290
4.48. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Gemfibrozilin % salımının zamanla değişimi	291
4.49. Selülozdan saf suda desorplanan Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	291
4.50. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	292
4.51. Selülozdan salınan Gemfibrozilin saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi	292
4.52. Selülozdan salınan Gemfibrozilin pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	293
4.53. Ezetimibin standart çözeltilerinin spektrumları	295
4.54. Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max.}=287$ nm)	297
4.55. Fenofibratın derişim adsorban grafiği ($\lambda_{max.}=287$ nm)	298
4.56. Fenofibrat+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=287$ nm)	301
4.57. Fenofibrat+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=287$ nm)	301
4.58. Selülozdan saf suda desorplanan Fenofibratın % salımının zamanla değişimi	303
4.59. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Fenofibratın % salımının zamanla değişimi	304
4.60. Selülozdan saf suda desorplanan Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	304

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.61. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	305
4.62. Selülozdan salınan Fenofibratın saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi	305
4.63. Selülozdan salınan Fenofibratın pH= 3'te absorbanslarının zamanla değişimi	306
4.64. Atenolol-Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=287$ nm)	309
4.65. Atenolol-Metforminin derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=287$ nm).....	310
4.66. (a) Atenolölün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 273$ nm) (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 232$ nm) (c) Atenolol-Metformin+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)	313
4.67. Atenolol-Metformin+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)	314
4.68. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin % salımının zamanla değişimi	316
4.69. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Atenolol-Metformin % salımının zamanla değişimi	317
4.70. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin miktarlarının zamanla değişimi	317
4.71. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Atenolol-Metformin miktarlarının zamanla değişimi	318
4.72. Selülozdan salınan Atenolol-Metformin saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi	318
4.73. Selülozdan salınan Atenolol-Metformin pH= 3'te absorbanslarının zamanla değişimi	319
4.74. Atenolol-Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=287$ nm)	321

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.75. Atenolol-Fenofibratın derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=273$ nm).....	322
4.76. (a) Atenololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 273$ nm) (b) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 287$ nm) (c) Atenolol-Fenofibrat+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=273$ nm)	325
4.77. Atenolol-Fenofibrat+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=273$ nm)	326
4.78. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	328
4.79. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Atenolol-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	329
4.80. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	329
4.81. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Atenolol-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	330
4.82. Selülozdan salınan Atenolol-Fenofibrat saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi	330
4.83. Selülozdan salınan Atenolol-Fenofibrat pH= 3'te absorbanslarının zamanla değişimi	331
4.84. Atenolol-Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=273,5$ nm)	333
4.85. Atenolol-Gemfibrozilin derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=273,5$ nm).....	334
4.86. (a) Atenololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 273$ nm) (b) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 275$ nm) (c) Atenolol-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=273,5$ nm)	337

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.87. Atenolol-Gemfibrozil+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=273,5$ nm)	338
4.88. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	340
4.89. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Atenolol-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	341
4.90. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	341
4.91. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Atenolol-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	342
4.92. Selülozdan salınan Atenolol-Gemfibrozil saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi	342
4.93. Selülozdan salınan Atenolol-Gemfibrozil pH= 3'te absorbanslarının zamanla değişimi	343
4.94. Metoprolol-Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max.}=273,5$ nm)	345
4.95. Metoprolol-Metforminin derişim adsorban grafiği ($\lambda_{max.}=273,5$ nm).....	346
4.96. (a) Metoprololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max.}= 224$ nm) (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max.}= 232$ nm) (c) Metoprolol-Metformin+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=273,5$ nm)	349
4.97. Metoprolol-Metformin+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=273,5$ nm)	350
4.98. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin % salımının zamanla değişimi	352
4.99. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Metformin % salımının zamanla değişimi	353
4.100. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin miktarlarının zamanla değişimi	353

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.101. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Metformin miktarlarının zamanla değişimi	354
4.102. Selülozdan salınan Metoprolol-Metformin saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi	354
4.103. Selülozdan salınan Metoprolol-Metformin pH= 3'te absorbanslarının zamanla değişimi	355
4.104. Metoprolol-Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)	357
4.105. Metoprolol-Fenofibratın derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=274$ nm).....	358
4.106. (a) Metoprololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 224$ nm) (b) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 287$ nm) (c) Metoprolol-Fenofibrat+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)	361
4.107. Metoprolol-Fenofibrat+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)	362
4.108. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	364
4.109. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	365
4.110. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	365
4.111. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	366
4.112. Selülozdan salınan Metoprolol-Fenofibrat saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi	366
4.113. Selülozdan salınan Metoprolol-Fenofibrat pH= 3'te absorbanslarının zamanla değişimi	367

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.114. Metoprolol-Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)	369
4.115. Metoprolol-Gemfibrozilin derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=274$ nm).....	370
4.116. (a) Metoprololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 224$ nm) (b) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 275$ nm) (c) Metoprolol-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)	373
4.117. Metoprolol-Gemfibrozil+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)	374
4.118. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	376
4.119. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	377
4.120. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	377
4.121. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	378
4.122. Selülozdan salınan Metoprolol-Gemfibrozil saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi	378
4.123. Selülozdan salınan Metoprolol-Gemfibrozil pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	379
4.124. Karvedilol-Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=277$ nm)	381
4.125. Karvedilol-Metforminin derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=277$ nm).....	382
4.126. (a) Karvedilolün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 240$ nm) (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 232$ nm) (c) Karvedilol-Metformin+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=277$ nm)	385

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.127. Karvedilol-Metformin+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=277$ nm)	386
4.128. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin % salımının zamanla değişimi	388
4.129. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin miktarlarının zamanla değişimi	389
4.130. Selülozdan salınan Karvedilol-Metformin saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi	389
4.131. Karvedilol-Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max.}=238$ nm)	391
4.132. Karvedilol-Fenofibratın derişim adsorban grafiği ($\lambda_{max.}=238$ nm).....	392
4.133. (a) Karvedilolün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max.}= 240$ nm) (b) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max.}= 287$ nm) (c) Karvedilol-Fenofibrat+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max}=238$ nm)	395
4.134. Karvedilol-Fenofibrat+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=238$ nm)	396
4.135. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	398
4.136. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Karvedilol-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	399
4.137. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	399
4.138. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Karvedilol-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	400
4.139. Selülozdan salınan Karvedilol-Fenofibrat saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi	400

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.140. Selülozdan salınan Karvedilol-Fenofibrat pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	401
4.141. Karvedilol-Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=237$ nm)	403
4.142. Karvedilol-Gemfibrozilin derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=237$ nm).....	404
4.143. (a) Karvedilolün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 240$ nm) (b) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 275$ nm) (c) Karvedilol-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=237$ nm)	407
4.144. Karvedilol-Gemfibrozil+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=237$ nm)	408
4.145. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Karvedilol-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	410
4.146. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Karvedilol-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	410
4.147. Selülozdan salınan Karvedilol-Gemfibrozil pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	411
4.148. Metformin-Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda=274$ nm)	413
4.149. Metformin-Gemfibrozilin derişim adsorban grafiği ($\lambda=274$ nm).....	414
4.150. (a) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 240$ nm) (b) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 275$ nm) (c) Metformin-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=274$ nm)	417
4.151. Metformin-Gemfibrozil+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)	418
4.152. Selülozdan saf suda desorplanan Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	420

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.153. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	421
4.154. Selülozdan saf suda desorplanan Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	421
4.155. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	422
4.156. Selülozdan salınan Metformin-Gemfibrozil saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi	422
4.157. Selülozdan salınan Metformin-Gemfibrozil pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	423
4.158. Metformin-Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=273$ nm)	425
4.159. Metformin-Fenofibratın derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max}=273$ nm).....	426
4.160. (a) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 240$ nm) (b) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 275$ nm) (c) Metformin-Fenofibrat+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=273$ nm)	429
4.161. Metformin-Fenofibrat+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=273$ nm)	430
4.162. Selülozdan saf suda desorplanan Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	432
4.163. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	433
4.164. Selülozdan saf suda desorplanan Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	433
4.165. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	434
4.166. Selülozdan salınan Metformin-Fenofibrat saf suda absorbanlarının zamanla değişimi	434

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.167. Selülozdan salınan Metformin-Fenofibrat pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	435
4.168. Atenolol-Metformin-Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=273,5$ nm)	438
4.169. Atenolol-Metformin-Gemfibrozilin derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max}=273,5$ nm).....	439
4.170. (a) Atenololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 273$ nm) (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 232$ nm) (c) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 275$ nm) (d) Atenolol-Metformin-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=273,5$ nm)	442
4.171. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=273,5$ nm)	444
4.172. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	446
4.173. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	447
4.174. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	447
4.175. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	448
4.176. Selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi	448
4.177. Selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	449
4.178. Atenolol-Metformin-Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=273$ nm)	451

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.179. Atenolol-Metformin-Fenofibratın derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max}=273$ nm)	452
4.180. (a) Atenololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=273$ nm) (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=232$ nm) (c) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=287$ nm) (d) Atenolol-Metformin-Fenofibrat+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda=273$ nm)	455
4.181. Atenolol-Metformin-Fenofibrat+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=273$ nm)	457
4.182. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	459
4.183. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Atenolol-Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	460
4.184. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	460
4.185. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Atenolol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	461
4.186. Selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Fenofibratsaf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi	461
4.187. Selülozdan salınan Atenolol-Metformin-FenofibratpH= 3'te absorbanslarının zamanla değişimi	462
4.188. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=273,5$ nm)	464
4.189. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozilin derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max}=273,5$ nm).....	465
4.190. (a) Metoprololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=224$ nm) (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=232$ nm) (c) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=275$ nm) (d) Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=273,5$ nm)	468

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.191. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=273,5$ nm)	470
4.192. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	472
4.193. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	473
4.194. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	473
4.195. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	474
4.196. Selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi	474
4.197. Selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil pH= 3'te absorbanslarının zamanla değişimi	475
4.198. Metoprolol-Metformin-Fenofibratin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=228,5$ nm)	477
4.199. Metoprolol-Metformin-Fenofibratin derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max}=228,5$ nm).....	478
4.200. (a) Metoprololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 224$ nm) (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 232$ nm) (c) Fenofibratin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}= 287$ nm) (d) Metoprolol-Metformin-Fenofibrat+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=228,5$ nm)	481
4.201. Metoprolol-Metformin-Fenofibrat+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=228,5$ nm)	483
4.202. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	485
4.203. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	486

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.204. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	486
4.205. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	487
4.206. Selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi	487
4.207. Selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	488
4.208. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=270$ nm)	490
4.209. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozilin derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max}=270$ nm)	491
4.210. (a) Karvedilolün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}= 240$ nm) (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}= 232$ nm) (c) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}= 275$ nm) (d) Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=270$ nm)	494
4.211. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=270$ nm)	496
4.212. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	498
4.213. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi	499
4.214. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	499
4.215. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi	500

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam)

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
4.216. Selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi	500
4.217. Selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	501
4.218. Karvedilol-Metformin-Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}=233$ nm)	503
4.219. Karvedilol-Metformin-Fenofibratın derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max}=233$ nm)	504
4.220. (a) Karvedilolün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}= 240$ nm) (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}= 232$ nm) (c) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max}= 287$ nm) (d) Karvedilol-Metformin-Fenofibrat+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=233$ nm)	507
4.221. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max}=233$ nm)	509
4.222. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	511
4.223. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi	512
4.224. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	512
4.225. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi	513
4.226. Selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi	513
4.227. Selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat pH= 3'te absorbanlarının zamanla değişimi	514

ÇİZELGELER DİZİNİ

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
2.1. Tip I ve Tip II diyabetes mellitus arasındaki benzerlik ve farklılıklar	41
2.2. Akarboz ilaç molekülünün özellikleri	42
2.3. Metformin ilaç molekülünün özellikleri	44
2.4. Gliklazid ilaç molekülünün özellikleri	45
2.5. Atenolol ilaç molekülünün özellikleri	47
2.6. Metoprolol ilaç molekülünün özellikleri	48
2.7. Karvedilol ilaç molekülünün özellikleri	49
2.8. Gemfibrozil ilaç molekülünün özellikleri	51
2.9. Ezetimib ilaç molekülünün özellikleri	52
2.10. Fenofibrat ilaç molekülünün özellikleri	53
3.1. Tekli ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K'de PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-GAZ-298K)	60
3.2. Tekli ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, T=298K) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-SU-298K)	60
3.3. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, T=298K) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-KAN-298K)	60
3.4. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, T=310K) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-KAN-310K)	61
3.5. Tekli ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K'de PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-GAZ-298K)	61
3.6. Tekli ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, T=298K) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-SU-298K)	61

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
3.7. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-KAN-298K)	62
3.8. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-KAN-310K)	62
3.9. İkili ilaç moleküllerinin gaz fazında $T=298 K$ 'de PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-GAZ-298K)	63
3.10. İkili ilaç moleküllerinin su fazında ($\varepsilon=78,4$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-SU-298K)	64
3.11. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-KAN-298K)	65
3.12. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=310K$) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-KAN-310K)	66
3.13. İkili ilaç moleküllerinin gaz fazında $T=298 K$ 'de PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-GAZ-298K)	67
3.14. İkili ilaç moleküllerinin su fazında ($\varepsilon=78,4$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-SU-298K)	68
3.15. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-KAN-298K)	69
3.16. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-KAN-310K)	70

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
3.17. Üçlü ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K'de PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-GAZ-298K)	71
3.18. Üçlü ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, T=298K) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-SU-298K)	72
3.19. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, T=298K) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-KAN-298K)	73
3.20. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, T=310K) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-KAN-310K)	74
3.21. Üçlü ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K'de PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-GAZ-298K)	75
3.22. Üçlü ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, T=298K) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-SU-298K)	76
3.23. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, T=298K) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-KAN-298K)	77
3.24. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, T=310K) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-KAN-310K)	78
3.25. Tekli ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K'de PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-GAZ-298K)	79
3.26. Tekli ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, T=298K) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-SU-298K)	79

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
3.27. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-KAN-298K)	80
3.28. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=310K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-KAN-310K)	80
3.29. Tekli ilaç moleküllerinin gaz fazında $T=298 K$ 'de PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-GAZ-298K)	80
3.30. Tekli ilaç moleküllerinin su fazında ($\varepsilon=78,4$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-SU-298K)	81
3.31. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-KAN-298K)	81
3.32. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-KAN-310K)	81
3.33. İkili ilaç moleküllerinin gaz fazında $T=298 K$ 'de PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-GAZ-298K)	82
3.34. İkili ilaç moleküllerinin su fazında ($\varepsilon=78,4$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-SU-298K)	83
3.35. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-KAN-298K)	84
3.36. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=310K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-KAN-310K)	85

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
3.37. İkili ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K'de PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-GAZ-298K)	86
3.38. İkili ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, T=298K) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-SU-298K)	87
3.39. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, T=298K) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-KAN-298K)	88
3.40. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, T=310K) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-KAN-310K)	89
3.41. Üçlü ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K'de PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-GAZ-298K)	90
3.42. Üçlü ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, T=298K) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-SU-298K)	91
3.43. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, T=298K) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-KAN-298K)	92
3.44. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, T=310K) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-KAN-310K)	93
3.45. Üçlü ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K'de PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-GAZ-298K)	94
3.46. Üçlü ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, T=298K) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-SU-298K)	95

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
3.47. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-KAN-298K)	96
3.48. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-KAN-310K)	97
3.49. Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması	99
3.50. İkili ilaç moleküllerinin gaz fazında ve $T=298K$ 'de PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-GAZ-298K)	100
3.51. İkili ilaç moleküllerinin su fazında ve ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-SU-298K)	101
3.52. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-KAN-298K)	102
3.53. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-KAN-310K)	103
3.54. İkili ilaç moleküllerinin gaz fazında ve $T=298K$ 'de PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-GAZ-298K)	104
3.55. İkili ilaç moleküllerinin su fazında ve ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-SU-298K)	105
3.56. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-KAN-298K)	106
3.57. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-KAN-310K)	107

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Cizelge</u>	<u>Sayfa</u>
3.58. Üçlü ilaç moleküllerinin gaz fazında ve T=298K'de PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-GAZ-298K)	108
3.59. Üçlü ilaç moleküllerinin su fazında ve ($\epsilon=78,4$, T=298K) PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-SU-298K)	109
3.60. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, T=298K) PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-KAN-298K)	110
3.61. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, T=310K) PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-KAN-310K)	111
3.62. Üçlü ilaç moleküllerinin gaz fazında ve T=298K'de PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-GAZ-298K)	112
3.63. Üçlü ilaç moleküllerinin su fazında ve ($\epsilon=78,4$, T=298K) PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-SU-298K)	113
3.64. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, T=298K) PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-KAN-298K)	114
3.65. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, T=310K) PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-KAN-310K)	115
3.66. Gerçekleşen moleküllerin etkileşim kararlılıklarının karşılaştırılması	117
3.67. K2-D1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	119
3.68. K1-D1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	120
3.69. D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	121
3.70. D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	122
3.71. K3-D1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	123

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
3.72. D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	124
3.73. K2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	125
3.74. K2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	126
3.75. K1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	127
3.76. K1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	128
3.77. K3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	129
3.78. K2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	130
3.79. K1-D3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	131
3.80. K3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	132
3.81. K1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	133
3.82. K3-D3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	134
3.83. K3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	135
3.84. D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	137
3.85. K2-D3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	138
3.86. K2-D2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	139
3.87. K1-D2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	140
3.88. D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	141
3.89. D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	142
3.90. K3-D2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	143
3.91. D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	144
3.92. D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	145
3.93. K2-D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	147
3.94. K2-D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	149
3.95. K1-D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	150
3.96. K1-D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	151
3.97. K2-D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	153
3.98. K3-D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	154
3.99. K3-D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	156

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
3.100. K3-D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	157
3.101. K1-D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	159
3.102. K3-D3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	160
3.103. K1-D3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	161
3.104. K2-D3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	162
3.105. K1-D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	164
3.106. K3-D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	165
3.107. K3-D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	166
3.108. K2-D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	167
3.109. K1-D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	168
3.110. K3-D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	169
3.111. K1-D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	170
3.112. K2-D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	171
3.113. K3-D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları.....	172
3.114. K2-D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	173
3.115. K3-D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	174
3.116. K1-D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	175
3.117. K2-D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	176
3.118. K1-D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	177
3.119. K2-D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları	178
3.120. Tekli ilaç moleküllerinin su ($\epsilon = 78,4$) fazında $T=310\text{ K}$ 'de DFT yöntemine göre hesaplama sonuçları	179
3.121. Tekli ilaç moleküllerinin kan ($\epsilon = 58$) fazında $T=310\text{ K}$ 'de DFT yöntemine göre hesaplama sonuçları	179

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
3.122. İkili ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemine göre hesaplama sonuçları	180
3.123. İkili ilaç moleküllerinin kan ($\epsilon=58$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemine göre hesaplama sonuçları	181
3.124. Üçlü ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemine göre hesaplama sonuçları	182
3.125. Üçlü ilaç moleküllerinin kan ($\epsilon=58$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemine göre hesaplama sonuçları	183
3.126. Tekli ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları	184
3.127. Tekli ilaç moleküllerinin kan ($\epsilon=58$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları	184
3.128. İkili ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları	185
3.129. İkili ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=58$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları	186
3.130. Üçlü ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları	187
3.131. Üçlü ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=58$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları	188
3.132. Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması	189
3.133. İkili ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen reaksiyon kararlılıkları	191

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
3.134. İkili ilaç moleküllerinin kan ($\epsilon=58$) fazında T=310 K’de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen reaksiyon kararlılıkları	192
3.135. Üçlü ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında T=310 K’de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen reaksiyon kararlılıkları	193
3.136. Üçlü ilaç moleküllerinin kan ($\epsilon=58$) fazında T=310 K’de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen reaksiyon kararlılıkları	194
3.137. Gerçekleşen moleküllerin etkileşim kararlılıklarının karşılaştırılması	195
3.138. K1-D2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	196
3.139. D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	197
3.140. D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	197
3.141. K3-D2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	198
3.142. K2-D3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	198
3.143. K2-D2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	199
3.144. D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	200
3.145. K1-D3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	200
3.146. K1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	201
3.147. D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	201
3.148. K1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	202
3.149. D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	203
3.150. K3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	203
3.151. K3-D3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	204
3.152. K2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	204
3.153. K3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	205
3.154. K2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	205
3.155. K1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	206

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
3.156. K3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	206
3.157. K2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	207
3.158. K1-D1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	208
3.159. D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	208
3.160. D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	209
3.161. K2-D1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	209
3.162. K3-D1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	210
3.163. D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	210
3.164. K1-D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	211
3.165. K1-D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	212
3.166. K1-D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	212
3.167. K3-D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	213
3.168. K3-D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	213
3.169. K2-D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	214
3.170. K2-D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	215
3.171. K2-D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	215
3.172. K3-D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	216
3.173. K1-D3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	216
3.174. K1-D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	217
3.175. K2-D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	218
3.176. K3-D3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	218
3.177. K2-D3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	219
3.178. K3-D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	219
3.179. K3-D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	220
3.180. K2-D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	220
3.181. K1-D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	221
3.182. K1-D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	222

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
3.183. K3-D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	222
3.184. K3-D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	223
3.185. K2-D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	223
3.186. K1-D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	224
3.187. K2-D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	225
3.188. K3-D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	225
3.189. K2-D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	226
3.190. K1-D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)	226
4.1. Atenolol standart çözeltileri	235
4.2. Atenololün standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları	237
4.3. Atenolol + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	239
4.4. Atenololün salım yüzdeleri	241
4.5. Metoprolol standart çözeltileri	246
4.6. Metoprololün standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları ..	248
4.7. Metoprolol + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	250
4.8. Metoprololün salım yüzdeleri	252
4.9. Karvedilol standart çözeltileri	257
4.10. Karvedilolün standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları ..	259
4.11. Karvedilol + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	261
4.12. Karvedilolün salım yüzdeleri	263
4.13. Akarboz standart çözeltileri	268
4.14. Metformin standart çözeltileri	270
4.15. Metforminin standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları	272

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
4.16. Metformin + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbens ve derişimleri	274
4.17. Metforminin salım yüzdeleri	276
4.18. Gliklazid standart çözeltileri	281
4.19. Gemfibrozil standart çözeltileri	283
4.20. Gemfibrozilin standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbensları ..	285
4.21. Gemfibrozil + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbens ve derişimleri	287
4.22. Gemfibrozilin salım yüzdeleri	289
4.23. Ezetimib standart çözeltileri	294
4.24. Fenofibrat standart çözeltileri	296
4.25. Fenofibratın standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbensları	298
4.26. Fenofibrat + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbens ve derişimleri	300
4.27. Fenofibratın salım yüzdeleri	302
4.28. Atenolol-Metformin standart çözeltileri	308
4.29. Atenolol-Metformin standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbensları	310
4.30. Atenolol-Metformin+selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbens ve derişimleri	312
4.31. Atenolol-Metforminin salım yüzdeleri	315
4.32. Atenolol-Fenofibrat standart çözeltileri	320
4.33. Atenolol-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbensları	322
4.34. Atenolol-Fenofibrat+selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbens ve derişimleri	324
4.35. Atenolol-Fenofibratın salım yüzdeleri	327

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
4.36. Atenolol-Gemfibrozil standart çözeltileri	332
4.37. Atenolol-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları	334
4.38. Atenolol-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	336
4.39. Atenolol-Gemfibrozilin salım yüzdeleri	339
4.40. Metoprolol-Metformin standart çözeltileri	344
4.41. Metoprolol-Metformin standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları	346
4.42. Metoprolol-Metformin+selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	348
4.43. Metoprolol-Metforminin salım yüzdeleri	351
4.44. Metoprolol-Fenofibrat standart çözeltileri	356
4.45. Metoprolol-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları	358
4.46. Metoprolol-Fenofibrat+selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	360
4.47. Metoprolol-Fenofibratın salım yüzdeleri	363
4.48. Metoprolol-Gemfibrozil standart çözeltileri	368
4.49. Metoprolol-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları	370
4.50. Metoprolol-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	372
4.51. Metoprolol-Gemfibrozilin salım yüzdeleri	375
4.52. Karvedilol-Metformin standart çözeltileri	380
4.53. Karvedilol-Metformin standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları	382
4.54. Karvedilol-Metformin+selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	384

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Cizelge</u>	<u>Sayfa</u>
4.55. Karvedilol-Metforminin salım yüzdeleri	387
4.56. Karvedilol-Fenofibrat standart çözeltileri	390
4.57. Karvedilol-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları	392
4.58. Karvedilol-Fenofibrat+selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	394
4.59. Karvedilol-Fenofibratın salım yüzdeleri	397
4.60. Karvedilol-Gemfibrozil standart çözeltileri	402
4.61. Karvedilol-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları	404
4.62. Karvedilol-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	406
4.63. Karvedilol-Gemfibrozilin salım yüzdeleri	409
4.64. Metformin-Gemfibrozil standart çözeltileri	412
4.65. Metformin-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları	414
4.66. Metformin-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	416
4.67. Metformin-Gemfibrozilin salım yüzdeleri	419
4.68. Metformin-Fenofibrat standart çözeltileri	424
4.69. Metformin-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları	426
4.70. Metformin-Fenofibrat+selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	428
4.71. Metformin-Fenofibratın salım yüzdeleri	431
4.72. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil standart çözeltileri	437
4.73. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları.....	439

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Cizelge</u>	<u>Sayfa</u>
4.74. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil +selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbands ve derişimleri	441
4.75. Atenolol-Metformin-Gemfibrozilin salım yüzdeleri	445
4.76. Atenolol-Metformin-Fenofibrat standart çözeltileri	450
4.77. Atenolol-Metformin-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbandsları.....	452
4.78. Atenolol-Metformin-Fenofibrat +selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbands ve derişimleri	454
4.79. Atenolol-Metformin-Fenofibratın salım yüzdeleri	458
4.80. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil standart çözeltileri	463
4.81. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbandsları.....	465
4.82. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil +selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbands ve derişimleri	467
4.83. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozilin salım yüzdeleri	471
4.84. Metoprolol-Metformin-Fenofibrat standart çözeltileri	476
4.85. Metoprolol-Metformin-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbandsları.....	478
4.86. Metoprolol-Metformin-Fenofibrat +selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbands ve derişimleri	480
4.87. Metoprolol-Metformin-Fenofibratın salım yüzdeleri	484
4.88. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil standart çözeltileri	489
4.89. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbandsları.....	491
4.90. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil +selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbands ve derişimleri	493
4.91. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozilin salım yüzdeleri	497

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
4.92. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat standart çözeltileri	502
4.93. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları.....	504
4.94. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat +selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri	506
4.95. Karvedilol-Metformin-Fenofibratın salım yüzdeleri	510
4.96. Tekli, ikili ve üçlü ilaç moleküllerinin adsorpsiyon yaptıkları dalga boyları, saf su ve pH=3'teki salım yüzdeleri	515

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

<u>Simgeler</u>	<u>Açıklama</u>
ΔG	Termodinamik Standart Gibbs Serbest Enerjisi (kcal/mol)
ΔG_f	Kinetik Standart Gibbs Serbest Enerjisi (kcal/mol)
$\delta \Delta G$	Dengeye ilişkin Termodinamik Gibbs Serbest Enerjisi (kcal/mol)
$\delta \Delta G_f$	Dengeye ilişkin Kinetik Gibbs Serbest Enerjisi (kcal/mol)
ΔH	Entalpi (cal/mol)
ΔH_f	Dengeye İlişkin Oluşum Isısı (kcal/mol)
ΔS	Entropi (cal/mol)
T	Sıcaklık
E_T	Termal Enerji (kcal/mol)
E	Ortalama Elektronik ve Termal Enerji (Hartree)
H	Ortalama Elektronik ve Termal Entalpi (Hartree)
G	Ortalama Elektronik ve Termal Serbest Enerji (kcal/mol)
ΔE_T	Ortalama Elektronik ve Termal Enerji Farkı (kcal/mol)
$^{\circ}C$	Santigrat Derece
K	Kelvin
H	Hamiltonyen
Ψ	Dalga Fonksiyonu
$\delta \Delta E_T$	Dengeye İlişkin Ortalama Elektronik ve Termal Enerji (kcal/mol)

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ (devam)

<u>Simgeler</u>	<u>Açıklama</u>
$\varepsilon=78.4$	Suyun Dielektrik Sabiti
$\varepsilon=58$	Kanın Dielektrik Sabiti
λ	Dalga Boyu(nm)
Å	Angstrom
<u>Kısaltmalar</u>	<u>Açıklama</u>
ADA	American Diabetes Association (Amerikan Diyabet Birliği)
B3LYP	Becke 3 parameter functional and Lee, Yang, Parr correlation Functional
D1	Akarboz
D2	Metformin
D3	Gliklazid
DFT	Yoğunluk Fonksiyonel Teorisi (Density Functional Theory)
GTO	Gaussian tipi orbital
HF	Hartree- Fock Teori
K1	Gemfibrozil
K2	Ezetimib
K3	Fenofibrat

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ (devam)

<u>Kısaltmalar</u>	<u>Açıklama</u>
MOPAC	General-Purpose Semi-Empirical Molecular Orbital Package
PM6	MNDO Yönteminin Altıncı Parametrizasyonu
PM7	MNDO Yönteminin Yedinci Parametrizasyonu
STO	Slayter tipi orbital
T1	Atenolol
T2	Metoprolol
T3	Karvedilol
UV-vis	Ultraviyole Görünür Spektroskopisi

1.GİRİŞ VE AMAÇ

İlaç alanındaki çalışmaların başlıca amaçlarından biri, çeşitli hastalıkları tedavi edebilmek için yeni moleküller geliştirmektir. Ancak bu araştırmaların uzun zaman alması, ekonomik yükü ve her zaman beklenen sonuca ulaşamaması ilaç sanayinin karşılaştığı en önemli sorunlar haline gelmiş ve yeni arayışları beraberinde getirmiştir. Bu arayışlardaki amaç, hastanın tedavisi ile birlikte yaşam kalitesini arttırmaktır. Son yıllarda önem kazanan ilaç dozunu azaltma, dozlama aralığını uzatma, vücudu yan ve zararlı etkilerden koruma hatta ilacı hedef bölgeye ulaştırma çalışmaları bu amaca hizmet etmektedir. Bu beklentilere en iyi yanıt veren uygulama şekli ise kontrollü salım sistemleridir.

Kontrollü salım sistemleri, ilaçların dozunun azaltılabilmesi, alımının daha uzun aralıklara yayılabilmesi, yan ve zararlı etkilerinden arındırabilmesi ve hedef bölgeye gönderilebilmesi gibi üstünlükleri dolayısıyla son yıllarda klasik ilaç kullanım yöntemlerinin yerini almaktadır (Küçükbalcı, 2011; İnal, 2007). Bu sistemlerde, etkin madde istenen doku veya organa taşınarak en kısa zamanda istenen kan derişimini sağlamak ve bu derişimi öngörülen zaman aralığında devam ettirmek amaçlanmaktadır (Çetin, 2013; Roque-Malherbe, Qiu and Park, 2001).

Kimyasal araştırmalarda bilgisayar kullanılarak yapılan kimyasal hesaplamalar, sağlık, genetik, tarım, endüstri ve teknolojiye kullanım alanları nedeniyle büyük öneme sahiptir. Birçok yeni molekülün gelişim sürecini hızlandırması ve kaynak sağlaması açısından oldukça önemlidir. Deneysel yöntemlerle elde edilebilmesi çok güç olan bir çok yapının oluşum ısısı, dipol moment, iyonlaşma potansiyeli, yük yoğunlukları, bağ uzunlukları, elektron yoğunlukları, spektral verileri hesaplama yöntemleriyle çok kısa sürelerde bulunabilir. Teorik yöntemler kullanılarak yapılan hesaplamalar üzerine yapılan birçok çalışma, bu hesaplamalardan elde edilen sonuçların fiziksel, organik, analitik ve biyokimya alanı gibi birçok alanda yapı ve aktivite gelişimi için başvurulabilir olduğunu göstermiştir.

Hastanın tedavisi ve yaşam kalitesinin artırılması açısından önemli olan kontrollü salım sistemlerinde, selülozun kullanılabilirliğini araştırmak amacıyla yapılan bu çalışmada; diyabet, kolesterol ve tansiyon ilaçlarının birbirleri ile olan etkileşimleri incelenmiştir. Hastaların farklı zamanlarda birçok ilaç kullanmasının yerine selüloza adsorplanan üç farklı ilaç türünün kontrollü salımı sağlanarak ilaç etkileşimleri deneysel ve teorik olarak incelenmiştir.

Aynı zamanda bu çalışmada, selüloz adsorbanının adsorpsiyon kabiliyetinin tespit edilmesi ve kontrollü ilaç salımında kullanılabilirliğinin araştırılması, hekim tarafından en çok önerilen diyabet, kolesterol ve tansiyon ilaçlarından üç tanesinin etkileşimi ile meydana getirilen yeni oluşumun hastalara sağlayacağı kolaylık araştırılmıştır.

Adsorpsiyon deneyleri için ilaç aktif maddelerinin selüloz üzerindeki adsorpsiyonu ve kontrollü salımı UV-Görünür Alan Spektrofotometresi ile incelenmiştir.

Ayrıca ilaç etkileşimi teorik hesaplama yöntemlerinden Mopac ve Gaussian programları kullanılarak hesaplanmıştır. Moleküller tek başına ve etkileşimlerini hesaplamak için belirlenen moleküllerin birlikte ChemDraw programlarında şekilleri çizilerek, Chem3D'de programında dataları hazırlanmıştır. Teorik hesaplama yöntemlerinden Mopac 2012 paket programında PM6 ve PM7 yönteminde moleküllerin entalpi (H), oluşum ısıları (H_f), entropi (S) değerleri okunmuştur. Bu değerlerden yararlanılarak Gibbs Serbest Enerjisi (ΔG ve ΔG_f) değerleri hesaplanmıştır. Gaussian 09 paket programında Hartree-Fock Metodu ve Yoğunluk Fonksiyonu Teorisi (DFT/B3LYP) hibrit yaklaşımı ile moleküllerin termal enerji (E_T), ortalama elektronik ve termal enerji (E), ortalama elektronik ve termal entalpi (H) değerleri okunmuş ve bu değerlerden yararlanılarak Gibbs Serbest Enerjisi (ΔG) değerleri, ürün ve reaksiyon kararlılıkları hesaplanmıştır.

Hesaplamalarda, CS ChemOffice Pro 12.0 Mopac 2012 ve Gaussian 09 paket programları kullanılmıştır. Hesaplamalar, 2 adet 6 çekirdekli Intel Core i7 980X işlemci, 3.33GHz, L3 Cache 12 MB, LGA 1366 soket, X58 chipset iş istasyonunda yapılmıştır. Deneysel olarak belirlenen etkileşimlerin teorik olarak hesaplanan etkileşimlerle ilişkisi belirlenmiştir. Belirlenen sonuçların literatüre kazandırılarak ilaç ve tıp alanına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

2.TEMEL BİLGİLER

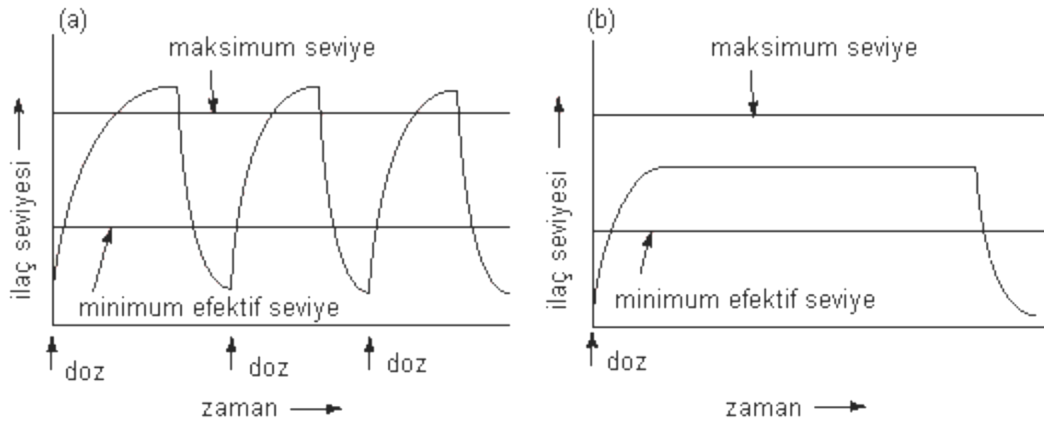
2.1. Kontrollü İlaç Salımı

İlaç ile ilgili araştırmalarda, hastalıkların tedavisi için yeni moleküller geliştirmek kadar bu ilaçların hastalara verilif şekilleri de önemlidir (Çetin, 2013). İlaç alanındaki çalışmaların asıl hedefi; ilaç dozunu minimuma indirmek, dozlama aralığını uzatmak, hastanın yan ve zararlı etkilerden etkilenmemesini sağlayarak yaşam kalitesini arttırmaktır. Bu beklentilere en iyi yanıt veren sistemler “kontrollü salım sistemleri”dir (Çelik, 2013; William, et al., 2010).

Organizma için gerekli olan etkin maddenin salım hızını kontrol ederek hedef hücreye ulaştıran sistemlere “kontrollü salım sistemler” adı verilir. Farklı uygulama yollarından verilmek üzere veya etki yerine hedeflendirilmek üzere hazırlanan taşıyıcı sistemler de kontrollü salım sistemleri arasındadır (Ekmen, 2009; Reyhan, 2007). Bu sistemlerde, etkin madde istenen doku veya organa taşınarak en kısa zamanda istenen kan derişimini sağlamak ve bu derişimi öngörülen zaman aralığında devam ettirmek amaçlanmaktadır (Çetin, 2013; Qiu ve Park, 2001).

İlaç salım sistemlerinin temel avantajı pek çok ilacın aynı anda verilebilmesi ve kandaki ilaç seviyesinin zaman içerisinde sabit kalmasıdır (Çelik, 2013; Laurencin, et al., 2008).

İlacın verilmesinde kullanılan klasik yöntemlerde ilaç derişim profili oldukça dalgalıdır. İlacın zamana karşı değişimini gösteren grafik Şekil 2.1’de gösterilmiştir.

Şekil 2.1. Plazmadaki ilaç derişiminin zamanla değişimi (a) ağızdan kullanım,(b) kontrollü salım (Wang, et al., 2011; Öncel, 2013).

Şekilde 2.1(a)'da görüldüğü gibi klasik salım sistemlerinde ilaç düzeyi, maksimum ile minimum değerler arasında dalgalanmalar gösterir. Yani, ilaç plazma derişimi etkin düzeyin altına düşebilmekte veya güvenilir düzeyin (toksik sınır) üstüne çıkabilmektedir. İlaç derişiminin etkin düzeyin altına düşmesi veya toksik sınırın üstüne çıkması, etken maddenin boşa harcandığını ifade etmekle birlikte hasta için istenmeyen durumlar yaratabilmektedir. Kontrollü ilaç salımında ise yüksek ya da düşük doz ayırımı olmaksızın ilacın optimum değerde kararlı bir şekilde uzun bir periyot boyunca salınması amaçlanır (Şekil 2.1(b)) (Öncel, 2013; Wang, et al., 2011).

2.1.1. İlaç salım mekanizmaları

1981 yılında Langer ve Peppas kontrollü ilaç salımı yapan polimerik sistemleri şu şekilde sınıflandırmışlardır:

✓ Difüzyonla kontrollü sistem

a) Rezervuar sistemi (Membranlı sistemler)

b) Matriks sistemi (Monolitik sistemler)

- ✓ Kimyasal olarak kontrollü sistemler
- a) Biyolojik olarak aşınabilir sistemler
- b) Polimer yapıya etken maddelerin bağlı olduğu sistem
 - ✓ Şişme kontrollü salım sistemleri (osmotik kontrollü sistemler)
 - ✓ Manyetik kontrollü salım sistemleri (Ekmen, 2009; Akan, 2008).

2.1.2. Kontrollü salım sistemlerinin hedeflendirilmesi

Kontrollü salım sistemlerinde hedeflendirmenin amacı, konvansiyonel tedavide gözlenen olumsuzlukları elimine etmek ya da en aza indirmek, hücresel deneylere taşınmayı arttırmak, ilaçların dolaşımında ya da diğer biyolojik sıvılardaki konsantrasyonunu ve salım kinetiklerini optimize etmek, ilaçların farmokinetik ve farmodinamik özelliklerini değiştirmek, düşük ya da yüksek dozlarda etkin ve güvenli tedavi sağlamak, toksik özellikleri gidermek veya en aza indirmek, ilaçların stabilitesini arttırmak ve vücudun diğer bölgelerinde herhangi bir istenmeyen etkileşime neden olmadan hedef bölgede istenilen düzeyde farmokolojik yanıt elde etmektir (Gürsoy, 2002; Başar, 2006).

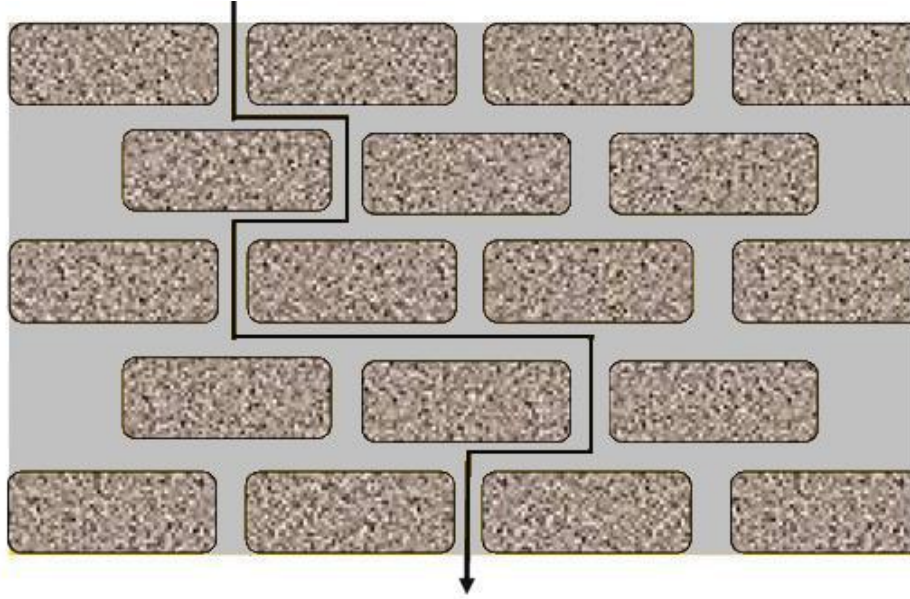
2.1.3. Kontrollü ilaç salım sistemlerinin uygulama yolları

İlacın moleküler yapısına, salım sisteminin yöntemine, dozlama aralığına, maliyete ve hastanın durumuna göre çok çeşitli kontrollü salım uygulamaları bulunmaktadır. İlacın veriliş yolu terapötik sonucu doğrudan etkilemektedir (Çetin, 2013; Kwatra, et al., 2012).

Oral Yol: Ağızdan yutma şeklinde alınan ilaç sistemleri en sık kullanılan sistemlerdir. Midenin asidik ortamında çözünmeden ince bağırsağa ulaşabilen ve burada yüksek pH ortamında çözünen emülsiyonlar, süspansiyonlar ya da kaplamalar gibi ilaç taşıma sistemleri geliştirilmiş bulunuyor (Sastry, 2000).

Parenteral Yol: Ağızdan kullanımın daha uygun bir yol olacağına bilinmesine rağmen protein ve peptit gibi büyük moleküller içeren ilaçların oral yolla taşınımı henüz çözülememiş bir problemdir. En önemli sorun, proteinlerin midedeki gastrik enzimler ve incebağırsaktaki pankreatik enzimler tarafından sindirilmesidir. Bu tür ilaçlar genelde damar içi (intravenöz, i.v.), deri altı (subkütan, s.c.), kas içi (intramusküler, i.m.) ve karıncık içi (intraventriküler) yollarla kullanılmaktadır (Katakam, 1997).

Transdermal Yol: Bazı ilaçların oral yolla emilimi düşüktür veya mide-bağırsak kanalında tahriş edici davranış gösterirler. Cildin kolayca erişilebilir ve geniş bir yüzey alanına sahip olması bu tür ilaçların taşınımında, etkili bir yöntem olmuştur. Transdermal yolda lipofilik ilaçlar ölü hücrelerden oluşan korun tabakasını geçerek ilerler (Şekil 2.2) (Siegel, 2012).

Şekil 2.2. İlaç molekülünün korun tabası boyunca zig-zag çizerek ilerlemesi (Siegel, 2012).

Pulmoner Yol: Pulmoner yol, akciğerler aracılığıyla ilaç verme şeklidir. Bu sistemde ilaç ağız veya burundan püskürtme yolu ile uygulanır.

Rektal Yol: Anüs yoluyla kalın bağırsağın en alt bölgesine uygulanan bir sistemdir.

Oküler Yol: Polimerik sistemin gözün kenarına veya korneası üzerine yerleştirilmesi şeklinde uygulanan bir sistemdir. Oküler kontrollü salım sistemlerinde nanopartiküller, nanomiseller, lipozomlar ve mikroemülsiyonlar gibi çok çeşitli dozaj formları kullanılabilmektedir (Kumar, 2011). Bu sistemin en önemli avantajı ilacın uzun süre kontrollü bir şekilde verilerek bölgesel etki sağlanabilmesidir (Çetin, 2013).

2.2. Adsorpsiyon

Adsorpsiyon terimi 1881 yılında Kayser tarafından, “gaz moleküllerinin konsantrasyonlarının komşu katı yüzeylerinde artması” olarak tanımlanmıştır. 1777 yılında Fontana ve Scheele tarafından da bu olaya dikkat çekilmiştir (Roque, 2007).

Kirlenmemiş herhangi bir katı maddenin yüzeyini oluşturan bağların hepsi doymuş değilse, bu maddenin yüzeyinde adsorpsiyonu sağlayan alanların varlığından sözedilebilir. Bu alanlar moleküllerin ve iyonların katı etrafında birikmesini sağlar (Bayazit, 2011).

Katılar içinde moleküller her yönden çekildikleri için bu çekim kuvvetleri dengededir. Oysa fazlar arası yüzeyde, moleküllere etki eden çekim kuvvetleri farklılık göstermektedir. Bu yüzden katı yüzeyindeki atomların dengelenmemiş kuvvetleri, çözeltideki maddeleri katı yüzeyine çekerler ve yüzey kuvvetleri dengelenmiş olur. Bu şekilde çözeltideki maddelerin katı yüzeyine adsorpsiyonu gerçekleşir (Sarıkaya, 2000; Galip, 2010).

Adsorpsiyon bir sıvı veya gaz fazın belirli bileşenlerinin katı bir adsorbantın yüzeyine transfer edildiği bir ayırma prosesidir. Katı yüzeyindeki atom veya

moleküllerin etkileşim kuvvetlerinden dolayı adsorpsiyon katı yüzeyinde meydana gelir. Yüzey tarafından tutulan gaz veya sıvı olabilir. Adsorpsiyon bir katının sınır yüzeyindeki derişim değişmesi olarak da tanımlanabilir. Sınır yüzeyindeki derişimin artması halinde pozitif adsorpsiyon, azalışı halinde ise negatif adsorpsiyon meydana gelir (Güçlü, 1999). Tutulan taneciklerin yüzeyden ayrılmasına desorpsiyon, yüzeyde tutulan maddeye adsorplanan (adsorbat), gaz ya da çözünen maddeyi adsorplayan katıya ise adsorban ismi verilmektedir (Kalaycı, 2008).

Adsorpsiyon ile absorpsiyonu birbirine karıştırmamak gerekir. Adsorpsiyonda adsorplanan madde katı yüzeyine tutunur. Absorpsiyon olayında ise çözünen madde ya da gaz molekülleri katının içine yayılır. Adsorsiyon ve absorpsiyon olaylarının ikisi birden meydana geliyorsa olay, sorpsiyon olarak isimlendirilmektedir (Aşkın, 1994; Ekingen, 2012).

Adsorpsiyon işlemleri yaygın olarak; biyokimya, kimya, petrol endüstrisinde saflaştırma (eser miktardaki safsızlıkların giderilmesi) ve yığın ayırma işlemlerinde kullanılır. Sanayide adsorpsiyonun kullanım alanları; bazı endüstriyel gazlardan ve sudan safsızlık ve kokunun giderilmesi, hava veya diğer gazlardan nemin uzaklaştırılması, petrol ürünlerinden ve şeker çözeltilerinden renk giderilmesi, hidrokarbon gazların franksiyonu adsorpsiyonun sanayide kullanım alanlarından sadece bir kaçıdır. Gaz-katı veya sıvı-katı iki faz reaktörleri adsorpsiyon işlemlerinde dolgulu kolonlar olarak kullanılabilir (Murathan, 1994).

Adsorpsiyon olayı sabit sıcaklık ve sabit basınçta kendiliğinden gerçekleştiği için, adsorpsiyon sırasındaki serbest entalpi değişimi daima negatif işaretlidir. Diğer taraftan, gaz ya da sıvı ortamında daha düzensiz olan tanecikler katı yüzeyinde tutunarak daha düzenli hale geldiğinden, adsorpsiyon sırasındaki entropi değişimi de daima negatif işaretlidir. Çekim kuvvetlerine bağlı olarak adsorplayan madde yüzeyi ile adsorplanan kimyasal arasında farklı adsorpsiyon türleri tanımlanmaktadır (Dönmez, 2006).

2.2.1. Adsorpsiyon çeşitleri

Üç tip adsorpsiyon çeşidi vardır:

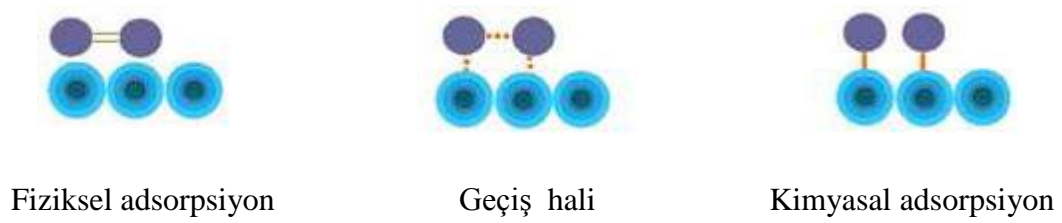
- ✓ Fiziksel adsorpsiyon
- ✓ Kimyasal Adsorpsiyon
- ✓ Elektrostatik Adsorpsiyon (İyon değişimi) (Şahinoğlu, 2013).

Fiziksel adsorpsiyonda, elektronlarda bir değişim gözlenmez, aksine uygun enerji alanlarında moleküller arası etkileşim meydana gelir. Bu nedenle moleküllerin elektronik özelliklerinden bağımsızdır. Fiziksel adsorpsiyon, buharlaşma ısılarıyla karşılaştırılabilen etkileşim enerjileriyle karakterize edilir. Adsorbat yüzeye zayıf vander Waals kuvvetleri ile tutunur. Fiziksel adsorpsiyon için adsorpsiyon ısısı yaklaşık birkaç kcal/mol'dür. Bu tip adsorpsiyonlar yalnızca 150°C'nin altındaki sıcaklıklarda stabildir. Fiziksel adsorpsiyon genellikle geri dönüşümlüdür (tersinir) (Arslanoğlu, 2009).

Kimyasal adsorpsiyon, adsorban yüzeyindeki aktif bölgelerle adsorbat molekülleri arasında meydana gelen elektron değişimiyle gerçekleşir. Elektron değişimi sayesinde kimyasal bağlar oluşur. Kimyasal adsorpsiyon, yüzey ile adsorbat arasındaki kimyasal bağların kuvvetiyle karşılaştırılabilen etkileşim enerjileriyle karakterize edilirler. Kimyasal adsorpsiyon, fiziksel adsorpsiyona göre yüksek sıcaklıklarda daha kuvvetli ve daha stabildir. Genel olarak tek bir molekül tabakası adsorplanabilir. Bu tür adsorpsiyon çok nadir olarak geri dönüşümlüdür (tersinmez). Adsorbe olan maddenin uzaklaştırılması için (rejenerasyon) adsorbanın yüksek sıcaklıklara kadar ısıtılması gibi işlemler uygulanır (Inglezakıs, et al., 2006; Arslanoğlu, 2009).

Elektrostatik adsorpsiyonda, iyonlarla yüklü fonksiyonel gruplar arasında Coulomb çekim kuvvetleri oluşur. Genellikle iyon değişimi olarak sınıflandırılır. Adsorbat ile yüzey arasındaki elektriksel çekim ile olmaktadır. İyon değişimi bu sınıfa

dahil edilir. Tüm bu adsorpsiyon çeşitlerine rağmen, bir adsorpsiyon işlemini tek bir adsorpsiyon çeşidi ile açıklamak zordur (Inglezakıs, et al., 2006; Arslanoğlu, 2009). Şekil 2.3’de fiziksel ve kimyasal adsorpsiyonun şematik gösterimi görülmektedir (Bayazit, 2011).

Şekil 2.3. Fiziksel ve kimyasal adsorpsiyon (Bayazit, 2011).

2.2.2. Adsorpsiyonu etkileyen faktörler

2.2.2.1. Adsorbatın yapısının etkisi

Adsorpsiyon olayında en önemli etkenlerden biri adsorpsiyon dengesini kontrol eden adsorbatın çözünürlüğüdür. Maddenin adsorpsiyonun gerçekleştiği ortamdaki çözünürlüğü ile maddenin adsorpsiyonu arasında ters bir ilişki vardır. Adsorpsiyon, adsorbat-çözücü arasındaki bağların kırılmasına bağlı olarak gerçekleşir. Yani; çözünürlük ne kadar büyükse adsorbat-çözelti arasındaki bağ o kadar kuvvetli olmakta ve adsorpsiyon miktarı azalmaktadır. Çoğu zaman, herhangi bir organik bileşiğin zincir uzunluğu arttıkça sudaki çözünürlüğü azalır. Çünkü; karbon sayısı arttıkça bileşik hidrokarbona daha fazla benzer. Hidrokarbon yapısı ağır bastıkça da adsorbatın hidrofob özelliği artar (Şencan, 2006). Hidrofob maddeler tercihli olarak adsorplanmaktadır. Adsorbatın molekül büyüklüğü de adsorpsiyonu etkiler. Adsorbat moleküllerinin, adsorban gözeneklerine göre büyük olması gözeneklerin tıkanmasına ve bu gözeneklerdeki aktif merkezlerin işlev görmemesine neden olabilir. Bu durumda adsorpsiyon azalmaktadır. Adsorpsiyona etki eden diğer bir özellik ise adsorbatın

iyonizasyonudur. İyonize olmuş maddeler nötral maddelere göre daha az adsorbe olmaktadır. Adsorpsiyonun polaritesi de adsorpsiyon üzerinde etkilidir. Polar bir adsorban, polar olmayan bir çözelti içerisindeki polar bir maddeyi daha kuvvetli şekilde adsorplamaktadır (Galip, 2010).

2.2.2.2. Adsorbanın yapısının etkisi

Adsorpsiyon bir yüzey olayı olduğu için adsorbanın en önemli özelliği yüzey alanıdır. Her katı madde adsorban olabilir; ancak adsorbanın yüzey yapısı adsorpsiyon kapasitesini değiştirmektedir. Uygun adsorban, yüzey alanı geniş ve boşluklu yapıya sahip maddedir. Gözeneklilik arttıkça adsorpsiyon da artış gösterir. Adsorbanın yüzey alanını tahmin etmek kolay olmadığından adsorbanın birim ağırlığı başına adsorplanan madde miktarı alınır. Adsorpsiyona etki eden diğer önemli bir özellik de adsorbanın parçacık boyutudur. Birçok çalışma parçacık boyutunun azalması ile adsorpsiyonun kapasitesinin arttığını göstermektedir. Bunun dışında adsorpsiyon hızı çözünen adsorban konsantrasyonu ile orantılıdır (Filiz, 2007).

2.2.2.3. pH'nin etkisi

Birbiri ile temas eden iki fazdan sıvı olanın asidik, bazik veya nötral olması adsorpsiyonu etkileyen faktörlerden biridir. Çözünmüş maddenin pH'ı iyonlaşma derecesini ve iyon yüklerini etkilemektedir; dolayısıyla adsorban yüzeyinde elektriksel çekim kuvvetinin değişmesine neden olmaktadır. Her iyonun maksimum adsorplandığı pH değeri ya da değerler aralığı vardır (Kalaycı, 2008).

2.2.2.4. Sıcaklığın etkisi

Sıcaklık adsorpsiyonda önemli bir etkidir. Genellikle adsorpsiyon reaksiyonları ekzotermik reaksiyonlardır. Adsorpsiyon miktarı genellikle azalan

sıcaklıkla artış gösterir (Do, 1998). Açığa çıkan ısının genellikle fiziksel adsorpsiyonda yoğunlaşma veya kristalizasyon ısıları mertebesinde; kimyasal adsorpsiyonda ise kimyasal reaksiyon ısıları mertebesinde olduğu bilinmektedir. Sıcaklıktaki küçük değişimler adsorpsiyon olayını çok etkilememektedir (Bayazit, 2011).

2.2.2.5. Temas süresinin etkisi

Adsorban ile çözeltinin temas süresi önemlidir. Adsorban, etrafını çevreleyen sıvı filmdeki maddeyi hızla adsorplamaktadır. İlk temas anında adsorpsiyon hızı yüksektir. Süre ilerledikçe adsorpsiyon hızında azalma görülmektedir. Adsorbanın adsorplama işlemini en iyi yaptığı zaman aralığı denge süresini ortaya çıkarır (Filiz, 2007; Ekingen, 2012).

2.2.3. Adsorpsiyon izotermi

Sabit sıcaklıkta adsorban tarafından adsorplanan madde miktarı ile denge basıncı veya denge derişimi arasındaki bağıntı “adsorpsiyon izotermi” olarak adlandırılır. Adsorpsiyon izotermi tipik olarak adsorbe edilen madde miktarının (q), adsorbatın çözeltideki derişiminin fonksiyonu olarak türetilir (Berkem vd., 1994; Sarıkaya, 1993; Alioğlu, 2013).

$$q=(C_0-C)V/m \quad (2.1)$$

C_0 = Adsorplanan çözeltinin başlangıç derişimi (mmol/L)

C = Adsorpsiyon sonrası adsorbat derişimi (mmol/L)

m = Adsorban miktarı (g)

V = Hacim (L)

Adsorpsiyon, adsorban yüzeyinde biriken madde derişimi ve çözeltide kalan madde derişimi arasında bir denge olununcaya kadar devam eder. Adsorpsiyon dengesi kurulduktan sonra, adsorplanan maddenin çözelti fazındaki derişiminde bir değişiklik olmaz. Matematiksel olarak bu denge adsorpsiyon izotermi ile açıklanmaktadır. Zaman içerisinde Jaeger ve Erdos tarafından oluşturulan genel bir formülden yola çıkarak birçok araştırmacı farklı izoterm denklemleri ortaya koymuşlardır. En genel kullanım gören izotermiler Freundlich ve Langmuir denklemleridir (Aksu vd., 2001; Berkem ve vd., 1994; Ng, et al., 2003; Sarıkaya, 1993; Alioğlu, 2013).

2.2.3.1. Freundlich izotermi

1906 yılında Freundlich tarafından ortaya konan ilk adsorpsiyon izotermidir. Deneysel olarak geliştirilmiş bir denklem olup, çok tabakalı adsorpsiyon gibi heterojen yüzeyler için kullanılır. Bu durumda doygunluğa ulaşma hali söz konusu olmadığından adsorbana ait kapasiteden söz edilemez (Bayazit, 2008).

Yüzeylerin homojen olmaması ve adsorplanmış moleküller arasındaki etkileşimlerin meydana gelmesi nedeniyle bazı sistemler Langmuir izoterm denkleminde sapma gösterir. Freundlich izoterm denklemini sınırlı bir derişim aralığında adsorplanmış madde miktarı ile derişim arasındaki ilişkiyi ifade eder (Kabaş, 2007).

Freundlich izotermine ait bağıntı:

$$q_e = K_f C_e^{1/n} \quad (2.2)$$

2.2 bağıntısı doğrusallaştırılarak grafik yardımıyla K_f ve n sabitlerinin bulunması sağlanır.

$$\log q_e = \log K_f + 1/n \log C_e \quad (2.3)$$

K_f ve n : Freundlich sabiti

C_e (mg/L): denge derişimi

q_e (mg/g): birim miktar adsorban tarafından adsorplanan madde miktarı

2.2.3.2. Langmuir izotermi

1918 yılında Langmuir tarafından gerçekleştirilen teorik bir denge izotermidir. Adsorpsiyon yüzeyinde alıcı noktaların olduğunu ve her alıcı noktanın sadece bir molekül adsorplama yapabileceğini, dolayısıyla meydana gelen tabakanın bir molekül kalınlığında olacağını kabul eder. Yanısıra tüm adsorpsiyon alanları adsorban moleküllerine karşı eşit çekim uygular ve absorbe olan molekül bitişik alandaki molekül ile etkileşimde olmaz. Maksimum doyma noktasında yüzey tek tabaka ile kaplanmakta ve yüzeye adsorbe olmuş adsorban miktarı sabit kalmaktadır. Bu izoterm homojen yüzeyli ve tam verimli adsorpsiyon işlemleri için uygulanmaktadır (Başbüyük ve Forster, 2003).

Langmuir modeli şu varsayımları içermektedir:

- ✓ Katı yüzeyindeki bütün noktalar aynı adsorpsiyon aktivitesine sahiptir. Yüzey homojen enerjiye sahiptir.
- ✓ Adsorplanmış moleküller arasında karşılıklı etkileşim yoktur. Bu nedenle birim yüzeyde adsorplanmış madde miktarının adsorpsiyon hızına herhangi bir etkisi yoktur.
- ✓ Adsorpsiyon işlemi aynı mekanizmaya göre oluşur ve adsorplanmış kompleksler aynı yapıya sahiptir.
- ✓ Adsorpsiyon tek tabaka halinde oluşur ve maksimum adsorpsiyon, adsorban yüzeyine bağlanan moleküllerin doygun bir tabaka oluşturduğu andaki adsorpsiyondur.

- ✓ Desorpsiyon hızı sadece yüzeyde adsorplanmış madde miktarına bağlıdır (Mckay, 1996; Savcı, 2005).

Langmuir izotermine ait bağıntı:

$$C_e/q_e=(KL/q_0) + (C_e / q_0) \quad (2.4)$$

C_e (mg/L): denge derişimi

q_e (mg/g): birim miktar adsorban tarafından adsorplanan madde miktarı

q_0 : Langmuir sabiti

KL: Langmuir sabiti (Bayazit, 2008, 2011).

2.2.4. Adsorpsiyon kinetiği

Adsorpsiyon kinetiği adsorpsiyon mekanizmasının aydınlatılması için önemlidir. Adsorbatın adsorbent üzerine adsorpsiyon hızı, adsorbatın adsorbent yüzeyine bağlanma yeteneğine ve adsorbatın adsorbent gözeneklerindeki difüzyonuna bağlıdır. Adsorbatın adsorbent gözenekleri içindeki difüzyonu “tanecik içi difüzyon” olarak ifade edilir. Kirleticilerin sulu ortamdan adsorpsiyonla uzaklaştırılmasının açıklanmasında Lagergren birinci dereceden hız denklemleri ve yalancı ikinci dereceden hız denklemlerinden yararlanılır (Mahramanlıoğlu vd., 2000, 2001, 2002, 2003, 2010; Mısırlı vd., 2004; Zahoor, 2010).

Adsorpsiyon mekanizması, sırasıyla adsorbatın çözüldüden adsorbent yüzeyine film difüzyonu, adsorbatın adsorban gözenekleri içinde difüzyonu (tanecik içi difüzyonu) ve adsorbatın adsorbent iç kısımlarındaki sitelere adsorpsiyonu olarak üç aşamada gerçekleşir. Üçüncü aşama çok hızlıdır ve hız kontrol basamağını ilgilendirmez (Mahramanlıoğlu vd., 2000, 2001, 2002, 2003, 2010; Mısırlı vd., 2004).

Tanecik içi difüzyonu eşitliği (2.5)'de verilmiştir.

$$q = k_i t^{0.5} \quad (2.5)$$

q : t zamanda birim miktar adsorbent üzerine adsorplanan madde miktarı, mg g^{-1}

k_i : Tanecik içi difüzyon katsayısı, $\text{mg g}^{-1} \text{s}^{-0.5}$

Lagergren birinci dereceden hız eşitliği (2.6)'da verilmiştir.

$$\ln (q_e - q) = \ln q_e - k_a t \quad (2.6)$$

q_e : dengede birim miktar adsorbent tarafından adsorplanan adsorbat miktarı, mg g^{-1}

q : t zamanda birim miktar adsorbent üzerine adsorplanan madde miktarı, mg g^{-1}

k_a : Lagergren hız sabiti

Yalancı ikinci dereceden hız denklemi (2.7)'de verilmiştir.

$$t/q = 1/(k_2 q_e^2) + (1/q_e) t \quad (2.7)$$

q_e : dengede adsorplanan adsorbat miktarı, mg g^{-1}

q : t zamanda birim miktar adsorbent üzerine adsorplanan madde miktarı, mg g^{-1}

k_2 : yalancı ikinci dereceden hız sabiti, $\text{g mg}^{-1} \text{dak}^{-1}$ (Özgen, 2011).

2.2.5. Adsorpsiyon termodinamiği

Adsorpsiyon prosesi termodinamiği, adsorpsiyon sırasındaki serbest entalpi değişimi (ΔH^0), entropi değişimi (ΔS^0), serbest enerji değişimi (ΔG^0) termodinamik parametreleri ile incelenir (Berkem, vd., 1994; Levine, 1995). Termodinamik parametrelerin hesaplanmasında kullanılan sıcaklıkla değişen dağılım katsayısı (K_d)'nin eşitliği (2.8)'de verilmiştir.

$$K_d = (C_0 - C)/C \quad (2.8)$$

C_0 : adsorbatın başlangıç konsantrasyonu

C : adsorbatın denge konsantrasyon

Termodinamik parametrelerden ΔG^0 'nin eşitlikleri (2.9) ve (2.10)'de, (ΔH^0) ve ΔS^0 'nin bulunması için gerekli olan Van't Hoff eşitliği (2.11) ve (2.12)'te verilmiştir. Bu eşitliklerdeki R gaz sabiti ($\text{kJ K}^{-1}\text{mol}^{-1}$), T ise mutlak sıcaklık (K) değeridir.

$$\Delta G^0 = \Delta H^0 - T\Delta S^0 \quad (2.9)$$

$$-\Delta G^0 = RT \ln K_d \quad (2.10)$$

$$RT \ln K_d = -\Delta H^0 + T\Delta S^0 \quad (2.11)$$

$$\ln K_d = \frac{-\Delta H^0}{RT} + \frac{\Delta S^0}{R} \text{ (Van't Hoff eşitliği)} \quad (2.12)$$

(2.12)'ye göre $\ln K_d$ ile $1/T$ arasında çizilen grafiğin eğiminden, $-\Delta H^0/R$, kesiminden ise $\Delta S^0/R$ bulunur (Özgen, 2011).

Adsorpsiyon ısısı olarak da bahsedilen ΔH^0 'nin negatif olması adsorpsiyonun ekzotermik olduğunu gösterir. Negatif ΔG^0 değeri, prosesin kendiliğinden (spontan) olduğunu, negatif ΔS^0 değeri ise, düzenli adsorpsiyonu, bir başka deyişle adsorplanan adsorbatın adsorban yüzeyinde hareketinin kısıtlandığını gösterir (Mahramanlıoğlu vd., 2000; 2001; 2002; 2003; 2010; 2010; Mısırlı vd., 2004).

2.2.6. UV görünür bölge spektroskopisi

Spektroskopi, elektromanyetik ışımının madde ile etkileşmesinin incelenmesi olarak tanımlanır. Mor ötesi ışıma 10-400 nm ve görünür bölge ise 400-800 nm dalgaboyları aralığını kapsar (Erdik, 1998). Bütün organik bileşikler mor ötesi ışımını soğururlar. Elde edilen spektrum dalgaboyuna karşı, soğurma şiddeti olarak kaydedilir. UV-görünür spektroskopisinde ya belirli bir dalgaboyundaki soğurma şiddeti incelenir yada belirli bir dalgaboyu aralığında soğurma şiddeti taraması yapılır. Bu yöntemde ışığın soğurulan miktarı, ışımının şiddetinden bağımsız, soğurucunun miktarı ile doğru orantılıdır. Bu ifade Beer-Lambert yasası ile belirtilmiştir (Evyapan, 2005). Beer yasası, gelen ışımının homojen soğurucu tarafından soğrulan miktarının, soğurucunun miktarı ile doğru orantılı olduğunu söyler. Lambert yasası, gelen ışımının homojen soğurucu tarafından soğrulan miktarının, ışımının şiddetinden bağımsız olduğunu ifade eder. Eğer soğurucu ortam çözeltiyse, soğurma miktarı, çözeltinin konsantrasyonuna ve ışığın çözelti içinde aldığı yola bağlıdır (Touzani, et al., 2011; Evyapan, 2012).

I_0 şiddetinde paralel bir ışın demeti d kalınlığında, C konsantrasyonunda absorplayıcı bir tabakadan geçerse, gelen ışının gücü veya şiddeti azalır (Younes, 2007).

Absorbans (A), gelen ışık şiddetinin (I_0), geçen ışık şiddetine (I) oranının logaritmasıdır (2.14). Geçirgenlik (T), geçen ışık şiddetinin, gelen ışık şiddetine oranıdır (2.13). % geçirgenlik olarak ifade edilir. Absorbans ve geçirgenlik ters orantılıdır (Younes, 2007).

$$A = - \log T = \log I_0 / I \quad (2.13)$$

$$T = I / I_0 \quad (2.14)$$

Geçirgenlik arttıkça absorbans azalır. Absorbansın birimi yoktur. Ölçüm kabının kalınlığı “d” ve ölçülen konsantrasyonla “C” doğru orantılıdır. Buradan Lambert-Beer kanunu şöyle gösterilir (Xie, 2002; Younes, 2007).

$$A = \varepsilon d C \quad (2.15)$$

Birim konsantrasyonda, birim kalınlıktaki numunenin absorbansına “absorptivite katsayısı (a)” denir. Çözeltinin konsantrasyonu molarite (molL^{-1}) cinsinden ise absorptiviteye “molar absorptivite katsayısı (ε)” denir (Birimi, çözelti genişliği cm ve konsantrasyon molL^{-1} cinsinden alındığında $\text{L cm}^{-1}\text{mol}$ olarak kabul edilir). a veya ε her madde ve her dalga boyuna göre değiştiğinden A ve T de dalga boyuna bağlı olarak değişir. Absorbanı ölçümlerinde Lambert-Beer Kanunu esas alınır. Bu kanuna göre A ve C arasındaki ilişki lineerdir (Younes, 2007; Çapan vd, 2010).

Lambert-Beer Kanunu, 0,01 M’den seyreltik çözeltiler için geçerlidir. Yüksek konsantrasyonlarda, absorplayıcı türlerin çözücü ile kimyasal reaksiyona girmesi ve kullanılan ışığın monokromatik olmaması durumunda, Lambert-Beer Kanunu’ndan sapma gözlenir (Younes, 2007; Ağırtaş vd, 2011).

2.3. Adsorban Olarak Kullanılan Maddeler ve Özellikleri

Metaller ve plastikler de dahil olmak üzere bir kristal yapıya sahip olsun veya olmasın tüm katılar az veya çok adsorpsiyon yeteneğine sahiptirler. Adsorpsiyon yeteneği yüksek olan doğal adsorbanlara kömürler, killer ve zeolitleri, yapay adsorbanlara ise polimerler, aktif karbonlar, moleküler elekler (yapay zeolitler), silika jel ve bazı özel seramikler şeklinde sınıflandırılabilir (Saçak, 2002).

Adsorplama gücü yüksek olan katılar, deniz süngerini andıran gözenekli bir yapıya sahiptirler. Katıların içinde ve yüzeyinde bulunan boşluk, oyuk, kanal ve çatlaklara genel olarak gözenek denir. Doğadaki gözeneklerin büyüklüğü bir mağara ile bir atom büyüklüğü arasında değişmektedir. Gözenek büyüklüğü 2 nm’den küçük

olanlara mikrogözenek, 2 nm ile 50 nm arasında olanlara mezogözenek, 50 nm boyutundan büyük olanlara ise makrogözenek adı verilmektedir. Katının bir gramında bulunan gözeneklerin toplam hacmine özgül gözenek hacmi, bu gözeneklerin sahip olduğu duvarların toplam yüzeyine ise özgül yüzey alanı denir. Gözenekler küçüldükçe duvar sayısı artacağından özgül yüzey alanı da artacaktır. Bir başka deyişle, özgül yüzey alanının büyüklüğü özgül gözenek hacminin büyüklüğünden çok gözeneklerin büyüklüğüne bağlıdır. Gözeneklerin büyüklük dağılımına adsorbanın gözenek boyut dağılımı denir. Bir katının adsorpsiyon yeteneği bu katının doğası yanında özgül gözenek hacmi, özgül yüzey alanı ve gözenek boyut dağılımına bağlı olarak değişmektedir (Patrick, 1995).

Adsorbsiyon işleminin gerçekleşebilmesi için uygun adsorbanların kullanılması gerekmektedir. Bu adsorbanlarla atık suların içerdiği boyarmaddelerin uzaklaştırılması gerçekleştirilebilmektedir. Kullanılan bu adsorbanlar doğal veya sentetik olabilirler.

Ticari uygulamalar için iyi bir adsorban şu özelliklere sahip olmalıdır:

- ✓ Çok iyi ayrımlar için yüksek seçicilik,
- ✓ Minimum adsorban kullanımı,
- ✓ Hızlı bir tutunma için elverişli kinetik ve taşınım özellikleri,
- ✓ Adsorban miktarı ve özelliklerinin korunması amacı ile temas edilen akışkan içinde oldukça düşük çözünürlük içeren kimyasal ve ısıl dayanıklılık,
- ✓ Kırılma ve aşınmanın önlenmesi için katılık ve mekanik dayanıklılık,
- ✓ Tankların kolay dolumu ve boşaltılmasının sağlanması için serbest-akış eğilimli olmak,
- ✓ Uzun bir ömür için kirlenmeye karşı yüksek direnç,
- ✓ İstenmeyen kimyasal reaksiyonlara teşvike meyilli olmamak,
- ✓ Görünür miktarda zor tutunan ve desorbe olan yüksek molekül ağırlıklı bileşik içeren ticari hammadde stoklarıyla kullanıldığı durumda, rejenere edilme kapasitesi,
- ✓ Mümkün olabildiğince düşük ücrete sahip olmak (Çavuşoğlu, 2010).

2.3.1. Doğal adsorbanlar

2.3.1.1. Nişasta

Nişasta, glikozidik bağlarla birbirlerine bağlanan çok sayıda glikoz birimlerini içinde bulunduran bir karbonhidrattır. Bu polisakkaritler, bir enerji deposu olarak tüm yeşil bitkilerden üretilebilir. İnsan vücudundaki en yaygın karbonhidrattır ve patates, buğday, mısır ve pirinç gibi temel gıdalarda çok yüksek miktarda bulunmaktadır. Saf nişasta, beyaz, tatsız ve kokusuz bir tozdur. Soğuk su yada alkolde çözünmezler. Lineer ve helikal amiloz ve dallanmış amilopektin gibi iki tip moleküle sahiptir. Bitkiye bağlı olarak, nişasta %20-25 amiloz ve %75-80 amilopektin içermektedir (Dursun vd., 2010).

Nişasta molekülleri, yarı kristalin granüllerde rastgele bir düzende bulunmaktadırlar. Her bitki türü, eşsiz bir nişasta granül boyutlarına sahiptir. Pirinç nişastası nispeten diğer nişasta tiplerine göre daha küçük olup yaklaşık 2 µm'dur. Patates nişastasının boyutu daha geniş olup 100 µm'a kadar çıkabilmektedir. Amilozlar, amilo pektinden çok daha küçük moleküldür. Nişasta, ısıtıldığı zaman suda çözünebilir. Granüller şişer ve daralarak yarı kristalin yapı kaybolur. Daha küçük amiloz molekülleri granüllerin dışına doğru çıkmaya başlar ve su tutan bir ağimsı bir oluşum meydana gelerek karışımın viskozitesinin arttığı belirlenmiştir. Bu işlem nişastanın jelleşmesi olarak adlandırılır. Nişasta birçok sektörde kullanılmasına rağmen en fazla kâğıt üretiminde, yapıştırıcı madde olarak kullanılmaktadır (Aydemir, 2012).

2.3.1.2. Pektin

Pektik maddelerin suda eriyen kısımlarına pektin denir. Pektinler α -1,4 bağlarıyla bağlanmış α -D-galaktopiranozilüronikasit polimerleridir. Yapılarında değişik derecelerde metil ester grupları ve nötr şekerler de bulunur. Ham meyvelerde

protopektin olarak bulunmaktadır. Doğal pektinler ticari olarak elde edilenlerden daha kompleks bir yapıya sahiptir. Ticari pektin turunçgil kabuklarından ve elma posasından elde edilir ve elde edildiği kaynağa ve uygulanan prosese göre farklı özelliklerde pektinler elde edilir. Pektinler suda çözünebilirler ve jelleşebilirler. Jelleşme derecesi, metil esterleşmesinin derecesine göre değişkenlik gösterir (Çankaya, 2011).

2.3.1.3. Lignin

Bitkilerde selülozdan sonra en çok bulunan yapıdır ve selüloz ile diğer bitki bileşenlerinin bağlama maddesi olarak bulunur. Bir karbonhidrat olmamasına karşın doğada daha çok selüloz ve hemiselüloz ile bir arada bulunduğundan karbonhidratlar içinde incelenir (Şimşek, 2006). Temel yapı taşı fenil propan bileşiği olan sinapin ve koniferil alkollerdir. Doğal polimer olması ve uygun yapısı ile bazı bio-bozunur kompozitlerin yapımında kullanılmıştır. Lignin, selüloz ve hemiselüloza göre termal açıdan daha karardır. Oksidan maddelerle kolayca okside olan bu bileşen, asitlerle hidrolize olmayıp, alkalilerle sıcak muamele edildiğinde çözünebilme ve fenolle birlikte kolayca yoğunlaşabilme özelliklerine sahiptir. Hidrofobik olup, hemiselüloza eter ya da ester bağlarıyla bağlıdır ve hücre duvarında selüloz, hemiselüloz ve pektinin arasındaki boşlukları doldurur. Dolayısıyla bitkilere rijidite sağlar. Karbon fiberleri, yapışkanlar, yüzey aktif maddesi gibi değerli ürünlere çevrilebilir (Boerjan, 2003; Büyükdere, 2011). Lignin çözülmemiş ve koloidal olarak kağıt sanayisinde pulp üretim sürecinde büyük miktarlarda atık olarak ortaya çıkar ve çevre kirliliği açısından büyük önem taşır (Şimşek, 2006).

2.3.1.4. Selüloz

Selüloz, regio ve enantiyoselektif olarak β -D-glukopiranoz birimlerinin β -1,4 glikozidik bağlanmalarıyla oluşan lineer doğal bir homopolisakkarit olup, bitkilerin %33'ü, ağaçların %50'si, pamuğun %90'nını oluşturmaktadır (Evkaya, 2014).

Selüloz doğada en fazla bulunan yenilenebilir polisakkarittir. Selüloz sağlam, biyoyumlu, hidrofilik ve biyobozunur yapıya sahiptir. Selüloz, hemiselüloz ve lignin ile beraber yüksek bitkilerin hücre duvarının ana bileşenidir. Selüloz ve hemiselüloz doğada en bol bulunan yenilenebilir kaynaklardır ve ligninle beraber bitki atığının kuru ağırlığının %95'ini oluştururlar (Uzun, 2013).

Selülozun yapılan analizinde %44 karbon, %6,2 hidrojen ve %49 oksijen ihtiva ettiği görülür. Bu bileşim $C_6H_{10}O_5$ bileşimine karşılık gelir. Saf selüloz hidroliz edildiğinde takribi %95 verimle β -glukoza ($C_6H_{12}O_6$) dönüşür. Bu ve benzeri çalışmalardan selülozun yapı biriminin bir anhidro-glikoza karşılık olduğu görülür. Yani selülozun yapı taşı, bir β -glukoz molekülünün bir su molekülü eksiğine karşılıktır. Bu anhidro-glikoz birimleri, defalarca tekrarlanarak bir zincir molekül meydana getirirler. Bu birimlerin tekrarlanma sayısı, odunda 600'den 1000'e, pamuk ipliklerinde ise 3500'e kadar değer alır. Her bir anhidro-glikoz biriminin üç tane OH grubu vardır. Selüloz, β -1,4 bağlarıyla bağlanmış D-glukopiranoz birimlerinin suda çözünmeyen dallanmamış yapıdaki polimer bileşikleridir. Bu gruplar ticari değeri olan ürünlerin (selüloz nitrat, selüloz asetat ve etil selüloz gibi) türetilmesine imkân sağlar (Çankaya, 2011).

Selüloz molekülleri $(C_6H_{10}O_5)_n$ formülüne sahip anhidroglukoz birimlerinin uç uca eklenmesiyle oluşmuştur. Bu birimlerin sayısına polimerizasyon derecesi (DP) denir ve birbirlerine 1,4- β -glukozidik bağlarla bağlanmış olup, her iki birimden birisi diğerine göre 180° lik bir dönüşle bağlanmıştır. Bunun sonucu olarak da gerilimsiz lineer bir yapı ortaya çıkmaktadır (Uzun, 2013).

Selülozun kimyasal değişikliklere uğraması sonucu oluşturduğu ürünlere selüloz türevleri denir. Selüloz, türevlerine dönüşürken hidroksil grupları reaksiyona girer. Böylece inorganik ve organik asitlerle esterleri, bazı alkollerle eterleri, bazılar ile alkolatları ve asitlerle oksidasyon ürünlerini oluşturdukları gibi halojenürler, aminler ve bazı komplekslerle de reaksiyona girerler. Endüstriyel olarak selülozun en önemli türevleri selüloz esterleri ve eterleridir. Selüloz esterleri ve eterleri meydana gelmeden

önce alkali selüloz oluşturulması, uygulanması gereken bir başlangıç işlemidir (Kırcı vd., 2001).

Selüloz kimya sektöründe çok fazla alanda kullanılmaktadır (Fengel and Wegener, 1989). Selüloz ve türevleri endüstride geniş kullanım alanına sahip önemli maddelerdir. Selüloz, türevlerine dönüşürken hidroksil grupları reaksiyona girer. Böylelikle inorganik ve organik asitlerle esterleri, bazı alkollerle eterleri, bazılar ile alkolatları ve asitlerle oksidasyon ürünlerini oluşturdukları gibi halojenürler, aminler ve bazı komplekslerle de reaksiyona girerler (Fengel and Wegener, 1989). Ayrıca selülozun kationize edilmesi ile çevre kirliliğine yol açan organik maddelerin temizlenmesinde kullanılan adsorbanlar elde edilmiştir (Wang, et al., 2009). Kationik selüloz türevleri protein bazlı ilaç taşınımı sistemlerinde de kullanılmaktadır (Kazlauskas, 2009).

Selülozun kristal bölgesi izole edilerek üretilen mikrokristalin selüloz farmakoloji ve gıda alanında kullanılır. Selüloz ve selüloz türevleri polidispers olup, farklı uzunlukta veya molekül ağırlığında moleküller içermektedir. Molekül ağırlığı genellikle 250 000-1000 000 aralığında değişmekte olup, her bir zincirde ortalama 1500 glikoz birimi bulunur. Bu yüzden kullanılacak selülozik materyalin molekül ağırlığı dağılımı belirlenmelidir. Ticari olarak satılan ürünlerde bu dağılım belirtilmektedir (Abdurrahmanoğlu, 2005).

2.4. Kontrollü İlaç Salımına İlişkin Örnek Çalışmalar

Literatürde “Kontrollü İlaç Salımı” na ilişkin pek çok çalışma bulunmaktadır. Yapılan kaynak tarama çalışması sonunda derlenen bilgilerden seçilen araştırma sonuçları aşağıda özetlenmiştir:

Öncel'in 2013 yılında yapmış olduğu çalışmada, Mitomisin C'nin kontrollü salımı için Mitomisin C baskılanmış Polihidroksietil metakrilat temelli kriyojel

membranlar hazırlanmış in-vitro ortamda ilaç salım performansı belirlenerek ve ilaç salımının matematiksel analizi gerçekleştirilmiştir (Öncel, 2013).

Gün'ün 2013 yılında yapmış olduğu çalışmada, glutaraldehit ile çapraz bağlanmış aljinat/kitosan nanopartiküllere bir antienflamatuar ilaç olan kolşisinin bağlanması ve kontrollü salımı için uygun üretim ve kullanım koşulları araştırılmıştır. Bu çalışma kontrollü ilaç salımını sağlayan materyal geliştirmeye dönük bir çalışmadır. Kolşisinin bu çalışma için seçilmiş olması onun gut, ailesel Akdeniz Ateşi ve Behçet hastalığı gibi tedavisi zor olan hastalıklarda yerine başka preparatlar ikame edilemeyen bir ilaç olmasıdır. İlaç taşıyıcı nanopartiküller, aljinat ve kitosan polimerleri ile glutaraldehit çapraz bağlayıcısı kullanılarak oluşturulmuştur. Çalışmada kolşisin tutuklanma kapasitesi incelenmiş ve sıcaklıkla ilaç tutulma kapasitesinin arttığı görülmüştür (Gün, 2013).

Pitarresi ve arkadaşları 2012'de İbuprofenin potansiyel bölgesel salınımı için önerilen α - β -poli(N-2-hidroksietil)-DL-aspartamid-graft-polilaktikasit (PHEA-g-PLA) kopolimerinin elektroegirme liflerinin karakterizasyonu ve üretimini rapor etmişlerdir. Elektroegirme yönteminden önce PHEA-g-PLA ile fiziksel bağlı ilaçlı çözeltisi ve/veya PHEA-g-PLA ile kimyasal olarak bağlı ilaçlı çözeltisi hazırlanmıştır. PHEA-g-PLA kopolimerinin sentezi, katalizör olarak DEA'nın 1.7 ml'sinde susuz DMSO'nun 36 ml'sinde, PHEA'nın 1.8 g'ının çözeltisi ile hazırlanmıştır. Reaksiyondan 40°C'de 24 saat boyunca Argon gazı altında kurulmuştur. PHEA-g-PLA-IBU ilaçlı kopolimer çözeltisi; 117.15 mg IBU, susuz DMC'nin 1.5 ml'sinde çözülmüş ve 7 mg DMAP ve 117.15 mg DCC'nin varlığında -14°C'de 30 dk için tutulmuştur. Daha sonra 4.5 ml DCM'de 500 mg PHEA-g-PLA çözeltisine damla damla IBU çözeltisi eklenmiştir. Bu kimyasal sentez reaksiyonu 1 saat için -14°C'de ve sonrasında oda sıcaklığında 3 saat gerçekleşmiştir. Diğer yandan da aseton ve N,N-dimetilformamid çözücü karışımında optimum oranlarda, 5%'lik IBU ile PHEA-g-PLA polimerinin fiziksel karışımı ile ilaçlı kopolimer çözeltisi elde edildikten sonra elektroegirme yöntemi ile bu örneklerin nanolifleri üretilmiştir. Salınım çalışmaları Dulbekko fosfat tampon (DBSO) çözeltisinde yapılmıştır. Tampon çözeltisinde bir parça kesilen nanolif alınmış ve

çözündürülerek belirli zaman aralıklarında örnek alınmıştır. Bu örnekler UV-vis yöntemi ile incelenmiştir. İlaç yüklü nanolif yapılarının görüntüleri SEM ile alınmıştır (Pitarresi, et al., 2012).

Fredenberg ve arkadaşları 2011' de yaptıkları çalışmada, salım mekanizmaları üzerine odaklanmışlar ve salım oranını belirleyen proseslerin analizini yapmışlardır. Poly(laktik-ko-glikolik asit) (PLGA) kontrollü ilaç salım sistemlerinde en sık kullanılan biyoçözünür polimerdir. Hangi faktörlerin ilaç salımını etkilediğinin yanı sıra salım mekanizmalarının anlaşılması sayesinde ilaç salımı daha iyi modifiye edilebilir. Ancak ilaç salımını etkileyen fizyokimyasal prosesler, değişik ilaç salım mekanizmaları bu çalışmada incelenmiş ve pratik örneklere yer verilmiştir. PLGA temelli ilaç salım sistemlerinin kompleks olması sonuçların genellenmesini ve ilaç salımının tahmin edilmesini zorlaştırmaktadır. Fakat bu kompleks aynı zamanda karşılaşılan problemlerin çözülmesinde avantajlar sağlamakta ve ilaç salımını daha kolay modifiye etmeye imkan vermektedir (Fredenberg, et al., 2011).

Palazzo ve arkadaşları 2005' te yaptıkları çalışmada, farklı gözenek derecelerindeki (%40 ve %60) sentetik hidroksiapatit parçacıklarının kontrollü ilaç taşıyıcı sistemler olarak kullanılabilirliğini araştırmışlardır. Parçacık gözeneklerinin etkisi, ilacın sterik olarak engellenmesi ve ilacın başlangıç konsantrasyon miktarı gibi durumların ilaç salımındaki rolünü İbuprofen-lysine ve Hidrokortizon Na-süksinat gibi antiinflamatuvar ilaçlar kullanarak incelemiştir. Deneylede kantitatif analiz için UV Görünür Alan Spektrofotometresi kullanmışlardır (Palazzo, et al., 2005).

Matsumoto ve arkadaşları 2004' te yaptıkları çalışmada sentetik hidroksiapatit parçacıklarının, proteinin kontrollü salımında kullanılma olasılığını incelemiştir. Model protein olarak cytochrome c kullanmışlar ve hidroksiapatit parçacıkları üzerine adsorpsiyonunu araştırmışlardır. Bu amaçla farklı sıcaklıklarda (T = 40°C, 60 °C, 80 °C) sentetik hidroksiapatit sentezlemişler, düşük sıcaklıkta sentezlenen hidroksiapatit parçacıklarının daha düşük kristallik gösterdiğini, daha fazla yüzey alanına sahip olduğunu ve bunun da adsorplanan protein miktarını etkilediğini bulmuşlardır (Matsumoto et al., 2004).

Barroug ve Glimcher 2002' de yaptıkları çalışmada anti-tümör ilacı Cisplatin (CDDP)' in sulu ortamda sentetik hidroksiapatit partiküllerine bağlanma ve salınma karakteristiklerini incelemişlerdir. Adsorpsiyon deneylerini üç farklı tampon çözeltide pH=7.4, T=24 °C ve 10 mM konsantrasyonda gerçekleştirmişlerdir (Barrong, et al., 2002).

2.5. Teorik Kimyada Kullanılan Hesaplama Yöntemleri ve Bilgisayar Programları

Kimyasal üretimlerin gerçekleştirildiği tesislerde ve laboratuvarlarda özellikle analitik kimya açısından bakıldığında verilerin işlenmesi ve istatistiksel değerlendirilmesi ile bu verilerin sağlandığı deney faktörlerinin araştırılması, optimize edilmesi, zaman tasarrufunun sağlanması ve kantitatif ölçümler ile kalibrasyonların gerçekleştirilmesi için gerekli olan deneysel tasarımların hazırlanması kimyanın belki de en çok hesaplama ve modelleme çalışmalarına ihtiyaç duyulduğu alanlardır (Akpolat ve Kartal, 2009).

Günümüzde, kimya biliminde kuantum mekaniği ve bilgisayara dayalı teorik hesaplamalar arasındaki sınır çizgisi ortadan kalkmaya başlamıştır, çünkü yapılan son çalışmalar sonucunda deneyler, hesaplamalar ve bilgisayara dayalı hesaplamalar ile ilgili yeni fikirler ortaya çıkmıştır. Bilgisayar biliminin gelişmesiyle birlikte, kuantum kimyasal hesaplamalardaki yetersizlik ve başarısızlık ortadan kalkmış, böylece bilgisayar hesaplamaları (computationalchemistry) popüler hale gelmiştir (Schaefer, 2001).

Molekül modelleme yazılımları, kimyacılar için çok yardımcıdır. Bu programlar vasıtasıyla moleküller bilgisayar ekranında döndürerek değişik açılardan görülebilir, geometrileri ve izomerik yapıları belirlenebilir, enerjileri tayin edilebilir, IR, UV, NMR spektrumları çizilebilir, MO diyagramları elde edilebilir. John Pople, bazı deneysel hataların da bilgisayar hesaplamaları sayesinde önceden tahmin edilebileceğine ilişkin bir tespitte bulunmuştur. Bu görüşe göre önce tahmini bir model oluşturulur. Bu modelin parametreleri gerçek modellerle karşılaştırılarak birbiri ile olan uyumu

araştırılır. Eğer bir uyum söz konusuysa tahmini modelin parametrelerine güven duyulabilir ve bu parametreler deneysel sonuçları olmayan diğer moleküller içinde kullanılabilir (Hargittai, 2001; Canavar, 2012).

2.6. Teorik Hesaplama Yöntemleri

Günümüzde kimyasal araştırmalarda moleküllerin yapısı, enerjisi ve diğer özelliklerin kuramsal incelenmesinde yaygın olarak kullanılan teorik hesaplama yöntemleri ile moleküllerin birçok özelliği deney yapmaya gerek kalmadan hesaplanmaya başlanmıştır. Deneysel verileri bilinen sistemlerle ilgili teorik inceleme ile teorik yaklaşımın eksikleri belirlenebilmekte ve daha iyi teorik yaklaşımlar türetilmektedir. Hatta bu yaklaşımlar ile şimdiye kadar elde edilmemiş veya edilememiş ve gerçek koşullarda var olamayacak bileşiklerle ilgili uygun sonuçlar alınabilmektedir (Mut, 2006).

Moleküler yapı, termodinamik değerler, dipol moment, iyonlaşma potansiyeli, elektron yükleri, elektron yoğunlukları, bağ uzunlukları gibi birçok bilgiyi elde etmek bir tek deneyle mümkün değildir. Ancak teorik hesaplama yöntemleri ile bu bilgilere çok daha kısa sürede ve az maliyetle ulaşmak mümkün olmaktadır. Bu tür verilerin deneysel yöntemler ile hesaplanmasında sonuçların güvenilirliği de göz önünde bulundurulursa, yaygınlaşmakta olan birçok hesaplama yöntemi sonuçlarının, deneysel sonuçlara göre ne kadar güvenilir olduğu görülebilir. Kısaca, çalışmayı yürüten kişinin gözlemleri ve titizliği, çalışma ne kadar hassas olursa olsun, elde edilen doğruluğunu doğrudan belirler (Hargittai and Schulz, 2001).

Ayrıca reaksiyon ortamında oluşabilecek yan ürünlerin varlığı da sonuçların güvenilirliğini azaltacaktır. Ancak tüm bu olumlu özelliklerine rağmen hiçbir zaman teorik hesaplamalar deneysel hesaplamaların yerini alamaz. Sonuçta önemli olan, elde edilen sonuçların güncel yaşamda kullanılabilirliği olduğundan, her kimyager için en gerçek ve güvenilir sonuç deneysel veriler olacaktır (Taşcı, 2004).

Bunun yanında teorik veriler her zaman deneysel çalışmayı yönlendirici ve aydınlatıcı olmakta ve birkaç istisna dışında teorik çalışma ile deneysel çalışma kıyaslama olarak kullanılmakta ve yorumlanmaktadır. Böylece deneysel çalışmaların veya bulguların güvenilirliği artmakta veya yöntem desteklenmektedir (Yarlıgan, 2001).

2.7. Bilgisayarla Kimya Hesaplamaları

Modeller, kimya eğitiminde moleküllerin yapılarını anlamak için uzun yıllar kullanılmış ancak son zamanlarda bu modellerin yerini bilgisayarlarda kimyasal çizim programları almaya başlamıştır. Bunun yanında fiziğin temel kanunlarının bir kısmını veya tümünü esas alarak, kimyasal yapıları ve reaksiyonları taklit ederek bilgisayarla kimya hesaplamaları adı verilen bir yöntem geliştirilmiştir. Bilgisayarla kimya hesaplamaları, reaksiyonları ve bileşikleri deneysel olarak inceleme yerine kimyasal olayları bilgisayarla çalışma olanağı sağlar. Bu amaçla kullanılan bazı yöntemler sadece kararlı molekülleri değil, aynı zamanda kısa ömürlü, kararsız ara ürünleri ve hatta geçiş hallerini modellemekte kullanılır (Hargittai, et al., 2001). Hem bağımsız bir araştırma alanı hem de deneysel çalışmalara çok önemli katkıları olan teorik kimya, bilgisayarla kimya hesaplamaları sayesinde elde edilir (Yarlıgan, 2001; Canavar, 2012).

Moleküler orbital hesaplama yöntemleri iki alanda incelenir (Bingham, 1975). Bilgisayarla kimya hesaplamalarının, moleküllerin yapılarını ve bunların reaktivitelerini inceleyen “moleküler mekanik” ve “elektronik yapı kuramı” adlı alanları vardır (Yarlıgan, 2001).

2.7.1. Moleküler mekanik yöntem

Moleküler mekanik yöntemlere kuvvet alanı yöntemi de denir. Moleküllerin yapı ve özelliklerini yorumlamada klasik fizik yasalarını kullanır. Moleküler mekanik

hesaplamalarda moleküler sistemlerin çekirdek etkileşimleri esas alınır ve molekül elektronları hesaba katılmaz (Foresman and Frisch, 1996; Ermeç, 2008).

Moleküler mekanik yöntemler apolar çözeltilerde organik molekülleri çalışmada çok güçlü olmuştur. Bu tür metotlar; bağ gerilmesi, açılı bükülmesi, burulma, atomların ve moleküllerin bağ yapmayan (dispersiyon çekim, exchange repulsion ve elektrostatik etkileşim) enerjilerini temsil etmek için basit analitik fonksiyonları kullanır. Bu analitiksel fonksiyonlar ve bunların birinci ve ikinci türevleri hızlı ve verimli bir şekilde değerlendirilebilir ve böylece bu metot daha büyük moleküllere uygulanabilir (Kollman, 1985; Yılmaz, 2011).

HYPERCHEM, QUANTA, SYBYL, ALCEMY, ECEPP, AMBER, CHARMM, MMx, BIO+ ve OPLS gibi birçok moleküler mekanik yöntemi mevcuttur. Bu programlar oldukça hızlıdır ve temel haldeki bir sistemin enerjisini hesaplayabilirler. Bir tepkime sistemi modellenerek bağ oluşumu ya da parçalanmasını içeren işlemlerin yapılamaması dezavantajdır (Çelik vd, 2003).

2.7.2. Elektronik yapı yöntemleri (kuantum mekaniği)

Kuantum mekaniğinin temelleri 1925'de Heisenberg, Born, Jordon ve 1926'da Schrodinger tarafından atılmıştır. Kuantum mekaniği hesaplamalarında klasik fizik kanunlarından faydalanmaz, elektron ve çekirdekler arası etkileşimler aracılığı ile molekülleri ve moleküler geometriyi tanımlar (Erkişi, 2007; Atalay, 2010).

Elektronik yapı yöntemleri hesaplamalarda klasik fizikten daha çok kuantum mekaniğinin kanunları kullanılır. Kuantum mekaniği; bir molekülün enerjisinin ve enerji ile ilişkili diğer özelliklerinin Schrodinger eşitliğinin çözülmesiyle elde edilebileceğini ifade eder (Foresman and Frisch, 1996).

$$H\Psi = E\Psi \quad (2.16)$$

Elektronik yapı yöntemleri (kuantum mekaniği) bu eşitliği çeşitli matematiksel yaklaşımlar ile çözümlenmeye çalışır ve bu yöntemler üç ana gruba ayrılır.

- ✓ Ab-initio yöntemler,
- ✓ Yarı deneysel yöntemler,
- ✓ DFT (Yoğunluk Fonksiyoneli Teorisi) (Foresman and Frisch, 1996; Yılmaz, 2011).

2.7.2.1. Ab-initio yöntemler

Ab initio terimi Latince başlangıçtan itibaren anlamına gelir. Ab initio metodların da yarı deneysel metodlar gibi kuantum mekaniğini kullanılır. Ancak farklı olarak temel fiziksel sabitler olan elektron kütlesi, ışık hızı, Planck sabiti gibi değerlerin dışında deneysel veri kullanılmaz (Jensen, 1999). İncelenen molekülün elektron sayısı ile hesaplama süresi doğru orantılıdır. Ab initio metodların hesaplama süreleri yarı deneysel metodlara göre oldukça fazladır ve bu metodları içeren programlar, bilgisayarda hafızasında büyük miktarda yer kaplar. Ancak bu dezavantajlarına karşılık ab initio metodlarda deneysel sonuçlara ihtiyaç duyulmadığı için moleküllerin bozulmuş, uyarılmış hallerinin de hesaplamaları yapılabilir. İncelenen molekül küçüldükçe ab initio metodların doğruluk oranı artar. Hartree-Fock (HF), Yoğunluk Fonksiyon Teorisi (DFT), Möller-Pleset Teorisi (MP2) gibi yöntemler, ab initio metodlar içinde sayılabilecek yöntemlerdir (Pople, 1979; Pulay, 1987; Özgür, 2014).

2.7.2.2.Yarı deneysel (semi-empirik) yöntemler

Yarı deneysel yöntemler PMO (Perturbation of Molecular Orbital) teorisi ve Hückel teorisini temel alan yöntemlerdir. Schrödinger denkleminde hesaplanması güç denklemleri çözerken bazılarını ihmal eder, bazılarını da yaklaşımlar uygulayarak çözer. İtçteki orbitallere ait integrallerin yerine parametreler kullanır. Bu parametrelerin belirlenmesinde atomik spektra, iyonlaşma enerjileri gibi deneysel bilgilerden

yararlanılır. İlk geliştirilen yarı deneysel yöntemler CNDO, INDO, ve NDDO'dur (Dewar and Thiel, 1977; Erdem, 2006; Levine, 2006). Bu yöntemler molekül geometrilerini doğru hesaplayabilmiş ama bağlanma enerjileri oluşum enerjileri gibi daha hassas hesaplama gerektiren işleri yeterince iyi hesaplayamamışlardır. Bu yöntemler daha sonra modifiye edilerek daha iyi yöntemler geliştirilmiştir. Daha sonra geliştirilen yöntemler MINDO, MNDO, AM1 (Austin Method1) (Dewar, et al; 1985), ve PM3 (Parametric Method 3) (Stewart, 1989) tür. En son 2007 yılında geliştirilen yarı deneysel yöntem PM6 (Parametric Method 6) metodudur (Stewart, 2007, 2008). PM3 ve AM1'daki hataların büyük bölümü PM6 yöntemi ile giderilmiştir. 1985 yılında geliştirilen AM1 yöntemi için yaklaşık 200, 1989 yılında geliştirilen PM3 yöntemi için yaklaşık 500 deneysel parametre ile optimizasyonlar yapılırken PM6 yöntemi için 9000'den fazla deneysel ve DFT yöntemleri ile tayin edilmiş parametre kullanılmıştır. PM6 yönteminde 70 adet atom ve bu atomlara ait çok sayıda diatomik etkileşim parametrize edilmiştir. Karşılaştırmalı olarak yapılan çalışmalarda PM6 yönteminin molekül geometrisi ve enerji değerleri bakımından HF/6-31G* ve B3LYP/6-31G* yöntemleri ile oldukça benzer sonuçlar verdiği görülmüştür. Hatta birçok molekül ile yapılan bir çalışmada oluşum enerjisini (heat of formation) ortalamada bu iki yöntemden daha iyi hesaplayabildiği görülmüştür (Foresman and Frisch, 1996; Stewart, 2007, 2008; Akyüz, 2014).

Uygulanabilirlik aralığını genişletmek için PM7 (Parametric Method 7) olarak adlandırılan yeni bir yöntem geliştirilmiştir. PM7 parametre alanı yapısını tanımlamak amacıyla deneysel ve üst düzey ab initio referans verileri kullanılarak parametrelenmiştir (Stewart, 2013).

2.7.2.3. DFT (Density Functional Theory) yoğunluk fonksiyoneli teorisi

Eğer enerjinin açık ifadesi moleküler dalga fonksiyonuna bağımlı ise bu Hartree-Fock (HF) modeli olarak bilinir. HF modeli korelasyon yani etkileşim enerjilerini dikkate almaz. Eğer enerji ifadesi elektron yoğunluğu ya bağımlı ise buna da yoğunluk fonksiyonu modeli denir ve DFT ile gösterilir (Arıcı, 1999).

Elektron yoğunluk fonksiyonu ile elektron korelasyon modelinin ilkelerine dayanır. Kuantum mekaniğinin kanunlarını kullanır. Deneysel parametreler kullanmaz. Molekül dalga fonksiyonları yerine, elektron ihtimaliyet yoğunluğu (ρ) hesaplanır (Canavar, 2012).

Yoğunluk fonksiyon teorisi temel metot olarak, 1920 den bu yana kuantum mekaniği araştırmalarına özellikle Thomas-Fermi-Dirac modeli ve Slater'in 1950 deki kuantum kimyasındaki temel çalışmalarından çıkarılır. DFT yaklaşımı, elektron yoğunluğunun genel fonksiyonlar yoluyla elektron korelasyonu modellemesinin stratejisine dayanır (Şimşir, 2014).

2.8. Hartree-Fock Yaklaşımı

Çok elektronlu atomların hal fonksiyonlarını belirlemek ve bununla da atomun yapısını incelemek için kullanılan en yaygın ab initio hesabı yapılan metot, Hartree-Fock'tur. Hartree-Fock metodu toplam dalga fonksiyonunu yaklaşık olarak belirlemede kullanılabilen tekrarlı bir değişim yöntemi olarak görölmektedir. Hartree-Fock yönteminde merkezi alan yaklaşıklığının temel alınır ve elektronların potansiyellerinin sadece çekirdekten uzaklıklarına göre değiştiği varsayılmaktadır. Herhangi bir elektronun çekirdeğinin ve diğer elektronların oluşturacağı ortalama küresel potansiyel alanı içinde hareket edeceği varsayılıp, Coloumb elektron-elektron itme potansiyeli başlangıç hesabına katılmamaktadır. Daha sonra elektron korelasyonu olarak hesapta kullanılmaktadır (Şahin, 2008; Şimşir, 2014).

Bu metotta çok elektronlu atomların dalga fonksiyonu tek elektronların fonksiyonlarının toplamı yarılarak ifade edilir. Bu şekilde oluşturulan fonksiyonların yardımıyla sıfıncı yaklaşımda her elektrona etkiyen potansiyel hesaplanmaktadır. Birinci yaklaşımda bulunan bu potansiyel, bilinen sayılıp, her elektron için Schrödinger denklemi çözümlenerek bunlar için dalga fonksiyonları uygulanır. Sonraki yaklaşımda bu hal fonksiyonlarının yardımı ile düzeltilmiş potansiyel yerleştirilir. Bundan sonraki yaklaşımda bulunan bu potansiyel bilinen kabul edilip, her elektron için yeniden

Schrödinger denklemi tekrar uygulanır ve uygun dalga fonksiyonları kaydedilir. Bu işlemlere devam edilir ve her basamakta düzelme sağlanır. Hassas çözüme yaklaştıkça art arda yaklaşımlardan bulunan hal fonksiyonları arasındaki fark giderek azalmaktadır ve kararlılık artar. Hassas çözümün elde edilmesi sonuncu hal fonksiyonları bundan önceki hal fonksiyonları ile sırasıyla üst üste gelir ve bundan sonra yapılan tüm çalışmalar aynı olan fonksiyonları gösterir. Yaklaşım basamaklarının birbirini karşılıklı olarak düzeltmesi sebebiyle bu metod Öz Uyumlu Alan Metodu olarak da tanımlanmaktadır (Foresman and Frisch, 1996; Gill, 1993).

2.9. Basis Set (Temel Kümeler)

1951 yılında Roothan Hartree-Fock orbitallerin, bilinen bazı fonksiyon kümelerinin lineer kombinasyonları şeklinde yazılabileceğini ortaya koydu. Bunun üzerine, bu zamana kadar iki önemli temel küme türetilmiştir (Foresman and Frisch, 1996).

- ✓ Slater tipi orbital (STO)
- ✓ Gaussian tipi orbital (GTO)

GTO ile integraller daha hızlı hesaplanabildiği için, bu tip fonksiyonlar günümüzde daha popüler olarak kullanılmaktadır. Bunlarla ilgili, 4 seviye temel küme geliştirilmiştir ve aşağıda kısaca belirtilmiştir (Becke, 1993):

- ✓ Minimal Basis Set; STO ve GTO fonksiyonlarının karışımı ile elde edilmiştir. (STO-nG) : STO-3G, STO-4G gibi.
- ✓ Split-Valence Basis Set; GTO fonksiyonlarının kullanılması ile elde edilmiştir. 4-21G, 6-31G gibi.
- ✓ Polarization Basis Set; Polarizasyon temel kümeleri ile elde edilmiştir. 6-31G*, 6-31G** gibi.
- ✓ Difüzyon Fonksiyonları; Geniş s ve p orbital fonksiyonlarının tanımlanması ile elde edilmiştir. 6-31+G*, 6-31+G** gibi (Şimşir, 2014).

2.10. Mopac2012 Paket Programının Özellikleri

MOPAC2012 paket programı; diğer paket programlardan daha gelişmiş olup diğer programlarda hesaplanması mümkün olmayan hesaplamaları mümkün kılar. MOPAC2012 (moleküler orbital paketi) moleküllerin elektronik özelliklerini ölçme seçeneklerini içeren James J.P Stewart tarafından oluşturulmuş bir pakettir. CACHe Windows donanımı ile MOPAC2012 kullanmayı sağlar. Böyle bir programla, bağ komutları, dipol hareketleri, dinamik haritalar, iyonizasyon potansiyelleri, moleküler orbital enerjileri, optimum geometri, potansiyel enerji haritaları, geçiş halleri, titreşim frekansı vb. değerler hesaplanabilir. CACHe MOPAC hem optimum geometriyi hem de elektronik özellikleri tanımlar. MOPAC2012 AM1, PM3, PM5, PM6 ve PM7 gibi yarı deneysel moleküler orbital yöntemlerinden oluşmuş bir paket programdır (Mut, 2006).

CACHe ayrıca MNDO ve MNDO/3 gibi daha eski parametrelerle MNDO-d gibi daha yeni parametreleri de destekler. Sonuç olarak CACHe AM1'dan AM/d'ye kadar uzanır. Moleküler orbitaller, oluşum ısısı ve moleküler geometri türetici içerikler, titreşim spektrayı, moleküler geometriyi, kuvvet sabitlerini, moleküllerin diğer özelliklerini, radikalleri ve iyonları ölçmede kullanılır. Bu miktarlar reaksiyonel yörüngeleri ölçmede ve kimyasal tepkimeleri hal değişimlerini kullanarak ölçmede kullanılırlar (Foresman and Frisch, 1996).

MOPAC, Extended Huckel Teorisi ve ZINDO quantum kimyasal metodlarında olduğu gibi molekülü izole edilmiş atom ve elektronlarına parçalamak için gereken enerjiden çok, oluşum ısısını ölçer. Bununla beraber MOPAC2012 detaylarının anlaşılmasına gerek bırakmadan quantum teorisinden, termodinamikten ve yüksek matematikten birçok veri kullanır. Şimdi bu tip bir paket programla nelerin yapılabileceğini açıklayalım (CACHe help manuel).

2.11. Geometri Optimizasyonu

Bilgisayarlı hesaplama tekniğinde hesaplamalar moleküler sistem belirli bir geometride iken gerçekleştirilir. Moleküllerdeki yapısal değişiklikler molekülün enerjisinde ve diğer birçok özelliklerinde kayda değer değişiklikler gösterir. Molekülün yapısındaki küçük değişiklikler sonucunda oluşan enerjinin koordinata bağımlılığı potansiyel enerji yüzeyi olarak adlandırılır. Potansiyel enerji yüzeyi moleküler yapı ile sonuç enerjisi arasındaki ilişkidir. Bir molekül için potansiyel enerji eğrileri veya yüzeyi bilinirse denge durumundaki geometriye karşılık gelen minimum enerjili nokta bulunabilir (Cramer, 2004; Şimşir, 2014).

Yarı deneysel moleküler orbital hesaplamaların en çok kullanılan fonksiyonu moleküler geometrileri optimize etmek ve bu optimize geometrilere karşı gelen ΔH_f (oluşum ısı) gibi nicelikleri hesaplamaktır (Canavar, 2012).

Optimizasyondaki hesaplamalar molekülü tanımlayan kartezyen ya da dainternal koordinatlarla (bağ uzunlukları, bağ açıları ve dihedral açıları) verilmiş yaklaşık bir geometri optimize edilir ve enerji minimuma indirilir. Geometri, enerji değeri değişmeyinceye kadar değiştirilir. Bunun ölçüsü gradient norm değerinin sıfır olmasıdır. Gradient norm, atomik konumların fonksiyonu olarak moleküler sistemin enerjisinin değişim hızıdır (Mut, 2006).

Sıfır gradient değeri geometrinin minimum enerjide olduğunu gösterir. Gerçek gradient normu sıfıra düşürmek oldukça zordur. MOPAC7 ve MOPAC2012 programı için önerilen gradient norm değeri 0,4 ve alt değerleridir. Program çalıştıktan sonra oluşum ısı, iyonlaşma enerjisi, yük dağılımı ve dipol momenti değerlerini vererek durur. Kullanıcının isteğine göre belirli opsiyonlar yazılarak istenilen özellikler hesaplanabilir (Bingham, et al., 1975).

2.12. Tepkime Yolları

Geometri optimizasyonunun ve bu geometriye karşı gelen özelliklerin doğal sonucu tepkime seklinin bulunmasıdır. Yaklaşık tepkime koordinatı olarak alınan belirli bir geometrik koordinat, belirli oranlarda değiştirilir ve sistemin enerjisindeki değişiklikler gözlenir. Her bir değere karşı gelen enerji değerlerinin tepkime koordinatına karşı grafiği çizildiğinde yaklaşık bir tepkime profili elde edilir. Buradan aktivasyon enerjisi bulunabilir (Taşçı, 2004).

2.13. Diyabet

Diyabet sadece Türkiye'nin değil global dünyanın güncel sağlık sorunları arasında olup hızla yayılan ve ülke ekonomilerini etkileyen metabolik bir hastalıktır. Diyabetin dünyadaki prevalansı son 30 yılda dramatik olarak artmıştır. Uluslararası Diyabet Fedarasyonu verilerine göre 2013 yılında dünyada yaklaşık 382 milyon diyabet hastası, varken 2035 yılında bu sayının 592 milyona çıkacağı tahmin edilmektedir (IDF 2014; Ovalı, 2014).

Diyabetes ve Mellitus kelimeleri Yunanca "akıp gitmek" anlamına gelen "diya+betes" ve "bal kadar tatlı" anlamına gelen "Mellitus" kelimelerinden türetilmiştir (Beyazıt, 2005; Esen, 2004).

Diyabet, Diabetes Mellitus (DM) genellikle kalıtsal ve çevresel etkenlerin birleşimi ile oluşan ve kan glukoz seviyesinin aşırı derecede yükselmesiyle birlikte hiperglisemi ile sonuçlanan metabolik bir bozukluktur (Tierney, et al., 2002; Güvenç, 2014). Oluşturduğu komplikasyonlar nedeniyle organ ve işlev kayıplarına yol açarak, yaşam süresi ve kalitesini etkileyen, iş gücü kayıplarıyla sosyal ve ekonomik yükü ağır olan bir rahatsızlıktır (Olgun vd., 2010).

Diyabetin dünyada giderek daha fazla insanı etkilemekte olduğu ve diyabete bağlı ölümlerin üst sıralarda yer aldığı görülmektedir. Diyabet, yaşam boyu süren,

komplasyonları ile birey ve toplumu etkileyen, yaşam kalitesini azaltan, tedavi ve bakımda birden fazla disiplinin katılımını ve diyabetli kişinin bütüncül olarak değerlendirilmesini gerektiren bir hastalıktır (Aktaş, 2008; ADA 2011).

Diyabetik tedavide günümüzde bir çok yöntem ve ilaç kullanılmaktadır. Tedavide kullanılan bu yöntem ve ilaçlar insülin üretimini artırarak veya glukoz üretimini azaltarak ya da ilgili dokulardaki hücre reseptörlerinde meydana gelen insülin direncini minimuma indirerek, farklı mekanizmalarla etki etmekte ve bozulmuş olan glukoz homeostasisini dengede tutmaya yardımcı olmaktadır (Baxter, 2008; Ovalı, 2014).

2.13.1. Diyabetin sınıflandırılması ve tanı kriterleri

Dünya sağlık örgütü (WHO) insüline bağımlı diyabetes mellitus (IDDM, tip1 diyabet) ve insüline bağımlı olmayan diyabetes mellitus (NIDDM, Tip 2 diyabetes mellitus) olmak üzere 2 temel klinik form tanımlamıştır (Al-Maweri, et al., 2013; Yasavul, 2003). Bunun dışında gebelikte görülen diyabet formunda mevcuttur bu gestasyonel diyabet olarak tanımlanmaktadır (Avcil, 2014).

2.13.1.1. Tip 1 diyabet

Pankreas beta hücrelerinin harabiyetine bağılı olarak mutlak insülin eksikliği ile daha çok çocuk ve gençlerde akut olarak ortaya çıkmaktadır. Tüm diyabetlilerin %5 'inin Tip 1 diyabetli olduğu bildirilmiştir (ADA, 2012). Genellikle 30 yaşından önce başlar. Polidipsi, poliüri, kilo kaybı gibi diyabet belirtileri şiddetlidir. Ketoasidoz koması, hipoglisemi gibi akut komplasyonların çok yaşandığı diyabet tipidir (Durna, Z., 2005; Karaca, 2006).

Tip1 diyabetes mellitus görülme sıklığı dünya genelinde her geçen gün artmaktadır (Al-Maweri, et al., 2013). Yapılan çalışmalar genetik faktörler, çevresel

faktörler ve otoimmünite gibi birçok faktörün tip 1 diyabet etiyolojisinde yer aldığını göstermektedir (Jensen and Zhou, 2013; Nokoff and Rewers, 2013).

Tip 1 diyabet gelişmesinde etkili olan faktörlerden biri de çevresel faktörlerdir. Viral enfeksiyonlar, diyet (inek sütü, nitrozaminler), toksinler ve stres tip 1 diyabet gelişiminde etkili olan çevresel faktörlerdir (Avcil, 2014). Genetik ve çevresel faktörlerin indüklenmesi ile birlikte oluşan otoimmün süreç ile birlikte pankreas adacık hücrelerinde devam eden ve yavaş yavaş ilerleyen yıkımla birlikte insülin salgılanması azalır. Pankreastaki adacık hücrelerinin %80-90'ının harabiyeti sonucunda diyabetin klinik bulguları ortaya çıkar (Dong, et al., 2013).

2.13.1.2. Tip 2 diyabet

Dünyada en sık rastlanan diyabet tipidir. Tüm diyabetlilerin yaklaşık %89'u Tip 2 diyabetlidir. Tip 2 diyabet genellikle 40 yaşından sonra ortaya çıkan, yaş arttıkça görülme sıklığı artan, diyabet belirtilerinin hafif olduğu, bazen de hiç olmadığı, kronik komplikasyonların sık görüldüğü diyabet tipidir. Tip 2 diyabet obezite, dokularda insülinin kullanılamaması (insülin direnci) ve insülin sekresyon bozukluğu ile karakterizedir. Tip 2 DM oluşumunda iki süreçten söz edilmektedir; bunlardan birine göre pankreas yeterince insülin üretemez ve glikoz hücre içine giremez; diğerine göre ise hücreler insüline direnç gösterir ya da karbonhidratların parçalanması sonucu oluşan glikozun kontrolünde insülin kullanılamaz (Esen, 2004; Durmaz, 2007).

Hastalık ilerledikçe, insülin salgılanmasındaki bozukluk daha da ilerler ve genellikle hastalara insülin vermek bir zorunluluk haline alır (Eberhart, et al., 2004; Güvenç, 2014).

Tip I ve Tip II diyabetes mellitus arasındaki benzerlik ve farklılıkları Çizelge 2.1'de verilmiştir.

Çizelge 2.1. Tip I ve Tip II diyabetes mellitus arasındaki benzerlik ve farklılıklar

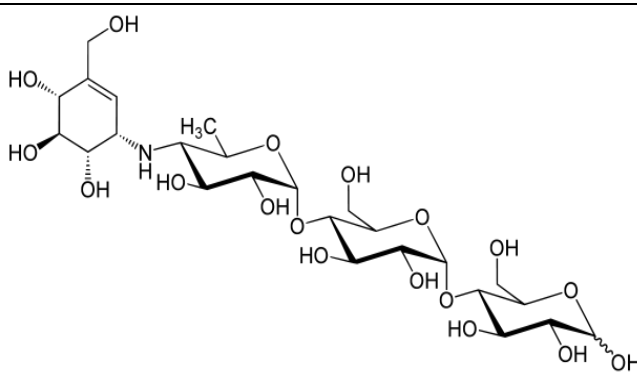
TİP I	TİP II
*Başlangıç yaşı 30 yaşının altındadır.	* Başlangıç yaşı 35-40 yaş ve üzeridir.
* Ailede diyabet öyküsü mevcut değildir.	* Ailede diyabet öyküsü yaygındır.
* Daha çok sonbahar-kış aylarında görülmeye başlanmıştır.	* Mevsimlerle ilişkisi yoktur
* Kilo kaybı olduğu için genellikle kişiler zayıftır	* Kişiler genellikle obezdir
* Belirtiler ani başlar hızlı ilerler.	* Yavaş başlayıp, yavaş ilerler.
* Belirtilerin derecesi ağırdır.	* Belirtilerin derecesi hafiftir
* İdrarda glikoz ve aseton vardır.	* İdrarda glikoz vardır.
* Ketoasidoza eğilim fazladır.	* Ketoasidoza eğilimi azdır.
* Serum insülin düzeyi düşüktür ya da yoktur.	*Genellikle insülin düzeyi düşüktür fakat yükselebilir
*Tedavide insülin kullanımı şarttır	*Genellikle diyet ve OAD ile kontrol edilebilmektedir.
* Teşhisi kolay konulmaktadır.	*Tanı koymak daha zordur.
* İnsüline rezistans vardır.	* İnsüline duyarlıdır.
*Kronik komplikasyonlar görülebilmektedir.	* Kronik komplikasyonlar görülebilmektedir.

(Karaöz, 1997; Delgen vd, 1999; Yılmaz, 2002).

2.13.2. Diyabet ilaçları

2.13.2.1. Akarboz (D1)

Çizelge 2.2. Akarboz ilaç molekülünün özellikleri

Akarboz	
Molekül Formülü	$C_{25}H_{43}NO_{18}$
Molekül Ağırlığı	645,60 g/mol
IUPAC İsmi	(2R,3R,4R,5S,6R)-5- {[(2R,3R,4R,5S,6R) -5- {[(2R,3R,4S,5S,6R)-3,4-dihydroxy-6-methyl-5- {[(1S,4S,5S,6S)-4,5,6-trihydroxy-3-(hydroxymethyl)cyclohex-2-en-1-yl] amino } oxan-2-yl] oxy } -3,4-dihydroxy-6-(hydroxymethyl) oxan-2-yl] oxy } -6-(hydroxymethyl) oxane-2,3,4-triol
Erime Noktası	152°C ila 155°C
Yarılanma süresi	2 saat
Sudaki Çözünürlüğü	1.48e+02 g/l (at 25 °C)

www.drugbank.com.

Tip 2 diyabet tedavisinde kullanılan anti-diyabetik bir ilaçtır. Diyet ile kontrol edilemeyen yeni tip 2 diabetikler, insülinotropik ajanlarla kilo alan ve hipoglisemi riski artan yaşlılarda ve komorbid hastalıkları bulunan ileri yaştaki hastalarda ilk tercih olabilir. Akarboz bir alfa-glukozidaz inhibitörüdür. Alfa-Glukozidaz büyük karbohidrat moleküllerini parçalayarak glukozu açığa çıkaran bir enzimdir (Kılıçdağı, 2008).

Akarboz, karbonhidratların sindirilmesi için gerekli olan glikozit hidrolaz enzimlerini inhibe eder. Özellikle ince bağırsakların iç yüzeyinde bulunan fırça kenar enzimleri ve pankreastan salgılanan alfa amilaz enzimlerini inhibe eder. Pankreastan salgılanan alfa amilaz enzimi ince bağırsak lümeninde karmaşık (kompleks) nişastaları oligosakkaritlere parçalar (Kayaalp, 1998). Alfa-glukozidaz enzimi ise yine ince bağırsaklarda bu oligosakkaritleri, trisakkarit, disakkarit ve sonuçta glukoz ve öteki monosakkaritlere parçalar. Bu enzimlerin inhibe edilmeleri karmaşık karbohidratların sindirimlerini büyük ölçüde azaltır. Bu sayede dolaşıma giden glukoz miktarı azalır çünkü besinle alınan karbohidratlar glukoz moleküllerine yıkılamazlar. Diyabetik hastalarda bu ilaçların kullanılması, kısa zaman dilimleri için kan glukoz seviyesinin düşmesine (özellikle tokluk kan şekeri değerlerinin), uzun zaman zarfında ise hemoglobin A_{1c} seviyesinin hafifçe azalmasına neden olur. Akarboz diyabetik hastalarda kullanılan oral hipoglisemik ilaçların (sülfonilüreler, insülin ya da metformin gibi) etkinlikleri arttırmak amacıyla genellikle bu ilaçlarla kombine halde kullanılır (Sinha and Kumar, 2012).

2.13.2.2. Metformin (D2)

Çizelge 2.3. Metformin ilaç molekülünün özellikleri

Metformin	
Molekül Formülü	C ₄ H ₁₁ N ₅
Molekül Ağırlığı	129,16 g/mol
IUPAC İsmi	1-carbamimidamido-N,N-dimethylmethanimidamide
Yarılanma Süresi	8-12 saat
Erime Noktası	223°C ila 226°C
Sudaki Çözünürlüğü	1.38e+00 g/l (at 25 °C)

www.drugbank.com.

Metformin oral yolla kullanılan bir anti diyabetiktir. Tip II diyabette (insüline bağımlı olmayan) hem bazal hem de postprandial plazma glukoz seviyelerini düşürür. Karaciğerde glukoz yapımını ve glukozun bağırsaklardan emilimini azaltır, insülin duyarlılığını artırır. Metformin tedavisi ile açlık insülin seviyeleri ve gün boyu plazma insülin yanıtı azalırken, insülin sekresyonu uyarılmaz. Metformin tedavisi ile elde edilen açlık kan şekeri seviyelerindeki düşüş, açlık hiperglisemi seviyeleri ile orantılıdır (Sharma, 2011).

Özetle; Metformin;

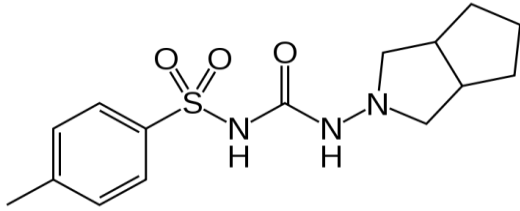
- ✓ İnsülin duyarlılığını arttırarak,
- ✓ Kaslarda glukoz utilizasyonunu arttırarak,

- ✓ Hepatik glukoz üretimini azaltarak,
- ✓ Glukoz ve yağ asidi metabolizmasında rol oynayan AMPK yolağının aktivasyonunu arttırarak etki gösterir (Hundal, et al., 1992).

DM2'de metformin kullanımı ekonomik olması, kilo kaybını arttırması, hipoglisemiye sebep olmaması ve glukoz düşürücü etkisi sebebiyle European Association for the Study of Diabetes (EASD) ve American Diabetes Association (ADA) tarafından tavsiye edilmektedir. DM2'li obez hastalarda kan glukoz seviyesini kontrol etmede metformin kullanımını öngören yayınların yanında obez olmayan DM2'li hastalarda da metformin kullanımında kan glukoz düzeyinin düzenlenmesinde metforminin etkinliğini destekleyen yayınlar bulunmaktadır (Ito, et al., 2010).

2.13.2.3.Gliklazid (D3)

Çizelge 2.4. Gliklazid ilaç molekülünün özellikleri

Gliklazid	
Molekül Formülü	C ₁₅ H ₂₁ N ₃ O ₃ S
Molekül Ağırlığı	321,411 g/mol
IUPAC İsmi	3-[(3aR,6aS)-octahydrocyclopenta[c]pyrrol-2-yl]-1-(4 methylbenzenesulfonyl)urea
Yarılanma Süresi	10-24 saat
Erime Noktası	180°C ila 182°C
Sudaki Çözünürlüğü	1.90e-01 g/l (at 25 °C)

www.drugbank.com

Gliklazid, sülfonilüre grubu ilaçlardan biridir. Kan şekerini düşürücü bir ilaçtır. Glukoz metabolizması üzerine olan etkileri yanında mikrovasküler etkileri de bulunmaktadır. Kandaki şeker seviyesinin kontrolüne yardımcı olur (Ajjan, 2006). Gliklazid pankreas adacıklarındaki beta hücreleri tarafından üretilen insülin salgılanmasını artırır. Beslenme sırasında pankreasın insülin salgılama zamanını öne alır. Böylece gliklazid, açlık glisemisini normal sınırlar içinde tutar, postprandiyal veya reaksiyonel hiperglisemiye önler ve gün boyu sürekli bir glisemi stabilitesi sağlar (Özbaş, 2011).

2.14. Tansiyon

Tansiyon ya da kan basıncı, kalbin pompaladığı kanın damar duvarında oluşturduğu basınçtır ve mmHg olarak ifade edilir (Türk Kardiyoloji Derneği, TKD, 2000).

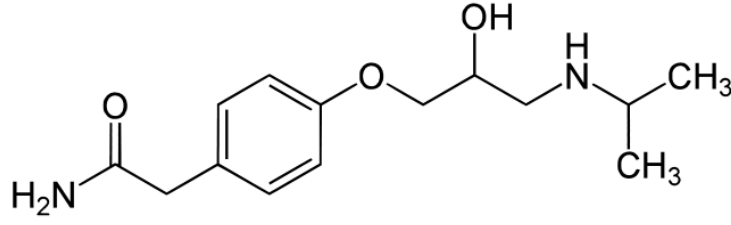
Tansiyonun belirli normal değerleri vardır. Tansiyonun bu değerlerin altına düşmesi veya üstüne çıkması sağlık için zararlı olmaktadır. Tansiyonun iki şekli vardır: Büyük tansiyon (sistolik kan basıncı), kalbin kasılması yani kalbin kanı damarlara atması esnasındaki ölçülen tansiyondur ve yetişkin insanlar için normal değerleri 10 ila 14 cm (cıva basıncı) arasındadır. Küçük tansiyon ise, kalbin gevşediği yani kanın kalbe dolduğu sırada ölçülen kan basıncı olup, normalde 9 cm cıva basıncını geçmemelidir. Tansiyon bebeklerde oldukça düşük değerlerdedir. Yaş ilerledikçe bu değerler artmaya başlar ve yetişkinlerdeki değerlere yükselir (Şahin, 2012).

Bir kimsede hipertansiyon (yüksek kan basıncı) var diyebilmek için büyük tansiyonun 14'ten, küçük tansiyonun 9 cm cıva basıncından yüksek olması gerekir. Hipertansiyonu değerlendirmede özellikle küçük tansiyon önemiyet arz eder. Bununla beraber bir kimsede tansiyon düşüklüğü var diyebilmek için, büyük tansiyonun 10 cm cıva basıncının altında olması gerekir. Yani tansiyon düşüklüğü değerlendirilirken, büyük tansiyon dikkate alınır (Türk Kardiyoloji Derneği, TKD, 2000).

2.14.1.Tansiyon ilaçları

2.14.1.1. Atenolol (T1)

Çizelge 2.5. Atenolol ilaç molekülünün özellikleri

Atenolol	
Molekül Formülü	C ₁₄ H ₂₂ N ₂ O ₃
Molekül Ağırlığı	266,3 g/mol
IUPAC İsmi	2-(4-{2-hydroxy-3-[(propan-2-yl)amino]propoxy}phenyl)acetamide
Yarılanma Süresi	
Erime Noktası	152°C ila 155°C
Sudaki Çözünürlüğü	1.33E+004 mg/L (at 25 °C)

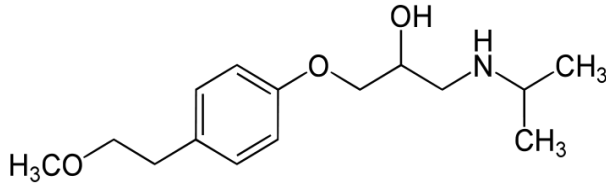
www.drugbank.com

Atenolol, kendine özgü semptomimetik ya da membran stabilizasyon özelliklerine sahip olmayan bir beta-1-selektif adreno reseptör blokeridir. Atenolol oldukça hidrofilik özellikte bir maddedir, kan-beyin bariyerini çok sınırlı ölçüde geçer. Bu nedenle merkezi sinir sisteminde yan etki görülme sıklığı azdır (Saygeçitli, 2013).

Atenolol esas olarak kalbin beta reseptörlerini etkilemektedir, bu nedenle selektif olmayan beta reseptör blokeri ajanların tersine, selektif olmayan beta blokerlerini tolere edemeyen kronik obstrüktif akciğer hastalığına sahip kişilerde kullanılabilir, ancak akciğer fonksiyonları dikkatle takip edilmelidir. Doz arttıkça beta-1 selektif özellik azalır. Beta blokerlerinin olumsuz inotropik ve kronotropik etkileri vardır ve katekolaminlerin etkisini inhibe ederler, sonuçta kalp atışı ve kan basıncı azalır (Abreu, 2003).

2.14.1.2. Metoprolol (T2)

Çizelge 2.6. Metoprolol ilaç molekülünün özellikleri

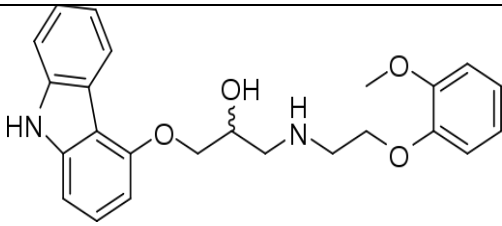
Metoprolol	
Molekül Formülü	C ₁₅ H ₂₅ NO ₃
Molekül Ağırlığı	267,36 g/mol
IUPAC İsmi	{2-hydroxy-3-[4-(2-methoxyethyl)phenoxy]propyl}(propan-2-yl)amine
Yarılanma Süresi	3-7 saat
Erime Noktası	120°C
Sudaki Çözünürlüğü	1.69E+004 mg/L (at 25 °C)

www.drugbank.com

Metoprolol, kalpte sinüs ritmi hızını yavaşlatır. Atriyoventriküler iletiyi deprese eder. Egzersizde ve istirahat durumunda kalp debisini düşürür. Refleks taşikardiyi önler. Önceden miyokard infarktüsü geçirmiş hastalarda reinfarkt önler. Katekolaminlerin vazokonstriktif etkisini nötralize eder ve periferik vasküler direnci azaltarak kan basıncının düşmesini sağlar (Dündar vd, 1998). Hipertansiyonda tek başına yada diğer ilaçlarla birlikte kullanılır (Gacar vd, 2005)

2.14.1.3.Karvedilol (T3)

Çizelge 2.7. Karvedilol ilaç molekülünün özellikleri

Karvedilol	
Molekül Formülü	C ₂₄ H ₂₆ N ₂ O ₄
Molekül Ağırlığı	406,47 g/mol
IUPAC İsmi	[3-(9H-carbazol-4-yloxy)-2-hydroxypropyl][2-(2-methoxyphenoxy)ethyl]amine
Yarılanma Süresi	7-10 saat
Erime Noktası	114,5°C
Sudaki Çözünürlüğü	4,44e-03 g/l (at 25 °C)

www.drugbank.com

Karvedilol güçlü bir antioksidandır ve serbest oksijen radikallerinin yapımını azaltabilir veya inhibe edebilir, böylece kardiyovasküler hastalıkların daha da ilerlemesini durdurabilir. Endojen savunma mekanizmalarından, reaktif oksijen radikallerinin üretimine doğru bir dengesizlik olan oksidatif stresin kardiyovasküler hastalıkların ilerlemesinde önemli rol oynadığına dair kanıtlar artmaktadır; oksidatif stres hücrel komponentlere zarar vererek, organ fonksiyonunda bozulmaya yol açmaktadır. Böylelikle, bu serbest radikallerin üretimini azaltan maddeler kardiyovasküler hastalığın ilerlemesini durdurabilir (Geranmayegen, et al., 1998; Chakraborty, et al., 2009).

2.15. Kolesterol

Kolesterol, hayvanların vücut dokularındaki hücre zarlarında bulunan ve kan plazmasında taşınan bir sterol, yani bir steroid ve alkol birleşimidir (Tokgöz, 2014). Yağların sindiriminde kullanılan safranin bileşimine girer, steroid hormonların ve D vitamininin ön maddesidir (Mahan and Arlin, 1992; Wetherilt, 1998; Dirim, 2000; Baysal, 2002). Kolesterol hem vücut tarafından üretilir hem de yiyeceklerden sağlanır (Baysal, 2002). Kandaki kolesterolün yaklaşık olarak % 20-30'u besinlerden sağlanır (Wetherilt, 1998; Baysal, 2002; Birsen, 2004).

Kolesterol karaciğerden hücrelere ve hücrelerden tekrar karaciğere kan yoluyla taşınır. Kolesterol ve diğer yağlar kanda erimedikleri için lipoprotein denen paketler halinde taşınırlar. Bunlardan kolesterolü taşıyanlar iki cinstir, bunlar kötü kolesterol olarak bilinen LDL-Kolesterol ve iyi kolesterol olarak bilinen HDL- Kolesteroldür (Saran, 2014).

LDL kolesterol kanda kolesterolü taşıyan başlıca pakettir. Kanda yüksek olduğu zaman damarların iç yüzüne yapışıp buralarda plaklar oluşturur. Kolesterol dışındaki bazı maddelerin de eklenmesiyle bu plaklar büyür ve bunlar üzerinde oluşan çatlaklarda oluşan pıhtılar damarları tıkar. Çağımızda çok yaygın olan bu hastalık damar sertliği

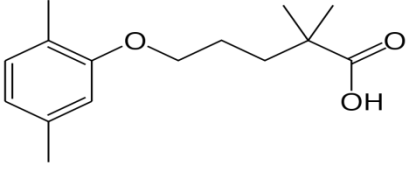
olarak bilinir. Damar tıkanıklığı kalp damarlarında olmuşsa kalp krizine, beyin damarlarında olmuşsa felce neden olur (Baysal, 2002; Duyff, 2003).

Kandaki kolesterolün bir bölümü de HDL-Kolesterol adı verilen paketlerin içinde taşınır. HDL-Kolesterol damarlarda kolesterolün birikimini önler. Yapılan araştırmalar HDL- Kolesterolü yüksek olan kişilerde kalp hastalığının daha az olduğunu göstermiştir (Becker, 2001; Oğuz, 2014).

2.15.1.Kolesterol ilaçları

2.15.1.1.Gemfibrozil (K1)

Çizelge 2.8. Gemfibrozililaç molekülünün özellikleri

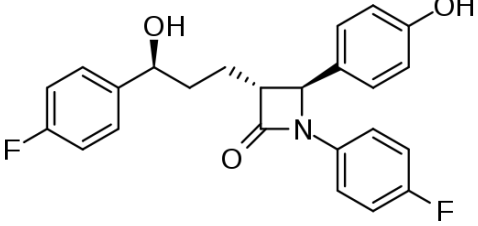
Gemfibrozil	
Molekül Formülü	$C_{15}H_{22}O_3$
Molekül Ağırlığı	250,33 g/mol
IUPAC İsmi	5-(2,5-dimethylphenoxy)-2,2-dimethylpentanoic acid
Yarılanma Süresi	1,5 saat
Erime Noktası	62 °C
Sudaki Çözünürlüğü	2.78e-02 g/l (at 25 °C)

www.drugbank.com.

Gemfibrozil, oral yoldan kullanılmaya uygun bir lipid düzenleyicisidir. Kimyasal yönden halojeniz fenoksipentanoik asittir. Gemfibrozil düşük dansiteli lipoprotein kolesterol (kötü kolesterol) ve trigliserid konsantrasyonunu azaltarak ve yüksek dansiteli lipoprotein kolesterol (iyi kolesterol) konsantrasyonunu yükselterek hipolipidemik etkilerini gösterir (Vikas Parikh and Karkhanis, 2011).

2.15.1.2.Ezetimib (K2)

Çizelge 2.9. Ezetimib ilaç molekülünün özellikleri

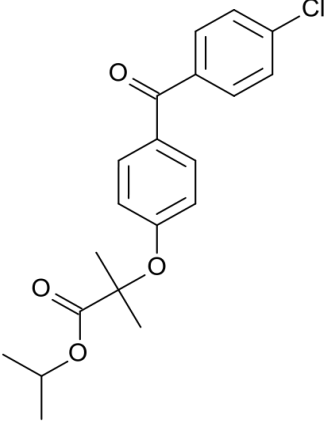
Ezetimib	
Molekül Formülü	C ₂₄ H ₂₁ F ₂ NO ₃
Molekül Ağırlığı	409,42 g/mol
IUPAC İsmi	(3R,4S)-1-(4-fluorophenyl)-3-[(3S)-3-(4-fluorophenyl)-3-hydroxypropyl]-4-(4-hydroxyphenyl)azetidin-2-one
Yarılanma Süresi	22 saat
Erime Noktası	163°C
Sudaki Çözünürlüğü	8.46e-03 g/l (at 25 °C)

www.drugbank.com

Ezetimib trigliseritlerin veya yağda çözünen vitaminlerin artmasını etkilemeden kolestrol absorpsiyonunu engelleyen kolestrol absorpsiyon inhibitörlerinin yeni bir üyesidir. Ezetimib ince bağırsağın tüylü çeperlerinde toplanarak kolestrol emilimini azaltır ve bu şekilde bağırsak kolestrolünün karaciğere gitmesini azaltır. Karaciğer kolestrol depolarında azalma ve kandan kolestrol kleresinde artış olur. Ezetimib safra asidini artırmaz ve karaciğerde kolestrol sentezini inhibe etmez (Kumar, et al., 2011).

2.15.1.3.Fenofibrat (K3)

Çizelge 2.10. Fenofibrat ilaç molekülünün özellikleri

Fenofibrat	
Molekül Formülü	$C_{20}H_{21}ClO_4$
Molekül Ağırlığı	360,831 g/mol
IUPAC İsmi	propan-2-yl 2-{4-[(4-chlorophenyl) carbonyl]phenoxy}-2-methylpropanoate
Yarılanma Süresi	20 saat
Erime Noktası	80,5°C
Sudaki Çözünürlüğü	7.07e-04 g/l (at 25 °C)

www.drugbank.com

2005 yılında bulunan fenofibrat, aktif metaboliti olan fenofibrik asit, trigliserid sentezini baskılamak sureti ile plazma trigliserid seviyesini belirgin biçimde düşürür (Taş, 2010). Ayrıca total kolesterol, Düşük Dansiteli Lipoprotein, apolipoprotein B ve trigliseridce zengin lipoprotein olan Çok Düşük Dansiteli Lipoprotein (ÇDDL) miktarında da anlamlı bir azalmaya neden olur. Buna ilave olarak trigliserid oranı yüksek lipoproteinlerin (ÇDDL gibi) yıkılmasını da hızlandırır (Gupta, et al., 2010).

Fenofibratın ayrıca trombosit ve eritrosit agregasyonunu önlediği, plazma fibrinojen konsantrasyonunu azalttığı ve bu özelliklerinin aterosklerozdan korunma tedavisine ek yarar sağlayabileceği belirtilmektedir (Erol vd, 2007). Hiperlipoproteinemili hastalarda (özellikle Tip V), plazma ürik asit düzeyleri yaklaşık %20 oranında artar. Fenofibrat'ın ürikozürik aktivitesi de vardır. Bu özelliği de hastaya ek bir yarar sağlar. Fenofibrat'ın gastrointestinal kanaldan emilimi iyidir (El-Gindy, 2005).

2.16. Tezde Kullanılan İlaç Moleküllerine İlişkin Örnek Çalışmalar

Sinha ve Kumar 2012 yılında yapmış oldukları çalışmada; Akarboz ilaç molekülünün spektrofotometrik tayini için hassas bir kinetik yöntem geliştirmişlerdir. Yöntem, alkali ortamda güçlü bir oksitleyici madde (potasyum permanganat (1×10^{-2} M) ile etkileştirmek suretiyle akarboz oksidasyonunu içermektedir. Akarboz, 0.1 M HCl (pH=1.2) ve fosfat tamponu (pH=6.8) ile mide-bağırsak ortamına benzetilerek hazırlanmış ortamda bekletilmiştir. Reaksiyon kinetiği, oda sıcaklığında 20 dakika boyunca tespit edilmiştir. Reaksiyon kinetiği birinci dereceden 610 nm 'de tespit edilmiş ve oluşan manganat iyonlarının absorbansı izlenmiştir. Absorbansın 2-20 µg / ml konsantrasyon aralığında doğrusal olduğu bulunmuştur. Önerilen yöntem, yeni bir kontrollü salım sağlayan dozaj formunda ilaç tahmini için kullanılmıştır. Bu kinetik metodun bildirilen diğer metotlara karşı çok daha avantajlı olduğu bulunmuştur.

Önerilen metod başarılı bir şekilde ilaç kütlesinin niceliksel miktarında, ani salım ve geç salınım şekillerinde kullanılabilir (Sinha and Kumar, 2012).

Daı ve arkadaşları 2010 yılında yapmış oldukları çalışmada; Valibose, Miglitol, Voglibose, Akarboz gibi dört anti-diyabetik ilacın ayırımı için bir HPLC-UV metodu geliştirmiştir. Ayırma 210 nm dalga boyunda bir ters-faz kromatografisi ile acetonitrilephosphate tampon (pH=8) çözeltisi kullanılarak başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, pozitif iyonizasyon modunda ESI-MS ile bağlanmış bir yüksek performanslı sıvı kromatografisi yöntemi de kurulmuştur. Bu iki yöntem başarılı bir şekilde uygulanmıştır ve bu anti-diyabetik ilaçların eş zamanlı aşılarda kullanılabilceği bulunmuştur (Daı, et al., 2010).

Mohsen-Nia ve arkadaşlarının 2012 yılında yapmış oldukları çalışmada, Atenolol, Propranolol ve n-oktanol/su ayrılma katsayıları, yüksek absorpsiyona denk gelen dalga boyunda T=(298,15, 310,15 ve 314,15 K) ultraviyole (UV) spektroskopi yöntemi ile deneysel olarak tespit edilmiştir. Sonuçlara göre propranolol ve atenolol n-oktanol/su ayrılma katsayıları sıcaklık artışı ile artış göstermiştir. Bu çalışmanın deneysel verileri ayrıca faz dengesi ilişkilendirilmesi kabiliyeti incelemek için kullanılmıştır. Deneysel veriler NRTL ve UNIQUAC etkinlik katsayısı modelleri, ikili etkileşim parametreleri kullanılarak korelasyon dengeleri belirlenmiştir. (n-oktanol + propranolol + su) ve (n-oktanol + atenolol + su) sistemleri belirlenerek deneysel ve hesaplanan kütle fraksiyonları arasındaki ortalama kök-kare sapmalar (RMSD) hesaplanmıştır. T=298,15 K'de Propranolole ($\log P_{ow} = 3.12 \pm 0.14$) göre Atenololün ($\log P_{ow} = 0.16 \pm 0.01$) daha hidrofobik olduğu sonucuna varılmıştır (Mohsen-Nia, et al., 2012).

Kumar ve arkadaşları 2011 yılında Ezetimib ürünlerin belirlenmesi için çok yönlü doğru hassas ve ekonomik bir yöntem geliştirmiştir. 745 nm absorbans değeri sırasıyla ezetimibe tayininde kullanılmıştır. Bu yöntem, ezetimib için 10 ug / mL konsantrasyon aralığında Beer Kanununa uygun olmuştur. Analiz sonuçları, önerilen

yöntemin doğrusalılığı, doğruluk ve hassasiyet için istatistiksel olarak onaylanmıştır (Kumar, et al., 2011).

Le ve arkadaşları 2008 yılında, Fenofibratın yapısı ve UV spektrasi, B3LYP de zamana bağlı yoğunluk fonksiyonu teorisi (TDDFT) yönteminde 6-31G (d) B3LYP / 6-311G (d, s) ve B3LYP / 6-311 ++ G (d, p) temel seviyeleri kullanılarak gaz fazında ve çözeltilde değerlendirilmiştir. Çözücü etkilerinde (PCM) modeli dikkate alınmıştır. Hesaplanan sonuçlar dielektrik ortamın fenofibrat molekülerinin geometrisi üzerinde hafif etkisi olduğunu göstermiştir. Gaz fazında HOMO → LUMO ve HOMO-1 → LUMO geçiş ile ilişkili olan UV bölgesinde izin verilen uyarılmış durum vardır. THF, etanol ve DMSO için λ_{max} değerleri 284, 285 ve 288 nm, deneysel verilerde ise λ_{max} değerleri sırasıyla 285, 286 ve 287 nm olması verilerin iyi bir uyum içinde olduğu doğrulamaktadır (Le, et al., 2008).

İnsan plazması içinde, Gemfibrozil belirlenmesi için UV-görünür bölge (HPLC-UV) yöntemi ile, hassas, doğru ve hızlı, yüksek performanslı sıvı kromatografisi geliştirilmiştir. Bu yöntem gemfibrozilin bir farmakokinetik ve biyoeşdeğerlik çalışmasında uygulanmıştır. Gemfibrozil ve iç standart (Naproxen) doğrudan elüsyon ile katı faz ekstraksiyon yöntemi kullanılarak sonuç edilmiştir. Yıkama sıvıları 222 nm 'de UV taraması ile nicelleştirilmiştir. Analitik çalışma süresi az 12.5 dakika olarak belirlenmiştir. Yöntemin doğru olduğu 0,202-50,070 $\mu\text{g/mL}$ hassas aralığında kanıtlanmıştır (Nagamalleswara Rao, et al., 2012).

Singh ve arkadaşları 2011 yılında yapmış oldukları çalışmada Gliklazidin saf formda ya da farmasötik bir katı dozaj formunda kullanılmak üzere basit ve hassas bir spektrofotometrik yöntem uygulamışlardır. Diklorometan içinde gliklazidin emilimi maksimum 232 nm olarak bulunmuştur. Beer yasası aralığı 0,25-80 $\mu\text{g/mL}$ olarak kullanılmıştır. Yüzde kurtarma ve plasebo girişim sonucu yöntemi yaygın yardımcı maddelerin varlığından etkilenmediğini göstermektedir. Tablet içindeki gliklazid yüzdesi deney % 99 bulunmuştur. Yöntem dökme ve katı dozaj formunda gliklazidin

rutin tahmini için geliştirilmiştir ve duyarlılık ve hassasiyetin belirlenmesi için doğruluğu kanıtlanmıştır (Singh, et al., 2011).

Metoprolol çoğunlukla kardiyovasküler hastalıklarda yaygın olarak kullanılan beta-blokerdir. Aşırı doz kullanımına bağlı olarak biyolojik matrislerinde metoprolol tartarat kantitatif tayini için hızlı ve kolay bir yöntem gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde terapötik izlemenin yanı sıra zehirlenme olguları da yararlı olmuştur. Metoprolol tartarat UV-VIS nicel analizi için iki ana yöntem olan UV direkt yöntem ve potasyum permanganat ile oksidatif yöntemi kullanılarak yapılan bu araştırmada doğrulama için hedeflenen parametreler özgüllük, aralık, algılama ve miktar limitleri, doğruluk ve hassasiyet olmuştur (Bădulescu, et al., 2008).

Sharma ve arkadaşları 2011 yılında yaptıkları çalışmada Metformin hidrokloridin tablet dozaj formunda belirlenmesi için basit, ekonomik, hassas, doğru ve ikinci türev spektrofotometrik bir yöntem geliştirmişlerdir. İlacın kantitatif tayini 233.8 nm'de ölçülen ikinci türev değerler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. 233.8 nm'de yapılan kalibrasyon grafiği korelasyon katsayısı 0,9979 ile 4-20 µg / mL konsantrasyon aralığında doğrusaldır. Yöntemin tablet ve dozaj formunda metformin hidroklorür belirlenmesi için kullanılabileceği kanıtlanmıştır (Sharma, et al., 2011).

3.TEORİK HESAPLAMALAR

3.1. Hesaplamalar ve Bulgular

3.1.1. İlaç moleküllerinin semiempirik yöntemlerle hesaplanması

İlaç moleküllerinin ana ve model formlarının teorik yöntemlerle fizikokimyasal özelliklerinin hesaplanması 2 adet 6 çekirdekli Intel Core i7 980X işlemci, 3.33GHz, L3 Cache 12 MB, LGA 1366 soket, X58 chipset iş istasyonunda CS Chem Office paket programı kullanılarak yapılmıştır. (Cs Chem Office Pro programı Chem Bio Ultra 13.0 ve MOPAC 2012 paket programlarını içermektedir) (Ref: Chem Bio Ultra 13.0 , 2013).

İlaç moleküllerinin fizikokimyasal özelliklerinin hesaplanması için ilk önce her bir molekülün ana ve model yapıları CS Chem Draw programında çizilmiş ve CS Chem3D programında MM2 yöntemiyle minimize edilmiştir. Minimize edilmiş moleküllerin, molekül enerjilerin en küçük olduğu durum yani en kararlı geometrik yapıları tespit edilecek şekilde optimize edilerek hesaplamalarda kullanılacak verileri elde edilmiştir. Elde edilen bu veriler MOPAC2012 programına aktararak hesaplama işlemi tamamlanmıştır. MOPAC2012 paket programı içerisinde yer alan PM6, PM7 hesaplama yöntemi ile hesaplamalar gaz fazında, sulu ($\epsilon=78,4$) (Hori, et al., 2003) fazda ve kan ($\epsilon=58$) (Traille, 2008) fazında T=298K ve T=310K'de yapılmıştır (Foresman and Frisch, 1996). Hesaplama sonuçlarından moleküllerin entalpi (H), oluşum ısıları (H_f), entropi (S), ikili ve üçlü ilaç moleküllerinin olası H-bağları okunmuştur. Bu değerlerden yararlanılarak Gibbs Serbert Enerjisi (ΔG ve ΔG_f) değerleri, ürün ve etkileşim kararlılıkları hesaplanmıştır (Cramar, 2004; Şimşir, 2014).

3.1.2. İlaç moleküllerinin Mopac2012 programına göre termodinamik hesaplamaları

3.1.2.1.ΔG_f (Kinetik) hesaplamaları

Tekli, ikili ve üçlü ilaç molekülleri ayrı ayrı gaz fazında, sulu ($\epsilon=78,4$) fazda ve kan ($\epsilon=58$) fazında $T=298K$ ve $T=310K$ 'de Mopac 2012 programında PM6 ve PM7 yöntemiyle ΔH_f (oluşum ısısı), ΔH (entalpi) ve ΔS (entropi) değerleri okunmuştur. Elde edilen ΔH_f , ΔS değerlerinden ΔG_f aşağıdaki şekilde hesaplanmıştır. D1 molekülü için PM6 ve PM7 yöntemiyle hesaplamalar sonucu elde edilen ΔH_f , ΔS değerleri kullanılarak ΔG_f hesapları aşağıdaki gibi örneklendirilmiştir.

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S \quad (3.1)$$

$$\Delta G_f = -820,500(\text{kcal/mol}) - (298 \text{ K} \times 267,630 \text{ cal/molK} \times 10^{-3})$$

$$\Delta G_f = -900,254 \text{ kcal/mol}$$

3.1.2.2.ΔG (Termodinamik) hesaplamaları

Bilgisayar hesaplamaları sonucu elde edilen ΔH ve ΔS değerlerinden yararlanılarak Eşitlik 3.2 yardımıyla ΔG aşağıdaki şekilde hesaplanmıştır. D-1 molekülü için PM6 ve PM7 yöntemiyle hesaplamalar sonucu elde edilen ΔH , ΔS değerleri kullanılarak ΔG hesapları aşağıdaki gibi örneklendirilmiştir.

$$\Delta G = \Delta H - T\Delta S \quad (3.2)$$

$$\Delta G = 30240,935 (\text{cal/mol}) - (298K \times 267,630 \text{ cal/mol} \times 10^{-3})$$

$$\Delta G = -49,513 \text{ kcal/mol}$$

Eşitlik 3.1 ve Eşitlik 3.2 kullanılarak hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerleri Çizelge 3.1-3.24 'de verilmiştir.

Çizelge 3.1. Tekli ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K’de PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-GAZ-298K)

Bileşik	ΔH_f (kcal/mol)	ΔH (cal/mol)	ΔS (cal/mol)	ΔG_f (kcal/mol)	ΔG (kcal/mol)
D1	-820,500	30240,935	267,630	-900,254	-49,513
D2	40,105	7685,564	105,945	8,533	-23,886
D3	-101,881	14377,016	167,967	-151,935	-35,677
K1	-150,403	14036,662	171,210	-201,423	-36,984
K2	-151,074	17679,854	191,435	-208,122	-39,368
K3	-117,961	16776,884	182,859	-172,453	-37,715
T1	-128,811	14186,636	162,870	-177,346	-34,349
T2	-128,295	14875,371	172,501	-179,700	-36,530
T3	-82,917	18831,832	205,276	-144,089	-42,340

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.2. Tekli ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, T=298K) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-SU-298K)

Bileşik	ΔH_f (kcal/mol)	ΔH (cal/mol)	ΔS (cal/mol)	ΔG_f (kcal/mol)	ΔG (kcal/mol)
D1	-858,035	31333,056	280,920	-941,749	-52,381
D2	23,954	7799,980	103,689	-6,945	-23,099
D3	-127,200	14538,710	162,506	-175,627	-33,888
K1	-162,693	14076,221	164,341	-211,667	-34,897
K2	-168,311	18016,430	192,755	-225,752	-39,425
K3	-130,966	16826,572	182,078	-185,225	-37,433
T1	-149,295	14508,965	163,299	-197,958	-34,154
T2	-143,578	15217,708	173,566	-195,301	-36,505
T3	-102,148	19181,587	204,321	-163,036	-41,706

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.3. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, T=298K) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-KAN-298K)

Bileşik	ΔH_f (kcal/mol)	ΔH (cal/mol)	ΔS (cal/mol)	ΔG_f (kcal/mol)	ΔG (kcal/mol)
D1	-818,247	32499,689	275,181	-903,553	-52,807
D2	40,665	8149,191	107,294	7,404	-25,112
D3	-100,848	15394,475	171,663	-154,063	-37,821
K1	-149,205	14961,123	165,072	-200,377	-36,211
K2	-145,417	19099,666	196,515	-206,336	-41,820
K3	-116,743	17979,692	186,513	-174,562	-39,839
T1	-124,895	15432,669	174,419	-178,965	-38,637
T2	-125,770	15936,651	176,066	-180,350	-38,644
T3	-81,549	20192,649	209,689	-146,553	-44,811

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.4. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-KAN-310K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
D1	-855,707	33402,802	281,749	-943,049	-53,939
D2	24,565	8468,221	108,466	-9,059	-25,156
D3	-126,257	15756,773	169,751	-178,880	-36,866
K1	-161,279	14706,936	158,022	-210,266	-34,280
K2	-164,376	19309,666	197,733	-225,673	-41,988
K3	-129,755	18141,768	188,493	-188,188	-40,291
T1	-147,038	15616,345	171,149	-200,094	-37,440
T2	-141,277	16287,561	176,954	-196,133	-38,568
T3	-100,879	20568,844	209,009	-165,672	-44,224

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.5. Tekli ilaç moleküllerinin gaz fazında $T=298 K$ 'de PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-GAZ-298K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
D1	-824,418	28206,678	251,375	-899,328	-46,703
D2	32,398	7511,399	104,402	1,286	-23,600
D3	-97,894	14007,425	163,619	-146,653	-34,751
K1	-151,957	13653,336	159,641	-199,530	-33,920
K2	-144,693	17369,492	189,069	-201,036	-38,973
K3	-120,627	16652,970	185,602	-175,936	-38,656
T1	-128,475	13924,399	162,144	-176,794	-34,395
T2	-125,169	14535,061	168,633	-175,422	-35,717
T3	-78,957	18260,158	201,554	-139,020	-41,803

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.6. Tekli ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-SU-298K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
D1	-865,032	28595,709	257,205	-941,679	-48,051
D2	14,915	7950,197	106,227	-16,741	-23,705
D3	-121,988	14290,076	162,440	-170,395	-34,117
K1	-163,645	13700,484	155,858	-210,091	-32,745
K2	-162,043	17693,941	191,901	-219,229	-39,492
K3	-132,643	16359,054	173,686	-184,401	-35,399
T1	-148,708	14404,682	167,137	-198,515	-35,402
T2	-139,202	14864,690	172,547	-190,621	-36,554
T3	-97,989	18540,289	197,808	-156,936	-40,406

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.7. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-KAN-298K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
D1	-815,137	31405,814	269,265	-898,609	-52,066
D2	32,919	8001,394	105,859	0,103	-24,815
D3	-95,885	15110,592	170,074	-148,608	-37,612
K1	-150,858	14707,209	164,360	-201,809	-36,244
K2	-143,400	18633,613	193,171	-203,283	-41,249
K3	-119,416	17834,018	189,939	-178,297	-41,047
T1	-124,48	15012,857	167,574	-176,428	-36,935
T2	-122,554	15552,179	170,787	-175,498	-37,392
T3	-77,319	19457,034	197,195	-138,450	-41,673

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.8. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-KAN-310K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
D1	-854,391	32073,014	276,524	-940,113	-53,649
D2	15,524	8341,774	105,718	-17,249	-24,431
D3	-118,852	15257,960	163,188	-169,440	-35,330
K1	-162,470	14816,704	160,991	-212,377	-35,091
K2	-160,284	19044,053	198,251	-221,742	-42,414
K3	-131,398	17924,166	185,846	-189,010	-39,688
T1	-145,742	15211,456	167,112	-197,547	-36,593
T2	-136,644	15754,468	174,707	-190,803	-38,405
T3	-96,178	19367,461	194,502	-156,473	-40,928

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.9. İkili ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K’de PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-GAZ-298K)

Bileşik	ΔH_f (kcal/mol)	ΔH (cal/mol)	ΔS (cal/mol)	ΔG_f (kcal/mol)	ΔG (kcal/mol)
K1-D1	-968,334	45093,348	390,709	-1084,765	-71,338
K1-D2	-114,301	22164,462	233,459	-183,872	-47,406
K1-D3	-256,450	28932,328	287,603	-342,156	-56,773
K1-T1	-287,465	28747,861	284,699	-372,305	-56,092
K1-T2	-285,731	29193,858	289,928	-372,130	-57,205
K1-T3	-238,888	33421,025	317,110	-333,387	-61,078
K2-D1	-972,901	48199,243	404,868	-1093,552	-72,451
K2-D2	-115,980	25804,974	256,343	-192,370	-50,585
K2-D3	348,592	30853,706	275,269	266,562	-51,176
K2-T1	-286,355	32595,833	313,920	-379,903	-60,952
K2-T2	-287,587	33019,684	318,565	-382,519	-61,913
K2-T3	-239,552	36822,634	340,366	-340,981	-64,606
K3-D1	-945,522	47344,376	400,516	-1064,876	-72,010
K3-D2	-82,813	24727,749	246,298	-156,210	-48,669
K3-D3	-211,112	31767,302	315,417	-305,106	-62,227
K3-T1	-253,766	31634,962	305,727	-344,873	-59,472
K3-T2	-253,279	31978,884	305,002	-344,170	-58,912
K3-T3	-207,075	36014,597	333,974	-306,599	-63,510
D1-T1	-958,841	45069,122	385,863	-1073,828	-69,918
D1-T2	-963,604	45124,932	382,260	-1077,517	-68,788
D1-T3	-905,527	49847,154	430,774	-1033,898	-78,523
D2-T1	-95,056	22100,008	225,101	-162,136	-44,980
D2-T2	-98,709	22234,311	220,884	-164,532	-43,589
D2-T3	-51,932	26812,078	263,586	-130,481	-51,737
D3-T1	58,826	27229,573	256,073	-17,484	-49,080
D3-T2	-227,736	29859,374	298,039	-316,552	-58,956
D3-T3	-197,238	32856,678	307,441	-288,855	-58,761

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.10. İkili ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-SU-298K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1	-1012,502	45600,977	393,736	-1129,835	-71,732
K1-D2	-138,231	22238,683	222,295	-204,475	-44,005
K1-D3	-283,880	28812,748	277,153	-366,471	-53,779
K1-T1	-312,677	28850,694	281,013	-396,419	-54,891
K1-T2	-306,091	28772,761	272,347	-387,250	-52,387
K1-T3	-263,855	33506,985	319,169	-358,967	-61,605
K2-D1	-1017,943	48731,703	410,918	-1140,397	-73,722
K2-D2	-142,687	26303,204	256,994	-219,271	-50,281
K2-D3	227,992	32646,932	308,972	135,918	-59,427
K2-T1	-316,235	33362,942	315,176	-410,157	-60,559
K2-T2	-315,163	32990,897	315,103	-409,064	-60,910
K2-T3	-265,991	37348,960	345,806	-369,041	-65,701
K3-D1	-988,430	48859,147	414,132	-1111,841	-74,552
K3-D2	-107,623	25025,618	247,838	-181,479	-48,830
K3-D3	-242,388	31532,034	296,011	-330,599	-56,679
K3-T1	-280,538	32229,823	310,636	-373,107	-60,340
K3-T2	-272,363	32180,591	301,947	-362,343	-57,800
K3-T3	-232,045	36326,554	334,467	-331,716	-63,345
D1-T1	-1010,414	45879,276	399,188	-1129,372	-73,079
D1-T2	-1005,273	46417,149	399,770	-1124,404	-72,714
D1-T3	-959,421	50890,519	431,871	-1088,119	-77,807
D2-T1	-124,742	21835,711	215,978	-189,103	-42,526
D2-T2	-118,121	22514,651	223,206	-184,636	-44,001
D2-T3	-51,932	26812,078	263,586	-130,481	-51,737
D3-T1	-273,565	28712,696	277,328	-356,209	-53,931
D3-T2	-262,858	29827,543	285,385	-347,903	-55,217
D3-T3	-225,851	33617,101	315,187	-319,777	-60,309

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.11. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-KAN-298K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1	-964,355	48574,117	407,088	-1090,552	-77,623
K1-D2	-111,151	23923,131	245,381	-187,219	-52,145
K1-D3	-254,410	30887,427	291,989	-344,926	-59,629
K1-T1	-285,220	30736,977	291,088	-375,457	-59,500
K1-T2	-282,445	31586,718	305,080	-377,020	-62,988
K1-T3	-236,447	35776,768	324,532	-337,052	-64,828
K2-D1	-969,308	51776,109	416,631	-1098,463	-77,379
K2-D2	-114,133	27635,091	262,273	-195,438	-53,670
K2-D3	-178,352	34403,950	311,401	-274,886	-62,130
K2-T1	-284,031	34916,831	321,519	-383,702	-64,754
K2-T2	-285,233	35350,591	326,003	-386,294	-65,710
K2-T3	-236,857	39544,528	349,890	-345,323	-68,921
K3-D1	-932,858	51266,323	413,797	-1061,135	-77,011
K3-D2	-81,016	26422,675	250,814	-158,768	-51,330
K3-D3	-207,366	34106,270	325,612	-308,306	-66,833
K3-T1	-251,515	33775,131	309,994	-347,613	-62,323
K3-T2	-251,010	34246,355	313,166	-348,092	-62,835
K3-T3	-204,469	38607,290	342,409	-310,616	-67,539
D1-T1	-955,548	48506,746	406,726	-1081,633	-77,578
D1-T2	-960,305	48436,211	393,467	-1082,280	-73,539
D1-T3	-901,868	53509,780	443,797	-1039,445	-84,067
D2-T1	-92,430	23865,293	240,920	-167,115	-50,820
D2-T2	-97,127	23742,325	224,395	-166,689	-45,820
D2-T3	-50,007	28702,932	269,512	-133,556	-54,846
D3-T1	60,838	29241,227	262,690	-20,596	-52,193
D3-T2	-225,654	31940,181	305,029	-320,213	-62,619
D3-T3	-194,879	35415,700	321,006	-294,391	-64,096

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.12. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-KAN-310K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1	-1010,537	49087,255	406,000	-1136,397	-76,773
K1-D2	-136,136	24193,719	238,432	-210,050	-49,720
K1-D3	-281,608	30761,368	279,771	-368,337	-55,968
K1-T1	-310,059	30609,026	282,879	-397,752	-57,084
K1-T2	-302,780	31758,819	301,125	-396,129	-61,590
K1-T3	-261,014	35867,371	324,051	-361,470	-64,589
K2-D1	-1013,977	52912,243	434,268	-1148,600	-81,711
K2-D2	-140,621	28021,632	261,667	-221,738	-53,095
K2-D3	-214,476	34814,762	310,260	-310,657	-61,366
K2-T1	-313,650	35721,041	323,156	-413,828	-64,457
K2-T2	-312,582	35451,865	323,310	-412,808	-64,774
K2-T3	-263,067	40092,740	357,286	-373,826	-70,666
K3-D1	-977,889	51917,366	422,411	-1108,836	-79,030
K3-D2	-105,633	26629,025	245,398	-181,706	-49,444
K3-D3	-241,468	34409,357	319,951	-340,653	-64,775
K3-T1	-278,010	34442,507	319,678	-377,110	-64,658
K3-T2	-269,971	34455,093	313,218	-367,069	-62,643
K3-T3	-229,210	39022,998	349,085	-337,426	-69,193
D1-T1	-1006,532	49630,173	411,000	-1133,942	-77,780
D1-T2	-1001,860	50078,772	413,513	-1130,049	-78,110
D1-T3	-955,368	54387,016	438,961	-1091,446	-81,691
D2-T1	-122,421	23870,092	230,347	-193,829	-47,537
D2-T2	-116,438	24212,010	229,313	-187,525	-46,875
D2-T3	-73,828	28822,648	269,094	-157,247	-54,597
D3-T1	24,564	29280,669	260,376	-56,153	-51,436
D3-T2	-260,488	31906,879	291,181	-350,754	-58,359
D3-T3	-223,605	35925,380	319,412	-322,623	-63,092

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.13. İkili ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K’de PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-GAZ-298K)

Bileşik	ΔH_f (kcal/mol)	ΔH (cal/mol)	ΔS (cal/mol)	ΔG_f (kcal/mol)	ΔG (kcal/mol)
K1-D1	-981,635	41016,102	351,829	-1086,480	-63,829
K1-D2	-135,468	21198,194	219,971	-201,019	-44,353
K1-D3	-270,672	27860,604	265,956	-349,927	-51,394
K1-T1	-306,350	27150,602	262,065	-384,445	-50,945
K1-T2	-301,467	27498,111	264,724	-380,355	-51,390
K1-T3	-261,269	31501,398	293,975	-348,874	-56,103
K2-D1	-1002,665	44713,117	371,637	-1113,413	-66,035
K2-D2	-125,797	25535,389	254,192	-201,546	-50,214
K2-D3	-204,409	31609,564	304,512	-295,154	-59,135
K2-T1	-302,974	31264,781	295,336	-390,984	-56,745
K2-T2	-299,942	31555,347	297,005	-388,450	-56,952
K2-T3	-267,956	35332,169	322,989	-364,207	-60,919
K3-D1	-954,056	45104,698	388,358	-1069,787	-70,626
K3-D2	-95,824	25023,843	259,591	-173,182	-52,334
K3-D3	-221,436	31230,347	311,829	-314,361	-61,695
K3-T1	-273,555	30197,571	284,432	-358,316	-54,563
K3-T2	-269,174	31468,288	295,738	-357,304	-56,662
K3-T3	-232,853	34814,567	316,321	-327,117	-59,449
D1-T1	-982,129	40289,994	342,562	-1084,212	-61,793
D1-T2	-953,173	43440,637	380,655	-1066,608	-69,994
D1-T3	-927,179	43960,222	354,796	-1032,908	-61,769
D2-T1	-120,547	21112,472	215,361	-184,725	-43,065
D2-T2	-125,720	21391,588	210,866	-188,558	-41,446
D2-T3	-77,869	25468,677	242,854	-150,239	-46,902
D3-T1	-261,177	27803,468	268,358	-341,148	-52,167
D3-T2	-226,648	29024,901	283,179	-311,035	-55,362
D3-T3	-207,592	29255,087	260,222	-285,138	-48,291

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.14. İkili ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-SU-298K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1	-1022,930	41575,983	353,772	-1128,354	-63,848
K1-D2	-157,271	21311,915	215,547	-221,504	-42,921
K1-D3	-296,959	28046,390	273,508	-378,464	-53,459
K1-T1	-331,191	27092,457	256,207	-407,541	-49,257
K1-T2	-317,135	27762,421	271,563	-398,061	-53,163
K1-T3	-280,875	31790,298	294,400	-368,606	-55,941
K2-D1	-1046,141	45275,609	374,397	-1157,711	-66,295
K2-D2	-156,258	25474,436	247,280	-229,947	-48,215
K2-D3	-240,067	32049,550	304,279	-330,742	-58,626
K2-T1	-328,469	31636,696	290,788	-415,124	-55,018
K2-T2	-318,575	31721,901	298,558	-407,545	-57,249
K2-T3	-291,476	35140,112	320,378	-386,949	-60,333
K3-D1	-996,928	45684,318	385,282	-1111,742	-69,130
K3-D2	-119,326	25498,971	255,086	-195,342	-50,517
K3-D3	-249,167	31217,661	296,671	-337,575	-57,190
K3-T1	-298,009	30015,550	281,618	-381,931	-53,907
K3-T2	-288,989	31433,962	292,804	-376,245	-55,822
K3-T3	-255,821	35098,552	320,673	-351,381	-60,462
D1-T1	-1027,525	41469,632	356,832	-1133,861	-64,866
D1-T2	-1002,474	43509,469	378,080	-1115,142	-69,158
D1-T3	-970,347	46457,532	388,711	-1086,183	-69,378
D2-T1	-147,488	21702,407	217,484	-212,298	-43,108
D2-T2	-144,251	21771,437	219,055	-209,530	-43,507
D2-T3	-103,930	26170,067	249,118	-178,167	-48,067
D3-T1	-287,819	28046,160	266,874	-367,347	-51,482
D3-T2	-258,876	29448,163	286,197	-344,163	-55,839
D3-T3	-234,868	30819,859	286,140	-320,138	-54,450

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.15. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-KAN-298K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1	-982,486	45524,687	373,436	-1098,251	-70,240
K1-D2	-26,463	23031,211	217,404	-93,858	-44,364
K1-D3	-268,670	29830,369	274,317	-353,708	-55,208
K1-T1	-299,233	29349,971	278,455	-385,554	-56,971
K1-T2	-299,492	29457,826	272,636	-384,009	-55,059
K1-T3	-259,776	33565,526	296,756	-351,770	-58,429
K2-D1	-996,581	48278,336	384,487	-1115,772	-70,913
K2-D2	-124,503	27108,704	254,870	-203,513	-51,901
K2-D3	-168,727	32242,019	274,808	-253,918	-52,949
K2-T1	-292,760	34089,976	310,629	-389,055	-62,205
K2-T2	-298,059	33721,546	301,762	-391,605	-59,825
K2-T3	-260,633	37418,735	322,805	-360,703	-62,651
K3-D1	-949,137	48988,594	402,047	-1073,772	-75,646
K3-D2	-93,923	26700,745	266,191	-176,442	-55,818
K3-D3	-218,622	33302,722	310,158	-314,771	-62,846
K3-T1	-270,329	32822,615	296,138	-362,132	-58,980
K3-T2	-266,146	33732,955	306,258	-361,086	-61,207
K3-T3	-216,848	35975,268	303,936	-311,068	-58,245
D1-T1	-971,380	45365,747	373,271	-1087,094	-70,348
D1-T2	-981,163	44498,231	359,715	-1092,675	-67,013
D1-T3	-923,205	50029,213	402,573	-1048,003	-74,768
D2-T1	-114,109	23211,723	231,492	-185,872	-48,551
D2-T2	-80,042	23219,303	219,878	-148,204	-44,943
D2-T3	-74,821	27534,267	252,526	-153,104	-50,749
D3-T1	49,581	28556,265	256,362	-29,891	-50,916
D3-T2	-224,618	31055,079	289,858	-314,474	-58,801
D3-T3	-204,758	33740,744	293,822	-295,843	-57,344

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.16. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-KAN-310K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1	-1021,957	45467,587	368,431	-1136,171	-68,746
K1-D2	-51,213	23169,491	222,663	-120,239	-45,856
K1-D3	-294,576	30008,851	276,935	-380,426	-55,841
K1-T1	-323,807	29203,107	269,185	-407,254	-54,244
K1-T2	-315,212	29382,277	269,999	-398,912	-54,317
K1-T3	-278,115	33812,644	301,270	-371,509	-59,581
K2-D1	-1040,222	49325,352	396,038	-1162,994	-73,446
K2-D2	-154,604	27270,467	254,941	-233,636	-51,761
K2-D3	-204,768	33579,613	291,510	-295,136	-56,789
K2-T1	-320,864	34317,885	307,630	-416,229	-61,047
K2-T2	-317,650	34069,274	307,174	-412,874	-61,155
K2-T3	-285,015	37972,816	330,783	-387,558	-64,570
K3-D1	-990,249	49068,587	400,711	-1114,469	-75,152
K3-D2	-117,375	26701,368	256,297	-196,827	-52,751
K3-D3	-245,752	33706,835	306,798	-340,859	-61,400
K3-T1	-294,737	33064,360	298,575	-387,295	-59,494
K3-T2	-286,530	33819,966	304,050	-380,785	-60,436
K3-T3	-239,268	37177,183	327,048	-340,653	-64,208
D1-T1	-1018,066	45409,383	369,973	-1132,758	-69,282
D1-T2	-1019,995	44980,573	364,747	-1133,067	-68,091
D1-T3	-966,111	51077,335	409,303	-1092,995	-75,807
D2-T1	-144,193	23648,740	230,316	-215,591	-47,749
D2-T2	-99,895	22259,643	208,549	-164,545	-42,391
D2-T3	-100,283	28052,919	260,624	-181,077	-52,741
D3-T1	-271,267	29564,854	269,187	-354,715	-53,883
D3-T2	-256,570	31519,079	294,150	-347,757	-59,668
D3-T3	-231,264	34070,650	295,788	-322,958	-57,624

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.17. Üçlü ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K'de PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-GAZ-298K)

Bileşik	ΔH_f (kcal/mol)	ΔH (cal/mol)	ΔS (cal/mol)	ΔG_f (kcal/mol)	ΔG (kcal/mol)
K1-D1-T1	-1119,044	58042,418	475,274	-1260,676	-83,589
K1-D1-T2	-1128,565	57549,265	469,853	-1268,581	-82,467
K1-D1-T3	-981,635	41016,102	351,829	-1086,480	-63,829
K1-D2-T1	-256,837	36268,395	341,196	-358,513	-65,408
K1-D2-T2	-250,753	37392,780	364,036	-359,236	-71,090
K1-D2-T3	391,643	60610,528	520,632	236,495	-94,538
K1-D3-T1	-328,081	41628,599	375,838	-440,081	-70,371
K1-D3-T2	-401,653	43608,826	402,193	-521,506	-76,245
K1-D3-T3	-108,132	47942,105	442,601	-240,027	-83,953
K2-D1-T1	-1125,887	62352,324	514,283	-1279,143	-90,904
K2-D1-T2	-1112,849	63101,246	526,143	-1269,640	-93,689
K2-D1-T3	-1072,030	67180,641	551,929	-1236,505	-97,294
K2-D2-T1	-246,503	40399,173	373,698	-357,865	-70,963
K2-D2-T2	-253,525	40879,416	373,832	-364,927	-70,522
K2-D2-T3	-209,789	44494,720	396,170	-327,848	-73,564
K2-D3-T1	-750,496	44103,307	368,925	-860,436	-65,836
K2-D3-T2	-366,234	46020,796	406,166	-487,271	-75,017
K2-D3-T3	247,888	49964,811	431,841	119,199	-78,724
K3-D1-T1	-1050,502	61987,744	512,176	-1203,130	-90,641
K3-D1-T2	-1094,117	64485,219	525,105	-1250,598	-91,996
K3-D1-T3	-1039,868	65507,228	532,513	-1198,557	-93,182
K3-D2-T1	-221,670	39738,716	372,700	-332,735	-71,326
K3-D2-T2	-234,012	42697,297	388,950	-349,919	-73,210
K3-D2-T3	-173,216	43859,928	393,257	-290,407	-73,331
K3-D3-T1	-292,905	44723,856	401,863	-412,660	-75,031
K3-D3-T2	-368,158	50460,437	473,300	-509,202	-90,583
K3-D3-T3	-325,706	50396,729	451,111	-460,137	-84,034

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.18. Üçlü ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-SU-298K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1-T1	-1162,090	58331,694	474,649	-1303,535	-83,114
K1-D1-T2	-1166,933	58326,872	479,452	-1309,810	-84,550
K1-D1-T3	-1022,930	41575,983	353,772	-1128,354	-63,848
K1-D2-T1	-283,512	36543,282	337,489	-384,084	-64,028
K1-D2-T2	-278,269	37704,417	353,997	-383,760	-67,787
K1-D2-T3	349,049	61491,468	531,573	190,640	-96,917
K1-D3-T1	-436,273	43445,365	389,040	-552,207	-72,488
K1-D3-T2	-433,914	44005,159	397,669	-552,419	-74,500
K1-D3-T3	-145,527	47776,729	427,653	-272,968	-79,664
K2-D1-T1	-1179,514	63045,080	517,229	-1333,648	-91,089
K2-D1-T2	-1164,431	63975,278	529,779	-1322,305	-93,899
K2-D1-T3	-1121,162	67410,237	549,260	-1284,841	-96,269
K2-D2-T1	-283,046	41201,034	385,490	-397,922	-73,675
K2-D2-T2	-286,623	41335,753	378,159	-399,314	-71,356
K2-D2-T3	-243,101	44826,647	398,039	-361,717	-73,789
K2-D3-T1	-364,853	44790,929	390,749	-481,296	-71,652
K2-D3-T2	-406,953	46549,277	405,289	-527,729	-74,227
K2-D3-T3	-333,834	51903,957	465,506	-472,555	-86,817
K3-D1-T1	-1101,115	62912,579	518,504	-1255,629	-91,602
K3-D1-T2	-1139,006	64688,014	533,167	-1297,890	-94,196
K3-D1-T3	-1084,379	66632,685	548,519	-1247,838	-96,826
K3-D2-T1	-254,827	39691,102	361,962	-362,692	-68,173
K3-D2-T2	-262,752	43167,432	394,895	-380,431	-74,511
K3-D2-T3	-206,889	43805,733	388,362	-322,621	-71,926
K3-D3-T1	-417,225	45583,764	407,386	-538,626	-75,817
K3-D3-T2	-412,495	50414,455	451,398	-547,012	-84,102
K3-D3-T3	-357,392	50776,725	442,692	-489,314	-81,145

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.19. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-KAN-298K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1-T1	-1112,589	62496,893	491,724	-1265,023	-89,937
K1-D1-T2	-1107,556	63687,058	504,135	-1263,838	-92,595
K1-D1-T3	-964,355	48574,117	407,088	-1090,552	-77,623
K1-D2-T1	-254,221	38822,100	348,629	-362,296	-69,253
K1-D2-T2	-248,010	39929,251	370,126	-362,749	-74,810
K1-D2-T3	434,282	66270,550	542,843	266,001	-102,011
K1-D3-T1	-325,075	44634,387	385,726	-444,650	-74,941
K1-D3-T2	-395,345	47080,570	427,686	-527,928	-85,502
K1-D3-T3	-63,722	52643,241	464,536	-207,728	-91,363
K2-D1-T1	-1121,300	66941,104	529,343	-1285,396	-97,155
K2-D1-T2	-1108,229	67704,816	540,830	-1275,886	-99,953
K2-D1-T3	-1067,055	72114,348	567,340	-1242,930	-103,761
K2-D2-T1	-243,645	43257,218	383,099	-362,406	-75,504
K2-D2-T2	-250,619	43752,383	382,361	-369,151	-74,780
K2-D2-T3	-206,553	47720,271	406,501	-332,568	-78,295
K2-D3-T1	753,858	47465,058	379,984	636,063	-70,330
K2-D3-T2	-362,865	49397,108	417,716	-492,357	-80,095
K2-D3-T3	251,617	53693,334	444,106	113,944	-83,980
K3-D1-T1	-289,664	47964,077	412,522	-417,546	-79,918
K3-D1-T2	-1089,314	69092,5331	539,1188	-1256,441	-98,034
K3-D1-T3	-1035,015	70365,0455	548,5063	-1205,052	-99,672
K3-D2-T1	-216,512	42923,0008	396,4561	-339,413	-79,978
K3-D2-T2	-231,007	45662,4854	400,0013	-355,007	-78,338
K3-D2-T3	-170,065	46987,435	409,6676	-297,062	-80,010
K3-D3-T1	-289,664	47964,077	412,522	-417,546	-79,918
K3-D3-T2	-364,681	53941,358	484,9783	-515,024	-96,402
K3-D3-T3	-322,014	54058,9736	462,2728	-465,319	-89,246

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.20. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM6 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM6-KAN-310K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1-T1	-1157,969	62951,443	495,724	-1311,643	-90,723
K1-D1-T2	-1151,761	64535,214	510,027	-1309,869	-93,573
K1-D1-T3	-1010,537	49087,255	406,000	-1136,397	-76,773
K1-D2-T1	-280,670	38970,402	340,146	-386,115	-66,475
K1-D2-T2	-274,928	39830,862	352,712	-384,269	-69,510
K1-D2-T3	391,593	66329,286	538,003	224,812	-100,452
K1-D3-T1	-382,538	44813,118	384,618	-501,769	-74,418
K1-D3-T2	-428,759	47215,983	413,817	-557,042	-81,067
K1-D3-T3	-108,032	52348,782	452,844	-248,414	-88,033
K2-D1-T1	-1174,994	68058,201	538,767	-1342,012	-98,960
K2-D1-T2	-1159,753	68427,117	541,776	-1327,704	-99,523
K2-D1-T3	-1116,087	73062,087	570,745	-1293,018	-103,869
K2-D2-T1	-280,108	44091,745	395,576	-402,737	-78,537
K2-D2-T2	-283,638	44239,323	383,953	-402,663	-74,786
K2-D2-T3	-239,865	48126,576	410,873	-367,236	-79,244
K2-D3-T1	708,211	47329,738	374,751	592,038	-68,843
K2-D3-T2	-403,490	50027,521	422,399	-534,434	-80,916
K2-D3-T3	199,682	53591,647	437,022	64,205	-81,885
K3-D1-T1	-347,057	48468,539	423,395	-478,309	-82,784
K3-D1-T2	-1133,424	69404,6964	547,5886	-1303,176	-100,348
K3-D1-T3	-1079,147	71546,308	565,1818	-1254,353	-103,660
K3-D2-T1	-249,979	43222,8693	388,7753	-370,499	-77,297
K3-D2-T2	-259,452	45771,7305	396,6027	-382,399	-77,175
K3-D2-T3	-203,365	47124,2736	398,5244	-326,908	-76,418
K3-D3-T1	-347,451	48460,626	418,711	-477,251	-81,340
K3-D3-T2	-408,651	53857,1	463,8066	-552,431	-89,923
K3-D3-T3	-353,55	54362,3879	456,6017	-495,097	-87,184

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.21. Üçlü ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K'de PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-GAZ-298K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1-T1	-1149,841	52811,276	421,627	-1275,486	-72,833
K1-D1-T2	-1149,750	54782,572	446,960	-1282,944	-78,411
K1-D1-T3	-981,635	41016,102	351,829	-1086,480	-63,829
K1-D2-T1	-297,128	34515,518	316,441	-391,427	-59,784
K1-D2-T2	-285,726	35423,730	322,864	-381,940	-60,790
K1-D2-T3	-391,643	60610,528	520,632	-546,791	-94,538
K1-D3-T1	-429,860	40606,795	356,878	-536,210	-65,743
K1-D3-T2	-426,622	41730,746	369,268	-536,664	-68,311
K1-D3-T3	-108,132	47942,105	442,601	-240,027	-83,953
K2-D1-T1	-1163,978	56984,908	464,555	-1302,415	-81,453
K2-D1-T2	-1150,664	59413,409	491,297	-1297,070	-86,993
K2-D1-T3	-1108,236	62527,280	508,436	-1259,750	-88,987
K2-D2-T1	-300,252	36822,916	322,970	-396,497	-59,422
K2-D2-T2	-269,045	39683,328	360,660	-376,522	-67,793
K2-D2-T3	-216,661	43475,715	394,912	-334,345	-74,208
K2-D3-T1	-320,566	44090,278	390,449	-436,920	-72,263
K2-D3-T2	-379,300	45251,889	392,659	-496,312	-71,760
K2-D3-T3	-334,496	49985,547	439,017	-465,323	-80,842
K3-D1-T1	-1094,329	57998,777	470,336	-1234,489	-82,161
K3-D1-T2	-1083,932	64179,437	533,530	-1242,924	-94,812
K3-D1-T3	-1072,364	62932,414	521,284	-1227,707	-92,410
K3-D2-T1	-249,635	37791,022	342,640	-351,742	-64,316
K3-D2-T2	-253,133	41706,883	382,034	-366,979	-72,139
K3-D2-T3	-211,447	42785,176	384,196	-325,937	-71,705
K3-D3-T1	-381,104	45031,968	409,405	-503,107	-76,971
K3-D3-T2	-419,460	48088,053	420,190	-544,677	-77,129
K3-D3-T3	-348,503	47802,258	410,559	-470,850	-74,544

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.22. Üçlü ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-SU-298K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1-T1	-1194,589	54977,413	453,723	-1329,798	-80,232
K1-D1-T2	-1188,139	54967,441	451,176	-1322,589	-79,483
K1-D1-T3	-1022,930	41575,983	353,772	-1128,354	-63,848
K1-D2-T1	-326,542	34655,835	313,982	-420,109	-58,911
K1-D2-T2	-308,650	35581,569	325,174	-405,552	-61,320
K1-D2-T3	349,049	61491,468	531,573	190,640	-96,917
K1-D3-T1	-465,303	49878,499	359,168	-572,335	-57,153
K1-D3-T2	-450,762	41843,772	369,087	-560,750	-68,144
K1-D3-T3	-145,527	47776,729	427,653	-272,968	-79,664
K2-D1-T1	-1216,647	57239,858	471,122	-1357,041	-83,154
K2-D1-T2	-1199,242	59796,622	497,054	-1347,364	-88,325
K2-D1-T3	-1157,304	62674,694	504,285	-1307,581	-87,602
K2-D2-T1	-331,321	38163,223	340,420	-432,766	-63,282
K2-D2-T2	-301,482	40642,688	368,213	-411,209	-69,085
K2-D2-T3	-255,419	43713,218	387,583	-370,919	-71,786
K2-D3-T1	-362,337	44301,137	387,067	-477,683	-71,045
K2-D3-T2	-416,072	45529,127	396,256	-534,156	-72,555
K2-D3-T3	-373,934	50156,656	437,180	-504,214	-80,123
K3-D1-T1	-1144,556	58349,210	476,952	-1286,688	-83,783
K3-D1-T2	-1132,193	65420,028	550,725	-1296,309	-98,696
K3-D1-T3	-1120,759	64295,094	544,728	-1283,088	-98,034
K3-D2-T1	-281,106	38999,309	358,003	-387,791	-67,685
K3-D2-T2	-283,081	43065,769	399,218	-402,048	-75,901
K3-D2-T3	-241,917	43009,191	384,821	-356,594	-71,667
K3-D3-T1	-417,225	45583,764	407,386	-538,626	-75,817
K3-D3-T2	-447,384	48151,888	422,645	-573,332	-77,796
K3-D3-T3	-380,584	49440,488	438,041	-511,120	-81,096

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.23. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-KAN-298K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1-T1	-1155,653	58320,045	458,541	-1297,801	-83,828
K1-D1-T2	-1145,680	58853,089	460,350	-1288,388	-83,855
K1-D1-T3	-982,486	45524,687	373,436	-1098,251	-70,240
K1-D2-T1	-266,424	36830,548	315,594	-364,258	-61,004
K1-D2-T2	-285,878	37663,787	328,118	-387,595	-64,053
K1-D2-T3	393,627	64885,233	534,492	227,935	-100,807
K1-D3-T1	-346,874	43724,678	379,551	-464,535	-73,936
K1-D3-T2	-418,390	44489,175	377,250	-535,337	-72,458
K1-D3-T3	-99,806	50259,908	430,171	-233,159	-83,093
K2-D1-T1	-1173,623	60821,581	470,665	-1319,529	-85,085
K2-D1-T2	-1144,317	63293,103	497,855	-1298,652	-91,042
K2-D1-T3	-1103,451	67208,759	522,717	-1265,493	-94,833
K2-D2-T1	-282,693	41495,831	357,170	-393,416	-69,227
K2-D2-T2	-259,654	41316,723	356,333	-370,117	-69,147
K2-D2-T3	-213,539	46598,266	405,184	-339,146	-79,009
K2-D3-T1	775,397	45956,893	367,398	661,504	-67,936
K2-D3-T2	-375,044	48578,149	403,406	-500,100	-76,478
K2-D3-T3	243,616	51579,064	411,822	115,951	-76,086
K3-D1-T1	-1090,022	62305,406	484,503	-1240,218	-87,891
K3-D1-T2	-1078,906	68907,134	550,372	-1249,521	-101,708
K3-D1-T3	-1042,88	68108,3311	529,058	-1206,888	-95,900
K3-D2-T1	-244,104	41352,3583	372,671	-359,632	-74,175
K3-D2-T2	-250,261	44579,064	391,483	-371,621	-76,781
K3-D2-T3	-195,549	44853,4122	373,563	-311,353	-70,951
K3-D3-T1	-289,664	47964,077	412,522	-417,546	-79,918
K3-D3-T2	-416,076	51469,464	431,430	-549,819	-82,274
K3-D3-T3	-342,577	51262,2081	420,884	-473,051	-79,212

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Çizelge 3.24. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplama değerlerinden elde edilen ΔG_f ve ΔG değerleri (PM7-KAN-310K)

Bileşik	$\Delta H_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta H(\text{cal/mol})$	$\Delta S(\text{cal/mol})$	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K1-D1-T1	-1199,824	58093,234	456,002	-1341,185	-83,268
K1-D1-T2	-1183,774	59032,960	464,161	-1327,664	-84,857
K1-D1-T3	-1021,957	45467,587	368,431	-1136,171	-68,746
K1-D2-T1	-300,035	37832,038	330,979	-402,639	-64,772
K1-D2-T2	-308,435	37965,873	326,671	-409,703	-63,302
K1-D2-T3	351,501	65694,821	543,191	183,112	-102,694
K1-D3-T1	-404,235	44000,898	379,637	-521,923	-73,687
K1-D3-T2	-443,192	43917,723	366,013	-556,656	-69,546
K1-D3-T3	-136,925	51365,089	442,102	-273,977	-85,686
K2-D1-T1	-1222,304	61163,562	470,978	-1368,307	-84,840
K2-D1-T2	-1191,530	64126,392	508,390	-1349,131	-93,475
K2-D1-T3	-1151,795	67483,785	520,693	-1313,210	-93,931
K2-D2-T1	-315,718	42281,688	367,092	-429,516	-71,517
K2-D2-T2	-294,744	41053,495	347,917	-402,598	-66,801
K2-D2-T3	-251,976	46873,015	398,767	-375,594	-76,745
K2-D3-T1	730,489	46354,333	365,875	617,068	-67,067
K2-D3-T2	-411,566	48540,662	403,209	-536,561	-76,454
K2-D3-T3	194,681	51652,417	412,627	66,767	-76,262
K3-D1-T1	-1139,847	62686,741	491,361	-1292,169	-89,635
K3-D1-T2	-1126,713	69556,945	558,335	-1299,797	-103,527
K3-D1-T3	-1096,467	70391,067	566,540	-1272,095	-105,236
K3-D2-T1	-277,993	42062,547	374,052	-393,949	-73,894
K3-D2-T2	-279,941	45962,942	408,316	-406,519	-80,615
K3-D2-T3	-230,598	46168,791	390,973	-351,800	-75,033
K3-D3-T1	-347,057	48468,539	423,395	-478,309	-82,784
K3-D3-T2	-443,873	51094,795	426,999	-576,243	-81,275
K3-D3-T3	-374,522	53039,720	452,941	-514,934	-87,372

$$\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S; \Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

3.1.3. Ürün kararlılıkları

Ürünlerin kararlılıkları Çizelge 3.25-3.48’de verilmiştir. Elde edilen veriler Eşitlik 3.1’deki $\Delta G_f = \Delta H_f - T\Delta S$ ve Eşitlik 3.2’deki $\Delta G = \Delta H - T\Delta S$ ifadeleri kullanılarak elde edilmiştir.

Çizelge 3.25. Tekli ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K’de PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-GAZ-298K)

Bileşik	ΔG_f (kcal/mol)	Bileşik	ΔG (kcal/mol)
D1	-900,254	D1	-49,513
K2	-208,122	T3	-42,340
K1	-201,423	K2	-39,368
T2	-179,700	K3	-37,715
T1	-177,346	K1	-36,984
K3	-172,453	T2	-36,530
D3	-151,935	D3	-35,677
T3	-144,089	T1	-34,349
D2	8,533	D2	-23,886

Çizelge 3.26. Tekli ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, T=298K) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-SU-298K)

Bileşik	ΔG_f (kcal/mol)	Bileşik	ΔG (kcal/mol)
D1	-941,749	D1	-52,381
K2	-225,752	K2	-41,706
K1	-211,667	K1	-39,425
T1	-197,958	T1	-37,433
T2	-195,301	T2	-36,505
K3	-185,225	K3	-34,897
D3	-175,627	D3	-34,154
T3	-163,036	T3	-33,888
D2	-6,945	D2	-23,099

Çizelge 3.27. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-KAN-298K)

Bileşik	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	Bileşik	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
D1	-903,553	D1	-52,807
K2	-206,336	T3	-44,811
K1	-200,377	K2	-41,820
T2	-180,350	K3	-39,839
T1	-178,965	T1	-38,644
K3	-174,562	T2	-38,637
D3	-154,063	D3	-37,821
T3	-146,553	K1	-36,211
D2	7,404	D2	-25,112

Çizelge 3.28. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-KAN-310K)

Bileşik	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	Bileşik	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
D1	-943,049	D1	-53,939
K2	-225,673	T3	-44,224
K1	-210,266	K2	-41,988
T1	-200,094	K3	-40,291
T2	-196,133	T2	-38,568
K3	-188,188	T1	-37,440
D3	-178,880	D3	-36,866
T3	-165,672	K1	-34,280
D2	-9,059	D2	-25,156

Çizelge 3.29. Tekli ilaç moleküllerinin gaz fazında $T=298 K$ 'de PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-GAZ-298K)

Bileşik	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	Bileşik	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
D1	-899,328	D1	-46,703
K2	-201,036	T3	-41,803
K1	-199,530	K2	-38,973
T1	-176,794	K3	-38,656
K3	-175,936	T2	-35,717
T2	-175,422	D3	-34,751
D3	-146,653	T1	-34,395
T3	-139,020	K1	-33,920
D2	1,286	D2	-23,600

Çizelge 3.30. Tekli ilaç moleküllerinin su fazında ($\varepsilon=78,4$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-SU-298K)

Bileşik	$\Delta G_f(kcal/mol)$	Bileşik	$\Delta G(kcal/mol)$
D1	-941,679	D1	-48,051
K2	-219,229	T3	-40,406
K1	-210,091	K2	-39,492
T1	-198,515	T2	-36,554
T2	-190,621	T1	-35,402
K3	-184,401	K3	-35,399
D3	-170,395	D3	-34,117
T3	-156,936	K1	-32,745
D2	-16,741	D2	-23,705

Çizelge 3.31. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-KAN-298K)

Bileşik	$\Delta G_f(kcal/mol)$	Bileşik	$\Delta G(kcal/mol)$
D1	-898,609	D1	-52,066
K2	-203,283	T3	-41,673
K1	-201,809	K2	-41,249
K3	-178,297	K3	-41,047
T1	-176,428	D3	-37,612
T2	-175,498	T2	-37,392
D3	-148,608	T1	-36,935
T3	-138,450	K1	-36,244
D2	0,103	D2	-24,815

Çizelge 3.32. Tekli ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-KAN-310K)

Bileşik	$\Delta G_f(kcal/mol)$	Bileşik	$\Delta G(kcal/mol)$
D1	-940,113	D1	-53,649
K2	-221,742	K2	-42,414
K1	-212,377	T3	-40,928
T1	-197,547	K3	-39,688
T2	-190,803	T2	-38,405
K3	-189,010	T1	-36,593
D3	-169,440	D3	-35,330
T3	-156,473	K1	-35,091
D2	-17,249	D2	-24,431

Çizelge 3.33. İkili ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K’de PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-GAZ-298K)

Bileşik	ΔG_f (kcal/mol)	Bileşik	ΔG (kcal/mol)
K2-D1	-1093,552	D1-T3	-78,523
K1-D1	-1084,765	K2-D1	-72,451
D1-T2	-1077,517	K3-D1	-72,010
D1-T1	-1073,828	K1-D1	-71,338
K3-D1	-1064,876	D1-T1	-69,918
D1-T3	-1033,898	D1-T2	-68,788
K2-T2	-382,519	K2-T3	-64,606
K2-T1	-379,903	K3-T3	-63,510
K1-T1	-372,305	K3-D3	-62,227
K1-T2	-372,130	K2-T2	-61,913
K3-T1	-344,873	K1-T3	-61,078
K3-T2	-344,170	K2-T1	-60,952
K1-D3	-342,156	K3-T1	-59,472
K2-T3	-340,981	D3-T2	-58,956
K1-T3	-333,387	K3-T2	-58,912
D3-T2	-316,552	D3-T3	-58,761
K3-T3	-306,599	K1-T2	-57,205
K3-D3	-305,106	K1-D3	-56,773
D3-T3	-288,855	K1-T1	-56,092
K2-D2	-192,370	D2-T3	-51,737
K1-D2	-183,872	K2-D3	-51,176
D2-T2	-164,532	K2-D2	-50,585
D2-T1	-162,136	D3-T1	-49,080
K3-D2	-156,210	K3-D2	-48,669
D2-T3	-130,481	K1-D2	-47,406
D3-T1	-17,484	D2-T1	-44,980
K2-D3	266,562	D2-T2	-43,589

Çizelge 3.34. İkili ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-SU-298K)

Bileşik	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	Bileşik	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K2-D1	-1140,397	D1-T3	-77,807
K1-D1	-1129,835	K3-D1	-74,552
D1-T1	-1129,372	K2-D1	-73,722
D1-T2	-1124,404	D1-T1	-73,079
K3-D1	-1111,841	D1-T2	-72,714
D1-T3	-1088,119	K1-D1	-71,732
K2-T1	-410,157	K2-T3	-65,701
K2-T2	-409,064	K3-T3	-63,345
K1-T1	-396,419	K1-T3	-61,605
K1-T2	-387,250	K2-T2	-60,910
K3-T1	-373,107	K2-T1	-60,559
K2-T3	-369,041	K3-T1	-60,340
K1-D3	-366,471	D3-T3	-60,309
K3-T2	-362,343	K2-D3	-59,427
K1-T3	-358,967	K3-T2	-57,800
D3-T1	-356,209	K3-D3	-56,679
D3-T2	-347,903	D3-T2	-55,217
K3-T3	-331,716	K1-T1	-54,891
K3-D3	-330,599	D3-T1	-53,931
D3-T3	-319,777	K1-D3	-53,779
K2-D2	-219,271	K1-T2	-52,387
K1-D2	-204,475	D2-T3	-51,737
D2-T1	-189,103	K2-D2	-50,281
D2-T2	-184,636	K3-D2	-48,830
K3-D2	-181,479	K1-D2	-44,005
D2-T3	-130,481	D2-T2	-44,001
K2-D3	135,918	D2-T1	-42,526

Çizelge 3.35. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-KAN-298K)

Bileşik	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	Bileşik	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K2-D1	-1098,463	D1-T3	-84,067
K1-D1	-1090,552	K1-D1	-77,623
D1-T2	-1082,280	D1-T1	-77,578
D1-T1	-1081,633	K2-D1	-77,379
K3-D1	-1061,135	K3-D1	-77,011
D1-T3	-1039,445	D1-T2	-73,539
K2-T2	-386,294	K2-T3	-68,921
K2-T1	-383,702	K3-T3	-67,539
K1-T2	-377,020	K3-D3	-66,833
K1-T1	-375,457	K2-T2	-65,710
K3-T2	-348,092	K1-T3	-64,828
K3-T1	-347,613	K2-T1	-64,754
K1-D3	-345,323	D3-T3	-64,096
K2-T3	-344,926	K1-T2	-62,988
K1-T3	-337,052	K3-T2	-62,835
D3-T2	-320,213	D3-T2	-62,619
K3-T3	-310,616	K3-T1	-62,323
K3-D3	-308,306	K2-D3	-62,130
D3-T3	-294,391	K1-D3	-59,629
K2-D3	-274,886	K1-T1	-59,500
K2-D2	-195,438	D2-T3	-54,846
K1-D2	-187,219	K2-D2	-53,670
D2-T1	-167,115	K1-D2	-52,193
D2-T2	-166,689	D3-T1	-52,145
K3-D2	-158,768	K3-D2	-51,330
D2-T3	-133,556	D2-T1	-50,820
D3-T1	-20,596	D2-T2	-45,820

Çizelge 3.36. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\varepsilon=58$, $T=310K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-KAN-310K)

Bileşik	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	Bileşik	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K2-D1	-1148,600	K2-D1	-81,711
K1-D1	-1136,397	D1-T3	-81,691
D1-T1	-1133,942	K3-D1	-79,030
D1-T2	-1130,049	D1-T2	-78,110
K3-D1	-1108,836	D1-T1	-77,780
D1-T3	-1091,446	K1-D1	-76,773
K2-T1	-413,828	K2-T3	-70,666
K2-T2	-412,808	K3-T3	-69,193
K1-T1	-397,752	K3-D3	-64,775
K1-T2	-396,129	K2-T2	-64,774
K3-T1	-377,110	K3-T1	-64,658
K2-T3	-373,826	K1-T3	-64,589
K1-D3	-368,337	K2-T1	-64,457
K3-T2	-367,069	D3-T3	-63,092
K1-T3	-361,470	K3-T2	-62,643
D3-T2	-350,754	K1-T2	-61,590
K3-D3	-340,653	K2-D3	-61,366
K3-T3	-337,426	D3-T2	-58,359
D3-T3	-322,623	K1-T1	-57,084
K2-D3	-310,657	K1-D3	-55,968
K2-D2	-221,738	D2-T3	-54,597
K1-D2	-210,050	K2-D2	-53,095
D2-T1	-193,829	D3-T1	-51,436
D2-T2	-187,525	K1-D2	-49,720
K3-D2	-181,706	K3-D2	-49,444
D2-T3	-157,247	D2-T1	-47,537
D3-T1	-56,153	D2-T2	-46,875

Çizelge 3.37. İkili ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K’de PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-GAZ-298K)

Bileşik	ΔG_f (kcal/mol)	Bileşik	ΔG (kcal/mol)
K2-D1	-1113,413	K3-D1	-70,626
K1-D1	-1086,480	D1-T2	-69,994
D1-T1	-1084,212	K2-D1	-66,035
K3-D1	-1069,787	K1-D1	-63,829
D1-T2	-1066,608	D1-T1	-61,793
D1-T3	-1032,908	D1-T3	-61,769
K2-T1	-390,984	K3-D3	-61,695
K2-T2	-388,450	K2-T3	-60,919
K1-T1	-384,445	K3-T3	-59,449
K1-T2	-380,355	K2-D3	-59,135
K2-T3	-364,207	K2-T2	-56,952
K3-T1	-358,316	K2-T1	-56,745
K3-T2	-357,304	K3-T2	-56,662
K1-D3	-349,927	K1-T3	-56,103
K1-T3	-348,874	D3-T2	-55,362
D3-T1	-341,148	K3-T1	-54,563
K3-T3	-327,117	K3-D2	-52,334
K3-D3	-314,361	D3-T1	-52,167
D3-T2	-311,035	K1-D3	-51,394
K2-D3	-295,154	K1-T2	-51,390
D3-T3	-285,138	K1-T1	-50,945
K2-D2	-201,546	K2-D2	-50,214
K1-D2	-201,019	D3-T3	-48,291
D2-T2	-188,558	D2-T3	-46,902
D2-T1	-184,725	K1-D2	-44,353
K3-D2	-173,182	D2-T1	-43,065
D2-T3	-150,239	D2-T2	-41,446

Çizelge 3.38. İkili ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-SU-298K)

Bileşik	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	Bileşik	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K2-D1	-1157,711	D1-T3	-69,378
D1-T1	-1133,861	D1-T2	-69,158
K1-D1	-1128,354	K3-D1	-69,130
D1-T2	-1115,142	K2-D1	-66,295
K3-D1	-1111,742	D1-T1	-64,866
D1-T3	-1086,183	K1-D1	-63,848
K2-T1	-415,124	K3-T3	-60,462
K2-T2	-407,545	K2-T3	-60,333
K1-T1	-407,541	K2-D3	-58,626
K1-T2	-398,061	K2-T2	-57,249
K2-T3	-386,949	K3-D3	-57,190
K3-T1	-381,931	K1-T3	-55,941
K1-D3	-378,464	D3-T2	-55,839
K3-T2	-376,245	K3-T2	-55,822
K1-T3	-368,606	K2-T1	-55,018
D3-T1	-367,347	D3-T3	-54,450
K3-T3	-351,381	K3-T1	-53,907
D3-T2	-344,163	K1-D3	-53,459
K3-D3	-337,575	K1-T2	-53,163
K2-D3	-330,742	D3-T1	-51,482
D3-T3	-320,138	K3-D2	-50,517
K2-D2	-229,947	K1-T1	-49,257
K1-D2	-221,504	K2-D2	-48,215
D2-T1	-212,298	D2-T3	-48,067
D2-T2	-209,530	D2-T2	-43,507
K3-D2	-195,342	D2-T1	-43,108
D2-T3	-178,167	K1-D2	-42,921

Çizelge 3.39. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-KAN-298K)

Bileşik	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	Bileşik	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K2-D1	-1115,772	K3-D1	-75,646
K1-D1	-1098,251	D1-T3	-74,768
D1-T2	-1092,675	K2-D1	-70,913
D1-T1	-1087,094	D1-T1	-70,348
K3-D1	-1073,772	K1-D1	-70,240
D1-T3	-1048,003	D1-T2	-67,013
K2-T2	-391,605	K3-D3	-62,846
K2-T1	-389,055	K2-T3	-62,651
K1-T1	-385,554	K2-T1	-62,205
K1-T2	-384,009	K3-T2	-61,207
K3-T1	-362,132	K2-T2	-59,825
K3-T2	-361,086	K3-T1	-58,980
K2-T3	-360,703	D3-T2	-58,801
K1-D3	-353,708	K1-T3	-58,429
K1-T3	-351,770	K3-T3	-58,245
K3-D3	-314,771	D3-T3	-57,344
D3-T2	-314,474	K1-T1	-56,971
K3-T3	-311,068	K3-D2	-55,818
D3-T3	-295,843	K1-D3	-55,208
K2-D3	-253,918	K1-T2	-55,059
K2-D2	-203,513	K2-D3	-52,949
D2-T1	-185,872	K2-D2	-51,901
K3-D2	-176,442	D3-T1	-50,916
D2-T3	-153,104	D2-T3	-50,749
D2-T2	-148,204	D2-T1	-48,551
K1-D2	-93,858	D2-T2	-44,943
D3-T1	-29,891	K1-D2	-44,364

Çizelge 3.40. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-KAN-310K)

Bileşik	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	Bileşik	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K2-D1	-1162,994	D1-T3	-75,807
K1-D1	-1136,171	K3-D1	-75,152
D1-T2	-1133,067	K2-D1	-73,446
D1-T1	-1132,758	D1-T1	-69,282
K3-D1	-1114,469	K1-D1	-68,746
D1-T3	-1092,995	D1-T2	-68,091
K2-T1	-416,229	K2-T3	-64,570
K2-T2	-412,874	K3-T3	-64,208
K1-T1	-407,254	K3-D3	-61,400
K1-T2	-398,912	K2-T2	-61,155
K3-T1	-387,558	K2-T1	-61,047
K2-T3	-387,295	K3-T2	-60,436
K3-T2	-380,785	D3-T2	-59,668
K1-D3	-380,426	K1-T3	-59,581
K1-T3	-371,509	K3-T1	-59,494
D3-T1	-354,715	D3-T3	-57,624
D3-T2	-347,757	K2-D3	-56,789
K3-D3	-340,859	K1-D3	-55,841
K3-T3	-340,653	K1-T2	-54,317
D3-T3	-322,958	K1-T1	-54,244
K2-D3	-295,136	D3-T1	-53,883
K2-D2	-233,636	K3-D2	-52,751
D2-T1	-215,591	D2-T3	-52,741
K3-D2	-196,827	K2-D2	-51,761
D2-T3	-181,077	D2-T1	-47,749
D2-T2	-164,545	K1-D2	-45,856
K1-D2	-120,239	D2-T2	-42,391

Çizelge 3.41. Üçlü ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K’de PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-GAZ-298K)

Bileşik	ΔG_f (kcal/mol)	Bileşik	ΔG (kcal/mol)
K2-D1-T1	-1279,143	K2-D1-T3	-97,294
K2-D1-T2	-1269,640	K1-D2-T3	-94,538
K1-D1-T2	-1268,581	K2-D1-T2	-93,689
K1-D1-T1	-1260,676	K3-D1-T3	-93,182
K3-D1-T2	-1250,598	K3-D1-T2	-91,996
K2-D1-T3	-1236,505	K2-D1-T1	-90,904
K3-D1-T1	-1203,130	K3-D1-T1	-90,641
K3-D1-T3	-1198,557	K3-D3-T2	-90,583
K1-D1-T3	-1086,480	K3-D3-T3	-84,034
K2-D3-T1	-860,436	K1-D3-T3	-83,953
K1-D3-T2	-521,506	K1-D1-T1	-83,589
K3-D3-T2	-509,202	K1-D1-T2	-82,467
K2-D3-T2	-487,271	K2-D3-T3	-78,724
K3-D3-T3	-460,137	K1-D3-T2	-76,245
K1-D3-T1	-440,081	K3-D3-T1	-75,031
K3-D3-T1	-412,660	K2-D3-T2	-75,017
K2-D2-T2	-364,927	K2-D2-T3	-73,564
K1-D2-T2	-359,236	K3-D2-T3	-73,331
K1-D2-T1	-358,513	K3-D2-T2	-73,210
K2-D2-T1	-357,865	K3-D2-T1	-71,326
K3-D2-T2	-349,919	K1-D2-T2	-71,090
K3-D2-T1	-332,735	K2-D2-T1	-70,963
K2-D2-T3	-327,848	K2-D2-T2	-70,522
K3-D2-T3	-290,407	K1-D3-T1	-70,371
K1-D3-T3	-240,027	K2-D3-T1	-65,836
K2-D3-T3	119,199	K1-D2-T1	-65,408
K1-D2-T3	236,495	K1-D1-T3	-63,829

Çizelge 3.42. Üçlü ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-SU-298K)

Bileşik	$\Delta G_f(kcal/mol)$	Bileşik	$\Delta G(kcal/mol)$
K2-D1-T1	-1333,648	K1-D2-T3	-96,917
K2-D1-T2	-1322,305	K3-D1-T3	-96,826
K1-D1-T2	-1309,810	K2-D1-T3	-96,269
K1-D1-T1	-1303,535	K3-D1-T2	-94,196
K3-D1-T2	-1297,890	K2-D1-T2	-93,899
K2-D1-T3	-1284,841	K3-D1-T1	-91,602
K3-D1-T1	-1255,629	K2-D1-T1	-91,089
K3-D1-T3	-1247,838	K2-D3-T3	-86,817
K1-D1-T3	-1128,354	K1-D1-T2	-84,550
K1-D3-T2	-552,419	K3-D3-T2	-84,102
K1-D3-T1	-552,207	K1-D1-T1	-83,114
K3-D3-T2	-547,012	K3-D3-T3	-81,145
K3-D3-T1	-538,626	K1-D3-T3	-79,664
K2-D3-T2	-527,729	K3-D3-T1	-75,817
K3-D3-T3	-489,314	K3-D2-T2	-74,511
K2-D3-T1	-481,296	K1-D3-T2	-74,500
K2-D3-T3	-472,555	K2-D3-T2	-74,227
K2-D2-T2	-399,314	K2-D2-T3	-73,789
K2-D2-T1	-397,922	K2-D2-T1	-73,675
K1-D2-T1	-384,084	K1-D3-T1	-72,488
K1-D2-T2	-383,760	K3-D2-T3	-71,926
K3-D2-T2	-380,431	K2-D3-T1	-71,652
K3-D2-T1	-362,692	K2-D2-T2	-71,356
K2-D2-T3	-361,717	K3-D2-T1	-68,173
K3-D2-T3	-322,621	K1-D2-T2	-67,787
K1-D3-T3	-272,968	K1-D2-T1	-64,028
K1-D2-T3	190,640	K1-D1-T3	-63,848

Çizelge 3.43. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-KAN-298K)

Bileşik	$\Delta G_f(kcal/mol)$	Bileşik	$\Delta G(kcal/mol)$
K2-D1-T1	-1285,396	K2-D1-T3	-103,761
K2-D1-T2	-1275,886	K1-D2-T3	-102,011
K1-D1-T1	-1265,023	K2-D1-T2	-99,953
K1-D1-T2	-1263,838	K3-D1-T3	-99,672
K3-D1-T2	-1256,441	K3-D1-T2	-98,034
K2-D1-T3	-1242,930	K2-D1-T1	-97,155
K3-D1-T1	-1206,731	K3-D3-T2	-96,690
K3-D1-T3	-1205,052	K3-D1-T1	-96,402
K1-D1-T3	-1090,552	K1-D1-T2	-92,595
K1-D3-T2	-527,928	K1-D3-T3	-91,363
K3-D3-T2	-515,024	K1-D1-T1	-89,937
K2-D3-T2	-492,357	K3-D3-T3	-89,246
K3-D3-T3	-465,319	K1-D3-T2	-85,502
K1-D3-T1	-444,650	K2-D3-T3	-83,980
K3-D3-T1	-417,546	K3-D2-T1	-80,095
K2-D2-T2	-369,151	K3-D2-T3	-80,010
K1-D2-T2	-362,749	K2-D3-T2	-79,978
K1-D2-T1	-362,406	K3-D3-T1	-79,918
K2-D2-T1	-362,296	K3-D2-T2	-78,338
K3-D2-T2	-355,007	K2-D2-T3	-78,295
K3-D2-T1	-339,413	K1-D1-T3	-77,623
K2-D2-T3	-332,568	K2-D2-T1	-75,504
K3-D2-T3	-297,062	K1-D2-T2	-74,941
K1-D3-T3	-207,728	K1-D3-T1	-74,810
K2-D3-T3	113,944	K2-D2-T2	-74,780
K1-D2-T3	266,001	K2-D3-T1	-70,330
K2-D3-T1	636,063	K1-D2-T1	-69,253

Çizelge 3.44. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM6-KAN-310K)

Bileşik	$\Delta G_f(kcal/mol)$	Bileşik	$\Delta G(kcal/mol)$
K2-D1-T1	-1342,012	K2-D1-T3	-103,869
K2-D1-T2	-1327,704	K3-D1-T3	-103,599
K1-D1-T1	-1312,128	K1-D2-T3	-100,556
K1-D1-T2	-1309,899	K3-D1-T2	-100,417
K3-D1-T2	-1303,525	K2-D1-T2	-99,523
K2-D1-T3	-1293,018	K2-D1-T1	-98,960
K3-D1-T1	-1261,248	K3-D1-T1	-98,248
K3-D1-T3	-1254,573	K1-D1-T2	-93,336
K1-D1-T3	-1136,395	K1-D1-T1	-90,929
K1-D3-T2	-557,042	K3-D3-T2	-89,940
K3-D3-T2	-552,732	K1-D3-T3	-88,033
K2-D3-T2	-534,434	K3-D3-T3	-86,985
K1-D3-T1	-502,189	K2-D3-T3	-82,351
K3-D3-T3	-495,100	K3-D3-T1	-81,340
K3-D3-T1	-477,251	K1-D3-T2	-81,067
K2-D2-T2	-402,737	K2-D3-T2	-80,916
K2-D2-T1	-402,663	K2-D2-T3	-79,244
K1-D2-T1	-386,314	K2-D2-T1	-78,537
K1-D2-T2	-384,541	K3-D2-T2	-77,309
K3-D2-T2	-382,724	K3-D2-T1	-77,182
K3-D2-T1	-370,606	K3-D2-T3	-76,481
K2-D2-T3	-367,236	K1-D1-T3	-76,431
K3-D2-T3	-327,136	K2-D2-T2	-74,786
K1-D3-T3	-248,414	K1-D3-T1	-74,421
K2-D3-T3	63,367	K1-D2-T2	-69,601
K1-D2-T3	224,443	K2-D3-T1	-68,843
K2-D3-T1	592,038	K1-D2-T1	-66,507

Çizelge 3.45. Üçlü ilaç moleküllerinin gaz fazında T=298 K’de PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-GAZ-298K)

Bileşik	ΔG_f (kcal/mol)	Bileşik	ΔG (kcal/mol)
K2-D1-T1	-1302,415	K3-D1-T2	-94,812
K2-D1-T2	-1297,070	K1-D2-T3	-94,538
K1-D1-T2	-1282,944	K3-D1-T3	-92,410
K1-D1-T1	-1275,486	K2-D1-T3	-88,987
K2-D1-T3	-1259,750	K2-D1-T2	-86,993
K3-D1-T2	-1242,924	K1-D3-T3	-83,953
K3-D1-T1	-1234,489	K3-D1-T1	-82,161
K3-D1-T3	-1227,707	K2-D1-T1	-81,453
K1-D1-T3	-1086,480	K2-D3-T3	-80,842
K1-D2-T3	-546,791	K1-D1-T2	-78,411
K3-D3-T2	-544,677	K3-D3-T2	-77,129
K1-D3-T2	-536,664	K3-D3-T1	-76,971
K1-D3-T1	-536,210	K3-D3-T3	-74,544
K3-D3-T1	-503,107	K2-D2-T3	-74,208
K2-D3-T2	-496,312	K1-D1-T1	-72,833
K3-D3-T3	-470,850	K2-D3-T1	-72,263
K2-D3-T3	-465,323	K3-D2-T2	-72,139
K2-D3-T1	-436,920	K2-D3-T2	-71,760
K2-D2-T1	-396,497	K3-D2-T3	-71,705
K1-D2-T1	-391,427	K1-D3-T2	-68,311
K1-D2-T2	-381,940	K2-D2-T2	-67,793
K2-D2-T2	-376,522	K1-D3-T1	-65,743
K3-D2-T2	-366,979	K3-D2-T1	-64,316
K3-D2-T1	-351,742	K1-D1-T3	-63,829
K2-D2-T3	-334,345	K1-D2-T2	-60,790
K3-D2-T3	-325,937	K1-D2-T1	-59,784
K1-D3-T3	-240,027	K2-D2-T1	-59,422

Çizelge 3.46. Üçlü ilaç moleküllerinin su fazında ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-SU-298K)

Bileşik	$\Delta G_f(kcal/mol)$	Bileşik	$\Delta G(kcal/mol)$
K3-D1-T2	-98,696	K2-D1-T1	-1357,041
K3-D1-T3	-98,034	K2-D1-T2	-1347,364
K1-D2-T3	-96,917	K1-D1-T1	-1329,798
K2-D1-T2	-88,325	K1-D1-T2	-1322,589
K2-D1-T3	-87,602	K2-D1-T3	-1307,581
K3-D1-T1	-83,783	K3-D1-T2	-1296,309
K2-D1-T1	-83,154	K3-D1-T1	-1286,688
K3-D3-T3	-81,096	K3-D1-T3	-1283,088
K1-D1-T1	-80,232	K1-D1-T3	-1128,354
K2-D3-T3	-80,123	K3-D3-T2	-573,332
K1-D3-T3	-79,664	K1-D3-T1	-572,335
K1-D1-T2	-79,483	K1-D3-T2	-560,750
K3-D3-T2	-77,796	K3-D3-T1	-538,626
K3-D2-T2	-75,901	K2-D3-T2	-534,156
K3-D3-T1	-75,817	K3-D3-T3	-511,120
K2-D3-T2	-72,555	K2-D3-T3	-504,214
K2-D2-T3	-71,786	K2-D3-T1	-477,683
K3-D2-T3	-71,667	K2-D2-T1	-432,766
K2-D3-T1	-71,045	K1-D2-T1	-420,109
K2-D2-T2	-69,085	K2-D2-T2	-411,209
K1-D3-T2	-68,144	K1-D2-T2	-405,552
K3-D2-T1	-67,685	K3-D2-T2	-402,048
K1-D1-T3	-63,848	K3-D2-T1	-387,791
K2-D2-T1	-63,282	K2-D2-T3	-370,919
K1-D2-T2	-61,320	K3-D2-T3	-356,594
K1-D2-T1	-58,911	K1-D3-T3	-272,968
K1-D3-T1	-57,153	K1-D2-T3	190,640

Çizelge 3.47. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-KAN-298K)

Bileşik	$\Delta G_f(kcal/mol)$	Bileşik	$\Delta G(kcal/mol)$
K2-D1-T1	-1319,529	K3-D1-T2	-101,708
K2-D1-T2	-1298,652	K1-D2-T3	-100,807
K1-D1-T1	-1297,801	K3-D1-T3	-95,900
K1-D1-T2	-1288,388	K2-D1-T3	-94,833
K2-D1-T3	-1265,493	K2-D1-T2	-91,042
K3-D1-T2	-1249,521	K3-D1-T1	-87,891
K3-D1-T1	-1240,218	K2-D1-T1	-85,085
K3-D1-T3	-1206,888	K1-D1-T2	-83,855
K1-D1-T3	-1098,251	K1-D1-T1	-83,828
K3-D3-T2	-549,819	K1-D3-T3	-83,093
K1-D3-T2	-535,337	K3-D3-T2	-82,274
K2-D3-T2	-500,100	K3-D3-T1	-79,918
K3-D3-T3	-473,051	K3-D3-T3	-79,212
K1-D3-T1	-464,535	K2-D2-T3	-79,009
K3-D3-T1	-417,546	K3-D2-T2	-76,781
K2-D2-T1	-393,416	K2-D3-T2	-76,478
K1-D2-T2	-387,595	K2-D3-T3	-76,086
K3-D2-T2	-371,621	K3-D2-T1	-74,175
K2-D2-T2	-370,117	K1-D3-T1	-73,936
K1-D2-T1	-364,258	K1-D3-T2	-72,458
K3-D2-T1	-359,632	K3-D2-T3	-70,951
K2-D2-T3	-339,146	K1-D1-T3	-70,240
K3-D2-T3	-311,353	K2-D2-T1	-69,227
K1-D3-T3	-233,159	K2-D2-T2	-69,147
K2-D3-T3	115,951	K2-D3-T1	-67,936
K1-D2-T3	227,935	K1-D2-T2	-64,053
K2-D3-T1	661,504	K1-D2-T1	-61,004

Çizelge 3.48. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları (PM7-KAN-310K)

Bileşik	$\Delta G_f(\text{kcal/mol})$	Bileşik	$\Delta G(\text{kcal/mol})$
K2-D1-T1	-1368,307	K3-D1-T3	-105,236
K2-D1-T2	-1349,131	K1-D2-T3	-103,527
K1-D1-T1	-1341,185	K3-D1-T2	-102,694
K1-D1-T2	-1327,664	K2-D1-T3	-93,931
K2-D1-T3	-1313,210	K2-D1-T2	-93,475
K3-D1-T2	-1299,797	K3-D1-T1	-89,635
K3-D1-T1	-1292,169	K3-D3-T3	-87,372
K3-D1-T3	-1272,095	K1-D3-T3	-85,686
K1-D1-T3	-1136,171	K1-D1-T2	-84,857
K3-D3-T2	-576,243	K2-D1-T1	-84,840
K1-D3-T2	-556,656	K1-D1-T1	-83,268
K2-D3-T2	-536,561	K3-D3-T1	-82,784
K1-D3-T1	-521,923	K3-D3-T2	-81,275
K3-D3-T3	-514,934	K3-D2-T2	-80,615
K3-D3-T1	-478,309	K2-D2-T3	-76,745
K2-D2-T1	-429,516	K2-D3-T2	-76,454
K1-D2-T2	-409,703	K2-D3-T3	-76,262
K3-D2-T2	-406,519	K3-D2-T3	-75,033
K1-D2-T1	-402,639	K1-D3-T1	-73,894
K2-D2-T2	-402,598	K3-D2-T1	-73,687
K3-D2-T1	-393,949	K2-D2-T1	-71,517
K2-D2-T3	-375,594	K1-D3-T2	-69,546
K3-D2-T3	-351,800	K1-D1-T3	-68,746
K1-D3-T3	-273,977	K2-D2-T2	-67,067
K2-D3-T3	66,767	K2-D3-T1	-66,801
K1-D2-T3	183,112	K1-D2-T1	-64,772
K2-D3-T1	617,068	K1-D2-T2	-63,302

Oluşan ürünlerin kararlılıkları için PM6 ve PM7 yöntemleriyle gaz fazında, sulu çözeltide ve kan fazında $T=298\text{ K}$ 'de hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerleri kıyaslandığında; ΔG_f değerleri için, PM6 gaz fazında, sulu çözeltide ve kan fazında D1, K2-D1 ve K2-D1-T1 moleküllerinin, PM7 gaz fazında, sulu çözeltide ve kan fazında D1, K2-D1, K2-D1-T1 ve K3-D1-T2 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.25, 3.26, 3.27, 3.29, 3.30, 3.31, 3.33, 3.34, 3.35, 3.37, 3.38, 3.39, 3.41, 3.42, 3.43, 3.45, 3.46, 3.47).

Oluşan ürünlerin kararlılıkları için PM6 ve PM7 yöntemleriyle kan fazında $T=310\text{ K}$ 'de hesaplanan ΔG_f ve ΔG değerleri kıyaslandığında; ΔG_f değerleri için, PM6 ve PM7 kan fazında D1, K2-D1 ve K2-D1-T1 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.28, 3.32, 3.36, 3.40, 3.44, 3.48).

ΔG değerleri için, PM6 gaz fazında, kan fazında ve sulu çözeltide $T=298\text{ K}$ 'de hesaplanan D1, D1-T3, K2-D1-T3 ve K2-D1-T3 moleküllerinin, PM7 gaz fazında, kan fazında ve sulu çözeltide hesaplanan D1, K3-D1, D1-T3, K3-D1-T2, K2-D1-T1 ve K3-D1-T3 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.25, 3.26, 3.27, 3.29, 3.30, 3.31, 3.33, 3.34, 3.35, 3.37, 3.38, 3.39, 3.41, 3.42, 3.43, 3.45, 3.46, 3.47).

ΔG değerleri için, PM6 kan fazında $T=310\text{ K}$ 'de hesaplanan D1, K2-D1 ve K2-D1-T3 moleküllerinin, PM7 kan fazında D1, D1-T3 ve K3-D1-T3 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.28, 3.32, 3.36, 3.40, 3.44, 3.48).

Oluşan ürünlerin kararlılıklarında ΔG_f değerlerinin ΔG değerlerine göre çok daha düşük değerler olması ΔG_f değerlerinin daha kararlı olduğunu göstermiştir. Fakat Çizelge 3.25-3.48 genel olarak incelendiğinde ΔG değerlerinin tamamının (-) enerjili daha düşük değerlerden oluşması, ΔG 'nin daha kararlı olup bu ilaç molekülleri için

ürün oluşumunun ΔG (termodinamik) yönünde gerçekleştiğini göstermektedir. Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması Çizelge 3.49'de verilmiştir.

Çizelge 3.49. Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması

ΔG_f								
Molekül	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298 K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
Tekli	D1	D1	D1	D1	D1	D1	D1	D1
İkili	K2-D1	K2-D1	K2-D1	K2-D1	K2-D1	K2-D1	K2-D1	K2-D1
Üçlü	K2-D1-T1	K2-D1-T1	K2-D1-T1	K3-D1-T2	K2-D1-T1	K2-D1-T1	K2-D1-T1	K2-D1-T1
ΔG								
Molekül	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298 K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
Tekli	D1	D1	D1	D1	D1	D1	D1	D1
İkili	D1-T3	K3-D1	D1-T3	D1-T3	D1-T3	D1-T3	K2-D1	D1-T3
Üçlü	K2-D1-T3	K3-D1-T2	K2-D1-T3	K2-D1-T1	K2-D1-T3	K3-D1-T3	K2-D1-T3	K3-D1-T3

3.1.4. Etkileşim kararlılıkları

Eşitlik 3.3 ve 3.4 kullanılarak elde edilen $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerleri etkileşim kararlılıkları göstermek üzere Çizelge 3.50-3.65'de verilmiştir.

Reaktif (tekli yada ikili) \longrightarrow Ürünler (ikili yada üçlü)

$$\delta\Delta G_f = \Delta G_{f \text{ ürün}} - \Delta G_{f \text{ reaktif}} \quad (3.3)$$

$$\delta\Delta G_f = \Delta G_{f(K1-D1)} - (\Delta G_{f(K1)} + \Delta G_{f(D1)})$$

$$\delta\Delta G_f = (-1084,765 \text{ kcal/mol}) - ((-201,423 \text{ kcal/mol}) + (-900,254 \text{ kcal/mol}))$$

$$\delta\Delta G_f = 16,912 \text{ kcal/mol}$$

$$\delta\Delta G = \Delta G_{\text{ürün}} - \Delta G_{\text{reaktif}} \quad (3.4)$$

$$\delta\Delta G = \Delta G_{(K1-D1)} - (\Delta G_{(K1)} + \Delta G_{(D1)})$$

$$\delta\Delta G = (-71,338 \text{ kcal/mol}) - (-36,984 \text{ kcal/mol} + (-49,513 \text{ kcal/mol}))$$

$$\delta\Delta G = 15,159 \text{ kcal/mol}$$

Çizelge 3.50. İkili ilaç moleküllerinin gaz fazında ve T=298 K'de PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-GAZ-298K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G$
K1-D1	-1084,765	-201,423	-900,254	16,912	-71,338	-36,984	-49,513	15,159
K1-D2	-183,872	-201,423	8,533	9,018	-47,406	-36,984	-23,886	13,463
K1-D3	-342,156	-201,423	-151,935	11,203	-56,773	-36,984	-35,677	15,888
K1-T1	-372,305	-201,423	-177,346	6,465	-56,092	-36,984	-34,349	15,240
K1-T2	-372,130	-201,423	-179,700	8,994	-57,205	-36,984	-36,530	16,309
K1-T3	-333,387	-201,423	-144,089	12,126	-61,078	-36,984	-42,340	18,246
K2-D1	-1093,552	-208,122	-900,254	14,824	-72,451	-39,368	-49,513	16,429
K2-D2	-192,370	-208,122	8,533	7,218	-50,585	-39,368	-23,886	12,669
K2-D3	266,562	-208,122	-151,935	626,619	-51,176	-39,368	-35,677	23,869
K2-T1	-379,903	-208,122	-177,346	5,565	-60,952	-39,368	-34,349	12,764
K2-T2	-382,519	-208,122	-179,700	5,303	-61,913	-39,368	-36,530	13,985
K2-T3	-340,981	-208,122	-144,089	11,230	-64,606	-39,368	-42,340	17,102
K3-D1	-1064,876	-172,453	-900,254	7,831	-72,010	-37,715	-49,513	15,218
K3-D2	-156,210	-172,453	8,533	7,710	-48,669	-37,715	-23,886	12,932
K3-D3	-305,106	-172,453	-151,935	19,282	-62,227	-37,715	-35,677	11,165
K3-T1	-344,873	-172,453	-177,346	4,927	-59,472	-37,715	-34,349	12,592
K3-T2	-344,170	-172,453	-179,700	7,984	-58,912	-37,715	-36,530	15,334
K3-T3	-306,599	-172,453	-144,089	9,943	-63,510	-37,715	-42,340	16,546
D1-T1	-1073,828	-900,254	-177,346	3,772	-69,918	-49,513	-34,349	13,943
D1-T2	-1077,517	-900,254	-179,700	2,437	-68,788	-49,513	-36,530	17,254
D1-T3	-1033,898	-900,254	-144,089	10,445	-78,523	-49,513	-42,340	13,330
D2-T1	-162,136	8,533	-177,346	6,677	-44,980	-23,886	-34,349	13,255
D2-T2	-164,532	8,533	-179,700	6,635	-43,589	-23,886	-36,530	16,827
D2-T3	-130,481	8,533	-144,089	5,075	-51,737	-23,886	-42,340	14,490
D3-T1	-17,484	-151,935	-177,346	311,798	-49,080	-35,677	-34,349	20,946
D3-T2	-316,552	-151,935	-179,700	15,084	-58,956	-35,677	-36,530	13,251
D3-T3	-288,855	-151,935	-144,089	7,169	-58,761	-35,677	-42,340	19,257

Çizelge 3.51. İkili ilaç moleküllerinin su fazında ve ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-SU-298K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G$
K1-D1	-1129,835	-211,667	-941,749	23,580	-71,732	-34,897	-52,381	15,546
K1-D2	-204,475	-211,667	-6,945	14,137	-44,005	-34,897	-23,099	13,992
K1-D3	-366,471	-211,667	-175,627	20,822	-53,779	-34,897	-33,888	15,007
K1-T1	-396,419	-211,667	-197,958	13,206	-54,891	-34,897	-34,154	14,160
K1-T2	-387,250	-211,667	-195,301	19,717	-52,387	-34,897	-36,505	19,016
K1-T3	-358,967	-211,667	-163,036	15,735	-61,605	-34,897	-41,706	14,998
K2-D1	-1140,397	-225,752	-941,749	27,104	-73,722	-39,425	-52,381	18,084
K2-D2	-219,271	-225,752	-6,945	13,426	-50,281	-39,425	-23,099	12,243
K2-D3	135,918	-225,752	-175,627	537,297	-59,427	-39,425	-33,888	13,886
K2-T1	-410,157	-225,752	-197,958	13,553	-60,559	-39,425	-34,154	13,019
K2-T2	-409,064	-225,752	-195,301	11,989	-60,910	-39,425	-36,505	15,020
K2-T3	-369,041	-225,752	-163,036	19,747	-65,701	-39,425	-41,706	15,430
K3-D1	-1111,841	-185,225	-941,749	15,133	-74,552	-37,433	-52,381	15,261
K3-D2	-181,479	-185,225	-6,945	10,692	-48,830	-37,433	-23,099	11,702
K3-D3	-330,599	-185,225	-175,627	30,253	-56,679	-37,433	-33,888	14,641
K3-T1	-373,107	-185,225	-197,958	10,076	-60,340	-37,433	-34,154	11,247
K3-T2	-362,343	-185,225	-195,301	18,183	-57,800	-37,433	-36,505	16,138
K3-T3	-331,716	-185,225	-163,036	16,545	-63,345	-37,433	-41,706	15,794
D1-T1	-1129,372	-941,749	-197,958	10,335	-73,079	-52,381	-34,154	13,456
D1-T2	-1124,404	-941,749	-195,301	12,645	-72,714	-52,381	-36,505	16,172
D1-T3	-1088,119	-941,749	-163,036	16,666	-77,807	-52,381	-41,706	16,280
D2-T1	-189,103	-6,945	-197,958	15,800	-42,526	-23,099	-34,154	14,728
D2-T2	-184,636	-6,945	-195,301	17,610	-44,001	-23,099	-36,505	15,604
D2-T3	-130,481	-6,945	-163,036	39,500	-51,737	-23,099	-41,706	13,069
D3-T1	-356,209	-175,627	-197,958	17,376	-53,931	-33,888	-34,154	14,111
D3-T2	-347,903	-175,627	-195,301	23,025	-55,217	-33,888	-36,505	15,176
D3-T3	-319,777	-175,627	-163,036	18,886	-60,309	-33,888	-41,706	15,285

Çizelge 3.52. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-KAN-298K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G$
K1-D1	-1090,552	-200,377	-903,553	13,378	-77,623	-36,211	-52,807	11,394
K1-D2	-187,219	-200,377	7,404	5,754	-52,145	-36,211	-25,112	9,178
K1-D3	-344,926	-200,377	-154,063	9,514	-59,629	-36,211	-37,821	14,403
K1-T1	-375,457	-200,377	-178,965	3,885	-59,500	-36,211	-38,637	15,348
K1-T2	-377,020	-200,377	-180,350	3,708	-62,988	-36,211	-38,644	11,867
K1-T3	-337,052	-200,377	-146,553	9,878	-64,828	-36,211	-44,811	16,194
K2-D1	-1098,463	-206,336	-903,553	11,426	-77,379	-41,820	-52,807	17,247
K2-D2	-195,438	-206,336	7,404	3,495	-53,670	-41,820	-25,112	13,262
K2-D3	-274,886	-206,336	-154,063	85,513	-62,130	-41,820	-37,821	17,510
K2-T1	-383,702	-206,336	-178,965	1,599	-64,754	-41,820	-38,637	15,703
K2-T2	-386,294	-206,336	-180,350	0,393	-65,710	-41,820	-38,644	14,753
K2-T3	-345,323	-206,336	-146,553	7,566	-68,921	-41,820	-44,811	17,709
K3-D1	-1061,135	-174,562	-903,553	16,980	-77,011	-39,839	-52,807	15,635
K3-D2	-158,768	-174,562	7,404	8,390	-51,330	-39,839	-25,112	13,622
K3-D3	-308,306	-174,562	-154,063	20,320	-66,833	-39,839	-37,821	10,827
K3-T1	-347,613	-174,562	-178,965	5,914	-62,323	-39,839	-38,637	16,154
K3-T2	-348,092	-174,562	-180,350	6,821	-62,835	-39,839	-38,644	15,648
K3-T3	-310,616	-174,562	-146,553	10,499	-67,539	-39,839	-44,811	17,111
D1-T1	-1081,633	-903,553	-178,965	0,885	-77,578	-52,807	-38,637	13,865
D1-T2	-1082,280	-903,553	-180,350	1,624	-73,539	-52,807	-38,644	17,912
D1-T3	-1039,445	-903,553	-146,553	10,661	-84,067	-52,807	-44,811	13,550
D2-T1	-167,115	7,404	-178,965	4,446	-50,820	-25,112	-38,637	12,929
D2-T2	-166,689	7,404	-180,350	6,257	-45,820	-25,112	-38,644	17,936
D2-T3	-133,556	7,404	-146,553	5,593	-54,846	-25,112	-44,811	15,077
D3-T1	-20,596	-154,063	-178,965	312,432	-52,193	-37,821	-38,637	24,265
D3-T2	-320,213	-154,063	-180,350	14,201	-62,619	-37,821	-38,644	13,846
D3-T3	-294,391	-154,063	-146,553	6,225	-64,096	-37,821	-44,811	18,536

Çizelge 3.53. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-KAN-310K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G$
K1-D1	-1136,397	-210,247	-942,777	16,628	-76,773	-34,330	-53,903	11,460
K1-D2	-210,050	-210,247	-8,936	9,134	-49,720	-34,330	-25,146	9,756
K1-D3	-368,337	-210,247	-178,212	20,122	-55,968	-34,330	-36,378	14,741
K1-T1	-397,752	-210,247	-199,996	12,492	-57,084	-34,330	-37,496	14,743
K1-T2	-396,129	-210,247	-196,006	10,125	-61,590	-34,330	-38,544	11,284
K1-T3	-361,470	-210,247	-165,534	14,311	-64,589	-34,330	-44,209	13,951
K2-D1	-1148,600	-225,573	-942,777	19,750	-81,711	-42,016	-53,903	14,207
K2-D2	-221,738	-225,573	-8,936	12,771	-53,095	-42,016	-25,146	14,067
K2-D3	-310,657	-225,573	-178,212	93,128	-61,366	-42,016	-36,378	17,028
K2-T1	-413,828	-225,573	-199,996	11,740	-64,457	-42,016	-37,496	15,055
K2-T2	-412,808	-225,573	-196,006	8,771	-64,774	-42,016	-38,544	15,786
K2-T3	-373,826	-225,573	-165,534	17,281	-70,666	-42,016	-44,209	15,559
K3-D1	-1108,836	-187,947	-942,777	21,888	-79,030	-40,144	-53,903	15,017
K3-D2	-181,706	-187,947	-8,936	15,177	-49,444	-40,144	-25,146	15,846
K3-D3	-340,653	-187,947	-178,212	25,506	-64,775	-40,144	-36,378	11,747
K3-T1	-377,110	-187,947	-199,996	10,833	-64,658	-40,144	-37,496	12,983
K3-T2	-367,069	-187,947	-196,006	16,885	-62,643	-40,144	-38,544	16,046
K3-T3	-337,426	-187,947	-165,534	16,055	-69,193	-40,144	-44,209	15,160
D1-T1	-1133,942	-942,777	-199,996	8,831	-77,780	-53,903	-37,496	13,619
D1-T2	-1130,049	-942,777	-196,006	8,735	-78,110	-53,903	-38,544	14,337
D1-T3	-1091,446	-942,777	-165,534	16,865	-81,691	-53,903	-44,209	16,421
D2-T1	-193,829	-8,936	-199,996	15,103	-47,537	-25,146	-37,496	15,105
D2-T2	-187,525	-8,936	-196,006	17,417	-46,875	-25,146	-38,544	16,816
D2-T3	-157,247	-8,936	-165,534	17,223	-54,597	-25,146	-44,209	14,759
D3-T1	-56,153	-178,212	-199,996	322,055	-51,436	-36,378	-37,496	22,439
D3-T2	-350,754	-178,212	-196,006	23,464	-58,359	-36,378	-38,544	16,563
D3-T3	-322,623	-178,212	-165,534	21,123	-63,092	-36,378	-44,209	17,495

Çizelge 3.54. İkili ilaç moleküllerinin gaz fazında ve T=298 K'de PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-GAZ-298K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G$
K1-D1	-1086,480	-199,530	-899,328	12,378	-63,829	-33,920	-46,703	16,794
K1-D2	-201,019	-199,530	1,286	-2,776	-44,353	-33,920	-23,600	13,167
K1-D3	-349,927	-199,530	-146,653	-3,744	-51,394	-33,920	-34,751	17,276
K1-T1	-384,445	-199,530	-176,794	-8,121	-50,945	-33,920	-34,395	17,369
K1-T2	-380,355	-199,530	-175,422	-5,403	-51,390	-33,920	-35,717	18,247
K1-T3	-348,874	-199,530	-139,020	-10,324	-56,103	-33,920	-41,803	19,619
K2-D1	-1113,413	-201,036	-899,328	-13,049	-66,035	-38,973	-46,703	19,642
K2-D2	-201,546	-201,036	1,286	-1,797	-50,214	-38,973	-23,600	12,360
K2-D3	-295,154	-201,036	-146,653	52,535	-59,135	-38,973	-34,751	14,589
K2-T1	-390,984	-201,036	-176,794	-13,154	-56,745	-38,973	-34,395	16,623
K2-T2	-388,450	-201,036	-175,422	-11,992	-56,952	-38,973	-35,717	17,738
K2-T3	-364,207	-201,036	-139,020	-24,151	-60,919	-38,973	-41,803	19,857
K3-D1	-1069,787	-175,936	-899,328	5,477	-70,626	-38,656	-46,703	14,733
K3-D2	-173,182	-175,936	1,286	1,468	-52,334	-38,656	-23,600	9,923
K3-D3	-314,361	-175,936	-146,653	8,228	-61,695	-38,656	-34,751	11,713
K3-T1	-358,316	-175,936	-176,794	-5,585	-54,563	-38,656	-34,395	18,488
K3-T2	-357,304	-175,936	-175,422	-5,946	-56,662	-38,656	-35,717	17,712
K3-T3	-327,117	-175,936	-139,020	-12,160	-59,449	-38,656	-41,803	21,010
D1-T1	-1084,212	-899,328	-176,794	-8,091	-61,793	-46,703	-34,395	19,304
D1-T2	-1066,608	-899,328	-175,422	8,141	-69,994	-46,703	-35,717	12,426
D1-T3	-1032,908	-899,328	-139,020	5,440	-61,769	-46,703	-41,803	26,737
D2-T1	-184,725	1,286	-176,794	-9,217	-43,065	-23,600	-34,395	14,930
D2-T2	-188,558	1,286	-175,422	-14,423	-41,446	-23,600	-35,717	17,872
D2-T3	-150,239	1,286	-139,020	-12,506	-46,902	-23,600	-41,803	18,502
D3-T1	-341,148	-146,653	-176,794	-17,701	-52,167	-34,751	-34,395	16,979
D3-T2	-311,035	-146,653	-175,422	11,039	-55,362	-34,751	-35,717	15,106
D3-T3	-285,138	-146,653	-139,020	0,534	-48,291	-34,751	-41,803	28,263

Çizelge 3.55. İkili ilaç moleküllerinin su fazında ve ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-SU-298K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G$
K1-D1	-1128,354	-210,091	-941,679	23,416	-63,848	-32,745	-48,051	16,948
K1-D2	-221,504	-210,091	-16,741	5,327	-42,921	-32,745	-23,705	13,530
K1-D3	-378,464	-210,091	-170,395	2,021	-53,459	-32,745	-34,117	13,403
K1-T1	-407,541	-210,091	-198,515	1,065	-49,257	-32,745	-35,402	18,890
K1-T2	-398,061	-210,091	-190,621	2,651	-53,163	-32,745	-36,554	16,136
K1-T3	-368,606	-210,091	-156,936	-1,580	-55,941	-32,745	-40,406	17,211
K2-D1	-1157,711	-219,229	-941,679	3,197	-66,295	-39,492	-48,051	21,249
K2-D2	-229,947	-219,229	-16,741	6,023	-48,215	-39,492	-23,705	14,983
K2-D3	-330,742	-219,229	-170,395	58,882	-58,626	-39,492	-34,117	14,984
K2-T1	-415,124	-219,229	-198,515	2,620	-55,018	-39,492	-35,402	19,876
K2-T2	-407,545	-219,229	-190,621	2,305	-57,249	-39,492	-36,554	18,798
K2-T3	-386,949	-219,229	-156,936	-10,784	-60,333	-39,492	-40,406	19,566
K3-D1	-1111,742	-184,401	-941,679	14,338	-69,130	-35,399	-48,051	14,321
K3-D2	-195,342	-184,401	-16,741	5,800	-50,517	-35,399	-23,705	8,588
K3-D3	-337,575	-184,401	-170,395	17,222	-57,190	-35,399	-34,117	12,326
K3-T1	-381,931	-184,401	-198,515	0,985	-53,907	-35,399	-35,402	16,895
K3-T2	-376,245	-184,401	-190,621	-1,222	-55,822	-35,399	-36,554	16,132
K3-T3	-351,381	-184,401	-156,936	-10,044	-60,462	-35,399	-40,406	15,344
D1-T1	-1133,861	-941,679	-198,515	6,333	-64,866	-48,051	-35,402	18,587
D1-T2	-1115,142	-941,679	-190,621	17,158	-69,158	-48,051	-36,554	15,447
D1-T3	-1086,183	-941,679	-156,936	12,432	-69,378	-48,051	-40,406	19,079
D2-T1	-212,298	-16,741	-198,515	2,957	-43,108	-23,705	-35,402	15,999
D2-T2	-209,530	-16,741	-190,621	-2,168	-43,507	-23,705	-36,554	16,753
D2-T3	-178,167	-16,741	-156,936	-4,491	-48,067	-23,705	-40,406	16,045
D3-T1	-367,347	-170,395	-198,515	1,562	-51,482	-34,117	-35,402	18,037
D3-T2	-344,163	-170,395	-190,621	16,853	-55,839	-34,117	-36,554	14,833
D3-T3	-320,138	-170,395	-156,936	7,193	-54,450	-34,117	-40,406	20,074

Çizelge 3.56. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-KAN-298K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G$
K1-D1	-1098,251	-201,809	-898,609	2,168	-70,240	-36,244	-52,066	18,070
K1-D2	-93,858	-201,809	0,103	107,849	-44,364	-36,244	-24,815	16,695
K1-D3	-353,708	-201,809	-148,608	-3,291	-55,208	-36,244	-37,612	18,649
K1-T1	-385,554	-201,809	-176,428	-7,317	-56,971	-36,244	-36,935	16,208
K1-T2	-384,009	-201,809	-175,498	-6,702	-55,059	-36,244	-37,392	18,577
K1-T3	-351,770	-201,809	-138,450	-11,511	-58,429	-36,244	-41,673	19,489
K2-D1	-1115,772	-203,283	-898,609	-13,880	-70,913	-41,249	-52,066	22,403
K2-D2	-203,513	-203,283	0,103	-0,332	-51,901	-41,249	-24,815	14,163
K2-D3	-253,918	-203,283	-148,608	97,973	-52,949	-41,249	-37,612	25,913
K2-T1	-389,055	-203,283	-176,428	-9,344	-62,205	-41,249	-36,935	15,979
K2-T2	-391,605	-203,283	-175,498	-12,824	-59,825	-41,249	-37,392	18,817
K2-T3	-360,703	-203,283	-138,450	-18,970	-62,651	-41,249	-41,673	20,272
K3-D1	-1073,772	-178,297	-898,609	3,135	-75,646	-41,047	-52,066	17,467
K3-D2	-176,442	-178,297	0,103	1,752	-55,818	-41,047	-24,815	10,044
K3-D3	-314,771	-178,297	-148,608	12,134	-62,846	-41,047	-37,612	15,813
K3-T1	-362,132	-178,297	-176,428	-7,407	-58,980	-41,047	-36,935	19,002
K3-T2	-361,086	-178,297	-175,498	-7,291	-61,207	-41,047	-37,392	17,232
K3-T3	-311,068	-178,297	-138,450	5,678	-58,245	-41,047	-41,673	24,475
D1-T1	-1087,094	-898,609	-176,428	-12,057	-70,348	-52,066	-36,935	18,653
D1-T2	-1092,675	-898,609	-175,498	-18,567	-67,013	-52,066	-37,392	22,445
D1-T3	-1048,003	-898,609	-138,450	-10,944	-74,768	-52,066	-41,673	18,971
D2-T1	-185,872	0,103	-176,428	-9,546	-48,551	-24,815	-36,935	13,199
D2-T2	-148,204	0,103	-175,498	27,191	-44,943	-24,815	-37,392	17,264
D2-T3	-153,104	0,103	-138,450	-14,757	-50,749	-24,815	-41,673	15,740
D3-T1	-29,891	-148,608	-176,428	295,145	-50,916	-37,612	-36,935	23,631
D3-T2	-314,474	-148,608	-175,498	9,632	-58,801	-37,612	-37,392	16,203
D3-T3	-295,843	-148,608	-138,450	-8,785	-57,344	-37,612	-41,673	21,942

Çizelge 3.57. İkili ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-KAN-310K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G$
K1-D1	-1136,171	-212,377	-940,113	16,320	-68,746	-35,091	-53,649	19,994
K1-D2	-120,239	-212,377	-17,249	109,387	-45,856	-35,091	-24,431	13,665
K1-D3	-380,426	-212,377	-169,440	1,392	-55,841	-35,091	-35,330	14,580
K1-T1	-407,254	-212,377	-197,547	2,670	-54,244	-35,091	-36,593	17,440
K1-T2	-398,912	-212,377	-190,803	4,269	-54,317	-35,091	-38,405	19,178
K1-T3	-371,509	-212,377	-156,473	-2,658	-59,581	-35,091	-40,928	16,438
K2-D1	-1162,994	-221,742	-940,113	-1,139	-73,446	-42,414	-53,649	22,617
K2-D2	-233,636	-221,742	-17,249	5,355	-51,761	-42,414	-24,431	15,083
K2-D3	-295,136	-221,742	-169,440	96,046	-56,789	-42,414	-35,330	20,955
K2-T1	-416,229	-221,742	-197,547	3,059	-61,047	-42,414	-36,593	17,960
K2-T2	-412,874	-221,742	-190,803	-0,329	-61,155	-42,414	-38,405	19,664
K2-T3	-387,558	-221,742	-156,473	-9,343	-64,570	-42,414	-40,928	18,772
K3-D1	-1114,469	-189,010	-940,113	14,654	-75,152	-39,688	-53,649	18,186
K3-D2	-196,827	-189,010	-17,249	9,432	-52,751	-39,688	-24,431	11,368
K3-D3	-340,859	-189,010	-169,440	17,591	-61,400	-39,688	-35,330	13,618
K3-T1	-387,295	-189,010	-197,547	-0,738	-59,494	-39,688	-36,593	16,787
K3-T2	-380,785	-189,010	-190,803	-0,972	-60,436	-39,688	-38,405	17,657
K3-T3	-340,653	-189,010	-156,473	4,831	-64,208	-39,688	-40,928	16,408
D1-T1	-1132,758	-940,113	-197,547	4,902	-69,282	-53,649	-36,593	20,960
D1-T2	-1133,067	-940,113	-190,803	-2,150	-68,091	-53,649	-38,405	23,963
D1-T3	-1092,995	-940,113	-156,473	3,592	-75,807	-53,649	-40,928	18,771
D2-T1	-215,591	-17,249	-197,547	-0,795	-47,749	-24,431	-36,593	13,275
D2-T2	-164,545	-17,249	-190,803	43,506	-42,391	-24,431	-38,405	20,445
D2-T3	-181,077	-17,249	-156,473	-7,354	-52,741	-24,431	-40,928	12,618
D3-T1	-354,715	-169,440	-197,547	12,272	-53,883	-35,330	-36,593	18,041
D3-T2	-347,757	-169,440	-190,803	12,487	-59,668	-35,330	-38,405	14,067
D3-T3	-322,958	-169,440	-156,473	2,955	-57,624	-35,330	-40,928	18,635

Çizelge 3.58. Üçlü ilaç moleküllerinin gaz fazında ve T=298 K’de PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-GAZ-298K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G$
K1-D1-T1	-1260,676	-201,423	-900,254	-34,349	-124,650	-83,589	-36,984	-49,513	-34,349	37,256
K1-D1-T2	-1268,581	-201,423	-900,254	-36,530	-130,374	-82,467	-36,984	-49,513	-36,530	40,559
K1-D1-T3	-1086,480	-201,423	-900,254	-42,340	57,537	-63,829	-36,984	-49,513	-42,340	65,008
K1-D2-T1	-358,513	-201,423	8,533	-34,349	-131,274	-65,408	-36,984	-23,886	-34,349	29,811
K1-D2-T2	-359,236	-201,423	8,533	-36,530	-129,816	-71,090	-36,984	-23,886	-36,530	26,310
K1-D2-T3	236,495	-201,423	8,533	-42,340	471,725	-94,538	-36,984	-23,886	-42,340	8,673
K1-D3-T1	-440,081	-201,423	-151,935	-34,349	-52,373	-70,371	-36,984	-35,677	-34,349	36,639
K1-D3-T2	-521,506	-201,423	-151,935	-36,530	-131,618	-76,245	-36,984	-35,677	-36,530	32,946
K1-D3-T3	-240,027	-201,423	-151,935	-42,340	155,672	-83,953	-36,984	-35,677	-42,340	31,048
K2-D1-T1	-1279,143	-208,122	-900,254	-34,349	-136,419	-90,904	-39,368	-49,513	-34,349	32,325
K2-D1-T2	-1269,640	-208,122	-900,254	-36,530	-124,734	-93,689	-39,368	-49,513	-36,530	31,721
K2-D1-T3	-1236,505	-208,122	-900,254	-42,340	-85,789	-97,294	-39,368	-49,513	-42,340	33,927
K2-D2-T1	-357,865	-208,122	8,533	-34,349	-123,928	-70,963	-39,368	-23,886	-34,349	26,640
K2-D2-T2	-364,927	-208,122	8,533	-36,530	-128,808	-70,522	-39,368	-23,886	-36,530	29,262
K2-D2-T3	-327,848	-208,122	8,533	-42,340	-85,919	-73,564	-39,368	-23,886	-42,340	32,030
K2-D3-T1	-860,436	-208,122	-151,935	-34,349	-466,030	-65,836	-39,368	-35,677	-34,349	43,557
K2-D3-T2	-487,271	-208,122	-151,935	-36,530	-90,684	-75,017	-39,368	-35,677	-36,530	36,559
K2-D3-T3	119,199	-208,122	-151,935	-42,340	521,597	-78,724	-39,368	-35,677	-42,340	38,662
K3-D1-T1	-1203,130	-172,453	-900,254	-34,349	-96,075	-90,641	-37,715	-49,513	-34,349	30,936
K3-D1-T2	-1250,598	-172,453	-900,254	-36,530	-141,361	-91,996	-37,715	-49,513	-36,530	31,762
K3-D1-T3	-1198,557	-172,453	-900,254	-42,340	-83,510	-93,182	-37,715	-49,513	-42,340	36,387
K3-D2-T1	-332,735	-172,453	8,533	-34,349	-134,466	-71,326	-37,715	-23,886	-34,349	24,624
K3-D2-T2	-349,919	-172,453	8,533	-36,530	-149,469	-73,210	-37,715	-23,886	-36,530	24,921
K3-D2-T3	-290,407	-172,453	8,533	-42,340	-84,146	-73,331	-37,715	-23,886	-42,340	30,611
K3-D3-T1	-412,660	-172,453	-151,935	-34,349	-53,923	-75,031	-37,715	-35,677	-34,349	32,710
K3-D3-T2	-509,202	-172,453	-151,935	-36,530	-148,283	-90,583	-37,715	-35,677	-36,530	19,339
K3-D3-T3	-460,137	-172,453	-151,935	-42,340	-93,408	-133,980	-37,715	-35,677	-42,340	-18,247

Çizelge 3.59. Üçlü ilaç moleküllerinin su fazında ve ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-SU-298K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G$
K1-D1-T1	-1303,535	-211,667	-941,749	-197,958	47,839	-83,114	-34,897	-52,381	-34,154	38,319
K1-D1-T2	-1309,810	-211,667	-941,749	-195,301	38,907	-84,550	-34,897	-52,381	-36,505	39,233
K1-D1-T3	-1128,354	-211,667	-941,749	-163,036	188,097	-63,848	-34,897	-52,381	-41,706	65,137
K1-D2-T1	-384,084	-211,667	-6,945	-197,958	32,486	-64,028	-34,897	-23,099	-34,154	28,122
K1-D2-T2	-383,760	-211,667	-6,945	-195,301	30,153	-67,787	-34,897	-23,099	-36,505	26,715
K1-D2-T3	190,640	-211,667	-6,945	-163,036	572,288	-96,917	-34,897	-23,099	-41,706	2,786
K1-D3-T1	-552,207	-211,667	-175,627	-197,958	33,045	-72,488	-34,897	-33,888	-34,154	30,451
K1-D3-T2	-552,419	-211,667	-175,627	-195,301	30,175	-74,500	-34,897	-33,888	-36,505	30,790
K1-D3-T3	-272,968	-211,667	-175,627	-163,036	277,362	-79,664	-34,897	-33,888	-41,706	30,828
K2-D1-T1	-1333,648	-225,752	-941,749	-197,958	31,811	-91,089	-39,425	-52,381	-34,154	34,870
K2-D1-T2	-1322,305	-225,752	-941,749	-195,301	40,497	-93,899	-39,425	-52,381	-36,505	34,412
K2-D1-T3	-1284,841	-225,752	-941,749	-163,036	45,695	-96,269	-39,425	-52,381	-41,706	37,242
K2-D2-T1	-397,922	-225,752	-6,945	-197,958	32,733	-73,675	-39,425	-23,099	-34,154	23,003
K2-D2-T2	-399,314	-225,752	-6,945	-195,301	28,684	-71,356	-39,425	-23,099	-36,505	27,673
K2-D2-T3	-361,717	-225,752	-6,945	-163,036	34,016	-73,789	-39,425	-23,099	-41,706	30,441
K2-D3-T1	-481,296	-225,752	-175,627	-197,958	118,040	-71,652	-39,425	-33,888	-34,154	35,814
K2-D3-T2	-527,729	-225,752	-175,627	-195,301	68,950	-74,227	-39,425	-33,888	-36,505	35,591
K2-D3-T3	-472,555	-225,752	-175,627	-163,036	91,860	-86,817	-39,425	-33,888	-41,706	28,202
K3-D1-T1	-1255,629	-185,225	-941,749	-197,958	69,303	-91,602	-37,433	-52,381	-34,154	32,366
K3-D1-T2	-1297,890	-185,225	-941,749	-195,301	24,385	-94,196	-37,433	-52,381	-36,505	32,123
K3-D1-T3	-1247,838	-185,225	-941,749	-163,036	42,172	-96,826	-37,433	-52,381	-41,706	34,694
K3-D2-T1	-362,692	-185,225	-6,945	-197,958	27,437	-68,173	-37,433	-23,099	-34,154	26,513
K3-D2-T2	-380,431	-185,225	-6,945	-195,301	7,040	-74,511	-37,433	-23,099	-36,505	22,526
K3-D2-T3	-322,621	-185,225	-6,945	-163,036	32,585	-71,926	-37,433	-23,099	-41,706	30,312
K3-D3-T1	-538,626	-185,225	-175,627	-197,958	20,184	-75,817	-37,433	-33,888	-34,154	29,658
K3-D3-T2	-547,012	-185,225	-175,627	-195,301	9,141	-84,102	-37,433	-33,888	-36,505	23,724
K3-D3-T3	-489,314	-185,225	-175,627	-163,036	34,574	-81,145	-37,433	-33,888	-41,706	31,881

Çizelge 3.60. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-KAN-298K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G$
K1-D1-T1	-1265,023	-200,377	-903,553	-178,965	17,872	-89,937	-36,211	-52,807	-38,637	37,717
K1-D1-T2	-1263,838	-200,377	-903,553	-180,350	20,443	-92,595	-36,211	-52,807	-38,644	35,067
K1-D1-T3	-1090,552	-200,377	-903,553	-146,553	159,931	-77,623	-36,211	-52,807	-44,811	56,205
K1-D2-T1	-362,296	-200,377	7,404	-178,965	9,643	-69,253	-36,211	-25,112	-38,637	30,708
K1-D2-T2	-362,749	-200,377	7,404	-180,350	10,575	-74,810	-36,211	-25,112	-38,644	25,157
K1-D2-T3	266,001	-200,377	7,404	-146,553	605,527	-102,011	-36,211	-25,112	-44,811	4,124
K1-D3-T1	-444,650	-200,377	-154,063	-178,965	88,755	-74,941	-36,211	-37,821	-38,637	37,729
K1-D3-T2	-527,928	-200,377	-154,063	-180,350	6,863	-85,502	-36,211	-37,821	-38,644	27,174
K1-D3-T3	-207,728	-200,377	-154,063	-146,553	293,265	-91,363	-36,211	-37,821	-44,811	27,480
K2-D1-T1	-1285,396	-206,336	-903,553	-178,965	3,458	-97,155	-41,820	-52,807	-38,637	36,108
K2-D1-T2	-1275,886	-206,336	-903,553	-180,350	14,354	-99,953	-41,820	-52,807	-38,644	33,318
K2-D1-T3	-1242,930	-206,336	-903,553	-146,553	13,512	-103,761	-41,820	-52,807	-44,811	35,676
K2-D2-T1	-362,406	-206,336	7,404	-178,965	15,492	-75,504	-41,820	-25,112	-38,637	30,065
K2-D2-T2	-369,151	-206,336	7,404	-180,350	10,132	-74,780	-41,820	-25,112	-38,644	30,796
K2-D2-T3	-332,568	-206,336	7,404	-146,553	12,917	-78,295	-41,820	-25,112	-44,811	33,448
K2-D3-T1	636,063	-206,336	-154,063	-178,965	1175,428	-70,330	-41,820	-37,821	-38,637	47,948
K2-D3-T2	-492,357	-206,336	-154,063	-180,350	48,393	-80,095	-41,820	-37,821	-38,644	38,190
K2-D3-T3	113,944	-206,336	-154,063	-146,553	620,897	-83,980	-41,820	-37,821	-44,811	40,472
K3-D1-T1	-417,546	-174,562	-903,553	-178,965	839,534	-79,918	-39,839	-52,807	-38,637	51,365
K3-D1-T2	-1256,441	-174,562	-903,553	-180,350	2,025	-98,034	-39,839	-52,807	-38,644	33,255
K3-D1-T3	-1205,052	-174,562	-903,553	-146,553	19,616	-99,672	-39,839	-52,807	-44,811	37,785
K3-D2-T1	-339,413	-174,562	7,404	-178,965	6,710	-79,978	-39,839	-25,112	-38,637	23,610
K3-D2-T2	-355,007	-174,562	7,404	-180,350	-7,499	-78,338	-39,839	-25,112	-38,644	25,257
K3-D2-T3	-297,062	-174,562	7,404	-146,553	16,649	-80,010	-39,839	-25,112	-44,811	29,753
K3-D3-T1	-417,546	-174,562	-154,063	-178,965	90,044	-79,918	-39,839	-37,821	-38,637	36,380
K3-D3-T2	-515,024	-174,562	-154,063	-180,350	-6,048	-96,402	-39,839	-37,821	-38,644	19,902
K3-D3-T3	-465,319	-174,562	-154,063	-146,553	9,860	-89,246	-39,839	-37,821	-44,811	33,226

Çizelge 3.61. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM6 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM6-KAN-310K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G$
K1-D1-T1	-1311,643	-210,247	-942,777	-199,996	41,377	-90,723	-34,330	-53,903	-37,496	35,006
K1-D1-T2	-1309,869	-210,247	-942,777	-196,006	39,162	-93,573	-34,330	-53,903	-38,544	33,204
K1-D1-T3	-1136,397	-210,247	-942,777	-165,534	182,162	-76,773	-34,330	-53,903	-44,209	55,669
K1-D2-T1	-386,115	-210,247	-8,936	-199,996	33,064	-66,475	-34,330	-25,146	-37,496	30,498
K1-D2-T2	-384,269	-210,247	-8,936	-196,006	30,921	-69,510	-34,330	-25,146	-38,544	28,511
K1-D2-T3	224,812	-210,247	-8,936	-165,534	609,529	-100,452	-34,330	-25,146	-44,209	3,234
K1-D3-T1	-501,769	-210,247	-178,212	-199,996	86,685	-74,418	-34,330	-36,378	-37,496	33,787
K1-D3-T2	-557,042	-210,247	-178,212	-196,006	27,423	-81,067	-34,330	-36,378	-38,544	28,185
K1-D3-T3	-248,414	-210,247	-178,212	-165,534	305,579	-88,033	-34,330	-36,378	-44,209	26,885
K2-D1-T1	-1342,012	-225,573	-942,777	-199,996	26,334	-98,960	-42,016	-53,903	-37,496	34,455
K2-D1-T2	-1327,704	-225,573	-942,777	-196,006	36,653	-99,523	-42,016	-53,903	-38,544	34,939
K2-D1-T3	-1293,018	-225,573	-942,777	-165,534	40,866	-103,869	-42,016	-53,903	-44,209	36,259
K2-D2-T1	-402,737	-225,573	-8,936	-199,996	31,768	-78,537	-42,016	-25,146	-37,496	26,122
K2-D2-T2	-402,663	-225,573	-8,936	-196,006	27,852	-74,786	-42,016	-25,146	-38,544	30,920
K2-D2-T3	-367,236	-225,573	-8,936	-165,534	32,807	-79,244	-42,016	-25,146	-44,209	32,127
K2-D3-T1	592,038	-225,573	-178,212	-199,996	1195,818	-68,843	-42,016	-36,378	-37,496	47,047
K2-D3-T2	-534,434	-225,573	-178,212	-196,006	65,357	-80,916	-42,016	-36,378	-38,544	36,022
K2-D3-T3	64,205	-225,573	-178,212	-165,534	633,524	-81,885	-42,016	-36,378	-44,209	40,718
K3-D1-T1	-478,309	-187,947	-942,777	-199,996	852,411	-82,784	-40,144	-53,903	-37,496	48,760
K3-D1-T2	-1303,176	-187,947	-942,777	-196,006	23,555	-100,348	-40,144	-53,903	-38,544	32,244
K3-D1-T3	-1254,353	-187,947	-942,777	-165,534	41,905	-103,660	-40,144	-53,903	-44,209	34,596
K3-D2-T1	-370,499	-187,947	-8,936	-199,996	26,380	-77,297	-40,144	-25,146	-37,496	25,490
K3-D2-T2	-382,399	-187,947	-8,936	-196,006	10,491	-77,175	-40,144	-25,146	-38,544	26,660
K3-D2-T3	-326,908	-187,947	-8,936	-165,534	35,510	-76,418	-40,144	-25,146	-44,209	33,082
K3-D3-T1	-477,251	-187,947	-178,212	-199,996	88,903	-81,340	-40,144	-36,378	-37,496	32,679
K3-D3-T2	-552,431	-187,947	-178,212	-196,006	9,734	-89,923	-40,144	-36,378	-38,544	25,144
K3-D3-T3	-495,097	-187,947	-178,212	-165,534	36,596	-87,184	-40,144	-36,378	-44,209	33,548

Çizelge 3.62. Üçlü ilaç moleküllerinin gaz fazında ve T=298 K’de PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-GAZ-298K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G$
K1-D1-T1	-1275,486	-199,530	-899,328	-176,794	0,166	-72,833	-33,920	-46,703	-34,395	42,184
K1-D1-T2	-1282,944	-199,530	-899,328	-175,422	-8,665	-78,411	-33,920	-46,703	-35,717	37,929
K1-D1-T3	-1086,480	-199,530	-899,328	-139,020	151,398	-63,829	-33,920	-46,703	-41,803	58,597
K1-D2-T1	-391,427	-199,530	1,286	-176,794	-16,390	-59,784	-33,920	-23,600	-34,395	32,131
K1-D2-T2	-381,940	-199,530	1,286	-175,422	-8,274	-60,790	-33,920	-23,600	-35,717	32,448
K1-D2-T3	-546,791	-199,530	1,286	-139,020	-209,527	-94,538	-33,920	-23,600	-41,803	4,785
K1-D3-T1	-536,210	-199,530	-146,653	-176,794	-13,233	-65,743	-33,920	-34,751	-34,395	37,322
K1-D3-T2	-536,664	-199,530	-146,653	-175,422	-15,060	-68,311	-33,920	-34,751	-35,717	36,077
K1-D3-T3	-240,027	-199,530	-146,653	-139,020	245,175	-83,953	-33,920	-34,751	-41,803	26,521
K2-D1-T1	-1302,415	-201,036	-899,328	-176,794	-25,258	-81,453	-38,973	-46,703	-34,395	38,618
K2-D1-T2	-1297,070	-201,036	-899,328	-175,422	-21,286	-86,993	-38,973	-46,703	-35,717	34,401
K2-D1-T3	-1259,750	-201,036	-899,328	-139,020	-20,367	-88,987	-38,973	-46,703	-41,803	38,492
K2-D2-T1	-396,497	-201,036	1,286	-176,794	-19,954	-59,422	-38,973	-23,600	-34,395	37,546
K2-D2-T2	-376,522	-201,036	1,286	-175,422	-1,351	-67,793	-38,973	-23,600	-35,717	30,498
K2-D2-T3	-334,345	-201,036	1,286	-139,020	4,425	-74,208	-38,973	-23,600	-41,803	30,168
K2-D3-T1	-436,920	-201,036	-146,653	-176,794	87,562	-72,263	-38,973	-34,751	-34,395	35,855
K2-D3-T2	-496,312	-201,036	-146,653	-175,422	26,797	-71,760	-38,973	-34,751	-35,717	37,681
K2-D3-T3	-465,323	-201,036	-146,653	-139,020	21,385	-80,842	-38,973	-34,751	-41,803	34,686
K3-D1-T1	-1234,489	-175,936	-899,328	-176,794	17,569	-82,161	-38,656	-46,703	-34,395	37,593
K3-D1-T2	-1242,924	-175,936	-899,328	-175,422	7,762	-94,812	-38,656	-46,703	-35,717	26,264
K3-D1-T3	-1227,707	-175,936	-899,328	-139,020	-13,422	-92,410	-38,656	-46,703	-41,803	34,752
K3-D2-T1	-351,742	-175,936	1,286	-176,794	-0,298	-64,316	-38,656	-23,600	-34,395	32,336
K3-D2-T2	-366,979	-175,936	1,286	-175,422	-16,908	-72,139	-38,656	-23,600	-35,717	25,835
K3-D2-T3	-325,937	-175,936	1,286	-139,020	-12,267	-71,705	-38,656	-23,600	-41,803	32,355
K3-D3-T1	-503,107	-175,936	-146,653	-176,794	-3,724	-76,971	-38,656	-34,751	-34,395	30,831
K3-D3-T2	-544,677	-175,936	-146,653	-175,422	-46,666	-77,129	-38,656	-34,751	-35,717	31,996
K3-D3-T3	-470,850	-175,936	-146,653	-139,020	-9,241	-74,544	-38,656	-34,751	-41,803	40,666

Çizelge 3.63. Üçlü ilaç moleküllerinin su fazında ve ($\epsilon=78,4$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-SU-298K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G$
K1-D1-T1	-1329,798	-210,091	-941,679	-198,515	20,486	-80,232	-32,745	-48,051	-35,402	35,967
K1-D1-T2	-1322,589	-210,091	-941,679	-190,621	19,801	-79,483	-32,745	-48,051	-36,554	37,868
K1-D1-T3	-1128,354	-210,091	-941,679	-156,936	180,351	-63,848	-32,745	-48,051	-40,406	57,355
K1-D2-T1	-420,109	-210,091	-16,741	-198,515	5,237	-58,911	-32,745	-23,705	-35,402	32,942
K1-D2-T2	-405,552	-210,091	-16,741	-190,621	11,900	-61,320	-32,745	-23,705	-36,554	31,684
K1-D2-T3	190,640	-210,091	-16,741	-156,936	574,407	-96,917	-32,745	-23,705	-40,406	-0,060
K1-D3-T1	-572,335	-210,091	-170,395	-198,515	6,666	-57,153	-32,745	-34,117	-35,402	45,111
K1-D3-T2	-560,750	-210,091	-170,395	-190,621	10,357	-68,144	-32,745	-34,117	-36,554	35,272
K1-D3-T3	-272,968	-210,091	-170,395	-156,936	264,454	-79,664	-32,745	-34,117	-40,406	27,605
K2-D1-T1	-1357,041	-219,229	-941,679	-198,515	2,382	-83,154	-39,492	-48,051	-35,402	39,791
K2-D1-T2	-1347,364	-219,229	-941,679	-190,621	4,165	-88,325	-39,492	-48,051	-36,554	35,772
K2-D1-T3	-1307,581	-219,229	-941,679	-156,936	10,263	-87,602	-39,492	-48,051	-40,406	40,348
K2-D2-T1	-432,766	-219,229	-16,741	-198,515	1,719	-63,282	-39,492	-23,705	-35,402	35,318
K2-D2-T2	-411,209	-219,229	-16,741	-190,621	15,381	-69,085	-39,492	-23,705	-36,554	30,667
K2-D2-T3	-370,919	-219,229	-16,741	-156,936	21,987	-71,786	-39,492	-23,705	-40,406	31,818
K2-D3-T1	-477,683	-219,229	-170,395	-198,515	110,456	-71,045	-39,492	-34,117	-35,402	37,967
K2-D3-T2	-534,156	-219,229	-170,395	-190,621	46,089	-72,555	-39,492	-34,117	-36,554	37,608
K2-D3-T3	-504,214	-219,229	-170,395	-156,936	42,347	-80,123	-39,492	-34,117	-40,406	33,893
K3-D1-T1	-1286,688	-184,401	-941,679	-198,515	37,907	-83,783	-35,399	-48,051	-35,402	35,070
K3-D1-T2	-1296,309	-184,401	-941,679	-190,621	20,392	-98,696	-35,399	-48,051	-36,554	21,309
K3-D1-T3	-1283,088	-184,401	-941,679	-156,936	-0,072	-98,034	-35,399	-48,051	-40,406	25,823
K3-D2-T1	-387,791	-184,401	-16,741	-198,515	11,866	-67,685	-35,399	-23,705	-35,402	26,821
K3-D2-T2	-402,048	-184,401	-16,741	-190,621	-10,285	-75,901	-35,399	-23,705	-36,554	19,758
K3-D2-T3	-356,594	-184,401	-16,741	-156,936	1,484	-71,667	-35,399	-23,705	-40,406	27,844
K3-D3-T1	-538,626	-184,401	-170,395	-198,515	14,685	-75,817	-35,399	-34,117	-35,402	29,101
K3-D3-T2	-573,332	-184,401	-170,395	-190,621	-27,915	-77,796	-35,399	-34,117	-36,554	28,274
K3-D3-T3	-511,120	-184,401	-170,395	-156,936	0,612	-81,096	-35,399	-34,117	-40,406	28,827

Çizelge 3.64. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, $T=298K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-KAN-298K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G$
K1-D1-T1	-1297,801	-201,809	-898,609	-176,428	-20,954	-83,828	-36,244	-52,066	-36,935	41,418
K1-D1-T2	-1288,388	-201,809	-898,609	-175,498	-12,472	-83,855	-36,244	-52,066	-37,392	41,847
K1-D1-T3	-1098,251	-201,809	-898,609	-138,450	140,617	-70,240	-36,244	-52,066	-41,673	59,744
K1-D2-T1	-364,258	-201,809	0,103	-176,428	13,876	-61,004	-36,244	-24,815	-36,935	36,991
K1-D2-T2	-387,595	-201,809	0,103	-175,498	-10,390	-64,053	-36,244	-24,815	-37,392	34,398
K1-D2-T3	227,935	-201,809	0,103	-138,450	568,091	-100,807	-36,244	-24,815	-41,673	1,925
K1-D3-T1	-464,535	-201,809	-148,608	-176,428	62,311	-73,936	-36,244	-37,612	-36,935	36,856
K1-D3-T2	-535,337	-201,809	-148,608	-175,498	-9,422	-72,458	-36,244	-37,612	-37,392	38,790
K1-D3-T3	-233,159	-201,809	-148,608	-138,450	255,708	-83,093	-36,244	-37,612	-41,673	32,437
K2-D1-T1	-1319,529	-203,283	-898,609	-176,428	-41,209	-85,085	-41,249	-52,066	-36,935	45,166
K2-D1-T2	-1298,652	-203,283	-898,609	-175,498	-21,262	-91,042	-41,249	-52,066	-37,392	39,666
K2-D1-T3	-1265,493	-203,283	-898,609	-138,450	-25,151	-94,833	-41,249	-52,066	-41,673	40,156
K2-D2-T1	-393,416	-203,283	0,103	-176,428	-13,807	-69,227	-41,249	-24,815	-36,935	33,773
K2-D2-T2	-370,117	-203,283	0,103	-175,498	8,561	-69,147	-41,249	-24,815	-37,392	34,310
K2-D2-T3	-339,146	-203,283	0,103	-138,450	2,484	-79,009	-41,249	-24,815	-41,673	28,729
K2-D3-T1	661,504	-203,283	-148,608	-176,428	1189,822	-67,936	-41,249	-37,612	-36,935	47,860
K2-D3-T2	-500,100	-203,283	-148,608	-175,498	27,289	-76,478	-41,249	-37,612	-37,392	39,776
K2-D3-T3	115,951	-203,283	-148,608	-138,450	606,292	-76,086	-41,249	-37,612	-41,673	44,450
K3-D1-T1	-1240,218	-178,297	-898,609	-176,428	13,116	-87,891	-41,047	-52,066	-36,935	42,158
K3-D1-T2	-1249,521	-178,297	-898,609	-175,498	2,883	-101,708	-41,047	-52,066	-37,392	28,797
K3-D1-T3	-1206,888	-178,297	-898,609	-138,450	8,468	-95,900	-41,047	-52,066	-41,673	38,887
K3-D2-T1	-359,632	-178,297	0,103	-176,428	-5,010	-74,175	-41,047	-24,815	-36,935	28,621
K3-D2-T2	-371,621	-178,297	0,103	-175,498	-17,928	-76,781	-41,047	-24,815	-37,392	26,473
K3-D2-T3	-311,353	-178,297	0,103	-138,450	5,290	-70,951	-41,047	-24,815	-41,673	36,584
K3-D3-T1	-417,546	-178,297	-148,608	-176,428	85,787	-79,918	-41,047	-37,612	-36,935	35,677
K3-D3-T2	-549,819	-178,297	-148,608	-175,498	-47,416	-82,274	-41,047	-37,612	-37,392	33,777
K3-D3-T3	-473,051	-178,297	-148,608	-138,450	-7,697	-79,212	-41,047	-37,612	-41,673	41,121

Çizelge 3.65. Üçlü ilaç moleküllerinin kan fazında ve ($\epsilon=58$, $T=310K$) PM7 yöntemiyle hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları (PM7-KAN-310K)

Bileşik	ΔG_f ürün (kcal/mol)	ΔG_f reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G_f$	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G$
K1-D1-T1	-1341,185	-212,377	-940,113	-197,547	8,853	-83,268	-35,091	-53,649	-36,593	42,066
K1-D1-T2	-1327,664	-212,377	-940,113	-190,803	15,630	-84,857	-35,091	-53,649	-38,405	42,288
K1-D1-T3	-1136,171	-212,377	-940,113	-156,473	172,794	-68,746	-35,091	-53,649	-40,928	60,922
K1-D2-T1	-402,639	-212,377	-17,249	-197,547	24,534	-64,772	-35,091	-24,431	-36,593	31,343
K1-D2-T2	-409,703	-212,377	-17,249	-190,803	10,726	-63,302	-35,091	-24,431	-38,405	34,624
K1-D2-T3	183,112	-212,377	-17,249	-156,473	569,211	-102,694	-35,091	-24,431	-40,928	-2,245
K1-D3-T1	-521,923	-212,377	-169,440	-197,547	57,442	-73,687	-35,091	-35,330	-36,593	33,327
K1-D3-T2	-556,656	-212,377	-169,440	-190,803	15,965	-69,546	-35,091	-35,330	-38,405	39,279
K1-D3-T3	-273,977	-212,377	-169,440	-156,473	264,314	-85,686	-35,091	-35,330	-40,928	25,662
K2-D1-T1	-1368,307	-221,742	-940,113	-197,547	-8,905	-84,840	-42,414	-53,649	-36,593	47,817
K2-D1-T2	-1349,131	-221,742	-940,113	-190,803	3,527	-93,475	-42,414	-53,649	-38,405	40,993
K2-D1-T3	-1313,210	-221,742	-940,113	-156,473	5,119	-93,931	-42,414	-53,649	-40,928	43,060
K2-D2-T1	-429,516	-221,742	-17,249	-197,547	7,021	-71,517	-42,414	-24,431	-36,593	31,921
K2-D2-T2	-402,598	-221,742	-17,249	-190,803	27,195	-66,801	-42,414	-24,431	-38,405	38,448
K2-D2-T3	-375,594	-221,742	-17,249	-156,473	19,870	-76,745	-42,414	-24,431	-40,928	31,028
K2-D3-T1	617,068	-221,742	-169,440	-197,547	1205,796	-67,067	-42,414	-35,330	-36,593	47,270
K2-D3-T2	-536,561	-221,742	-169,440	-190,803	45,424	-76,454	-42,414	-35,330	-38,405	39,694
K2-D3-T3	66,767	-221,742	-169,440	-156,473	614,422	-76,262	-42,414	-35,330	-40,928	42,410
K3-D1-T1	-1292,169	-189,010	-940,113	-197,547	34,502	-89,635	-39,688	-53,649	-36,593	40,296
K3-D1-T2	-1299,797	-189,010	-940,113	-190,803	20,130	-103,527	-39,688	-53,649	-38,405	28,215
K3-D1-T3	-1272,095	-189,010	-940,113	-156,473	13,503	-105,236	-39,688	-53,649	-40,928	29,029
K3-D2-T1	-393,949	-189,010	-17,249	-197,547	9,856	-73,894	-39,688	-24,431	-36,593	26,819
K3-D2-T2	-406,519	-189,010	-17,249	-190,803	-9,457	-80,615	-39,688	-24,431	-38,405	21,908
K3-D2-T3	-351,800	-189,010	-17,249	-156,473	10,933	-75,033	-39,688	-24,431	-40,928	30,014
K3-D3-T1	-478,309	-189,010	-169,440	-197,547	77,688	-82,784	-39,688	-35,330	-36,593	28,828
K3-D3-T2	-576,243	-189,010	-169,440	-190,803	-26,989	-81,275	-39,688	-35,330	-38,405	32,148
K3-D3-T3	-514,934	-189,010	-169,440	-156,473	-0,010	-87,372	-39,688	-35,330	-40,928	28,574

İlaç moleküllerinin etkileşim kararlılıkları için PM6 ve PM7 yöntemleriyle gaz fazında, sulu çözeltide ve kan fazında $T=298\text{ K}$ 'de hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerleri kıyaslandığında; $\delta\Delta G_f$ değerleri için, PM6 gaz fazında, sulu çözeltide ve kan fazında D1-T2, K3-T1, D1-T1, K2-D3-T1, K3-D2-T2 ve K3-D3-T2 moleküllerinin, PM7 gaz fazında, kan fazında ve sulu çözeltide K2-T3, K1-D2-T3, K3-D1-T2 ve K3-D2-T2 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.50, 3.51, 3.52, 3.54, 3.55, 3.56, 3.58, 3.59, 3.60, 3.62, 3.63, 3.64).

İlaç moleküllerinin etkileşim kararlılıkları için PM6 ve PM7 yöntemleriyle kan fazında $T=310\text{ K}$ 'de hesaplanan $\delta\Delta G_f$ ve $\delta\Delta G$ değerleri kıyaslandığında; $\delta\Delta G_f$ değerleri için, PM6 kan fazında K2-T2, K2-D1-T1 ve PM7 kan fazında K2-T3 ve K3-D3-T2 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.53, 3.57, 3.61, 3.65).

$\delta\Delta G$ değerleri için, PM6 gaz fazında, kan fazında ve sulu çözeltide $T=298\text{ K}$ 'de hesaplanan K3-D3, K3-T1, K1-D2, K3-D3-T3, K1-D2-T3 moleküllerinin, PM7 gaz fazında, kan fazında ve sulu çözeltide hesaplanan K3-D2, D2-T1, D2-T3, K1-D2-T3, moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.50, 3.51, 3.52, 3.54, 3.55, 3.56, 3.58, 3.59, 3.60, 3.62, 3.63, 3.64).

$\delta\Delta G$ değerleri için, PM6 kan fazında $T=310\text{ K}$ 'de hesaplanan K1-D2, K1-D2-T3 moleküllerinin, PM7 kan fazında K3-D2, K1-D2-T3, moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.53, 3.57, 3.61, 3.65).

İlaç moleküllerinin etkileşim kararlılıklarında $\delta\Delta G_f$ değerlerinin $\delta\Delta G$ değerlerine göre çok daha düşük değerler olması $\delta\Delta G_f$ değerlerinin daha kararlı olduğunu göstermiştir. Fakat Çizelge 3.50-3.65 genel olarak incelendiğinde $\delta\Delta G$ değerlerinin tamamının (-) enerjili daha düşük değerlerden oluşması, $\delta\Delta G$ 'nin daha kararlı olup bu

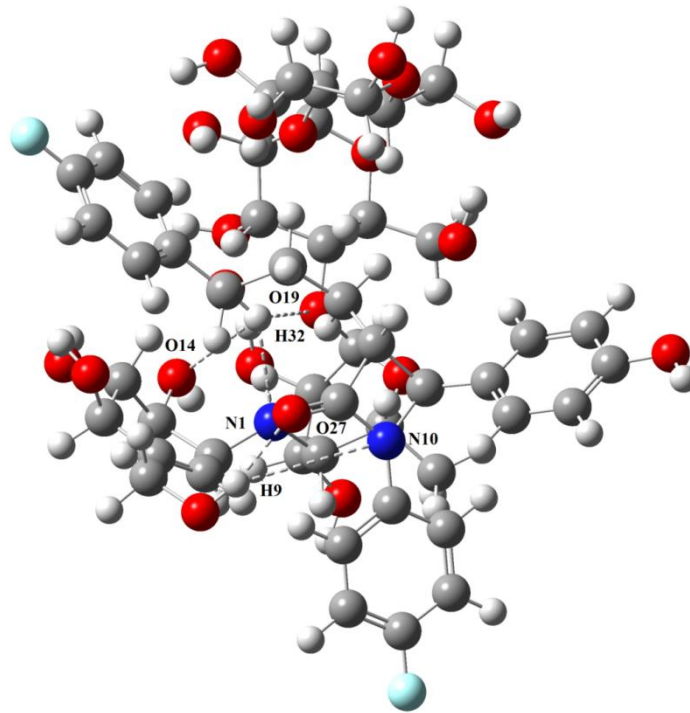
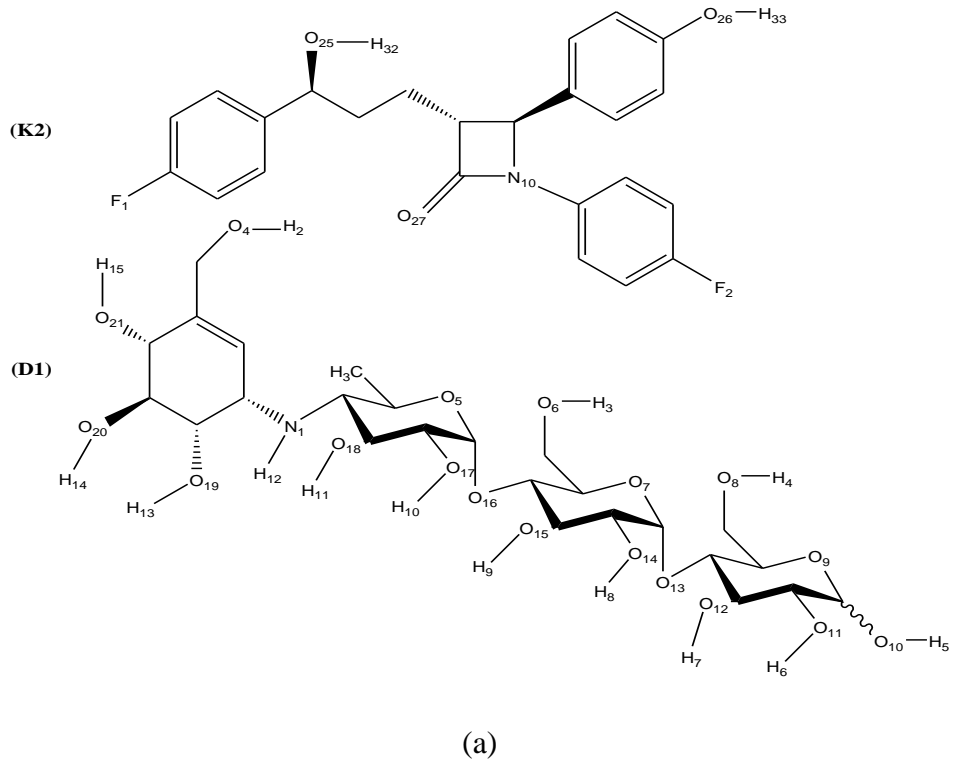
ilaç molekülleri için ürün oluşumunun $\delta\Delta G$ (termodinamik) yönünde gerçekleştiğini göstermektedir.. Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması Çizelge 3.66’da verilmiştir.

Çizelge 3.66. Gerçekleşen moleküllerin etkileşim kararlılıklarının karşılaştırılması

$\delta\Delta G_f$								
Molekül	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
İkili	D1-T2	K2-T3	K3-T1	K2-T3	D1-T1	K2-T3	K2-T2	K2-T3
Üçlü	K2-D3-T1	K1-D2-T3	K3-D2-T2	K3-D1-T2	K3-D3-T2	K3-D2-T2	K2-D1-T1	K3-D3-T2
$\delta\Delta G$								
Molekül	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
İkili	K3-D3	K3-D2	K3-T1	D2-T1	K1-D2	D2-T3	K1-D2	K3-D2
Üçlü	K3-D3-T3	K1-D2-T3	K1-D2-T3	K1-D2-T3	K1-D2-T3	K1-D2-T3	K1-D2-T3	K1-D2-T3

3.1.5. İkili ilaç moleküllerinin hidrojen bağları

Moleküllerin etkileşimleri, moleküller arası H-bağı incelenerek araştırılmıştır. (H-bağlarının 6Å 'a kadar olan değerleri kullanılmıştır). Hesaplamalarda önemli olan moleküller arası etkileşimlerin, vücut sıcaklığında ($T=310\text{K}$) ve kan fazındaki ($\epsilon=58$) değerleridir. Vücut sıcaklığında ($T=310\text{K}$) kan fazındaki ($\epsilon=58$) değerlerin doğruluğunu karşılaştırabilmek için hesaplamalar 298 K’de gaz, su ($\epsilon=78,4$) ve kan ($\epsilon=58$) fazında da yapılmıştır. 310 K’deki kan fazındaki hesaplama sonuçlarının 298 K’deki gaz, su ve kan fazı ile paralel çıkması sonuçların doğruluğunu destekleyecektir. İlaç moleküllerinin çizimleri 2 boyutlu olarak gerçekleştirilmiştir.

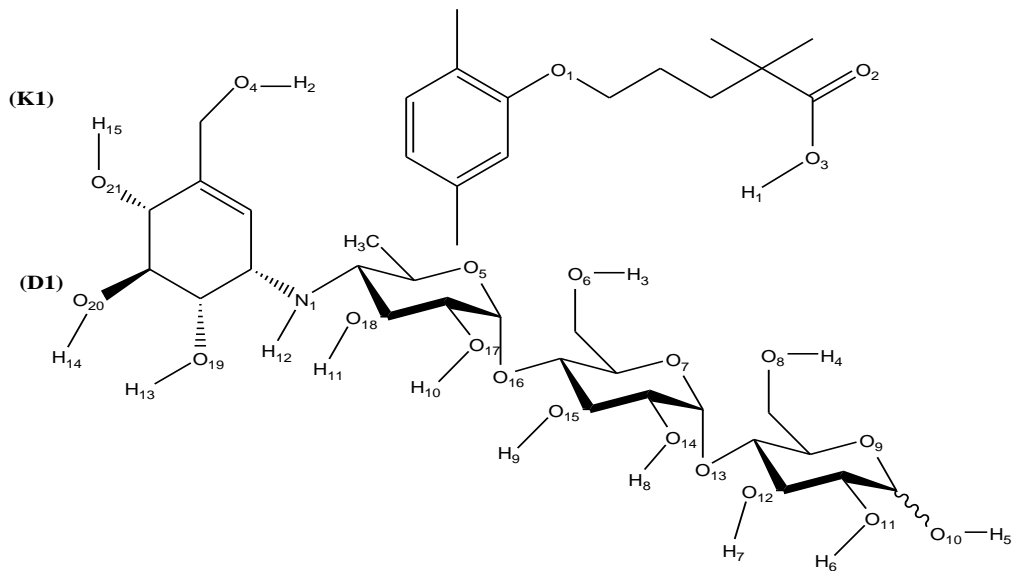

Şekil 3.1. K2-D1 moleküllerine ait (a) molekül yapısı (b) hesaplama sonundaki molekül yapısı

Çizelge 3.67. K2-D1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H9-O27	1,931	1,725	1,971	1,786	1,943	1,721	1,929	1,719
H32-N1	2,430	2,134	2,567	2,198	2,447	2,116	2,429	2,109
H32-O14	2,684	3,132	2,811	3,354	2,696	3,254	2,684	3,247
H32-O19	3,182	3,141	3,213	3,673	3,189	3,459	3,183	3,453
H9-N10	3,529	3,515	3,623	3,689	3,542	3,546	3,531	3,521

K2-D1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.67’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,719; 2,109; 3,247; 3,453; 3,521 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1162,994$ ve $\Delta G = -73,446$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

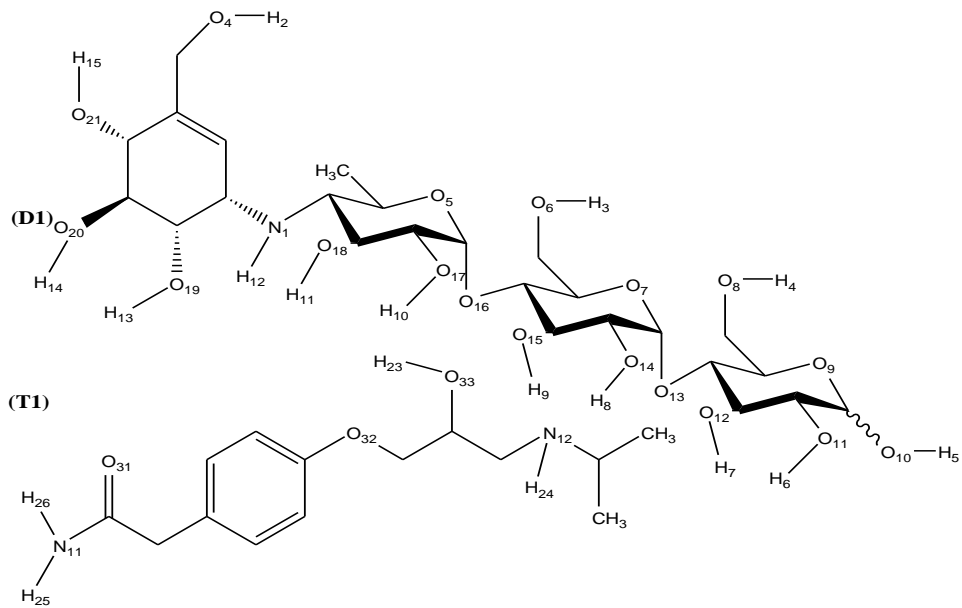

Şekil 3.2. K1-D1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.68. K1-D1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H1-O5	1,821	1,736	1,835	1,738	1,848	1,711	1,828	1,700
H4-O1	3,481	3,300	4,291	2,536	4,291	2,534	4,289	2,525
H1-O16	3,955	3,880	3,962	3,811	3,960	3,803	3,958	3,797
H7-O2	4,442	4,737	4,518	3,862	4,512	3,888	4,508	3,847
H7-O3	4,972	4,428	5,161	3,648	5,155	3,695	5,153	3,643

K1-D1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.68’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,700; 2,525; 3,797; 3,847; 3,643 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1136,397$ ve $\Delta G = -76,773$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

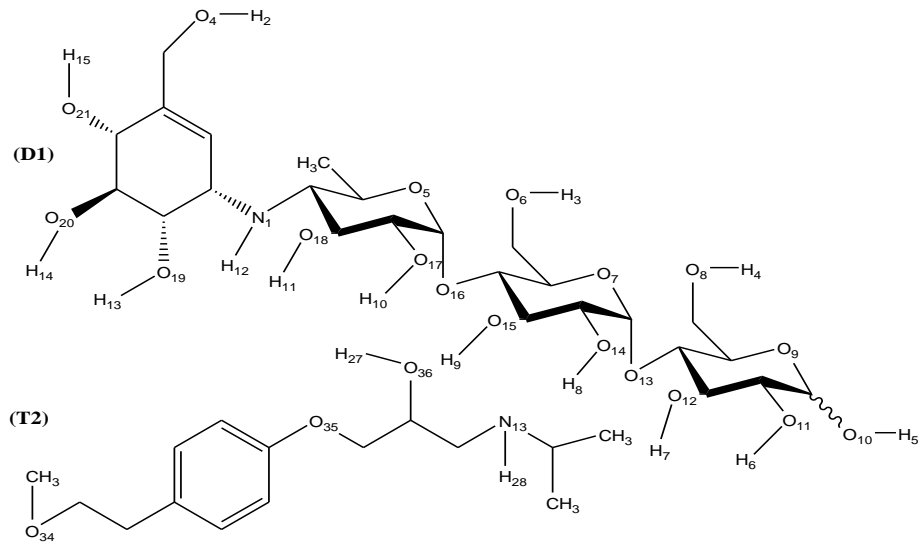

Şekil 3.3. D1-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.69. D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H25-O6	2,051	2,009	2,063	2,076	2,058	2,067	2,050	2,029
H3-N11	3,614	3,742	3,698	3,816	3,645	3,779	3,605	3,777
H26-O6	3,773	3,044	3,786	3,128	3,787	3,122	3,770	3,118
H25-N1	4,727	-	4,778	-	4,795	-	4,773	-
H11-O32	-	1,754	4,781	1,767	4,791	1,752	4,775	1,746
H26-O21	-	2,300	-	2,399	-	2,395	-	2,393

D1-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.69’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,746; 2,029; 2,393; 3,118; 3,777 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1133,942$ ve $\Delta G = -77,780$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

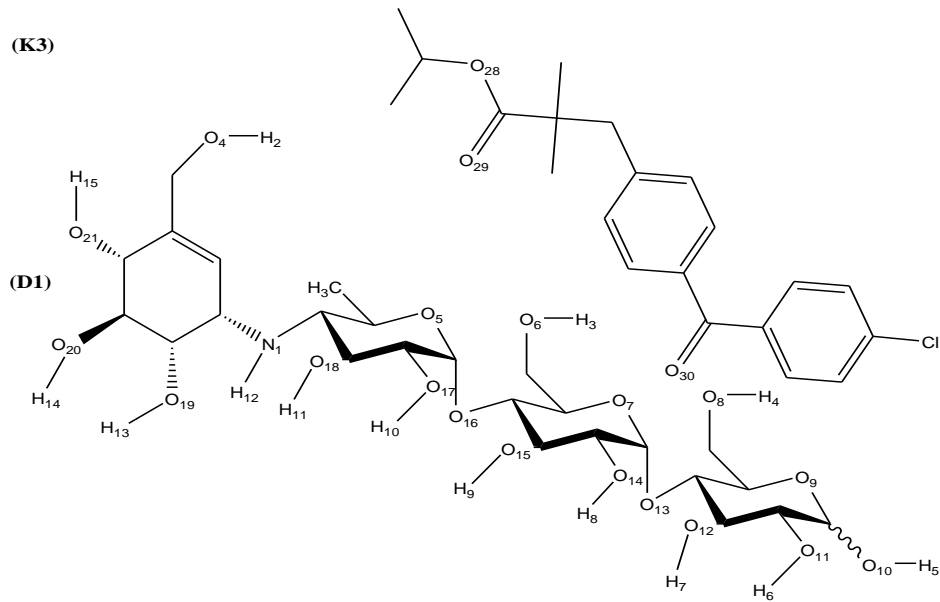

Şekil 3.4. D1-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.70. D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H14-O34	3,229	-	3,261	1,736	3,258	1,730	3,252	1,724
H11-O35	3,241	2,112	3,249	4,632	3,247	4,631	3,240	4,628
H3-N13	3,436	-	-	3,892	-	3,888	-	3,883
H13-N13	3,671	-	3,686	4,045	3,681	4,041	3,372	4,036
H11-N13	4,051	-	4,051	1,834	4,049	1,832	4,044	1,826

D1-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.70’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,724; 1,826; 3,883; 4,036; 4,628 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1130,049$ ve $\Delta G = -78,110$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

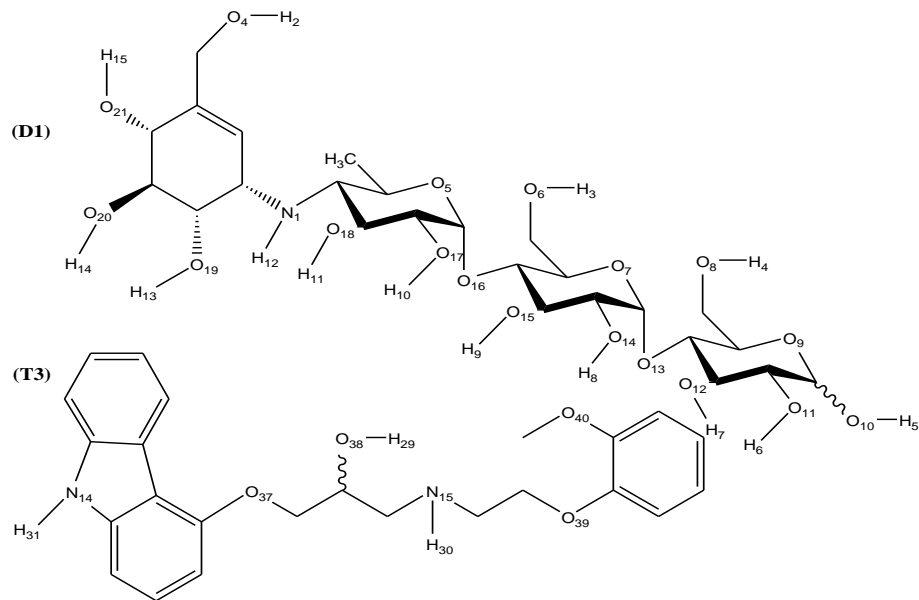

Şekil 3.5. K3-D1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.71. K3-D1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H7-O28	2,924	4,551	2,959	4,742	2,984	4,736	2,120	4,700
H7-O29	3,514	4,750	3,492	5,091	3,491	5,090	3,486	5,082
H3-O29	4,234	-	-	5,628	-	5,622	-	5,614
H10-O29	4,460	3,011	4,365	2,918	4,363	2,914	4,359	2,909
H10-O28	4,824	4,571	4,638	4,462	4,634	4,459	4,632	4,451

K3-D1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.71’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,909; 4,451; 4,700; 5,082; 5,614 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1108,836$ ve $\Delta G = -79,030$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

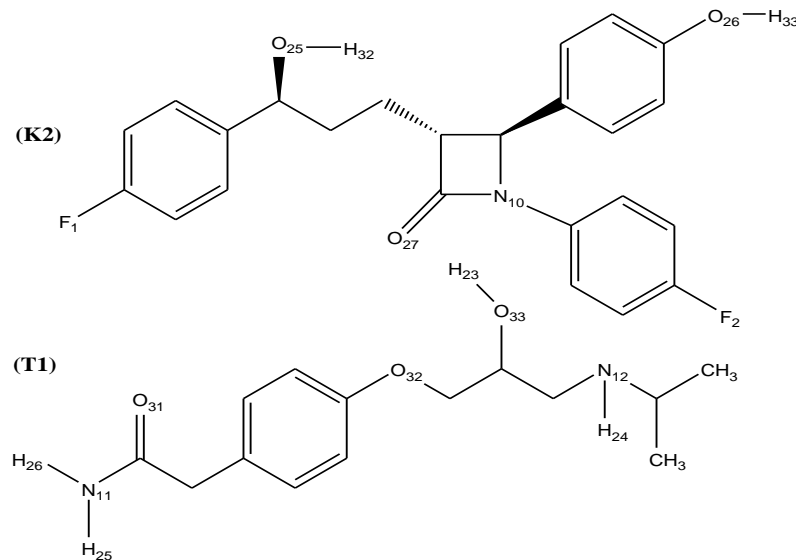

Şekil 3.6. D1-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.72. D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H13-O38	4,420	4,522	4,321	2,121	2,010	4,428	2,010	2,005
H29-O21	4,367	4,442	4,342	2,097	2,026	4,365	2,018	2,025
H13-N15	-	-	-	2,411	2,334	-	2,322	2,335
H15-O37	3,832	3,841	3,845	3,635	3,641	3,845	3,620	3,626

D1-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.72’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,005; 2,025; 2,335; 3,626 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1091,446$ ve $\Delta G = -81,691$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

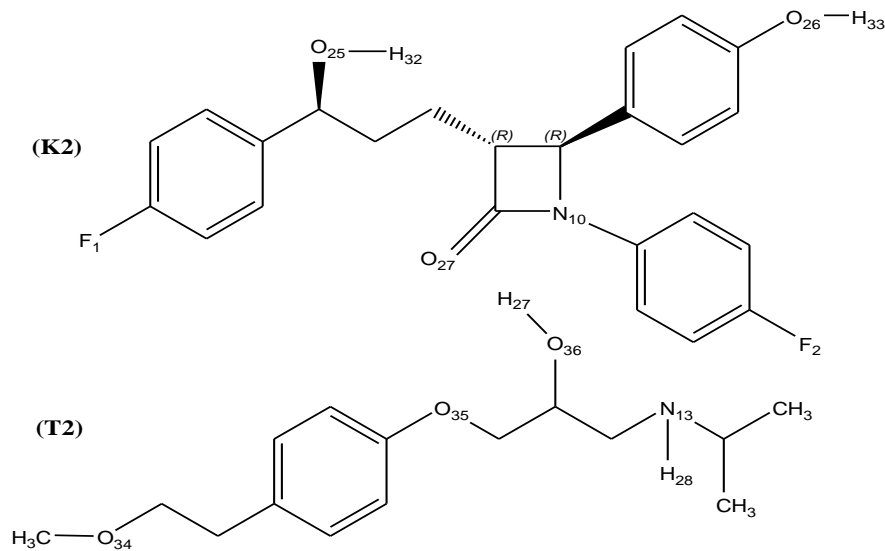

Şekil 3.7. K2-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.73. K2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H25-O27	-	3,112	-	-	-	-	-	2,010
H26-O27	-	3,352	-	-	-	-	-	3,294
H23-N10	3,882	3,746	3,902	-	3,885	-	3,882	3,738
H24-N10	-	4,289	4,684	4,899	4,672	4,891	4,669	4,272

K2-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.73’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,010; 3,294; 3,738; 4,036; 4,272 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -413,828$ ve $\Delta G = -64,457$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

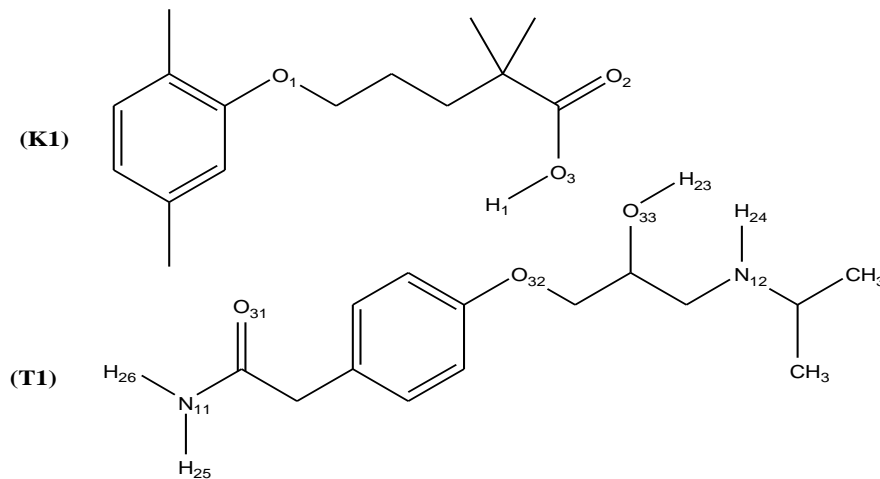

Şekil 3.8. K2-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.74. K2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H33-N13	1,877	1,922	1,987	1,875	1,791	1,882	1,789	1,781
H33-O36	3,942	4,014	3,866	3,866	3,945	4,198	3,939	4,187
H33-O35	4,545	4,753	4,722	4,077	4,553	-	4,541	-
H32-O35	-	2,699	-	-	-	-	-	-
H32-O34	-	-	-	-	-	2,023	-	2,004

K2-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.74’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,781; 2,004; 4,187 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -412,808$ ve $\Delta G = -64,774$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

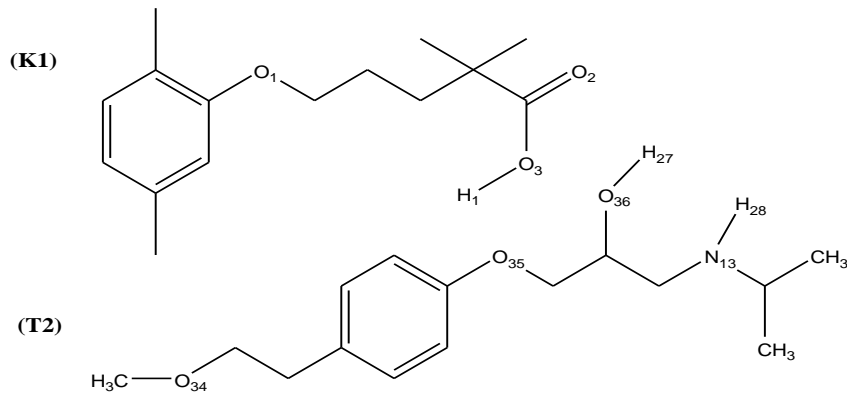

Şekil 3.9. K1-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.75. K1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H23-O2	2,025	1,729	2,031	1,854	2,028	1,728	2,017	1,721
H25-O3	3,076	2,185	3,098	2,234	3,025	2,451	3,028	2,182
H26-O3	3,823	3,338	3,971	3,912	3,776	3,513	3,774	3,337
H1-N11	4,414	3,358	4,722	3,875	4,060	3,721	4,066	3,354
H1-O32	5,121	4,610	5,298	4,898	5,082	4,848	5,089	4,615

K1-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.75’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,721; 2,182; 3,337; 3,354; 4,615 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -397,752$ ve $\Delta G = -57,084$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

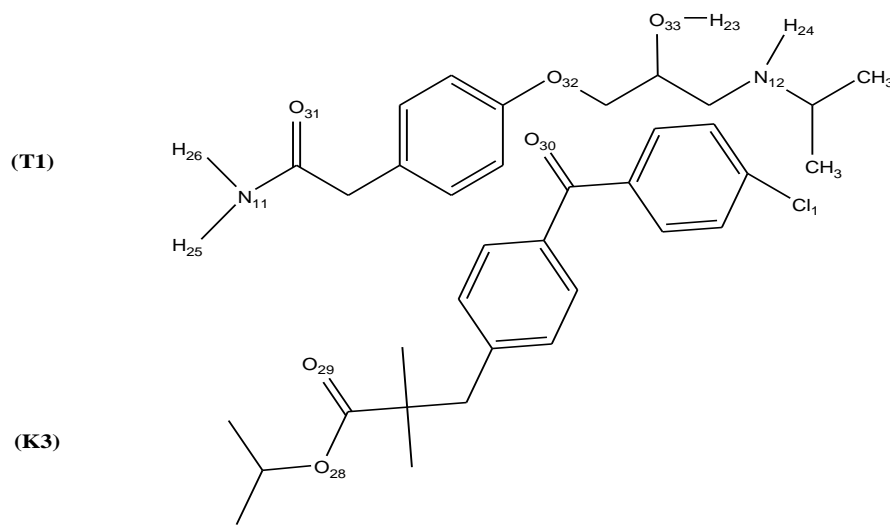

Şekil 3.10. K1-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.76. K1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H27-O2	4,377	4,394	4,481	4,425	4,263	4,368	4,144	4,018
H1-O35	5,720	5,725	5,946	5,834	5,741	5,579	5,651	5,211
H27-O3	-	-	-	-	-	5,668	-	5,260
H28-O2	-	-	-	-	-	-	-	-

K1-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.76’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde değerlerin yüksek olması etkileşimin H-bağı ile değil de başka moleküller arası etkileşimler sonucu gerçekleştiğini göstermiştir. Vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre yine de daha düşük değerlerde olduğu gözlenmiştir (4,018; 5,211; 5,260 Å). Moleküller birbirine yakındır fakat aralarında H-bağı oluşma ihtimali oldukça zayıftır. 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -396,129$ ve $\Delta G = -61,590$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

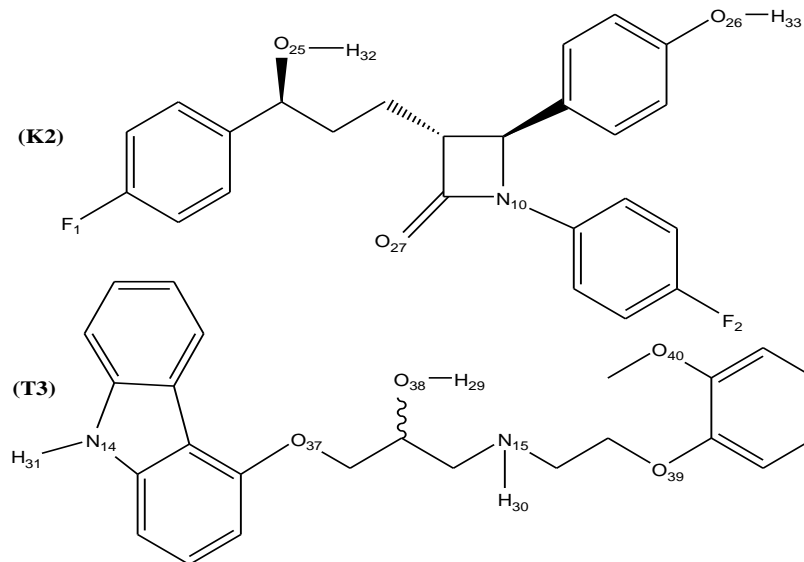

Şekil 3.11. K3-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.77. K3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H23-O28	-	2,076		2,051	-	2,048	-	1,721
H26-O30	-	2,152		2,146	-	2,125	-	2,116
H23-O28	-	3,598		3,545	-	3,536	-	3,387
H25-O30	-	3,696		3,690	-	3,676	-	3,659

K3-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.77’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,721; 2,116; 3,387; 3,659 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -377,110$ ve $\Delta G = -64,658$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

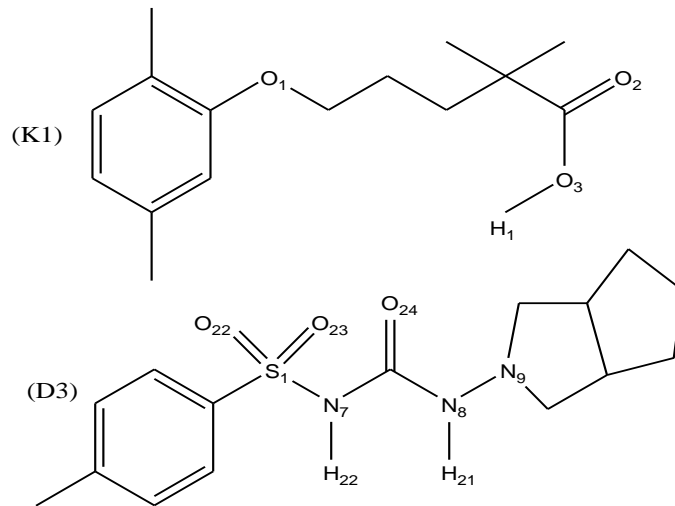

Şekil 3.12. K2-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.78. K2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H32-N15	2,171	2,083	2,198	2,097	2,128	2,147	2,125	2,112
H30-O25	3,761	3,804	3,769	3,825	3,769	3,831	3,762	3,822
H32-O37	-	4,143	-	4,166	4,136	3,893	4,129	3,886

K2-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.78’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,112; 3,822; 3,886 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -373,826$ ve $\Delta G = -70,666$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

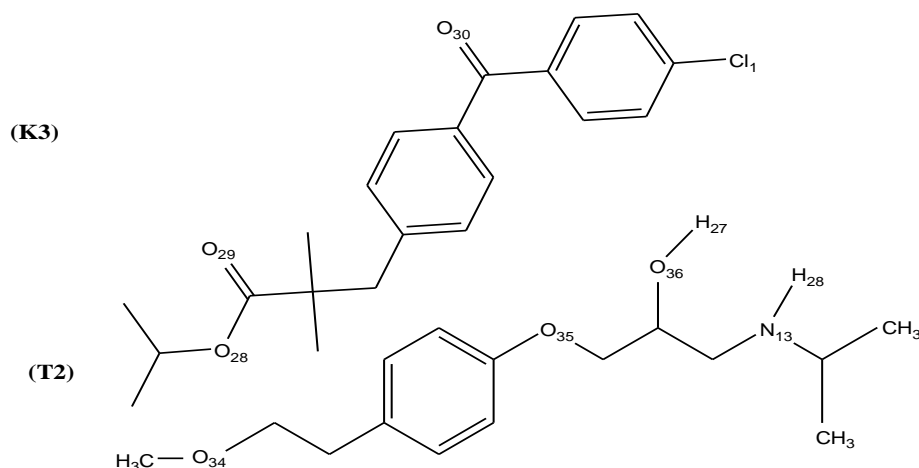

Şekil 3.13. K1-D3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.79. K1-D3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H1-O22	5,536	5,680	-	5,871	5,498	5,657	5,495	5,506
H22-O2	5,691	-	-	5,980	5,675	-	5,667	-
H1-O23	-	5,464	-	-	-	5,532	-	5,526

K1-D3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.79’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde değerlerin yüksek olması etkileşimin H-bağı ile değil de başka moleküller arası etkileşimler sonucu gerçekleştiğini göstermiştir. Vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre yine de daha düşük değerlerde olduğu gözlenmiştir (5,506; 5,526 Å). Moleküller birbirine yakındır fakat aralarında H-bağı oluşma ihtimali oldukça zayıftır. 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -368,337$ ve $\Delta G = -61,366$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

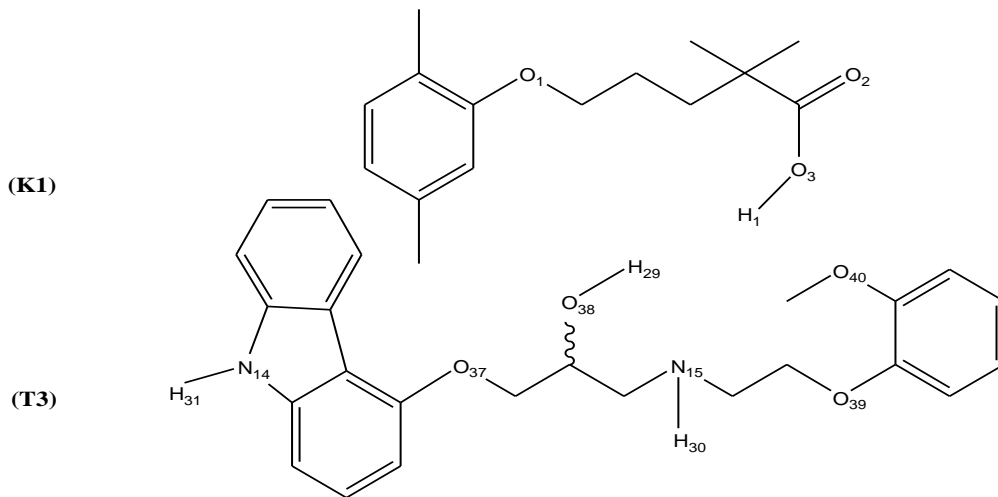

Şekil 3.14. K3-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.80. K3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H28-O30	4,702	5,812	-	-	4,695	-	4,675	-
H27-O30	5,051	-	-	4,881	-	-	-	-

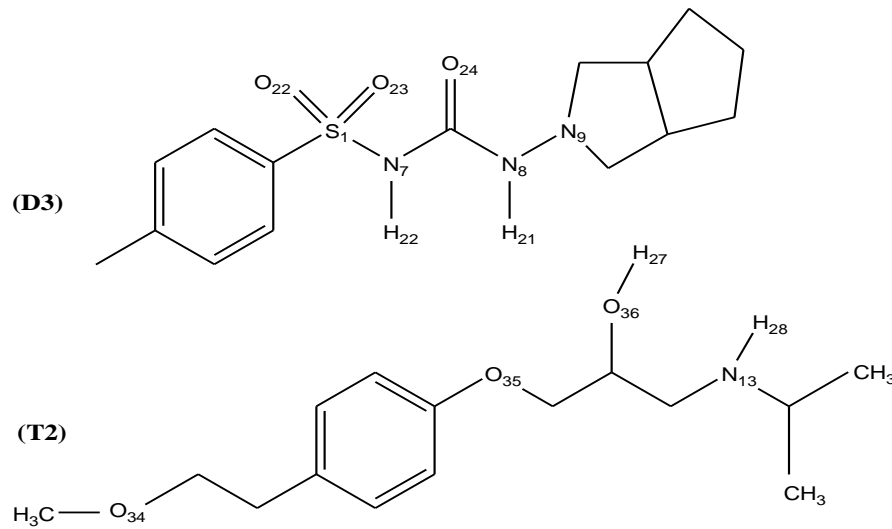
K3-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.80’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde değerlerin yüksek olması etkileşimin H-bağı ile değil de başka moleküller arası etkileşimler sonucu gerçekleştiğini göstermiştir. Vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre yine de daha düşük değerlerde olduğu gözlenmiştir (4,675 Å). Moleküller birbirine yakındır fakat aralarında H-bağı oluşma ihtimali oldukça zayıftır. 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -367,069$ ve $\Delta G = -62,643$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Şekil 3.15. K1-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.81. K1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

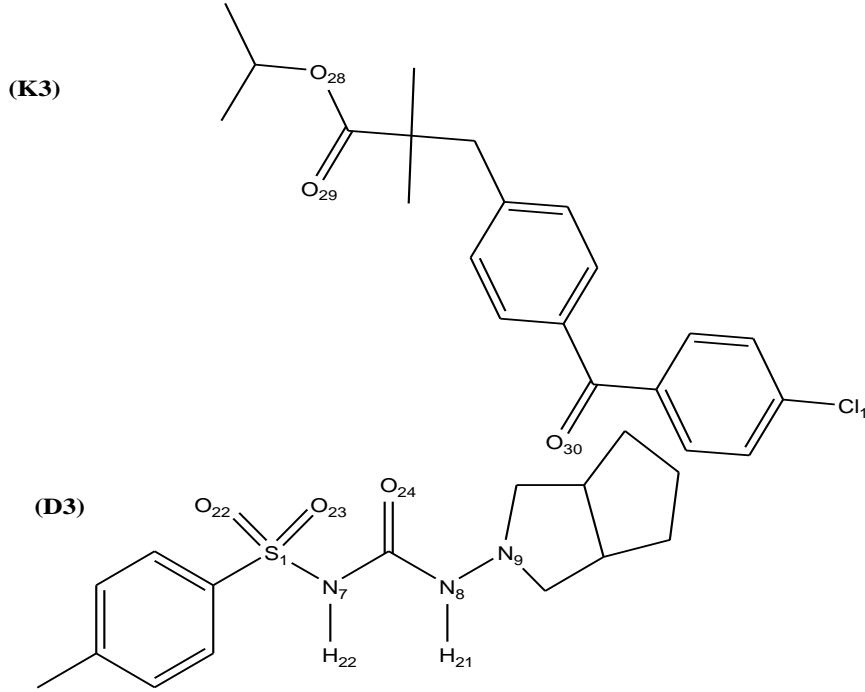
Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H30-O1	3,565	2,669	3,576	2,838	3,568	2,834	3,560	2,827
H29-O1	4,201	1,739	4,211	1,767	4,196	1,765	4,175	1,712
H1-O39	4,596	5,493	4,639	4,392	4,627	4,387	4,611	4,376
H1-O40	4,692	-	4,799	-	4,791	-	4,700	-

K1-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.81’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,712; 2,827; 4,376 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -361,470$ ve $\Delta G = -64,589$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Şekil 3.16. D3-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

D3-T2 molekülü için daha önceden belirlenen 6 Å'a kadar olan H-bağ uzunlukları gözlenememiştir. Bu nedenle çizelge oluşturulmamıştır.

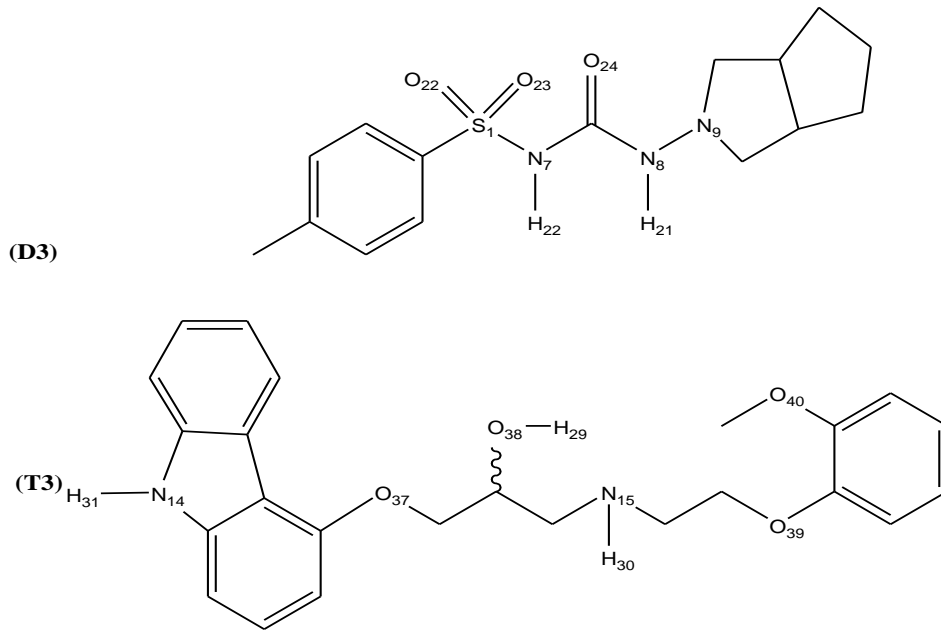
Şekil 3.17. K3-D3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.82. K3-D3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H22-O29	-	-	4,876	-	-	4,411	-	4,390
H22-O28	-	-	4,753	-	-	4,875	-	4,839

K3-D3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.82'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde değerlerin yüksek olması etkileşimin H-bağı ile değil de başka moleküller arası etkileşimler sonucu gerçekleştiğini göstermiştir. Vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6'ya göre yine de daha

K3-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.83’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde değerlerin yüksek olması etkileşimin H-bağı ile değil de başka moleküller arası etkileşimler sonucu gerçekleştiğini göstermiştir. Vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre yine de daha düşük değerlerde olduğu gözlenmiştir (5,878 Å). Moleküller birbirine yakındır fakat aralarında H-bağı oluşma ihtimali oldukça zayıftır. 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -337,426$ ve $\Delta G = -69,193$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

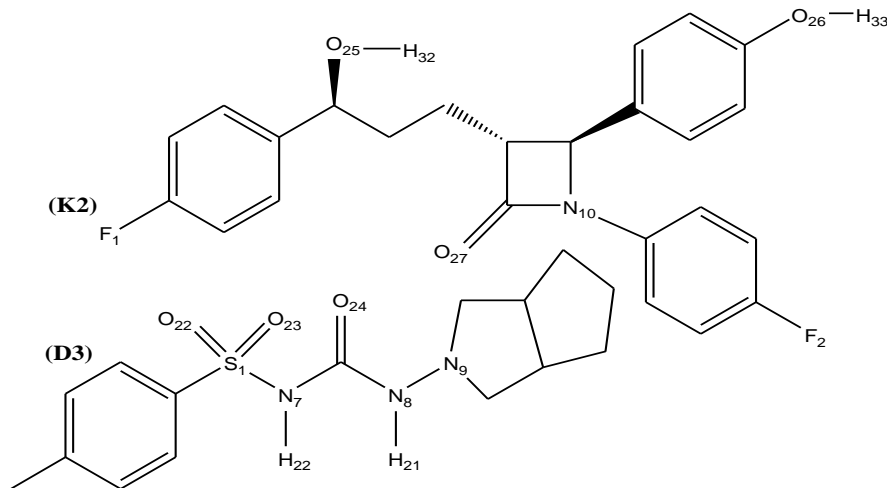

Şekil 3.19. D3-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.84. D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H22-O38	1,928	3,626	1,923	2,005	1,906	2,025	1,906	1,806
H21-O38	2,165	2,004	2,145	3,870	2,164	3,874	2,164	2,104
H29-N7	3,417	2,398	3,386	3,415	3,381	3,421	3,381	3,301
H29-N8	3,666	2,813	3,651	4,574	3,649	4,586	3,649	3,609
H30-O22	3,960	3,439	4,239	3,493	4,237	3,499	4,237	4,217
H30-N8	-	2,647	-	3,312	-	3,345	-	-
H21-N15	-	2,975	4,682	3,333	4,676	3,387	4,676	4,636

D3-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.84’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,806; 2,104; 3,301; 3,609; 4,217; 4,636 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -322,623$ ve $\Delta G = -63,092$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

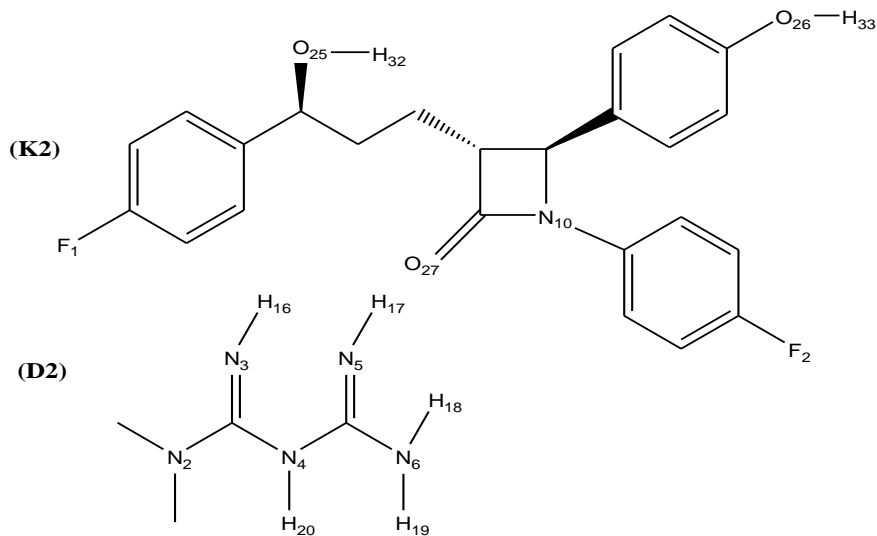

Şekil 3.20. K2-D3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.85. K2-D3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H22-O27	2,337	2,995	2,875	2,765	2,375	2,165	2,475	2,115
H22-N10	2,553	2,062	2,568	2,049	2,118	2,011	2,468	2,019
H21-O27	3,733	3,616	3,784	3,543	3,424	3,423	3,384	3,233
H21-N10	3,905	3,902	3,967	3,756	3,277	3,512	3,167	3,116

K2-D3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.85’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,019; 2,115; 3,116; 3,233 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -310,657$ ve $\Delta G = -61,366$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

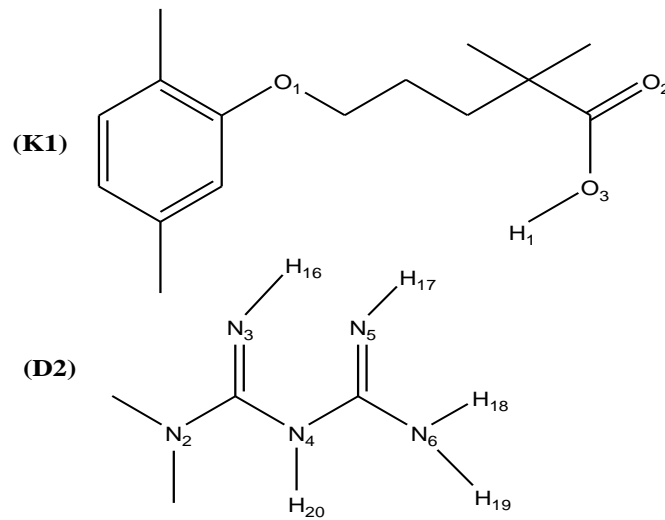

Şekil 3.21. K2-D2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.86. K2-D2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H19-N10	3,099	2,436	3,873	2,365	3,473	2,425	3,373	2,225
H19-O27	3,166	2,759	3,764	2,878	3,164	2,698	3,064	2,398
H18-O27	3,471	3,602	3,508	3,923	3,104	3,613	3,004	3,213
H20-N10	3,673	2,910	3,985	2,987	3,671	2,757	3,371	2,157

K2-D2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.86’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,157; 2,225; 2,398; 3,213 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -221,738$ ve $\Delta G = -53,095$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

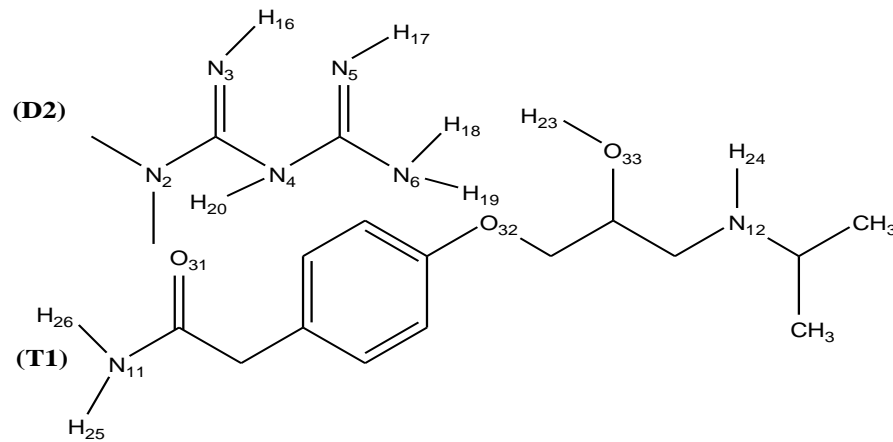

Şekil 3.22. K1-D2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.87. K1-D2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H16-O1	5,313	-	-	4,427	-	-	-	-
H18-O2	-	2,271	-	5,211	-	5,088	3,902	2,103
H1-N4	-	2,243	-	-	-	3,128	3,560	2,123
H20-O2	-	2,287	-	-	-	4,844	4,844	2,260
H1-N6	-	3,291	-	-	-	3,974	3,921	3,207
H1-N2	-	3,378	4,874	-	4,868	4,194	4,793	3,301
H18-O3	-	3,425	-	-	-	5,629	-	3,421
H1-N3	-	-	5,576	-	-	-	-	-

K1-D2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.87’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,103; 2,123; 2,260; 3,207; 3,301; 3,421 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1162,994$ ve $\Delta G = -73,446$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

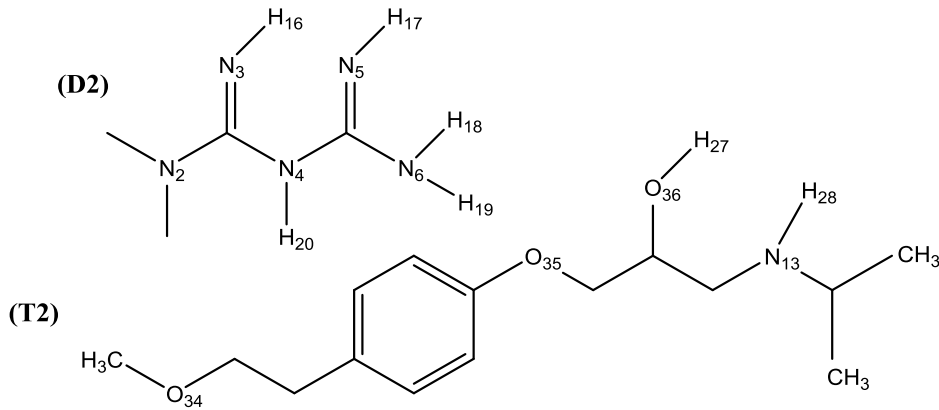

Şekil 3.23. D2-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.88. D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H19-O32	2,136	4,845	2,198	5,013	2,224	5,013	2,193	2,013
H18-O32	3,140	4,972	2,899	-	2,965	-	2,891	-
H20-O33	3,498	4,174	-	3,195	-	4,115	-	4,095
H24-N6	3,537	3,351	3,545	3,711	3,587	3,581	3,532	3,411

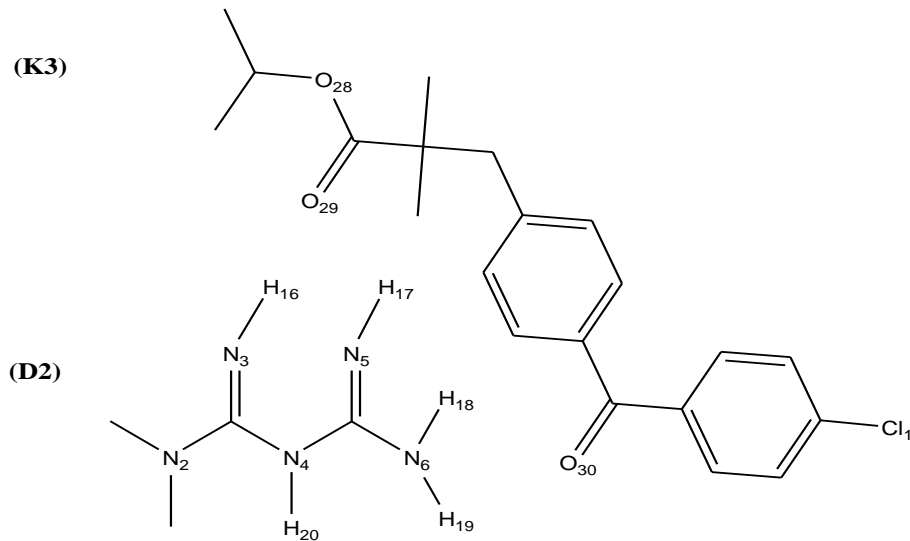
D2-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.88’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,013; 2,556; 3,411; 4,095 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -193,829$ ve $\Delta G = -47,537$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Şekil 3.24. D2-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.89. D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H19-O34	2,014	2,201	2,872	2,090	2,116	2,172	2,090	2,002
H27-N2	2,139	3,214	2,876	4,070	2,128	2,325	4,070	2,135
H20-O36	3,008	3,848	2,934	-	-	2,968	-	2,956
H17-O34	3,032	-	3,712	-	-	3,081	-	3,039
H27-N4	3,146	2,399	3,609	3,254	-	3,127	3,254	3,108
H18-O34	3,514	3,878	3,931	3,773	3,576	3,579	3,773	3,512

D2-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.89’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,002; 2,135; 2,956; 3,039; 3,108; 3,512 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1162,994$ ve $\Delta G = -73,446$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

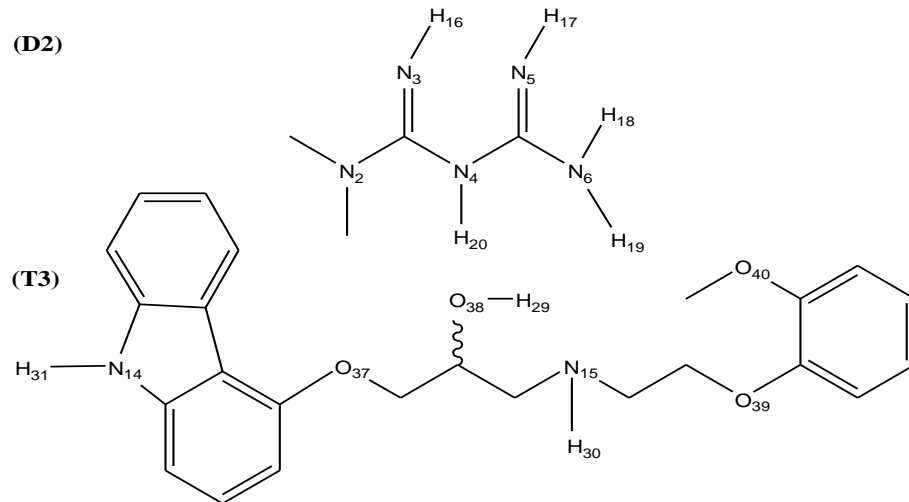

Şekil 3.25. K3-D2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.90. K3-D2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
O30-H17	-	3,010	-	-	2,871	-	-	-
O30-H19	-	4,258	-	-	2,632	-	-	-
O28-H16	-	4,916	-	-	-	-	-	-
O28-H20	-	-	-	2,589	-	2,523	-	2,517
O28-H18	-	-	-	2,192	-	2,182	-	2,156
O28-H19	-	-	-	3,845	-	3,836	-	3,828

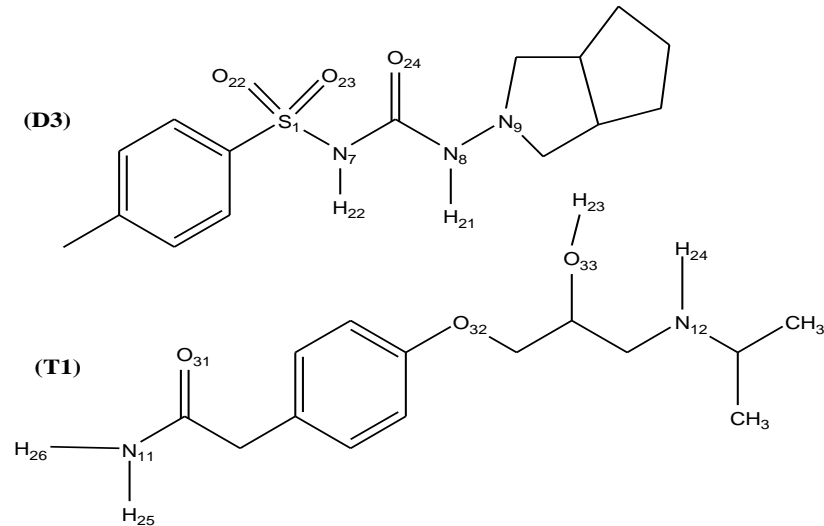
K3-D2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.90’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,156; 2,517; 3,828 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -181,706$ ve $\Delta G = -49,444$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Şekil 3.26. D2-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.91. D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H19-O40	2,279	4,589	2,272	4,591	2,253	4,368	4,591	2,250
H19-O39	2,471	4,645	2,466	4,659	2,477	4,562	4,659	2,474
H29-N6	2,701	-	2,698	-	2,690	4,888	-	2,690
H18-O39	3,212	4,782	3,199	4,797	3,199	4,652	4,797	3,195
H20-O38	3,475	3,544	3,467	3,575	3,438	3,512	3,575	3,450

D2-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.91’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,250; 2,474; 2,690; 3,195; 3,450 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -157,247$ ve $\Delta G = -54,597$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

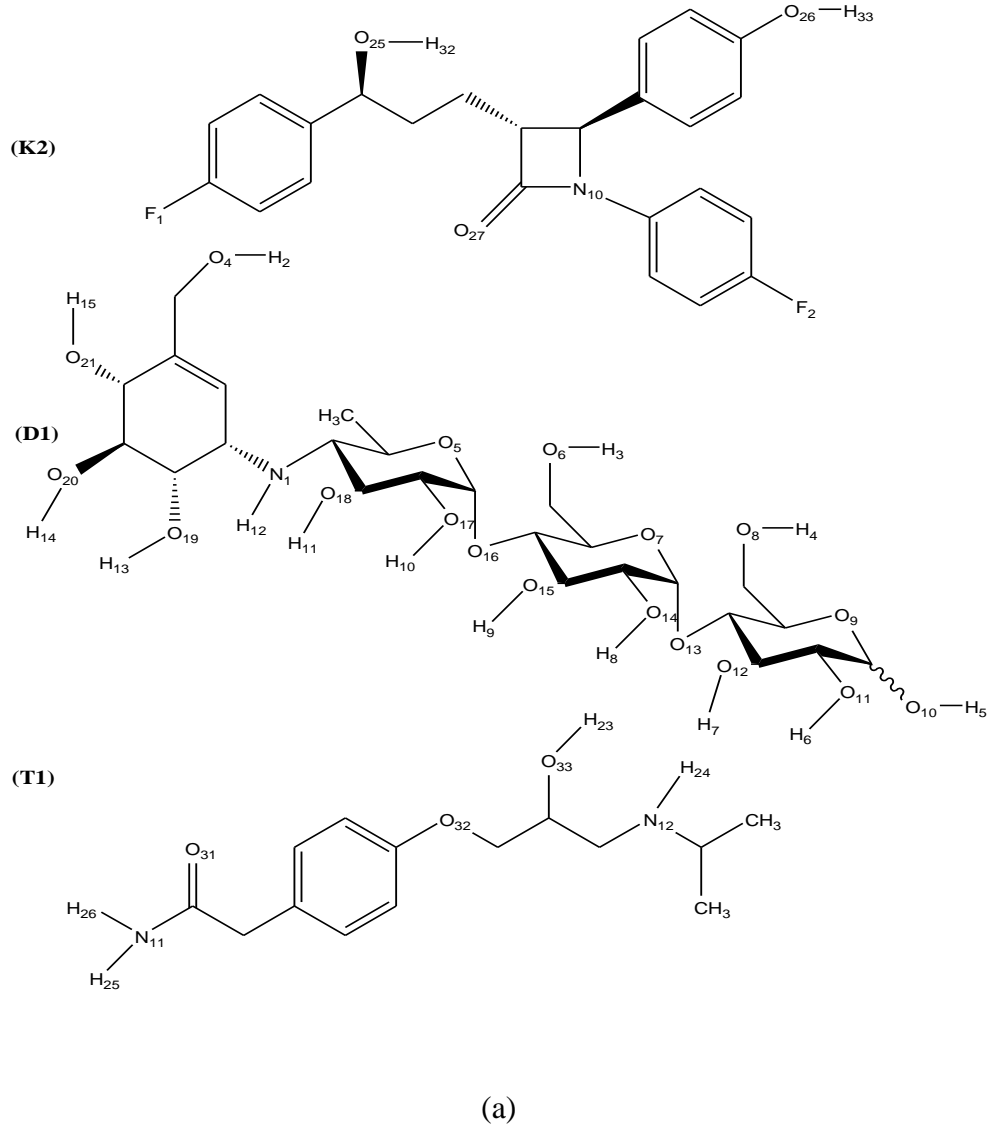
Şekil 3.27. D3-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.92. D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

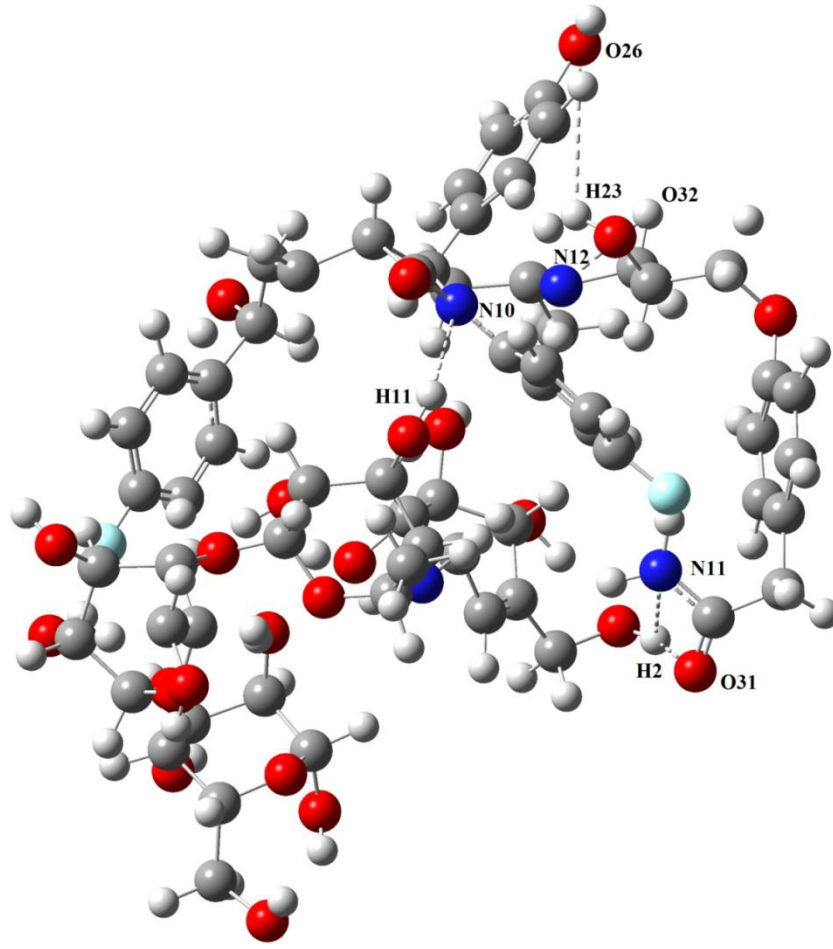
Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H21-O31	2,797	5,482	2,802	5,489	2,787	5,487	2,780	2,764
H22-O31	3,123	1,964	3,276	1,209	3,125	1,998	3,110	1,983
H21-O32	4,558	4,727	4,581	4,739	4,576	4,735	4,549	4,523
H26-N7	5,322	5,406	5,134	5,462	5,125	5,456	5,298	5,098

D3-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.92’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,983; 2,764; 4,523; 5,098 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.40’da verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -56,153$ ve $\Delta G = -51,436$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

3.1.6. Üçlü ilaç moleküllerinin hidrojen bağları

Şekil 3.28. K2-D1-T1 moleküllerine ait (a) molekül yapısı

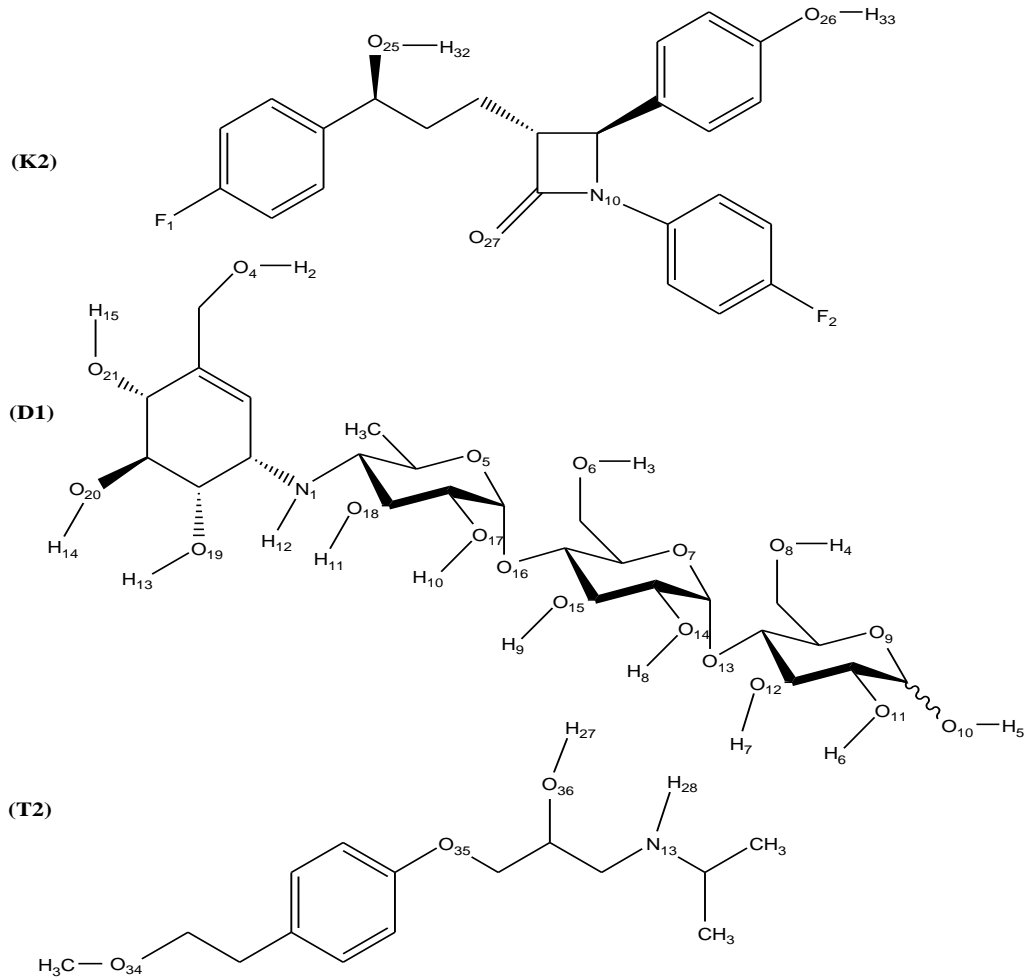
(b)

Şekil 3.28 (devam). K2-D1-T1 moleküllerine ait (b) hesaplama sonundaki molekül yapısı

Çizelge 3.93. K2-D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H2-O31	1,992	2,126	1,765	2,006	1,919	2,005	1,906	1,812
N12-O32	2,987	2,190	2,991	2,111	2,152	3,870	2,164	2,182
H2-N11	3,542	2,798	3,643	2,656	3,376	3,415	3,381	2,464
H11-N10	4,761	2,913	4,123	2,945	3,656	4,574	3,649	2,696
H23-O26	3,234	3,339	3,309	3,273	4,241	3,493	4,237	3,322

K2-D1-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.93’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,812; 2,182; 2,464; 2,696; 3,322 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1368,307$ ve $\Delta G = -84,840$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

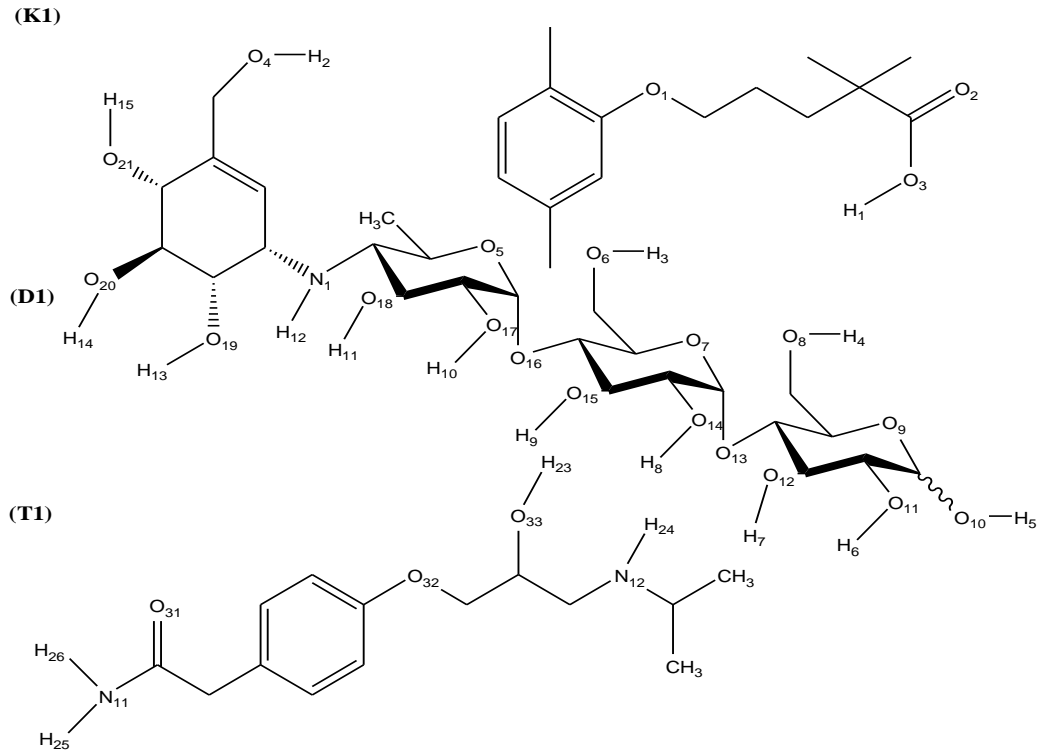

Şekil 3.29. K2-D1-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.94. K2-D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H9-O27	2,002	2,014	1,764	2,006	1,912	1,698	1,906	1,686
H32-O14	2,996	2,988	2,990	2,145	2,155	3,156	3,164	3,121
H32-N1	2,765	2,791	3,623	2,678	3,371	2,196	2,381	2,086
H14-O34	3,980	3,987	4,161	2,990	3,652	1,632	1,649	1,621
H3-N13	3,287	3,295	3,311	3,289	4,245	3,278	3,437	3,239
H11-N13	1,923	1,901	1,772	2,011	1,945	1,887	1,872	1,714

K2-D1-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.94’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,621; 1,686; 1,714; 2,086; 3,121; 3,239 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1349,131$ ve $\Delta G = -93,475$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

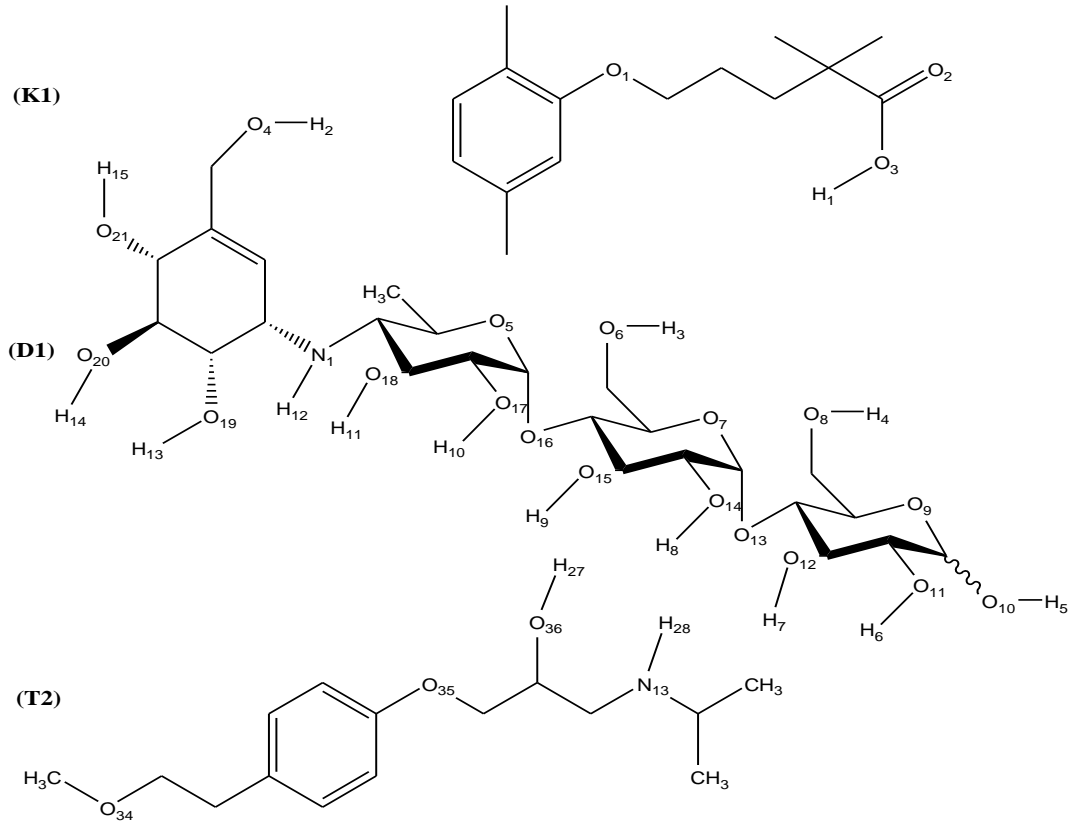
Şekil 3.30. K1-D1-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.95. K1-D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H1-O5	1,927	3,643	1,928	3,621	1,906	1,897	1,714	1,672
H4-O1	2,164	2,012	2,165	2,006	2,164	2,342	2,264	2,231
H25-O6	3,411	2,334	3,417	2,392	3,381	1,991	2,016	1,984
H26-O6	3,634	2,845	3,666	2,819	3,649	2,574	3,249	2,967
H11-O32	3,945	3,456	3,960	3,421	4,237	2,493	1,837	1,683
H26-O21	-	2,641	-	2,633	-	2,312	2,005	2,214

K1-D1-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.95’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,672; 1,683; 1,984; 2,214; 2,231; 2,967 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde

Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1341,185$ ve $\Delta G = -83,268$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

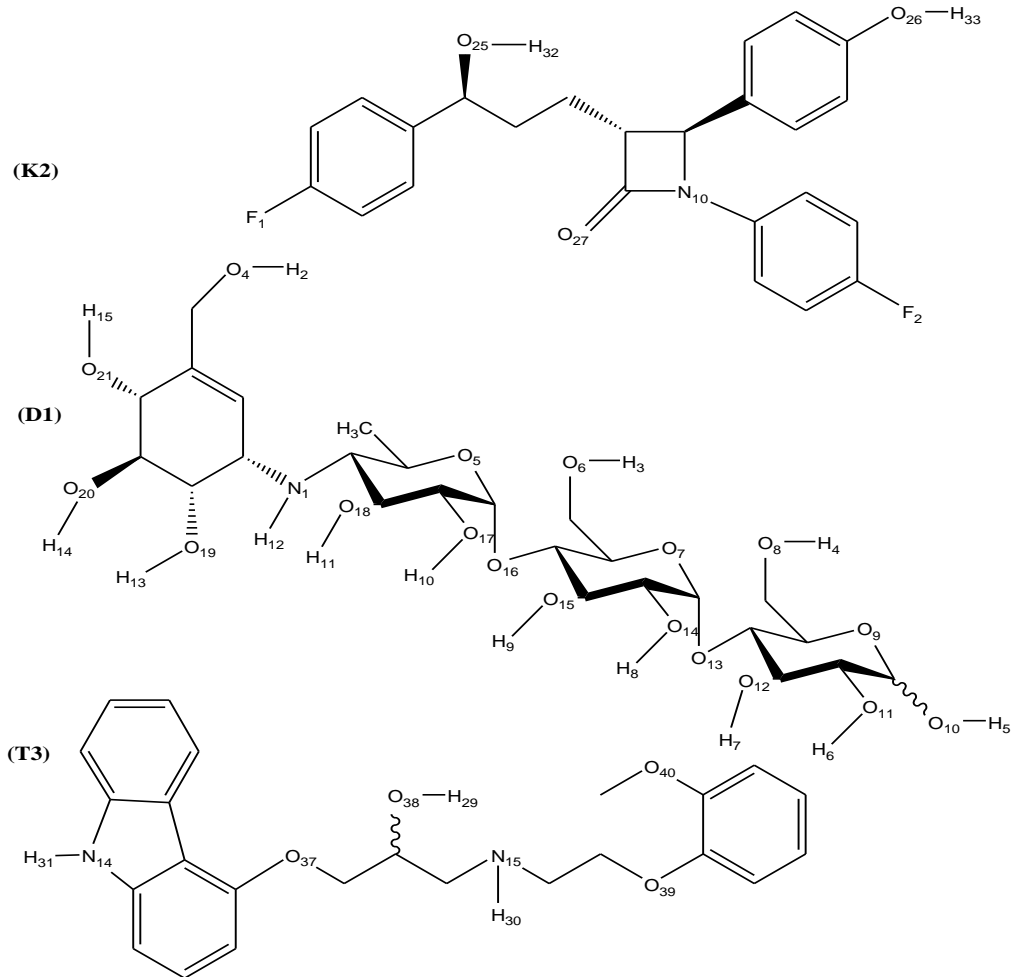

Şekil 3.31. K1-D1-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.96. K1-D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H1-O5	1,932	1,626	1,986	1,645	1,711	1,613	1,606	1,545
H4-O1	2,169	2,344	2,175	2,398	2,194	2,870	2,164	2,386
H7-O3	3,423	3,398	3,449	3,412	3,396	3,415	3,281	3,214
H14-O34	2,789	1,813	2,793	1,924	1,802	1,774	1,749	1,698
H3-N13	3,960	3,539	3,976	3,672	3,790	3,512	3,537	3,493
H11-N13	-	2,647	-	2,756	-	1,812	1,855	1,702

K1-D1-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.96'da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6'ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,545; 1,698; 1,702; 2,386; 3,214; 3,493 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K'deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48'de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1327,664$ ve $\Delta G = -84,857$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

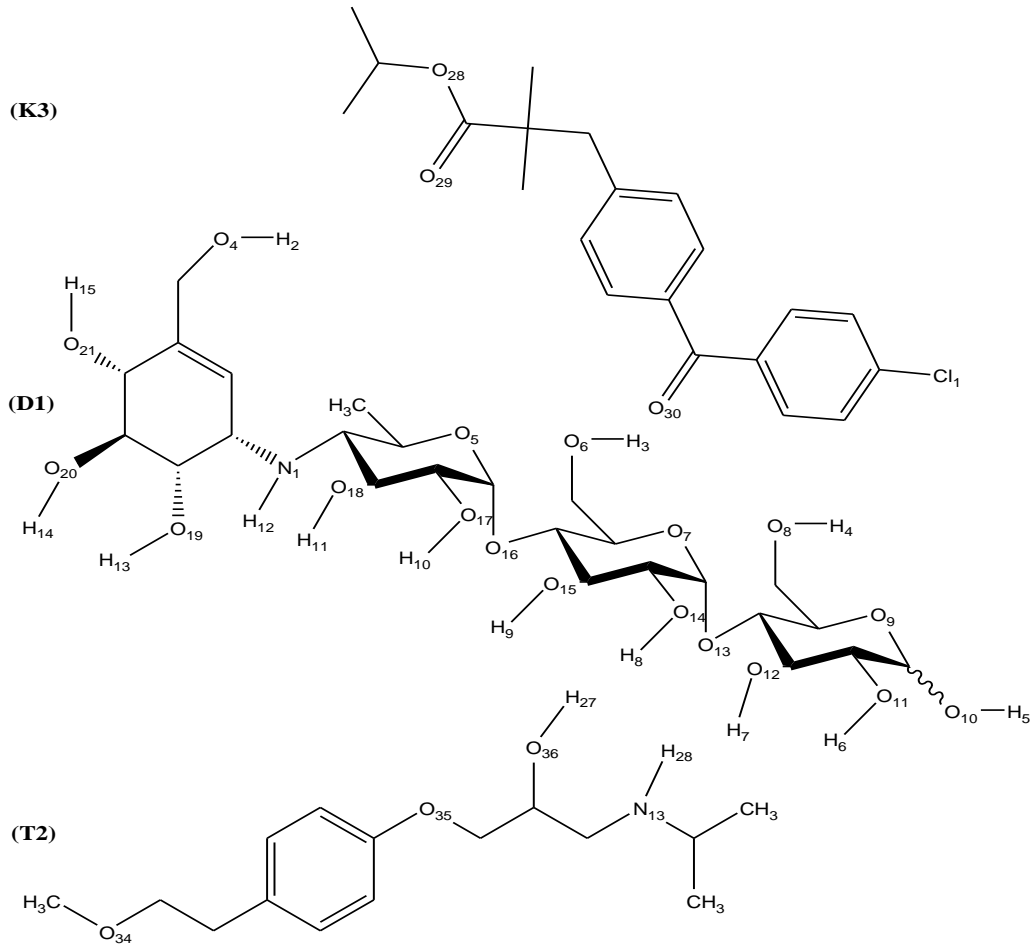

Şekil 3.32. K2-D1-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.97. K2-D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H9-O27	1,928	3,626	1,945	3,626	1,778	1,695	1,706	1,612
H32-N1	2,165	2,004	2,457	2,004	2,237	2,119	2,113	2,083
H32-O14	3,417	2,398	3,511	2,398	3,456	3,345	3,281	3,118
H13-O38	3,666	2,813	3,784	2,813	1,973	1,908	1,949	1,872
H15-O37	3,960	3,439	3,988	3,439	3,588	3,521	3,537	3,493
H13-N15	-	2,647	-	2,647	2,376	2,289	2,314	2,231
H29-O21	-	2,987	-	2,987	2,008	1,988	1,978	1,945

K2-D1-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.97’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,612; 1,872; 1,945; 2,083; 2,231; 3,118; 3,493 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_{f}=-1313,210$ ve $\Delta G=-93,931$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

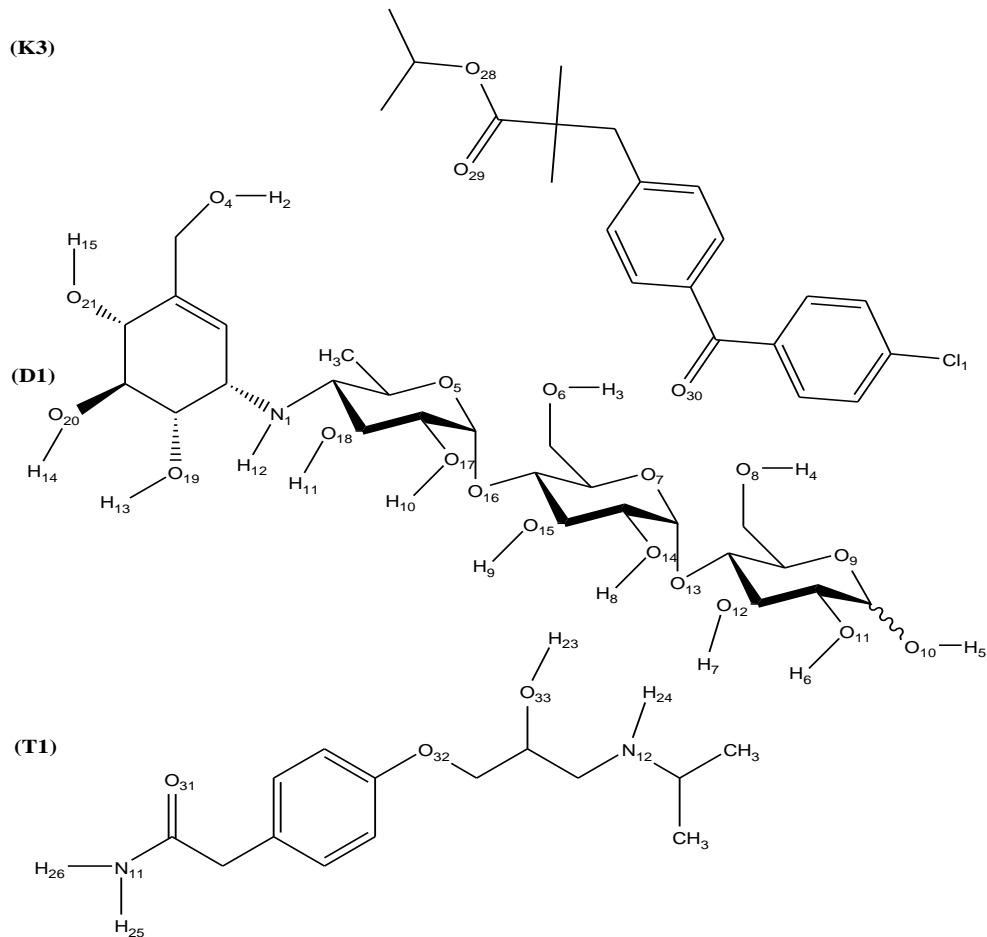

Şekil 3.33. K3-D1-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.98. K3-D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H10-O29	2,931	2,626	2,986	2,644	2,439	2,336	2,432	2,328
H10-O28	3,967	3,904	3,978	3,972	3,936	3,886	3,925	3,812
H14-O34	2,433	2,398	2,467	2,456	1,697	1,722	1,681	1,613
H3-N13	3,543	3,813	3,591	3,879	3,558	3,461	3,549	3,453
H11-N13	3,960	2,439	3,976	2,455	1,845	1,783	1,837	1,714

K3-D1-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.98’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,613; 1,714; 2,328; 3,453; 3,812 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1299,797$ ve $\Delta G = -102,694$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

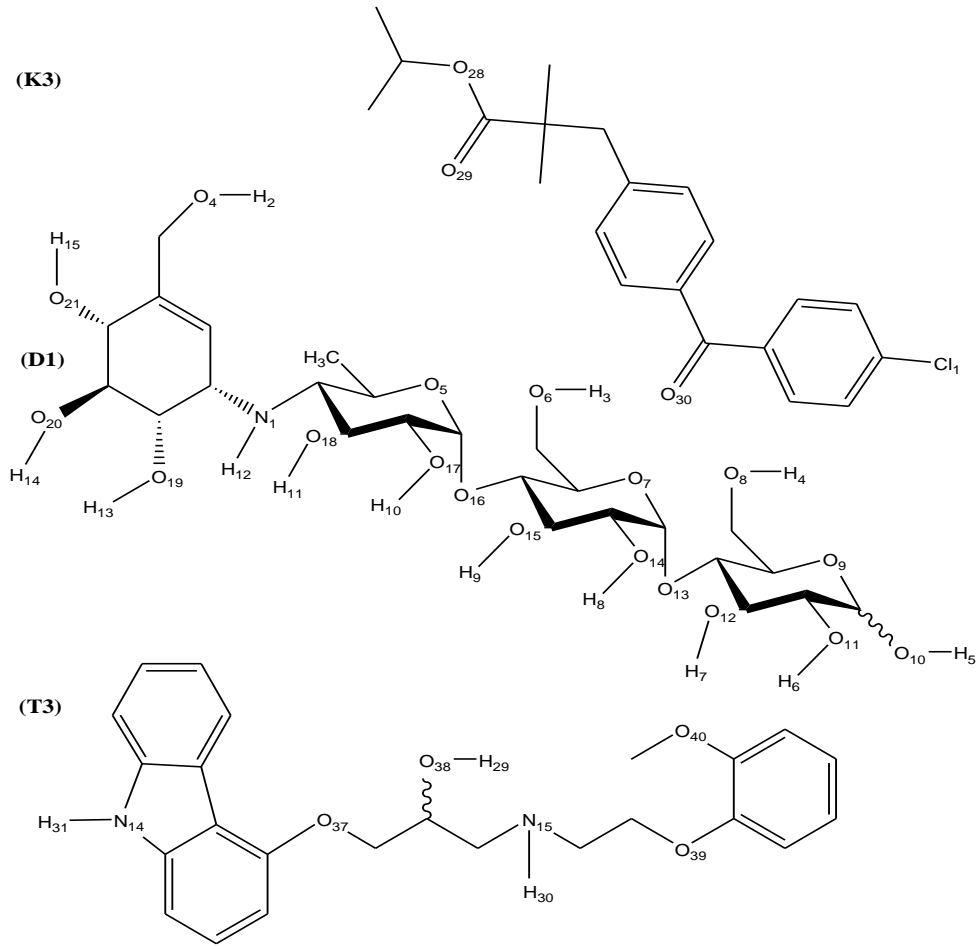

Şekil 3.34. K3-D1-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.99. K3-D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H10-O29	1,976	2,926	1,965	2,912	2,843	2,765	2,711	2,654
H10-O28	4,082	4,005	4,013	4,028	3,902	3,811	3,864	3,723
H25-O6	2,417	2,395	2,409	2,328	1,998	1,984	1,915	1,902
H26-O6	2,658	2,813	2,635	2,890	2,991	2,944	2,984	2,931
H11-O32	1,960	2,439	1,944	2,451	1,782	1,785	1,734	1,712
H26-O21	-	2,677	-	2,660	2,651	2,318	2,345	2,285

K3-D1-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.99'da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6'ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,712; 1,902; 2,285; 2,654; 2,931; 3,723 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K'deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48'de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1292,169$ ve $\Delta G = -89,635$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

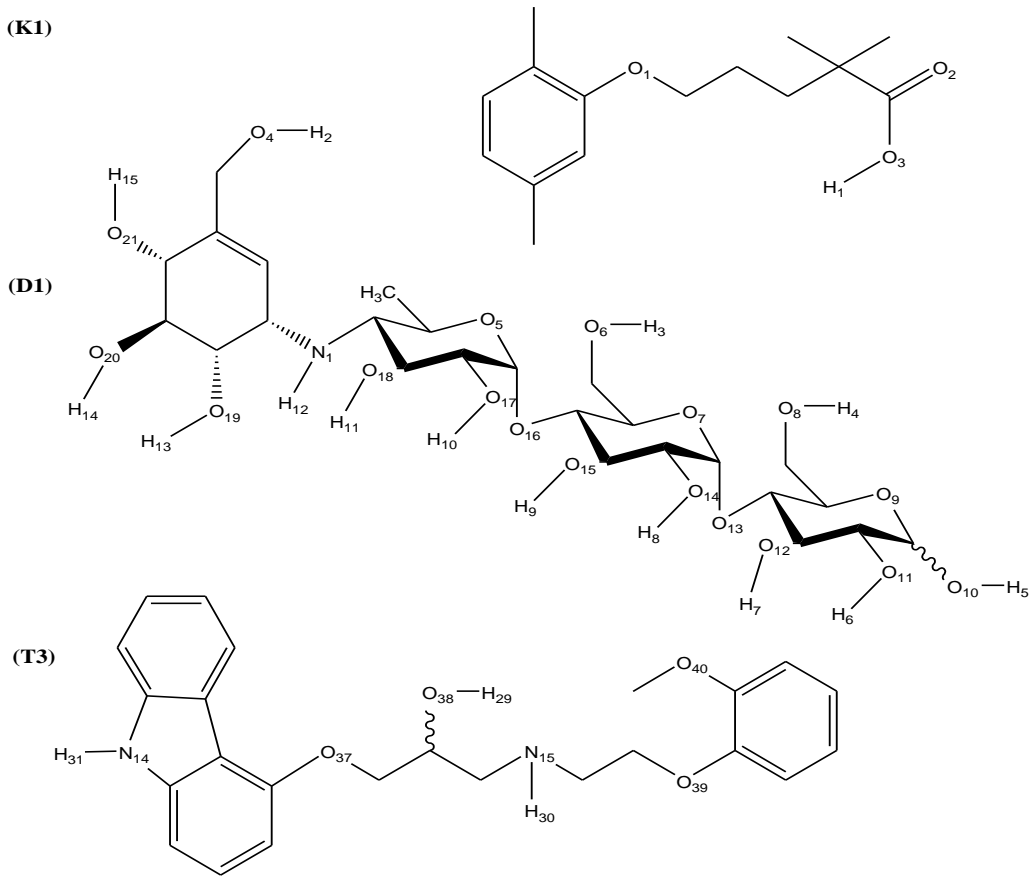

Şekil 3.35. K3-D1-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.100. K3-D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H10-O29	2,234	3,645	2,885	3,902	3,011	2,913	2,936	2,815
H10-O28	3,886	2,721	3,534	2,854	4,112	3,945	3,964	3,911
H13-O38	3,705	2,442	3,234	2,607	2,231	1,928	2,112	1,916
H29-O21	2,671	2,026	2,871	2,234	2,272	2,045	2,251	1,996
H13-N15	2,148	2,119	2,354	2,725	2,145	2,167	2,137	2,089
H15-O37	-	3,647	-	3,690	-	3,356	-	3,312

K3-D1-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.100’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,916; 1,996; 2,089; 2,815; 3,312; 3,911 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1272,095$ ve $\Delta G = -105,236$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

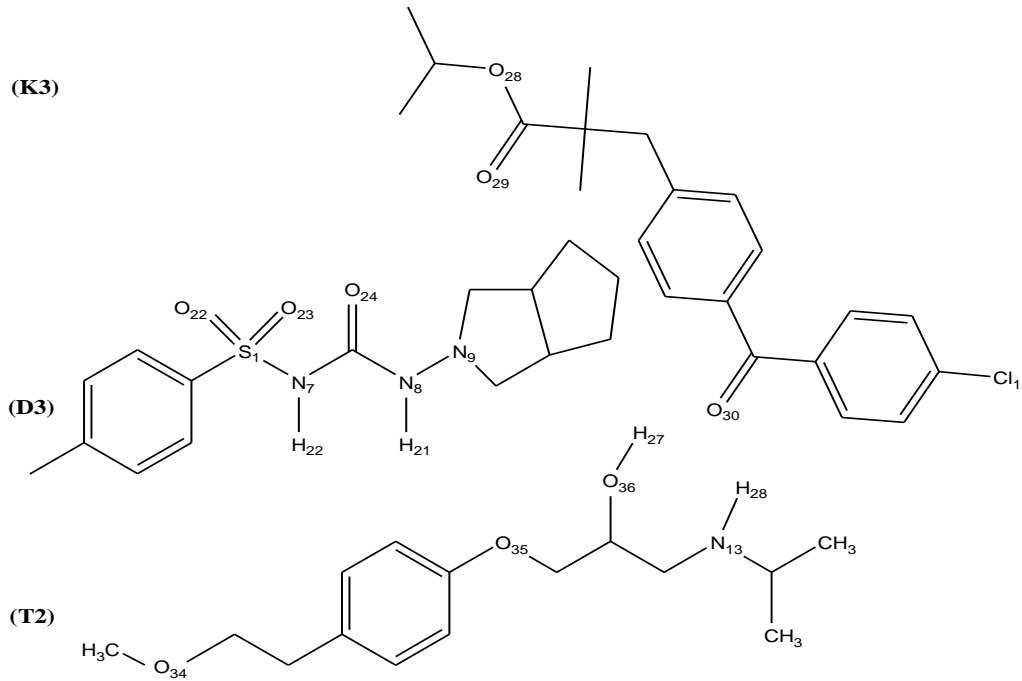

Şekil 3.36. K1-D1-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.101. K1-D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H1-O5	2,762	3,112	2,823	3,767	1,765	1,645	1,706	1,602
H4-O1	2,824	2,456	2,911	2,671	2,287	2,267	2,264	2,221
H7-O3	3,944	4,015	3,835	4,009	3,490	3,490	3,481	3,415
H13-O38	2,871	2,975	2,126	2,998	2,155	2,231	2,149	2,001
H29-O21	2,406	2,450	2,943	2,464	1,989	1,982	1,937	1,925
H13-N15	-	2,685	-	2,691	-	2,239	-	2,123
H15-O37	-	2,823	-	2,856	3,781	3,561	3,676	3,338

K1-D1-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.101’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,602; 1,925; 2,123; 2,221; 3,338; 3,415 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -1136,171$ ve $\Delta G = -68,746$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

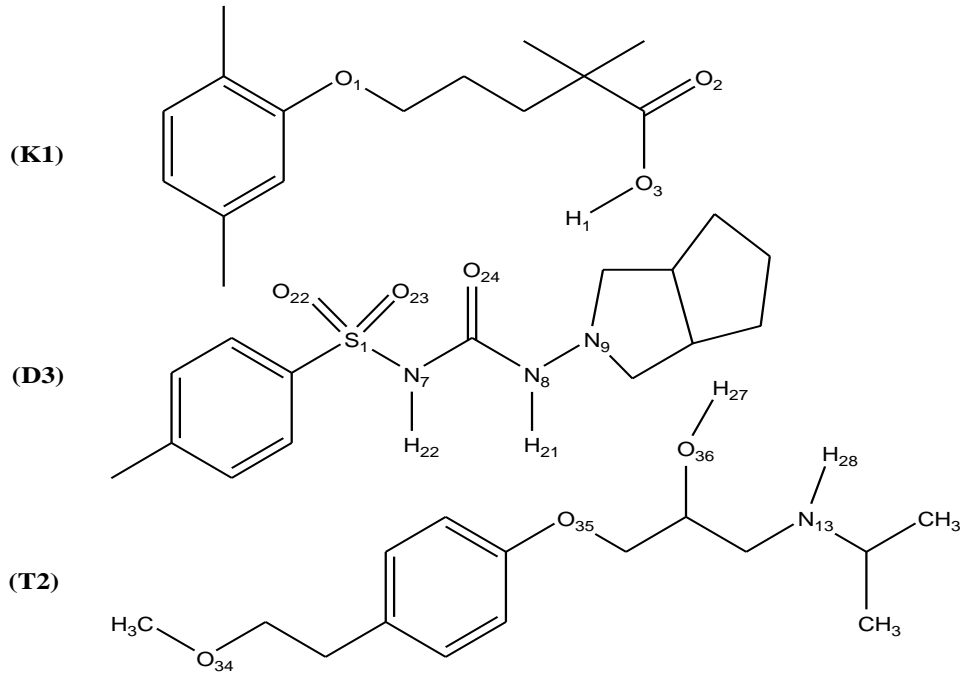
Şekil 3.37. K3-D3-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.102. K3-D3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H22-O29	3,928	3,671	3,976	3,698	3,426	3,415	3,423	3,321
H22-O28	4,165	3,908	4,239	3,932	3,911	3,870	3,864	3,834
H21-O35	4,417	4,186	4,512	4,213	3,381	3,486	3,181	3,115

K3-D3-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.102’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (3,115; 3,321; 3,834 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen

serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -576,243$ ve $\Delta G = -81,275$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

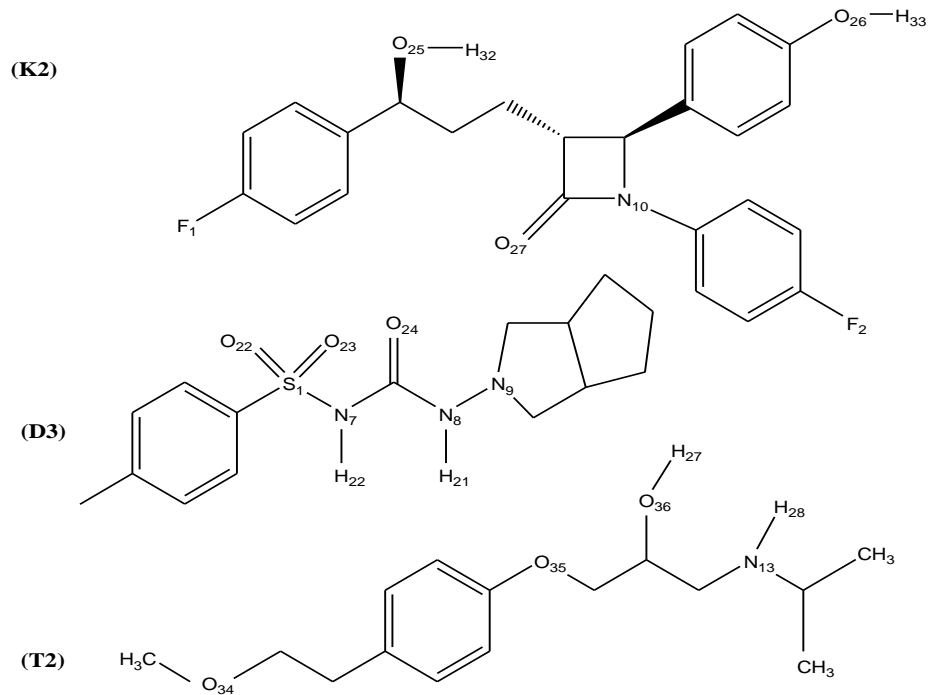
Şekil 3.38. K1-D3-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.103. K1-D3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H1-O22	5,028	4,826	5,128	4,853	4,994	4,978	4,972	4,929
H1-O23	5,165	4,934	5,342	4,987	4,991	4,990	4,988	4,981
H22-O2	4,417	3,398	4,769	3,450	3,576	3,456	3,481	3,418

K1-D3-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.103'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6'ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (3,418; 4,929; 4,981 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K'deki diğer

hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -556,656$ ve $\Delta G = -69,546$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

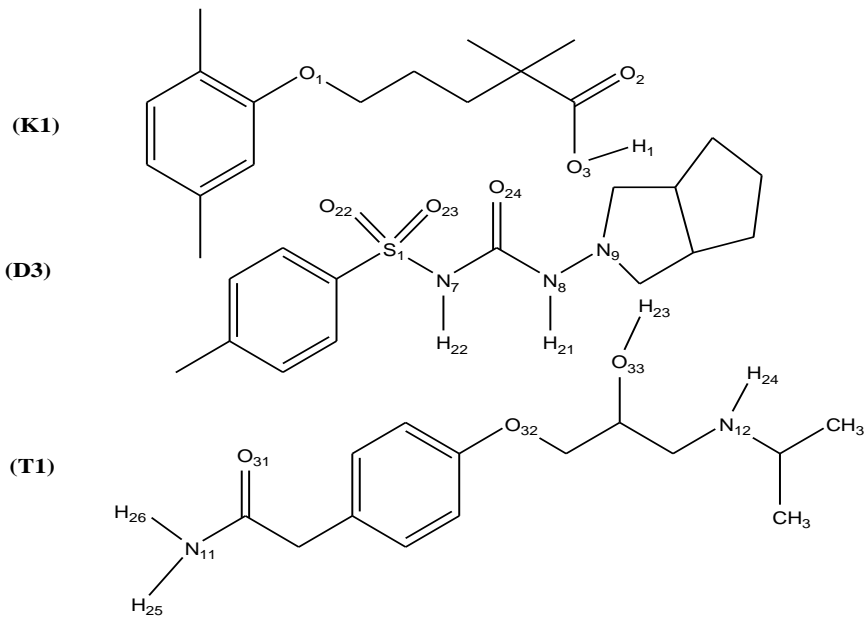

Şekil 3.39. K2-D3-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.104. K2-D3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H22-O27	2,434	2,626	2,575	2,812	1,958	1,882	1,946	1,874
H22-N10	2,782	2,674	2,810	2,756	2,176	2,128	2,114	2,009
H21-O27	3,470	3,398	3,531	3,730	3,452	3,239	3,201	3,121
H21-N10	3,153	2,913	3,309	2,982	2,977	2,925	2,949	2,918
H21-O35	3,783	3,839	3,560	3,845	3,245	3,144	3,237	3,125

K2-D3-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.104’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,874; 2,009; 2,918; 3,121; 3,125 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -536,561$ ve $\Delta G = -76,454$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

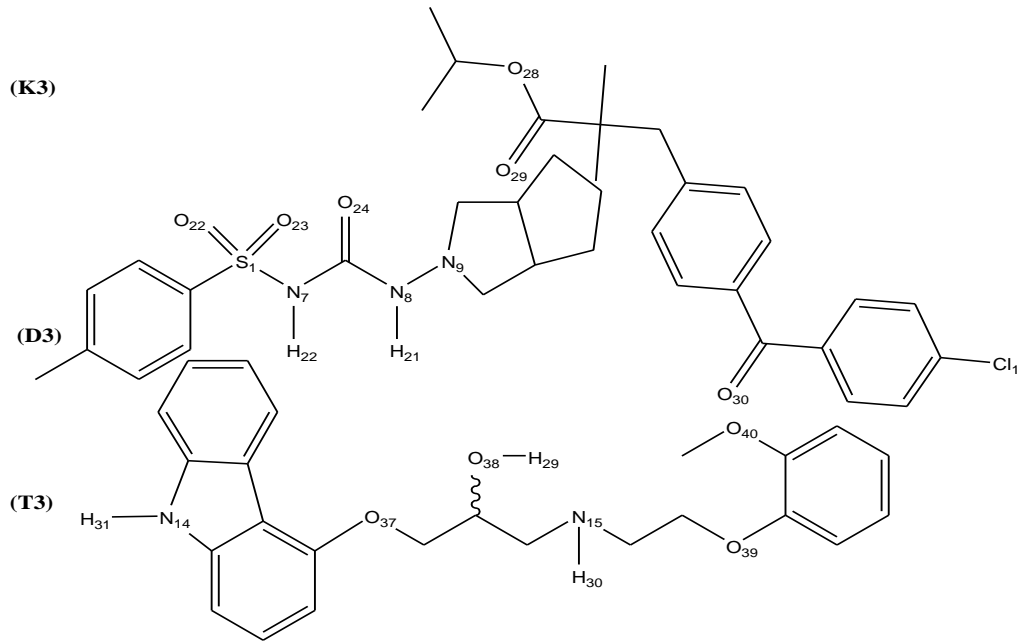

Şekil 3.40. K1-D3-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.105. K1-D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H1-O22	5,456	5,653	5,462	5,687	5,112	5,321	5,106	5,234
H1-O23	5,243	5,242	5,289	5,290	5,171	5,176	5,164	5,128
H21-O31	2,445	2,487	2,475	2,575	2,396	2,389	2,381	2,375
H22-O31	2,412	1,943	2,688	1,976	1,852	1,866	1,849	1,823
H21-O32	4,846	4,276	4,872	4,488	4,245	4,123	4,237	4,116
H26-N7	-	4,988	-	4,996	-	4,967	-	4,945

K1-D3-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.105’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,823; 2,375; 4,116; 4,945; 5,128; 5,234 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -521,923$ ve $\Delta G = -73,894$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

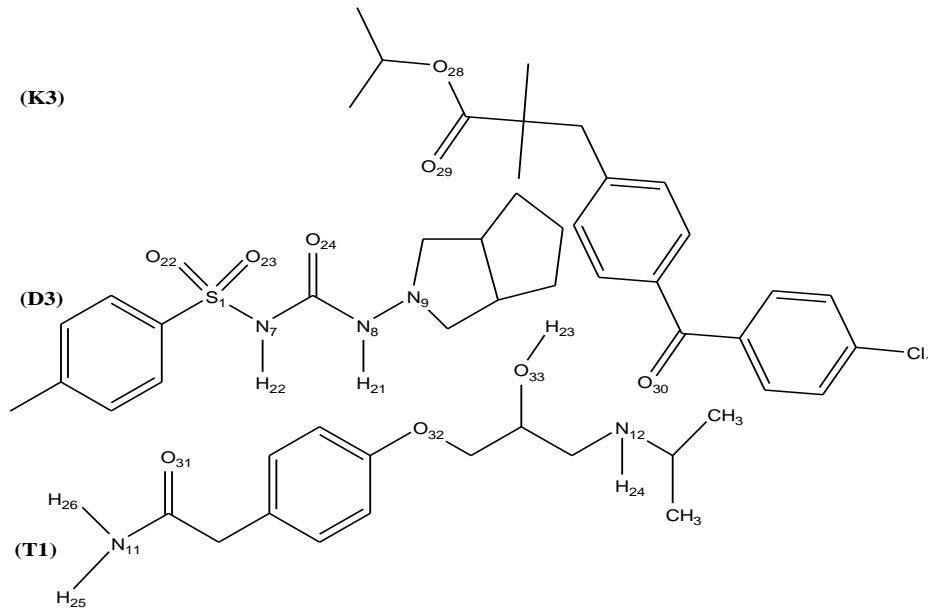

Şekil 3.41. K3-D3-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.106. K3-D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H22-O29	4,928	4,626	4,976	4,644	4,325	4,320	4,306	4,225
H22-O38	2,165	2,104	2,188	2,158	1,778	1,768	1,764	1,723
H21-O38	3,117	3,298	3,144	3,342	2,245	2,123	2,181	2,032
H29-N7	3,416	3,813	3,478	3,895	3,351	3,239	3,249	3,121
H29-N8	3,663	4,439	3,696	4,486	3,589	3,511	3,537	3,493
H30-O22	-	2,997	-	3,103	-	4,135	-	4,128

K3-D3-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.106’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,723; 2,032; 3,121; 3,493; 4,128; 4,225 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -514,934$ ve $\Delta G = -87,372$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

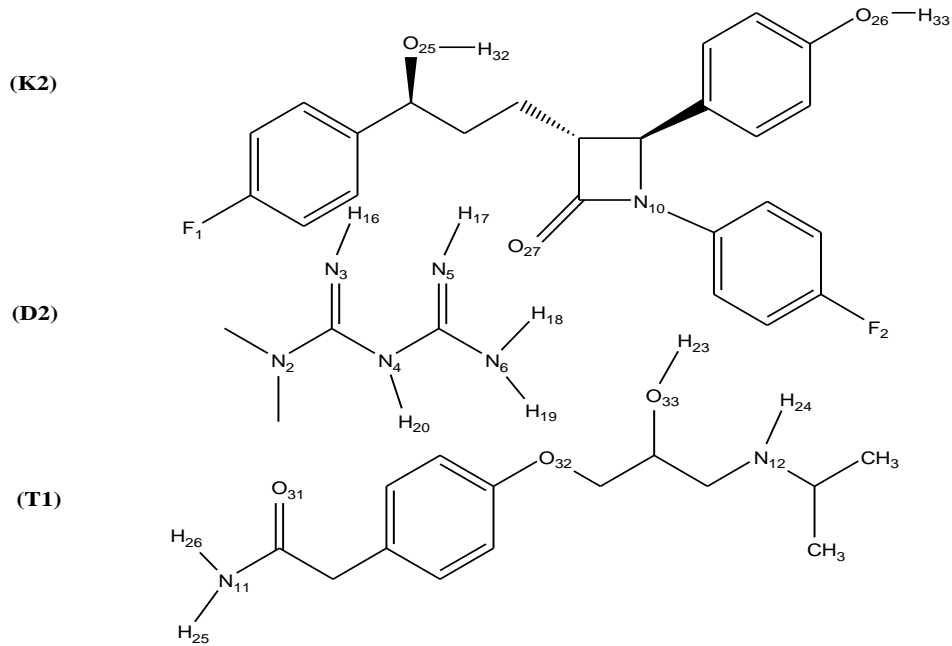

Şekil 3.42. K3-D3-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.107. K3-D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H22-O29	4,934	4,626	4,945	4,648	4,325	4,311	4,306	4,267
H21-O31	2,965	3,004	2,976	3,067	2,799	2,588	2,782	2,564
H22-O31	2,417	3,398	2,488	3,432	1,993	1,892	1,981	1,879
H21-O32	4,221	3,813	4,290	3,890	4,711	4,358	4,649	4,342
H26-N7	3,560	4,439	3,578	4,442	4,644	4,499	4,537	4,493

K3-D3-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.107’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,879; 2,564; 4,267; 4,342; 4,493 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -478,309$ ve $\Delta G = -82,784$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

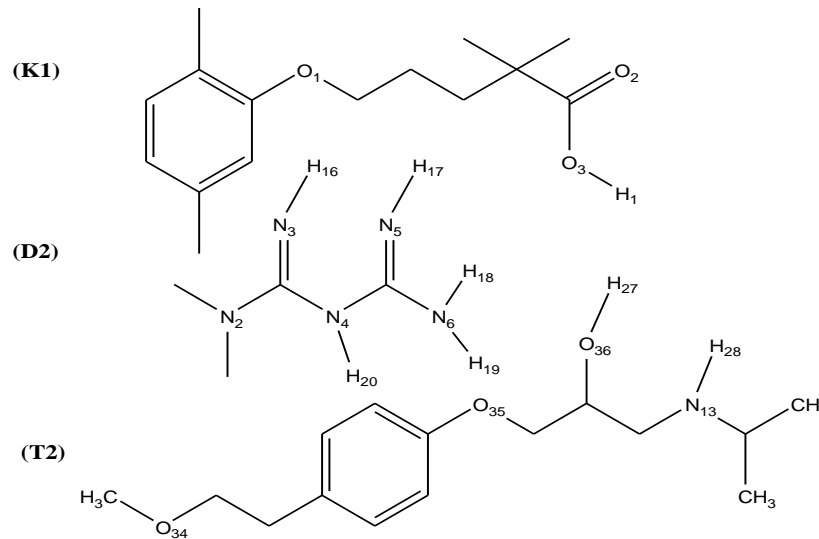

Şekil 3.43. K2-D2-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.108. K2-D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H19-N10	2,928	2,945	2,967	2,977	2,215	2,176	2,206	2,108
H19-O27	2,665	2,715	2,688	2,743	2,238	2,135	2,164	2,127
H18-O27	3,576	3,244	3,592	3,282	3,415	3,188	3,381	3,125
H20-N10	3,168	2,213	3,175	2,263	2,128	1,991	2,019	1,984
H19-O32	2,960	2,839	2,956	2,860	1,987	1,941	1,944	1,932
H24-N6	-	2,723	-	2,844	-	3,288	-	3,271

K2-D2-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.108’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,932; 1,984; 2,108; 2,127; 3,125; 3,271 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -429,516$ ve $\Delta G = -71,517$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

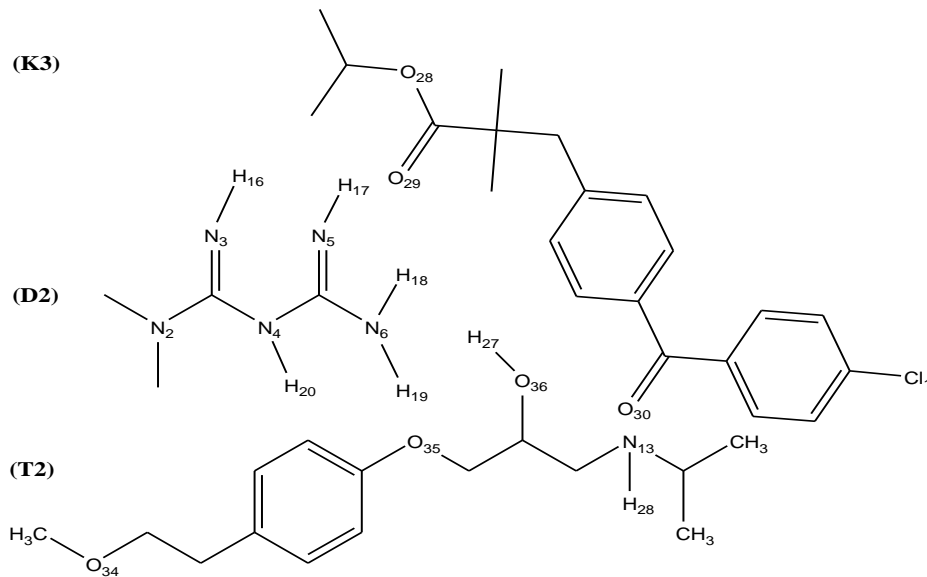

Şekil 3.44. K1-D2-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.109. K1-D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H18-O2	2,944	3,714	2,976	3,845	1,987	1,943	1,936	1,922
H1-N4	3,224	3,724	3,290	3,790	2,065	1,968	1,994	1,956
H20-O2	3,872	3,398	3,865	3,452	2,312	2,119	2,281	2,008
H19-O34	2,340	2,783	2,356	2,871	1,955	1,866	1,949	1,855
H27-N2	3,228	3,479	3,341	3,512	2,234	1,935	2,037	1,903
H20-O36	-	2,922	-	2,971	-	2,511	-	2,457

K1-D2-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.109’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,855; 1,903; 1,922; 1,956; 2,008; 2,457 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -409,703$ ve $\Delta G = -63,302$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

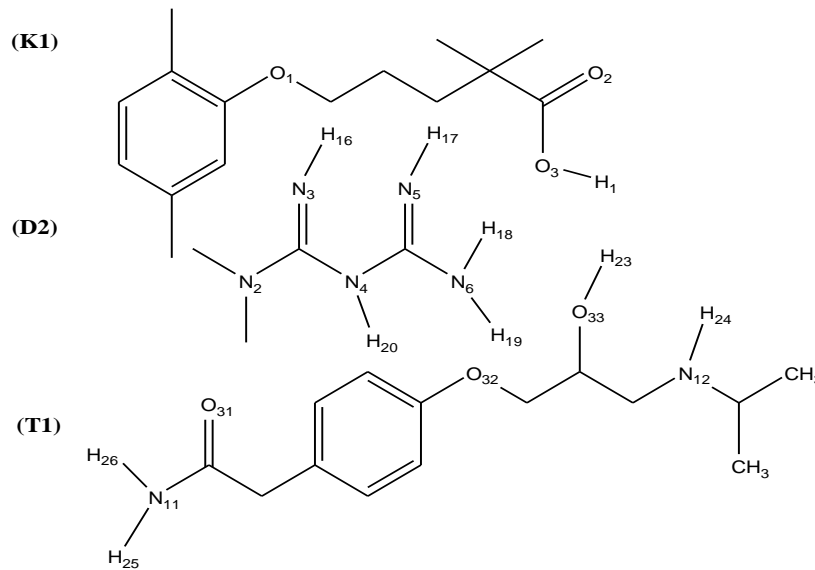

Şekil 3.45. K3-D2-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.110. K3-D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H20-O28	2,928	3,626	2,989	3,645	2,389	2,296	2,312	2,209
H18-O28	2,265	2,782	2,276	2,787	2,156	2,019	2,019	2,003
H19-O28	3,995	4,181	3,998	4,213	3,993	3,756	3,881	3,714
H19-O34	2,223	2,813	2,903	2,846	1,988	1,898	1,949	1,856
H27-N2	2,960	2,439	2,976	2,481	1,967	1,935	1,918	1,903
H20-O36	-	2,909	-	2,972	-	2,492	-	2,457
H17-O34	-	2,989	-	2,980	3,345	3,190	3,276	3,131

K3-D2-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.110'da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6'ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,856; 1,903; 2,003; 2,209; 2,457; 3,131; 3,714 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K'deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48'de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -406,519$ ve $\Delta G = -80,615$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

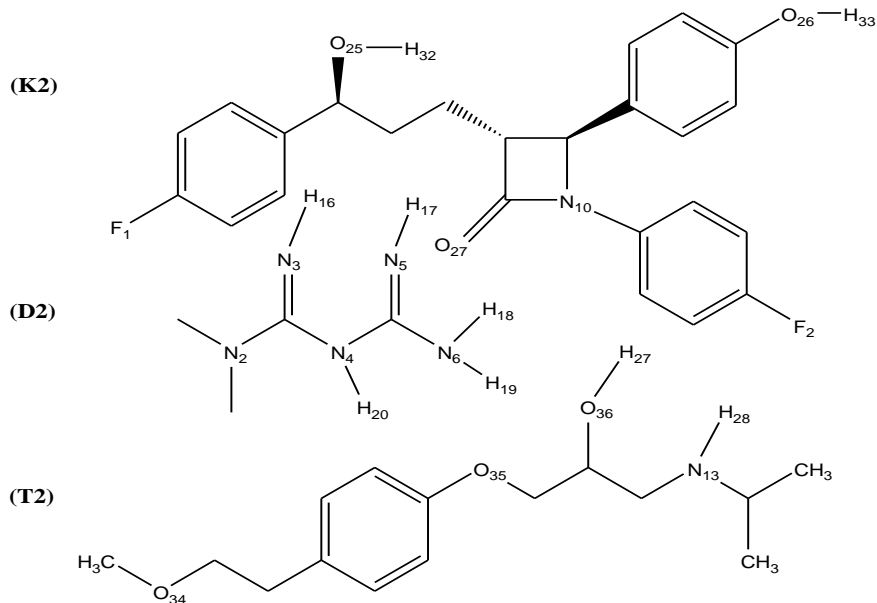

Şekil 3.46. K1-D2-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.111. K1-D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H18-O2	2,228	2,526	2,344	2,567	1,912	1,899	1,892	1,871
H1-N4	2,765	2,904	2,814	2,982	2,230	1,951	2,102	1,905
H20-O2	3,628	2,566	3,756	2,590	2,348	1,994	2,115	1,986
H19-O32	3,105	2,724	3,904	2,766	2,414	2,175	2,231	2,012
H24-N6	3,733	3,450	3,812	3,485	3,542	3,478	3,476	3,344

K1-D2-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.111’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,871; 1,905; 1,986; 2,012; 3,344 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -402,639$ ve $\Delta G = -64,772$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

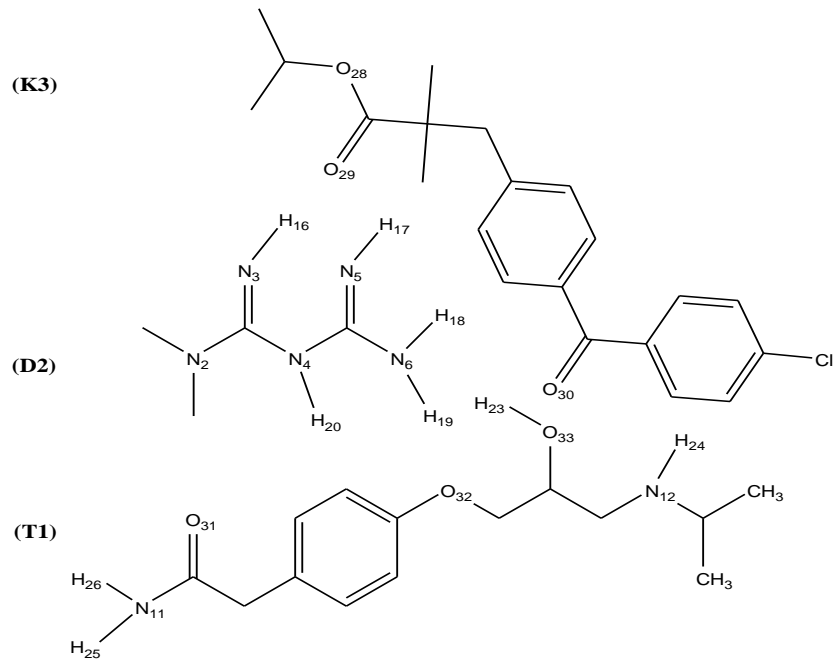

Şekil 3.47. K2-D2-T2 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.112. K2-D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H19-N10	2,728	3,126	2,745	3,675	2,119	2,015	1,993	2,008
H19-O27	2,665	2,604	2,690	2,711	2,246	2,267	2,125	2,112
H18-O27	3,787	3,698	3,792	3,703	3,189	3,018	3,012	2,987
H19-O34	3,126	2,813	3,389	2,890	1,941	1,842	1,815	1,725
H27-N2	2,260	2,439	2,743	2,532	1,986	1,934	1,908	1,881
H20-O36	4,642	2,647	4,981	2,711	-	2,472	-	2,324
H17-O34	-	2,943	-	2,998	3,805	3,565	3,676	3,238

K2-D2-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.112’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,725; 1,881; 2,008; 2,112; 2,324; 2,987; 3,238 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -402,598$ ve $\Delta G = -67,067$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

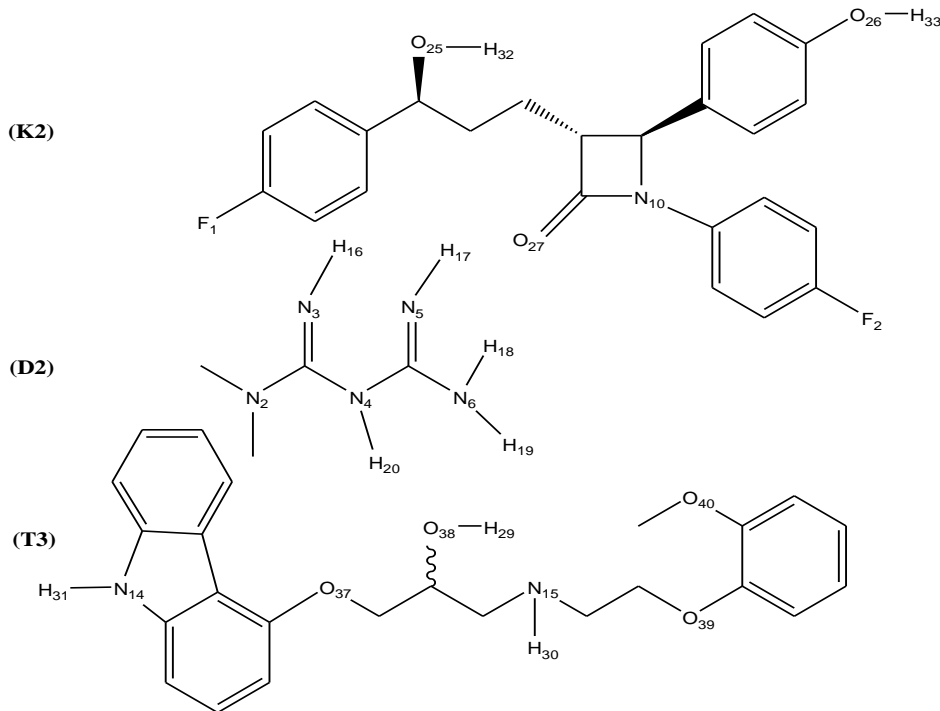

Şekil 3.48. K3-D2-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.113. K3-D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H20-O28	2,628	3,045	2,712	3,235	2,415	2,232	2,306	2,228
H18-O28	2,765	2,803	2,815	2,981	2,267	2,124	2,184	2,118
H19-O28	3,980	3,398	3,999	3,562	3,723	3,567	3,680	3,534
H19-O32	3,092	2,013	3,213	2,225	2,280	1,990	2,115	1,942
H24-N6	3,821	3,539	3,901	3,906	3,709	3,891	3,644	3,541

K3-D2-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.113’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,942; 2,118; 2,228; 3,534; 3,541 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -393,949$ ve $\Delta G = -73,687$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

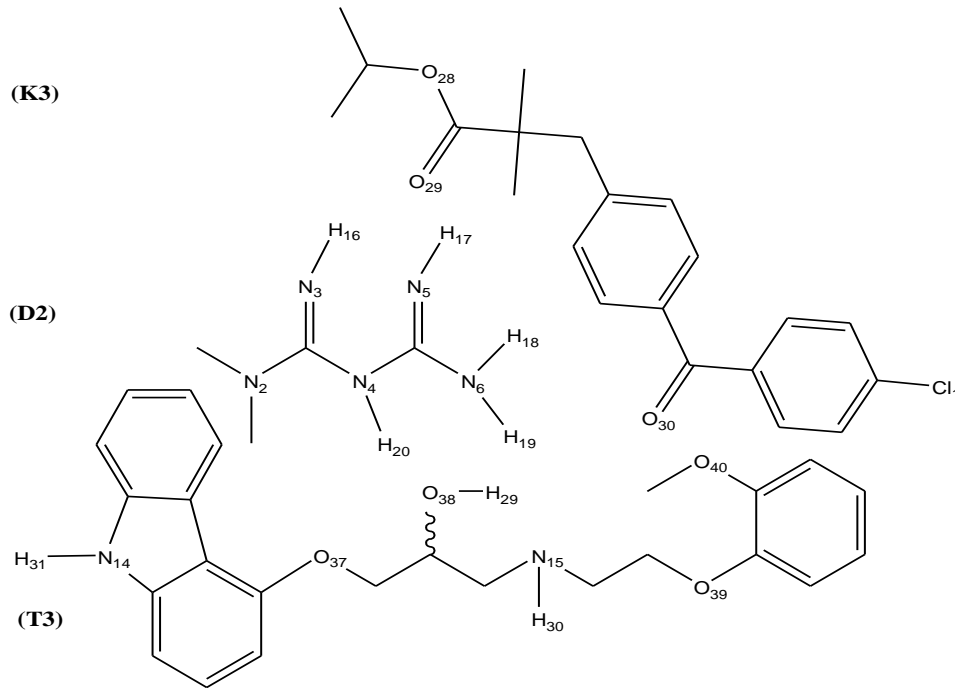

Şekil 3.49. K2-D2-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.114. K2-D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H19-N10	2,128	3,709	2,675	3,765	1,985	2,082	1,976	2,003
H19-O27	2,465	2,359	2,899	2,425	2,278	2,232	2,134	2,112
H18-O27	3,812	2,923	3,915	2,990	3,267	2,993	3,012	2,987
H19-O40	2,980	2,966	2,883	2,872	2,451	2,281	2,149	2,007
H19-O39	2,961	3,108	2,978	3,135	2,742	2,256	2,235	2,128
H29-N6	-	2,622	-	2,723	2,862	2,490	-	2,349
H18-O39	-	2,989	-	2,890	3,276	3,560	3,276	3,005

K2-D2-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.114’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,003; 2,007; 2,112; 2,128; 2,349; 2,987; 3,005 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -375,594$ ve $\Delta G = -76,745$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

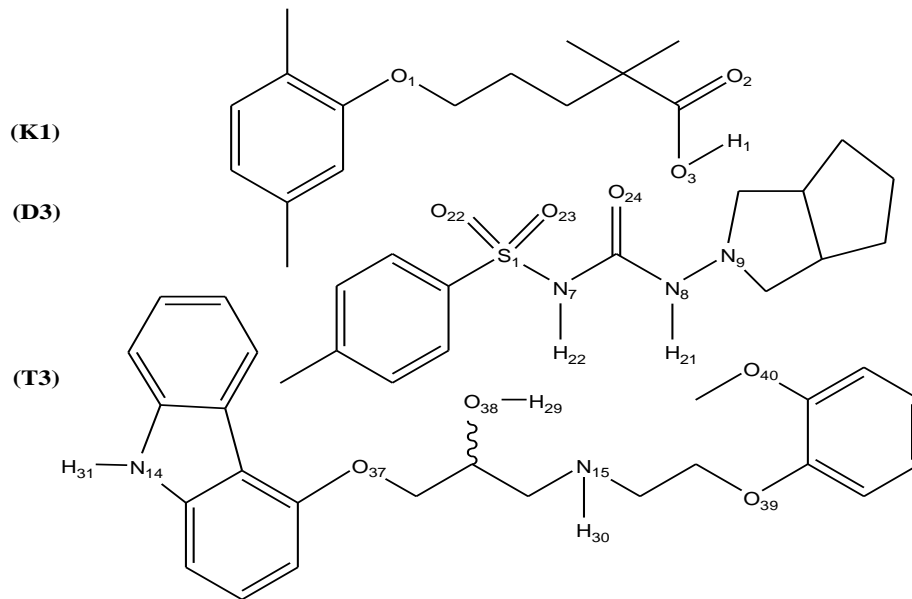

Şekil 3.50. K3-D2-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.115. K3-D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H20-O28	2,176	2,626	2,845	2,909	1,999	2,073	1,987	2,018
H18-O28	2,656	2,104	2,721	2,354	2,324	2,278	2,273	2,213
H19-O28	3,934	3,398	3,990	3,912	3,575	3,509	3,471	3,467
H19-O40	2,442	2,813	2,871	2,673	2,118	1,992	2,013	1,981
H19-O39	3,675	3,839	3,743	3,781	3,119	2,354	2,987	2,115
H29-N6	-	2,747	2,932	2,567	2,468	2,478	-	2,356
H18-O39	-	3,975	-	3,761	3,790	3,253	3,676	3,128

K3-D2-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.115’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,981; 2,018; 2,115; 2,213; 2,356; 3,128;3,467 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -351,800$ ve $\Delta G = -75,033$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

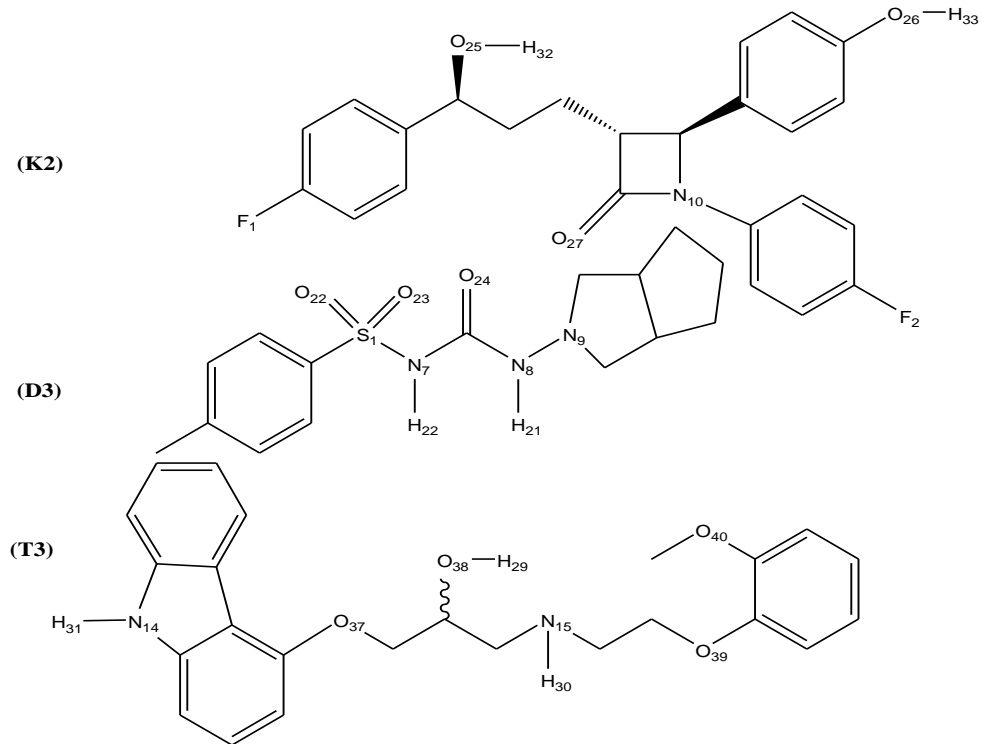

Şekil 3.51. K1-D3-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.116. K1-D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H1-O22	5,928	5,626	5,966	5,685	5,315	5,334	5,306	5,223
H1-O23	5,284	5,004	5,295	5,034	5,188	5,265	5,164	5,112
H22-O38	1,878	1,890	1,889	1,856	1,196	1,715	1,185	1,648
H21-O38	3,417	2,367	3,472	2,392	2,195	2,128	2,181	2,013
H29-N7	3,982	3,813	3,995	3,878	3,167	3,258	3,149	3,109
H29-N8	3,909	3,465	3,945	3,477	3,498	3,474	3,437	3,329

K1-D3-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.116’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,648; 2,013; 3,109; 3,329; 5,112; 5,223 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = -273,977$ ve $\Delta G = -85,686$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

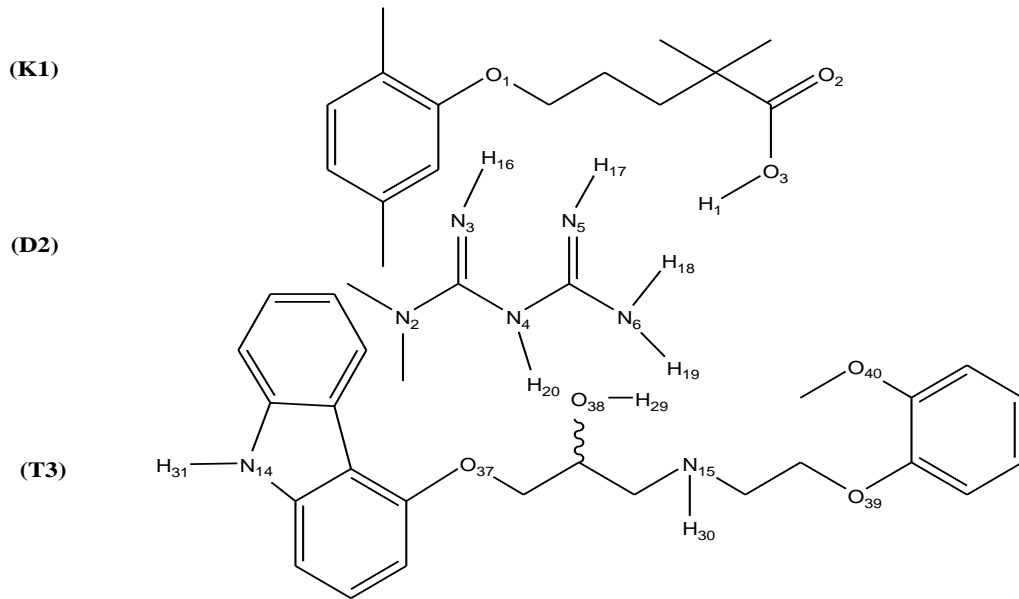

Şekil 3.52. K2-D3-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.117. K2-D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H22-O27	2,187	3,713	2,450	4,233	1,915	1,845	1,806	1,723
H22-N10	2,456	2,186	2,871	2,876	2,132	1,997	2,085	1,930
H21-O27	3,561	2,423	3,982	2,983	3,342	3,241	3,145	3,023
H22-O38	2,118	2,230	2,342	2,560	1,712	1,672	1,673	1,525
H21-O38	2,908	2,711	3,232	2,891	2,265	2,125	2,187	2,002
H29-N7	3,862	2,946	4,012	3,871	3,760	3,238	3,523	3,121
H29-N8	4,091	3,988	4,189	4,553	3,982	3,452	3,437	3,322

K2-D3-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.117’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,525; 1,723; 3,023; 3,121; 3,322 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f=66,767$ ve $\Delta G=-76,262$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

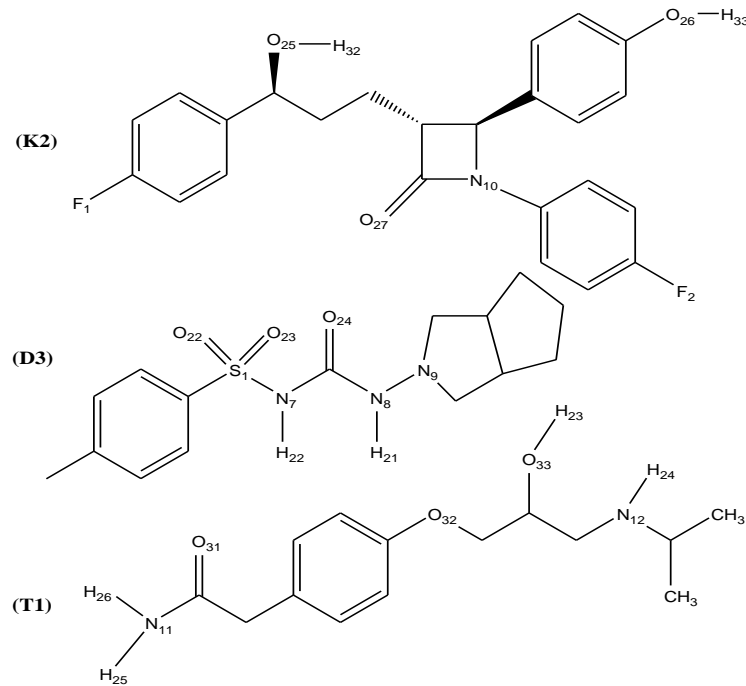

Şekil 3.53. K1-D2-T3 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.118. K1-D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H18-O2	1,928	2,626	2,186	2,768	1,906	2,005	1,892	1,859
H1-N4	2,341	2,118	2,811	2,234	2,164	2,010	1,892	1,870
H20-O2	3,017	2,008	2,941	2,119	2,381	1,715	1,981	1,674
H19-O40	3,278	2,813	2,981	2,867	3,649	1,974	1,949	1,887
H19-O39	3,123	3,125	3,227	3,614	3,237	2,293	2,237	2,102
H29-N6	2,722	2,647	2,815	2,689	-	2,412	-	2,341
H18-O39	-	2,844	-	2,890	3,811	3,086	3,676	3,009

K1-D2-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.118’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,674; 1,859; 1,870; 1,887; 2102; 2,341; 3,009 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f=183,112$ ve $\Delta G=-103,517$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Şekil 3.54. K2-D3-T1 moleküllerine ait molekül yapısı

Çizelge 3.119. K2-D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları

Bağ uzunlukları (Å)	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
H22-O27	2,121	2,626	2,768	2,872	2,036	1,993	1,991	1,987
H22-N10	2,076	2,061	2,263	2,088	1,998	1,985	1,987	1,965
H21-O27	3,986	3,398	3,997	3,423	3,861	3,745	3,714	3,672
H21-O31	2,944	2,884	2,990	2,976	2,732	2,623	2,652	2,588
H22-O31	2,422	2,398	2,564	2,451	1,945	1,914	1,913	1,897
H21-O32	4,814	4,826	4,981	4,987	4,560	4,451	4,456	4,356

K2-D3-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.119’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6’ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,897; 1,965; 1,987; 2,588; 3,672; 4,356 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 298 K’deki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.48’de verilen serbest enerji değerlerinin de ($\Delta G_f = 617,068$ ve $\Delta G = -66,801$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

3.2. İlaç Moleküllerinin Ab Initio Yöntemlerle Hesaplanması

İlaç moleküllerinin su ve kan fazında, fizikokimyasal ve termodinamik özellikleri ile yapısal parametreleri Gaussian 09W programında Hartree-Fock Metodu (Gill, 1993) ve Yoğunluk Fonksiyonu Teorisi (DFT/B3LYP) hibrit yaklaşımı ile hesaplanmıştır (Pople, 1979; Pulay, 1987; Özgür, 2014). Tekli ve ikili moleküllerde sulu ($\epsilon=78,4$) fazda, (6-31G(d,p), scrf=(scipcm,solvent=water), temperature=310), kan ($\epsilon=58$) fazında (6-31G(d,p), scrf=(scipcm,solvent=58), temperature=310), üçlü moleküllerde sulu ($\epsilon=78,4$) fazda HF/STO-3G, scrf=(solvent=water), scf=(tight,maxcycle=300), temperature=310, kan ($\epsilon=58$) fazında ise HF/STO-3G, scrf=(solvent=58), scf=(tight,maxcycle=300), temperature=310 temel setleri kullanılarak hesaplamalar yapılmıştır (Stewart, 2007, 2008; Akyüz, 2014).

3.2.1. Bilgisayar hesaplamaları sonucunda elde edilen değerler Ab Initio hesaplama sonuçları

Hesaplama sonuçlarından moleküllerin termal enerji (E_T), entropi (S), ortalama elektronik ve termal enerji (Sum of electronic and thermal Energies) E, ortalama elektronik ve termal entalpi (Sum of electronic and thermal Enthalpies) H, ortalama elektronik ve termal serbest enerji (Sum of electronic and thermal Free Energies) G, ikili ve üçlü ilaç moleküllerinin olası H-bağları okunmuştur. Bu değerlerden yararlanılarak Gibbs Serbert Enerjisi (G) değerleri, ürün ve etkileşim kararlılıkları hesaplanarak Çizelge 3.120-3.125’de verilmiştir.

Çizelge 3.120. Tekli ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310$ K’de DFT yöntemine göre hesaplama sonuçları

Bileşik	E_T (kcal/mol)	ΔS (cal/mol)	E (Hartree)	H (Hartree)	G (kcal/mol)
D1	471,508	227,706	-2387,102	-2387,101	-2387,214
D2	111,992	95,634	-432,736	-432,735	-432,782
D3	231,828	137,824	-1372,179	-1372,178	-1372,246
K1	226,158	137,431	-810,229	-810,228	-810,295
K2	264,574	177,711	-1406,921	-1406,920	-1407,008
K3	258,916	163,940	-1499,870	-1499,869	-1499,950
T1	229,086	133,432	-881,800	-881,799	-881,864
T2	252,347	146,024	-866,872	-866,871	-866,943
T3	304,536	185,712	-1340,427	-1340,426	-1340,518

6-31G(d,p) scrf=(scipcm,solvent=water),temperature=310

Çizelge 3.121. Tekli ilaç moleküllerinin kan ($\epsilon=58$) fazında $T=310$ K’de DFT yöntemine göre hesaplama sonuçları

Bileşik	E_T (kcal/mol)	ΔS (cal/mol)	E (Hartree)	H (Hartree)	G (kcal/mol)
D1	471,523	227,352	-2387,098	-2387,097	-2387,209
D2	111,931	95,840	-432,735	-432,734	-432,781
D3	231,823	138,026	-1372,175	-1372,174	-1372,242
K1	227,025	133,727	-810,218	-810,217	-810,283
K2	267,041	176,540	-1406,895	-1406,894	-1406,982
K3	259,697	163,159	-1499,860	-1499,859	-1499,940
T1	230,312	147,601	-881,797	-881,796	-881,869
T2	252,341	146,228	-866,872	-866,871	-866,944
T3	304,536	184,110	-1340,425	-1340,424	-1340,515

6-31G(d,p) scrf=(scipcm,solvent=58),temperature=310

Çizelge 3.122. İkili ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemine göre hesaplama sonuçları

Bileşik	E_T (kcal/mol)	ΔS (cal/mol)	E (Hartree)	H (Hartree)	G (kcal/mol)
K1-D1	763,341	330,634	-3160,279	-3160,278	-3160,435
K1-D2	336,961	163,854	-1243,166	-1243,165	-1243,246
K1-D3	475,789	201,237	-2182,592	-2182,591	-2182,690
K1-T1	456,248	194,100	-1692,225	-1692,224	-1692,320
K1-T2	478,824	209,251	-1677,296	-1677,295	-1677,398
K1-T3	530,002	224,493	-2150,862	-2150,861	-2150,972
K2-D1	725,958	245,411	-3822,481	-3822,482	-3822,601
K2-D2	380,362	193,467	-1839,557	-1839,556	-1839,652
K2-D3	378,052	222,972	-1839,964	-1839,963	-1840,074
K2-T1	538,503	263,006	-2262,021	-2262,020	-2262,145
K2-T2	519,376	271,112	-2274,101	-2274,100	-2274,234
K2-T3	574,229	313,211	-2747,020	-2747,019	-2747,174
K3-D1	839,938	260,786	-3816,386	-3816,385	-3816,509
K3-D2	372,865	220,076	-1932,596	-1932,595	-1932,703
K3-D3	493,607	258,772	-2872,011	-2872,010	-2872,138
K3-T1	503,780	263,233	-2381,635	-2381,634	-2381,764
K3-T2	514,179	271,329	-2366,720	-2366,719	-2366,853
K3-T3	564,896	293,371	-2840,304	-2840,303	-2840,448
D1-T1	742,546	295,598	-3230,751	-3230,751	-3230,891
D1-T2	766,253	310,051	-3215,922	-3215,921	-3216,069
D1-T3	821,380	321,163	-3683,894	3683,893	-3684,046
D2-T1	343,197	174,350	-1314,561	-1314,560	-1314,647
D2-T2	365,164	171,354	-1299,643	-1299,642	-1299,727
D2-T3	418,021	194,044	-1773,209	-1773,208	-1773,304
D3-T1	464,366	215,652	-2253,991	-2253,990	-2254,097
D3-T2	483,666	205,632	-2239,064	-2239,063	-2239,165
D3-T3	487,033	243,889	-2239,053	-2239,052	-2239,172

6-31G(d,p) / 6,31+G(d,p) scrf=(scipcm,solvent=water),temperature=310

Çizelge 3.123. İkili ilaç moleküllerinin kan ($\epsilon=58$) fazında T=310 K’de DFT yöntemine göre hesaplama sonuçları

Bileşik	E_T (kcal/mol)	ΔS (cal/mol)	E (Hartree)	H (Hartree)	G (kcal/mol)
K1-D1	742,298	299,430	-3230,821	-3230,820	-3230,962
K1-D2	337,089	162,646	-1243,162	-1243,161	-1243,242
K1-D3	457,989	199,175	-2182,585	-2182,584	-2182,683
K1-T1	459,503	198,426	-1691,821	-1691,820	-1691,918
K1-T2	481,532	207,203	-1676,900	-1676,899	-1677,001
K1-T3	530,713	234,046	-2150,856	-2150,856	-2150,971
K2-D1	849,961	250,407	-3722,484	-3722,483	-3722,602
K2-D2	379,609	231,560	-1839,965	-1839,964	-1840,079
K2-D3	378,084	221,867	-1839,957	-1839,956	-1840,066
K2-T1	500,426	226,396	-2288,493	-2288,492	-2288,604
K2-T2	522,665	277,947	-2273,555	-2273,554	-2273,692
K2-T3	603,719	261,361	-2715,131	-2715,130	-2715,254
K3-D1	921,935	276,781	-4216,381	-4216,382	-4216,503
K3-D2	372,908	220,612	-1932,590	-1932,589	-1932,698
K3-D3	493,596	259,467	-2872,005	-2872,004	-2872,132
K3-T1	492,624	251,360	-2381,179	-2381,178	-2381,303
K3-T2	516,947	269,663	-2366,256	-2366,255	-2366,388
K3-T3	564,980	292,343	-2840,298	-2840,297	-2840,441
D1-T1	742,295	299,430	-3230,821	-3230,820	-3230,957
D1-T2	763,715	286,815	-3215,991	-3215,990	-3216,127
D1-T3	898,339	255,246	-3656,831	-3656,830	-3656,951
D2-T1	343,256	174,288	-1314,558	-1314,557	-1314,643
D2-T2	365,231	170,984	-1299,641	-1299,640	-1299,724
D2-T3	418,066	193,912	-1773,206	-1773,205	-1773,301
D3-T1	463,888	205,986	-2253,985	-2253,984	-2254,086
D3-T2	483,840	203,948	-2239,058	-2239,057	-2239,158
D3-T3	487,089	242,821	-2239,047	-2239,046	-2239,166

6-31G(d,p) scrf=(scipcm,solvent=58),temperature=310

Çizelge 3.124. Üçlü ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemine göre hesaplama sonuçları

Bileşik	E_T (kcal/mol)	ΔS (cal/mol)	E (Hartree)	H (Hartree)	G (kcal/mol)
K1-D1-T1	1104,072	457,136	-4002,419	-4002,418	-4002,636
K1-D1-T2	1132,412	451,628	-3987,806	-3987,805	-3988,019
K1-D1-T3	1135,765	327,714	-4450,041	-4450,040	-4450,196
K1-D2-T1	672,889	335,389	-2084,575	-2084,574	-2084,733
K1-D2-T2	678,025	230,569	-2069,035	-2069,034	-2069,144
K1-D2-T3	753,591	334,659	-2534,698	-2534,697	-2534,856
K1-D3-T1	813,223	379,221	-3008,665	-3008,664	-3008,844
K1-D3-T2	840,246	397,271	-2994,051	-2994,050	-2994,238
K1-D3-T3	893,382	407,482	-3458,590	-3458,589	-3458,783
K2-D1-T1	1121,113	309,674	-4587,386	-4587,385	-4587,532
K2-D1-T2	1135,444	356,089	-4571,950	-4571,949	-4572,118
K2-D1-T3	1224,948	532,195	-5038,229	-5038,228	-5038,481
K2-D2-T1	713,352	360,041	-2670,346	-2670,345	-2670,516
K2-D2-T2	740,181	367,519	-2655,707	-2655,706	-2655,881
K2-D2-T3	782,117	294,827	-3120,306	-3120,305	-3120,445
K2-D3-T1	839,048	291,362	-3594,167	-3594,166	-3594,304
K2-D3-T2	868,061	301,827	-3579,579	-3579,578	-3579,722
K2-D3-T3	931,124	381,148	-4044,497	-4044,496	-4044,677
K3-D1-T1	1136,695	520,592	-4681,880	-4681,879	-4682,126
K3-D1-T2	1164,703	495,503	-4667,286	-4667,285	-4667,520
K3-D1-T3	1220,251	504,538	-5131,984	-5131,983	-5132,223
K3-D2-T1	708,767	363,751	-2764,084	-2764,083	-2764,255
K3-D2-T2	730,137	304,492	-2749,470	-2749,470	-2749,614
K3-D2-T3	792,027	384,391	-3214,184	-3214,183	-3214,366
K3-D3-T1	847,014	394,532	-3688,184	-3688,184	-3688,371
K3-D3-T2	865,713	329,376	-3673,535	-3673,534	-3673,690
K3-D3-T3	918,992	314,994	-4138,000	-4137,999	-4138,149

hf/sto-3g scrf=(solvent=water), scf=(tight,maxcycle=300), temperature=310

Çizelge3.125. Üçlü ilaç moleküllerinin kan ($\epsilon=58$) fazında T=310 K’de DFT yöntemine göre hesaplama sonuçları

Bileşik	E_T (kcal/mol)	ΔS (cal/mol)	E (Hartree)	H (Hartree)	G (kcal/mol)
K1-D1-T1	1211,176	461,245	-4002,423	-4002,425	-4002,428
K1-D1-T2	1425,483	487,615	-3987,825	-3987,828	-3988,821
K1-D1-T3	1278,246	337,705	-4450,057	-4450,056	-4450,058
K1-D2-T1	714,231	345,398	-2084,590	-2084,592	-2084,593
K1-D2-T2	778,987	241,589	-2069,053	-2069,051	-2069,054
K1-D2-T3	796,432	387,178	-2534,711	-2534,710	-2534,709
K1-D3-T1	928,098	396,248	-3008,684	-3008,681	-3008,683
K1-D3-T2	921,456	407,290	-2994,067	-2994,068	-2994,065
K1-D3-T3	993,564	412,487	-3458,611	-3458,592	-3458,598
K2-D1-T1	1287,546	318,612	-4587,314	-4587,318	-4587,316
K2-D1-T2	1276,354	376,219	-4571,976	-4571,972	-4572,978
K2-D1-T3	1398,212	542,453	-5038,246	-5038,241	-5038,241
K2-D2-T1	865,091	374,243	-2670,364	-2670,361	-2670,366
K2-D2-T2	845,342	371,679	-2655,724	-2655,723	-2655,721
K2-D2-T3	881,821	299,876	-3120,327	-3120,322	-3120,325
K2-D3-T1	940,087	303,262	-3594,182	-3594,187	-3594,184
K2-D3-T2	976,121	317,873	-3579,598	-3579,592	-3579,596
K2-D3-T3	991,091	396,287	-4044,512	-4044,498	-4044,499
K3-D1-T1	1221,654	536,932	-4681,802	-4681,807	-4682,806
K3-D1-T2	1264,999	501,518	-4667,204	-4667,209	-4667,200
K3-D1-T3	1320,761	509,563	-5131,906	-5131,901	-5132,903
K3-D2-T1	823,790	376,792	-2764,005	-2764,009	-2764,008
K3-D2-T2	830,145	323,498	-2749,492	-2749,498	-2749,494
K3-D2-T3	895,098	396,401	-3214,102	-3214,100	-3214,106
K3-D3-T1	976,675	398,851	-3688,104	-3688,101	-3688,108
K3-D3-T2	975,925	345,371	-3673,551	-3673,555	-3673,550
K3-D3-T3	988,987	324,112	-4138,023	-4137,028	-4138,029

hf/sto-3g scrf=(solvent=58),scf=(tight,maxcycle=300), temperature=310

3.2.2. DFT yöntemine göre ürün kararlılıkları

Ürünlerin kararlılıkları, ΔE_T için Çizelge 3.120-3.125'deki veriler kullanılarak, ΔG için Eşitlik 3.2'deki $\Delta G = \Delta H - T\Delta S$ ifadeleri kullanılarak elde edilmiştir ve Çizelge 3.126-3.131'de verilmiştir.

Çizelge 3.126. Tekli ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları

Bileşik	ΔE_T (kcal/mol)	Bileşik	ΔG (kcal/mol)
D2	111,992	D1	-2387,214
K1	226,158	K3	-1499,951
T1	229,086	K2	-1407,008
D3	231,828	D3	-1372,246
T2	252,347	T3	-1340,518
K3	258,916	T1	-881,864
K2	264,574	T2	-866,943
T3	304,536	K1	-810,295
D1	471,508	D2	-432,782

Çizelge 3.127. Tekli ilaç moleküllerinin kan ($\epsilon=58$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları

Bileşik	ΔE_T (kcal/mol)	Bileşik	ΔG (kcal/mol)
D2	111,931	D1	-2387,209
K1	227,025	K3	-1499,942
T1	230,312	K2	-1406,982
D3	231,823	D3	-1372,242
T2	252,341	T3	-1340,515
K3	259,697	T1	-881,869
K2	267,041	T2	-866,944
T3	304,536	K1	-810,283
D1	471,523	D2	-432,781

Çizelge 3.128. İkili ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında T=310 K'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları

Bileşik	ΔE_T (kcal/mol)	Bileşik	ΔG (kcal/mol)
K1-D2	336,961	K2-D1	-3822,601
D2-T1	343,197	K3-D1	-3816,509
D2-T2	365,164	D1-T3	-3684,046
K3-D2	372,865	D1-T1	-3230,891
K2-D3	378,052	D1-T2	-3216,069
K2-D2	380,362	K1-D1	-3160,435
D2-T3	418,021	K3-D3	-2872,138
K1-T1	456,248	K3-T3	-2840,448
D3-T1	464,366	K2-T3	-2747,174
K1-D3	475,789	K3-T1	-2381,764
K1-T2	478,824	K3-T2	-2366,853
D3-T2	483,666	K2-T2	-2274,234
D3-T3	487,033	K2-T1	-2262,145
K3-D3	493,607	D3-T1	-2254,097
K3-T1	503,780	D3-T3	-2239,172
K3-T2	514,179	D3-T2	-2239,165
K2-T2	519,376	K1-D3	-2182,690
K1-T3	530,002	K1-T3	-2150,972
K2-T1	538,503	K3-D2	-1932,703
K3-T3	564,896	K2-D3	-1840,074
K2-T3	574,229	K2-D2	-1839,652
K2-D1	725,958	D2-T3	-1773,304
D1-T1	742,546	K1-T1	-1692,326
K1-D1	763,341	K1-T2	-1677,398
D1-T2	766,253	D2-T1	-1314,647
D1-T3	821,380	D2-T2	-1299,727
K3-D1	839,938	K1-D2	-1243,246

Çizelge 3.129. İkili ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=58$) fazında T=310 K'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları

Bileşik	ΔE_T (kcal/mol)	Bileşik	ΔG (kcal/mol)
K1-D2	337,089	K3-D1	-4216,503
D2-T1	343,256	K2-D1	-3722,602
D2-T2	365,231	D1-T3	-3656,951
K3-D2	372,908	K1-D1	-3230,962
K2-D3	378,084	D1-T1	-3230,957
K2-D2	379,609	D1-T2	-3216,127
D2-T3	418,066	K3-D3	-2872,132
K1-D3	457,989	K3-T3	-2840,441
K1-T1	459,503	K2-T3	-2715,254
D3-T1	463,888	K3-T1	-2381,303
K1-T2	481,532	K3-T2	-2366,388
D3-T2	483,840	K2-T1	-2288,604
D3-T3	487,089	K2-T2	-2273,692
K3-T1	492,624	D3-T1	-2254,086
K3-D3	493,596	D3-T3	-2239,166
K2-T1	500,426	D3-T2	-2239,158
K3-T2	516,947	K1-D3	-2182,683
K2-T2	522,665	K1-T3	-2150,971
K1-T3	530,713	K3-D2	-1932,698
K3-T3	564,980	K2-D2	-1840,079
K2-T3	603,719	K2-D3	-1840,066
K1-D1	742,298	D2-T3	-1773,301
D1-T1	742,295	K1-T1	-1691,918
D1-T2	763,715	K1-T2	-1677,001
K2-D1	849,961	D2-T1	-1314,643
K3-D1	921,935	D2-T2	-1299,724
D1-T3	898,339	K1-D2	-1243,242

Çizelge 3.130. Üçlü ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310$ K'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları

Bileşik	ΔE_T (kcal/mol)	Bileşik	ΔG (kcal/mol)
K1-D2-T1	672,889	K3-D1-T3	-5132,223
K1-D2-T2	678,025	K2-D1-T3	-5038,481
K3-D2-T1	708,767	K3-D1-T1	-4682,126
K2-D2-T1	713,352	K3-D1-T2	-4667,520
K3-D2-T2	730,137	K2-D1-T1	-4587,532
K2-D2-T2	740,181	K2-D1-T2	-4572,118
K1-D2-T3	753,591	K1-D1-T3	-4450,196
K2-D2-T3	782,117	K3-D3-T3	-4138,149
K3-D2-T3	792,027	K2-D3-T3	-4044,677
K1-D3-T1	813,223	K1-D1-T1	-4002,636
K2-D3-T1	839,048	K1-D1-T2	-3988,019
K1-D3-T2	840,246	K3-D3-T1	-3688,371
K3-D3-T1	847,014	K3-D3-T2	-3673,690
K3-D3-T2	865,713	K2-D3-T1	-3594,304
K2-D3-T2	868,061	K2-D3-T2	-3579,722
K1-D3-T3	893,382	K1-D3-T3	-3458,783
K3-D3-T3	918,992	K3-D2-T3	-3214,366
K2-D3-T3	931,124	K2-D2-T3	-3120,445
K1-D1-T1	1104,072	K1-D3-T1	-3008,844
K2-D1-T1	1121,113	K1-D3-T2	-2994,238
K1-D1-T2	1132,412	K3-D2-T1	-2764,255
K2-D1-T2	1135,444	K3-D2-T2	-2749,614
K1-D1-T3	1135,765	K2-D2-T1	-2670,516
K3-D1-T1	1136,695	K2-D2-T2	-2655,881
K3-D1-T2	1164,703	K1-D2-T3	-2534,856
K3-D1-T3	1220,251	K1-D2-T1	-2084,733
K2-D1-T3	1224,948	K1-D2-T2	-2069,144

Çizelge 3.131. Üçlü ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=58$) fazında $T=310\text{ K}$ 'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen ürün kararlılıkları

Bileşik	ΔE_T (kcal/mol)	Bileşik	ΔG (kcal/mol)
K1-D2-T1	714,231	K3-D1-T3	-5132,903
K1-D2-T2	778,987	K2-D1-T3	-5038,241
K1-D2-T3	796,432	K3-D1-T1	-4682,806
K3-D2-T1	823,790	K3-D1-T2	-4667,200
K3-D2-T2	830,145	K2-D1-T1	-4587,316
K2-D2-T2	845,342	K2-D1-T2	-4572,978
K2-D2-T1	865,091	K1-D1-T3	-4450,058
K2-D2-T3	881,821	K3-D3-T3	-4138,029
K3-D2-T3	895,098	K2-D3-T3	-4044,499
K1-D3-T2	921,456	K1-D1-T1	-4002,428
K1-D3-T1	928,098	K1-D1-T2	-3988,821
K2-D3-T1	940,087	K3-D3-T1	-3688,108
K3-D3-T2	975,925	K3-D3-T2	-3673,550
K2-D3-T2	976,121	K2-D3-T1	-3594,184
K3-D3-T1	976,675	K2-D3-T2	-3579,596
K3-D3-T3	988,987	K1-D3-T3	-3458,598
K2-D3-T3	991,091	K3-D2-T3	-3214,106
K1-D3-T3	993,564	K2-D2-T3	-3120,325
K1-D1-T1	1211,176	K1-D3-T1	-3008,683
K3-D1-T1	1221,654	K1-D3-T2	-2994,065
K3-D1-T2	1264,999	K3-D2-T1	-2764,008
K2-D1-T2	1276,354	K3-D2-T2	-2749,494
K1-D1-T3	1278,246	K2-D2-T1	-2670,366
K2-D1-T1	1287,546	K2-D2-T2	-2655,721
K3-D1-T3	1320,761	K1-D2-T3	-2534,709
K2-D1-T3	1398,212	K1-D2-T1	-2084,593
K1-D1-T2	1425,483	K1-D2-T2	-2069,054

Oluşan ürünlerin kararlılıkları için DFT yöntemi ile sulu çözeltide ve kan fazında T=310 K’de hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerleri kıyaslandığında; ΔE_T değerleri için, sulu çözeltide D2, K1-D2 ve K1-D2-T1, kan fazında ise D2, K2-D1 ve K1-D2-T1 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.126, 3.128, 3.130).

Oluşan ürünlerin kararlılıkları için DFT yöntemi ile sulu çözeltide ve kan fazında T=310 K’de hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerleri kıyaslandığında; ΔG değerleri için, sulu çözeltide D1, K2-D1 ve K3-D1-T3 moleküllerinin, kan fazında ise D1, K3-D1, K3-D1-T3 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.127, 3.129, 3.131).

Oluşan ürünlerin kararlılıklarında ΔE_T değerlerinin ΔG değerlerine göre çok daha düşük değerler olması ΔE_T değerlerinin daha kararlı olduğunu göstermiştir. Fakat Çizelge 3.126-3.131 genel olarak incelendiğinde ΔG değerlerinin tamamının (-) enerjili daha düşük değerlerden oluşması, ΔG ’nin daha kararlı olup bu ilaç molekülleri için ürün oluşumunun ΔG (termodinamik) yönünde gerçekleştiğini göstermektedir.. Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması Çizelge 3.132’de verilmiştir.

Çizelge 3.132: Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması

Molekül	ΔE_T		ΔG	
	310 K	310K	310 K	310 K
	SU	KAN	SU	KAN
Tekli	D2	D2	D1	D1
İkili	K1-D2	K1-D2	K2-D1	K3-D1
Üçlü	K1-D2-T1	K1-D2-T1	K3-D1-T3	K3-D1-T3

3.2.3. DFT yöntemine göre etkileşim kararlılıkları

Eşitlik 3.5 ve 3.4 kullanılarak elde edilen $\delta\Delta E_T$ ve $\delta\Delta G$ değerleri etkileşim kararlılıkları göstermek üzere Çizelge 3.133-3.136'da verilmiştir.

Reaktif (tekli yada ikili) \longrightarrow Ürünler (ikili yada üçlü)

$$\delta\Delta E_T = \Delta E_{f \text{ ürün}} - \Delta E_{f \text{ reaktif}} \quad (3.5)$$

$$\delta\Delta E_T = \Delta E_T (K1-D1) - (\Delta E_T (K1) + \Delta E_T (D1))$$

$$\delta\Delta E_T = (763,341 \text{ kcal/mol}) - ((226,158 \text{ kcal/mol}) + (471,508 \text{ kcal/mol}))$$

$$\delta\Delta E_T = 65,675 \text{ kcal/mol}$$

$$\delta\Delta G = \Delta G_{\text{ürün}} - \Delta G_{\text{reaktif}} \quad (3.4)$$

$$\delta\Delta G = \Delta G (K1-D1) - (\Delta G (K1) + \Delta G (D1))$$

$$\delta\Delta G = (-3160,435 \text{ kcal/mol}) - ((-810,295 \text{ kcal/mol}) + (-2387,214 \text{ kcal/mol}))$$

$$\delta\Delta G = 37,074 \text{ kcal/mol}$$

Çizelge 3.133. İkili ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310\text{ K}$ 'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları

Molekül	ΔE_T ürün (kcal/mol)	ΔE_T reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta E_T$ (kcal/mol)	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G$
K1-D1	763,341	226,158	471,508	65,675	-3160,435	-810,295	-2387,214	37,074
K1-D2	336,961	226,158	111,99	-1,187	-1243,246	-810,295	-432,782	-0,169
K1-D3	475,789	226,158	231,828	17,803	-2182,69	-810,295	-1372,246	-0,149
K1-T1	456,248	226,158	229,086	1,004	-1692,32	-810,295	-881,864	-0,161
K1-T2	478,824	226,158	252,347	0,319	-1677,398	-810,295	-866,943	-0,160
K1-T3	530,002	226,158	304,536	-0,692	-2150,972	-810,295	-1340,518	-0,159
K2-D1	725,958	264,574	471,508	-10,124	-3822,601	-1407,008	-2387,214	-28,379
K2-D2	380,362	264,574	111,99	3,798	-1839,652	-1407,008	-432,782	0,138
K2-D3	378,052	264,574	231,828	-118,350	-1840,074	-1407,008	-1372,246	939,18
K2-T1	538,503	264,574	229,086	44,843	-2262,145	-1407,008	-881,864	26,727
K2-T2	519,376	264,574	252,347	2,455	-2274,234	-1407,008	-866,943	-0,283
K2-T3	574,229	264,574	304,536	5,119	-2747,174	-1407,008	-1340,518	0,352
K3-D1	839,938	258,916	471,508	109,514	-3816,509	-1499,95	-2387,214	70,655
K3-D2	372,865	258,916	111,99	1,959	-1932,703	-1499,95	-432,782	0,029
K3-D3	493,607	258,916	231,828	2,863	-2872,138	-1499,95	-1372,246	0,058
K3-T1	503,78	258,916	229,086	15,778	-2381,764	-1499,95	-881,864	0,050
K3-T2	514,179	258,916	252,347	2,916	-2366,853	-1499,95	-866,943	0,040
K3-T3	564,896	258,916	304,536	1,444	-2840,448	-1499,95	-1340,518	0,020
D1-T1	742,546	471,508	229,086	41,952	-3230,891	-2387,214	-881,864	38,187
D1-T2	766,253	471,508	252,347	42,398	-3216,069	-2387,214	-866,943	38,088
D1-T3	821,38	471,508	304,536	45,336	-3684,046	-2387,214	-1340,518	43,686
D2-T1	343,197	111,99	229,086	2,121	-1314,647	-432,782	-881,864	-0,001
D2-T2	365,164	111,99	252,347	0,827	-1299,727	-432,782	-866,943	-0,002
D2-T3	418,021	111,99	304,536	1,495	-1773,304	-432,782	-1340,518	-0,004
D3-T1	464,366	231,828	229,086	3,452	-2254,097	-1372,246	-881,864	0,013
D3-T2	483,666	231,828	252,347	-0,509	-2239,165	-1372,246	-866,943	0,024
D3-T3	487,033	231,828	304,536	-49,331	-2239,172	-1372,246	-1340,518	473,592

Çizelge 3.134. İkili ilaç moleküllerinin kan ($\epsilon=58$) fazında T=310 K’de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları

Molekül	ΔE_T ürün (kcal/mol)	ΔE_T reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta E_T$ (kcal/mol)	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)		$\delta\Delta G$
K1-D1	742,298	227,025	471,523	43,750	-3230,962	-810,283	-2387,209	-33,470
K1-D2	337,089	227,025	111,931	-1,867	-1243,242	-810,283	-432,781	-0,178
K1-D3	457,989	227,025	231,823	-0,859	-2182,683	-810,283	-1372,242	-0,158
K1-T1	459,503	227,025	230,312	2,166	-1691,918	-810,283	-881,869	0,234
K1-T2	481,532	227,025	252,341	2,166	-1677,001	-810,283	-866,944	0,226
K1-T3	530,713	227,025	304,536	-0,848	-2150,971	-810,283	-1340,515	-0,173
K2-D1	849,961	267,041	471,523	111,397	-3722,602	-1406,982	-2387,209	71,589
K2-D2	379,609	267,041	111,931	0,637	-1840,079	-1406,982	-432,781	-0,316
K2-D3	378,084	267,041	231,823	-120,780	-1840,066	-1406,982	-1372,242	939,158
K2-T1	500,426	267,041	230,312	3,073	-2288,604	-1406,982	-881,869	0,247
K2-T2	522,665	267,041	252,341	3,283	-2273,692	-1406,982	-866,944	0,234
K2-T3	603,719	267,041	304,536	32,142	-2715,254	-1406,982	-1340,515	32,243
K3-D1	921,935	259,697	471,523	190,715	-4216,503	-1499,94	-2387,209	-329,354
K3-D2	372,908	259,697	111,931	1,280	-1932,698	-1499,94	-432,781	0,023
K3-D3	493,596	259,697	231,823	2,076	-2872,132	-1499,94	-1372,242	0,050
K3-T1	492,624	259,697	230,312	2,615	-2381,303	-1499,94	-881,869	0,506
K3-T2	516,947	259,697	252,341	4,909	-2366,388	-1499,94	-866,944	0,496
K3-T3	564,98	259,697	304,536	0,747	-2840,441	-1499,94	-1340,515	0,014
D1-T1	742,295	471,523	230,312	40,460	-3230,957	-2387,209	-881,869	38,121
D1-T2	763,715	471,523	252,341	39,851	-3216,127	-2387,209	-866,944	38,026
D1-T3	898,339	471,523	304,536	122,280	-3656,951	-2387,209	-1340,515	70,773
D2-T1	343,256	111,931	230,312	1,013	-1314,643	-432,781	-881,869	0,007
D2-T2	365,231	111,931	252,341	0,959	-1299,724	-432,781	-866,944	0,001
D2-T3	418,066	111,931	304,536	1,599	-1773,301	-432,781	-1340,515	-0,005
D3-T1	463,888	231,823	230,312	1,753	-2254,086	-1372,242	-881,869	0,025
D3-T2	483,84	231,823	252,341	-0,324	-2239,158	-1372,242	-866,944	0,028
D3-T3	487,089	231,823	304,536	-49,270	-2239,166	-1372,242	-1340,515	473,591

Çizelge 3.135. Üçlü ilaç moleküllerinin su ($\epsilon=78,4$) fazında $T=310\text{ K}$ 'de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları

Molekül	ΔE_T ürün (kcal/mol)	ΔE_T reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta E_T$ (kcal/mol)	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)			$\delta\Delta G$
K1-D1-T1	1104,072	226,158	471,508	229,086	177,320	-4002,636	-810,295	-2387,21	-881,86	76,737
K1-D1-T2	1132,412	226,158	471,508	252,347	182,399	-3988,019	-810,295	-2387,21	-866,94	76,433
K1-D1-T3	1135,765	226,158	471,508	304,536	133,563	-4450,196	-810,295	-2387,21	-1340,5	87,831
K1-D2-T1	672,889	226,158	111,99	229,086	105,655	-2084,733	-810,295	-432,782	-881,86	40,208
K1-D2-T2	678,025	226,158	111,99	252,347	87,530	-2069,144	-810,295	-432,782	-866,94	40,876
K1-D2-T3	753,591	226,158	111,99	304,536	110,907	-2534,856	-810,295	-432,782	-1340,5	48,739
K1-D3-T1	813,223	226,158	231,828	229,086	126,151	-3008,844	-810,295	-1372,25	-881,86	55,561
K1-D3-T2	840,246	226,158	231,828	252,347	129,913	-2994,238	-810,295	-1372,25	-866,94	55,246
K1-D3-T3	893,382	226,158	231,828	304,536	130,860	-3458,783	-810,295	-1372,25	-1340,5	64,276
K2-D1-T1	1121,113	264,574	471,508	229,086	155,945	-4587,532	-1407,01	-2387,21	-881,86	88,554
K2-D1-T2	1135,444	264,574	471,508	252,347	147,015	-4572,118	-1407,01	-2387,21	-866,94	89,047
K2-D1-T3	1224,948	264,574	471,508	304,536	184,330	-5038,481	-1407,01	-2387,21	-1340,5	96,259
K2-D2-T1	713,352	264,574	111,99	229,086	107,702	-2670,516	-1407,01	-432,782	-881,86	51,138
K2-D2-T2	740,181	264,574	111,99	252,347	111,270	-2655,881	-1407,01	-432,782	-866,94	50,852
K2-D2-T3	782,117	264,574	111,99	304,536	101,017	-3120,445	-1407,01	-432,782	-1340,5	59,863
K2-D3-T1	839,048	264,574	231,828	229,086	113,560	-3594,304	-1407,01	-1372,25	-881,86	66,814
K2-D3-T2	868,061	264,574	231,828	252,347	119,312	-3579,722	-1407,01	-1372,25	-866,94	66,475
K2-D3-T3	931,124	264,574	231,828	304,536	130,186	-4044,677	-1407,01	-1372,25	-1340,5	75,095
K3-D1-T1	1136,695	258,916	471,508	229,086	177,185	-4682,126	-1499,95	-2387,21	-881,86	86,902
K3-D1-T2	1164,703	258,916	471,508	252,347	181,932	-4667,520	-1499,95	-2387,21	-866,94	86,587
K3-D1-T3	1220,251	258,916	471,508	304,536	185,291	-5132,223	-1499,95	-2387,21	-1340,5	95,459
K3-D2-T1	708,767	258,916	111,99	229,086	108,775	-2764,255	-1499,95	-432,782	-881,86	50,341
K3-D2-T2	730,137	258,916	111,99	252,347	106,884	-2749,614	-1499,95	-432,782	-866,94	50,061
K3-D2-T3	792,027	258,916	111,99	304,536	116,585	-3214,366	-1499,95	-432,782	-1340,5	58,884
K3-D3-T1	847,014	258,916	231,828	229,086	127,184	-3688,371	-1499,95	-1372,25	-881,86	65,689
K3-D3-T2	865,713	258,916	231,828	252,347	122,622	-3673,690	-1499,95	-1372,25	-866,94	65,449
K3-D3-T3	918,992	258,916	231,828	304,536	123,712	-4138,149	-1499,95	-1372,25	-1340,5	74,565

Çizelge 3.136. Üçlü ilaç moleküllerinin kan ($\varepsilon=58$) fazında T=310 K’de DFT yöntemiyle hesaplanan ΔE_T ve ΔG değerlerinden elde edilen etkileşim kararlılıkları

Molekül	ΔE_T ürün (kcal/mol)	ΔE_T reaktif (kcal/mol)			$\delta \Delta E_T$ (kcal/mol)	ΔG ürün (kcal/mol)	ΔG reaktif (kcal/mol)			$\delta \Delta G$
K1-D1-T1	1211,176	227,025	471,523	230,312	282,316	-4002,428	-810,283	-2387,21	-881,87	76,933
K1-D1-T2	1425,483	227,025	471,523	252,341	474,594	-3988,821	-810,283	-2387,21	-866,94	75,615
K1-D1-T3	1278,246	227,025	471,523	304,536	275,162	-4450,058	-810,283	-2387,21	-1340,5	87,949
K1-D2-T1	714,231	227,025	111,931	230,312	144,963	-2084,593	-810,283	-432,781	-881,87	40,340
K1-D2-T2	778,987	227,025	111,931	252,341	187,690	-2069,054	-810,283	-432,781	-866,94	40,954
K1-D2-T3	796,432	227,025	111,931	304,536	152,940	-2534,709	-810,283	-432,781	-1340,5	48,870
K1-D3-T1	928,098	227,025	231,823	230,312	238,938	-3008,683	-810,283	-1372,24	-881,87	55,711
K1-D3-T2	921,456	227,025	231,823	252,341	210,267	-2994,065	-810,283	-1372,24	-866,94	55,404
K1-D3-T3	993,564	227,025	231,823	304,536	230,180	-3458,598	-810,283	-1372,24	-1340,5	64,442
K2-D1-T1	1287,546	267,041	471,523	230,312	318,670	-4587,316	-1406,98	-2387,21	-881,87	88,744
K2-D1-T2	1276,354	267,041	471,523	252,341	285,449	-4572,978	-1406,98	-2387,21	-866,94	88,157
K2-D1-T3	1398,212	267,041	471,523	304,536	355,112	-5038,241	-1406,98	-2387,21	-1340,5	96,465
K2-D2-T1	865,091	267,041	111,931	230,312	255,807	-2670,366	-1406,98	-432,781	-881,87	51,266
K2-D2-T2	845,342	267,041	111,931	252,341	214,029	-2655,721	-1406,98	-432,781	-866,94	50,986
K2-D2-T3	881,821	267,041	111,931	304,536	198,313	-3120,325	-1406,98	-432,781	-1340,5	59,953
K2-D3-T1	940,087	267,041	231,823	230,312	210,911	-3594,184	-1406,98	-1372,24	-881,87	66,909
K2-D3-T2	976,121	267,041	231,823	252,341	224,916	-3579,596	-1406,98	-1372,24	-866,94	66,572
K2-D3-T3	991,091	267,041	231,823	304,536	187,691	-4044,499	-1406,98	-1372,24	-1340,5	75,240
K3-D1-T1	1221,654	259,697	471,523	230,312	260,122	-4682,806	-1499,94	-2387,21	-881,87	86,212
K3-D1-T2	1264,999	259,697	471,523	252,341	281,438	-4667,211	-1499,94	-2387,21	-866,94	86,893
K3-D1-T3	1320,761	259,697	471,523	304,536	285,005	-5132,903	-1499,94	-2387,21	-1340,5	94,761
K3-D2-T1	823,790	259,697	111,931	230,312	221,850	-2764,008	-1499,94	-432,781	-881,87	50,582
K3-D2-T2	830,145	259,697	111,931	252,341	206,176	-2749,494	-1499,94	-432,781	-866,94	50,171
K3-D2-T3	895,098	259,697	111,931	304,536	218,934	-3214,106	-1499,94	-432,781	-1340,5	59,130
K3-D3-T1	976,675	259,697	231,823	230,312	254,843	-3688,108	-1499,94	-1372,24	-881,87	65,943
K3-D3-T2	975,925	259,697	231,823	252,341	232,064	-3673,550	-1499,94	-1372,24	-866,94	65,576
K3-D3-T3	988,987	259,697	231,823	304,536	192,931	-4138,029	-1499,94	-1372,24	-1340,5	74,668

İlaç moleküllerinin etkileşim kararlılıkları için DFT yöntemi ile sulu çözeltide ve kan fazında T=310 K’de hesaplanan $\delta\Delta E_T$ ve $\delta\Delta G$ değerleri kıyaslandığında; $\delta\Delta E_T$ değerleri için, sulu çözeltide D2, K1-D2 ve K1-D2-T1, kan fazında ise D2, K2-D1 ve K1-D2-T1 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.133-3.136).

İlaç moleküllerinin etkileşim kararlılıkları için DFT yöntemi ile sulu çözeltide ve kan fazında T=310 K’de hesaplanan $\delta\Delta E_T$ ve $\delta\Delta G$ değerleri kıyaslandığında; $\delta\Delta G$ değerleri için, sulu çözeltide D1, K2-D1 ve K3-D1-T3 moleküllerinin, kan fazında ise D1, K3-D1, K3-D1-T3 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.133-3.136).

İlaç moleküllerinin etkileşim kararlılıklarında $\delta\Delta E_T$ değerlerinin $\delta\Delta G$ değerlerine göre çok daha düşük değerler olması $\delta\Delta E_T$ değerlerinin daha kararlı olduğunu göstermiştir. Fakat Çizelge 3.133-3.136 genel olarak incelendiğinde $\delta\Delta G$ değerlerinin (–) enerjili ve daha düşük değerlerden oluşması, $\delta\Delta G$ ’nin daha kararlı olup bu ilaç molekülleri için ürün oluşumunun $\delta\Delta G$ (termodinamik) yönünde gerçekleştiğini göstermektedir.. Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması Çizelge 3.137’de verilmiştir.

Çizelge 3.137. Gerçekleşen moleküllerin etkileşim kararlılıklarının karşılaştırılması

Molekül	$\delta\Delta E_T$		$\delta\Delta G$	
	310 K	310K	310 K	310 K
	SU	KAN	SU	KAN
İkili	K1-D2	K1-D2	K2-D1	K3-D1
Üçlü	K1-D2-T1	K1-D2-T1	K3-D1-T3	K3-D1-T3

3.2.4. DFT yöntemine göre ikili ilaç moleküllerinin hidrojen bağları

Moleküllerin etkileşimleri, moleküller arası H-bağı incelenerek araştırılmıştır. Hesaplamalarda önemli olan moleküller arası etkileşimlerin, vücut sıcaklığında (T=310 K) ve kan fazındaki ($\epsilon=58$) değerleridir. Vücut sıcaklığında (T=310 K) kan fazındaki ($\epsilon=58$) değerlerin doğruluğunu karşılaştırabilmek için hesaplamalar 310 K'de sulu çözeltide de ($\epsilon=78,4$) yapılmıştır. 310 K'deki kan fazındaki hesaplama sonuçlarının 310 K'deki sulu çözelti sonuçları ile paralel çıkması sonuçların doğruluğunu destekleyecektir. İlaç moleküllerinin 2 boyutlu çizimleri Bölüm 3.1.6'da verilmiştir.

Çizelge 3.138. K1-D2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H18-O2	1,915	1,835
H1-N4	1,945	1,928
H20-O2	2,136	2,112
H1-N6	2,286	2,211
H1-N2	2,344	2,323
H18-O3	3,363	3,329

K1-D2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.138'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,835; 1,928; 2,112; 2,323; 3,329 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözeltideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134'de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=337,089$ ve $\Delta G=-1243,242$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.139. D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H19-O2	1,922	1,908
H18-O32	2,146	2,101
H20-O33	3,976	3,921
H24-N6	3,387	3,332

D2-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.139’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,908; 2,101; 3,921; 3,332 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=343,256$ ve $\Delta G=-1314,643$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.140. D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H19-O34	1,978	1,921
H27-N2	2,134	2,023
H20-O36	2,978	2,871
H17-O34	3,002	2,988
H27-N4	3,129	3,045
H18-O34	3,508	3,417

D2-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.140’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,921; 2,023; 2,871; 2,988; 3,045; 3,417 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından

incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=365,231$ ve $\Delta G=-1299,724$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.141. K3-D2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
O30-H17	2,714	-
O30-H19	2,523	-
O28-H16	2,892	2,876
O28-H20	2,577	2,429
O28-H18	2,126	2,055
O28-H19	3,761	3,712

K3-D2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.141’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,429; 2,876; 2,055; 3,712 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=372,908$ ve $\Delta G=-1932,698$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.142. K2-D3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H22-O27	2,195	2,098
H22-N10	1,989	1,921
H21-O27	3,266	3,214
H21-N10	3,148	3,067

K2-D3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.142’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,921; 2,098; 3,067; 3,214 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=378,084$ ve $\Delta G=-1840,066$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.143. K2-D2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H19-N10	2,136	2,128
H19-O27	2,365	2,229
H18-O27	3,127	3,105
H20-N10	2,166	2,113

K2-D2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.143’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,113; 2,128; 2,229; 3,105 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=379,609$ ve $\Delta G=-1840,079$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.144. D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H19-O40	2,143	2,125
H19-O39	2,391	2,387
H29-N6	2,599	2,586
H18-O39	3,128	3,091
H20-O38	3,376	3,345

D2-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.144’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,125; 2,387; 3,586; 3,091; 3,345 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=418,066$ ve $\Delta G=-1773,301$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.145. K1-D3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H1-O22	2,743	2,697
H22-O2	1,714	1,623
H1-O23	4,344	4,219

K1-D3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.145’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,623; 2,697; 4,219 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde

Çizelge 3.134'de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=457,989$ ve $\Delta G=-2182,683$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.146. K1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H23-O2	1,728	1,687
H25-O3	2,178	2,104
H26-O3	3,365	3,309
H1-N11	3,243	3,211
H1-O32	4,558	4,549

K1-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.146'da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,687; 2,104; 3,309; 3,211; 4,549 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134'de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=459,503$ ve $\Delta G=-1691,918$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.147. D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H21-O31	2,740	2,644
H22-O31	1,871	1,845
H21-O32	4,437	4,416
H26-N7	5,129	5,053

D3-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.147'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,845; 2,644;

4,416; 5,053 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=463,888$ ve $\Delta G=-2254,086$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.148. K1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H27-O2	3,996	3,988
H1-O35	5,120	5,109
H27-O3	5,191	5,182
H28-O2	5,867	5,811

K1-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.148’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde değerlerin yüksek olması etkileşimin H-bağı ile değil de başka moleküller arası etkileşimler sonucu gerçekleştiğini göstermiştir. Vücut sıcaklığında kan fazındaki hesaplama sonuçlarının sulu çözültidekine göre daha düşük değerlerde olduğu gözlenmiştir (3,988; 5,109; 5,182; 5,811 Å). Moleküller birbirine yakındır fakat aralarında H-bağı oluşma ihtimali oldukça zayıftır. 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’de sulu çözültideki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=481,532$ ve $\Delta G=-1677,001$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

D3-T2 molekülü için daha önceden belirlenen 6 Å’a kadar olan H-bağ uzunlukları gözlenememiştir. Bu nedenle çizelge oluşturulmamıştır.

Çizelge 3.149. D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H22-O38	1,787	1,755
H21-O38	1,992	1,983
H29-N7	3,290	3,285
H29-N8	3,244	3,230
H30-O22	3,985	3,982
H21-N15	4,523	4,512

D3-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.149’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,755; 1,983; 3,230; 3,285; 3,982; 4,512 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=487,089$ ve $\Delta G=-2239,166$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.150. K3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H23-O28	1,741	1,692
H26-O30	2,182	2,103
H23-O28	3,296	3,283
H25-O30	3,572	3,563

K3-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.150’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,692; 2,103; 3,283; 3,563 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde

Çizelge 3.134'de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=492,624$ ve $\Delta G=-2381,303$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.151. K3-D3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H22-O29	4,451	4,382
H22-O28	4,790	4,765

K3-D3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.151'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde değerlerin yüksek olması etkileşimin H-bağı ile değil de başka moleküller arası etkileşimler sonucu gerçekleştiğini göstermiştir. Vücut sıcaklığında kan fazındaki hesaplama sonuçlarının sulu çözültidekine göre daha düşük değerlerde olduğu gözlenmiştir (4,382; 4,765 Å). Moleküller birbirine yakındır fakat aralarında H-bağı oluşma ihtimali oldukça zayıftır. 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'de sulu çözültideki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134'de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=493,596$ ve $\Delta G=-2872,132$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.152. K2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H25-O27	2,129	2,007
H26-O27	3,284	3,193
H23-N10	3,780	3,655
H24-N10	4,339	4,212

K2-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.152'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözülti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,007; 3,193;

3,655; 4,212 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözeltilerdeki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=500,426$ ve $\Delta G=-2288,604$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.153. K3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H28-O30	4,676	4,543
H27-O30	5,811	-

K3-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.153’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde değerlerin yüksek olması etkileşimin H-bağı ile değil de başka moleküller arası etkileşimler sonucu gerçekleştiğini göstermiştir. Vücut sıcaklığında kan fazındaki hesaplama sonuçlarının sulu çözeltildekine göre daha düşük değerlerde olduğu gözlenmiştir (4,543 Å). Moleküller birbirine yakındır fakat aralarında H-bağı oluşma ihtimali oldukça zayıftır. 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’de sulu çözeltildeki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=-516,947$ ve $\Delta G=-2366,388$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.154. K2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H33-N13	1,688	1,672
H33-O36	4,136	4,101
H32-O35	4,890	4,872
H32-O34	2,144	2,134

K2-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.154'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,672; 2,134; 4,101; 4,872 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134'de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=522,665$ ve $\Delta G=-2273,692$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.155. K1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H30-O1	2,867	2,733
H29-O1	1,744	1,708
H1-O39	4,266	4,281
H1-O40	4,576	-

K1-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.155'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,708; 2,733; 4,281 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134'de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=530,713$ ve $\Delta G=-2150,971$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.156. K3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H30-O28	5,783	5,711

K3-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.156'da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde değerlerin yüksek olması etkileşimin H-bağı ile değil de başka moleküller arası etkileşimler sonucu gerçekleştiğini göstermiştir. Vücut sıcaklığında kan fazındaki hesaplama sonuçlarının sulu çözeltidekine göre daha düşük değerlerde olduğu gözlenmiştir (5,711 Å). Moleküller birbirine yakındır fakat aralarında H-bağı oluşma ihtimali oldukça zayıftır. 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'de sulu çözeltideki diğer hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134'de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=564,980$ ve $\Delta G=-2840,441$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.157. K2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H32-N15	2,127	2,098
H30-O25	3,797	3,761
H32-O37	3,792	3,788

K2-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.157'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,098; 3,761; 3,788 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözeltideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134'de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=603,719$ ve $\Delta G=-2715,254$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.158. K1-D1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H1-O5	1,688	1,675
H4-O1	2,487	2,432
H1-O16	3,696	3,674
H7-O2	3,793	3,781
H7-O3	3,582	3,560

K1-D1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.158’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,675; 2,432; 3,674; 3,781; 3,560 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=742,298$ ve $\Delta G=-3230,962$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.159. D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H25-O6	2,187	2,003
H3-N11	3,652	3,645
H26-O6	2,995	2,989
H25-N1	4,643	4,624
H11-O32	1,671	1,614
H26-O21	2,192	2,149

D1-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.159’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,614; 2,003; 2,149; 2,989; 3,645; 4,624 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından

incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=742,295$ ve $\Delta G=-3230,957$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.160. D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H14-O34	1,723	1,705
H11-O35	4,588	4,521
H3-N13	3,792	3,714
H13-N13	4,238	4,197
H11-N13	1,794	1,722

D1-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.160’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,705; 1,722; 3,714; 4,197; 4,521 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=763,715$ ve $\Delta G=-3216,127$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.161. K2-D1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H9-O27	1,748	1,701
H32-N1	1,998	1,913
H32-O14	3,172	3,144
H32-O19	3,390	3,387
H9-N10	3,583	3,444

K2-D1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.161’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,701; 1,913;

3,144; 3,387; 3,444 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözeltideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=849,961$ ve $\Delta G=-3722,602$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.162. K3-D1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H7-O28	4,692	4,688
H7-O29	5,073	5,045
H3-O29	5,584	5,511
H10-O29	2,892	2,887
H10-O28	4,383	4,366

K3-D1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.162’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,887; 4,366; 4,688; 5,045; 5,511 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözeltideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134’de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=921,935$ ve $\Delta G=-4216,503$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.163. D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H13-O38	1,944	1,937
H29-O21	2,027	2,013
H13-N15	2,256	2,228
H15-O37	3,592	3,506

D1-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.163'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,937; 2,013; 2,228; 3,506 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.134'de verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=898,339$ ve $\Delta G=-3656,951$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

3.2.5. DFT yöntemine göre üçlü moleküllerinin hidrojen bağları

Çizelge 3.164. K1-D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H18-O2	1,887	1,811
H1-N4	1,972	1,895
H20-O2	1,992	1,923
H19-O32	2,036	2,007
H24-N6	3,366	3,287

K1-D2-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.164'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,811; 1,895; 1,923; 2,007; 3,287 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136'da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=714,231$ ve $\Delta G=-2084,593$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.165. K1-D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H18-O2	1,927	1,908
H1-N4	1,897	1,891
H20-O2	2,006	1,990
H19-O34	1,887	1,823
H27-N2	1,934	1,895
H20-O36	2,459	2,388
H17-O34	2,982	2,946

K1-D2-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.165’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,823; 1,891; 1,895; 1,908; 1,990; 2,388; 2,946 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözeltideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=778,987$ ve $\Delta G=-2069,054$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.166. K1-D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H18-O2	1,876	1,841
H1-N4	1,891	1,866
H20-O2	1,658	1,611
H19-O40	1,866	1,834
H19-O39	2,128	2,094
H29-N6	2,359	2,264
H18-O39	2,997	2,980

K1-D2-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.166’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,611; 1,834;

1,841; 1,866; 2,094; 2,264; 2,980 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözeltideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136'da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=796,432$ ve $\Delta G=-2534,709$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.167. K3-D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H20-O28	2,237	2,217
H18-O28	2,134	2,103
H19-O28	3,486	3,441
H19-O32	1,950	1,937
H24-N6	3,591	3,588

K3-D2-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.167'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,937; 2,103; 2,217; 3,441; 3,588 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözeltideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136'da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=823,790$ ve $\Delta G=-2764,008$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.168. K3-D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H20-O28	2,189	2,178
H18-O28	1,967	1,935
H19-O28	3,753	3,708
H19-O34	1,871	1,841
H27-N2	1,886	1,877
H20-O36	2,435	2,420
H17-O34	3,132	3,106

K3-D2-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.168’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,841; 1,877; 1,935; 2,178; 2,420; 3,106; 3,708 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T = -830,145$ ve $\Delta G = -2749,494$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.169. K2-D2-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H19-N10	1,991	1,983
H19-O27	2,178	2,105
H18-O27	2,846	2,822
H19-O34	1,711	1,691
H27-N2	1,789	1,744
H20-O36	2,252	2,208
H17-O34	3,193	3,180

K2-D2-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.169’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,691; 1,744; 1,983; 2,105; 2,208; 2,822; 3,180 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T = 845,342$ ve $\Delta G = -2655,721$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.170. K2-D2-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H19-N10	2,087	2,074
H19-O27	2,144	2,117
H18-O27	3,136	3,118
H20-N10	1,973	1,955
H19-O32	1,960	1,916
H24-N6	3,259	3,243

K2-D2-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.170’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,916; 1,955; 2,074; 2,117; 3,118; 3,243 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=865,091$ ve $\Delta G=-2670,366$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.171. K2-D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H19-N10	1,998	1,961
H19-O27	2,116	2,092
H18-O27	2,824	2,815
H19-O40	2,034	2,003
H19-O39	2,287	2,118
H29-N6	2,376	2,247
H18-O39	2,956	2,874

K2-D2-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.171’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,961; 2,003; 2,092; 2,118; 2,247; 2,815; 2,874 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması

sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136'da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T = -881,821$ ve $\Delta G = -3120,325$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.172. K3-D2-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H20-O28	2,043	2,011
H18-O28	2,185	2,146
H19-O28	3,439	3,390
H19-O40	1,897	1,874
H19-O39	2,116	2,098
H29-N6	2,282	2,211
H18-O39	3,167	3,088

K3-D2-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.172'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,874; 2,011; 2,098; 2,146; 2,211; 3,088; 3,390 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözeltideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136'da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T = 895,098$ ve $\Delta G = -3214,106$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.173. K1-D3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H1-O22	4,897	4,885
H1-O23	4,966	4,914
H22-O2	3,378	3,344

K1-D3-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.173'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu

çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (3,344, 4,885; 4,914 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136'da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=921,456$ ve $\Delta G=-2994,065$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.174. K1-D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H1-O22	5,232	5,218
H1-O23	5,149	5,123
H21-O31	2,357	2,345
H22-O31	1,820	1,814
H21-O32	4,109	4,103
H26-N7	4,976	4,912

K1-D3-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.174'de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözülti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,814; 2,345; 4,103; 4,912; 5,123; 5,218 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136'da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=928,098$ ve $\Delta G=-3008,683$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.175. K2-D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H22-O27	1,965	1,954
H22-N10	1,981	1,922
H21-O27	3,653	3,644
H21-O31	2,577	2,571
H22-O31	1,895	1,891
H21-O32	4,352	4,330

K2-D3-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.175’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,891; 1,922; 1,954; 2,571; 3,644; 4,330 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=940,087$ ve $\Delta G=-3594,184$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.176. K3-D3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H22-O29	3,243	3,214
H22-O28	3,780	3,645
H21-O35	2,986	2,979

K3-D3-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.176’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (2,979; 3,214; 3,645 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=975,925$ ve $\Delta G=-3673,550$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.177. K2-D3-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H22-O27	1,858	1,822
H22-N10	2,017	2,011
H21-O27	3,123	3,107
H21-N10	2,857	2,813
H21-O35	3,176	3,112

K2-D3-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.177’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,822; 2,011; 2,813; 3,107; 3,112 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=976,121$ ve $\Delta G=-3579,596$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.178. K3-D3-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H22-O29	4,287	4,265
H21-O31	2,585	2,543
H22-O31	1,838	1,801
H21-O32	4,377	4,328
H26-N7	4,398	4,359

K3-D3-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.178’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,801; 2,543; 4,265; 4,328; 4,359 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde

Çizelge 3.136'da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=976,675$ ve $\Delta G=-3688,108$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.179. K3-D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H22-O29	4,192	4,183
H22-O38	1,742	1,695
H21-O38	2,175	2,008
H29-N7	3,126	3,109
H29-N8	3,381	3,347
H30-O22	4,155	4,106

K3-D3-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.179'da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,695; 2,008; 3,109; 3,347; 4,106; 4,183 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136'da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=988,987$ ve $\Delta G=-4138,029$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.180. K2-D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H22-O27	1,723	1,712
H22-N10	1,938	1,927
H21-O27	3,076	3,011
H22-O38	1,542	1,514
H21-O38	1,997	1,988
H29-N7	3,125	3,116
H29-N8	3,234	3,227

K2-D3-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.180’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,514; 1,712; 1,927; 1,988; 3,011; 3,116; 3,227 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=991,091$ ve $\Delta G=-4044,499$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.181. K1-D3-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H1-O22	5,136	5,128
H1-O23	5,182	5,098
H22-O38	1,678	1,623
H21-O38	2,015	2,001
H29-N7	3,097	3,076
H29-N8	3,145	3,112

K1-D3-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.181’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,623; 2,001; 3,076; 3,112; 5,098; 5,128 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=993,564$ ve $\Delta G=-3458,598$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.182. K1-D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	
	SU	KAN
H1-O5	1,650	1,644
H4-O1	2,198	2,183
H25-O6	1,876	1,855
H26-O6	2,897	2,851
H11-O32	1,645	1,616
H26-O21	2,177	2,143

K1-D1-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.182’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,616; 1,644; 1,855; 2,143; 2,183; 2,851 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=1211,176$ ve $\Delta G=-4002,428$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.183. K3-D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	
	SU	KAN
H10-O29	2,530	2,530
H10-O28	3,878	3,878
H25-O6	1,893	1,893
H26-O6	2,098	2,098
H11-O32	1,708	1,708
H26-O21	2,176	2,176

K3-D1-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.183’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,708; 1,893; 2,098; 2,176; 2,530; 3,878 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların

doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=1221,654$ ve $\Delta G=-4682,806$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.184. K3-D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H10-O29	2,248	2,232
H10-O28	3,761	3,756
H14-O34	1,590	1,548
H3-N13	3,756	3,339
H11-N13	1,773	1,688

K3-D1-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.184’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,548; 1,688; 2,232; 3,339; 3,756 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=1264,999$ ve $\Delta G=-4667,200$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.185. K2-D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H9-O27	1,687	1,651
H9-O27	3,123	3,119
H32-N1	2,086	2,075
H14-O34	1,628	1,613
H3-N13	3,232	3,225
H11-N13	1,743	1,711

K2-D1-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.185’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,613; 1,651; 1,711; 2,075; 3,119; 3,225 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=1276,354$ ve $\Delta G=-4572,978$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.186. K1-D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H1-O5	1,591	1,584
H4-O1	2,178	2,111
H7-O3	3,393	3,387
H13-O38	1,981	1,944
H29-O21	1,885	1,883
H13-N15	2,167	2,090
H15-O37	3,284	3,270

K1-D1-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.186’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,584; 1,883; 1,944; 2,090; 2,111; 3,270; 3,387 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=1278,246$ ve $\Delta G=-4450,058$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.187. K2-D1-T1 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H2-O31	1,878	1,806
N12-O32	2,256	2,234
H2-N11	2,382	2,379
H11-N10	2,575	2,543
H23-O26	3,358	3,312

K2-D1-T1 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.187’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,806; 2,234; 2,379; 2,543; 3,312 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=1287,546$ ve $\Delta G=-4587,316$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.188. K3-D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H10-O29	2,783	2,770
H10-O28	3,897	3,812
H13-O38	1,955	1,908
H29-O21	1,942	1,883
H13-N15	2,188	2,076
H15-O37	3,280	3,278

K3-D1-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.188’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,883; 1,908; 2,076; 2,770; 3,278; 3,812 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından

incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=1320,761$ ve $\Delta G=-5132,903$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.189. K2-D1-T3 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H9-O27	1,625	1,606
H32-N1	1,993	1,977
H32-O14	3,148	3,108
H13-O38	1,852	1,844
H15-O37	3,380	3,354
H13-N15	2,172	2,101
H29-O21	1,971	1,878

K2-D1-T3 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.189’da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,606; 1,844; 1,878; 1,977; 2,101; 3,108; 3,354 Å). 310 K’de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K’deki sulu çözeltideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136’da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=1398,212$ ve $\Delta G=-5038,241$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Çizelge 3.190. K1-D1-T2 moleküllerinin seçilmiş bağ uzunlukları (DFT)

Bağ uzunlukları (Å)	310 K	310 K
	SU	KAN
H1-O5	1,598	1,522
H4-O1	2,277	2,261
H7-O3	3,765	3,119
H14-O34	1,645	1,633
H3-N13	3,399	3,388
H11-N13	1,682	1,655

K1-D1-T2 molekülünün seçilmiş olası H-bağları Çizelge 3.190'da verilmiştir. Çizelge incelendiğinde vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir (1,522; 1,633; 1,655; 2,261; 3,119; 3,388 Å). 310 K'de kan fazındaki hesaplanan H-bağı sonuçlarının 310 K'deki sulu çözültideki hesaplama değerleri ile paralel olması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir. İki molekül arasındaki etkileşim enerji açısından incelendiğinde Çizelge 3.136'da verilen termal enerji değerlerinin de ($\Delta E_T=1425,483$ ve $\Delta G=-3988,821$) bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

4.DENEYSEL ÇALIŞMALAR

4.1. Materyal ve Yöntem

Bu çalışmada; hastanın tedavisi ve yaşam kalitesinin artırılması açısından çok önemli olan kontrollü salım sistemlerinde, diyabet, kolesterol ve tansiyon ilaçlarının birbirleri ile olan etkileşimleri incelenmiştir. Hastaların farklı zamanlarda birçok ilaç kullanmasının yerine, selüloza adsorplanan, hekim tarafından en çok önerilen diyabet, kolesterol ve tansiyon ilaçlarından üç tanesinin etkileşimi ile meydana getirilen yeni oluşumun, hastalara sağlayacağı kolaylık araştırılmıştır. Adsorpsiyon deneyleri için kullanılan ilaç molekülleri Alfa Aesar, TCI ve Sigma firmalarından temin edilmiş, saflaştırılmadan kullanılmıştır. İlaç moleküllerinin selüloz üzerindeki adsorpsiyonu ve kontrollü salımı UV-Görünür Bölge Spektrofotometre cihazı ile incelenmiştir.

Bu bölümde, deneyde kullanılan kimyasal madde ve cihazlar ile deneylerde izlenen yöntem açıklanmıştır. Ölçümlerde UV-Görünür Alan Spektrofotometresi kullanılmıştır.

4.1.1. Kullanılan kimyasal maddeler

HCl, Akarboz, Metformin, Gliklazid, Gemfibrozil, Ezetimib, Fenofibrat, Atenolol, Metoprolol, Karvedilol.

4.1.2. Kullanılan araç ve gereçler

UV- Visspektrofotometre (UV- 3150 SHIMADZU), pH metre (HANNA 8417), etüv (HERAEUS D- 6450 HANAU), küvet (QS marka kuvartz küvet), analitik terazi (OHAUS), magnetik karıştırıcı, santrifüj, otomatik pipet, girdap karıştırıcı, termostatlı çalkalayıcı su banyosu.

4.1.3. Kullanılan adsorban

Bu çalışmada Sigma firmasından temin edilen Sigmacell Cellulose Type 50, 50 µm olan selüloz adsorbanı kullanılmıştır. Her deney için hassas terazide tartılan 1 gr selüloz baz alınarak, 1 gr selüloza adsorplanan ilaç molekülü miktarı belirlenmiştir.

4.1.4. Kullanılan çözeltiler

4.1.4.1. HCl çözeltisi (pH=3)

Yoğunluğu 1,19 g/mL olan % 37'lik HCl (Molekül ağırlığı=36,46 g/mol) çözeltisinden mikro pipet yardımıyla 0,08 mL alınarak 1000 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. Hazırlanan çözelti yaklaşık pH=3 olarak etiketlenmiştir.

4.2. Yapılan Deneyler

4.2.1. İlaç moleküllerinin stok çözeltilerinin hazırlanması

İlaç molekülünün 500 mL stok çözeltisini hazırlamak için molarite hesaplama formülü olan Eşitlik 1.1 kullanılmıştır. Hesaplama aşağıdaki şekilde yapılmıştır:

$$M = \frac{m}{MA \times V} \quad (4.1)$$

(4.1) no' lu eşitlikte;

m = madde miktarı, g MA = Molekül ağırlığı M = Molar, mol/L

V = Hacim, L miktarını ifade etmektedir.

Terazide balon jopenin içine hassas olarak tam 500 mg ilaç molekülü tartılmış ve önce 200 mL saf su içerisinde ısıtılarak (yaklaşık 35-40 °C) tamamen çözünmesi sağlanmıştır. Çözelti oda sıcaklığına geldikten sonra 500 mL'ye saf su ile tamamlanarak stok ilaç molekülü çözeltisi hazırlanmıştır (Rozada, et al., 2005).

4.2.2. İlaç moleküllerinin standart çözeltilerinin hazırlanması

Bölüm 4.2.1' de anlatıldığı gibi hazırlanan stok ilaç molekülü çözeltisinden seyreltme yöntemiyle 10 adet standart ilaç molekülü çözeltisi Eşitlik 4.2 kullanılarak aşağıdaki şekilde hazırlanmıştır:

$$M_1 \times V_1 = M_2 \times V_2 \quad (4.2)$$

(4.2) no' lu eşitlikte;

M_1 =başlangıç derişimi (mol/L) M_2 =hazırlanmak istenen derişim (mol/L)

V_1 =başlangıç hacmi (L) V_2 = hazırlanmak istenen hacim (L) miktarını ifade etmektedir.

10 ml' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.2.1'de anlatıldığı gibi hazırlanan stok ilaç molekülü çözeltisi konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2 kullanılarak ilaç molekülü çözeltilerinin konsantrasyonları hesaplanmıştır (Franeta, et al., 2002).

4.2.3. İlaç molekülleri için absorpsiyon spektrumu ve maksimum absorpsiyon yapan dalga boyunun tespiti

İlaç moleküllerinin sudaki çözeltisinin maksimum absorpsiyon yaptığı dalga boyunu saptamak amacıyla Bölüm 4.2.2'de anlatıldığı gibi hazırlanan ve Eşitlik 4.2 kullanılarak konsantrasyonları bulunan standart ilaç molekülü çözeltilerinin, referans olarak saf su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır. Bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyu tespit edilmiştir (Franeta, et al., 2002; Başar, 2006).

4.2.4. İlaç molekülü çözeltisi için kalibrasyon grafiğinin çizilmesi

Referans olarak saf su kullanılarak Bölüm 4.2.3' de anlatıldığı gibi belirlenen sabit dalga boyunda absorbanslar okunmuş, ilaç molekülü konsantrasyonları ile bunlara karşı ölçülen absorbans değerleri arasında kalibrasyon grafiği çizilmiştir (Başar, 2006).

4.3. İlaç Molekülünün Selüloz Üzerine Adsorpsiyonu

1 gr selülozun adsorbe ettiği ilaç molekülünün hesaplaması;

1×10^{-4} molar stok çözeltisi hazırlamak için, 500 mg ilaç molekülü, 100 mL saf su içerisinde çözülerek çözelti hazırlanmıştır. Çözelti içerisine 1g selüloz eklenerek 24 saat bekletilmiştir. Çözelti üzerinden 1 mL alınarak 10 mL'ye tamamlanmış ve referans olarak saf su kullanılarak Bölüm 4.2.3' de anlatıldığı gibi belirlenen sabit dalga boyunda absorbansı okunmuştur. Okunan absorbans değeri Bölüm 4.2.4' de anlatıldığı gibi çizilen kalibrasyon grafiğindeki denklemde yerine konularak selüloz üzerine adsorbe edilen ilaç molekülü miktarı Eşitlik 4.3'e göre hesaplanmıştır.

$$y = bx + a \quad (4.3)$$

(4.3) no' lu eşitlikte;

b= Eğim a= Eğrinin y eksenini kestiği nokta

R^2 = Korelasyon katsayısını ifade etmektedir (Bayazit, 2011).

100 ml'lik 2 ayrı behere ayrı ayrı 1 g selüloz tartılıp, üzerine miktarı Eşitlik 4.3'e göre belirlenen stok ilaç molekülü çözeltisinden 10 mL eklenerek karıştırıldıktan sonra 24 saat bekletilmiştir. Çözücü buharlaştırılmış ve etüvde kurutulmuştur (Başar, 2006).

4.4. Salım Çözeltilerinin Hazırlanması

4.4.1. İlaç molekülü + selülozun saf sudaki salımı

İlk beherdeki çözücüsü buharlaştırılmış ve etüvde kurutulmuş ilaç molekülü + selüloz çökeleği üzerine 150 mL saf su ilave edilip, tamamen homojen bir karışım oluncaya kadar karıştırılmıştır. İlk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir pipet yardımıyla karışımdan 5 mL alınarak kapaklı deney tüplerine konulmuştur. 24 saat numune alınmış, her bir deney tüpü etiketlenmiştir (Ekingen, 2012).

4.4.2. İlaç molekülü + selülozun pH=3'teki salımı

Diğer beherdeki çözücüsü buharlaştırılmış ve etüvde kurutulmuş ilaç molekülü + selüloz çökeleği üzerine 150 mL pH=3 olan çözeltiden ilave edilmiş, tamamen homojen bir karışım oluncaya kadar karıştırılmıştır. İlk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir pipet yardımıyla karışımdan 5 mL alınarak kapaklı deney tüplerine konulmuştur. 24 saat numune alınmış, her bir deney tüpü etiketlenmiştir (Ekingen, 2012).

4.5. İlaç Moleküllerinin Salımlarının Hesaplanması

4.5.1. Atenolol

4.5.1.1. Atenolol stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Atenololun 500 mL stok çözeltisini hazırlamak için molarite hesaplama formülü olan Eşitlik 4.1 kullanılmıştır. Hesaplama aşağıdaki şekilde yapılmıştır:

Kullanılan Atenololün ağırlığı; 500 mg (0,5 g)

Atenololün molekül ağırlığı; 266,336 g/mol

Hazırlanacak çözeltinin hacmi; 500 mL (0,5 L)

$$M = \frac{0,5 \text{ g}}{266,336 \text{ g/mol} \times 0,5 \text{ L}} \quad M = 3,754 \times 10^{-3} \text{ mol/L}$$

Terazide balon jojenin içine hassas olarak tam 500 mg Atenolol tartılmış ve önce 200 mL saf su içerisinde Atenolol çözeltisi ısıtılarak (yaklaşık 35-40 °C) tamamen çözünmesi sağlanmıştır. Çözelti oda sıcaklığına geldikten sonra 500 mL'ye saf su ile tamamlanarak $3,754 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözelti hazırlanmıştır.

Atenolol stok çözeltisinden seyreltme yöntemiyle 10 adet standart Atenolol çözeltileri Eşitlik 4.2 kullanılarak aşağıdaki şekilde hazırlanmıştır.

$$M_2 = \frac{3,754 \times 10^{-3} \text{ g/mol} \times 0,2 \text{ mL}}{10 \text{ mL}} \quad M_2 = 7,508 \times 10^{-5} \text{ mol/L}$$

$3,754 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözülden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $7,508 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Atenolol için bulunan sonuçlar Çizelge 4.1'de verilmiştir.

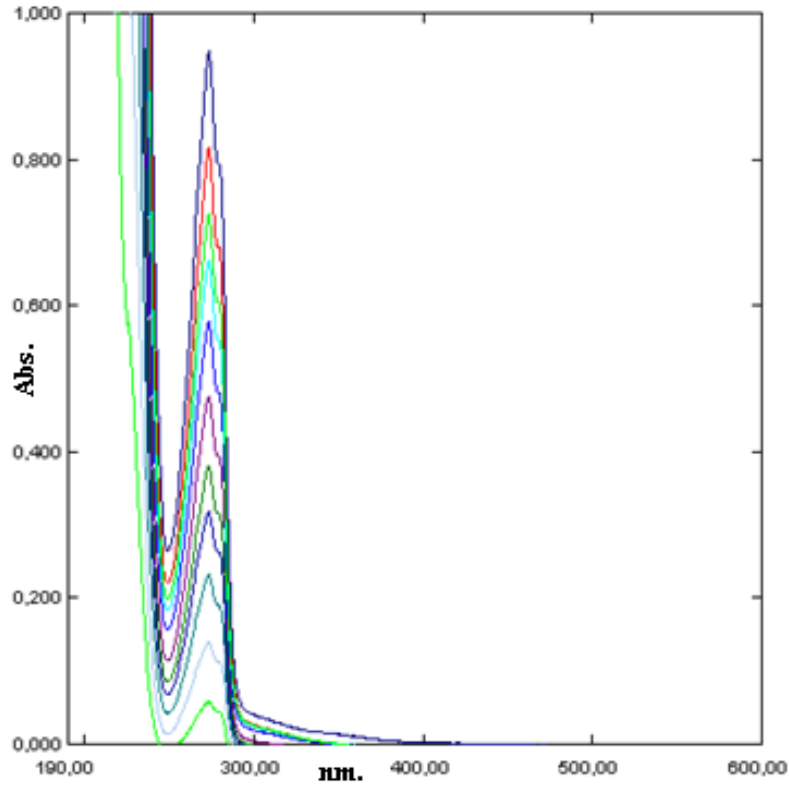
Çizelge 4.1. Atenolol standart çözeltileri

Atenolol		
Numune No	Stok çözülden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	7,50E-05
C ₂	0,4	1,50E-04
C ₃	0,6	2,25E-04
C ₄	0,8	3,00E-04
C ₅	1,0	3,75E-04
C ₆	1,2	4,50E-04
C ₇	1,4	5,25E-04
C ₈	1,6	6,00E-04
C ₉	1,8	6,75E-04
C ₁₀	2,0	7,50E-04
C ₁₁	2,2	8,25E-04

4.5.1.2. Atenolol için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.5.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.1'e göre bulunan $3,754 \times 10^{-3}$ mol/L stok Atenolol çözülden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Atenolol çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır. Bu spektrumlarda 273 nm'de pikler gözlenmiştir (Mohsen-Nia, et al., 2012).

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorpsiyon veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.1’de görülmektedir.

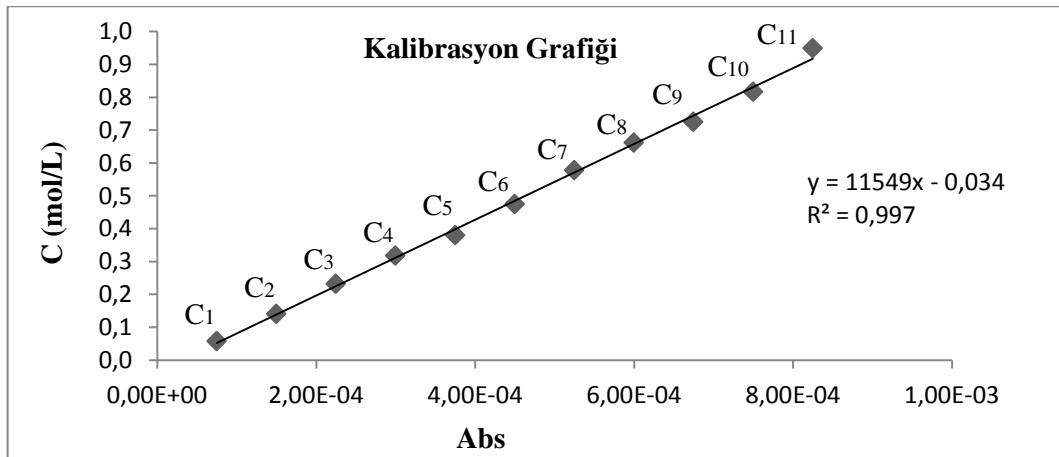

Şekil 4.1. Atenololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 273$ nm)

Şekil 4.1’deki spektrumdan $\lambda_{\max.} = 273$ nm absorpsiyon okunarak Çizelge 4.2’de verilmiştir. Çizelge 4.2’deki derişim ve absorpsiyonların grafiğı çizilerek Şekil 4.2’de verilmiştir.

Çizelge 4.2. Atenololün standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbansı
	$\lambda_{\max.}=273\text{nm}$	
C ₁	7,50E-05	0,058
C ₂	1,50E-04	0,140
C ₃	2,25E-04	0,232
C ₄	3,00E-04	0,318
C ₅	3,75E-04	0,380
C ₆	4,50E-04	0,475
C ₇	5,25E-04	0,578
C ₈	6,00E-04	0,662
C ₉	6,75E-04	0,725
C ₁₀	7,50E-04	0,817
C ₁₁	8,25E-04	0,949

Şekil 4.2. Atenololün derişim adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=273\text{nm}$)

4.5.1.3. Atenolol + selülozun saf sudaki salımının ölçülmesi

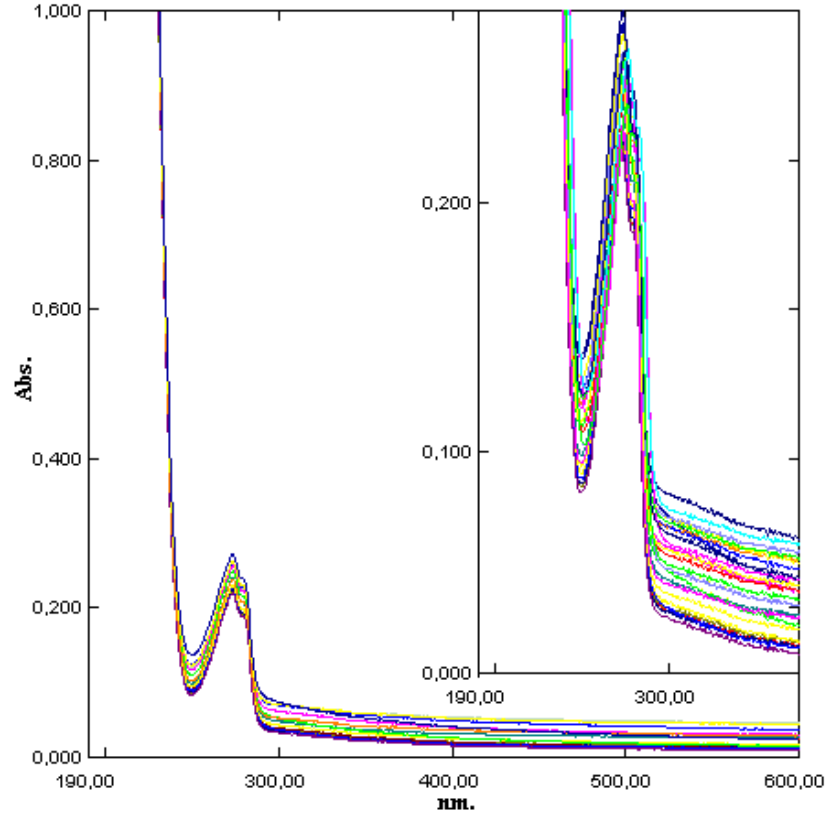
Selüloza Atenolol adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.3'de, bu spektrumların 273 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.3'de verilmiştir. Şekil 4.2'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.3'de verilmiştir.

4.5.1.4. Atenolol + selülozun pH=3'teki salımının ölçülmesi

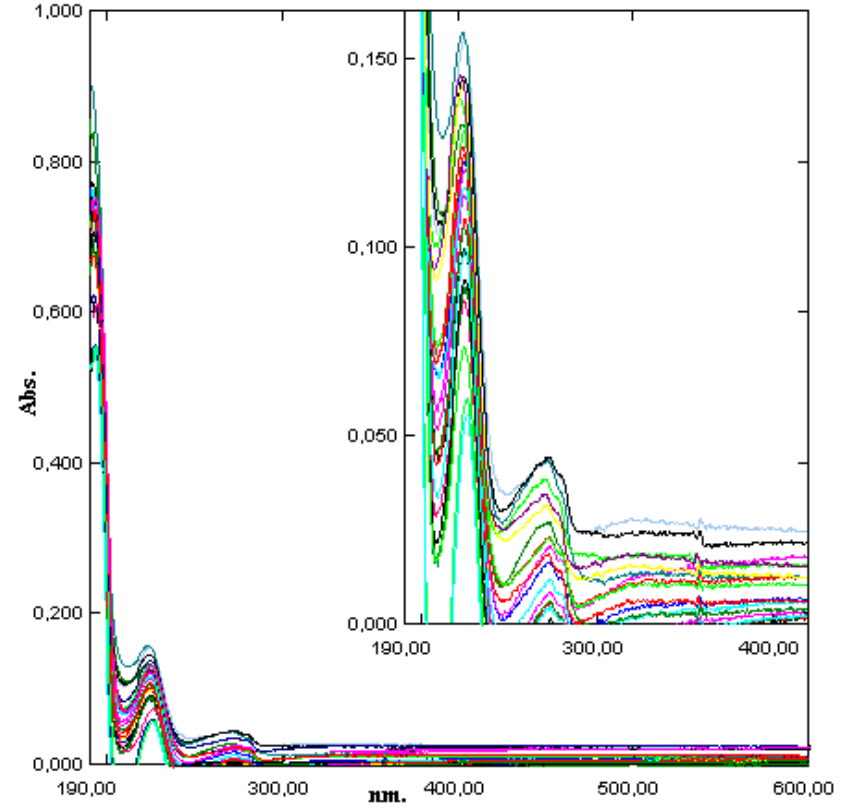
Selüloza Atenolol adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.4'de, bu spektrumların 273 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.3'de verilmiştir. Şekil 4.2'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.3'de verilmiştir.

Çizelge 4.3. Atenolol + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbands ve derişimleri

Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=273$ nm)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=273$ nm)
1 _{ASU}	10	2,69E-05	0,277	1 _{APH}	10	3,03E-06	0,001
2 _{ASU}	20	2,65E-05	0,272	2 _{APH}	20	3,12E-06	0,002
3 _{ASU}	30	2,55E-05	0,260	3 _{APH}	30	3,29E-06	0,004
4 _{ASU}	40	2,51E-05	0,256	4 _{APH}	40	3,38E-06	0,005
5 _{ASU}	50	2,49E-05	0,253	5 _{APH}	50	3,55E-06	0,007
6 _{ASU}	60	2,46E-05	0,250	6 _{APH}	60	3,72E-06	0,009
7 _{ASU}	120	2,42E-05	0,245	7 _{APH}	120	3,98E-06	0,012
8 _{ASU}	180	2,37E-05	0,240	8 _{APH}	180	4,07E-06	0,013
9 _{ASU}	240	2,36E-05	0,238	9 _{APH}	240	4,24E-06	0,015
10 _{ASU}	300	2,33E-05	0,235	10 _{APH}	300	4,33E-06	0,016
11 _{ASU}	360	2,31E-05	0,233	11 _{APH}	360	4,33E-06	0,016
12 _{ASU}	420	2,29E-05	0,230	12 _{APH}	420	4,42E-06	0,017
13 _{ASU}	480	2,27E-05	0,228	13 _{APH}	480	4,42E-06	0,017
14 _{ASU}	540	2,27E-05	0,228	14 _{APH}	540	4,50E-06	0,018
15 _{ASU}	600	2,25E-05	0,226	15 _{APH}	600	4,50E-06	0,018
16 _{ASU}	660	2,25E-05	0,226	16 _{APH}	660	4,50E-06	0,018
17 _{ASU}	720	2,24E-05	0,225	17 _{APH}	720	4,68E-06	0,020
18 _{ASU}	780	2,24E-05	0,225	18 _{APH}	780	4,68E-06	0,020
19 _{ASU}	840	2,24E-05	0,225	19 _{APH}	840	4,68E-06	0,020
20 _{ASU}	900	2,23E-05	0,224	20 _{APH}	900	4,76E-06	0,021
21 _{ASU}	960	2,23E-05	0,224	21 _{APH}	960	4,76E-06	0,021
22 _{ASU}	1020	2,20E-05	0,220	22 _{APH}	1020	4,76E-06	0,021
23 _{ASU}	1080	2,20E-05	0,220	23 _{APH}	1080	4,76E-06	0,021
24 _{ASU}	1140	2,20E-05	0,220	24 _{APH}	1140	4,85E-06	0,022
25 _{ASU}	1200	2,20E-05	0,220	25 _{APH}	1200	4,85E-06	0,022
26 _{ASU}	1260	2,18E-05	0,218	26 _{APH}	1260	4,85E-06	0,022
27 _{ASU}	1320	2,18E-05	0,218	27 _{APH}	1320	4,94E-06	0,023
28 _{ASU}	1380	2,18E-05	0,218	28 _{APH}	1380	4,94E-06	0,023
29 _{ASU}	1440	2,18E-05	0,218	29 _{APH}	1440	4,94E-06	0,023

Şekil 4.3. Atenolol + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları
($\lambda_{\text{max.}} = 273 \text{ nm}$)

Şekil 4.4. Atenolol + selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları
($\lambda_{\text{max.}} = 273 \text{ nm}$)

Çizelge 4.3'deki veriler kullanılarak Atenololün saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.4'de verilmiştir. Çizelge 4.4'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.5'te, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.6'da verilmiştir. Yine Çizelge 4.4'deki salınan Atenolol miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.7'de, pH=3'teki salınan Atenolol miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.8'de, selülozdan salınan Atenololün absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.9'da, pH=3'teki Atenololün absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.10'da verilmiştir.

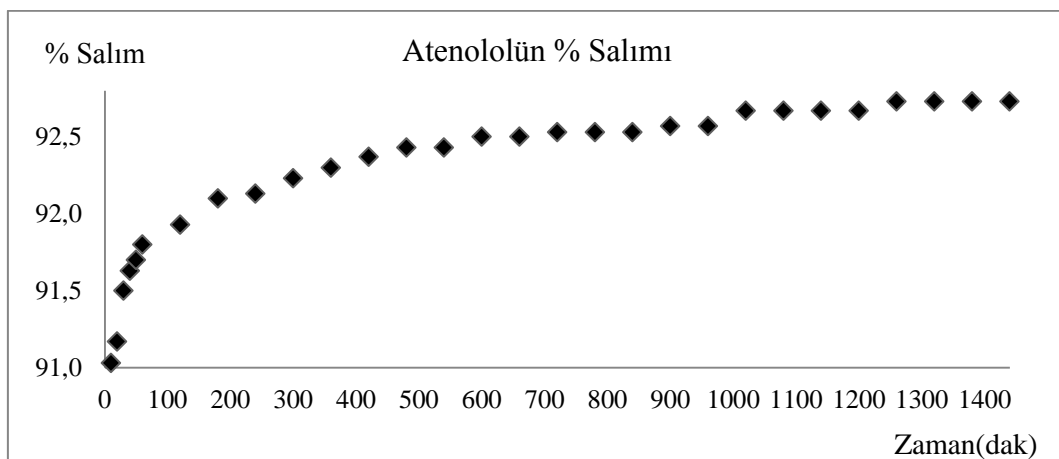
Çizelge 4.4. Atenololün salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Atenolol (Su)					
1 _{ASU}	10	2,69E-05	0,277	3,00E-04	91,03
2 _{ASU}	20	2,65E-05	0,272	3,00E-04	91,17
3 _{ASU}	30	2,55E-05	0,260	3,00E-04	91,50
4 _{ASU}	40	2,51E-05	0,256	3,00E-04	91,63
5 _{ASU}	50	2,49E-05	0,253	3,00E-04	91,70
6 _{ASU}	60	2,46E-05	0,250	3,00E-04	91,80
7 _{ASU}	120	2,42E-05	0,245	3,00E-04	91,93
8 _{ASU}	180	2,37E-05	0,240	3,00E-04	92,10
9 _{ASU}	240	2,36E-05	0,238	3,00E-04	92,13
10 _{ASU}	300	2,33E-05	0,235	3,00E-04	92,23
11 _{ASU}	360	2,31E-05	0,233	3,00E-04	92,30
12 _{ASU}	420	2,29E-05	0,230	3,00E-04	92,37
13 _{ASU}	480	2,27E-05	0,228	3,00E-04	92,43
14 _{ASU}	540	2,27E-05	0,228	3,00E-04	92,43
15 _{ASU}	600	2,25E-05	0,226	3,00E-04	92,50
16 _{ASU}	660	2,25E-05	0,226	3,00E-04	92,50
17 _{ASU}	720	2,24E-05	0,225	3,00E-04	92,53
18 _{ASU}	780	2,24E-05	0,225	3,00E-04	92,53
19 _{ASU}	840	2,24E-05	0,225	3,00E-04	92,53
20 _{ASU}	900	2,23E-05	0,224	3,00E-04	92,57
21 _{ASU}	960	2,23E-05	0,224	3,00E-04	92,57
22 _{ASU}	1020	2,20E-05	0,220	3,00E-04	92,67
23 _{ASU}	1080	2,20E-05	0,220	3,00E-04	92,67
24 _{ASU}	1140	2,20E-05	0,220	3,00E-04	92,67
25 _{ASU}	1200	2,20E-05	0,220	3,00E-04	92,67
26 _{ASU}	1260	2,18E-05	0,218	3,00E-04	92,73
27 _{ASU}	1320	2,18E-05	0,218	3,00E-04	92,73
28 _{ASU}	1380	2,18E-05	0,218	3,00E-04	92,73
29 _{ASU}	1440	2,18E-05	0,218	3,00E-04	92,73

Çizelge 4.4'ün devamı

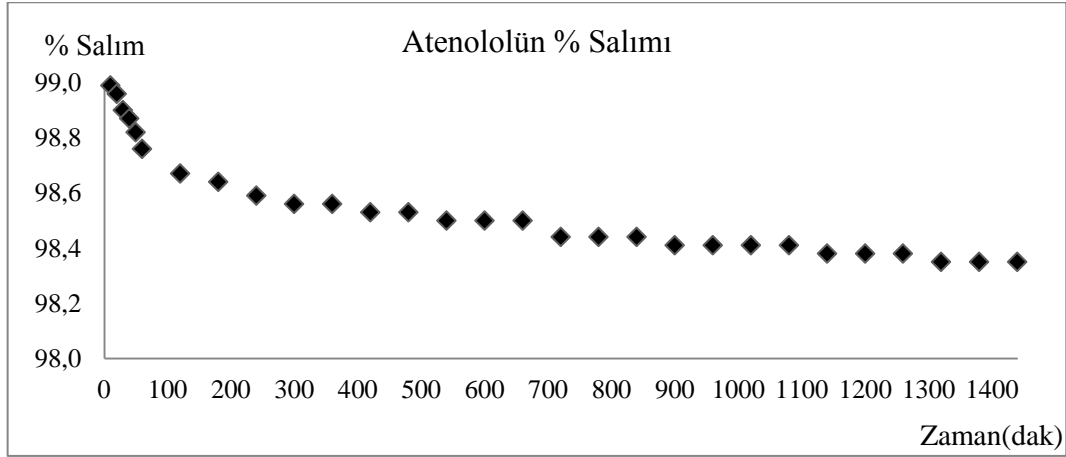
Atenolol (pH=3)					
1 _{MPH}	10	3,03E-06	0,001	3,00E-04	98,99
2 _{MPH}	20	3,12E-06	0,002	3,00E-04	98,96
3 _{MPH}	30	3,29E-06	0,004	3,00E-04	98,90
4 _{MPH}	40	3,38E-06	0,005	3,00E-04	98,87
5 _{MPH}	50	3,55E-06	0,007	3,00E-04	98,82
6 _{MPH}	60	3,72E-06	0,009	3,00E-04	98,76
7 _{MPH}	120	3,98E-06	0,012	3,00E-04	98,67
8 _{MPH}	180	4,07E-06	0,013	3,00E-04	98,64
9 _{MPH}	240	4,24E-06	0,015	3,00E-04	98,59
10 _{MPH}	300	4,33E-06	0,016	3,00E-04	98,56
11 _{MPH}	360	4,33E-06	0,016	3,00E-04	98,56
12 _{MPH}	420	4,42E-06	0,017	3,00E-04	98,53
13 _{MPH}	480	4,42E-06	0,017	3,00E-04	98,53
14 _{MPH}	540	4,50E-06	0,018	3,00E-04	98,50
15 _{MPH}	600	4,50E-06	0,018	3,00E-04	98,50
16 _{MPH}	660	4,50E-06	0,018	3,00E-04	98,50
17 _{MPH}	720	4,68E-06	0,020	3,00E-04	98,44
18 _{MPH}	780	4,68E-06	0,020	3,00E-04	98,44
19 _{MPH}	840	4,68E-06	0,020	3,00E-04	98,44
20 _{MPH}	900	4,76E-06	0,021	3,00E-04	98,41
21 _{MPH}	960	4,76E-06	0,021	3,00E-04	98,41
22 _{MPH}	1020	4,76E-06	0,021	3,00E-04	98,41
23 _{MPH}	1080	4,76E-06	0,021	3,00E-04	98,41
24 _{MPH}	1140	4,85E-06	0,022	3,00E-04	98,38
25 _{MPH}	1200	4,85E-06	0,022	3,00E-04	98,38
26 _{MPH}	1260	4,85E-06	0,022	3,00E-04	98,38
27 _{MPH}	1320	4,94E-06	0,023	3,00E-04	98,35
28 _{MPH}	1380	4,94E-06	0,023	3,00E-04	98,35
29 _{MPH}	1440	4,94E-06	0,023	3,00E-04	98,35

a% Salım= $((C_0-C)/C_0) \times 100$; C_0 : İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

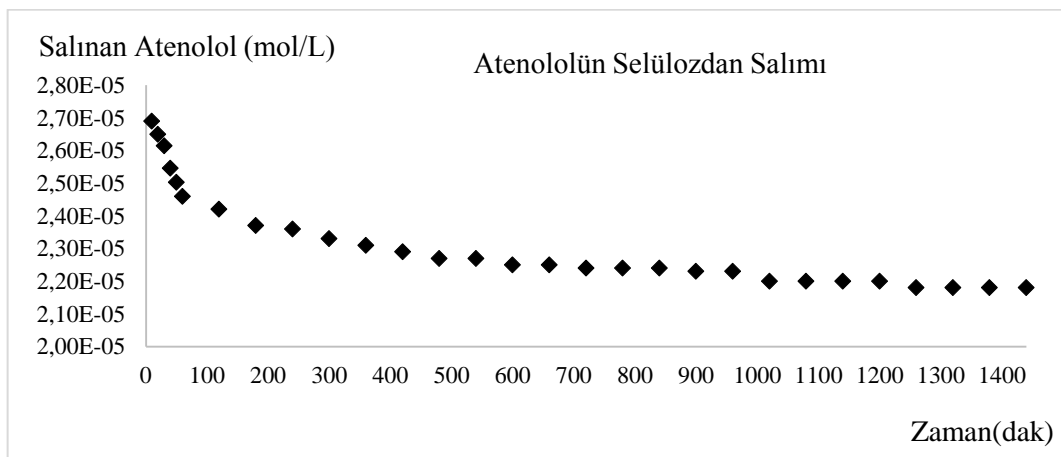
Şekil 4.5. Selülozdan saf suda desorplanan Atenololün % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.5'e göre selülozdan saf suda desorplanan Atenololün % salımının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

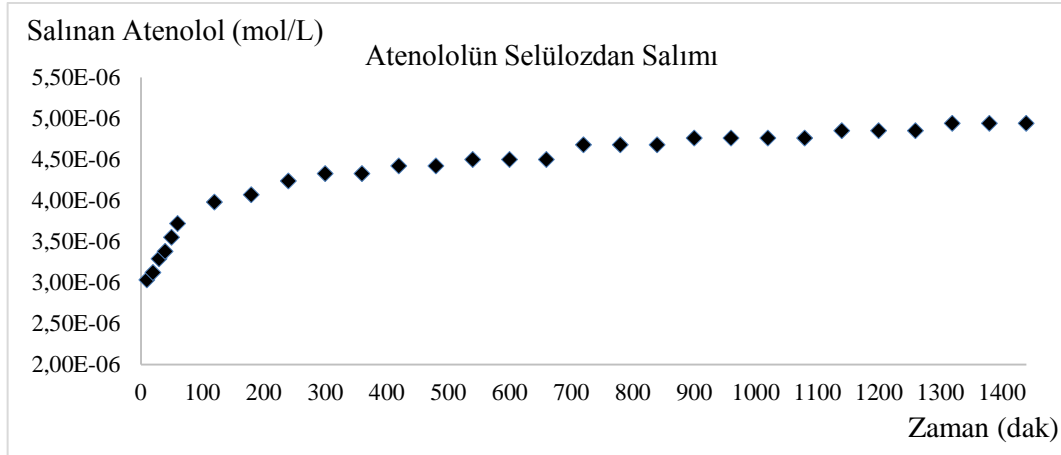
Şekil 4.6. Selülozdan pH=3'te desorplanan Atenololün % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.6'ya göre selülozdan pH=3'te desorplanan Atenololün % salımının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

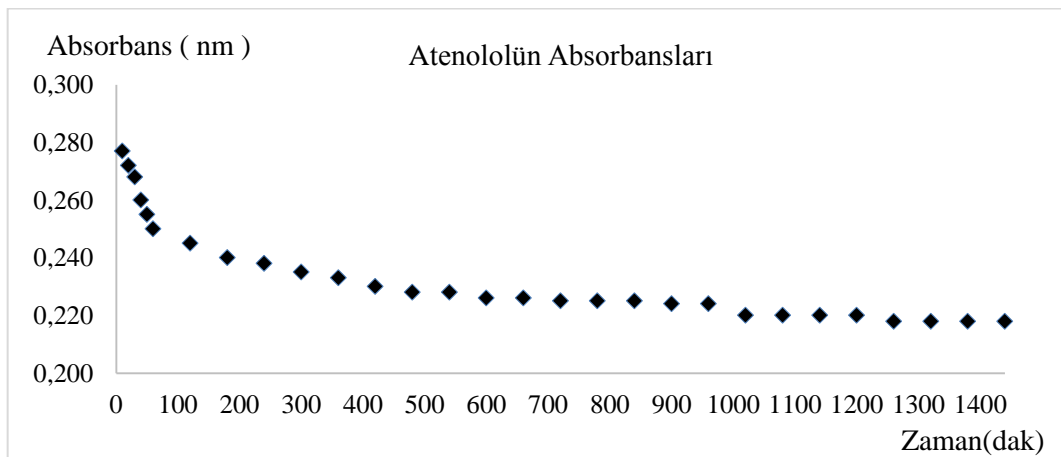
Şekil 4.7. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.7'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Atenolol miktarlarının yaklaşık 600.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

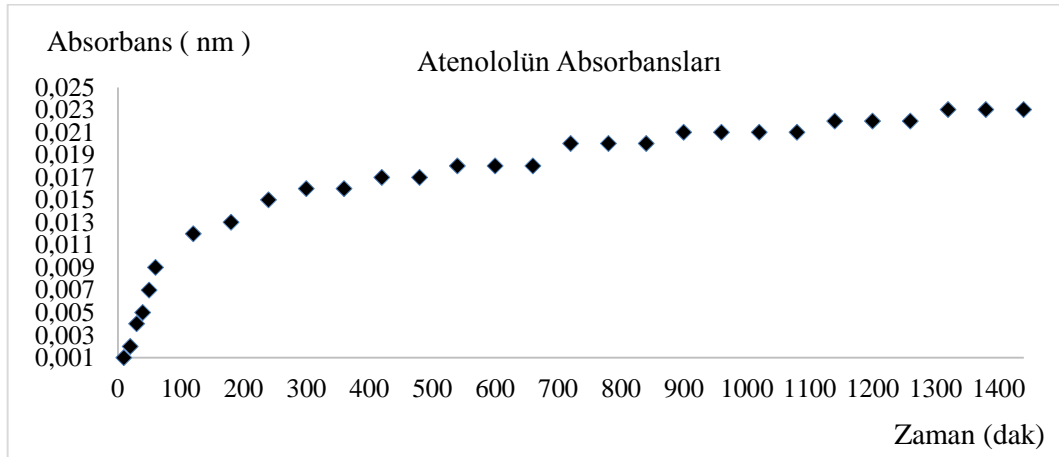
Şekil 4.8. Selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.8'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol miktarlarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.9. Selülozdan salınan Atenololün saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.9'a göre selülozdan salınan Atenololün saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.10. Selülozdan salınan Atenololün pH=3'te absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.10'a göre selülozdan salınan Atenololün pH=3'te absorbanlarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.5.2. Metoprolol

4.5.2.1. Metoprolol stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Metoprololün stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.1 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.5.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$3,740 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $7,48 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci

standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Metoprolol için bulunan sonuçlar Çizelge 4.5’de verilmiştir.

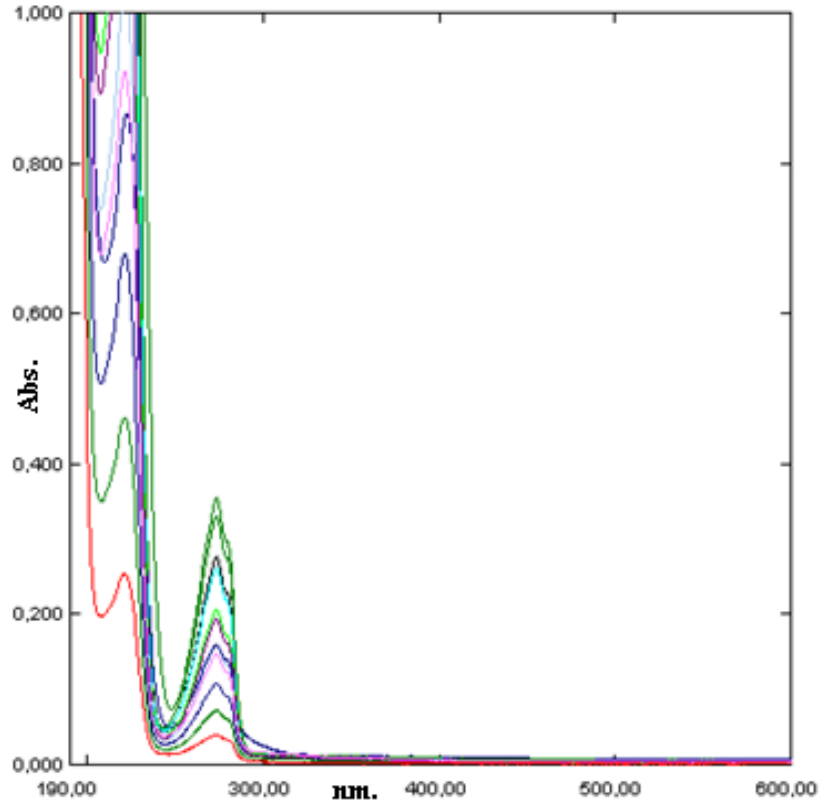
Çizelge 4.5. Metoprolol standart çözeltileri.

Metoprolol		
Numune No	Stok çözülden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	7,48E-05
C ₂	0,4	1,50E-04
C ₃	0,6	2,24E-04
C ₄	0,8	2,99E-04
C ₅	1,0	3,74E-04
C ₆	1,2	4,49E-04
C ₇	1,4	5,24E-04
C ₈	1,6	5,98E-04
C ₉	1,8	6,73E-04
C ₁₀	2,0	7,48E-04
C ₁₁	2,2	8,23E-04

4.5.2.2. Metoprolol için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL’ lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.5.1’de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.1’e göre bulunan $3,740 \times 10^{-3}$ mol/L stok Metoprolol çözülden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL’ ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2’ye göre hazırlanan standart Metoprolol çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır. Bu spektrumlarda 274 nm’de pikler gözlenmiştir (Moreshwar et al., 2009).

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.11’ de görülmektedir.

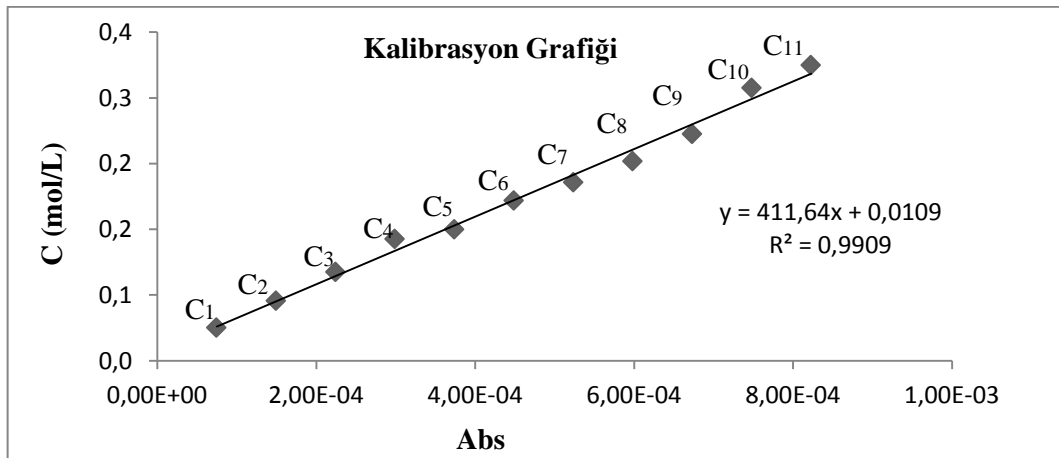

Şekil 4.11. Metoprololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=224$ nm)

Şekil 4.11'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=224$ nm absorbanlar okunarak Çizelge 4.6'da verilmiştir. Çizelge 4.6'daki derişim ve absorbanların grafiği çizilerek Şekil 4.12'de verilmiştir.

Çizelge 4.6. Metoprololün standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbsansları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max}=224 \text{ nm}$	
C ₁	7,48E-05	0,040
C ₂	1,50E-04	0,073
C ₃	2,24E-04	0,108
C ₄	2,99E-04	0,148
C ₅	3,74E-04	0,160
C ₆	4,49E-04	0,195
C ₇	5,24E-04	0,217
C ₈	5,98E-04	0,243
C ₉	6,73E-04	0,276
C ₁₀	7,48E-04	0,332
C ₁₁	8,23E-04	0,360

Şekil 4.12. Metoprololün derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max}=224\text{nm}$)

4.5.2.3. Metoprolol + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

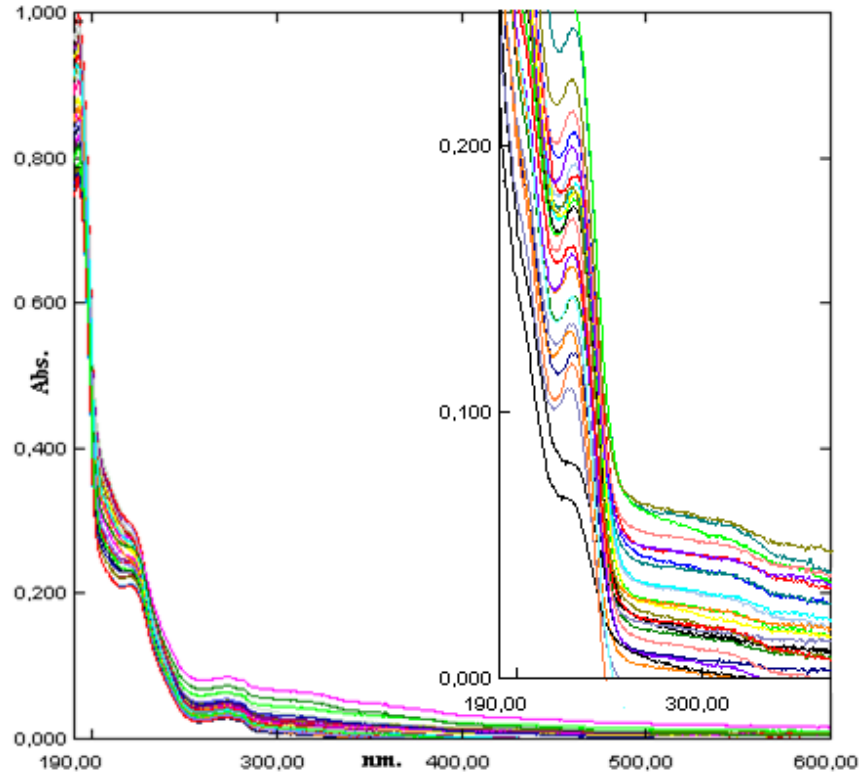
Selüloza Metoprolol adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.13’de, bu spektrumların 224 nm’deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.7’de verilmiştir. Şekil 4.12’deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.7’de verilmiştir.

4.5.2.4. Metoprolol + selüloz pH=3’teki salımının ölçülmesi

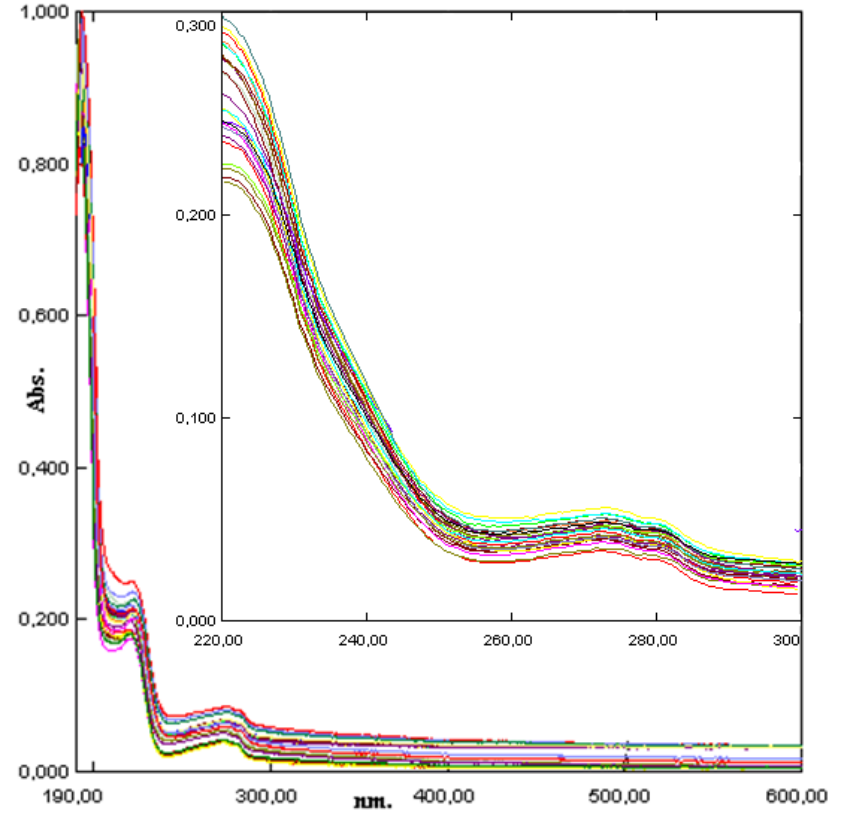
Selüloza Metoprolol adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.14’de, bu spektrumların 224 nm’deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.7’de verilmiştir. Şekil 4.12’deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.7’de verilmiştir.

Çizelge 4.7. Metoprolol + selüloz saf sudaki ve pH=3'tekisalizimına ait absorbens ve derişimleri

Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=224$ nm)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=224$ nm)
1 _{MSU}	10	1,34E-04	0,065	1 _{MPH}	10	6,56E-05	0,037
2 _{MSU}	20	1,29E-04	0,063	2 _{MPH}	20	6,80E-05	0,038
3 _{MSU}	30	1,21E-04	0,060	3 _{MPH}	30	7,05E-05	0,039
4 _{MSU}	40	1,17E-04	0,058	4 _{MPH}	40	7,29E-05	0,040
5 _{MSU}	50	1,14E-04	0,057	5 _{MPH}	50	7,53E-05	0,041
6 _{MSU}	60	1,09E-04	0,055	6 _{MPH}	60	7,53E-05	0,041
7 _{MSU}	120	1,07E-04	0,054	7 _{MPH}	120	7,77E-05	0,042
8 _{MSU}	180	1,02E-04	0,052	8 _{MPH}	180	7,77E-05	0,042
9 _{MSU}	240	9,23E-05	0,048	9 _{MPH}	240	8,02E-05	0,043
10 _{MSU}	300	8,99E-05	0,047	10 _{MPH}	300	8,26E-05	0,044
11 _{MSU}	360	8,75E-05	0,046	11 _{MPH}	360	8,26E-05	0,044
12 _{MSU}	420	8,50E-05	0,045	12 _{MPH}	420	8,75E-05	0,046
13 _{MSU}	480	8,02E-05	0,043	13 _{MPH}	480	8,75E-05	0,046
14 _{MSU}	540	8,02E-05	0,043	14 _{MPH}	540	9,23E-05	0,048
15 _{MSU}	600	7,77E-05	0,042	15 _{MPH}	600	9,23E-05	0,048
16 _{MSU}	660	7,53E-05	0,041	16 _{MPH}	660	9,23E-05	0,048
17 _{MSU}	720	7,53E-05	0,041	17 _{MPH}	720	9,48E-05	0,049
18 _{MSU}	780	7,05E-05	0,039	18 _{MPH}	780	9,72E-05	0,050
19 _{MSU}	840	6,80E-05	0,038	19 _{MPH}	840	9,72E-05	0,050
20 _{MSU}	900	6,56E-05	0,037	20 _{MPH}	900	1,02E-04	0,052
21 _{MSU}	960	6,32E-05	0,036	21 _{MPH}	960	1,04E-04	0,053
22 _{MSU}	1020	6,32E-05	0,036	22 _{MPH}	1020	1,04E-04	0,053
23 _{MSU}	1080	6,07E-05	0,035	23 _{MPH}	1080	1,07E-04	0,054
24 _{MSU}	1140	6,07E-05	0,035	24 _{MPH}	1140	1,07E-04	0,054
25 _{MSU}	1200	5,83E-05	0,034	25 _{MPH}	1200	1,09E-04	0,055
26 _{MSU}	1260	5,83E-05	0,034	26 _{MPH}	1260	1,09E-04	0,055
27 _{MSU}	1320	5,59E-05	0,033	27 _{MPH}	1320	1,12E-04	0,056
28 _{MSU}	1380	5,59E-05	0,033	28 _{MPH}	1380	1,12E-04	0,056
29 _{MSU}	1440	5,59E-05	0,033	29 _{MPH}	1440	1,12E-04	0,056

Şekil 4.13. Metoprolol+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 224 \text{ nm}$)

Şekil 4.14. Metoprolol+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 224 \text{ nm}$)

Çizelge 4.7'deki veriler kullanılarak Metoprololün saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.8'de verilmiştir. Çizelge 4.8'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.15'te, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.16'da verilmiştir. Yine Çizelge 4.8'deki salınan Metoprolol miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.17'de, pH=3'teki salınan Metoprolol miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.18'de, selülozdan salınan Metoprololün absorbands ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.19'da, pH=3'teki Metoprololün absorbands ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.20'de verilmiştir.

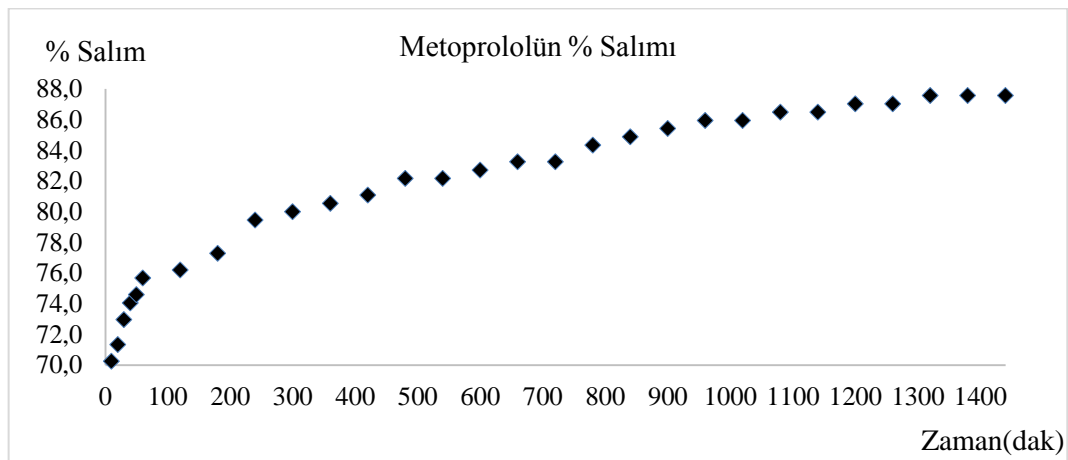
Çizelge 4.8. Metoprolol salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Metoprolol (Su)					
1 _{MSU}	10	1,34E-04	0,065	4,49E-04	70,24
2 _{MSU}	20	1,29E-04	0,063	4,49E-04	71,32
3 _{MSU}	30	1,21E-04	0,060	4,49E-04	72,94
4 _{MSU}	40	1,17E-04	0,058	4,49E-04	74,03
5 _{MSU}	50	1,14E-04	0,057	4,49E-04	74,57
6 _{MSU}	60	1,09E-04	0,055	4,49E-04	75,65
7 _{MSU}	120	1,07E-04	0,054	4,49E-04	76,19
8 _{MSU}	180	1,02E-04	0,052	4,49E-04	77,27
9 _{MSU}	240	9,23E-05	0,048	4,49E-04	79,44
10 _{MSU}	300	8,99E-05	0,047	4,49E-04	79,98
11 _{MSU}	360	8,75E-05	0,046	4,49E-04	80,52
12 _{MSU}	420	8,50E-05	0,045	4,49E-04	81,06
13 _{MSU}	480	8,02E-05	0,043	4,49E-04	82,14
14 _{MSU}	540	8,02E-05	0,043	4,49E-04	82,14
15 _{MSU}	600	7,77E-05	0,042	4,49E-04	82,68
16 _{MSU}	660	7,53E-05	0,041	4,49E-04	83,23
17 _{MSU}	720	7,53E-05	0,041	4,49E-04	83,23
18 _{MSU}	780	7,05E-05	0,039	4,49E-04	84,31
19 _{MSU}	840	6,80E-05	0,038	4,49E-04	84,85
20 _{MSU}	900	6,56E-05	0,037	4,49E-04	85,39
21 _{MSU}	960	6,32E-05	0,036	4,49E-04	85,93
22 _{MSU}	1020	6,32E-05	0,036	4,49E-04	85,93
23 _{MSU}	1080	6,07E-05	0,035	4,49E-04	86,47
24 _{MSU}	1140	6,07E-05	0,035	4,49E-04	86,47
25 _{MSU}	1200	5,83E-05	0,034	4,49E-04	87,01
26 _{MSU}	1260	5,83E-05	0,034	4,49E-04	87,01
27 _{MSU}	1320	5,59E-05	0,033	4,49E-04	87,55
28 _{MSU}	1380	5,59E-05	0,033	4,49E-04	87,55
29 _{MSU}	1440	5,59E-05	0,033	4,49E-04	87,55

Çizelge 4.8'in devamı

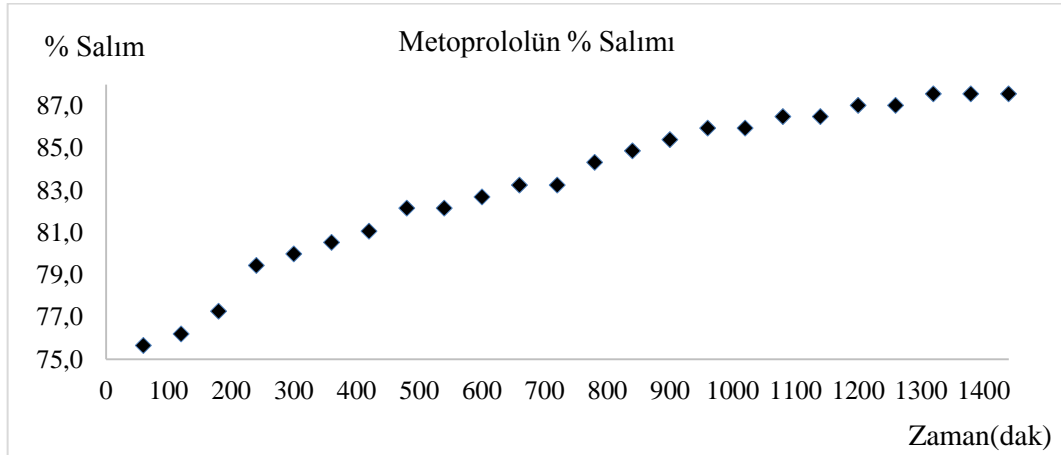
Metoprolol (pH=3)					
1 _{MPH}	10	6,56E-05	0,037	4,49E-04	85,39
2 _{MPH}	20	6,80E-05	0,038	4,49E-04	84,85
3 _{MPH}	30	7,05E-05	0,039	4,49E-04	84,31
4 _{MPH}	40	7,29E-05	0,040	4,49E-04	83,77
5 _{MPH}	50	7,53E-05	0,041	4,49E-04	83,23
6 _{MPH}	60	7,53E-05	0,041	4,49E-04	83,23
7 _{MPH}	120	7,77E-05	0,042	4,49E-04	82,68
8 _{MPH}	180	7,77E-05	0,042	4,49E-04	82,68
9 _{MPH}	240	8,02E-05	0,043	4,49E-04	82,14
10 _{MPH}	300	8,26E-05	0,044	4,49E-04	81,60
11 _{MPH}	360	8,26E-05	0,044	4,49E-04	81,60
12 _{MPH}	420	8,75E-05	0,046	4,49E-04	80,52
13 _{MPH}	480	8,75E-05	0,046	4,49E-04	80,52
14 _{MPH}	540	9,23E-05	0,048	4,49E-04	79,44
15 _{MPH}	600	9,23E-05	0,048	4,49E-04	79,44
16 _{MPH}	660	9,23E-05	0,048	4,49E-04	79,44
17 _{MPH}	720	9,48E-05	0,049	4,49E-04	78,90
18 _{MPH}	780	9,72E-05	0,050	4,49E-04	78,36
19 _{MPH}	840	9,72E-05	0,050	4,49E-04	78,36
20 _{MPH}	900	1,02E-04	0,052	4,49E-04	77,27
21 _{MPH}	960	1,04E-04	0,053	4,49E-04	76,73
22 _{MPH}	1020	1,04E-04	0,053	4,49E-04	76,73
23 _{MPH}	1080	1,07E-04	0,054	4,49E-04	76,19
24 _{MPH}	1140	1,07E-04	0,054	4,49E-04	76,19
25 _{MPH}	1200	1,09E-04	0,055	4,49E-04	75,65
26 _{MPH}	1260	1,09E-04	0,055	4,49E-04	75,65
27 _{MPH}	1320	1,12E-04	0,056	4,49E-04	75,11
28 _{MPH}	1380	1,12E-04	0,056	4,49E-04	75,11
29 _{MPH}	1440	1,12E-04	0,056	4,49E-04	75,11

$a\% \text{ Salım} = ((C_o - C) / C_o) \times 100$; C_o : İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

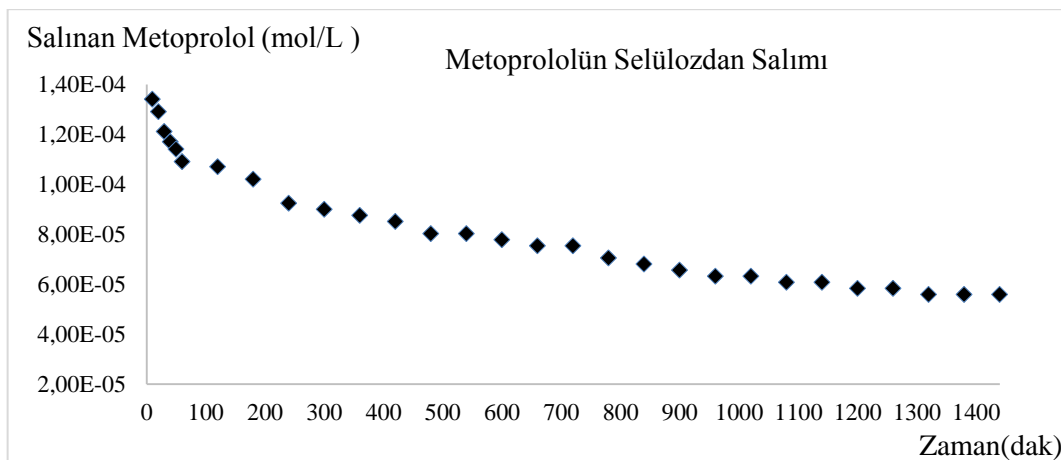
Şekil 4.15. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprololün % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.15'e göre selülozdan saf suda desorplanan Metoprololün % salımının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

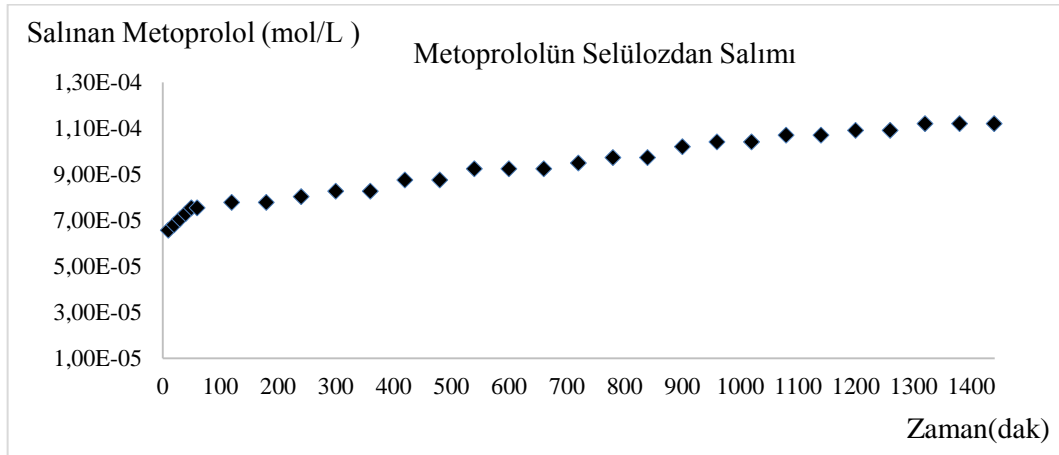
Şekil 4.16. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprololün % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.16'ya göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprololün % salımının yaklaşık 1300. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

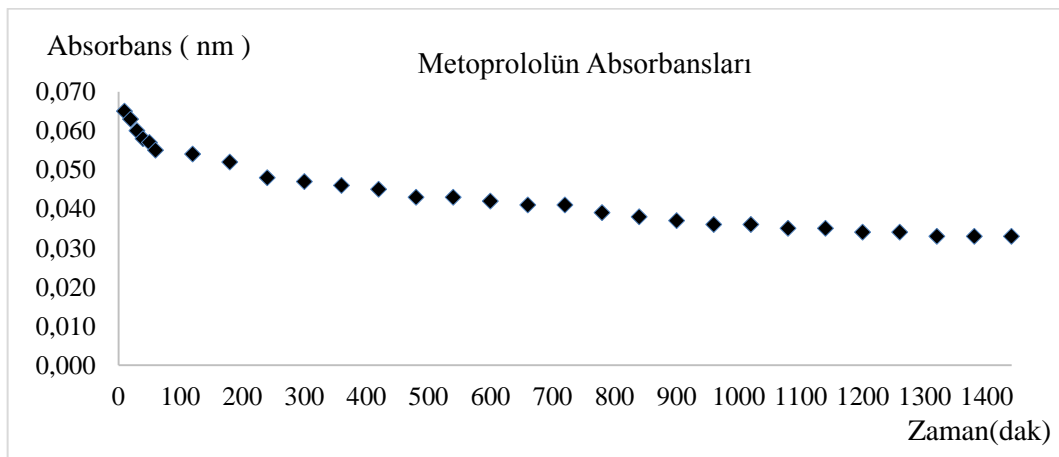
Şekil 4.17. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.17'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol miktarlarının yaklaşık 1100. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

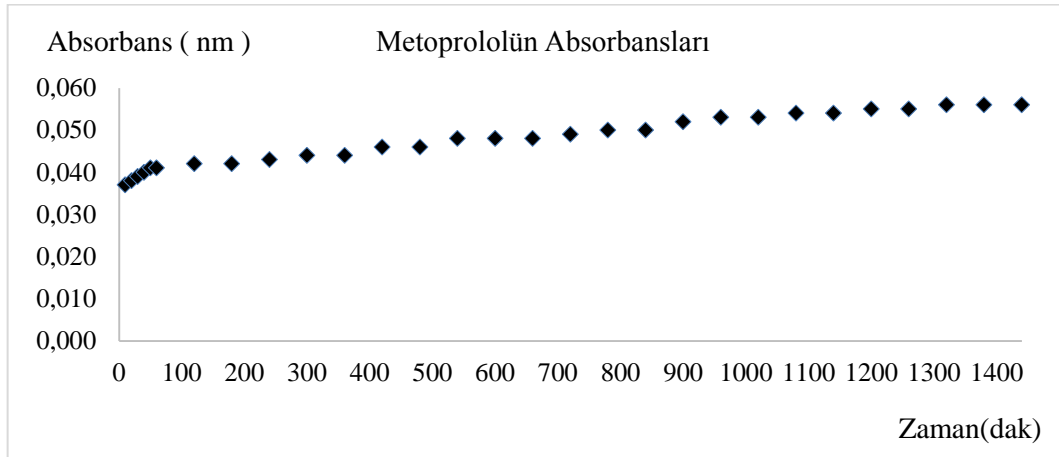
Şekil 4.18. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.18'e göre selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol miktarlarının yaklaşık 1100. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.19. Selülozdan salınan Metoprololün saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.19'a göre selülozdan salınan Metoprololün saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1200. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.20. Selülozdan salınan Metoprololün pH=3'te absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.20'ye göre selülozdan salınan Metoprololün pH=3'te absorbanlarının yaklaşık 1200. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.5.3. Karvedilol

4.5.3.1. Karvedilol stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Karvedilolün stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.1 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.5.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$2,171 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $4,342 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Karvedilol için bulunan sonuçlar Çizelge 4.9'da verilmiştir.

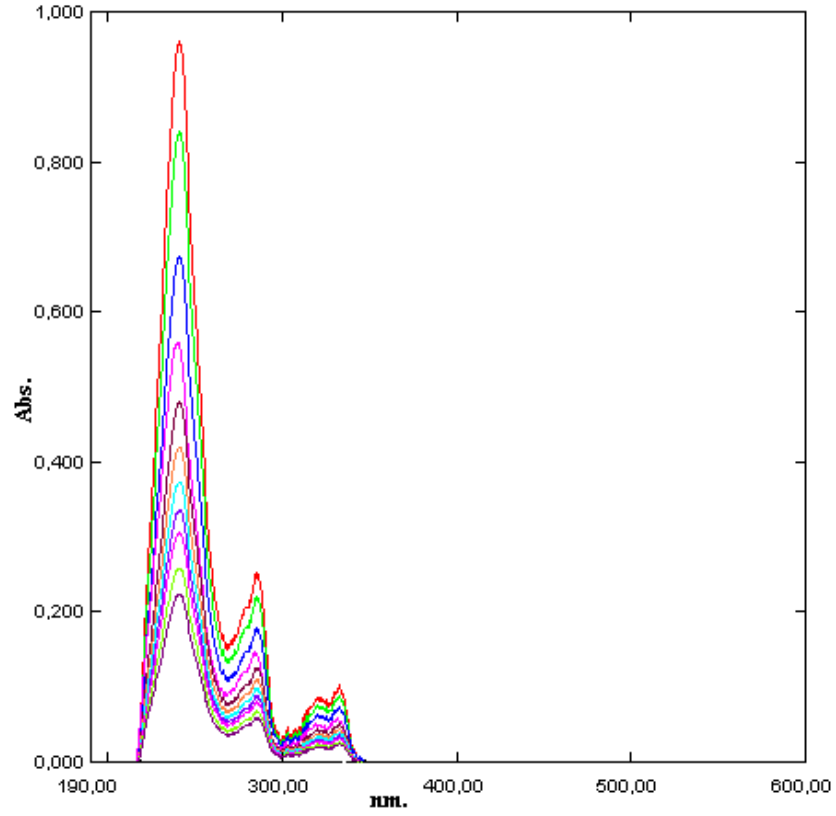
Çizelge 4.9. Karvedilol standart çözeltileri

Karvedilol		
Numune No	Stok çözülden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	4,34E-05
C ₂	0,4	8,68E-05
C ₃	0,6	1,30E-04
C ₄	0,8	1,74E-04
C ₅	1,0	2,17E-04
C ₆	1,2	2,60E-04
C ₇	1,4	3,04E-04
C ₈	1,6	3,47E-04
C ₉	1,8	3,91E-04
C ₁₀	2,0	4,34E-04
C ₁₁	2,2	4,77E-04

4.5.3.2. Karvedilol için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.5.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.1'e göre bulunan $2,171 \times 10^{-3}$ mol/L stok Karvedilol çözülden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Karvedilol çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır. Bu spektrumlarda 240 nm'de pikler gözlenmiştir (Yuvaraja and Khanam, 2014).

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.21' de görülmektedir.

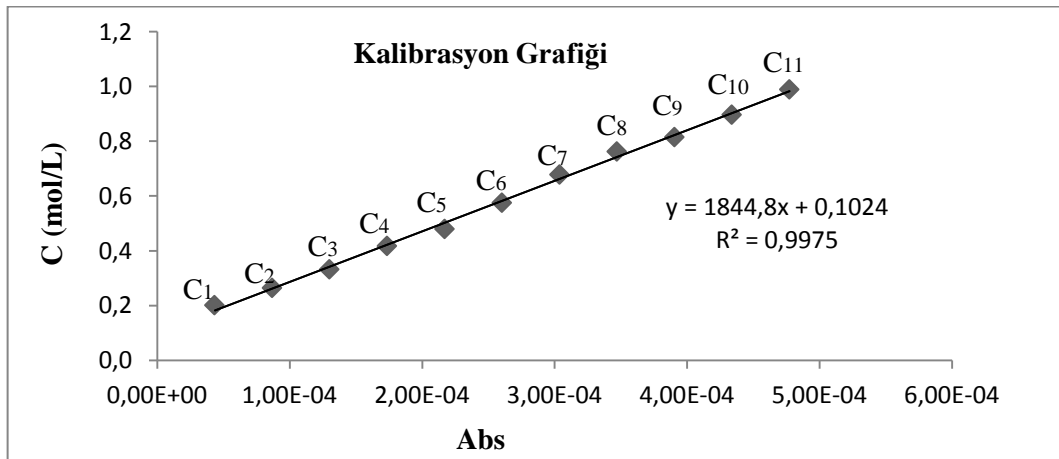

Şekil 4.21. Karvedilolün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max.}}=240$ nm)

Şekil 4.21'deki spektrumdan $\lambda_{\text{max.}}=240$ nm absorbanlar okunarak Çizelge 4.10'da verilmiştir. Çizelge 4.10'daki derişim ve absorbanların grafiği çizilerek Şekil 4.22'de verilmiştir.

Çizelge 4.10. Karvedilolün standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbsanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=240\text{nm}$	
C ₁	4,34E-05	0,201
C ₂	8,68E-05	0,264
C ₃	1,30E-04	0,332
C ₄	1,74E-04	0,418
C ₅	2,17E-04	0,480
C ₆	2,60E-04	0,575
C ₇	3,04E-04	0,678
C ₈	3,47E-04	0,762
C ₉	3,91E-04	0,815
C ₁₀	4,34E-04	0,897
C ₁₁	4,77E-04	0,989

Şekil 4.22. Karvedilolün derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=240\text{ nm}$)

4.5.3.3. Karvedilol + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

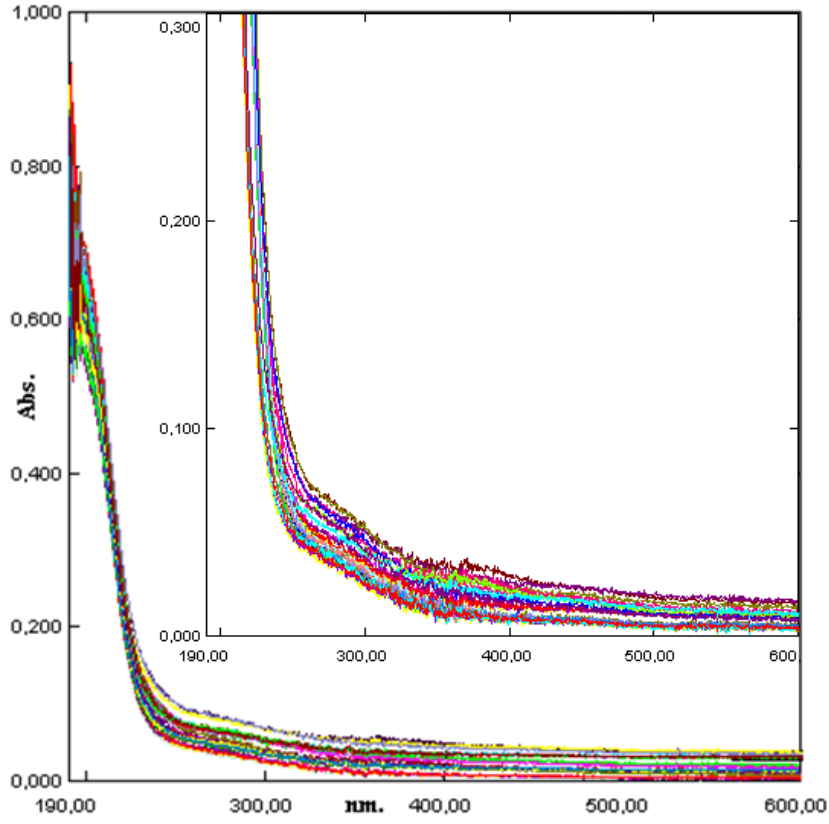
Selüloza Karvedilol adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.23'de, bu spektrumların 240 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.11'de verilmiştir. Şekil 4.22'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.11'de verilmiştir.

4.5.3.4. Karvedilol + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

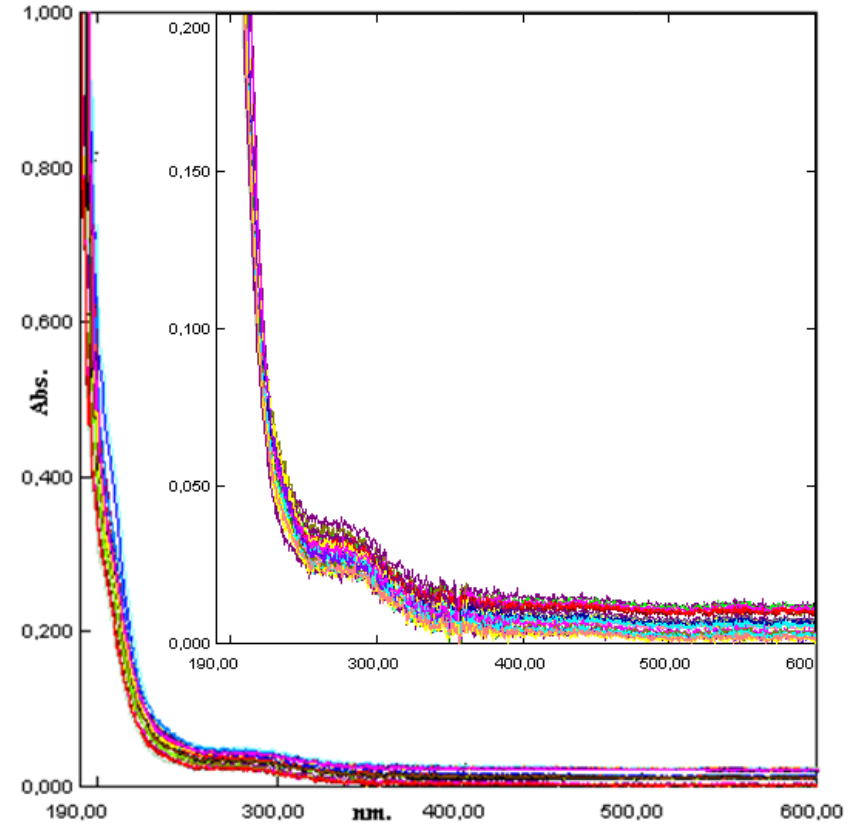
Selüloza Karvedilol adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.24'de, bu spektrumların 240 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.11'de verilmiştir. Şekil 4.22'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.11'de verilmiştir.

Çizelge 4.11. Karvedilol + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbands ve derişimleri

Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=240nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=240nm$)
1 _{MSU}	10	5,59E-05	0,001	1 _{MPH}	10	6,24E-05	0,013
2 _{MSU}	20	5,80E-05	0,005	2 _{MPH}	20	6,51E-05	0,018
3 _{MSU}	30	5,97E-05	0,008	3 _{MPH}	30	6,72E-05	0,022
4 _{MSU}	40	6,13E-05	0,011	4 _{MPH}	40	6,89E-05	0,025
5 _{MSU}	50	6,34E-05	0,015	5 _{MPH}	50	7,05E-05	0,028
6 _{MSU}	60	6,51E-05	0,018	6 _{MPH}	60	7,27E-05	0,032
7 _{MSU}	120	6,62E-05	0,020	7 _{MPH}	120	7,10E-05	0,029
8 _{MSU}	180	6,62E-05	0,020	8 _{MPH}	180	7,10E-05	0,029
9 _{MSU}	240	6,67E-05	0,021	9 _{MPH}	240	7,05E-05	0,028
10 _{MSU}	300	6,72E-05	0,022	10 _{MPH}	300	6,89E-05	0,025
11 _{MSU}	360	6,83E-05	0,024	11 _{MPH}	360	6,89E-05	0,025
12 _{MSU}	420	6,83E-05	0,024	12 _{MPH}	420	6,89E-05	0,025
13 _{MSU}	480	6,89E-05	0,025	13 _{MPH}	480	6,78E-05	0,023
14 _{MSU}	540	6,89E-05	0,025	14 _{MPH}	540	6,78E-05	0,023
15 _{MSU}	600	6,94E-05	0,026	15 _{MPH}	600	6,72E-05	0,022
16 _{MSU}	660	6,94E-05	0,026	16 _{MPH}	660	6,72E-05	0,022
17 _{MSU}	720	7,00E-05	0,027	17 _{MPH}	720	6,67E-05	0,021
18 _{MSU}	780	7,05E-05	0,028	18 _{MPH}	780	6,67E-05	0,021
19 _{MSU}	840	7,05E-05	0,028	19 _{MPH}	840	6,62E-05	0,020
20 _{MSU}	900	7,16E-05	0,030	20 _{MPH}	900	6,62E-05	0,020
21 _{MSU}	960	7,16E-05	0,030	21 _{MPH}	960	6,45E-05	0,017
22 _{MSU}	1020	7,16E-05	0,030	22 _{MPH}	1020	6,45E-05	0,017
23 _{MSU}	1080	7,21E-05	0,031	23 _{MPH}	1080	6,40E-05	0,016
24 _{MSU}	1140	7,21E-05	0,031	24 _{MPH}	1140	6,40E-05	0,016
25 _{MSU}	1200	7,21E-05	0,031	25 _{MPH}	1200	6,34E-05	0,015
26 _{MSU}	1260	7,27E-05	0,032	26 _{MPH}	1260	6,34E-05	0,015
27 _{MSU}	1320	7,27E-05	0,032	27 _{MPH}	1320	6,29E-05	0,014
28 _{MSU}	1380	7,27E-05	0,032	28 _{MPH}	1380	6,24E-05	0,013
29 _{MSU}	1440	7,27E-05	0,032	29 _{MPH}	1440	6,24E-05	0,013

Şekil 4.23. Karvedilol+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\text{max.}}=240 \text{ nm}$)

Şekil 4.24. Karvedilol+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\text{max.}}=240 \text{ nm}$)

Çizelge 4.11'deki veriler kullanılarak Karvedilolün saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.12'de verilmiştir. Çizelge 4.12'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.25'te, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.26'da verilmiştir. Yine Çizelge 4.12'deki salınan Karvedilol miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.27'de, pH=3'teki salınan Karvedilol miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.28'de, selülozdan salınan Karvedilolün absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.29'da, pH=3'teki Karvedilol absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.30'da verilmiştir.

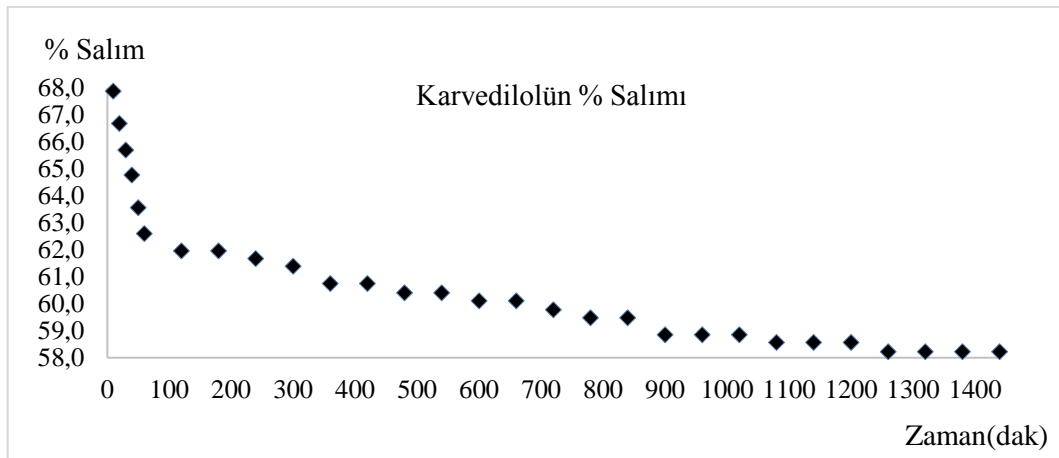
Çizelge 4.12. Karvedilol salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Karvedilol (Su)					
1 _{MSU}	10	5,59E-05	0,001	1,74E-04	67,87
2 _{MSU}	20	5,80E-05	0,005	1,74E-04	66,67
3 _{MSU}	30	5,97E-05	0,008	1,74E-04	65,69
4 _{MSU}	40	6,13E-05	0,011	1,74E-04	64,77
5 _{MSU}	50	6,34E-05	0,015	1,74E-04	63,56
6 _{MSU}	60	6,51E-05	0,018	1,74E-04	62,59
7 _{MSU}	120	6,62E-05	0,020	1,74E-04	61,95
8 _{MSU}	180	6,62E-05	0,020	1,74E-04	61,95
9 _{MSU}	240	6,67E-05	0,021	1,74E-04	61,67
10 _{MSU}	300	6,72E-05	0,022	1,74E-04	61,38
11 _{MSU}	360	6,83E-05	0,024	1,74E-04	60,75
12 _{MSU}	420	6,83E-05	0,024	1,74E-04	60,75
13 _{MSU}	480	6,89E-05	0,025	1,74E-04	60,40
14 _{MSU}	540	6,89E-05	0,025	1,74E-04	60,40
15 _{MSU}	600	6,94E-05	0,026	1,74E-04	60,11
16 _{MSU}	660	6,94E-05	0,026	1,74E-04	60,11
17 _{MSU}	720	7,00E-05	0,027	1,74E-04	59,77
18 _{MSU}	780	7,05E-05	0,028	1,74E-04	59,48
19 _{MSU}	840	7,05E-05	0,028	1,74E-04	59,48
20 _{MSU}	900	7,16E-05	0,030	1,74E-04	58,85
21 _{MSU}	960	7,16E-05	0,030	1,74E-04	58,85
22 _{MSU}	1020	7,16E-05	0,030	1,74E-04	58,85
23 _{MSU}	1080	7,21E-05	0,031	1,74E-04	58,56
24 _{MSU}	1140	7,21E-05	0,031	1,74E-04	58,56
25 _{MSU}	1200	7,21E-05	0,031	1,74E-04	58,56
26 _{MSU}	1260	7,27E-05	0,032	1,74E-04	58,22
27 _{MSU}	1320	7,27E-05	0,032	1,74E-04	58,22
28 _{MSU}	1380	7,27E-05	0,032	1,74E-04	58,22
29 _{MSU}	1440	7,27E-05	0,032	1,74E-04	58,22

Çizelge 4.12'nin devamı

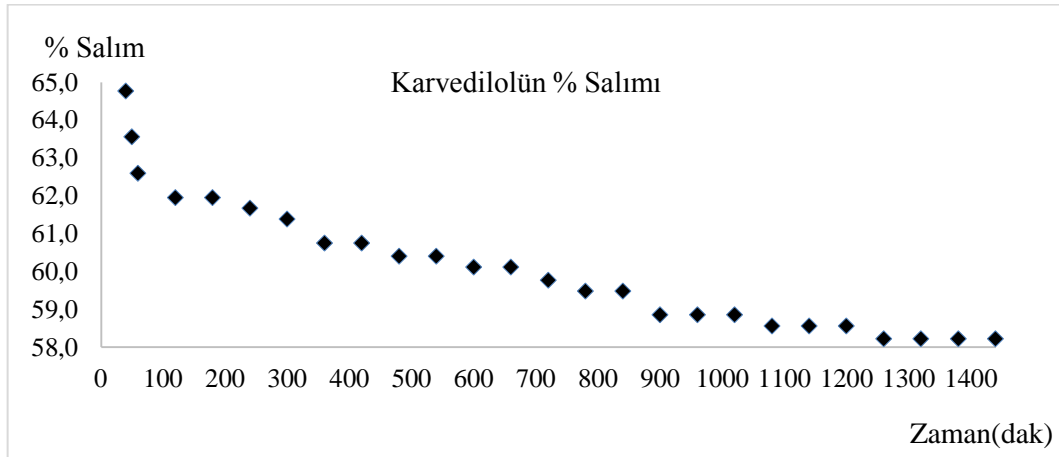
Karvedilol (pH=3)					
1 _{MPH}	10	6,24E-05	0,013	1,74E-04	64,14
2 _{MPH}	20	6,51E-05	0,018	1,74E-04	62,59
3 _{MPH}	30	6,72E-05	0,022	1,74E-04	61,38
4 _{MPH}	40	6,89E-05	0,025	1,74E-04	60,40
5 _{MPH}	50	7,05E-05	0,028	1,74E-04	59,48
6 _{MPH}	60	7,27E-05	0,032	1,74E-04	58,22
7 _{MPH}	120	7,10E-05	0,029	1,74E-04	59,20
8 _{MPH}	180	7,10E-05	0,029	1,74E-04	59,20
9 _{MPH}	240	7,05E-05	0,028	1,74E-04	59,48
10 _{MPH}	300	6,89E-05	0,025	1,74E-04	60,40
11 _{MPH}	360	6,89E-05	0,025	1,74E-04	60,40
12 _{MPH}	420	6,89E-05	0,025	1,74E-04	60,40
13 _{MPH}	480	6,78E-05	0,023	1,74E-04	61,03
14 _{MPH}	540	6,78E-05	0,023	1,74E-04	61,03
15 _{MPH}	600	6,72E-05	0,022	1,74E-04	61,38
16 _{MPH}	660	6,72E-05	0,022	1,74E-04	61,38
17 _{MPH}	720	6,67E-05	0,021	1,74E-04	61,67
18 _{MPH}	780	6,67E-05	0,021	1,74E-04	61,67
19 _{MPH}	840	6,62E-05	0,020	1,74E-04	61,95
20 _{MPH}	900	6,62E-05	0,020	1,74E-04	61,95
21 _{MPH}	960	6,45E-05	0,017	1,74E-04	62,93
22 _{MPH}	1020	6,45E-05	0,017	1,74E-04	62,93
23 _{MPH}	1080	6,40E-05	0,016	1,74E-04	63,22
24 _{MPH}	1140	6,40E-05	0,016	1,74E-04	63,22
25 _{MPH}	1200	6,34E-05	0,015	1,74E-04	63,56
26 _{MPH}	1260	6,34E-05	0,015	1,74E-04	63,56
27 _{MPH}	1320	6,29E-05	0,014	1,74E-04	63,85
28 _{MPH}	1380	6,24E-05	0,013	1,74E-04	64,14
29 _{MPH}	1440	6,24E-05	0,013	1,74E-04	64,14

a% Salım=((C_o-C)/C_o)x100; C_o: İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

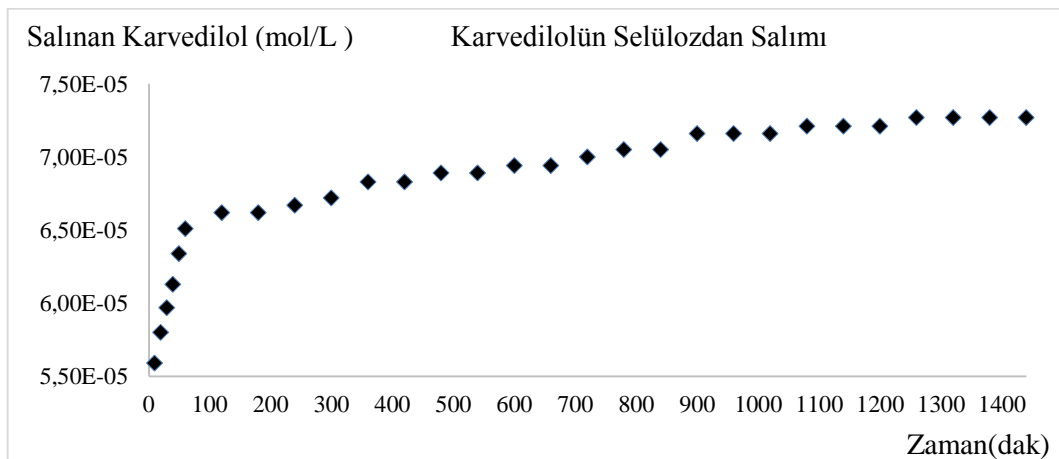
Şekil 4.25. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilolün % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.25'e göre selülozdan saf suda desorplanan Karvedilolün % salımının yaklaşık 1200. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

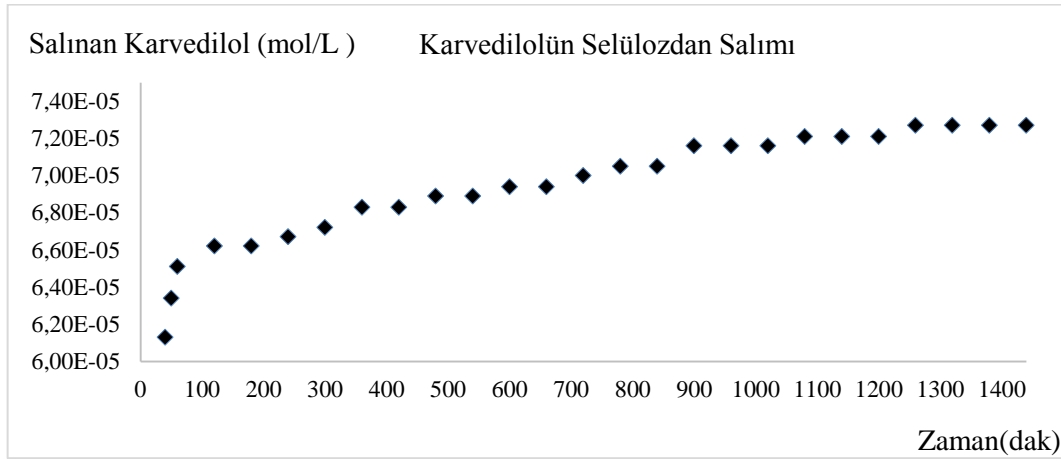
Şekil 4.26. Selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilolün % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.26'ya göre selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilolün % salımının yaklaşık 1200. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

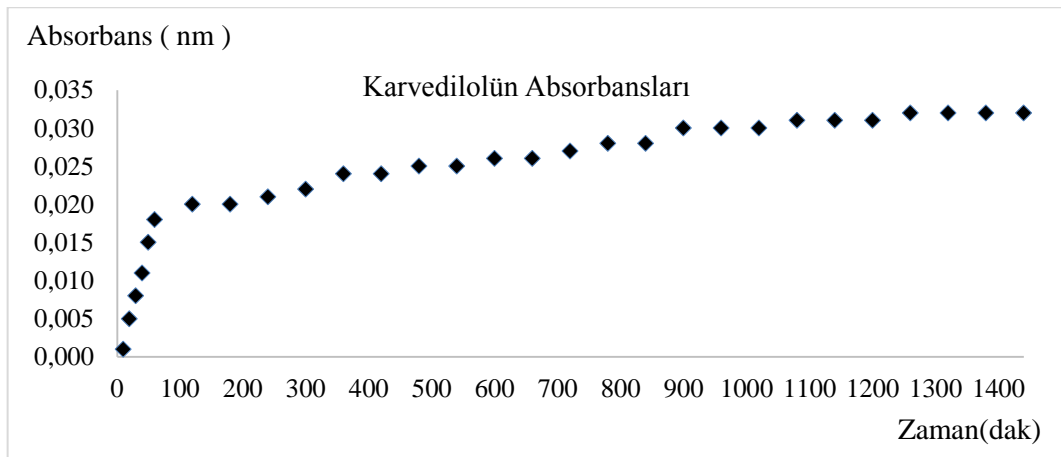
Şekil 4.27. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.27'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol miktarlarının yaklaşık 1300. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

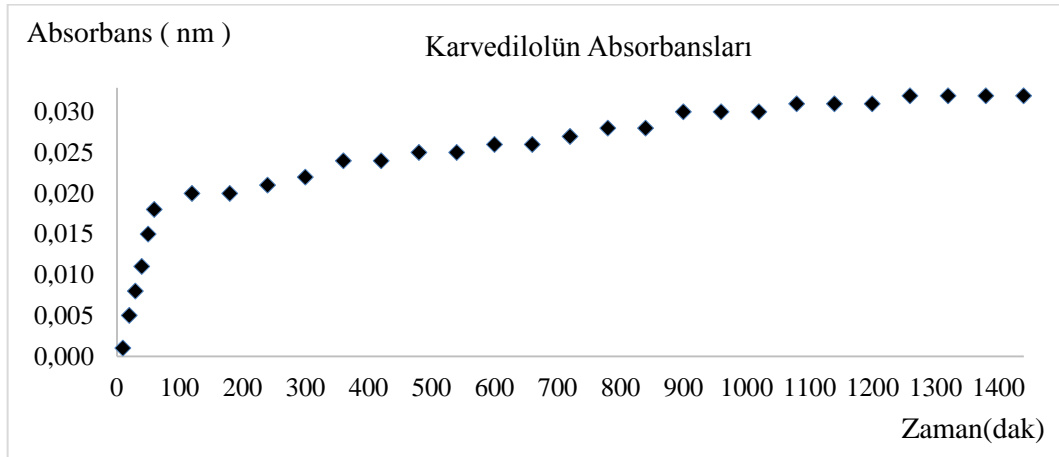
Şekil 4.28. Selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.28'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol miktarlarının yaklaşık 1300. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.29. Selülozdan salınan Karvedilolün saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.29'a göre selülozdan salınan Karvedilolün saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1200. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.30. Selülozdan salınan Karvedilolün pH=3'te absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.30'a göre selülozdan salınan Karvedilolün pH=3'te absorbanlarının yaklaşık 1200. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.5.4. Akarboz

4.5.4.1. Akarboz stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Akarbozun stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.1 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.5.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

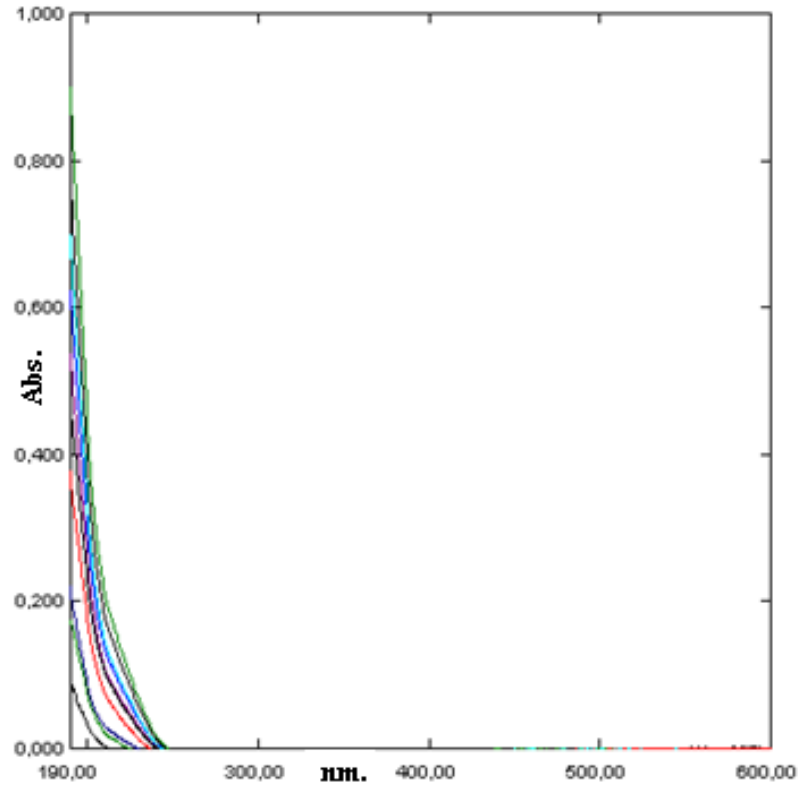
$1,548 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltilerden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $3,097 \times 10^{-4}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Akarboz için bulunan sonuçlar Çizelge 4.13'de verilmiştir.

Çizelge 4.13. Akarboz standart çözeltileri

Akarboz		
Numune No	Stok çözeltilerden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	3,10E-05
C ₂	0,4	6,19E-05
C ₃	0,6	9,29E-05
C ₄	0,8	1,24E-04
C ₅	1,0	1,55E-04
C ₆	1,2	1,86E-04
C ₇	1,4	2,17E-04
C ₈	1,6	2,48E-04
C ₉	1,8	2,79E-04
C ₁₀	2,0	3,10E-04
C ₁₁	2,2	3,41E-04

4.5.4.2. Akarboz için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.5.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.1'e göre bulunan $1,548 \times 10^{-3}$ mol/L stok Akarboz çözeltilerden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Akarboz çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır. Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun belirlenen aralıkta olmadığı Şekil 4.31' de görülmektedir (Sinha and Kumar, 2012). Bu durum Akarboz molekülünün deneylerde kullanılamayacağını göstermektedir.

Şekil 4.31. Akarbozun standart çözeltilerinin spektrumları

4.5.5. Metformin

4.5.5.1. Metformin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Metforminin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.1 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.5.1.1’de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$7,742 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL’lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL’ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $1,548 \times 10^{-4}$ mol/L’lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Metformin için bulunan sonuçlar Çizelge 4.14’de verilmiştir.

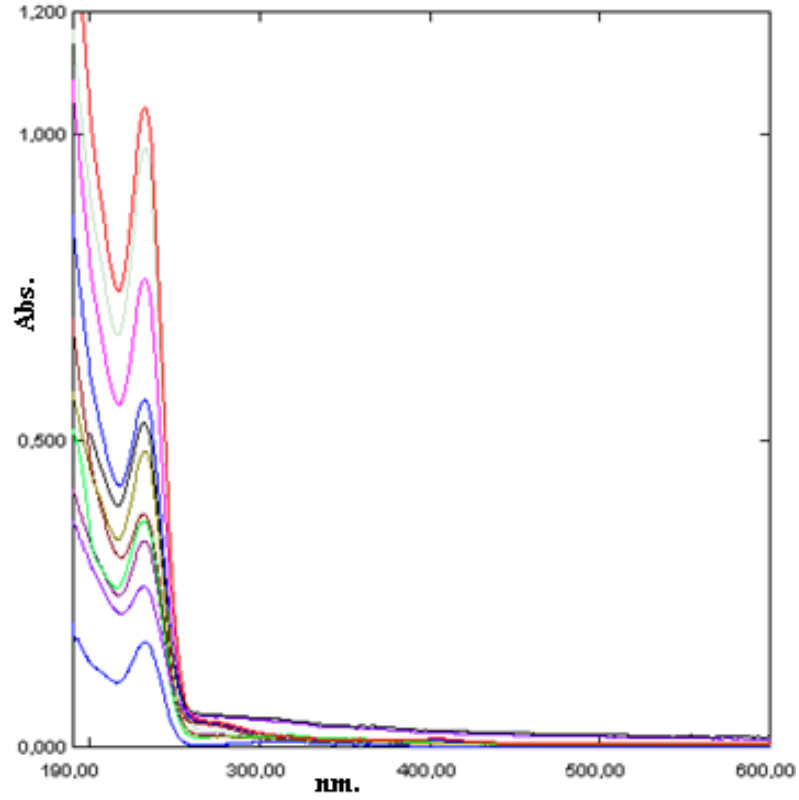
Çizelge 4.14. Metformin standart çözeltileri

Metformin		
Numune No	Stok çözeltilerden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	1,55E-04
C ₂	0,4	3,10E-04
C ₃	0,6	4,65E-04
C ₄	0,8	6,19E-04
C ₅	1,0	7,74E-04
C ₆	1,2	9,29E-04
C ₇	1,4	1,08E-03
C ₈	1,6	1,24E-03
C ₉	1,8	1,39E-03
C ₁₀	2,0	1,55E-03
C ₁₁	2,2	1,70E-03

4.5.5.2. Metformin için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.5.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.1'e göre bulunan $7,742 \times 10^{-3}$ mol/L stok Metformin çözeltilerden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Metformin çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır. Bu spektrumlarda 232 nm'de pikler gözlenmiştir (Sharma vd, 2011).

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.32' de görülmektedir.

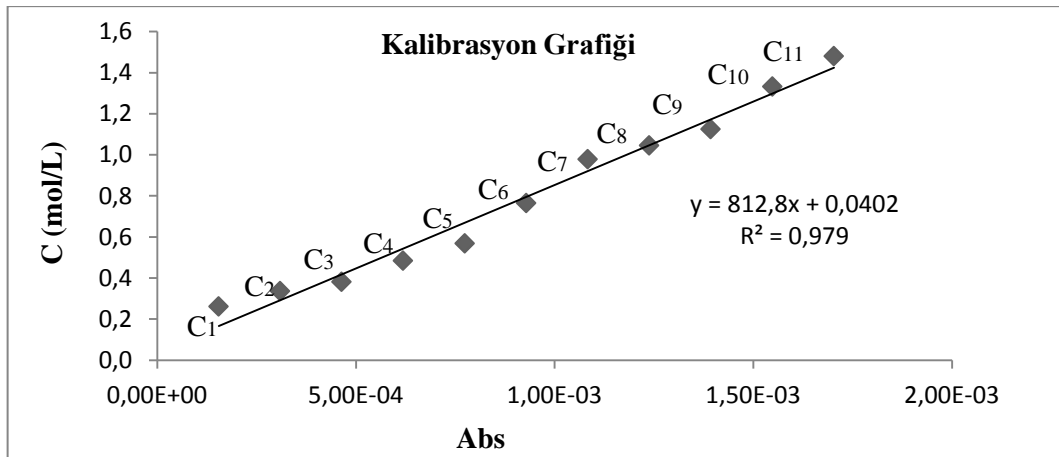

Şekil 4.32. Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=232$ nm)

Şekil 4.32'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=232$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.10'da verilmiştir. Çizelge 4. 15'deki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.33'de verilmiştir.

Çizelge 4.15. Metforminin standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=232\text{nm}$	
C ₁	1,55E-04	0,261
C ₂	3,10E-04	0,336
C ₃	4,65E-04	0,380
C ₄	6,19E-04	0,483
C ₅	7,74E-04	0,567
C ₆	9,29E-04	0,764
C ₇	1,08E-03	0,978
C ₈	1,24E-03	1,044
C ₉	1,39E-03	1,124
C ₁₀	1,55E-03	1,332
C ₁₁	1,70E-03	1,480

Şekil 4.33. Metforminin derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=232\text{ nm}$)

4.5.5.3. Metformin + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

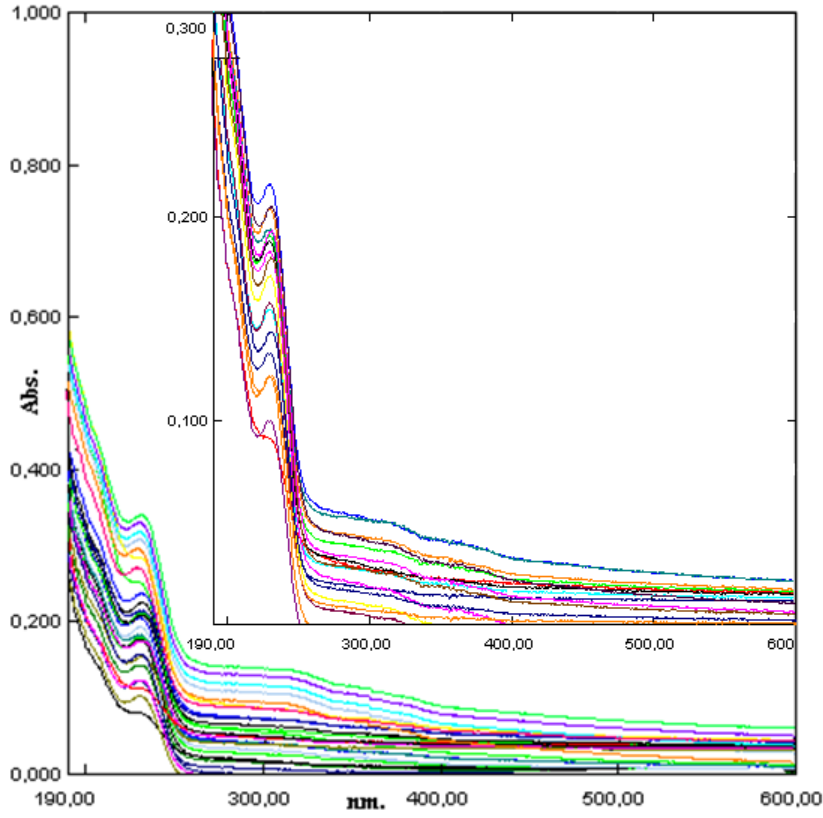
Selüloza Metformin adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.34'de, bu spektrumların 232 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.16'da verilmiştir. Şekil 4.33'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.16'da verilmiştir.

4.5.5.4. Metformin + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

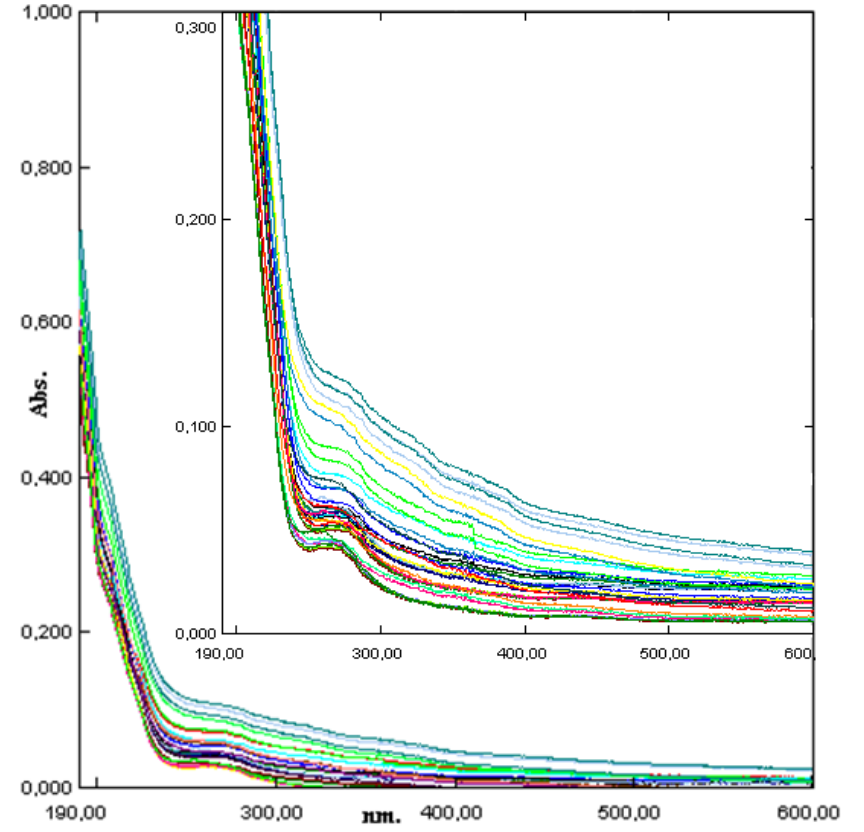
Selüloza Metformin adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.35'de, bu spektrumların 232 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.16'da verilmiştir. Şekil 4.33'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.16'da verilmiştir.

Çizelge 4.16. Metformin + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbands ve derişimleri

Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=232nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=232nm$)
1 _{MSU}	10	4,74E-05	0,345	1 _{MPH}	10	1,08E-05	0,048
2 _{MSU}	20	4,68E-05	0,340	2 _{MPH}	20	1,12E-05	0,051
3 _{MSU}	30	4,56E-05	0,331	3 _{MPH}	30	1,17E-05	0,055
4 _{MSU}	40	4,49E-05	0,325	4 _{MPH}	40	1,21E-05	0,058
5 _{MSU}	50	4,40E-05	0,318	5 _{MPH}	50	1,25E-05	0,062
6 _{MSU}	60	4,22E-05	0,303	6 _{MPH}	60	1,30E-05	0,066
7 _{MSU}	120	4,07E-05	0,291	7 _{MPH}	120	1,37E-05	0,071
8 _{MSU}	180	3,88E-05	0,275	8 _{MPH}	180	1,38E-05	0,072
9 _{MSU}	240	3,76E-05	0,266	9 _{MPH}	240	1,38E-05	0,072
10 _{MSU}	300	3,57E-05	0,250	10 _{MPH}	300	1,40E-05	0,074
11 _{MSU}	360	3,48E-05	0,243	11 _{MPH}	360	1,40E-05	0,074
12 _{MSU}	420	3,32E-05	0,230	12 _{MPH}	420	1,48E-05	0,080
13 _{MSU}	480	3,24E-05	0,223	13 _{MPH}	480	1,49E-05	0,081
14 _{MSU}	540	3,21E-05	0,221	14 _{MPH}	540	1,49E-05	0,081
15 _{MSU}	600	3,21E-05	0,221	15 _{MPH}	600	1,53E-05	0,084
16 _{MSU}	660	3,17E-05	0,218	16 _{MPH}	660	1,55E-05	0,086
17 _{MSU}	720	3,17E-05	0,218	17 _{MPH}	720	1,60E-05	0,090
18 _{MSU}	780	3,14E-05	0,215	18 _{MPH}	780	1,64E-05	0,093
19 _{MSU}	840	3,14E-05	0,215	19 _{MPH}	840	1,70E-05	0,098
20 _{MSU}	900	3,08E-05	0,210	20 _{MPH}	900	1,78E-05	0,105
21 _{MSU}	960	3,06E-05	0,209	21 _{MPH}	960	1,78E-05	0,105
22 _{MSU}	1020	3,05E-05	0,208	22 _{MPH}	1020	1,83E-05	0,109
23 _{MSU}	1080	3,04E-05	0,207	23 _{MPH}	1080	1,83E-05	0,109
24 _{MSU}	1140	3,04E-05	0,207	24 _{MPH}	1140	1,87E-05	0,112
25 _{MSU}	1200	3,04E-05	0,207	25 _{MPH}	1200	1,99E-05	0,122
26 _{MSU}	1260	3,03E-05	0,206	26 _{MPH}	1260	2,13E-05	0,133
27 _{MSU}	1320	3,03E-05	0,206	27 _{MPH}	1320	2,28E-05	0,145
28 _{MSU}	1380	3,01E-05	0,205	28 _{MPH}	1380	2,36E-05	0,152
29 _{MSU}	1440	3,01E-05	0,205	29 _{MPH}	1440	2,36E-05	0,152

Şekil 4.34. Metformin+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=232$ nm)

Şekil 4.35. Metformin+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=232$ nm)

Çizelge 4.16'daki veriler kullanılarak Metforminin saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.17'de verilmiştir. Çizelge 4.17'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.36'da, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.37'de verilmiştir. Yine Çizelge 4.17'deki salınan Metformin miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.38'de, pH=3'teki salınan Metformin miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.39'da, selülozdan salınan Metforminin absorbands ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.40'da, pH=3'teki Metforminin absorbands ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.41'de verilmiştir.

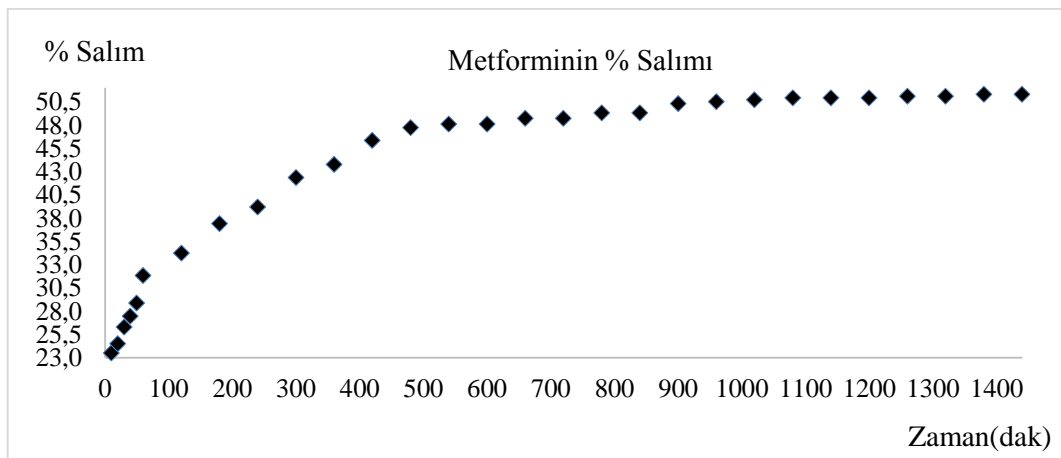
Çizelge 4.17. Metformin salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Metformin(Su)					
1 _{MSU}	10	4,74E-05	0,345	6,19E-05	23,48
2 _{MSU}	20	4,68E-05	0,340	6,19E-05	24,47
3 _{MSU}	30	4,56E-05	0,331	6,19E-05	26,26
4 _{MSU}	40	4,49E-05	0,325	6,19E-05	27,45
5 _{MSU}	50	4,40E-05	0,318	6,19E-05	28,84
6 _{MSU}	60	4,22E-05	0,303	6,19E-05	31,83
7 _{MSU}	120	4,07E-05	0,291	6,19E-05	34,21
8 _{MSU}	180	3,88E-05	0,275	6,19E-05	37,39
9 _{MSU}	240	3,76E-05	0,266	6,19E-05	39,18
10 _{MSU}	300	3,57E-05	0,250	6,19E-05	42,36
11 _{MSU}	360	3,48E-05	0,243	6,19E-05	43,75
12 _{MSU}	420	3,32E-05	0,230	6,19E-05	46,34
13 _{MSU}	480	3,24E-05	0,223	6,19E-05	47,73
14 _{MSU}	540	3,21E-05	0,221	6,19E-05	48,12
15 _{MSU}	600	3,21E-05	0,221	6,19E-05	48,12
16 _{MSU}	660	3,17E-05	0,218	6,19E-05	48,72
17 _{MSU}	720	3,17E-05	0,218	6,19E-05	48,72
18 _{MSU}	780	3,14E-05	0,215	6,19E-05	49,32
19 _{MSU}	840	3,14E-05	0,215	6,19E-05	49,32
20 _{MSU}	900	3,08E-05	0,210	6,19E-05	50,31
21 _{MSU}	960	3,06E-05	0,209	6,19E-05	50,51
22 _{MSU}	1020	3,05E-05	0,208	6,19E-05	50,71
23 _{MSU}	1080	3,04E-05	0,207	6,19E-05	50,91
24 _{MSU}	1140	3,04E-05	0,207	6,19E-05	50,91
25 _{MSU}	1200	3,04E-05	0,207	6,19E-05	50,91
26 _{MSU}	1260	3,03E-05	0,206	6,19E-05	51,11
27 _{MSU}	1320	3,03E-05	0,206	6,19E-05	51,11
28 _{MSU}	1380	3,01E-05	0,205	6,19E-05	51,30
29 _{MSU}	1440	3,01E-05	0,205	6,19E-05	51,30

Çizelge 4.17'nin devamı

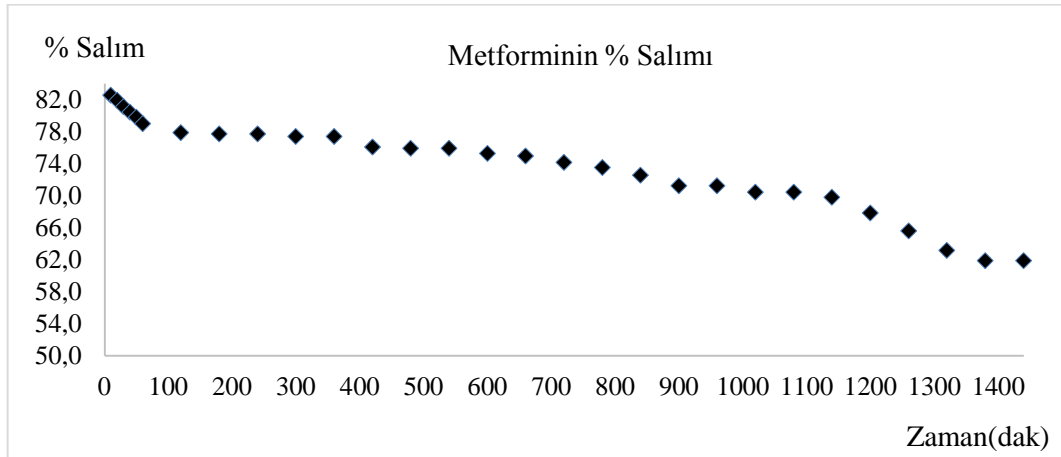
Metformin(pH=3)					
1 _{MPH}	10	1,08E-05	0,048	6,19E-05	82,55
2 _{MPH}	20	1,12E-05	0,051	6,19E-05	81,91
3 _{MPH}	30	1,17E-05	0,055	6,19E-05	81,10
4 _{MPH}	40	1,21E-05	0,058	6,19E-05	80,45
5 _{MPH}	50	1,25E-05	0,062	6,19E-05	79,81
6 _{MPH}	60	1,30E-05	0,066	6,19E-05	79,00
7 _{MPH}	120	1,37E-05	0,071	6,19E-05	77,87
8 _{MPH}	180	1,38E-05	0,072	6,19E-05	77,71
9 _{MPH}	240	1,38E-05	0,072	6,19E-05	77,71
10 _{MPH}	300	1,40E-05	0,074	6,19E-05	77,38
11 _{MPH}	360	1,40E-05	0,074	6,19E-05	77,38
12 _{MPH}	420	1,48E-05	0,080	6,19E-05	76,09
13 _{MPH}	480	1,49E-05	0,081	6,19E-05	75,93
14 _{MPH}	540	1,49E-05	0,081	6,19E-05	75,93
15 _{MPH}	600	1,53E-05	0,084	6,19E-05	75,28
16 _{MPH}	660	1,55E-05	0,086	6,19E-05	74,96
17 _{MPH}	720	1,60E-05	0,090	6,19E-05	74,15
18 _{MPH}	780	1,64E-05	0,093	6,19E-05	73,51
19 _{MPH}	840	1,70E-05	0,098	6,19E-05	72,54
20 _{MPH}	900	1,78E-05	0,105	6,19E-05	71,24
21 _{MPH}	960	1,78E-05	0,105	6,19E-05	71,24
22 _{MPH}	1020	1,83E-05	0,109	6,19E-05	70,44
23 _{MPH}	1080	1,83E-05	0,109	6,19E-05	70,44
24 _{MPH}	1140	1,87E-05	0,112	6,19E-05	69,79
25 _{MPH}	1200	1,99E-05	0,122	6,19E-05	67,85
26 _{MPH}	1260	2,13E-05	0,133	6,19E-05	65,59
27 _{MPH}	1320	2,28E-05	0,145	6,19E-05	63,17
28 _{MPH}	1380	2,36E-05	0,152	6,19E-05	61,87
29 _{MPH}	1440	2,36E-05	0,152	6,19E-05	61,87

$\% \text{ Salım} = ((C_o - C) / C_o) \times 100$; C_o : İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

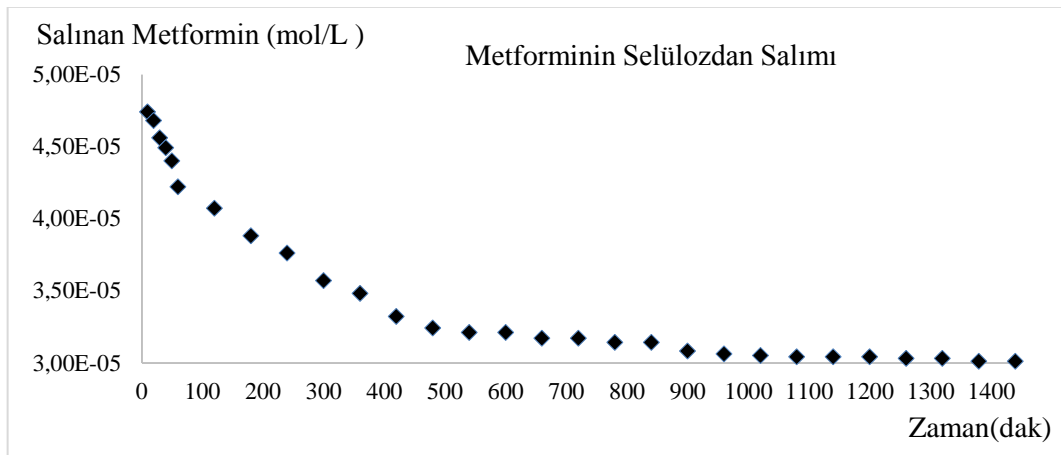
Şekil 4.36. Selülozdan saf suda desorplanan Metforminin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.36'ya göre selülozdan saf suda desorplanan Metforminin % salımının yaklaşık 1000. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

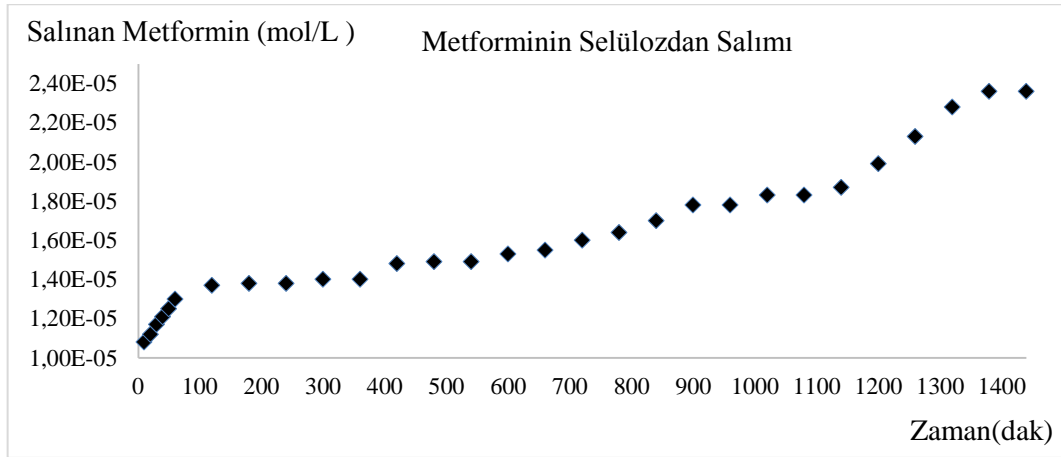
Şekil 4.37. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metforminin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.37'ye göre selülozdan pH= 3'te desorplanan Metforminin % salımının yaklaşık 1300. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

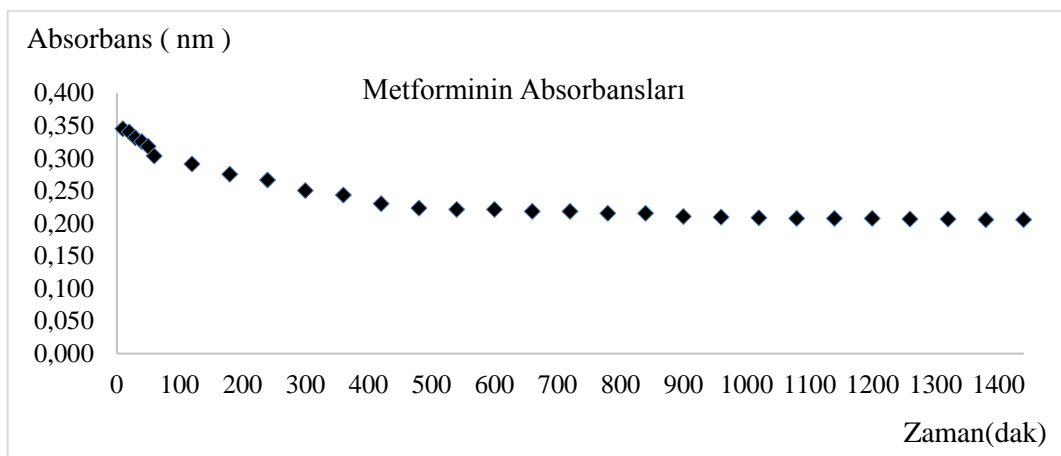
Şekil 4.38. Selülozdan saf suda desorplanan Metformin miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.38'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Metformin miktarlarının yaklaşık 900. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

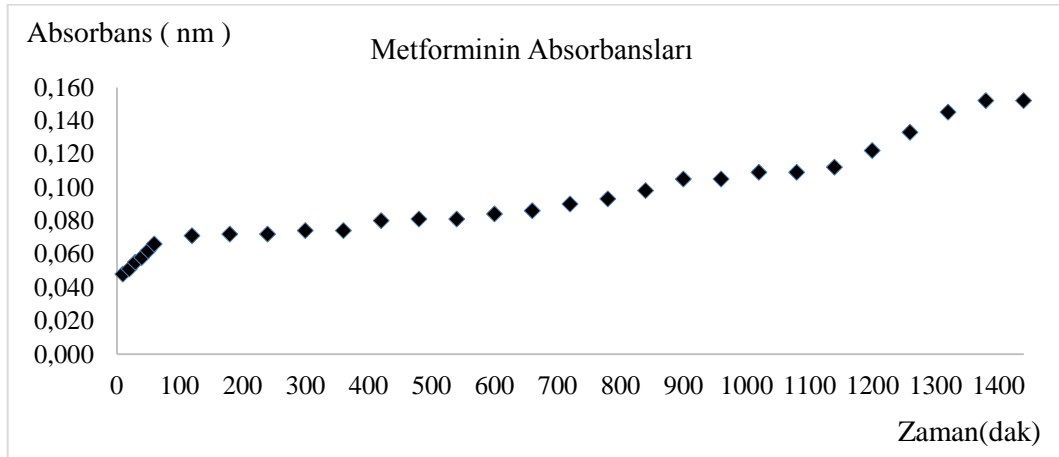
Şekil 4.39. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metformin miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.39'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metformin miktarlarının yaklaşık 1300. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.40. Selülozdan salınan Metforminin saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.40'a göre selülozdan salınan Metforminin saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 600. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.41. Selülozdan salınan Metforminin pH=3'te absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.41'a göre selülozdan salınan Metforminin pH=3'te absorbanlarının yaklaşık 1300. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.5.6. Gliklazid

4.5.6.1. Gliklazid stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Gliklazidin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.1 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.5.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

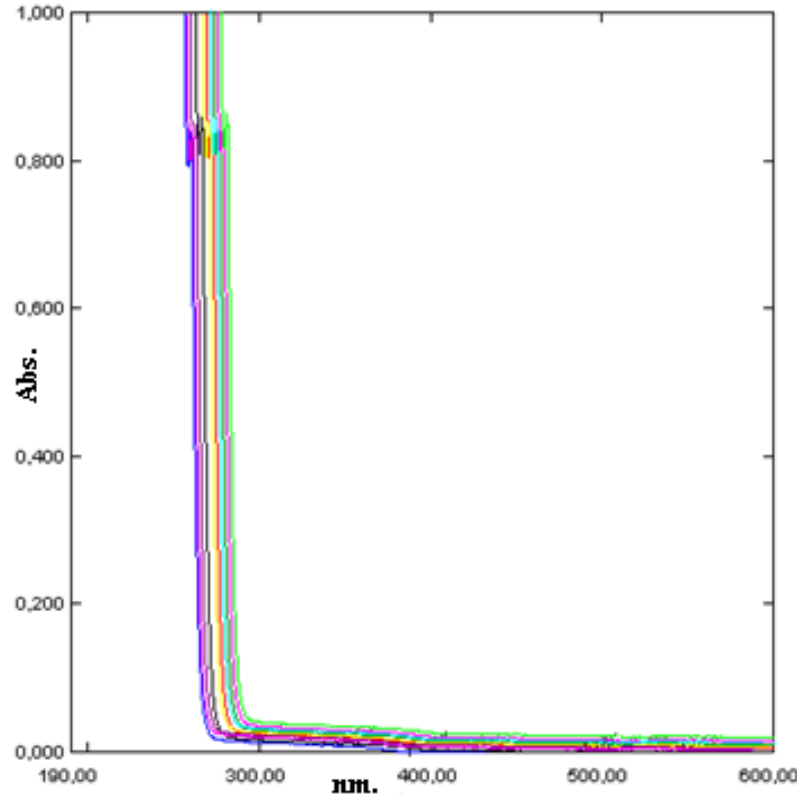
$3,092 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $6,184 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Gliklazid için bulunan sonuçlar Çizelge 4.18'de verilmiştir.

Çizelge 4.18. Gliklazid standart çözeltileri

Gliklazid		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	6,18E-05
C ₂	0,4	1,24E-04
C ₃	0,6	1,86E-04
C ₄	0,8	2,47E-04
C ₅	1,0	3,09E-04
C ₆	1,2	3,71E-04
C ₇	1,4	4,33E-04
C ₈	1,6	4,95E-04
C ₉	1,8	5,57E-04
C ₁₀	2,0	6,18E-04
C ₁₁	2,2	6,80E-04

4.5.6.2. Gliklazid için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.5.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.1'e göre bulunan $3,092 \times 10^{-3}$ mol/L stok Gliklazid çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Gliklazid çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır. Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun belirlenen aralıkta olmadığı Şekil 4.42' de görülmektedir (Singh, et al., 2011). Bu durum Gliklazid molekülünün deneylerde kullanılamayacağını göstermektedir.

Şekil 4.42. Glimepiridin standart çözeltilerinin spektrumları

4.5.7. Gemfibrozil

4.5.7.1. Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Gemfibrozilin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.1 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.5.1.1’de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$7,989 \times 10^{-5}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL’lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL’ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $1,597 \times 10^{-6}$ mol/L’lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Metformin için bulunan sonuçlar Çizelge 4.19’da verilmiştir.

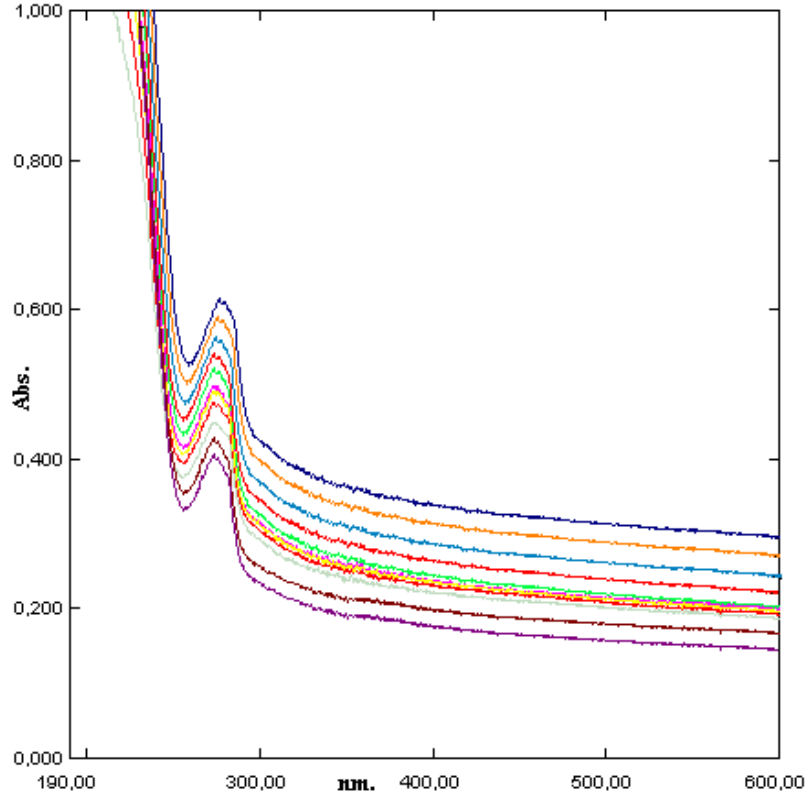
Çizelge 4.19. Gemfibrozil standart çözeltileri

Gemfibrozil		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	1,60E-06
C ₂	0,4	3,19E-06
C ₃	0,6	4,79E-06
C ₄	0,8	6,38E-06
C ₅	1,0	7,98E-06
C ₆	1,2	9,58E-06
C ₇	1,4	1,12E-05
C ₈	1,6	1,28E-05
C ₉	1,8	1,44E-05
C ₁₀	2,0	1,60E-05
C ₁₁	2,2	1,76E-05

4.5.7.2. Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.5.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.1'e göre bulunan $3,994 \times 10^{-3}$ mol/L stok Gemfibrozil çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Gemfibrozil çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır. Bu spektrumlarda 275 nm'de pikler gözlenmiştir (Vikas Parikh and Karkhanis, 2011).

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.43' de görülmektedir.

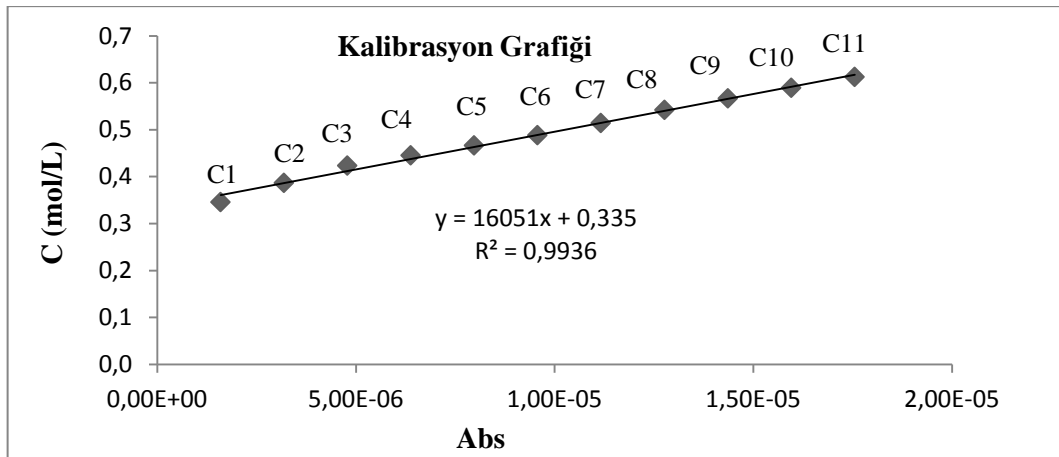

Şekil 4.43. Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=275$ nm)

Şekil 4.43'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=275$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.20'de verilmiştir. Çizelge 4.20'deki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.44'de verilmiştir.

Çizelge 4.20. Gemfibrozilin standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=275\text{nm}$	
C ₁	1,60E-06	0,345
C ₂	3,19E-06	0,386
C ₃	4,79E-06	0,423
C ₄	6,38E-06	0,445
C ₅	7,98E-06	0,466
C ₆	9,58E-06	0,488
C ₇	1,12E-05	0,514
C ₈	1,28E-05	0,542
C ₉	1,44E-05	0,566
C ₁₀	1,60E-05	0,589
C ₁₁	1,76E-05	0,612

Şekil 4.44. Gemfibrozilin derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=275\text{ nm}$)

4.5.7.3. Gemfibrozil + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

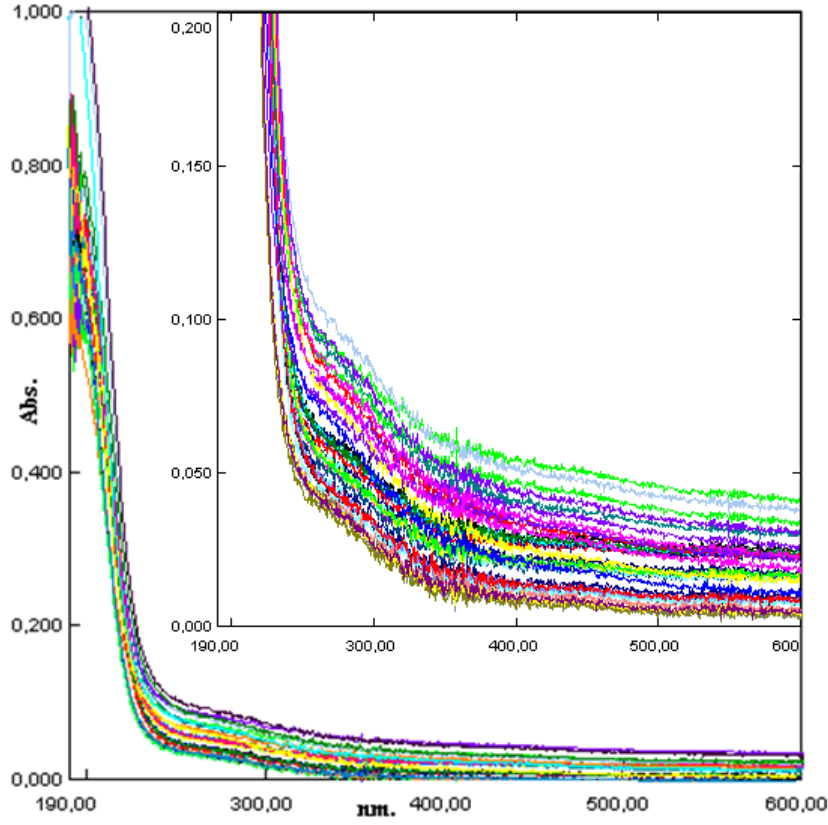
Selüloza Gemfibrozil adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.45’de, bu spektrumların 275 nm’deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.21’de verilmiştir. Şekil 4.44’deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.21’de verilmiştir.

4.5.7.4. Gemfibrozil + selüloz pH=3’teki salımının ölçülmesi

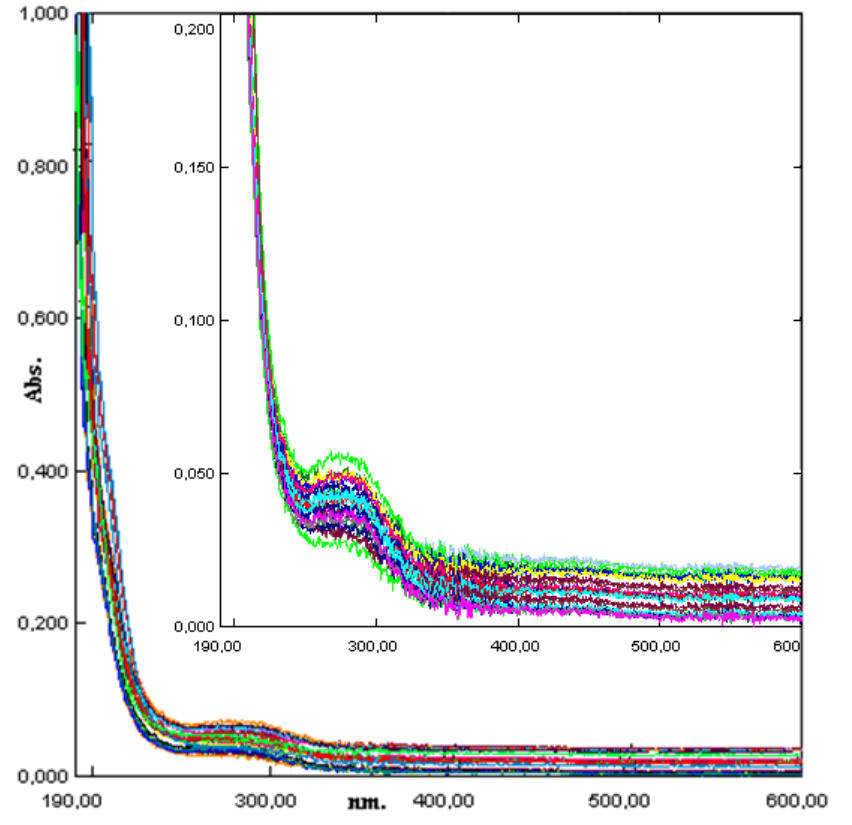
Selüloza Gemfibrozil adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.36’da, bu spektrumların 275 nm’deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.21’de verilmiştir. Şekil 4.44’deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.21’de verilmiştir.

Çizelge 4.21. Gemfibrozil + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbands ve derişimleri

Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=275nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=275nm$)
1 _{MSU}	10	1,75E-05	0,246	1 _{MPH}	10	3,18E-06	0,016
2 _{MSU}	20	1,72E-05	0,241	2 _{MPH}	20	3,43E-06	0,020
3 _{MSU}	30	1,67E-05	0,233	3 _{MPH}	30	3,74E-06	0,025
4 _{MSU}	40	1,63E-05	0,226	4 _{MPH}	40	4,11E-06	0,031
5 _{MSU}	50	1,57E-05	0,217	5 _{MPH}	50	4,49E-06	0,037
6 _{MSU}	60	1,50E-05	0,205	6 _{MPH}	60	4,86E-06	0,043
7 _{MSU}	120	1,41E-05	0,192	7 _{MPH}	120	5,30E-06	0,050
8 _{MSU}	180	1,31E-05	0,176	8 _{MPH}	180	5,98E-06	0,061
9 _{MSU}	240	1,25E-05	0,165	9 _{MPH}	240	5,98E-06	0,061
10 _{MSU}	300	1,15E-05	0,150	10 _{MPH}	300	6,17E-06	0,064
11 _{MSU}	360	1,12E-05	0,144	11 _{MPH}	360	6,17E-06	0,064
12 _{MSU}	420	1,03E-05	0,131	12 _{MPH}	420	6,54E-06	0,070
13 _{MSU}	480	9,84E-06	0,123	13 _{MPH}	480	6,60E-06	0,071
14 _{MSU}	540	9,72E-06	0,121	14 _{MPH}	540	6,60E-06	0,071
15 _{MSU}	600	9,72E-06	0,121	15 _{MPH}	600	6,79E-06	0,074
16 _{MSU}	660	9,47E-06	0,117	16 _{MPH}	660	6,92E-06	0,076
17 _{MSU}	720	9,47E-06	0,117	17 _{MPH}	720	7,16E-06	0,080
18 _{MSU}	780	9,35E-06	0,115	18 _{MPH}	780	7,35E-06	0,083
19 _{MSU}	840	9,35E-06	0,115	19 _{MPH}	840	7,66E-06	0,088
20 _{MSU}	900	9,03E-06	0,110	20 _{MPH}	900	8,10E-06	0,095
21 _{MSU}	960	8,97E-06	0,109	21 _{MPH}	960	8,10E-06	0,095
22 _{MSU}	1020	8,91E-06	0,108	22 _{MPH}	1020	8,35E-06	0,099
23 _{MSU}	1080	8,41E-06	0,100	23 _{MPH}	1080	8,35E-06	0,099
24 _{MSU}	1140	8,41E-06	0,100	24 _{MPH}	1140	8,54E-06	0,102
25 _{MSU}	1200	8,16E-06	0,096	25 _{MPH}	1200	8,54E-06	0,102
26 _{MSU}	1260	8,16E-06	0,096	26 _{MPH}	1260	8,60E-06	0,103
27 _{MSU}	1320	7,97E-06	0,093	27 _{MPH}	1320	8,72E-06	0,105
28 _{MSU}	1380	7,97E-06	0,093	28 _{MPH}	1380	9,16E-06	0,112
29 _{MSU}	1440	7,91E-06	0,092	29 _{MPH}	1440	9,16E-06	0,112

Şekil 4.45.Gemfibrozil+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=275$ nm)

Şekil 4.46.Gemfibrozil+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=275$ nm)

Çizelge 4.21'deki veriler kullanılarak Gemfibrozilin saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.22'de verilmiştir. Çizelge 4.22'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.47'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.48'de verilmiştir. Yine Çizelge 4.22'deki salınan Gemfibrozil miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.49'da, pH=3'teki salınan Gemfibrozilin miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.50'de, selülozdan salınan Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.51'de, pH=3'teki Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.52'de verilmiştir.

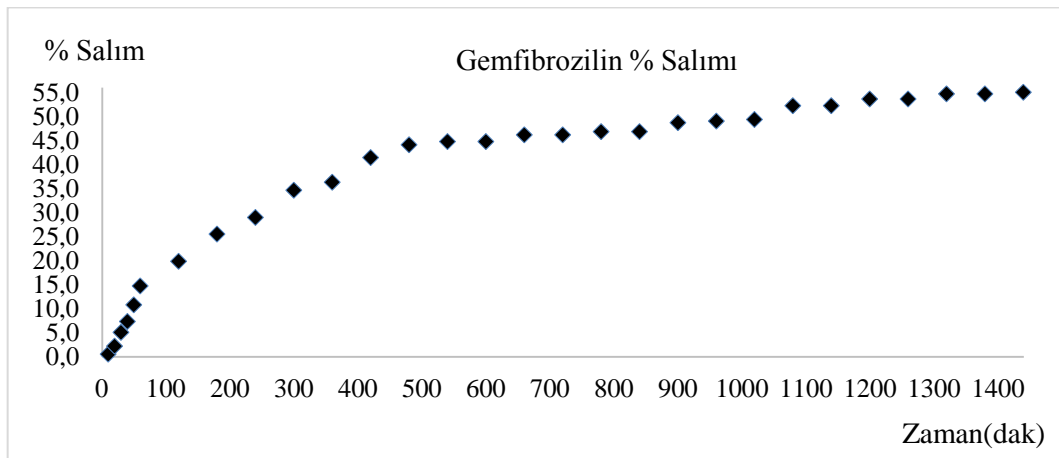
Çizelge 4.22. Gemfibrozil salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Gemfibrozil (Su)					
1 _{MSU}	10	1,75E-05	0,246	1,76E-05	0,57
2 _{MSU}	20	1,72E-05	0,241	1,76E-05	2,27
3 _{MSU}	30	1,67E-05	0,233	1,76E-05	5,11
4 _{MSU}	40	1,63E-05	0,226	1,76E-05	7,39
5 _{MSU}	50	1,57E-05	0,217	1,76E-05	10,80
6 _{MSU}	60	1,50E-05	0,205	1,76E-05	14,77
7 _{MSU}	120	1,41E-05	0,192	1,76E-05	19,89
8 _{MSU}	180	1,31E-05	0,176	1,76E-05	25,57
9 _{MSU}	240	1,25E-05	0,165	1,76E-05	28,98
10 _{MSU}	300	1,15E-05	0,150	1,76E-05	34,66
11 _{MSU}	360	1,12E-05	0,144	1,76E-05	36,36
12 _{MSU}	420	1,03E-05	0,131	1,76E-05	41,48
13 _{MSU}	480	9,84E-06	0,123	1,76E-05	44,09
14 _{MSU}	540	9,72E-06	0,121	1,76E-05	44,77
15 _{MSU}	600	9,72E-06	0,121	1,76E-05	44,77
16 _{MSU}	660	9,47E-06	0,117	1,76E-05	46,19
17 _{MSU}	720	9,47E-06	0,117	1,76E-05	46,19
18 _{MSU}	780	9,35E-06	0,115	1,76E-05	46,88
19 _{MSU}	840	9,35E-06	0,115	1,76E-05	46,88
20 _{MSU}	900	9,03E-06	0,110	1,76E-05	48,69
21 _{MSU}	960	8,97E-06	0,109	1,76E-05	49,03
22 _{MSU}	1020	8,91E-06	0,108	1,76E-05	49,38
23 _{MSU}	1080	8,41E-06	0,100	1,76E-05	52,22
24 _{MSU}	1140	8,41E-06	0,100	1,76E-05	52,22
25 _{MSU}	1200	8,16E-06	0,096	1,76E-05	53,64
26 _{MSU}	1260	8,16E-06	0,096	1,76E-05	53,64
27 _{MSU}	1320	7,97E-06	0,093	1,76E-05	54,72
28 _{MSU}	1380	7,97E-06	0,093	1,76E-05	54,72
29 _{MSU}	1440	7,91E-06	0,092	1,76E-05	55,06

Çizelge 4.22'nin devamı

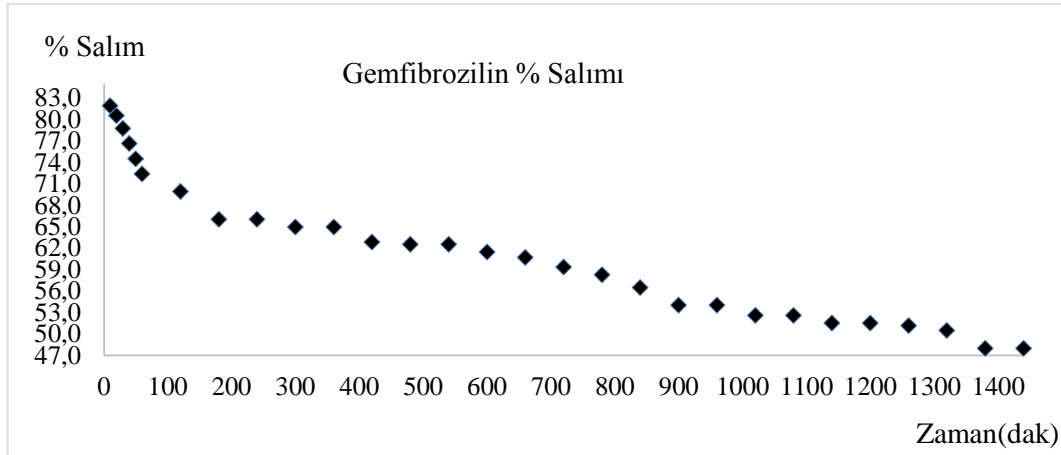
Gemfibrozil (pH=3)					
1 _{MPH}	10	3,18E-06	0,016	1,76E-05	81,93
2 _{MPH}	20	3,43E-06	0,020	1,76E-05	80,51
3 _{MPH}	30	3,74E-06	0,025	1,76E-05	78,75
4 _{MPH}	40	4,11E-06	0,031	1,76E-05	76,65
5 _{MPH}	50	4,49E-06	0,037	1,76E-05	74,49
6 _{MPH}	60	4,86E-06	0,043	1,76E-05	72,39
7 _{MPH}	120	5,30E-06	0,050	1,76E-05	69,89
8 _{MPH}	180	5,98E-06	0,061	1,76E-05	66,02
9 _{MPH}	240	5,98E-06	0,061	1,76E-05	66,02
10 _{MPH}	300	6,17E-06	0,064	1,76E-05	64,94
11 _{MPH}	360	6,17E-06	0,064	1,76E-05	64,94
12 _{MPH}	420	6,54E-06	0,070	1,76E-05	62,84
13 _{MPH}	480	6,60E-06	0,071	1,76E-05	62,50
14 _{MPH}	540	6,60E-06	0,071	1,76E-05	62,50
15 _{MPH}	600	6,79E-06	0,074	1,76E-05	61,42
16 _{MPH}	660	6,92E-06	0,076	1,76E-05	60,68
17 _{MPH}	720	7,16E-06	0,080	1,76E-05	59,32
18 _{MPH}	780	7,35E-06	0,083	1,76E-05	58,24
19 _{MPH}	840	7,66E-06	0,088	1,76E-05	56,48
20 _{MPH}	900	8,10E-06	0,095	1,76E-05	53,98
21 _{MPH}	960	8,10E-06	0,095	1,76E-05	53,98
22 _{MPH}	1020	8,35E-06	0,099	1,76E-05	52,56
23 _{MPH}	1080	8,35E-06	0,099	1,76E-05	52,56
24 _{MPH}	1140	8,54E-06	0,102	1,76E-05	51,48
25 _{MPH}	1200	8,54E-06	0,102	1,76E-05	51,48
26 _{MPH}	1260	8,60E-06	0,103	1,76E-05	51,14
27 _{MPH}	1320	8,72E-06	0,105	1,76E-05	50,45
28 _{MPH}	1380	9,16E-06	0,112	1,76E-05	47,95
29 _{MPH}	1440	9,16E-06	0,112	1,76E-05	47,95

$a\% \text{ Salım} = ((C_o - C)/C_o) \times 100$; C_o : İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

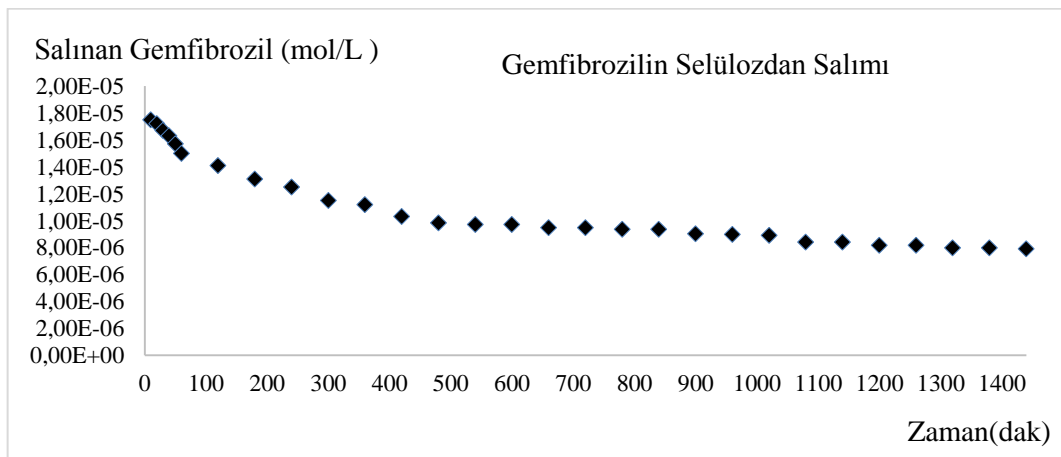
Şekil 4.47. Selülozdan saf suda desorplanan Gemfibrozilin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.47'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Gemfibrozilin % salımının yaklaşık 1400.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

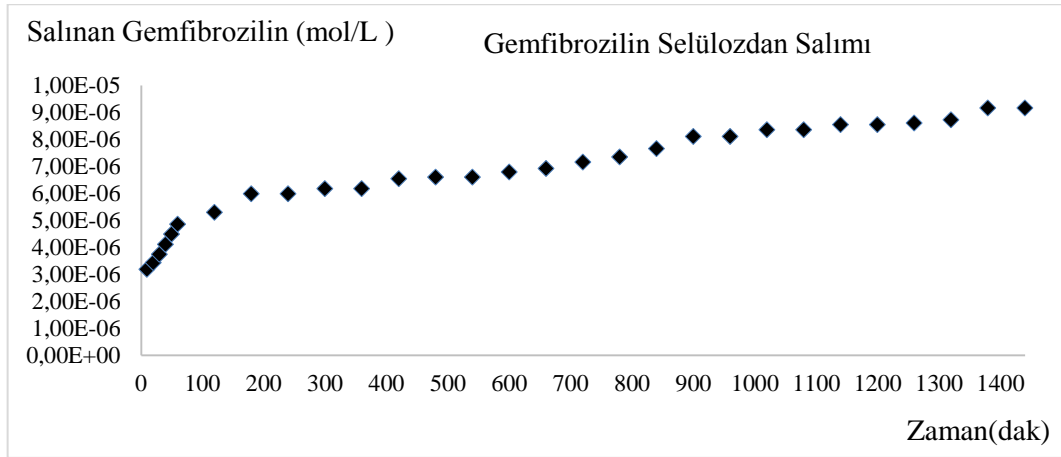
Şekil 4.48. Selülozdan pH=3'te desorplanan Gemfibrozilin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.48'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Gemfibrozilin % salımının yaklaşık 1400.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

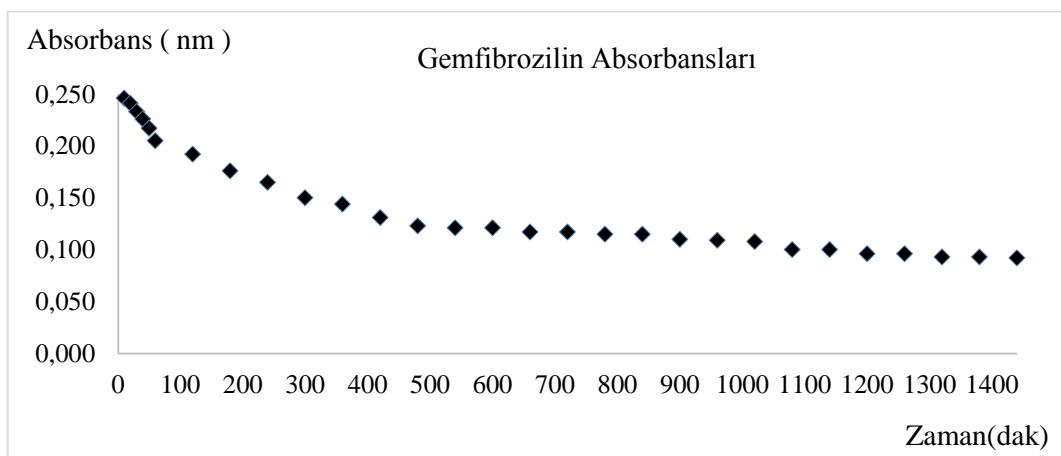
Şekil 4.49. Selülozdan saf suda desorplanan Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.49'a göre selülozdan saf suda desorplanan Gemfibrozil miktarlarının 1100. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

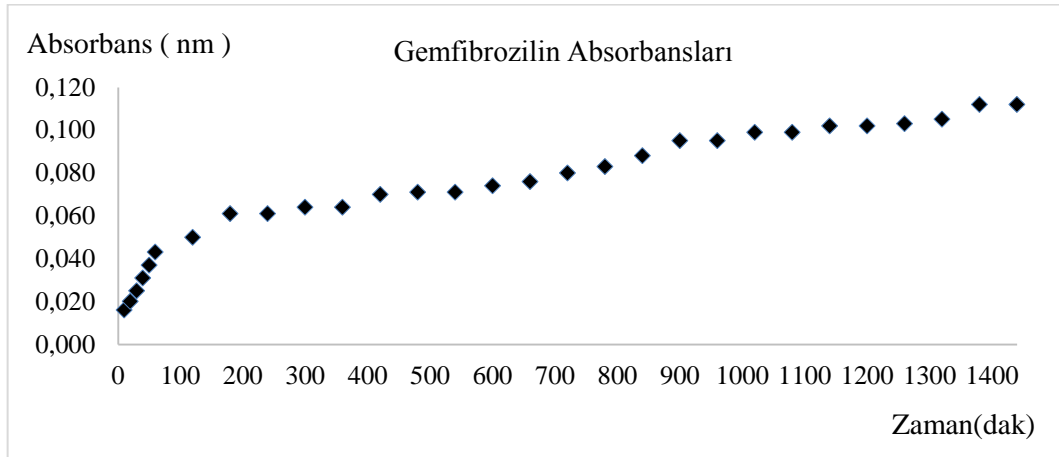
Şekil 4.50. Selülozdan pH=3'te desorplanan Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.50'ye göre selülozdan pH=3'te desorplanan Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.51. Selülozdan salınan Gemfibrozilin saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.51'e göre selülozdan salınan Gemfibrozilin saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.52. Selülozdan salınan Gemfibrozilin pH=3'te absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.52'ye göre selülozdan salınan Gemfibrozilin pH=3'te absorbanlarının yaklaşık 1400.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.5.8. Ezetimib

4.5.8.1. Ezetimib stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Ezetimibin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.1 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.5.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

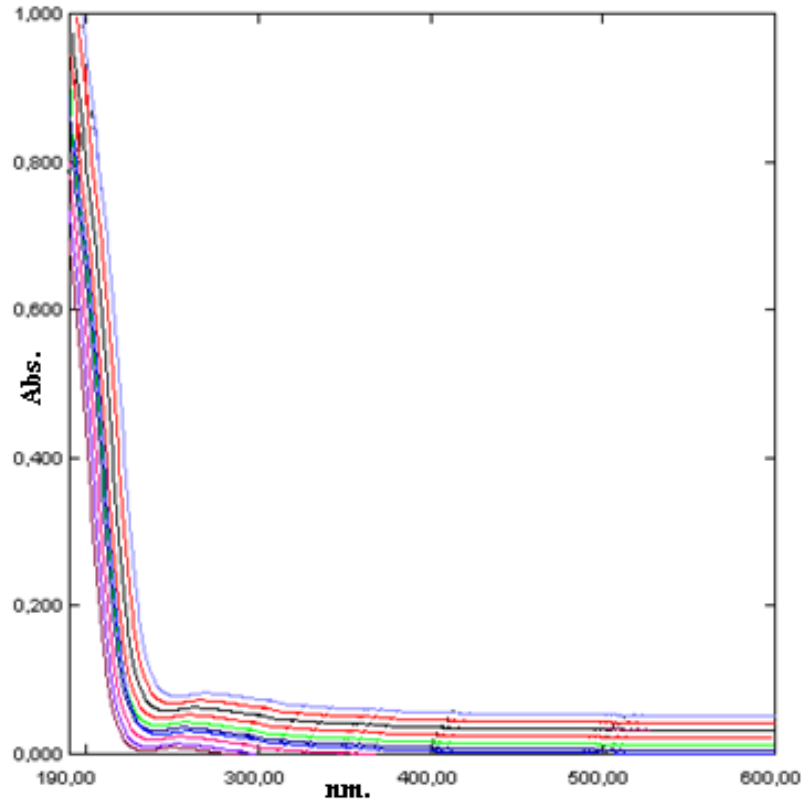
$2,442 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $4,885 \times 10^{-4}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Ezetimib için bulunan sonuçlar Çizelge 4.23'de verilmiştir.

Çizelge 4.23. Ezetimib standart çözeltileri

Ezetimib		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	4,88E-05
C ₂	0,4	9,77E-05
C ₃	0,6	1,47E-04
C ₄	0,8	1,95E-04
C ₅	1,0	2,44E-04
C ₆	1,2	2,93E-04
C ₇	1,4	3,42E-04
C ₈	1,6	3,91E-04
C ₉	1,8	4,40E-04
C ₁₀	2,0	4,88E-04
C ₁₁	2,2	5,37E-04

6.5.8.2. Ezetimib için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.5.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.1'e göre bulunan $2,442 \times 10^{-3}$ mol/L stok Ezetimib çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Ezetimib çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır. Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun belirlenen aralıkta olmadığı Şekil 4.53' de görülmektedir (Kumar, et al., 2011). Bu durum Ezetimib molekülünün deneylerde kullanılamayacağını göstermektedir.

Şekil 4.53. Ezetimib standart çözeltilerin spektrumları.

4.5.9. Fenofibrat

4.5.9.1. Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Fenofibratın stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.1 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.5.1.1’de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$2,771 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltilerden 0,2 mL alınmış, 10 mL’lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL’ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $5,542 \times 10^{-5}$ mol/L’lık birinci

standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Fenofibrat için bulunan sonuçlar Çizelge 4.24’de verilmiştir.

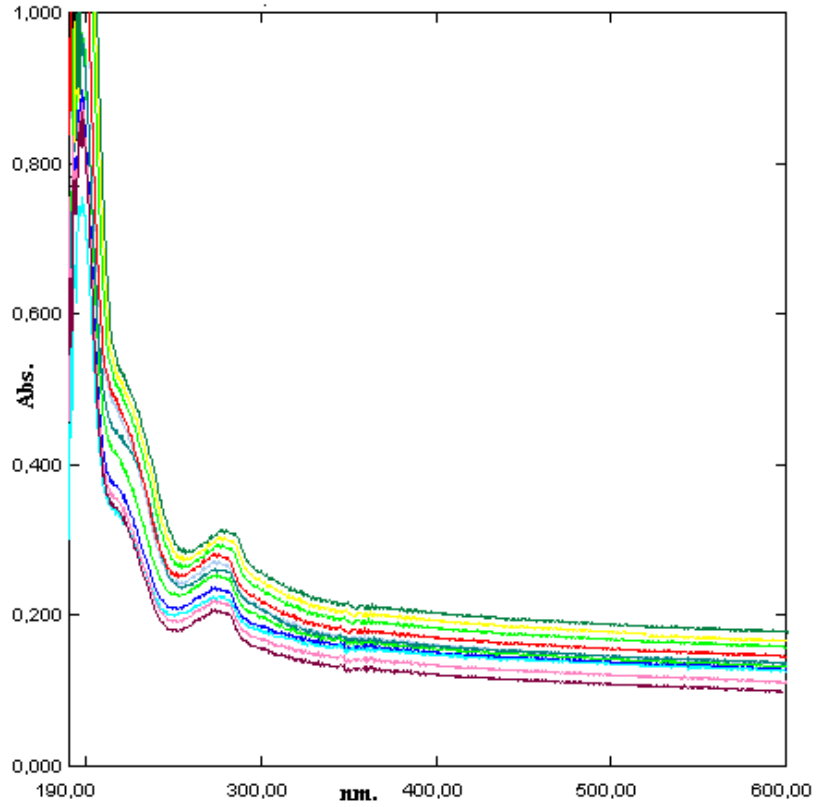
Çizelge 4.24. Fenofibrat standart çözeltileri

Fenofibrat		
Numune No	Stok çözeltilerden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	5,54E-05
C ₂	0,4	1,11E-04
C ₃	0,6	1,66E-04
C ₄	0,8	2,22E-04
C ₅	1,0	2,77E-04
C ₆	1,2	3,33E-04
C ₇	1,4	3,88E-04
C ₈	1,6	4,43E-04
C ₉	1,8	4,99E-04
C ₁₀	2,0	5,54E-04
C ₁₁	2,2	6,10E-04

4.5.9.2. Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL’ lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.5.1’de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.1’e göre bulunan $2,771 \times 10^{-3}$ mol/L stok Fenofibrat çözeltilerden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL’ ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2’ye göre hazırlanan standart Fenofibrat çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır. Bu spektrumlarda 287 nm’de pikler gözlenmiştir (Gupta, et al., 2010).

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.54’ de görülmektedir.

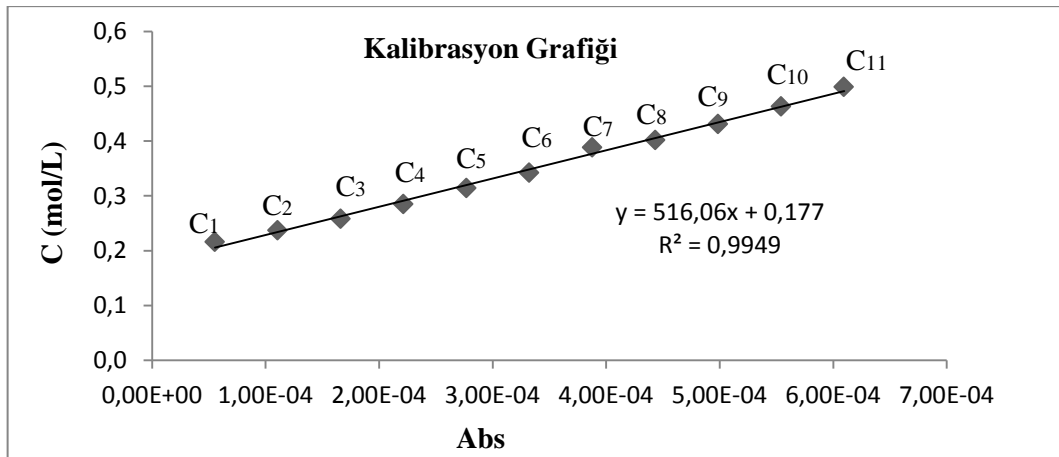

Şekil 4.54. Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=287$ nm)

Şekil 4.54'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=287$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.25'de verilmiştir. Çizelge 4.25'deki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.55'de verilmiştir.

Çizelge 4.25. Fenofibratin standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=287\text{nm}$	
C ₁	5,54E-05	0,216
C ₂	1,11E-04	0,237
C ₃	1,66E-04	0,258
C ₄	2,22E-04	0,285
C ₅	2,77E-04	0,314
C ₆	3,33E-04	0,342
C ₇	3,88E-04	0,388
C ₈	4,43E-04	0,402
C ₉	4,99E-04	0,431
C ₁₀	5,54E-04	0,463
C ₁₁	6,10E-04	0,499

Şekil 4.55. Fenofibratin derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=232\text{ nm}$)

4.5.9.3. Fenofibrat + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

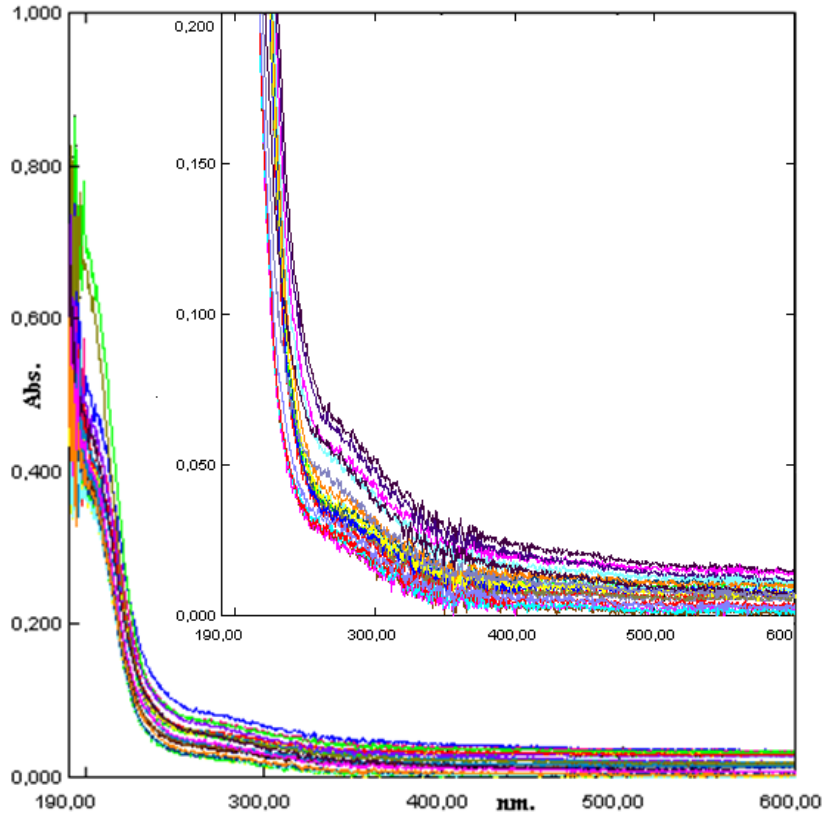
Selüloza Fenofibrat adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.34'de, bu spektrumların 287 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.26'da verilmiştir. Şekil 4.33'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.26'da verilmiştir.

4.5.9.4. Fenofibrat + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

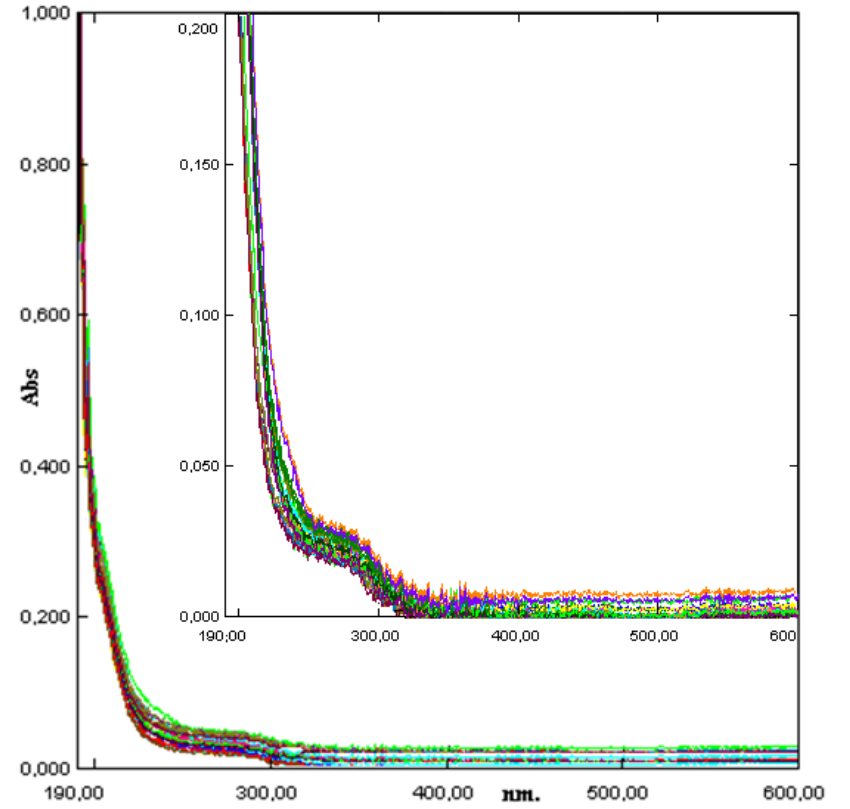
Selüloza Fenofibrat adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.35'de, bu spektrumların 287 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.26'da verilmiştir. Şekil 4.33'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.26'da verilmiştir.

Çizelge 4.26. Fenofibrat + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbans ve derişimleri

Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=287nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=287nm$)
1 _{MSU}	10	1,92E-04	0,815	1 _{MPH}	10	5,87E-05	0,126
2 _{MSU}	20	1,91E-04	0,810	2 _{MPH}	20	5,95E-05	0,130
3 _{MSU}	30	1,90E-04	0,802	3 _{MPH}	30	6,05E-05	0,135
4 _{MSU}	40	1,89E-04	0,798	4 _{MPH}	40	6,14E-05	0,140
5 _{MSU}	50	1,88E-04	0,792	5 _{MPH}	50	6,22E-05	0,144
6 _{MSU}	60	1,87E-04	0,788	6 _{MPH}	60	6,30E-05	0,148
7 _{MSU}	120	1,87E-04	0,786	7 _{MPH}	120	6,34E-05	0,150
8 _{MSU}	180	1,84E-04	0,775	8 _{MPH}	180	6,40E-05	0,153
9 _{MSU}	240	1,82E-04	0,764	9 _{MPH}	240	6,43E-05	0,155
10 _{MSU}	300	1,80E-04	0,752	10 _{MPH}	300	6,47E-05	0,157
11 _{MSU}	360	1,78E-04	0,743	11 _{MPH}	360	6,49E-05	0,158
12 _{MSU}	420	1,77E-04	0,736	12 _{MPH}	420	6,53E-05	0,160
13 _{MSU}	480	1,74E-04	0,723	13 _{MPH}	480	6,59E-05	0,163
14 _{MSU}	540	1,72E-04	0,711	14 _{MPH}	540	6,65E-05	0,166
15 _{MSU}	600	1,68E-04	0,691	15 _{MPH}	600	6,65E-05	0,166
16 _{MSU}	660	1,66E-04	0,678	16 _{MPH}	660	6,72E-05	0,170
17 _{MSU}	720	1,63E-04	0,665	17 _{MPH}	720	6,72E-05	0,170
18 _{MSU}	780	1,60E-04	0,651	18 _{MPH}	780	6,76E-05	0,172
19 _{MSU}	840	1,58E-04	0,639	19 _{MPH}	840	6,76E-05	0,172
20 _{MSU}	900	1,54E-04	0,620	20 _{MPH}	900	6,82E-05	0,175
21 _{MSU}	960	1,53E-04	0,610	21 _{MPH}	960	6,82E-05	0,175
22 _{MSU}	1020	1,52E-04	0,608	22 _{MPH}	1020	6,90E-05	0,179
23 _{MSU}	1080	1,52E-04	0,608	23 _{MPH}	1080	6,90E-05	0,179
24 _{MSU}	1140	1,49E-04	0,590	24 _{MPH}	1140	6,92E-05	0,180
25 _{MSU}	1200	1,49E-04	0,594	25 _{MPH}	1200	6,92E-05	0,180
26 _{MSU}	1260	1,48E-04	0,586	26 _{MPH}	1260	6,94E-05	0,181
27 _{MSU}	1320	1,48E-04	0,586	27 _{MPH}	1320	6,96E-05	0,182
28 _{MSU}	1380	1,45E-04	0,570	28 _{MPH}	1380	6,96E-05	0,182
29 _{MSU}	1440	1,45E-04	0,570	29 _{MPH}	1440	6,96E-05	0,182

Şekil 4.56. Fenofibrat+selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları
($\lambda_{\max} = 287 \text{ nm}$)

Şekil 4.57. Fenofibrat+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları
($\lambda_{\max} = 287 \text{ nm}$)

Çizelge 4.26'daki veriler kullanılarak Fenofibratın saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.27'de verilmiştir. Çizelge 4.27'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.58'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.59'da verilmiştir. Yine Çizelge 4.26'daki salınan Fenofibrat miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.60'da, pH=3'teki salınan Fenofibratın miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.61'de, selülozdan salınan Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.62'de, pH=3'teki Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.63'de verilmiştir.

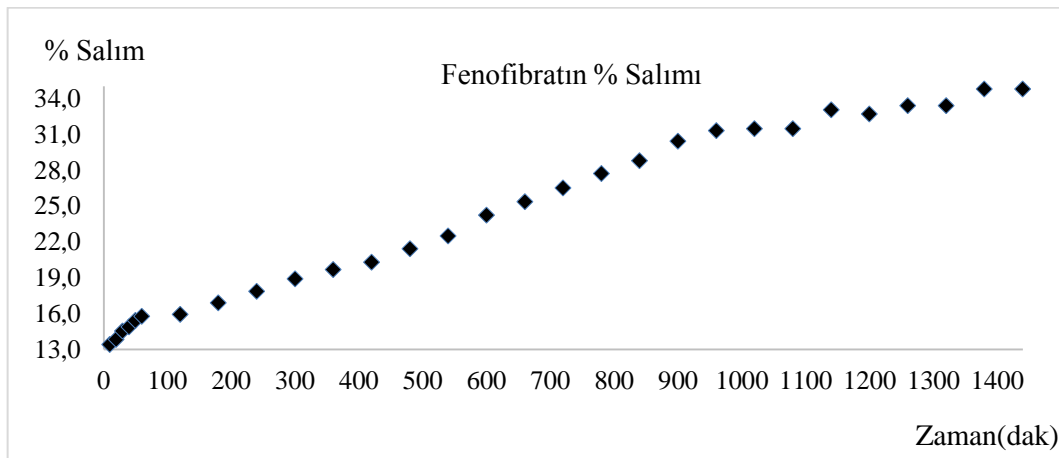
Çizelge 4.27. Fenofibrat salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Fenofibrat (Su)					
1 _{MSU}	10	1,92E-04	0,815	2,22E-04	13,40
2 _{MSU}	20	1,91E-04	0,810	2,22E-04	13,84
3 _{MSU}	30	1,90E-04	0,802	2,22E-04	14,54
4 _{MSU}	40	1,89E-04	0,798	2,22E-04	14,89
5 _{MSU}	50	1,88E-04	0,792	2,22E-04	15,41
6 _{MSU}	60	1,87E-04	0,788	2,22E-04	15,76
7 _{MSU}	120	1,87E-04	0,786	2,22E-04	15,93
8 _{MSU}	180	1,84E-04	0,775	2,22E-04	16,89
9 _{MSU}	240	1,82E-04	0,764	2,22E-04	17,85
10 _{MSU}	300	1,80E-04	0,752	2,22E-04	18,90
11 _{MSU}	360	1,78E-04	0,743	2,22E-04	19,69
12 _{MSU}	420	1,77E-04	0,736	2,22E-04	20,30
13 _{MSU}	480	1,74E-04	0,723	2,22E-04	21,43
14 _{MSU}	540	1,72E-04	0,711	2,22E-04	22,48
15 _{MSU}	600	1,68E-04	0,691	2,22E-04	24,23
16 _{MSU}	660	1,66E-04	0,678	2,22E-04	25,36
17 _{MSU}	720	1,63E-04	0,665	2,22E-04	26,50
18 _{MSU}	780	1,60E-04	0,651	2,22E-04	27,72
19 _{MSU}	840	1,58E-04	0,639	2,22E-04	28,77
20 _{MSU}	900	1,54E-04	0,620	2,22E-04	30,42
21 _{MSU}	960	1,53E-04	0,610	2,22E-04	31,30
22 _{MSU}	1020	1,52E-04	0,608	2,22E-04	31,47
23 _{MSU}	1080	1,52E-04	0,608	2,22E-04	31,47
24 _{MSU}	1140	1,49E-04	0,590	2,22E-04	33,04
25 _{MSU}	1200	1,49E-04	0,594	2,22E-04	32,69
26 _{MSU}	1260	1,48E-04	0,586	2,22E-04	33,39
27 _{MSU}	1320	1,48E-04	0,586	2,22E-04	33,39
28 _{MSU}	1380	1,45E-04	0,570	2,22E-04	34,79
29 _{MSU}	1440	1,45E-04	0,570	2,22E-04	34,79

Çizelge 4.27'nin devamı

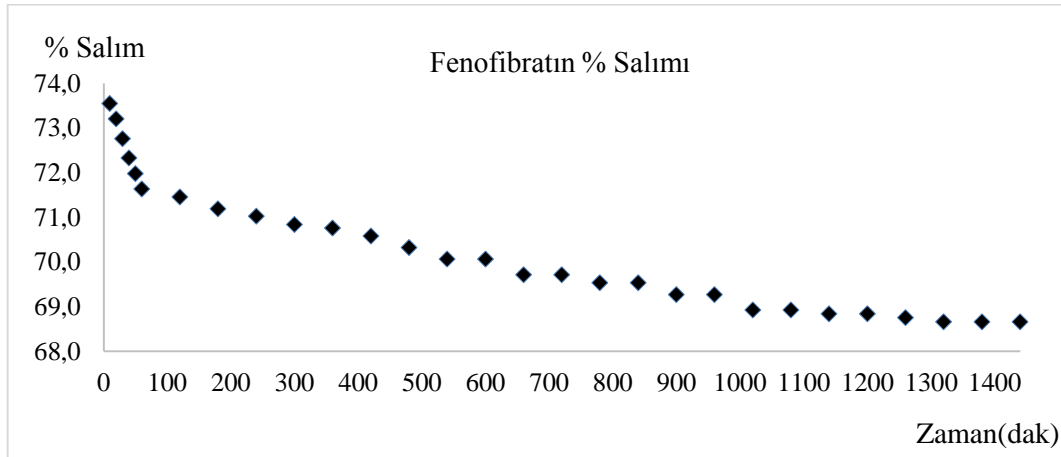
Fenofibrat (pH=3)					
1 _{MPH}	10	5,87E-05	0,126	2,22E-04	73,55
2 _{MPH}	20	5,95E-05	0,130	2,22E-04	73,20
3 _{MPH}	30	6,05E-05	0,135	2,22E-04	72,76
4 _{MPH}	40	6,14E-05	0,140	2,22E-04	72,33
5 _{MPH}	50	6,22E-05	0,144	2,22E-04	71,98
6 _{MPH}	60	6,30E-05	0,148	2,22E-04	71,63
7 _{MPH}	120	6,34E-05	0,150	2,22E-04	71,45
8 _{MPH}	180	6,40E-05	0,153	2,22E-04	71,19
9 _{MPH}	240	6,43E-05	0,155	2,22E-04	71,02
10 _{MPH}	300	6,47E-05	0,157	2,22E-04	70,84
11 _{MPH}	360	6,49E-05	0,158	2,22E-04	70,76
12 _{MPH}	420	6,53E-05	0,160	2,22E-04	70,58
13 _{MPH}	480	6,59E-05	0,163	2,22E-04	70,32
14 _{MPH}	540	6,65E-05	0,166	2,22E-04	70,06
15 _{MPH}	600	6,65E-05	0,166	2,22E-04	70,06
16 _{MPH}	660	6,72E-05	0,170	2,22E-04	69,71
17 _{MPH}	720	6,72E-05	0,170	2,22E-04	69,71
18 _{MPH}	780	6,76E-05	0,172	2,22E-04	69,53
19 _{MPH}	840	6,76E-05	0,172	2,22E-04	69,53
20 _{MPH}	900	6,82E-05	0,175	2,22E-04	69,27
21 _{MPH}	960	6,82E-05	0,175	2,22E-04	69,27
22 _{MPH}	1020	6,90E-05	0,179	2,22E-04	68,92
23 _{MPH}	1080	6,90E-05	0,179	2,22E-04	68,92
24 _{MPH}	1140	6,92E-05	0,180	2,22E-04	68,84
25 _{MPH}	1200	6,92E-05	0,180	2,22E-04	68,84
26 _{MPH}	1260	6,94E-05	0,181	2,22E-04	68,75
27 _{MPH}	1320	6,96E-05	0,182	2,22E-04	68,66
28 _{MPH}	1380	6,96E-05	0,182	2,22E-04	68,66
29 _{MPH}	1440	6,96E-05	0,182	2,22E-04	68,66

a% Salım=((C_o-C)/C_o)x100; C_o: İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

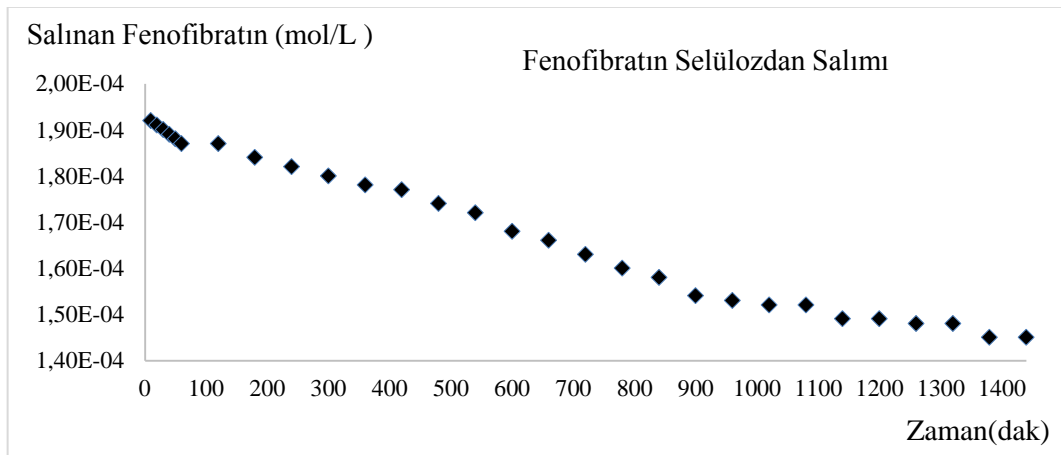
Şekil 4.58. Selülozdan saf suda desorplanan Fenofibratın % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.58'e göre selülozdan saf suda desorplanan Fenofibratın % salımının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

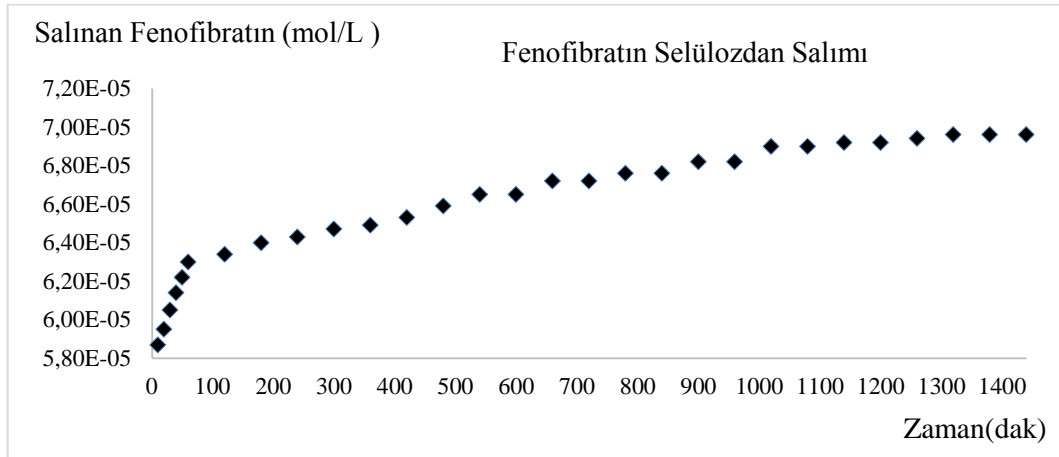
Şekil 4.59. Selülozdan pH=3'te desorplanan Fenofibratın % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.59'a göre selülozdan pH=3'te desorplanan Fenofibratın % salımının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

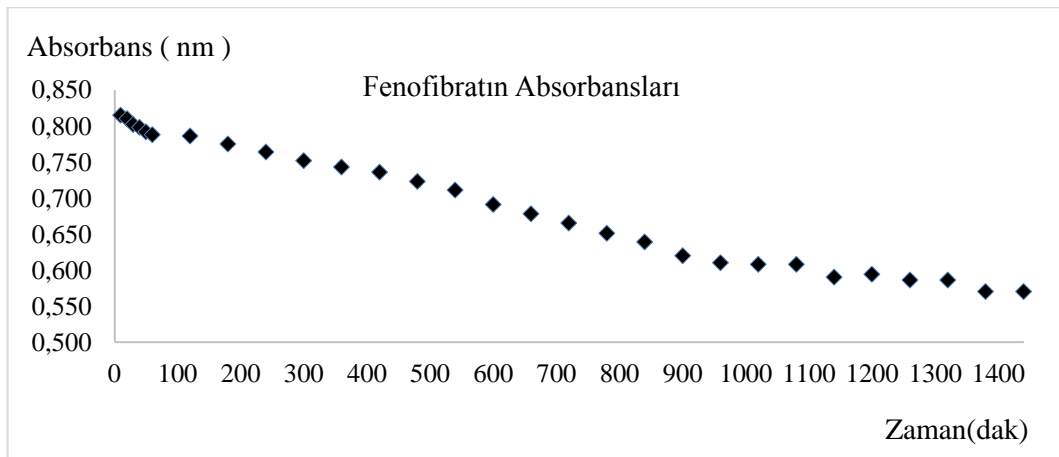
Şekil 4.60. Selülozdan saf suda desorplanan Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.60'a göre selülozdan saf suda desorplanan Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1200. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

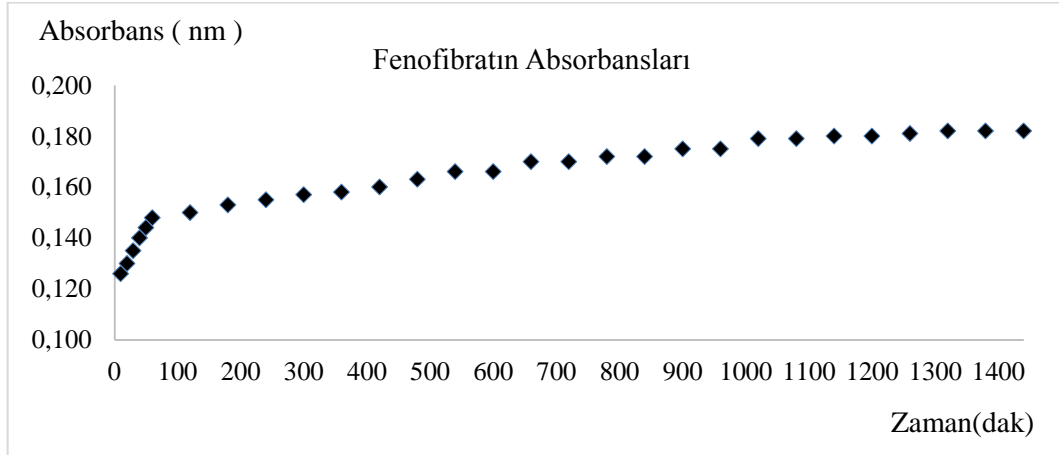
Şekil 4.61. Selülozdan pH=3'te desorplanan Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.61'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1400.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.62. Selülozdan salınan Fenofibratın saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.62'ye göre selülozdan salınan Fenofibratın saf sudaki absorpsiyonlarının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.63. Selülozdan salınan Fenofibratın pH=3'te absorpsiyonlarının zamanla değişimi

Şekil 4.63'e göre selülozdan salınan Fenofibratın pH=3'te absorpsiyonlarının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.6. İlaç Moleküllerinin İkili Etkileşimleri

4.6.1. Atenolol – Metformin

4.6.1.1. Atenolol - Metformin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Balon jopenin içine Bölüm 4.5.1.1'de anlatıldığı gibi hazırlanan Atenolol stok çözeltisinden 50 mL ve Metformin stok çözeltisinden 50 mL alınarak karıştırılmıştır.

Atenolol-Metformin 100 mL stok çözeltisini hazırlamak için molarite hesaplama formülü olan Eşitlik 4.4 kullanılmıştır. Hesaplama aşağıdaki şekilde yapılmıştır:

$$M_T \times V_T = M_1 \times V_1 + M_2 \times V_2 \quad (4.4)$$

(4.4) no' lu eşitlikte;

M_1 =Atenololün derişimi (mol/L) V_1 = Atenololün hacmi (L)

M_2 = Metforminin derişimi (mol/L) V_2 = Metforminin hacmi (L)

M_T =Toplam derişim (mol/L) V_T = Hazırlanmak istenilen toplam hacim (L)
miktarını ifade etmektedir.

$$M_2 = \frac{3,754 \times 10^{-3} \times 50 \text{ mL} + 7,742 \times 10^{-3} \times 50 \text{ mL}}{100 \text{ mL}} \quad M_2 = 5,748 \times 10^{-3} \text{ mol/L}$$

$5,748 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $1,149 \times 10^{-4}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Atenolol-Metformin için bulunan sonuçlar Çizelge 4.28'de verilmiştir.

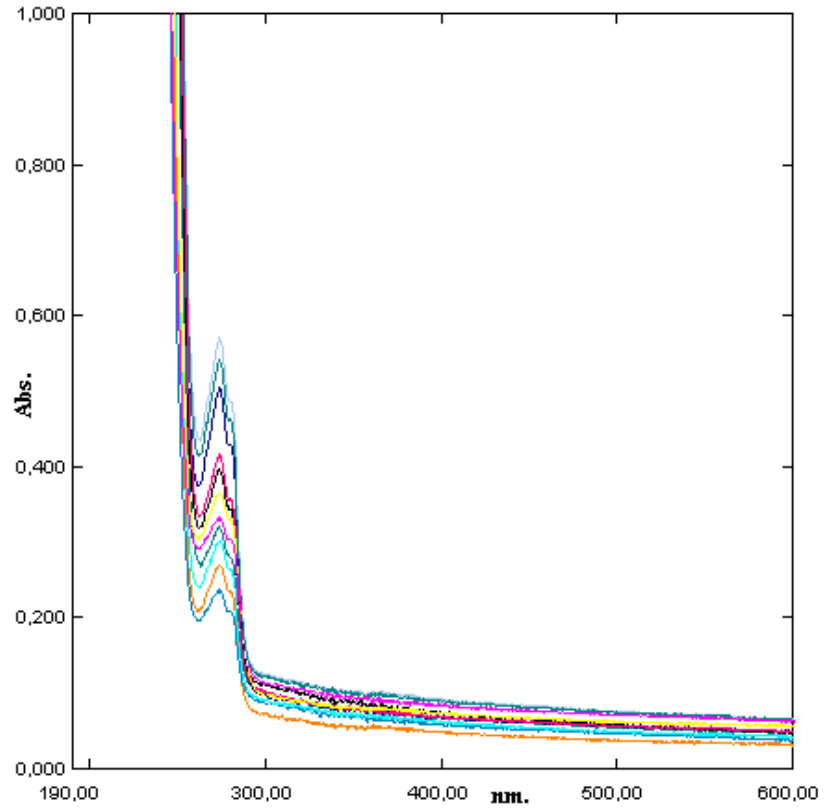
Çizelge 4.28. Atenolol-Metformin standart çözeltileri

Atenolol-Metformin		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	1,15E-04
C ₂	0,4	2,30E-04
C ₃	0,6	3,45E-04
C ₄	0,8	4,60E-04
C ₅	1,0	5,75E-04
C ₆	1,2	6,90E-04
C ₇	1,4	8,05E-04
C ₈	1,6	9,20E-04
C ₉	1,8	1,03E-03
C ₁₀	2,0	1,15E-03
C ₁₁	2,2	1,26E-03

4.6.1.2. Atenolol-Metformin için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.3'e göre bulunan $5,748 \times 10^{-3}$ mol/L stok Atenolol-Metformin çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Atenolol-Metformin çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.64' de görülmektedir.

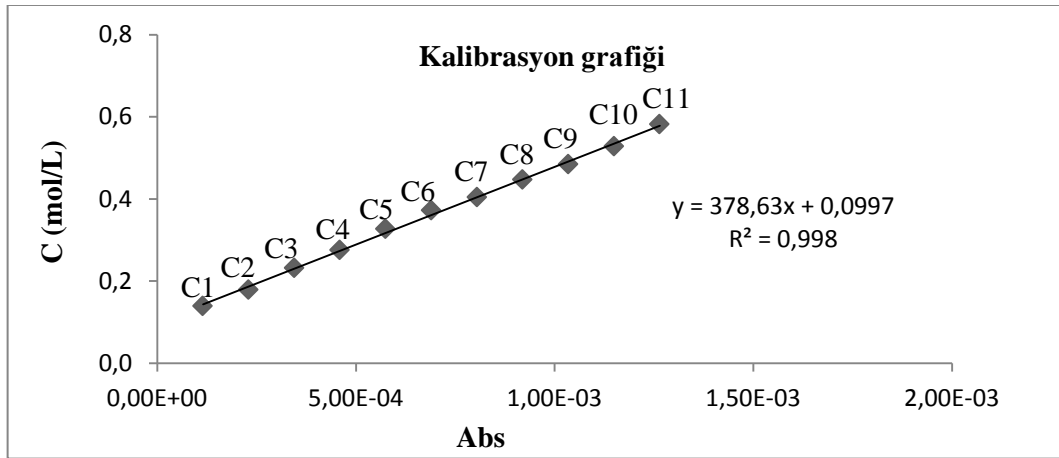

Şekil 4.64. Atenolol-Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)

Şekil 4.64'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=274$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.29'da verilmiştir. Çizelge 4.29'daki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.65'de verilmiştir.

Çizelge 4.29. Atenolol-Metformin standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=274\text{nm}$	
C ₁	1,15E-04	0,139
C ₂	2,30E-04	0,179
C ₃	3,45E-04	0,232
C ₄	4,60E-04	0,275
C ₅	5,75E-04	0,327
C ₆	6,90E-04	0,372
C ₇	8,05E-04	0,404
C ₈	9,20E-04	0,447
C ₉	1,03E-03	0,484
C ₁₀	1,15E-03	0,528
C ₁₁	1,26E-03	0,582

Şekil 4.65. Atenolol-Metforminin derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=274\text{ nm}$)

4.6.1.3. Atenolol-Metformin + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

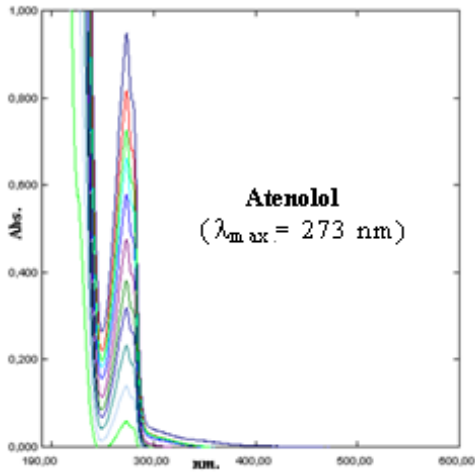
Selüloza Atenolol-Metformin karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.66'da, bu spektrumların 274 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.30'da verilmiştir. Şekil 4.65'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.30'da verilmiştir.

4.6.1.4. Atenolol-Metformin + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

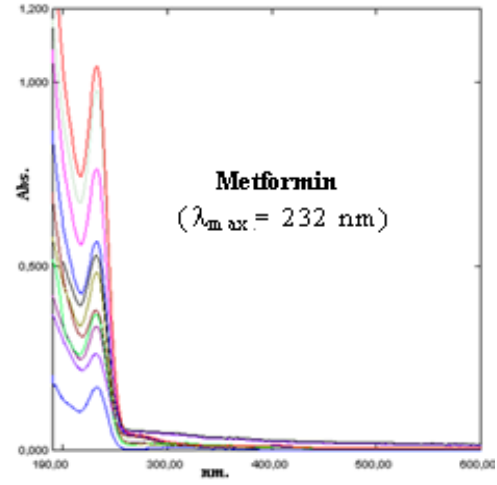
Selüloza Atenolol-Metformin karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.67'de, bu spektrumların 274 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.30'da verilmiştir. Şekil 4.65'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.30'da verilmiştir.

Çizelge 4.30. Atenolol-Metformin + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbands ve derişimleri

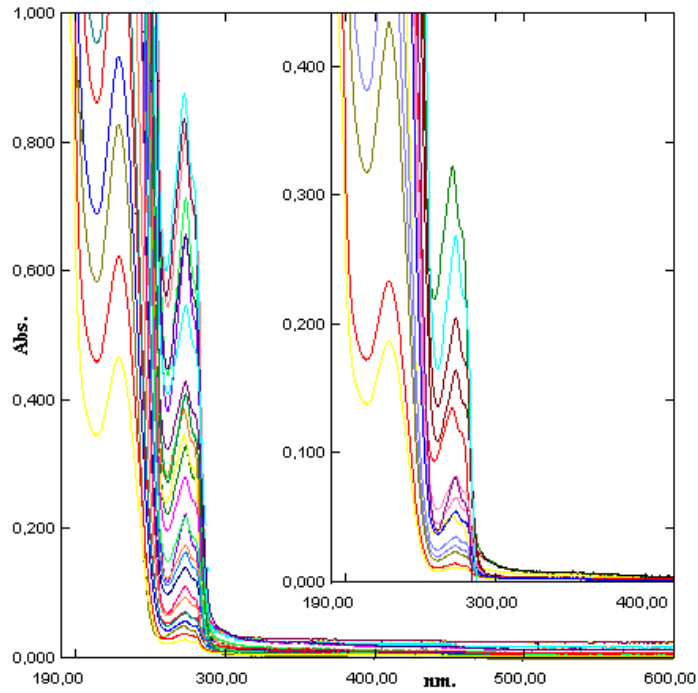
Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=274nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=274nm$)
1 _{MSU}	10	2,61E-04	0,890	1 _{MPH}	10	7,53E-05	0,186
2 _{MSU}	20	2,47E-04	0,838	2 _{MPH}	20	8,69E-05	0,230
3 _{MSU}	30	2,34E-04	0,787	3 _{MPH}	30	1,01E-04	0,285
4 _{MSU}	40	2,19E-04	0,732	4 _{MPH}	40	1,13E-04	0,330
5 _{MSU}	50	2,06E-04	0,682	5 _{MPH}	50	1,28E-04	0,384
6 _{MSU}	60	1,95E-04	0,638	6 _{MPH}	60	1,42E-04	0,438
7 _{MSU}	120	1,83E-04	0,594	7 _{MPH}	120	1,50E-04	0,470
8 _{MSU}	180	1,69E-04	0,541	8 _{MPH}	180	1,64E-04	0,523
9 _{MSU}	240	1,57E-04	0,496	9 _{MPH}	240	1,78E-04	0,575
10 _{MSU}	300	1,45E-04	0,451	10 _{MPH}	300	1,90E-04	0,621
11 _{MSU}	360	1,34E-04	0,408	11 _{MPH}	360	2,05E-04	0,678
12 _{MSU}	420	1,22E-04	0,362	12 _{MPH}	420	2,19E-04	0,729
13 _{MSU}	480	1,10E-04	0,317	13 _{MPH}	480	2,30E-04	0,773
14 _{MSU}	540	9,77E-05	0,271	14 _{MPH}	540	2,44E-04	0,826
15 _{MSU}	600	8,53E-05	0,224	15 _{MPH}	600	2,55E-04	0,866
16 _{MSU}	660	7,18E-05	0,173	16 _{MPH}	660	2,65E-04	0,904
17 _{MSU}	720	6,44E-05	0,145	17 _{MPH}	720	2,70E-04	0,922
18 _{MSU}	780	5,41E-05	0,106	18 _{MPH}	780	2,72E-04	0,932
19 _{MSU}	840	4,65E-05	0,077	19 _{MPH}	840	2,75E-04	0,942
20 _{MSU}	900	3,99E-05	0,052	20 _{MPH}	900	2,77E-04	0,948
21 _{MSU}	960	3,54E-05	0,035	21 _{MPH}	960	2,77E-04	0,948
22 _{MSU}	1020	3,45E-05	0,030	22 _{MPH}	1020	2,79E-04	0,959
23 _{MSU}	1080	3,35E-05	0,028	23 _{MPH}	1080	2,79E-04	0,959
24 _{MSU}	1140	3,20E-05	0,022	24 _{MPH}	1140	2,80E-04	0,960
25 _{MSU}	1200	3,14E-05	0,020	25 _{MPH}	1200	2,80E-04	0,960
26 _{MSU}	1260	3,14E-05	0,020	26 _{MPH}	1260	2,80E-04	0,961
27 _{MSU}	1320	3,09E-05	0,018	27 _{MPH}	1320	2,80E-04	0,962
28 _{MSU}	1380	3,01E-05	0,015	28 _{MPH}	1380	2,80E-04	0,962
29 _{MSU}	1440	3,01E-05	0,015	29 _{MPH}	1440	2,80E-04	0,962

(a)

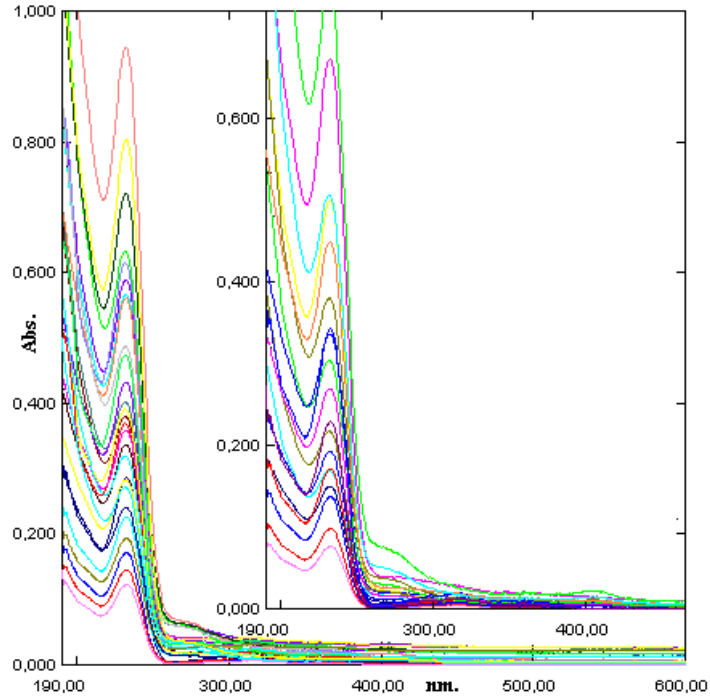

(b)

(c)

Şekil 4.66. (a) Atenololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 273 \text{ nm}$)
 (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 232 \text{ nm}$)
 (c) Atenolol-Metformin + seluloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 274 \text{ nm}$)

Şekil 4.67. Atenolol-Metformin + selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)

Çizelge 4.30'daki veriler kullanılarak Atenolol-Metforminin saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.31'de verilmiştir. Çizelge 4.31'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.68'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.69'da verilmiştir. Yine Çizelge 4.31'deki salınan Atenolol-Metformin miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.70'de, pH=3'teki salınan Atenolol-Metformin miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.71'de, selülozdan salınan Atenolol-Metforminin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.72'de, pH=3'teki Atenolol-Metforminin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.73'de verilmiştir.

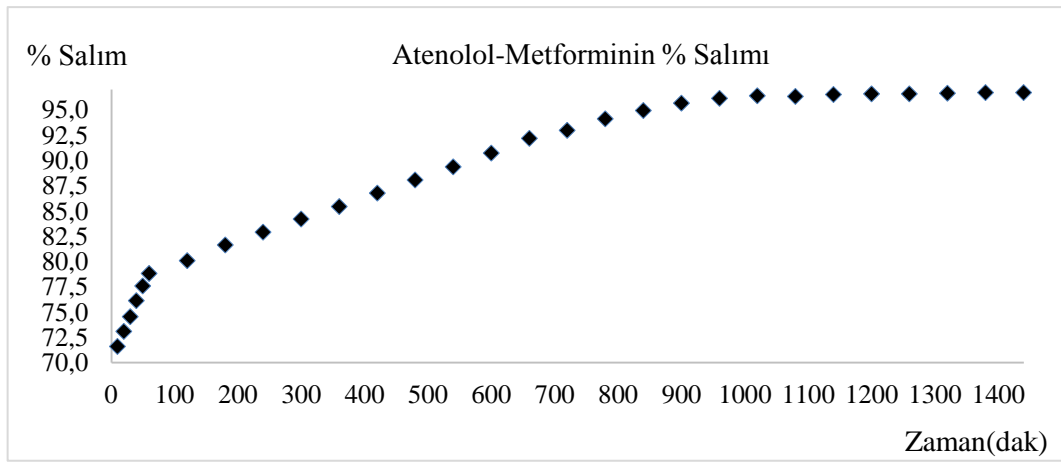
Çizelge 4.31. Atenolol-Metformin salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Atenolol-Metformin (Su)					
1 _{MSU}	10	2,61E-04	0,890	9,20E-04	71,61
2 _{MSU}	20	2,47E-04	0,838	9,20E-04	73,10
3 _{MSU}	30	2,34E-04	0,787	9,20E-04	74,56
4 _{MSU}	40	2,19E-04	0,732	9,20E-04	76,14
5 _{MSU}	50	2,06E-04	0,682	9,20E-04	77,58
6 _{MSU}	60	1,95E-04	0,638	9,20E-04	78,84
7 _{MSU}	120	1,83E-04	0,594	9,20E-04	80,10
8 _{MSU}	180	1,69E-04	0,541	9,20E-04	81,63
9 _{MSU}	240	1,57E-04	0,496	9,20E-04	82,92
10 _{MSU}	300	1,45E-04	0,451	9,20E-04	84,21
11 _{MSU}	360	1,34E-04	0,408	9,20E-04	85,44
12 _{MSU}	420	1,22E-04	0,362	9,20E-04	86,76
13 _{MSU}	480	1,10E-04	0,317	9,20E-04	88,06
14 _{MSU}	540	9,77E-05	0,271	9,20E-04	89,38
15 _{MSU}	600	8,53E-05	0,224	9,20E-04	90,73
16 _{MSU}	660	7,18E-05	0,173	9,20E-04	92,19
17 _{MSU}	720	6,44E-05	0,145	9,20E-04	92,99
18 _{MSU}	780	5,41E-05	0,106	9,20E-04	94,11
19 _{MSU}	840	4,65E-05	0,077	9,20E-04	94,95
20 _{MSU}	900	3,99E-05	0,052	9,20E-04	95,66
21 _{MSU}	960	3,54E-05	0,035	9,20E-04	96,15
22 _{MSU}	1020	3,45E-05	0,030	9,20E-04	96,40
23 _{MSU}	1080	3,35E-05	0,028	9,20E-04	96,35
24 _{MSU}	1140	3,20E-05	0,022	9,20E-04	96,53
25 _{MSU}	1200	3,14E-05	0,020	9,20E-04	96,58
26 _{MSU}	1260	3,14E-05	0,020	9,20E-04	96,58
27 _{MSU}	1320	3,09E-05	0,018	9,20E-04	96,64
28 _{MSU}	1380	3,01E-05	0,015	9,20E-04	96,73
29 _{MSU}	1440	3,01E-05	0,015	9,20E-04	96,73
Atenolol-Metformin (pH=3)					
1 _{MPH}	10	7,53E-05	0,186	9,20E-04	91,82
2 _{MPH}	20	8,69E-05	0,230	9,20E-04	90,55
3 _{MPH}	30	1,01E-04	0,285	9,20E-04	88,98
4 _{MPH}	40	1,13E-04	0,330	9,20E-04	87,68
5 _{MPH}	50	1,28E-04	0,384	9,20E-04	86,13
6 _{MPH}	60	1,42E-04	0,438	9,20E-04	84,58
7 _{MPH}	120	1,50E-04	0,470	9,20E-04	83,66
8 _{MPH}	180	1,64E-04	0,523	9,20E-04	82,14
9 _{MPH}	240	1,78E-04	0,575	9,20E-04	80,65
10 _{MPH}	300	1,90E-04	0,621	9,20E-04	79,33
11 _{MPH}	360	2,05E-04	0,678	9,20E-04	77,69
12 _{MPH}	420	2,19E-04	0,729	9,20E-04	76,23
13 _{MPH}	480	2,30E-04	0,773	9,20E-04	74,96
14 _{MPH}	540	2,44E-04	0,826	9,20E-04	73,44
15 _{MPH}	600	2,55E-04	0,866	9,20E-04	72,29
16 _{MPH}	660	2,65E-04	0,904	9,20E-04	71,20
17 _{MPH}	720	2,70E-04	0,922	9,20E-04	70,69
18 _{MPH}	780	2,72E-04	0,932	9,20E-04	70,40
19 _{MPH}	840	2,75E-04	0,942	9,20E-04	70,11

Çizelge 4.31'in devamı

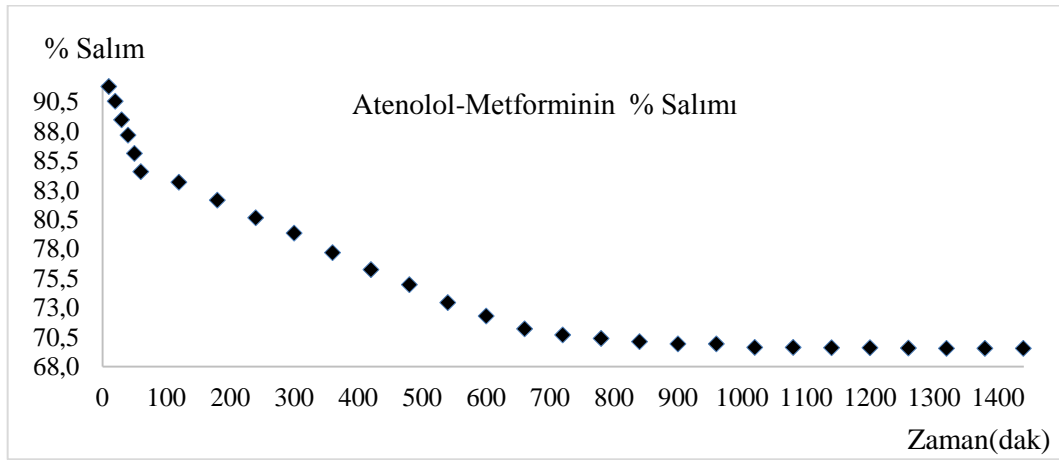
20 _{MPH}	900	2,77E-04	0,948	9,20E-04	69,94
21 _{MPH}	960	2,77E-04	0,948	9,20E-04	69,94
22 _{MPH}	1020	2,79E-04	0,959	9,20E-04	69,62
23 _{MPH}	1080	2,79E-04	0,959	9,20E-04	69,62
24 _{MPH}	1140	2,80E-04	0,960	9,20E-04	69,60
25 _{MPH}	1200	2,80E-04	0,960	9,20E-04	69,60
26 _{MPH}	1260	2,80E-04	0,961	9,20E-04	69,57
27 _{MPH}	1320	2,80E-04	0,962	9,20E-04	69,54
28 _{MPH}	1380	2,80E-04	0,962	9,20E-04	69,54
29 _{MPH}	1440	2,80E-04	0,962	9,20E-04	69,54

$a\% \text{ Salım} = ((C_o - C)/C_o) \times 100$; C_o : İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

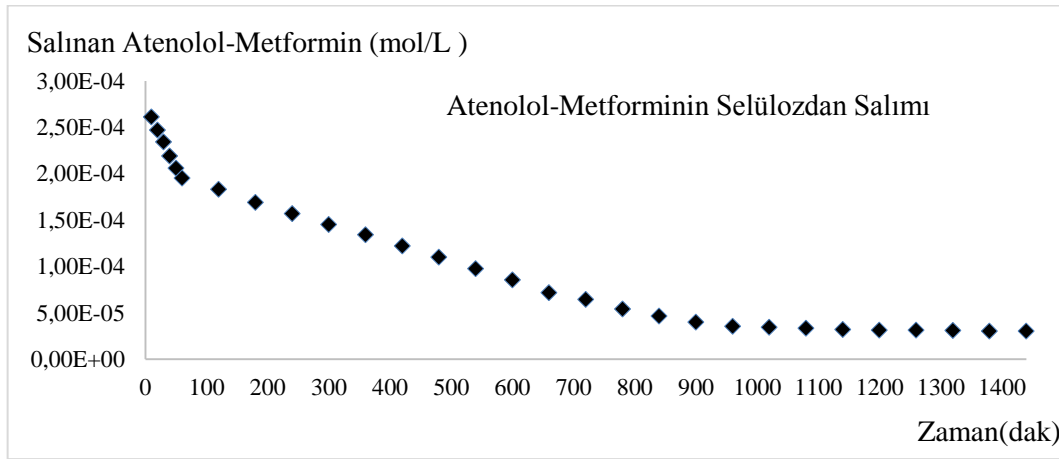
Şekil 4.68. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.68'e göre selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin % salımının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

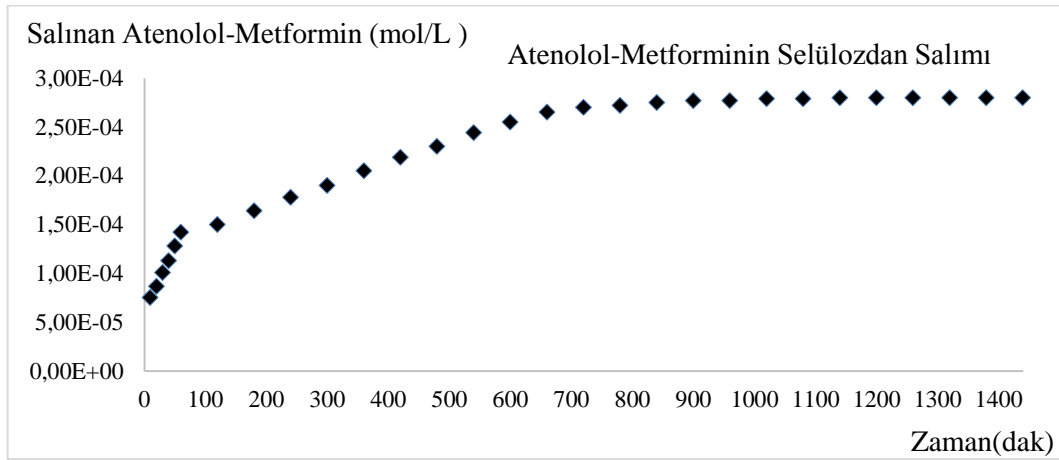
Şekil 4.69. Selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Metformin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.69'a göre selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Metformin % salımının yaklaşık 900.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

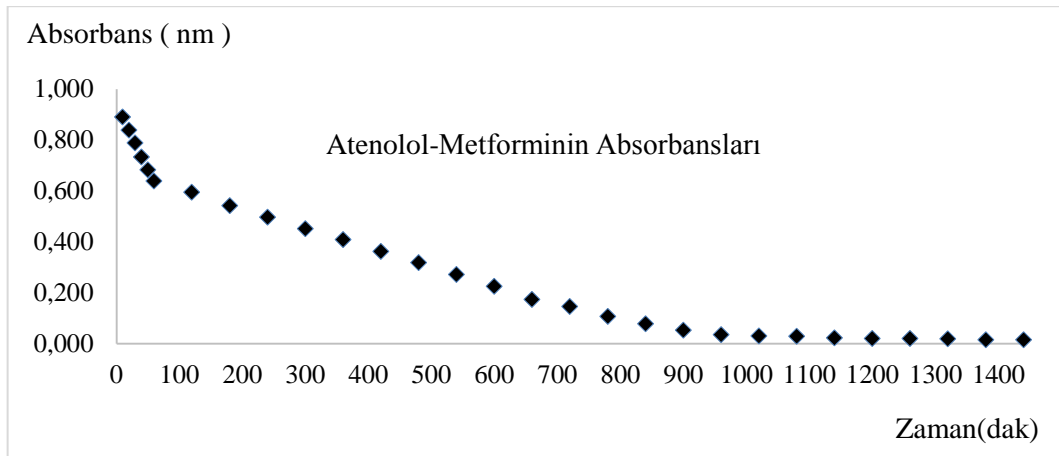
Şekil 4.70. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.70'a göre selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin miktarlarının yaklaşık 1000. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

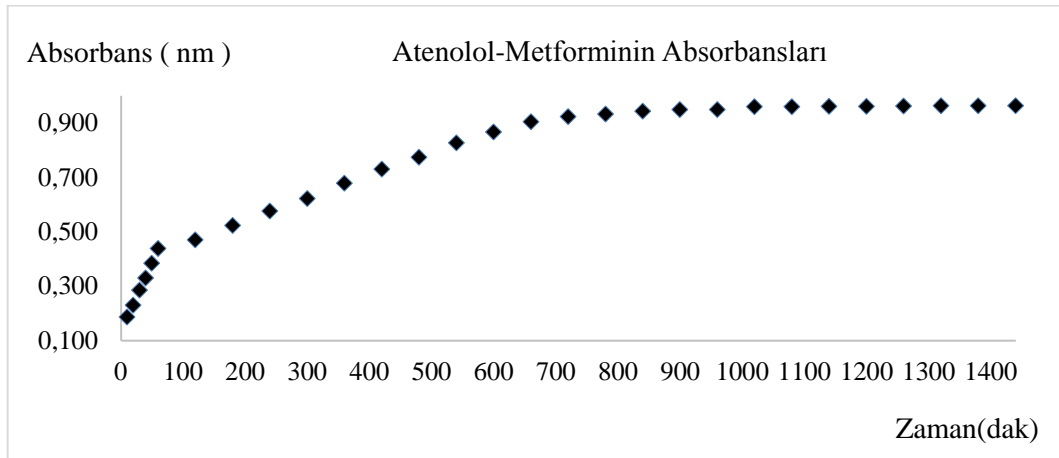
Şekil 4.71. Selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Metformin miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.71'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Metformin miktarlarının yaklaşık 900.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.72. Selülozdan salınan Atenolol-Metformin saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.72'ye göre selülozdan salınan Atenolol-Metformin saf sudaki absorbanslarının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.73. Selülozdan salınan Atenolol-Metformin pH=3'te absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.73'e göre selülozdan salınan Atenolol-Metformin pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 800.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.6.2. Atenolol - Fenofibrat

4.6.2.1. Atenolol - Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Atenolol - Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.4 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$3,262 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $6,524 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Atenolol - Fenofibrat için bulunan sonuçlar Çizelge 4.32'de verilmiştir.

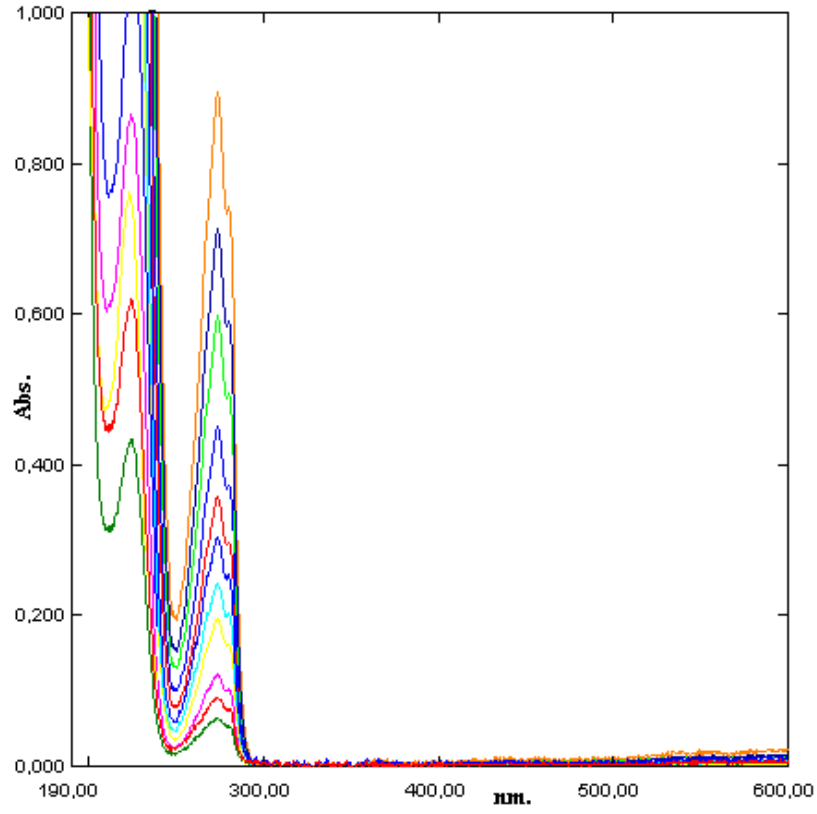
Çizelge 4.32. Atenolol-Fenofibrat standart çözeltileri

Atenolol-Fenofibrat		
Numune No	Stok çözeltilerden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	6,52E-05
C ₂	0,4	1,30E-04
C ₃	0,6	1,96E-04
C ₄	0,8	2,61E-04
C ₅	1,0	3,26E-04
C ₆	1,2	3,91E-04
C ₇	1,4	4,57E-04
C ₈	1,6	5,22E-04
C ₉	1,8	5,87E-04
C ₁₀	2,0	6,52E-04
C ₁₁	2,2	7,18E-04

4.6.2.2. Atenolol-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 1.3'e göre bulunan $3,262 \times 10^{-3}$ mol/L stok Atenolol-Fenofibrat çözeltilerden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Atenolol-Fenofibrat çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.74' de görülmektedir.

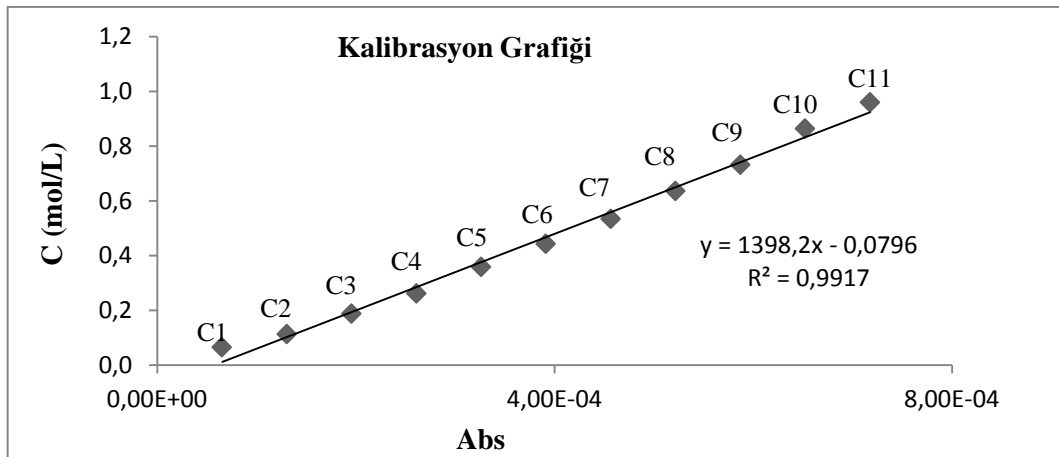

Şekil 4.74. Atenolol-Fenofibrat standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=273$ nm)

Şekil 4.74'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=273$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.33'de verilmiştir. Çizelge 4.33'deki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.75'de verilmiştir.

Çizelge 4.33. Atenolol-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=273\text{nm}$	
C ₁	6,52E-05	0,139
C ₂	1,30E-04	0,179
C ₃	1,96E-04	0,232
C ₄	2,61E-04	0,275
C ₅	3,26E-04	0,327
C ₆	3,91E-04	0,372
C ₇	4,57E-04	0,404
C ₈	5,22E-04	0,447
C ₉	5,87E-04	0,484
C ₁₀	6,52E-04	0,528
C ₁₁	7,18E-04	0,582

Şekil 4.75. Atenolol-Fenofibrat derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=273\text{ nm}$)

4.6.2.3. Atenolol-Fenofibrat + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

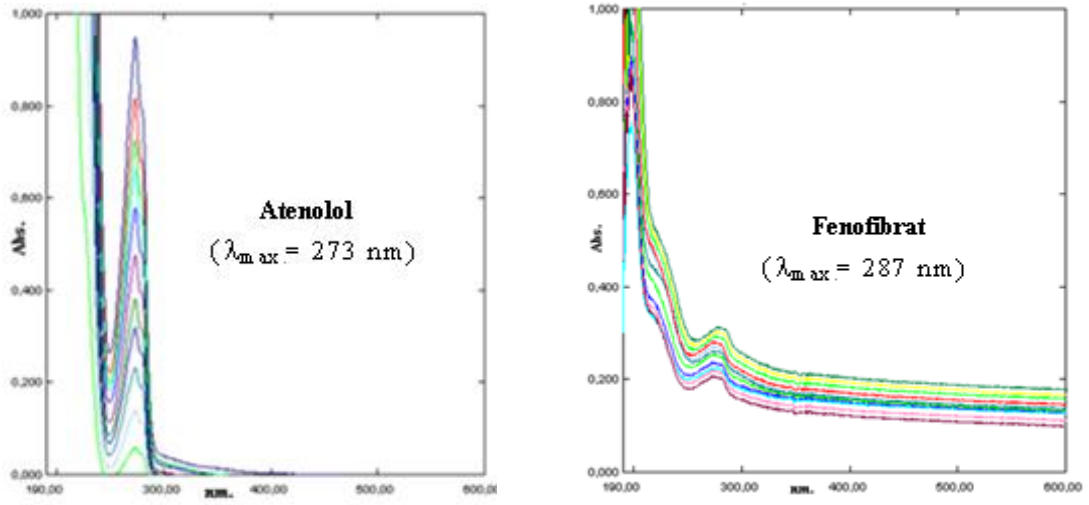
Selüloza Atenolol-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.76'da, bu spektrumların 273 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.34'de verilmiştir. Şekil 4.75'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.34'de verilmiştir.

4.6.2.4. Atenolol-Fenofibrat + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

Selüloza Atenolol-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.77'de, bu spektrumların 273 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.34'de verilmiştir. Şekil 4.75'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.34'de verilmiştir.

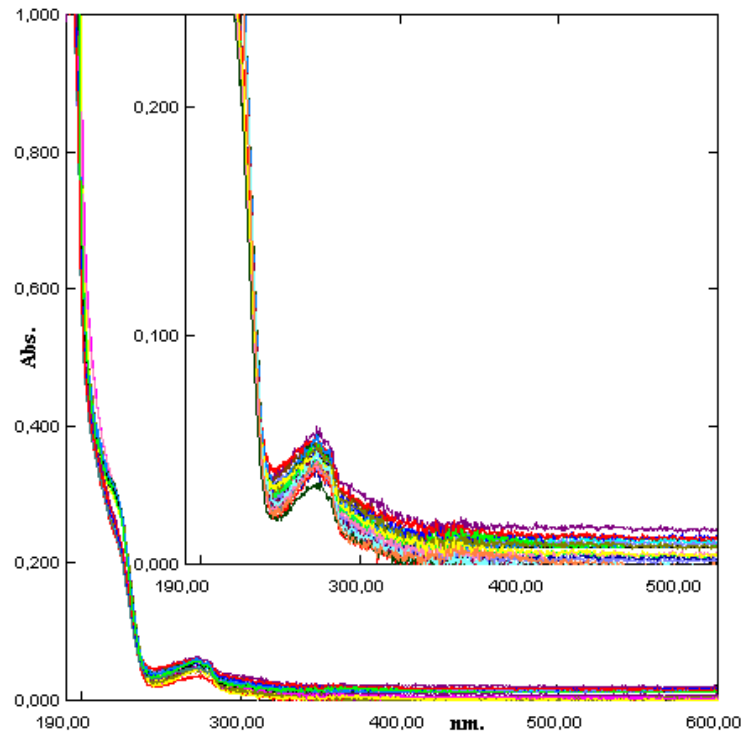
Çizelge 4.34. Atenolol-Fenofibrat + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorpsiyon ve derişimleri

Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorpsiyon ($\lambda_{max.}=273nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorpsiyon ($\lambda_{max.}=273nm$)
1 _{MSU}	10	1,65E-04	0,151	1 _{MPH}	10	1,46E-04	0,125
2 _{MSU}	20	1,62E-04	0,148	2 _{MPH}	20	1,49E-04	0,129
3 _{MSU}	30	1,59E-04	0,143	3 _{MPH}	30	1,51E-04	0,132
4 _{MSU}	40	1,54E-04	0,136	4 _{MPH}	40	1,53E-04	0,135
5 _{MSU}	50	1,48E-04	0,128	5 _{MPH}	50	1,55E-04	0,138
6 _{MSU}	60	1,43E-04	0,121	6 _{MPH}	60	1,58E-04	0,142
7 _{MSU}	120	1,39E-04	0,115	7 _{MPH}	120	1,61E-04	0,146
8 _{MSU}	180	1,34E-04	0,109	8 _{MPH}	180	1,64E-04	0,150
9 _{MSU}	240	1,29E-04	0,102	9 _{MPH}	240	1,67E-04	0,154
10 _{MSU}	300	1,24E-04	0,095	10 _{MPH}	300	1,70E-04	0,159
11 _{MSU}	360	1,21E-04	0,090	11 _{MPH}	360	1,72E-04	0,162
12 _{MSU}	420	1,17E-04	0,084	12 _{MPH}	420	1,75E-04	0,165
13 _{MSU}	480	1,13E-04	0,079	13 _{MPH}	480	1,77E-04	0,168
14 _{MSU}	540	1,09E-04	0,073	14 _{MPH}	540	1,79E-04	0,171
15 _{MSU}	600	1,05E-04	0,068	15 _{MPH}	600	1,79E-04	0,171
16 _{MSU}	660	1,01E-04	0,062	16 _{MPH}	660	1,79E-04	0,171
17 _{MSU}	720	9,73E-05	0,057	17 _{MPH}	720	1,78E-04	0,170
18 _{MSU}	780	9,37E-05	0,052	18 _{MPH}	780	1,78E-04	0,170
19 _{MSU}	840	8,94E-05	0,046	19 _{MPH}	840	1,78E-04	0,170
20 _{MSU}	900	8,58E-05	0,041	20 _{MPH}	900	1,79E-04	0,171
21 _{MSU}	960	8,37E-05	0,038	21 _{MPH}	960	1,79E-04	0,171
22 _{MSU}	1020	8,08E-05	0,034	22 _{MPH}	1020	1,79E-04	0,171
23 _{MSU}	1080	7,80E-05	0,030	23 _{MPH}	1080	1,79E-04	0,171
24 _{MSU}	1140	7,44E-05	0,025	24 _{MPH}	1140	1,78E-04	0,170
25 _{MSU}	1200	7,37E-05	0,024	25 _{MPH}	1200	1,78E-04	0,170
26 _{MSU}	1260	7,30E-05	0,023	26 _{MPH}	1260	1,78E-04	0,170
27 _{MSU}	1320	7,15E-05	0,021	27 _{MPH}	1320	1,78E-04	0,170
28 _{MSU}	1380	7,15E-05	0,021	28 _{MPH}	1380	1,78E-04	0,170
29 _{MSU}	1440	7,08E-05	0,020	29 _{MPH}	1440	1,78E-04	0,170

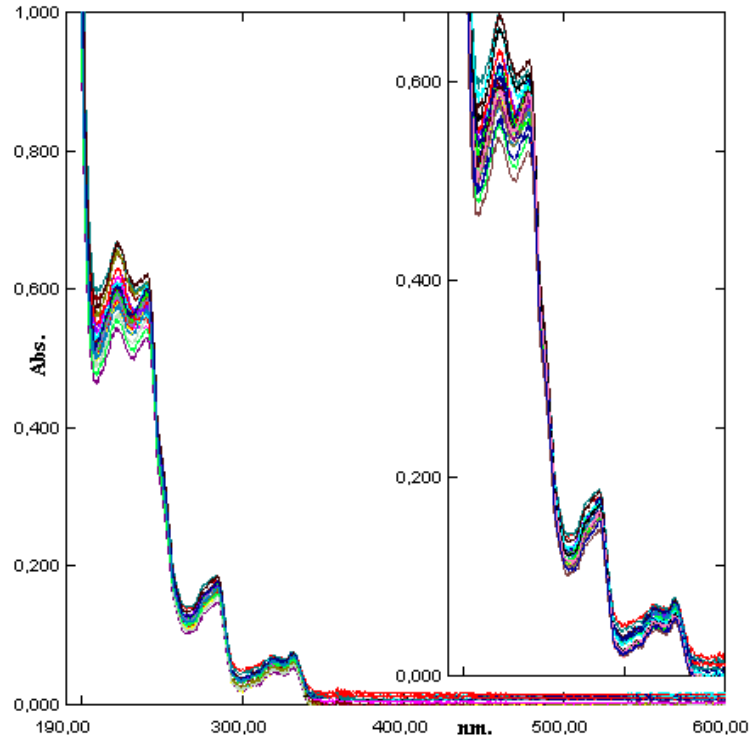
(a)

(b)

(c)

Şekil 4.76. (a) Atenololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max.}} = 273 \text{ nm}$)
 (b) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max.}} = 287 \text{ nm}$)
 (c) Atenolol- Fenofibrat + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\text{max.}} = 273 \text{ nm}$)

Şekil 4.77. Atenolol-Fenofibrat + seluloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 273 \text{ nm}$)

Çizelge 4.34'deki veriler kullanılarak Atenolol-Fenofibratın saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.35'de verilmiştir. Çizelge 4.35'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.78'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.79'da verilmiştir. Yine Çizelge 4.35'deki salınan Atenolol-Fenofibratın miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.80'de, pH=3'teki salınan Atenolol-Fenofibrat miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.81'de, selülozdan salınan Atenolol-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.82'de, pH=3'teki Atenolol-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.83'de verilmiştir.

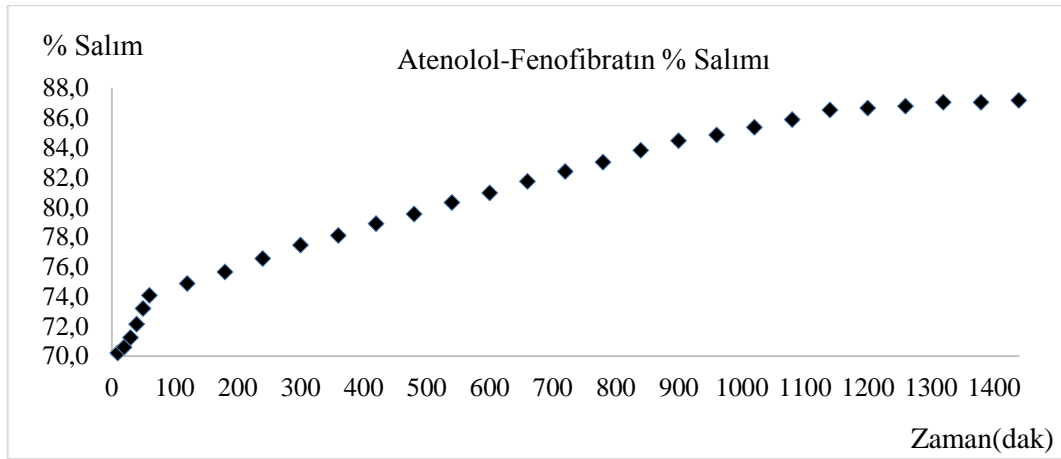
Çizelge 4.35. Atenolol-Fenofibrat salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbanı	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Atenolol-Fenofibrat (Su)					
1 _{MSU}	10	1,65E-04	0,151	5,52E-04	70,20
2 _{MSU}	20	1,62E-04	0,148	5,52E-04	70,58
3 _{MSU}	30	1,59E-04	0,143	5,52E-04	71,23
4 _{MSU}	40	1,54E-04	0,136	5,52E-04	72,14
5 _{MSU}	50	1,48E-04	0,128	5,52E-04	73,18
6 _{MSU}	60	1,43E-04	0,121	5,52E-04	74,08
7 _{MSU}	120	1,39E-04	0,115	5,52E-04	74,86
8 _{MSU}	180	1,34E-04	0,109	5,52E-04	75,64
9 _{MSU}	240	1,29E-04	0,102	5,52E-04	76,55
10 _{MSU}	300	1,24E-04	0,095	5,52E-04	77,45
11 _{MSU}	360	1,21E-04	0,090	5,52E-04	78,10
12 _{MSU}	420	1,17E-04	0,084	5,52E-04	78,88
13 _{MSU}	480	1,13E-04	0,079	5,52E-04	79,53
14 _{MSU}	540	1,09E-04	0,073	5,52E-04	80,30
15 _{MSU}	600	1,05E-04	0,068	5,52E-04	80,95
16 _{MSU}	660	1,01E-04	0,062	5,52E-04	81,73
17 _{MSU}	720	9,73E-05	0,057	5,52E-04	82,38
18 _{MSU}	780	9,37E-05	0,052	5,52E-04	83,02
19 _{MSU}	840	8,94E-05	0,046	5,52E-04	83,80
20 _{MSU}	900	8,58E-05	0,041	5,52E-04	84,45
21 _{MSU}	960	8,37E-05	0,038	5,52E-04	84,84
22 _{MSU}	1020	8,08E-05	0,034	5,52E-04	85,36
23 _{MSU}	1080	7,80E-05	0,030	5,52E-04	85,88
24 _{MSU}	1140	7,44E-05	0,025	5,52E-04	86,52
25 _{MSU}	1200	7,37E-05	0,024	5,52E-04	86,65
26 _{MSU}	1260	7,30E-05	0,023	5,52E-04	86,78
27 _{MSU}	1320	7,15E-05	0,021	5,52E-04	87,04
28 _{MSU}	1380	7,15E-05	0,021	5,52E-04	87,04
29 _{MSU}	1440	7,08E-05	0,020	5,52E-04	87,03
Atenolol- Fenofibrat (pH=3)					
1 _{MPH}	10	1,46E-04	0,125	5,52E-04	73,55
2 _{MPH}	20	1,49E-04	0,129	5,52E-04	73,01
3 _{MPH}	30	1,51E-04	0,132	5,52E-04	72,64
4 _{MPH}	40	1,53E-04	0,135	5,52E-04	72,28
5 _{MPH}	50	1,55E-04	0,138	5,52E-04	71,92
6 _{MPH}	60	1,58E-04	0,142	5,52E-04	71,38
7 _{MPH}	120	1,61E-04	0,146	5,52E-04	70,83
8 _{MPH}	180	1,64E-04	0,150	5,52E-04	70,29
9 _{MPH}	240	1,67E-04	0,154	5,52E-04	69,75
10 _{MPH}	300	1,70E-04	0,159	5,52E-04	69,20
11 _{MPH}	360	1,72E-04	0,162	5,52E-04	68,84
12 _{MPH}	420	1,75E-04	0,165	5,52E-04	68,30
13 _{MPH}	480	1,77E-04	0,168	5,52E-04	67,93
14 _{MPH}	540	1,79E-04	0,171	5,52E-04	67,57
15 _{MPH}	600	1,79E-04	0,171	5,52E-04	67,57
16 _{MPH}	660	1,79E-04	0,171	5,52E-04	67,57
17 _{MPH}	720	1,78E-04	0,170	5,52E-04	67,75
18 _{MPH}	780	1,78E-04	0,170	5,52E-04	67,75
19 _{MPH}	840	1,78E-04	0,170	5,52E-04	67,75

Çizelge 4.35'in devamı

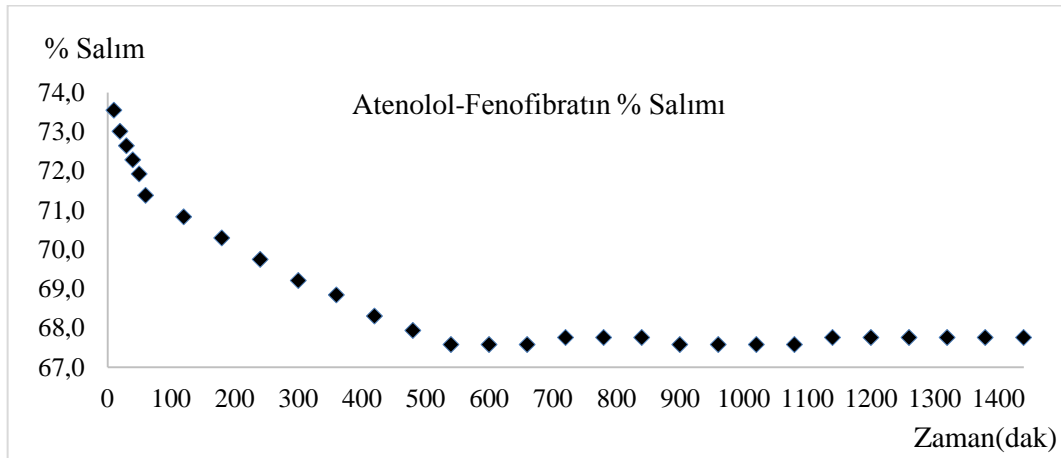
20 _{MPH}	900	1,79E-04	0,171	5,52E-04	67,57
21 _{MPH}	960	1,79E-04	0,171	5,52E-04	67,57
22 _{MPH}	1020	1,79E-04	0,171	5,52E-04	67,57
23 _{MPH}	1080	1,79E-04	0,171	5,52E-04	67,57
24 _{MPH}	1140	1,78E-04	0,170	5,52E-04	67,75
25 _{MPH}	1200	1,78E-04	0,170	5,52E-04	67,75
26 _{MPH}	1260	1,78E-04	0,170	5,52E-04	67,75
27 _{MPH}	1320	1,78E-04	0,170	5,52E-04	67,75
28 _{MPH}	1380	1,78E-04	0,170	5,52E-04	67,75
29 _{MPH}	1440	1,78E-04	0,170	5,52E-04	67,75

a% Salım= $((C_o-C)/C_o) \times 100$; C_o: İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

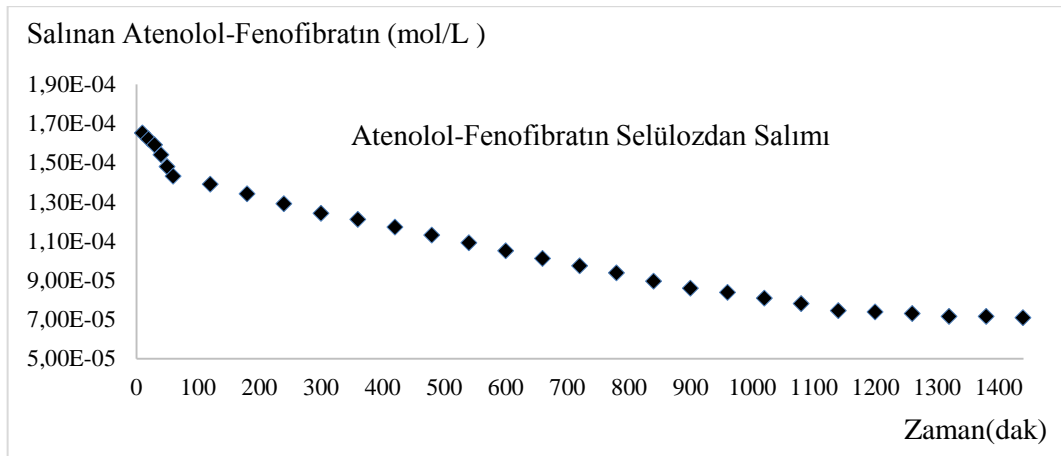
Şekil 4.78. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Fenofibratın % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.78'e göre selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Fenofibratın % salımının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

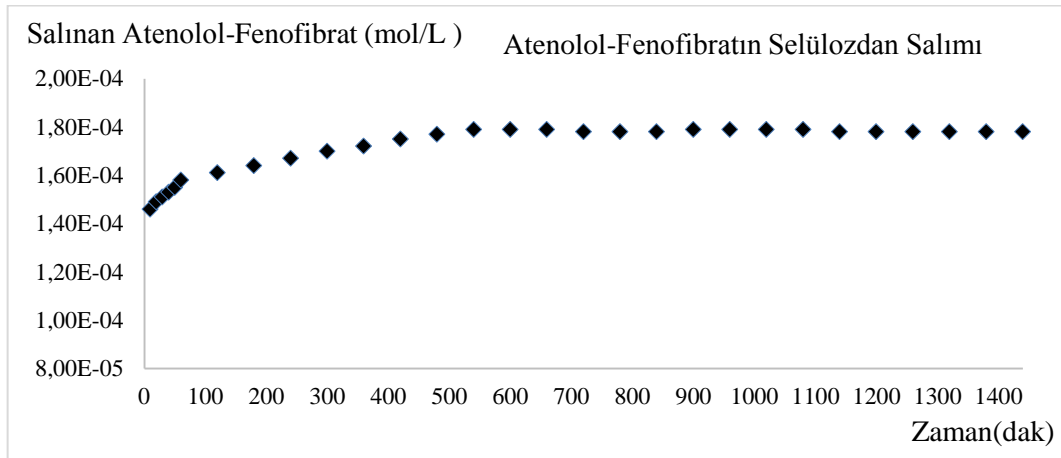
Şekil 4.79. Selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Fenofibratın % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.79'a göre selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Fenofibratın % salımının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

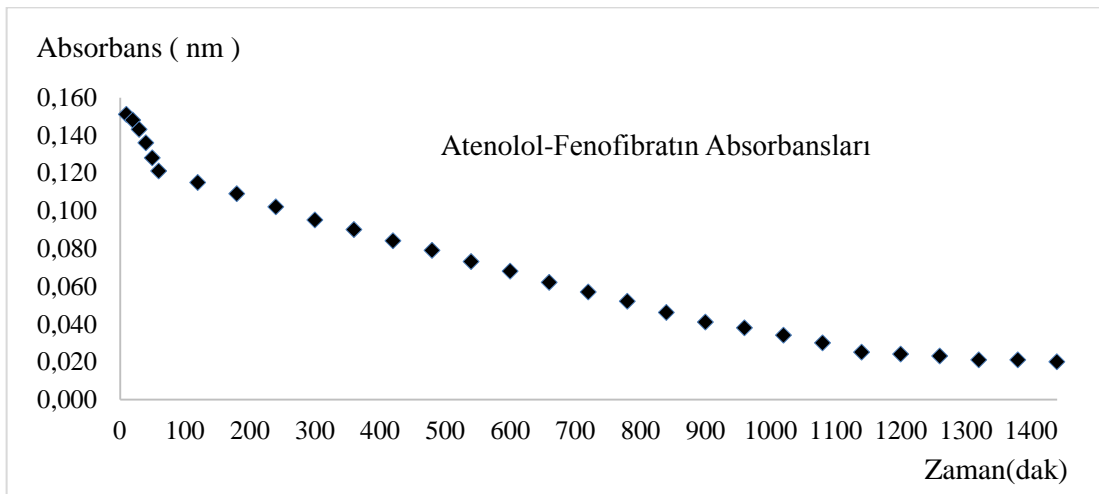
Şekil 4.80. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.80'e göre selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1200. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

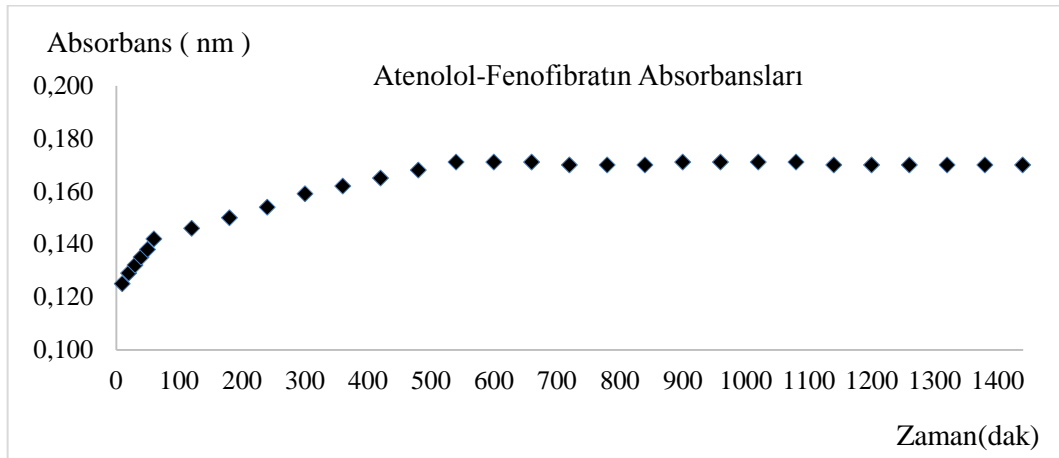
Şekil 4.81. Selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.81'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.82. Selülozdan salınan desorplanan Atenolol-Fenofibratın saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.82'ye göre selülozdan salınan Atenolol-Fenofibratın saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.83. Selülozdan salınan desorplanan Atenolol-Fenofibratın pH=3'te absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.83'e göre selülozdan salınan Atenolol-Fenofibratın pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 600.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.6.3. Atenolol – Gemfibrozil

4.6.3.1. Atenolol - Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Atenolol - Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.4 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$3,874 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $7,748 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Atenolol-Gemfibrozil için bulunan sonuçlar Çizelge 4.36'da verilmiştir.

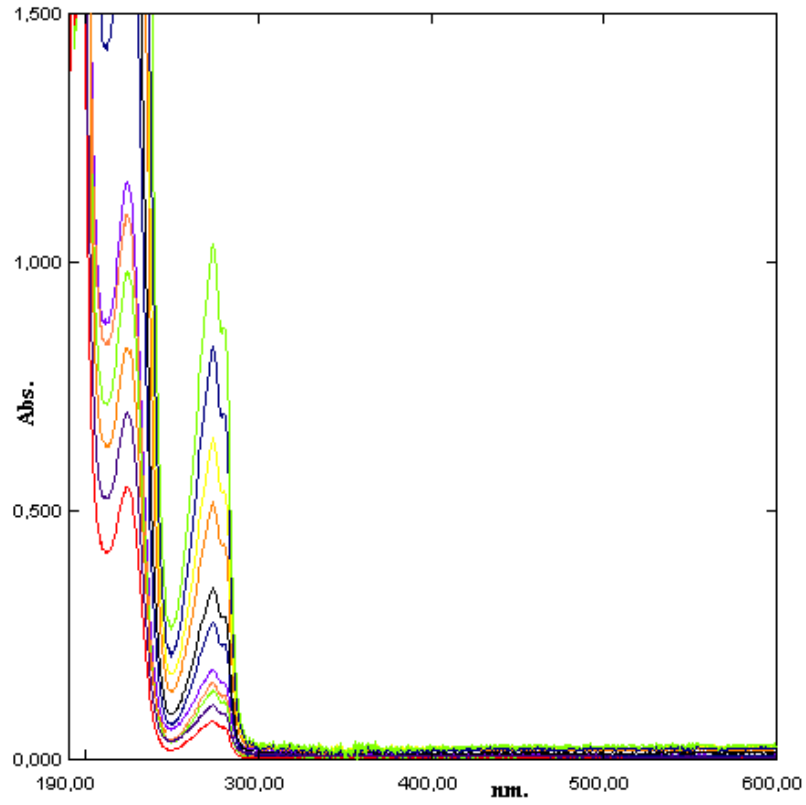
Çizelge 4.36. Atenolol-Gemfibrozil standart çözeltileri

Atenolol- Gemfibrozil		
Numune No	Stok çözültiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	7,75E-05
C ₂	0,4	1,55E-04
C ₃	0,6	2,32E-04
C ₄	0,8	3,10E-04
C ₅	1,0	3,87E-04
C ₆	1,2	4,65E-04
C ₇	1,4	5,42E-04
C ₈	1,6	6,20E-04
C ₉	1,8	6,97E-04
C ₁₀	2,0	7,75E-04
C ₁₁	2,2	8,52E-04

4.6.3.2. Atenolol- Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 1.3'e göre bulunan $3,874 \times 10^{-3}$ mol/L stok Atenolol- Gemfibrozil çözültiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Atenolol-Gemfibrozil çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.84' de görülmektedir.

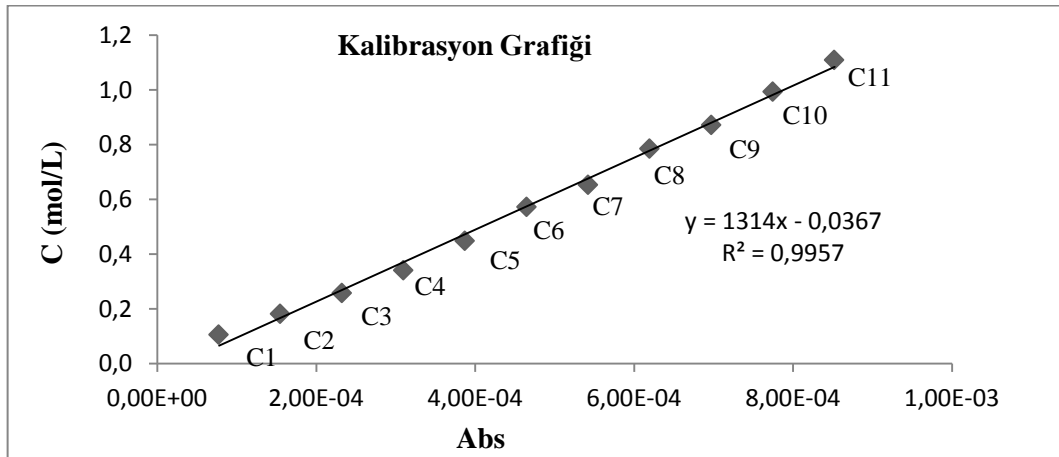

Şekil 4.84. Atenolol-Gemfibrozil standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max.}}=273,5$ nm)

Şekil 4.84'deki spektrumdan $\lambda_{\text{max.}}=273,5$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.37'de verilmiştir. Çizelge 4.37'deki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.85'de verilmiştir.

Çizelge 4.37. Atenolol-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max}=273,5 \text{ nm}$	
C ₁	7,75E-05	0,105
C ₂	1,55E-04	0,182
C ₃	2,32E-04	0,257
C ₄	3,10E-04	0,341
C ₅	3,87E-04	0,448
C ₆	4,65E-04	0,572
C ₇	5,42E-04	0,653
C ₈	6,20E-04	0,785
C ₉	6,97E-04	0,871
C ₁₀	7,75E-04	0,993
C ₁₁	8,52E-04	1,109

Şekil 4.85. Atenolol-Gemfibrozil derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max}=273,5 \text{ nm}$)

7.1.3.3. Atenolol-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

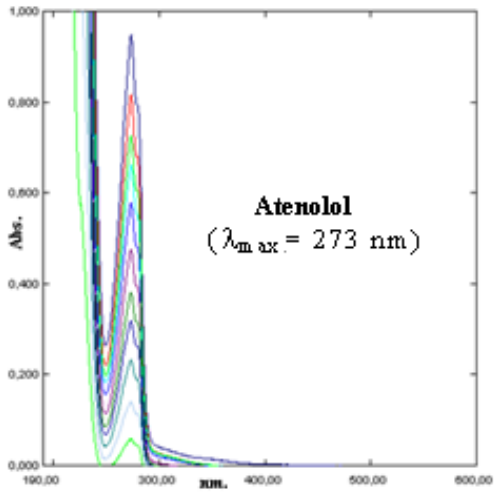
Selüloza Atenolol-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.86'da, bu spektrumların 273,5 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.38'de verilmiştir. Şekil 4.85'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.38'de verilmiştir.

4.6.3.4. Atenolol-Gemfibrozil + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

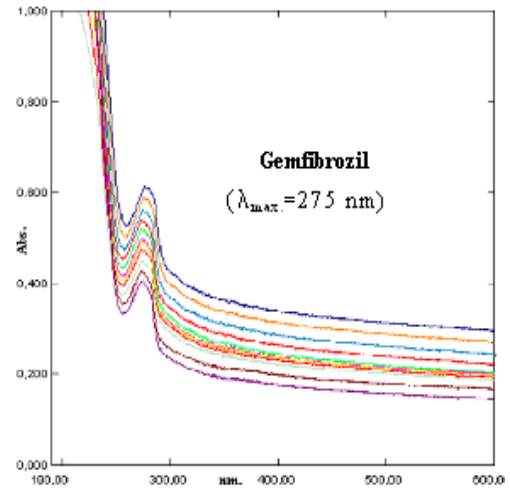
Selüloza Atenolol-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.87'de, bu spektrumların 273,5 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.38'de verilmiştir. Şekil 4.85'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.38'de verilmiştir.

Çizelge 4.38. Atenolol-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbens ve derişimleri

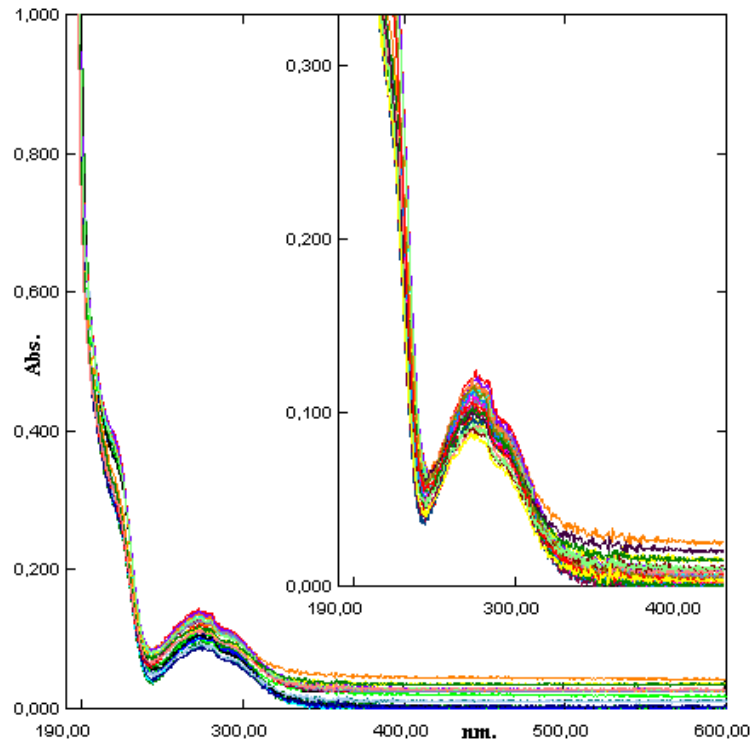
Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=273,5nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=273,5nm$)
1 _{MSU}	10	1,31E-04	0,136	1 _{MPH}	10	5,87E-05	0,086
2 _{MSU}	20	1,29E-04	0,134	2 _{MPH}	20	5,95E-05	0,086
3 _{MSU}	30	1,27E-04	0,131	3 _{MPH}	30	6,05E-05	0,084
4 _{MSU}	40	1,25E-04	0,128	4 _{MPH}	40	6,14E-05	0,084
5 _{MSU}	50	1,23E-04	0,126	5 _{MPH}	50	6,22E-05	0,084
6 _{MSU}	60	1,23E-04	0,125	6 _{MPH}	60	6,30E-05	0,081
7 _{MSU}	120	1,19E-04	0,120	7 _{MPH}	120	6,34E-05	0,081
8 _{MSU}	180	1,17E-04	0,118	8 _{MPH}	180	6,40E-05	0,080
9 _{MSU}	240	1,15E-04	0,115	9 _{MPH}	240	6,43E-05	0,080
10 _{MSU}	300	1,13E-04	0,112	10 _{MPH}	300	6,47E-05	0,078
11 _{MSU}	360	1,11E-04	0,110	11 _{MPH}	360	6,49E-05	0,078
12 _{MSU}	420	1,09E-04	0,107	12 _{MPH}	420	6,53E-05	0,077
13 _{MSU}	480	1,07E-04	0,105	13 _{MPH}	480	6,59E-05	0,075
14 _{MSU}	540	1,05E-04	0,102	14 _{MPH}	540	6,65E-05	0,075
15 _{MSU}	600	1,02E-04	0,098	15 _{MPH}	600	6,65E-05	0,072
16 _{MSU}	660	9,97E-05	0,095	16 _{MPH}	660	6,72E-05	0,072
17 _{MSU}	720	9,74E-05	0,092	17 _{MPH}	720	6,72E-05	0,070
18 _{MSU}	780	9,51E-05	0,089	18 _{MPH}	780	6,76E-05	0,070
19 _{MSU}	840	9,28E-05	0,086	19 _{MPH}	840	6,76E-05	0,069
20 _{MSU}	900	9,28E-05	0,086	20 _{MPH}	900	6,82E-05	0,069
21 _{MSU}	960	9,21E-05	0,085	21 _{MPH}	960	6,82E-05	0,068
22 _{MSU}	1020	9,21E-05	0,085	22 _{MPH}	1020	6,90E-05	0,067
23 _{MSU}	1080	9,13E-05	0,084	23 _{MPH}	1080	6,90E-05	0,067
24 _{MSU}	1140	9,13E-05	0,084	24 _{MPH}	1140	6,92E-05	0,066
25 _{MSU}	1200	8,98E-05	0,082	25 _{MPH}	1200	6,92E-05	0,066
26 _{MSU}	1260	8,98E-05	0,082	26 _{MPH}	1260	6,94E-05	0,065
27 _{MSU}	1320	8,98E-05	0,082	27 _{MPH}	1320	6,96E-05	0,063
28 _{MSU}	1380	8,98E-05	0,082	28 _{MPH}	1380	6,96E-05	0,063
29 _{MSU}	1440	8,98E-05	0,082	29 _{MPH}	1440	6,96E-05	0,063

(a)

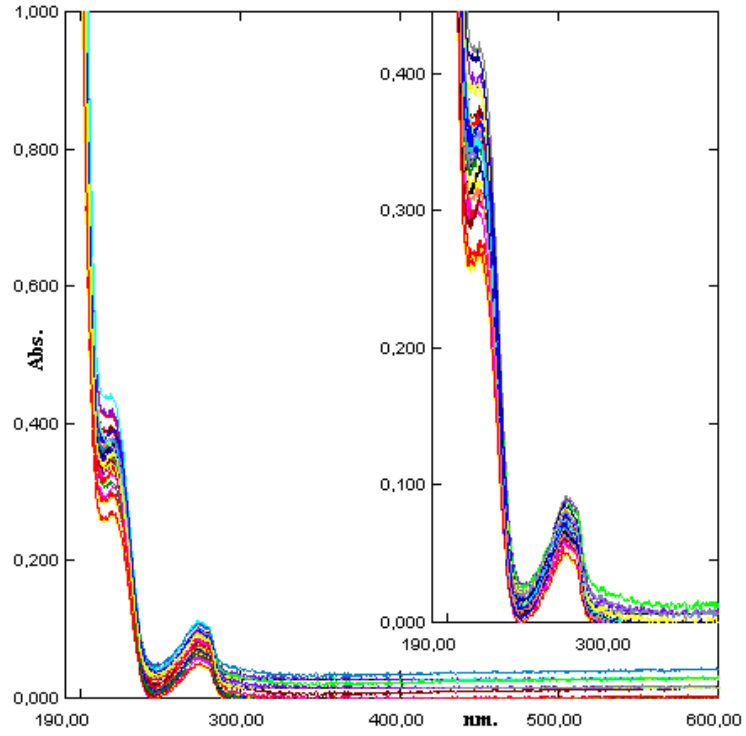

(b)

(c)

Şekil 4.86. (a) Atenololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 273$ nm)
 (b) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 275$ nm)
 (c) Atenolol-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 273,5$ nm)

Şekil 4.87. Atenolol-Gemfibrozil + seluloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=273,5$ nm).

Çizelge 4.38'deki veriler kullanılarak Atenolol-Gemfibrozilin saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.39'da verilmiştir. Çizelge 4.39'daki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.88'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.89'da verilmiştir. Yine Çizelge 4.39'daki salınan Atenolol-Gemfibrozilin miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.90'da, pH=3'teki salınan Atenolol-Gemfibrozilin miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.91'de, selülozdan salınan Atenolol-Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.92'de, pH=3'teki Atenolol-Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.93'de verilmiştir.

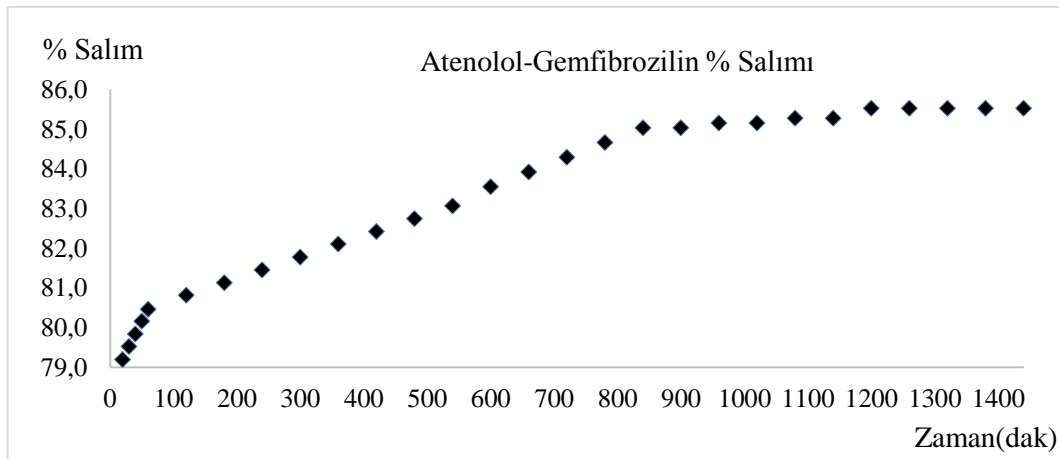
Çizelge 4.39. Atenolol-Gemfibrozil salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Atenolol- Gemfibrozil (Su)					
1 _{MSU}	10	1,31E-04	0,136	6,20E-04	78,87
2 _{MSU}	20	1,29E-04	0,134	6,20E-04	79,19
3 _{MSU}	30	1,27E-04	0,131	6,20E-04	79,52
4 _{MSU}	40	1,25E-04	0,128	6,20E-04	79,84
5 _{MSU}	50	1,23E-04	0,126	6,20E-04	80,16
6 _{MSU}	60	1,21E-04	0,125	6,20E-04	80,46
7 _{MSU}	120	1,19E-04	0,120	6,20E-04	80,81
8 _{MSU}	180	1,17E-04	0,118	6,20E-04	81,13
9 _{MSU}	240	1,15E-04	0,115	6,20E-04	81,45
10 _{MSU}	300	1,13E-04	0,112	6,20E-04	81,77
11 _{MSU}	360	1,11E-04	0,110	6,20E-04	82,10
12 _{MSU}	420	1,09E-04	0,107	6,20E-04	82,42
13 _{MSU}	480	1,07E-04	0,105	6,20E-04	82,74
14 _{MSU}	540	1,05E-04	0,102	6,20E-04	83,06
15 _{MSU}	600	1,02E-04	0,098	6,20E-04	83,55
16 _{MSU}	660	9,97E-05	0,095	6,20E-04	83,92
17 _{MSU}	720	9,74E-05	0,092	6,20E-04	84,29
18 _{MSU}	780	9,51E-05	0,089	6,20E-04	84,66
19 _{MSU}	840	9,28E-05	0,086	6,20E-04	85,03
20 _{MSU}	900	9,28E-05	0,086	6,20E-04	85,03
21 _{MSU}	960	9,21E-05	0,085	6,20E-04	85,15
22 _{MSU}	1020	9,21E-05	0,085	6,20E-04	85,15
23 _{MSU}	1080	9,13E-05	0,084	6,20E-04	85,27
24 _{MSU}	1140	9,13E-05	0,084	6,20E-04	85,27
25 _{MSU}	1200	8,98E-05	0,082	6,20E-04	85,52
26 _{MSU}	1260	8,98E-05	0,082	6,20E-04	85,52
27 _{MSU}	1320	8,98E-05	0,082	6,20E-04	85,52
28 _{MSU}	1380	8,98E-05	0,082	6,20E-04	85,52
29 _{MSU}	1440	8,98E-05	0,082	6,20E-04	85,52
Atenolol-Gemfibrozil (pH=3)					
1 _{MPH}	10	9,28E-05	0,086	6,20E-04	85,03
2 _{MPH}	20	9,28E-05	0,086	6,20E-04	85,03
3 _{MPH}	30	9,13E-05	0,084	6,20E-04	85,27
4 _{MPH}	40	9,13E-05	0,084	6,20E-04	85,27
5 _{MPH}	50	9,13E-05	0,084	6,20E-04	85,27
6 _{MPH}	60	8,90E-05	0,081	6,20E-04	85,65
7 _{MPH}	120	8,90E-05	0,081	6,20E-04	85,65
8 _{MPH}	180	8,83E-05	0,080	6,20E-04	85,76
9 _{MPH}	240	8,83E-05	0,080	6,20E-04	85,76
10 _{MPH}	300	8,68E-05	0,078	6,20E-04	86,00
11 _{MPH}	360	8,68E-05	0,078	6,20E-04	86,00
12 _{MPH}	420	8,60E-05	0,077	6,20E-04	86,13
13 _{MPH}	480	8,45E-05	0,075	6,20E-04	86,37
14 _{MPH}	540	8,45E-05	0,075	6,20E-04	86,37
15 _{MPH}	600	8,22E-05	0,072	6,20E-04	86,74
16 _{MPH}	660	8,22E-05	0,072	6,20E-04	86,74
17 _{MPH}	720	8,07E-05	0,070	6,20E-04	86,98
18 _{MPH}	780	8,07E-05	0,070	6,20E-04	86,98
19 _{MPH}	840	7,99E-05	0,069	6,20E-04	87,11

Çizelge 4.39'un devamı

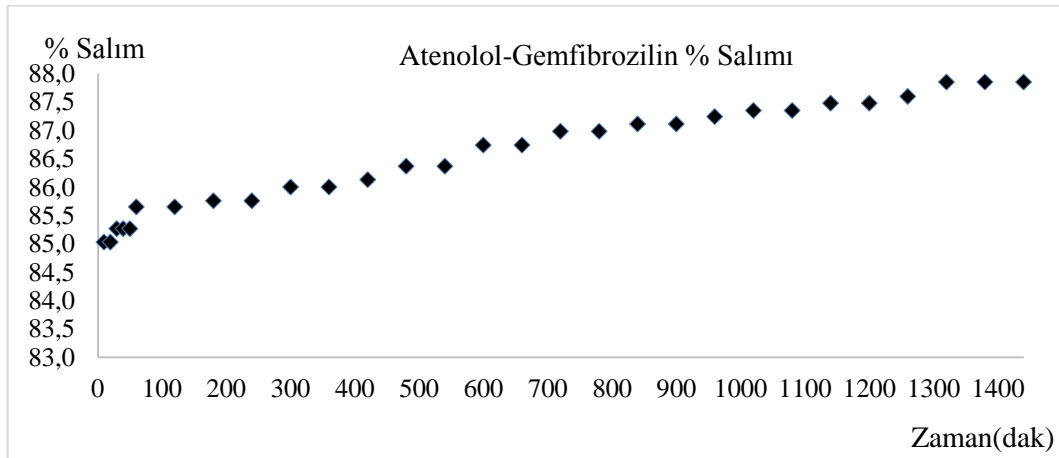
20 _{MPH}	900	7,99E-05	0,069	6,20E-04	87,11
21 _{MPH}	960	7,91E-05	0,068	6,20E-04	87,24
22 _{MPH}	1020	7,84E-05	0,067	6,20E-04	87,35
23 _{MPH}	1080	7,84E-05	0,067	6,20E-04	87,35
24 _{MPH}	1140	7,76E-05	0,066	6,20E-04	87,48
25 _{MPH}	1200	7,76E-05	0,066	6,20E-04	87,48
26 _{MPH}	1260	7,69E-05	0,065	6,20E-04	87,60
27 _{MPH}	1320	7,53E-05	0,063	6,20E-04	87,85
28 _{MPH}	1380	7,53E-05	0,063	6,20E-04	87,85
29 _{MPH}	1440	7,53E-05	0,063	6,20E-04	87,85

$a\% \text{ Salım} = ((C_o - C)/C_o) \times 100$; C_o : İlk derişim, C : Son derişim (Ekingen, 2012)

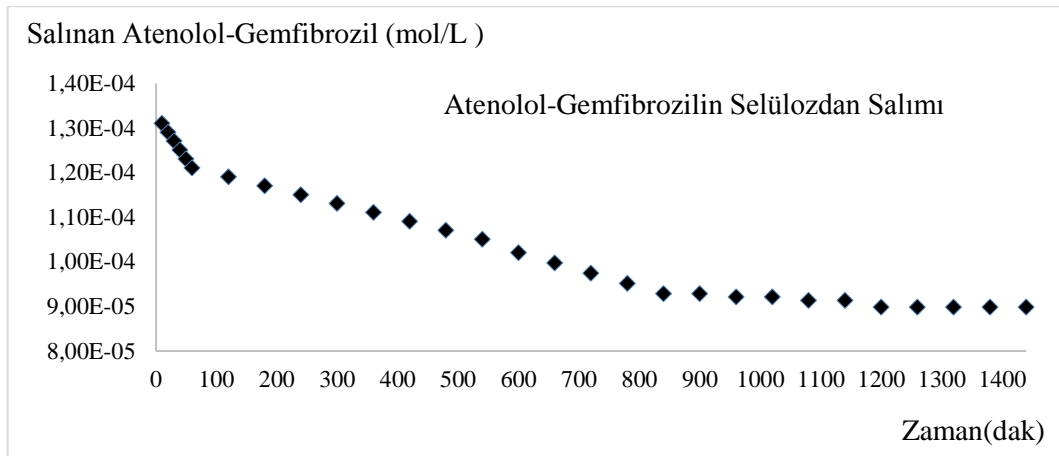
Şekil 4.88. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Gemfibrozilin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.88'e göre selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Gemfibrozilin % salımının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

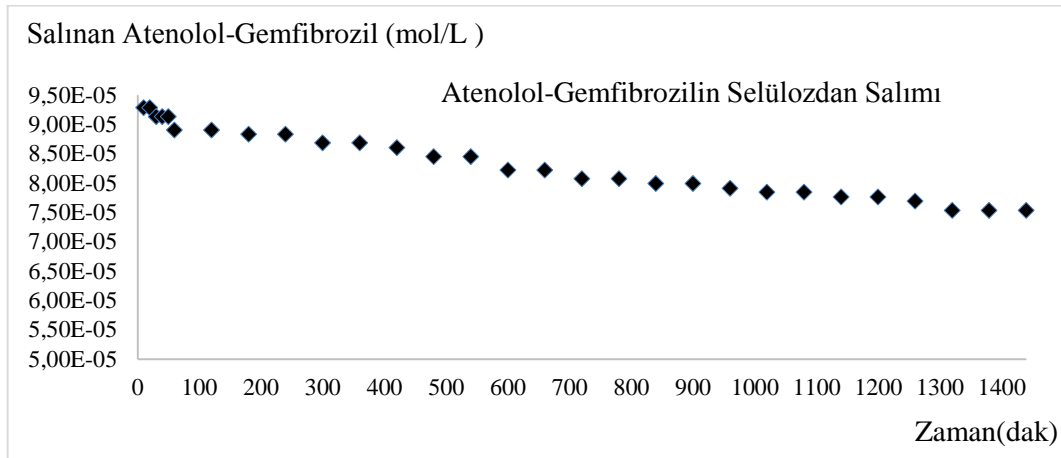
Şekil 4.89. Selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Gemfibrozilin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.89'a göre selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Gemfibrozilin % salımının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

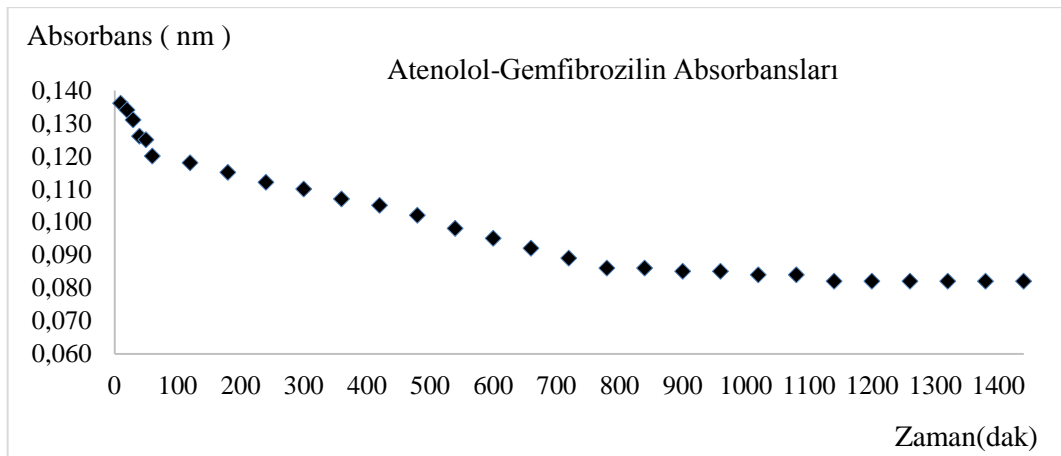
Şekil 4.90. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.90'a göre selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 1200. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

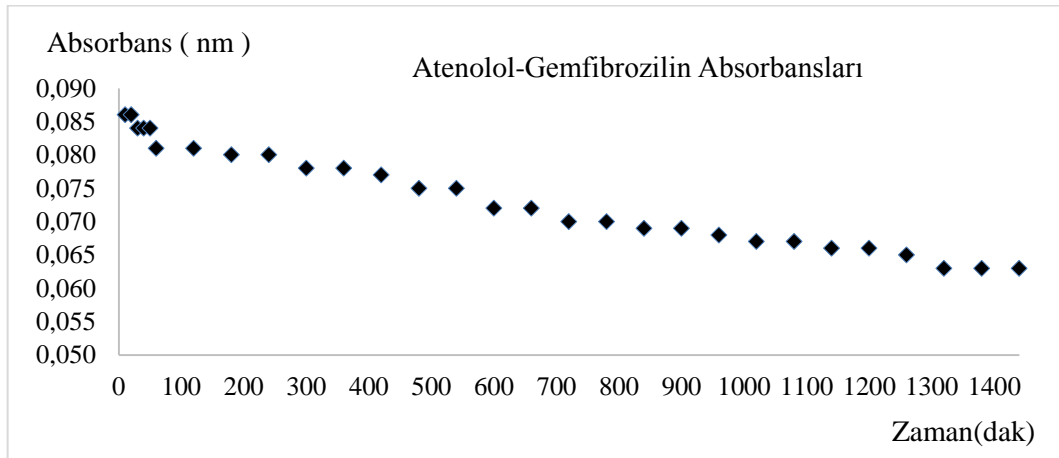
Şekil 4.91. Selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.91'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.92. Selülozdan salınan Atenolol-Gemfibrozilin saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.92'ye göre selülozdan salınan Atenolol-Gemfibrozilin saf sudaki absorbanslarının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.93. Selülozdan salınan Atenolol-Gemfibrozilin pH=3'te absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.93'e göre selülozdan salınan Atenolol-Gemfibrozilin pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.6.4. Metoprolol – Metformin

4.6.4.1. Metoprolol - Metformin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Metoprolol - Metformin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.4 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$5,756 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $1,151 \times 10^{-4}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Metoprolol-Metformin için bulunan sonuçlar Çizelge 4.40'da verilmiştir.

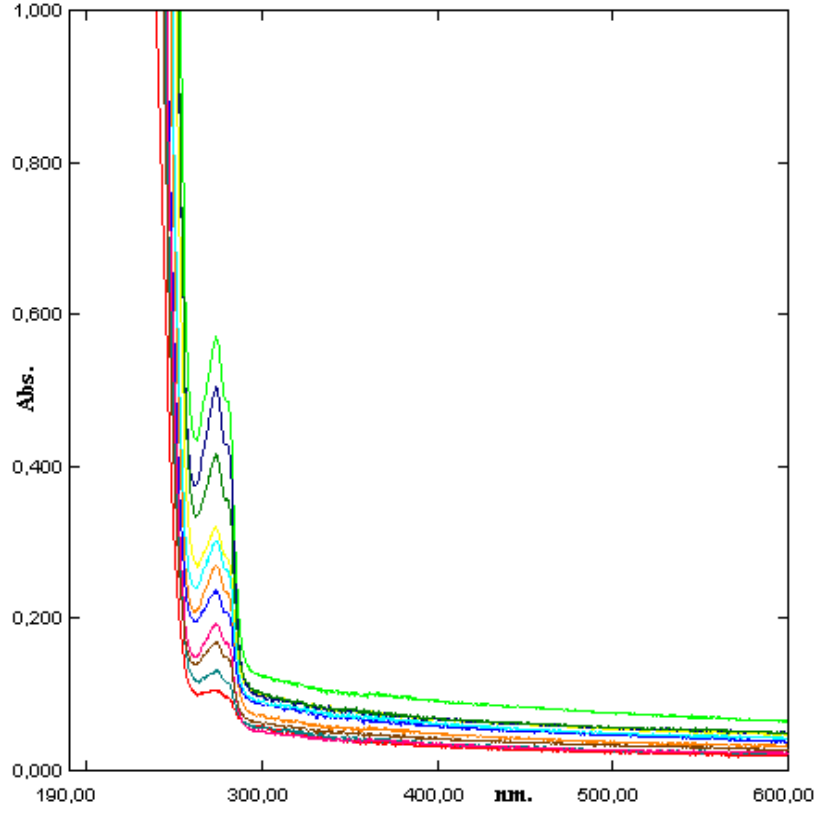
Çizelge 4.40. Metoprolol-Metformin standart çözeltileri

Metoprolol-Metformin		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	1,15E-04
C ₂	0,4	2,30E-04
C ₃	0,6	3,45E-04
C ₄	0,8	4,60E-04
C ₅	1,0	5,76E-04
C ₆	1,2	6,91E-04
C ₇	1,4	8,06E-04
C ₈	1,6	9,21E-04
C ₉	1,8	1,04E-03
C ₁₀	2,0	1,15E-03
C ₁₁	2,2	1,27E-03

4.6.4.2. Metoprolol-Metformin için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 1.3'e göre bulunan $5,756 \times 10^{-3}$ mol/L stok Metoprolol-Metformin çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Metoprolol-Metformin çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.94' de görülmektedir.

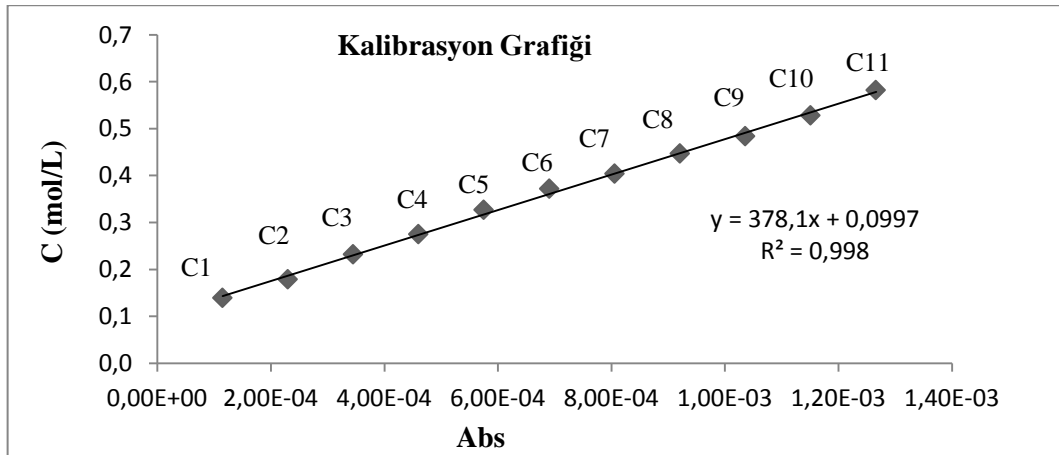

Şekil 4.94. Metoprolol-Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=273,5$ nm)

Şekil 94'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=273,5$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.41'de verilmiştir. Çizelge 4.41'deki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.95'de verilmiştir.

Çizelge 4.41. Metoprolol-Metformin standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbsanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=273,5 \text{ nm}$	
C ₁	1,15E-04	0,139
C ₂	2,30E-04	0,179
C ₃	3,45E-04	0,232
C ₄	4,60E-04	0,275
C ₅	5,76E-04	0,327
C ₆	6,91E-04	0,372
C ₇	8,06E-04	0,404
C ₈	9,21E-04	0,447
C ₉	1,04E-03	0,484
C ₁₀	1,15E-03	0,528
C ₁₁	1,27E-03	0,582

Şekil 4.95. Metoprolol-Metforminin derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=273,5 \text{ nm}$)

4.6.4.3. Metoprolol-Metformin + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

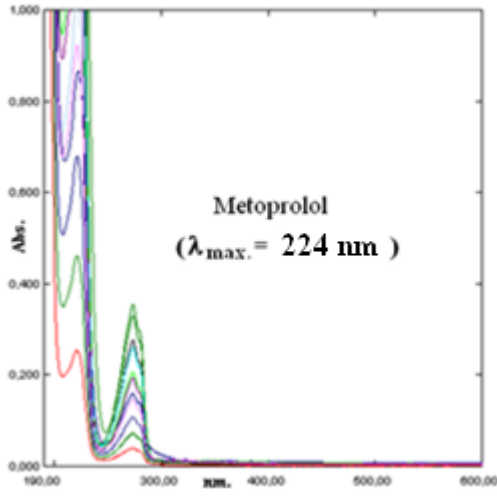
Selüloza Metoprolol-Metformin karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.96'da, bu spektrumların 273,5 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.42'de verilmiştir. Şekil 4.95'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.42'de verilmiştir.

4.6.4.4. Metoprolol-Metformin + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

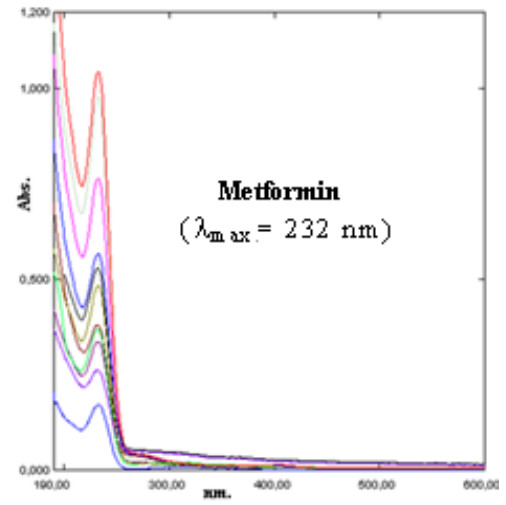
Selüloza Metoprolol-Metformin karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.97'de, bu spektrumların 273,5 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.42'de verilmiştir. Şekil 4.95'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.42'de verilmiştir.

Çizelge 4.42. Metoprolol-Metformin + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbens ve derişimleri

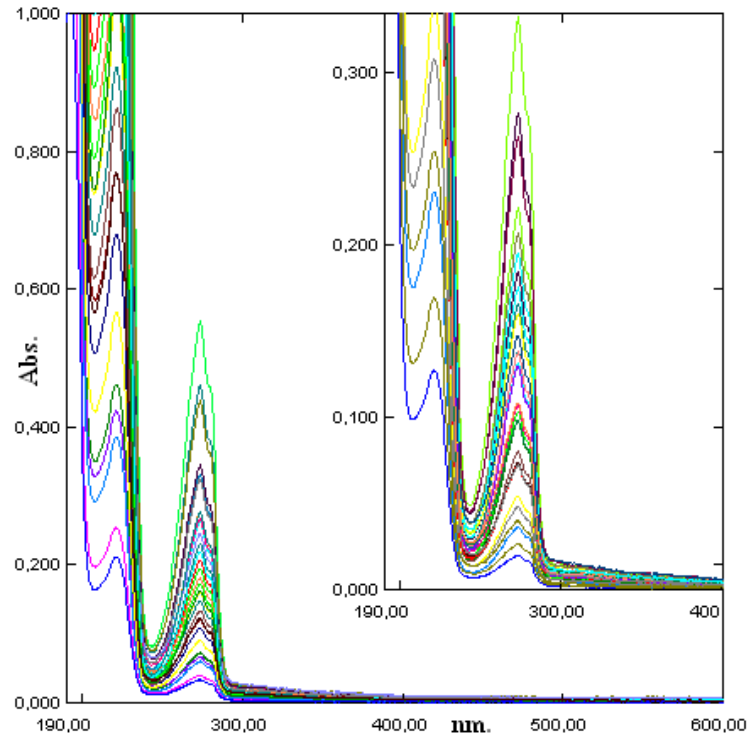
Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=273,5nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=273,5nm$)
1 _{MSU}	10	1,70E-04	0,543	1 _{MPH}	10	7,06E-05	0,168
2 _{MSU}	20	1,69E-04	0,540	2 _{MPH}	20	7,33E-05	0,178
3 _{MSU}	30	1,68E-04	0,538	3 _{MPH}	30	7,56E-05	0,187
4 _{MSU}	40	1,68E-04	0,535	4 _{MPH}	40	7,88E-05	0,199
5 _{MSU}	50	1,66E-04	0,530	5 _{MPH}	50	8,09E-05	0,207
6 _{MSU}	60	1,65E-04	0,525	6 _{MPH}	60	8,65E-05	0,228
7 _{MSU}	120	1,64E-04	0,520	7 _{MPH}	120	9,26E-05	0,251
8 _{MSU}	180	1,63E-04	0,516	8 _{MPH}	180	9,87E-05	0,274
9 _{MSU}	240	1,61E-04	0,510	9 _{MPH}	240	1,05E-04	0,298
10 _{MSU}	300	1,59E-04	0,503	10 _{MPH}	300	1,16E-04	0,338
11 _{MSU}	360	1,58E-04	0,498	11 _{MPH}	360	1,23E-04	0,365
12 _{MSU}	420	1,44E-04	0,445	12 _{MPH}	420	1,31E-04	0,396
13 _{MSU}	480	1,34E-04	0,407	13 _{MPH}	480	1,41E-04	0,433
14 _{MSU}	540	1,22E-04	0,361	14 _{MPH}	540	1,52E-04	0,475
15 _{MSU}	600	1,07E-04	0,304	15 _{MPH}	600	1,62E-04	0,515
16 _{MSU}	660	9,05E-05	0,243	16 _{MPH}	660	1,73E-04	0,554
17 _{MSU}	720	7,78E-05	0,195	17 _{MPH}	720	1,85E-04	0,602
18 _{MSU}	780	5,95E-05	0,126	18 _{MPH}	780	2,02E-04	0,664
19 _{MSU}	840	5,18E-05	0,097	19 _{MPH}	840	2,18E-04	0,726
20 _{MSU}	900	4,68E-05	0,078	20 _{MPH}	900	2,34E-04	0,784
21 _{MSU}	960	4,23E-05	0,061	21 _{MPH}	960	2,48E-04	0,839
22 _{MSU}	1020	4,02E-05	0,053	22 _{MPH}	1020	2,54E-04	0,860
23 _{MSU}	1080	3,83E-05	0,046	23 _{MPH}	1080	2,55E-04	0,866
24 _{MSU}	1140	3,73E-05	0,042	24 _{MPH}	1140	2,56E-04	0,870
25 _{MSU}	1200	3,65E-05	0,039	25 _{MPH}	1200	2,57E-04	0,873
26 _{MSU}	1260	3,65E-05	0,039	26 _{MPH}	1260	2,57E-04	0,873
27 _{MSU}	1320	3,65E-05	0,039	27 _{MPH}	1320	2,58E-04	0,875
28 _{MSU}	1380	3,62E-05	0,038	28 _{MPH}	1380	2,58E-04	0,875
29 _{MSU}	1440	3,62E-05	0,038	29 _{MPH}	1440	2,58E-04	0,878

(a)

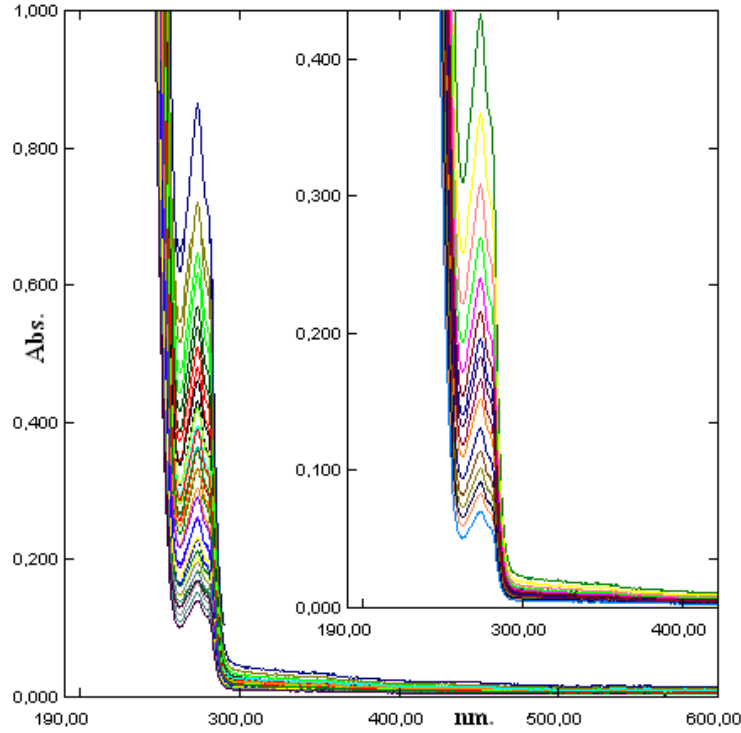

(b)

(c)

Şekil 4.96. (a) Metoprololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 224 \text{ nm}$)
 (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 232 \text{ nm}$)
 (c) Metoprolol-Metformin + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 273,5 \text{ nm}$)

Şekil 4.97. Metoprolol-Metformin + selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=273,5$ nm).

Çizelge 4.42'deki veriler kullanılarak Metoprolol-Metforminin saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.43'de verilmiştir. Çizelge 4.43'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.98'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.99'da verilmiştir. Yine Çizelge 4.43'deki salınan Metoprolol-Metformin miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.100'de, pH=3'teki salınan Metoprolol-Metformin miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.101'de, selülozdan salınan Metoprolol-Metforminin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.102'de, pH=3'teki Metoprolol-Metforminin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.103'de verilmiştir.

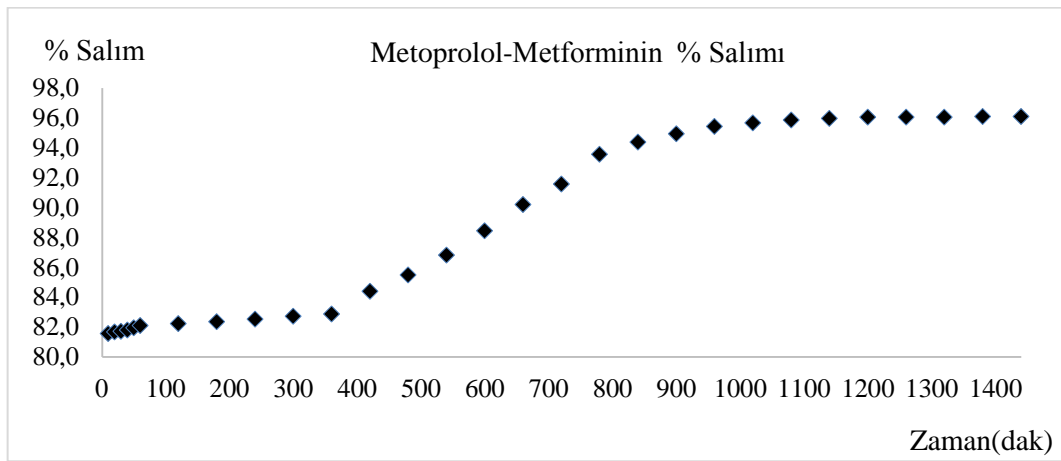
Çizelge 4.43. Metoprolol-Metformin salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Metoprolol-Metformin (Su)					
1 _{MSU}	10	1,70E-04	0,543	9,21E-04	81,56
2 _{MSU}	20	1,69E-04	0,540	9,21E-04	81,65
3 _{MSU}	30	1,68E-04	0,538	9,21E-04	81,71
4 _{MSU}	40	1,68E-04	0,535	9,21E-04	81,79
5 _{MSU}	50	1,66E-04	0,530	9,21E-04	81,94
6 _{MSU}	60	1,65E-04	0,525	9,21E-04	82,08
7 _{MSU}	120	1,64E-04	0,520	9,21E-04	82,22
8 _{MSU}	180	1,63E-04	0,516	9,21E-04	82,34
9 _{MSU}	240	1,61E-04	0,510	9,21E-04	82,51
10 _{MSU}	300	1,59E-04	0,503	9,21E-04	82,71
11 _{MSU}	360	1,58E-04	0,498	9,21E-04	82,86
12 _{MSU}	420	1,44E-04	0,445	9,21E-04	84,38
13 _{MSU}	480	1,34E-04	0,407	9,21E-04	85,47
14 _{MSU}	540	1,22E-04	0,361	9,21E-04	86,79
15 _{MSU}	600	1,07E-04	0,304	9,21E-04	88,43
16 _{MSU}	660	9,05E-05	0,243	9,21E-04	90,18
17 _{MSU}	720	7,78E-05	0,195	9,21E-04	91,56
18 _{MSU}	780	5,95E-05	0,126	9,21E-04	93,54
19 _{MSU}	840	5,18E-05	0,097	9,21E-04	94,37
20 _{MSU}	900	4,68E-05	0,078	9,21E-04	94,92
21 _{MSU}	960	4,23E-05	0,061	9,21E-04	95,41
22 _{MSU}	1020	4,02E-05	0,053	9,21E-04	95,64
23 _{MSU}	1080	3,83E-05	0,046	9,21E-04	95,84
24 _{MSU}	1140	3,73E-05	0,042	9,21E-04	95,95
25 _{MSU}	1200	3,65E-05	0,039	9,21E-04	96,04
26 _{MSU}	1260	3,65E-05	0,039	9,21E-04	96,04
27 _{MSU}	1320	3,65E-05	0,039	9,21E-04	96,04
28 _{MSU}	1380	3,62E-05	0,038	9,21E-04	96,07
29 _{MSU}	1440	3,62E-05	0,038	9,21E-04	96,07
Metoprolol-Metformin (pH=3)					
1 _{MPH}	10	7,06E-05	0,168	9,21E-04	92,33
2 _{MPH}	20	7,33E-05	0,178	9,21E-04	92,04
3 _{MPH}	30	7,56E-05	0,187	9,21E-04	91,79
4 _{MPH}	40	7,88E-05	0,199	9,21E-04	91,44
5 _{MPH}	50	8,09E-05	0,207	9,21E-04	91,22
6 _{MPH}	60	8,65E-05	0,228	9,21E-04	90,61
7 _{MPH}	120	9,26E-05	0,251	9,21E-04	89,95
8 _{MPH}	180	9,87E-05	0,274	9,21E-04	89,28
9 _{MPH}	240	1,05E-04	0,298	9,21E-04	88,60
10 _{MPH}	300	1,16E-04	0,338	9,21E-04	87,40
11 _{MPH}	360	1,23E-04	0,365	9,21E-04	86,64
12 _{MPH}	420	1,31E-04	0,396	9,21E-04	85,78
13 _{MPH}	480	1,41E-04	0,433	9,21E-04	84,69
14 _{MPH}	540	1,52E-04	0,475	9,21E-04	83,50
15 _{MPH}	600	1,62E-04	0,515	9,21E-04	82,41
16 _{MPH}	660	1,73E-04	0,554	9,21E-04	81,22
17 _{MPH}	720	1,85E-04	0,602	9,21E-04	79,91
18 _{MPH}	780	2,02E-04	0,664	9,21E-04	78,07
19 _{MPH}	840	2,18E-04	0,726	9,21E-04	76,33

Çizelge 4.43'ün devamı

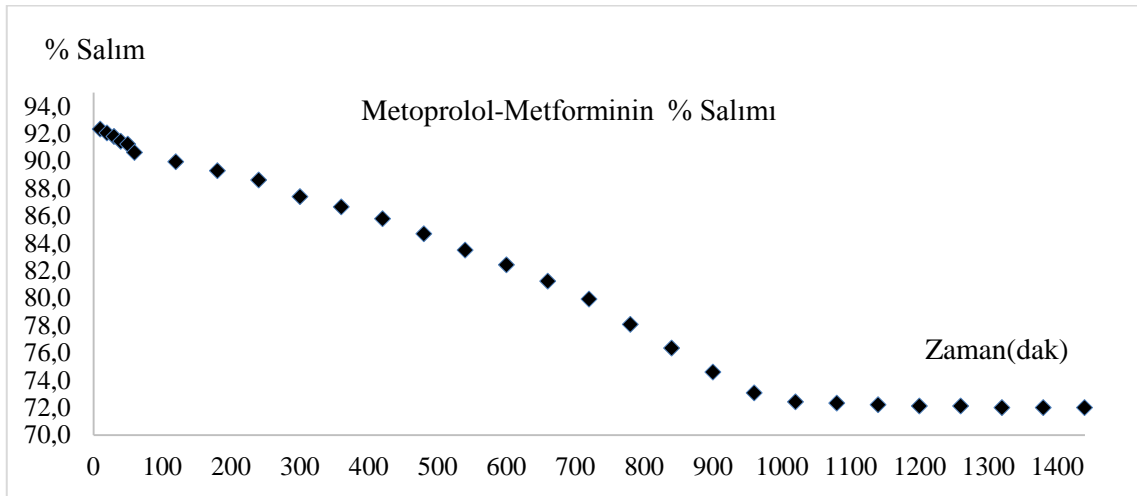
20 _{MPH}	900	2,34E-04	0,784	9,21E-04	74,59
21 _{MPH}	960	2,48E-04	0,839	9,21E-04	73,07
22 _{MPH}	1020	2,54E-04	0,860	9,21E-04	72,42
23 _{MPH}	1080	2,55E-04	0,866	9,21E-04	72,31
24 _{MPH}	1140	2,56E-04	0,870	9,21E-04	72,20
25 _{MPH}	1200	2,57E-04	0,873	9,21E-04	72,10
26 _{MPH}	1260	2,57E-04	0,873	9,21E-04	72,10
27 _{MPH}	1320	2,58E-04	0,875	9,21E-04	71,99
28 _{MPH}	1380	2,58E-04	0,875	9,21E-04	71,99
29 _{MPH}	1440	2,58E-04	0,878	9,21E-04	71,99

a% Salım= $((C_0-C)/C_0) \times 100$; C₀: İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

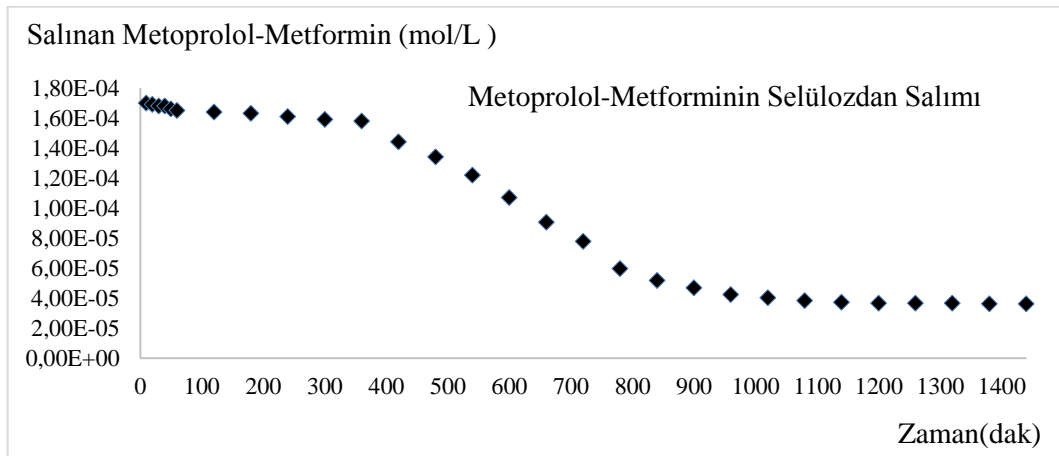
Şekil 4.98. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.98'e göre selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin % salımının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

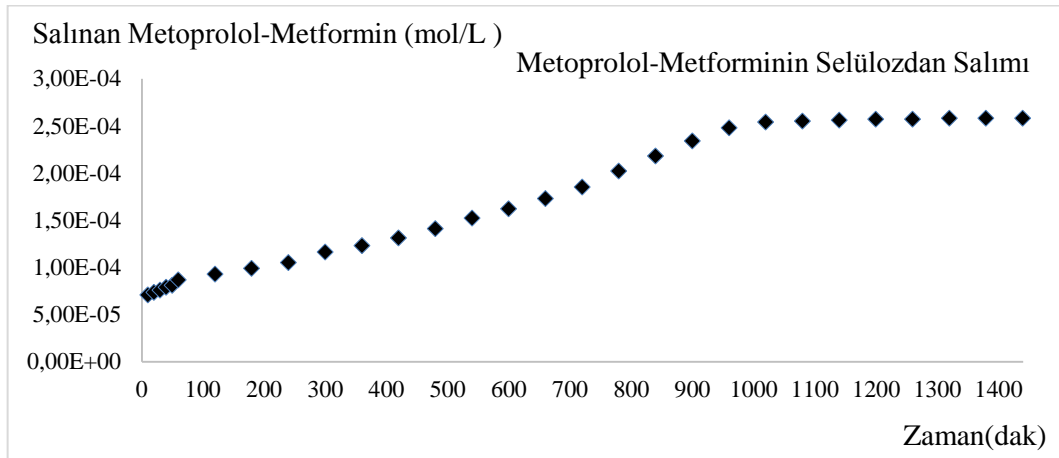
Şekil 4.99. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Metformin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.99'a göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Metformin % salımının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

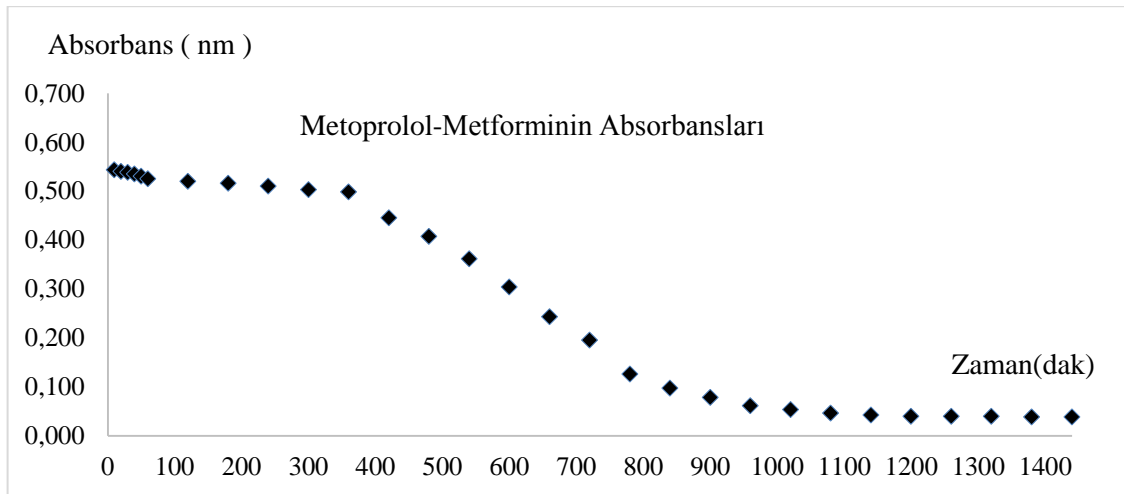
Şekil 4.100. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.100'e göre selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin miktarlarının yaklaşık 1000. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

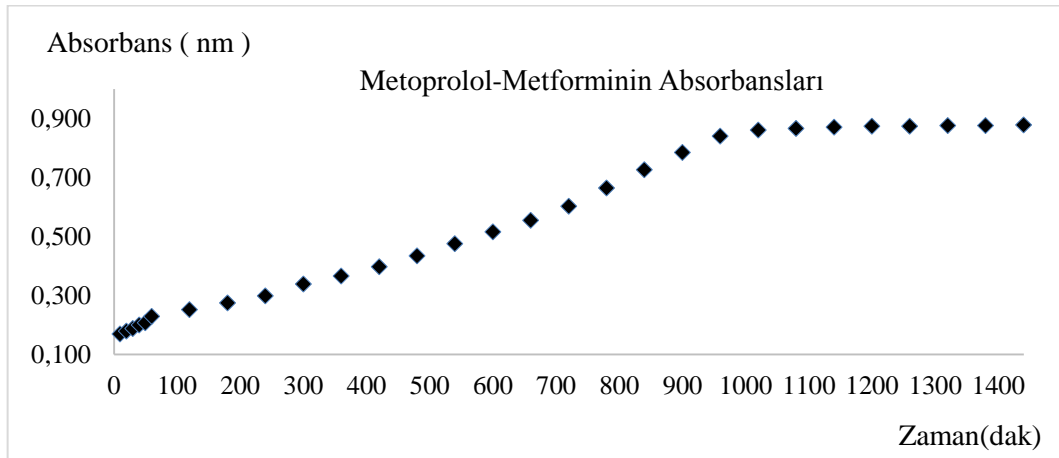
Şekil 4.101. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Metformin miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.101'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Metformin miktarlarının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.102. Selülozdan salınan Metoprolol-Metformin saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.102'ye göre selülozdan salınan Metoprolol-Metformin saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.103. Selülozdan salınan Metoprolol-Metformin pH=3'te absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.103'e göre selülozdan salınan Metoprolol-Metformin pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.6.5. Metoprolol - Fenofibrat

4.6.5.1. Metoprolol - Fenofibrat stok çözeltisinin hazırlanması

Metoprolol- Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.4 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$3,255 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $6,511 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Metoprolol-Fenofibrat için bulunan sonuçlar Çizelge 4.44'de verilmiştir.

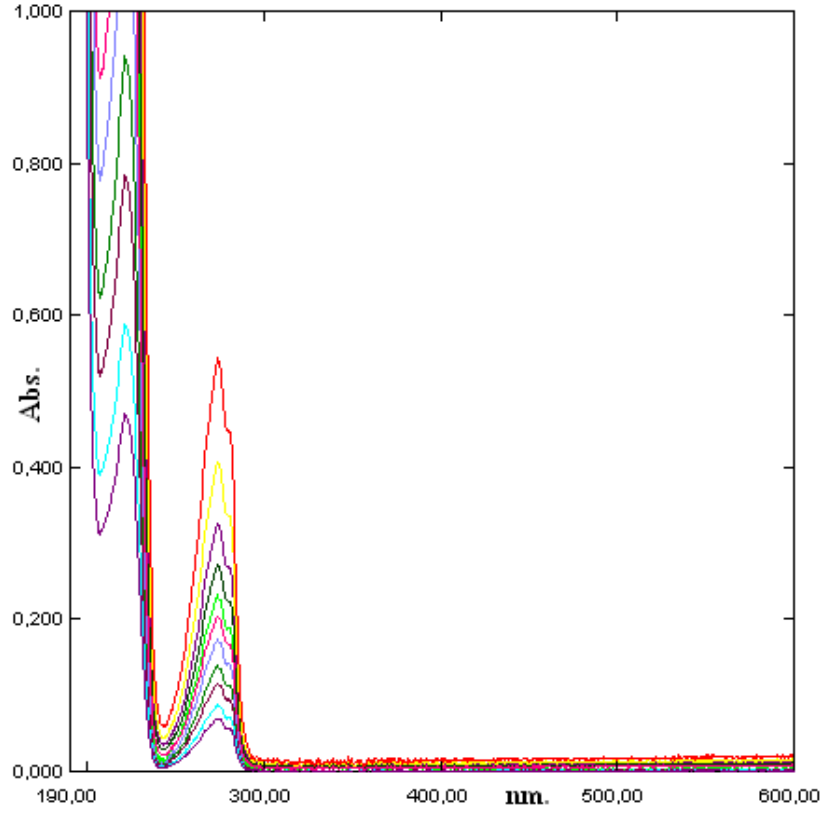
Çizelge 4.44. Metoprolol-Fenofibrat standart çözeltileri

Metoprolol-Fenofibrat		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	6,51E-05
C ₂	0,4	1,30E-04
C ₃	0,6	1,95E-04
C ₄	0,8	2,60E-04
C ₅	1,0	3,26E-04
C ₆	1,2	3,91E-04
C ₇	1,4	4,56E-04
C ₈	1,6	5,21E-04
C ₉	1,8	5,86E-04
C ₁₀	2,0	6,51E-04
C ₁₁	2,2	7,16E-04

4.6.5.2. Metoprolol-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.3'e göre bulunan $3,255 \times 10^{-3}$ mol/L stok Metoprolol-Fenofibrat çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Metoprolol-Fenofibrat çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.104'de görülmektedir.

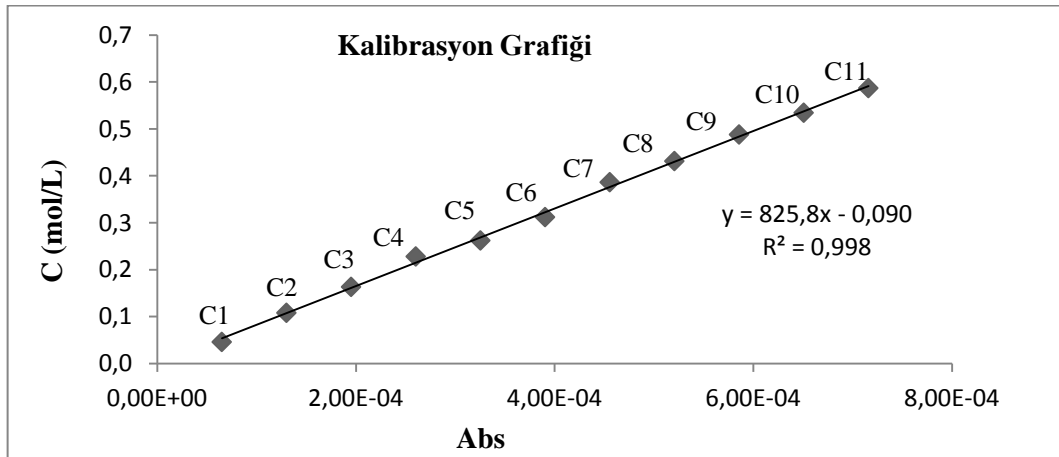

Şekil 4.104. Metoprolol-Fenofibrat standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)

Şekil 4.104'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=274$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.45'de verilmiştir. Çizelge 4.45'deki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.105'de verilmiştir.

Çizelge 4.45. Metoprolol-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbsanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=274\text{nm}$	
C ₁	6,51E-05	0,046
C ₂	1,30E-04	0,108
C ₃	1,95E-04	0,163
C ₄	2,60E-04	0,228
C ₅	3,26E-04	0,262
C ₆	3,91E-04	0,312
C ₇	4,56E-04	0,386
C ₈	5,21E-04	0,431
C ₉	5,86E-04	0,488
C ₁₀	6,51E-04	0,534
C ₁₁	7,16E-04	0,587

Şekil 4.105. Metoprolol-Fenofibrat derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=274\text{ nm}$)

4.6.5.3. Metoprolol-Fenofibrat + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

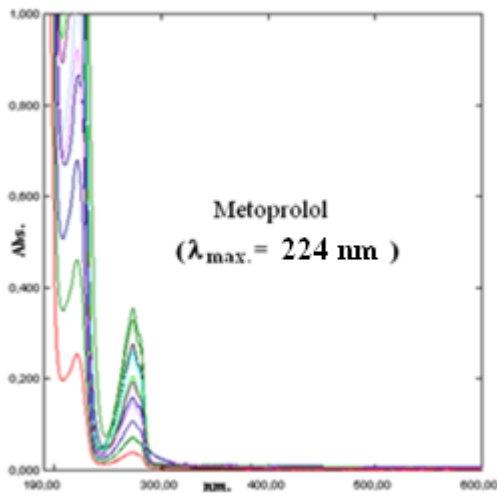
Selüloza Metoprolol-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.106'da, bu spektrumların 274 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.46'da verilmiştir. Şekil 4.105'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.46'da verilmiştir.

4.6.5.4. Metoprolol-Fenofibrat + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

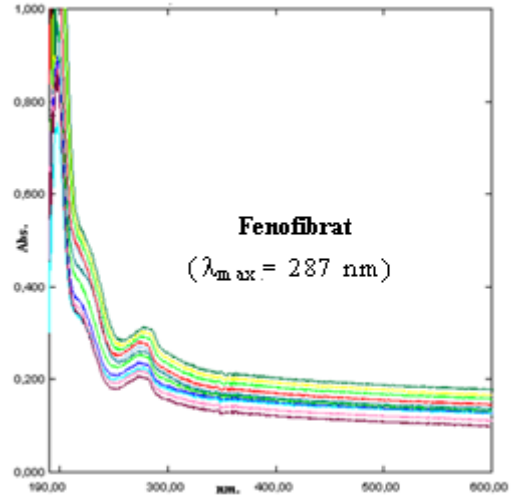
Selüloza Metoprolol-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.107'de, bu spektrumların 274 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.46'da verilmiştir. Şekil 4.105'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.46'da verilmiştir.

Çizelge 4.46. Metoprolol-Fenofibrat + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbans ve derişimleri

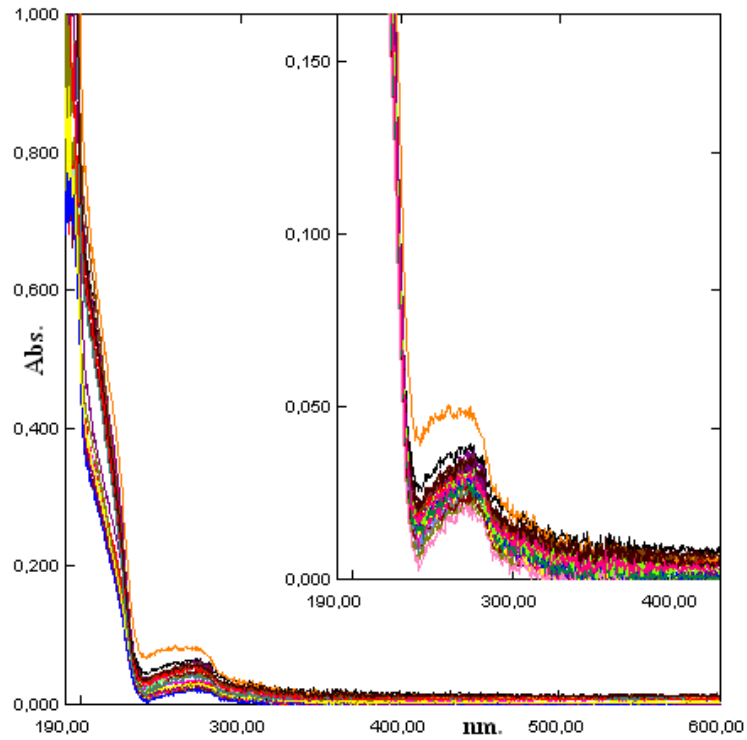
Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=274nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=274nm$)
1 _{MSU}	10	2,09E-05	0,083	1 _{MPH}	10	1,24E-05	0,012
2 _{MSU}	20	2,06E-05	0,080	2 _{MPH}	20	1,28E-05	0,016
3 _{MSU}	30	2,03E-05	0,078	3 _{MPH}	30	1,33E-05	0,020
4 _{MSU}	40	2,00E-05	0,075	4 _{MPH}	40	1,39E-05	0,025
5 _{MSU}	50	1,94E-05	0,070	5 _{MPH}	50	1,43E-05	0,028
6 _{MSU}	60	1,90E-05	0,067	6 _{MPH}	60	1,45E-05	0,030
7 _{MSU}	120	1,88E-05	0,065	7 _{MPH}	120	1,45E-05	0,030
8 _{MSU}	180	1,82E-05	0,060	8 _{MPH}	180	1,47E-05	0,031
9 _{MSU}	240	1,77E-05	0,056	9 _{MPH}	240	1,47E-05	0,031
10 _{MSU}	300	1,68E-05	0,049	10 _{MPH}	300	1,48E-05	0,032
11 _{MSU}	360	1,63E-05	0,045	11 _{MPH}	360	1,49E-05	0,033
12 _{MSU}	420	1,59E-05	0,041	12 _{MPH}	420	1,49E-05	0,033
13 _{MSU}	480	1,53E-05	0,036	13 _{MPH}	480	1,50E-05	0,034
14 _{MSU}	540	1,49E-05	0,033	14 _{MPH}	540	1,50E-05	0,034
15 _{MSU}	600	1,47E-05	0,031	15 _{MPH}	600	1,51E-05	0,035
16 _{MSU}	660	1,45E-05	0,030	16 _{MPH}	660	1,53E-05	0,036
17 _{MSU}	720	1,43E-05	0,028	17 _{MPH}	720	1,53E-05	0,036
18 _{MSU}	780	1,42E-05	0,027	18 _{MPH}	780	1,54E-05	0,037
19 _{MSU}	840	1,39E-05	0,025	19 _{MPH}	840	1,54E-05	0,037
20 _{MSU}	900	1,38E-05	0,024	20 _{MPH}	900	1,55E-05	0,038
21 _{MSU}	960	1,37E-05	0,023	21 _{MPH}	960	1,55E-05	0,038
22 _{MSU}	1020	1,36E-05	0,022	22 _{MPH}	1020	1,56E-05	0,039
23 _{MSU}	1080	1,34E-05	0,021	23 _{MPH}	1080	1,56E-05	0,039
24 _{MSU}	1140	1,33E-05	0,020	24 _{MPH}	1140	1,57E-05	0,040
25 _{MSU}	1200	1,32E-05	0,019	25 _{MPH}	1200	1,59E-05	0,041
26 _{MSU}	1260	1,31E-05	0,018	26 _{MPH}	1260	1,59E-05	0,041
27 _{MSU}	1320	1,31E-05	0,018	27 _{MPH}	1320	1,60E-05	0,042
28 _{MSU}	1380	1,31E-05	0,018	28 _{MPH}	1380	1,60E-05	0,042
29 _{MSU}	1440	1,31E-05	0,018	29 _{MPH}	1440	1,60E-05	0,042

(a)

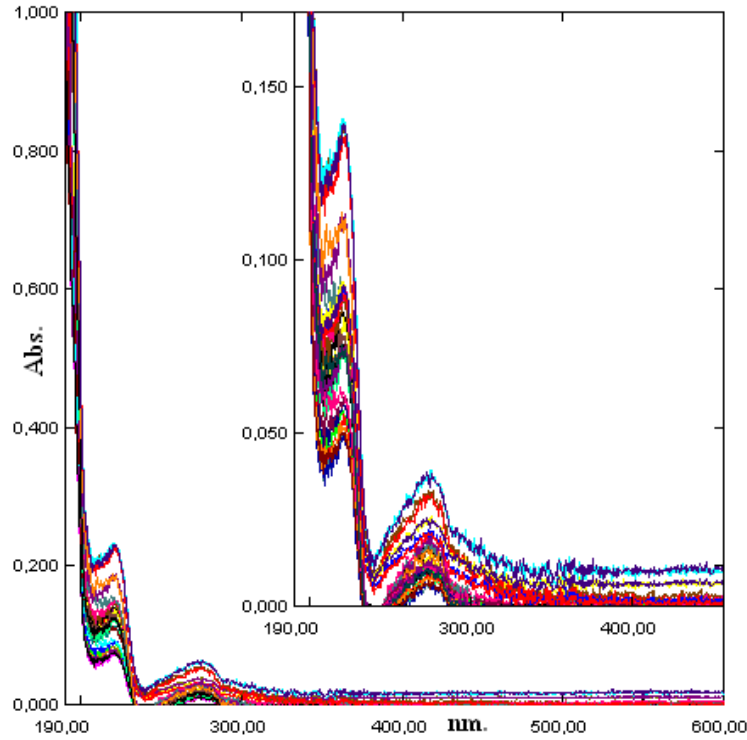

(b)

(c)

Şekil 4.106. (a) Metoprololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max} = 224 \text{ nm}$)
 (b) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max} = 287 \text{ nm}$)
 (c) Metoprolol- Fenofibrat + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max} = 274 \text{ nm}$)

Şekil 4.107. Metoprolol-Fenofibrat + selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)

Çizelge 4.46'daki veriler kullanılarak Metoprolol-Fenofibratın saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.47'de verilmiştir. Çizelge 4.47'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.108'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.109'da verilmiştir. Yine Çizelge 4.47'deki salınan Metoprolol-Fenofibratın miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.110'da, pH=3'teki salınan Metoprolol-Fenofibrat miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.111'de, selülozdan salınan Metoprolol-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.112'de, pH=3'teki Metoprolol-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.113'de verilmiştir.

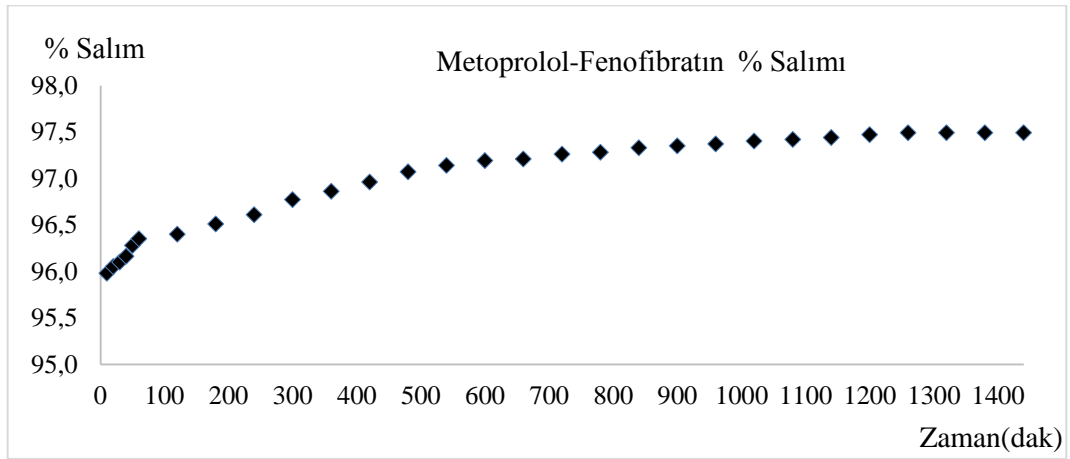
Çizelge 4.47. Metoprolol-Fenofibrat salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Metoprolol-Fenofibrat (Su)					
1 _{MSU}	10	2,09E-05	0,083	5,21E-04	95,99
2 _{MSU}	20	2,06E-05	0,080	5,21E-04	96,05
3 _{MSU}	30	2,03E-05	0,078	5,21E-04	96,10
4 _{MSU}	40	2,00E-05	0,075	5,21E-04	96,16
5 _{MSU}	50	1,94E-05	0,070	5,21E-04	96,28
6 _{MSU}	60	1,90E-05	0,067	5,21E-04	96,35
7 _{MSU}	120	1,88E-05	0,065	5,21E-04	96,39
8 _{MSU}	180	1,82E-05	0,060	5,21E-04	96,51
9 _{MSU}	240	1,77E-05	0,056	5,21E-04	96,60
10 _{MSU}	300	1,68E-05	0,049	5,21E-04	96,78
11 _{MSU}	360	1,63E-05	0,045	5,21E-04	96,87
12 _{MSU}	420	1,59E-05	0,041	5,21E-04	96,95
13 _{MSU}	480	1,53E-05	0,036	5,21E-04	97,06
14 _{MSU}	540	1,49E-05	0,033	5,21E-04	97,14
15 _{MSU}	600	1,47E-05	0,031	5,21E-04	97,18
16 _{MSU}	660	1,45E-05	0,030	5,21E-04	97,22
17 _{MSU}	720	1,43E-05	0,028	5,21E-04	97,26
18 _{MSU}	780	1,42E-05	0,027	5,21E-04	97,27
19 _{MSU}	840	1,39E-05	0,025	5,21E-04	97,33
20 _{MSU}	900	1,38E-05	0,024	5,21E-04	97,35
21 _{MSU}	960	1,37E-05	0,023	5,21E-04	97,37
22 _{MSU}	1020	1,36E-05	0,022	5,21E-04	97,39
23 _{MSU}	1080	1,34E-05	0,021	5,21E-04	97,43
24 _{MSU}	1140	1,33E-05	0,020	5,21E-04	97,45
25 _{MSU}	1200	1,32E-05	0,019	5,21E-04	97,47
26 _{MSU}	1260	1,31E-05	0,018	5,21E-04	97,49
27 _{MSU}	1320	1,31E-05	0,018	5,21E-04	97,49
28 _{MSU}	1380	1,31E-05	0,018	5,21E-04	97,49
29 _{MSU}	1440	1,31E-05	0,018	5,21E-04	97,49
Metoprolol-Fenofibrat (pH=3)					
1 _{MPH}	10	1,24E-05	0,012	5,21E-04	97,62
2 _{MPH}	20	1,28E-05	0,016	5,21E-04	97,54
3 _{MPH}	30	1,33E-05	0,020	5,21E-04	97,45
4 _{MPH}	40	1,39E-05	0,025	5,21E-04	97,33
5 _{MPH}	50	1,43E-05	0,028	5,21E-04	97,26
6 _{MPH}	60	1,45E-05	0,030	5,21E-04	97,22
7 _{MPH}	120	1,45E-05	0,030	5,21E-04	97,22
8 _{MPH}	180	1,47E-05	0,031	5,21E-04	97,18
9 _{MPH}	240	1,47E-05	0,031	5,21E-04	97,18
10 _{MPH}	300	1,48E-05	0,032	5,21E-04	97,16
11 _{MPH}	360	1,49E-05	0,033	5,21E-04	97,14
12 _{MPH}	420	1,49E-05	0,033	5,21E-04	97,14
13 _{MPH}	480	1,50E-05	0,034	5,21E-04	97,12
14 _{MPH}	540	1,50E-05	0,034	5,21E-04	97,12
15 _{MPH}	600	1,51E-05	0,035	5,21E-04	97,10
16 _{MPH}	660	1,53E-05	0,036	5,21E-04	97,06
17 _{MPH}	720	1,53E-05	0,036	5,21E-04	97,06
18 _{MPH}	780	1,54E-05	0,037	5,21E-04	97,04
19 _{MPH}	840	1,54E-05	0,037	5,21E-04	97,04

Çizelge 4.47'nin devamı

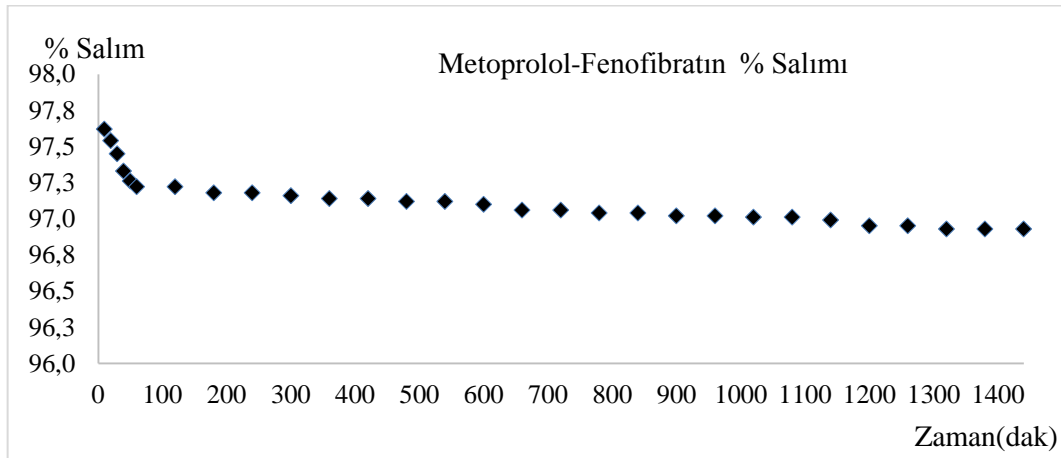
20 _{MPH}	900	1,55E-05	0,038	5,21E-04	97,02
21 _{MPH}	960	1,55E-05	0,038	5,21E-04	97,02
22 _{MPH}	1020	1,56E-05	0,039	5,21E-04	97,01
23 _{MPH}	1080	1,56E-05	0,039	5,21E-04	97,01
24 _{MPH}	1140	1,57E-05	0,040	5,21E-04	96,99
25 _{MPH}	1200	1,59E-05	0,041	5,21E-04	96,95
26 _{MPH}	1260	1,59E-05	0,041	5,21E-04	96,95
27 _{MPH}	1320	1,60E-05	0,042	5,21E-04	96,93
28 _{MPH}	1380	1,60E-05	0,042	5,21E-04	96,93
29 _{MPH}	1440	1,60E-05	0,042	5,21E-04	96,93

a% Salım= $((C_0-C)/C_0) \times 100$; C₀: İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

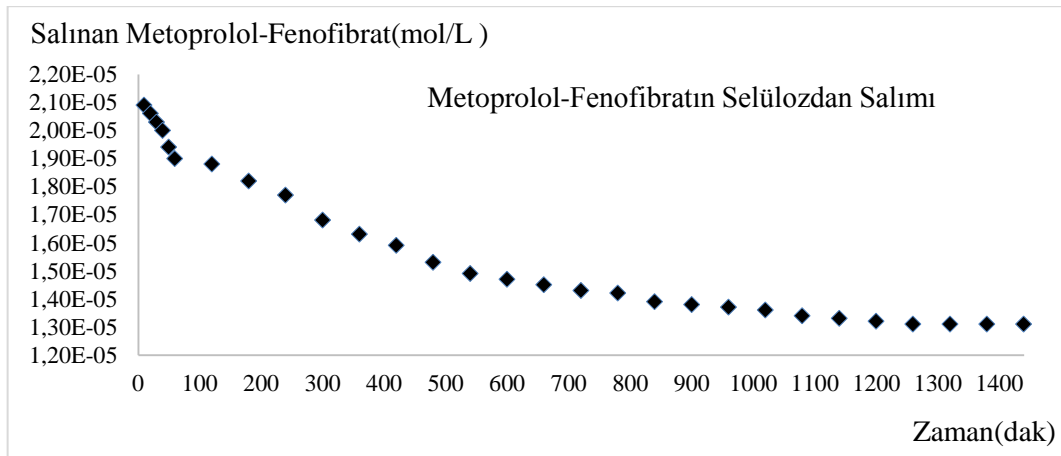
Şekil 4.108. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Fenofibratın % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.108'e göre selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Fenofibratın % salımının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

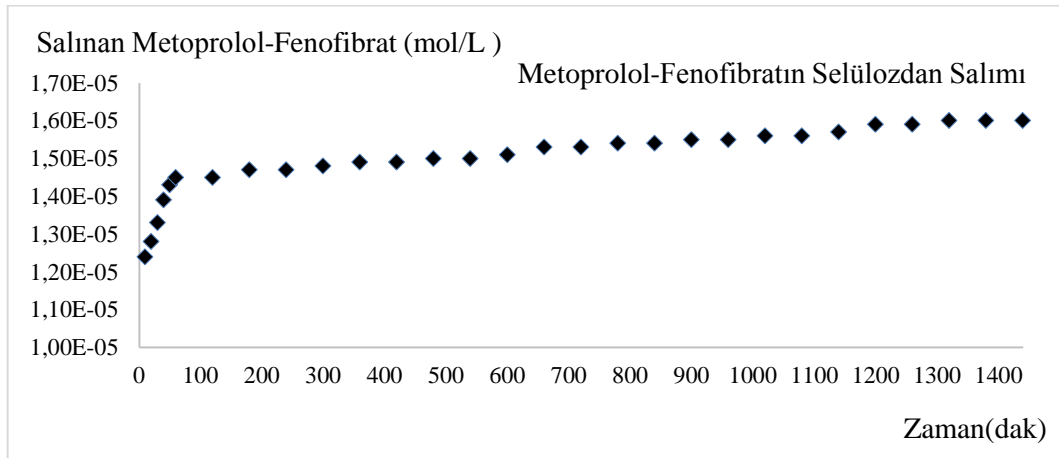
Şekil 4.109. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Fenofibratın % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.109'a göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Fenofibratın % salımının yaklaşık 700.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

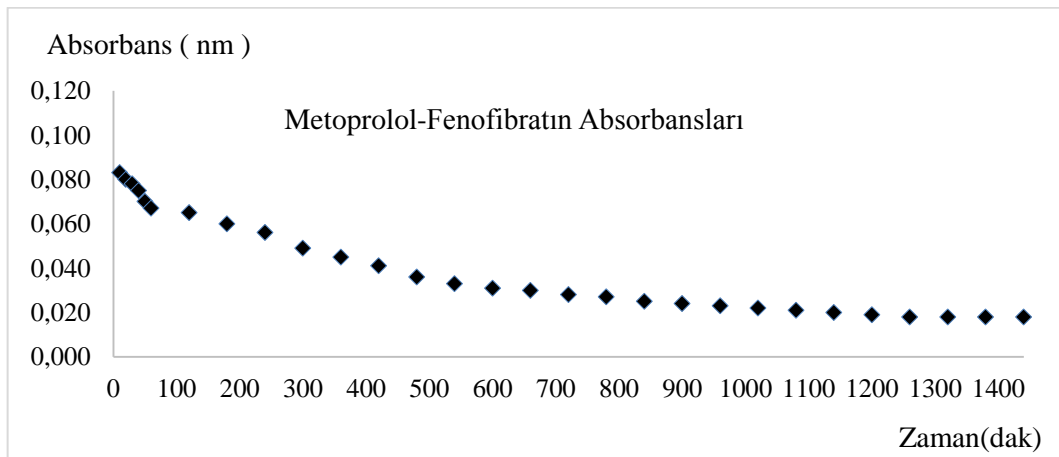
Şekil 4.110. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.110'a göre selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1200. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

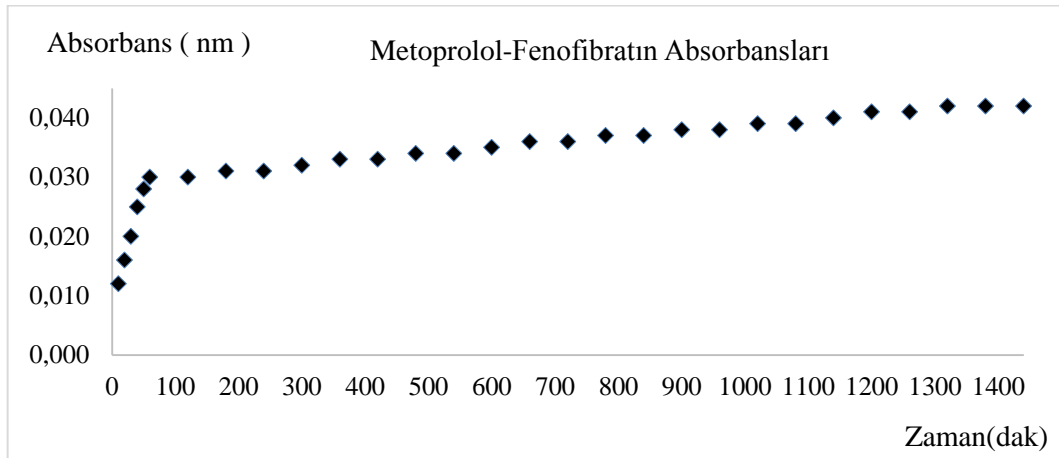
Şekil 4.111. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.111'e göre selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.112. Selülozdan salınan Metoprolol-Fenofibratın saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.112'ye göre selülozdan salınan Metoprolol-Fenofibratın saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.113. Selülozdan salınan Metoprolol-Fenofibratın pH=3'te absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.113'e göre selülozdan salınan Metoprolol-Fenofibratın pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.6.6. Metoprolol - Gemfibrozil

4.6.6.1. Metoprolol - Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Metoprolol - Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.4 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$3,867 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $7,734 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Metoprolol-Gemfibrozil için bulunan sonuçlar Çizelge 4.48'de verilmiştir.

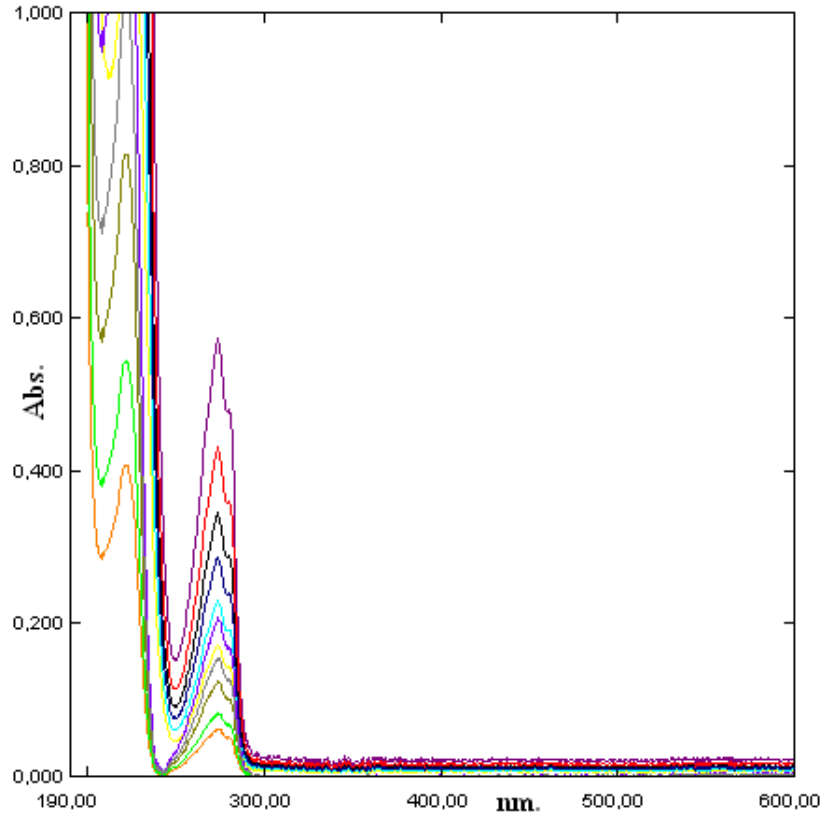
Çizelge 4.48. Metoprolol-Gemfibrozil standart çözeltileri

Metoprolol-Gemfibrozil		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	7,73E-05
C ₂	0,4	1,55E-04
C ₃	0,6	2,32E-04
C ₄	0,8	3,09E-04
C ₅	1,0	3,87E-04
C ₆	1,2	4,64E-04
C ₇	1,4	5,41E-04
C ₈	1,6	6,19E-04
C ₉	1,8	6,96E-04
C ₁₀	2,0	7,73E-04
C ₁₁	2,2	8,51E-04

4.6.6.2. Metoprolol - Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 1.3'e göre bulunan $3,867 \times 10^{-3}$ mol/L stok Metoprolol-Gemfibrozil çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Metoprolol-Gemfibrozil çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 114' de görülmektedir.

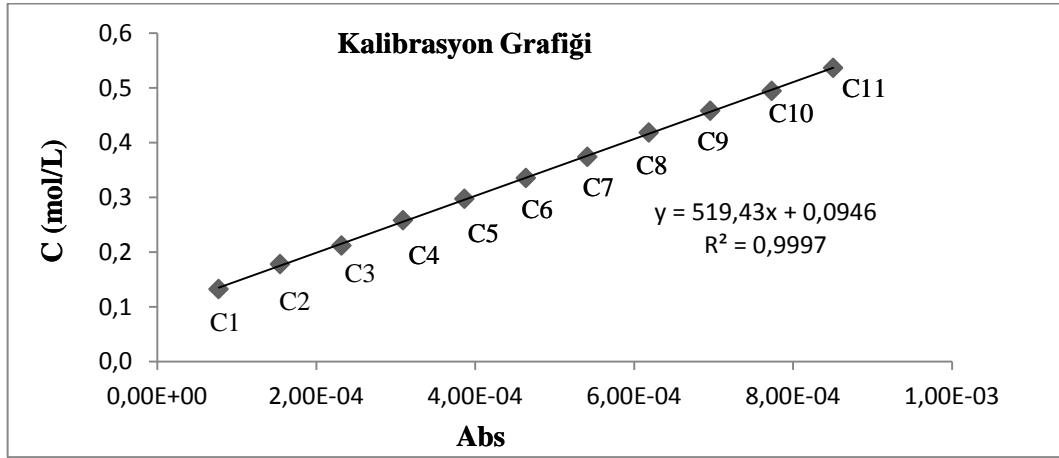

Şekil 4.114. Metoprolol-Gemfibrozil standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)

Şekil 4.114'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=274$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.49'da verilmiştir. Çizelge 4.49'daki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.115'de verilmiştir.

Çizelge 4.49. Metoprolol-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=274 \text{ nm}$	
C ₁	7,73E-05	0,132
C ₂	1,55E-04	0,178
C ₃	2,32E-04	0,212
C ₄	3,09E-04	0,258
C ₅	3,87E-04	0,297
C ₆	4,64E-04	0,335
C ₇	5,41E-04	0,374
C ₈	6,19E-04	0,418
C ₉	6,96E-04	0,458
C ₁₀	7,73E-04	0,494
C ₁₁	8,51E-04	0,536

Şekil 4.115. Metoprolol-Gemfibrozil derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=274 \text{ nm}$)

4.6.6.3. Metoprolol-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

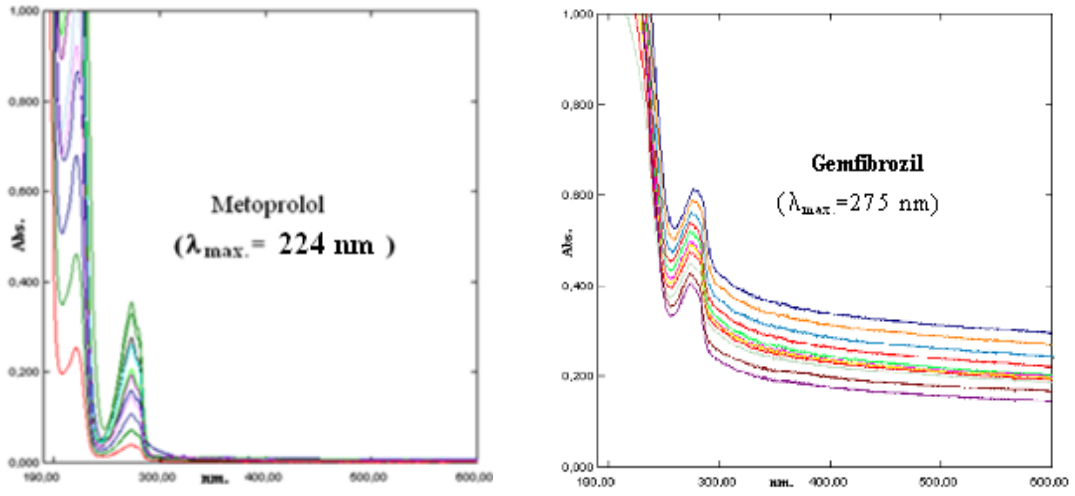
Selüloza Metoprolol-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.116'da, bu spektrumların 274 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.50'de verilmiştir. Şekil 4.115'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.50'de verilmiştir.

4.6.6.4. Metoprolol-Gemfibrozil + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

Selüloza Metoprolol-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.117'de, bu spektrumların 274 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.50'de verilmiştir. Şekil 4.115'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.50'de verilmiştir.

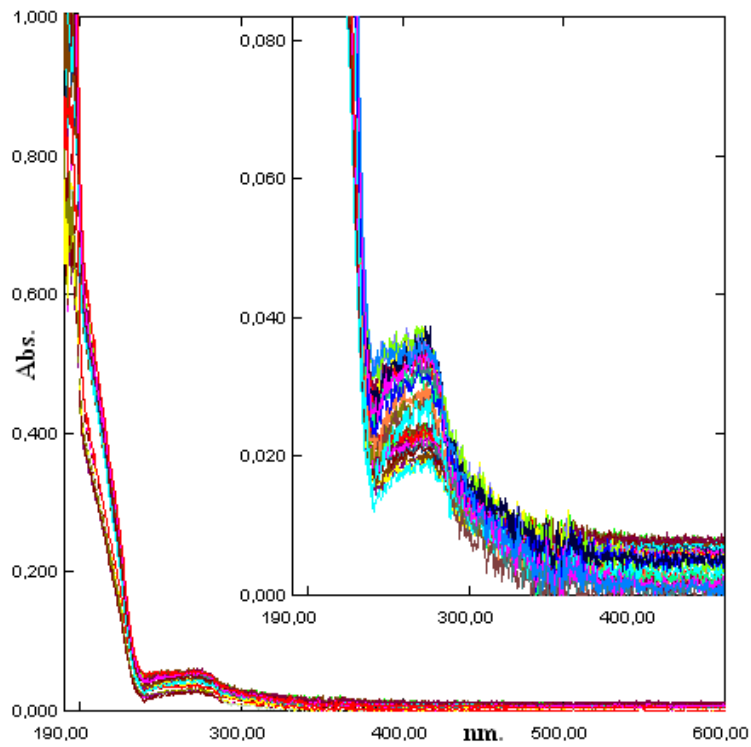
Çizelge 4.50. Metoprolol-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbens ve derişimleri

Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=274nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=274nm$)
1 _{MSU}	10	2,58E-05	0,040	1 _{MPH}	10	1,96E-05	0,008
2 _{MSU}	20	2,58E-05	0,040	2 _{MPH}	20	2,02E-05	0,011
3 _{MSU}	30	2,54E-05	0,038	3 _{MPH}	30	2,06E-05	0,013
4 _{MSU}	40	2,54E-05	0,038	4 _{MPH}	40	2,10E-05	0,015
5 _{MSU}	50	2,50E-05	0,036	5 _{MPH}	50	2,12E-05	0,016
6 _{MSU}	60	2,50E-05	0,036	6 _{MPH}	60	2,16E-05	0,018
7 _{MSU}	120	2,48E-05	0,035	7 _{MPH}	120	2,19E-05	0,020
8 _{MSU}	180	2,46E-05	0,034	8 _{MPH}	180	2,23E-05	0,022
9 _{MSU}	240	2,43E-05	0,032	9 _{MPH}	240	2,25E-05	0,023
10 _{MSU}	300	2,41E-05	0,031	10 _{MPH}	300	2,25E-05	0,023
11 _{MSU}	360	2,39E-05	0,030	11 _{MPH}	360	2,27E-05	0,024
12 _{MSU}	420	2,35E-05	0,028	12 _{MPH}	420	2,27E-05	0,024
13 _{MSU}	480	2,33E-05	0,027	13 _{MPH}	480	2,29E-05	0,025
14 _{MSU}	540	2,29E-05	0,025	14 _{MPH}	540	2,29E-05	0,025
15 _{MSU}	600	2,29E-05	0,025	15 _{MPH}	600	2,31E-05	0,026
16 _{MSU}	660	2,27E-05	0,024	16 _{MPH}	660	2,31E-05	0,026
17 _{MSU}	720	2,27E-05	0,024	17 _{MPH}	720	2,33E-05	0,027
18 _{MSU}	780	2,23E-05	0,022	18 _{MPH}	780	2,33E-05	0,027
19 _{MSU}	840	2,19E-05	0,020	19 _{MPH}	840	2,35E-05	0,028
20 _{MSU}	900	2,18E-05	0,019	20 _{MPH}	900	2,35E-05	0,028
21 _{MSU}	960	2,18E-05	0,019	21 _{MPH}	960	2,35E-05	0,028
22 _{MSU}	1020	2,18E-05	0,019	22 _{MPH}	1020	2,37E-05	0,029
23 _{MSU}	1080	2,16E-05	0,018	23 _{MPH}	1080	2,37E-05	0,029
24 _{MSU}	1140	2,16E-05	0,018	24 _{MPH}	1140	2,37E-05	0,029
25 _{MSU}	1200	2,16E-05	0,018	25 _{MPH}	1200	2,39E-05	0,030
26 _{MSU}	1260	2,16E-05	0,018	26 _{MPH}	1260	2,39E-05	0,030
27 _{MSU}	1320	2,16E-05	0,018	27 _{MPH}	1320	2,39E-05	0,030
28 _{MSU}	1380	2,16E-05	0,018	28 _{MPH}	1380	2,39E-05	0,030
29 _{MSU}	1440	2,16E-05	0,018	29 _{MPH}	1440	2,39E-05	0,030

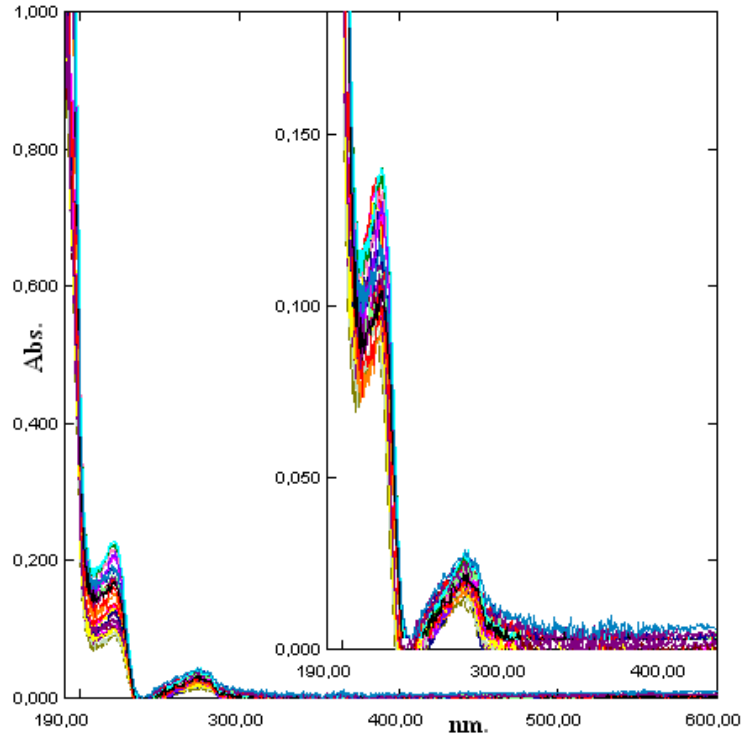
(a)

(b)

(c)

Şekil 4.116. (a) Metoprololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max} = 224 \text{ nm}$)
 (b) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max} = 275 \text{ nm}$)
 (c) Metoprolol-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max} = 274 \text{ nm}$)

Şekil 4.117. Metoprolol-Gemfibrozil + seluloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\text{max.}} = 274 \text{ nm}$)

Çizelge 4.50'deki veriler kullanılarak Metoprolol-Gemfibrozilin saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.51'de verilmiştir. Çizelge 4.51'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.118'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.119'da verilmiştir. Yine Çizelge 4.51'deki salınan Metoprolol-Gemfibrozilin miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.120'de, pH=3'teki salınan Metoprolol-Gemfibrozilin miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.121'de, selülozdan salınan Metoprolol-Gemfibrozilin absorbands ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.122'de, pH=3'teki Metoprolol-Gemfibrozilin absorbands ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.123'de verilmiştir.

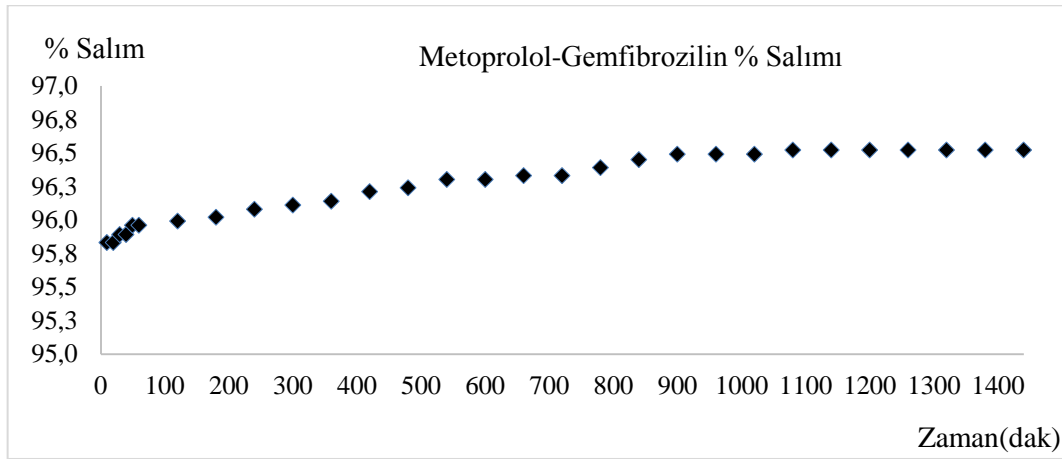
Çizelge 4.51. Metoprolol-Gemfibrozil salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Metoprolol- Gemfibrozil (Su)					
1 _{MSU}	10	2,58E-05	0,040	6,19E-04	95,83
2 _{MSU}	20	2,58E-05	0,040	6,19E-04	95,83
3 _{MSU}	30	2,54E-05	0,038	6,19E-04	95,89
4 _{MSU}	40	2,54E-05	0,038	6,19E-04	95,89
5 _{MSU}	50	2,50E-05	0,036	6,19E-04	95,96
6 _{MSU}	60	2,50E-05	0,036	6,19E-04	95,96
7 _{MSU}	120	2,48E-05	0,035	6,19E-04	95,99
8 _{MSU}	180	2,46E-05	0,034	6,19E-04	96,02
9 _{MSU}	240	2,43E-05	0,032	6,19E-04	96,08
10 _{MSU}	300	2,41E-05	0,031	6,19E-04	96,11
11 _{MSU}	360	2,39E-05	0,030	6,19E-04	96,14
12 _{MSU}	420	2,35E-05	0,028	6,19E-04	96,21
13 _{MSU}	480	2,33E-05	0,027	6,19E-04	96,24
14 _{MSU}	540	2,29E-05	0,025	6,19E-04	96,30
15 _{MSU}	600	2,29E-05	0,025	6,19E-04	96,30
16 _{MSU}	660	2,27E-05	0,024	6,19E-04	96,33
17 _{MSU}	720	2,27E-05	0,024	6,19E-04	96,33
18 _{MSU}	780	2,23E-05	0,022	6,19E-04	96,39
19 _{MSU}	840	2,19E-05	0,020	6,19E-04	96,45
20 _{MSU}	900	2,18E-05	0,019	6,19E-04	96,49
21 _{MSU}	960	2,18E-05	0,019	6,19E-04	96,49
22 _{MSU}	1020	2,18E-05	0,019	6,19E-04	96,49
23 _{MSU}	1080	2,16E-05	0,018	6,19E-04	96,52
24 _{MSU}	1140	2,16E-05	0,018	6,19E-04	96,52
25 _{MSU}	1200	2,16E-05	0,018	6,19E-04	96,52
26 _{MSU}	1260	2,16E-05	0,018	6,19E-04	96,52
27 _{MSU}	1320	2,16E-05	0,018	6,19E-04	96,52
28 _{MSU}	1380	2,16E-05	0,018	6,19E-04	96,52
29 _{MSU}	1440	2,16E-05	0,018	6,19E-04	96,52
Metoprolol-Gemfibrozil (pH=3)					
1 _{MPH}	10	1,96E-05	0,008	6,19E-04	96,83
2 _{MPH}	20	2,02E-05	0,011	6,19E-04	96,73
3 _{MPH}	30	2,06E-05	0,013	6,19E-04	96,67
4 _{MPH}	40	2,10E-05	0,015	6,19E-04	96,61
5 _{MPH}	50	2,12E-05	0,016	6,19E-04	96,58
6 _{MPH}	60	2,16E-05	0,018	6,19E-04	96,52
7 _{MPH}	120	2,19E-05	0,020	6,19E-04	96,45
8 _{MPH}	180	2,23E-05	0,022	6,19E-04	96,39
9 _{MPH}	240	2,25E-05	0,023	6,19E-04	96,36
10 _{MPH}	300	2,25E-05	0,023	6,19E-04	96,36
11 _{MPH}	360	2,27E-05	0,024	6,19E-04	96,33
12 _{MPH}	420	2,27E-05	0,024	6,19E-04	96,33
13 _{MPH}	480	2,29E-05	0,025	6,19E-04	96,30
14 _{MPH}	540	2,29E-05	0,025	6,19E-04	96,30
15 _{MPH}	600	2,31E-05	0,026	6,19E-04	96,27
16 _{MPH}	660	2,31E-05	0,026	6,19E-04	96,27
17 _{MPH}	720	2,33E-05	0,027	6,19E-04	96,24
18 _{MPH}	780	2,33E-05	0,027	6,19E-04	96,24
19 _{MPH}	840	2,35E-05	0,028	6,19E-04	96,21

Çizelge 4.51'in devamı

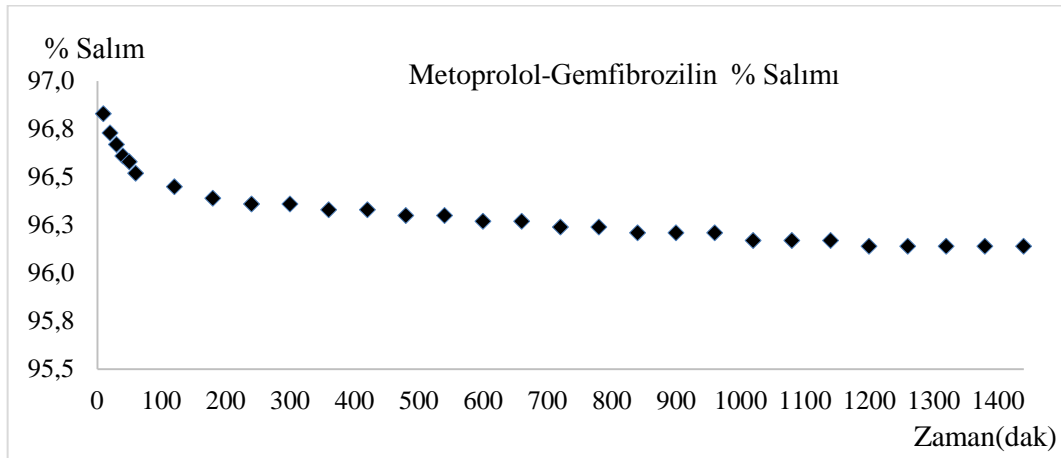
20 _{MPH}	900	2,35E-05	0,028	6,19E-04	96,21
21 _{MPH}	960	2,35E-05	0,028	6,19E-04	96,21
22 _{MPH}	1020	2,37E-05	0,029	6,19E-04	96,17
23 _{MPH}	1080	2,37E-05	0,029	6,19E-04	96,17
24 _{MPH}	1140	2,37E-05	0,029	6,19E-04	96,17
25 _{MPH}	1200	2,39E-05	0,030	6,19E-04	96,14
26 _{MPH}	1260	2,39E-05	0,030	6,19E-04	96,14
27 _{MPH}	1320	2,39E-05	0,030	6,19E-04	96,14
28 _{MPH}	1380	2,39E-05	0,030	6,19E-04	96,14
29 _{MPH}	1440	2,39E-05	0,030	6,19E-04	96,14

a% Salım= $((C_0-C)/C_0) \times 100$; C₀: İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

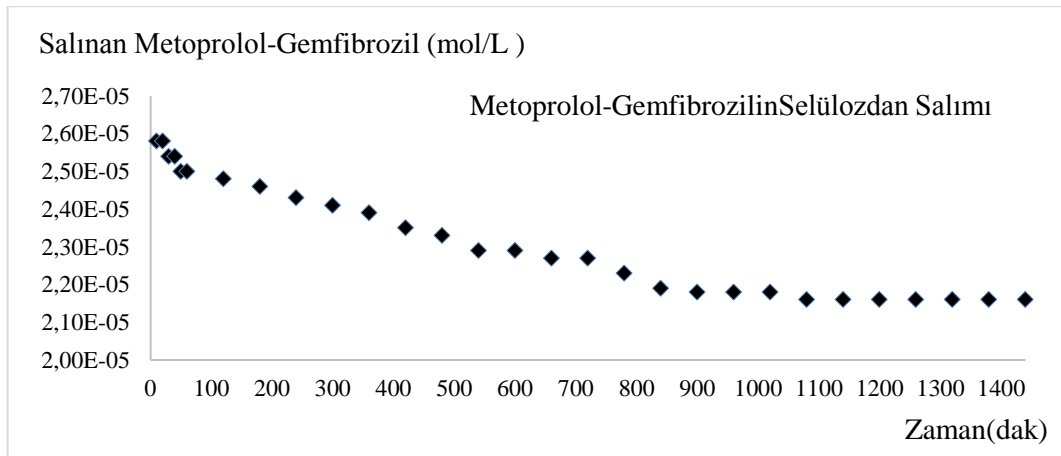
Şekil 4.118. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Gemfibrozilin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.118'e göre selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Gemfibrozilin % salımının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

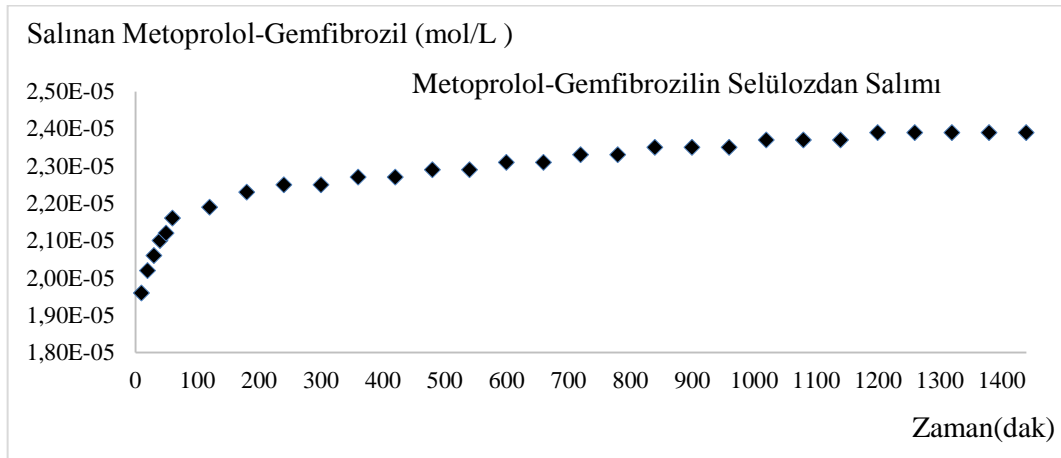
Şekil 4.119. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Gemfibrozilin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.119'a göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Gemfibrozilin % salımının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

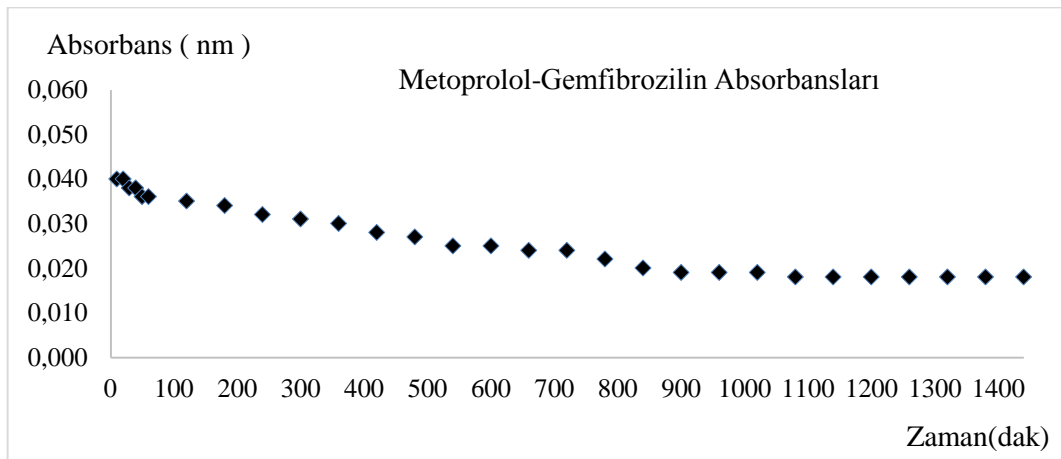
Şekil 4.120. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.120'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 1100. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

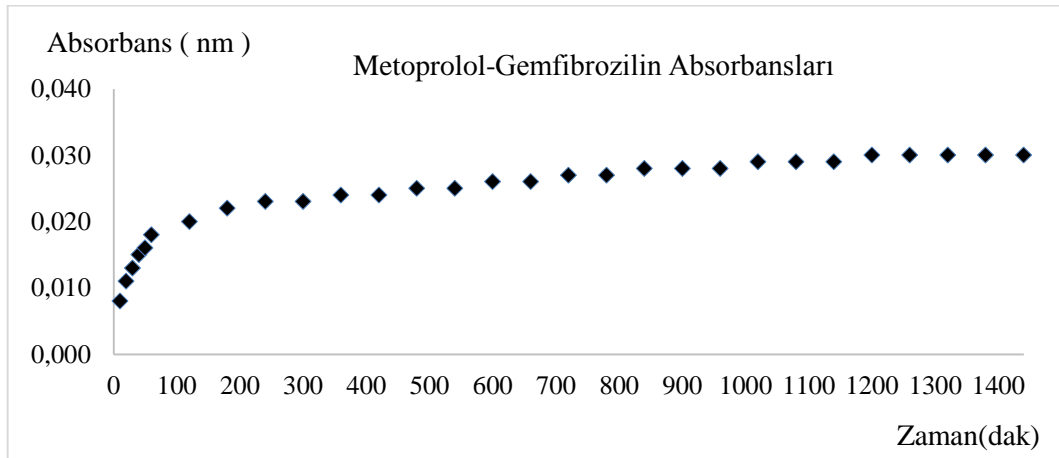
Şekil 4.121. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.121'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.122. Selülozdan salınan Metoprolol-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.122'ye göre selülozdan salınan Metoprolol-Gemfibrozilin saf sudaki absorbanslarının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 123. Selülozdan salınan Metoprolol-Gemfibrozilin pH=3'te absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.123'e göre selülozdan salınan Metoprolol-Gemfibrozilin pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.6.7. Karvedilol – Metformin

4.6.7.1. Karvedilol - Metformin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Karvedilol - Metformin stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.4 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$4,956 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $9,912 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Karvedilol-Metformin için bulunan sonuçlar Çizelge 4.52'de verilmiştir.

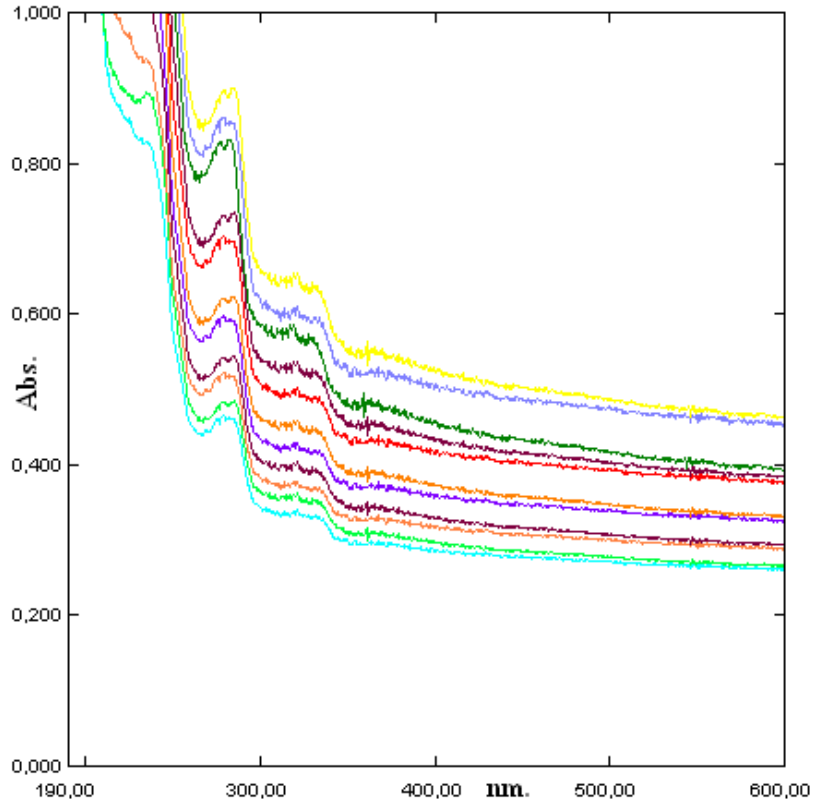
Çizelge 4.52. Karvedilol-Metformin standart çözeltileri

Karvedilol-Metformin		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	9,91E-05
C ₂	0,4	1,98E-04
C ₃	0,6	2,97E-04
C ₄	0,8	3,96E-04
C ₅	1,0	4,96E-04
C ₆	1,2	5,95E-04
C ₇	1,4	6,94E-04
C ₈	1,6	7,93E-04
C ₉	1,8	8,92E-04
C ₁₀	2,0	9,91E-04
C ₁₁	2,2	1,09E-03

4.6.7.2. Karvedilol-Metformin için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.3'e göre bulunan $4,956 \times 10^{-3}$ mol/L stok Karvedilol-Metformin çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Karvedilol-Metformin çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.124'de görülmektedir.

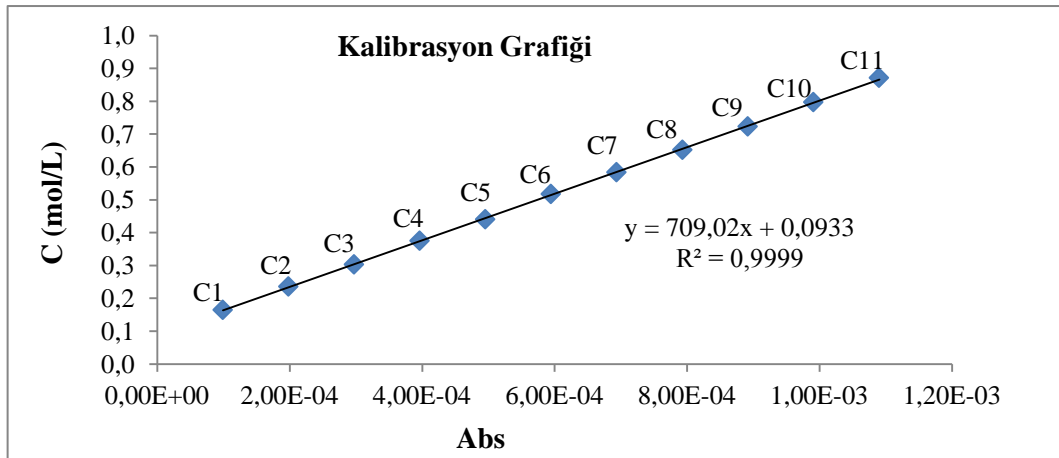

Şekil 4.124. Karvedilol-Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=277$ nm)

Şekil 4.124'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=277$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.53'de verilmiştir. Çizelge 4.53'deki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.125'de verilmiştir.

Çizelge 4.53. Karvedilol-Metformin standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbsanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=277\text{nm}$	
C ₁	9,91E-05	0,165
C ₂	1,98E-04	0,236
C ₃	2,97E-04	0,303
C ₄	3,96E-04	0,375
C ₅	4,96E-04	0,441
C ₆	5,95E-04	0,518
C ₇	6,94E-04	0,584
C ₈	7,93E-04	0,652
C ₉	8,92E-04	0,723
C ₁₀	9,91E-04	0,797
C ₁₁	1,09E-03	0,871

Şekil 4.125. Karvedilol-Metforminin derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=277\text{ nm}$)

4.6.7.3. Karvedilol-Metformin + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

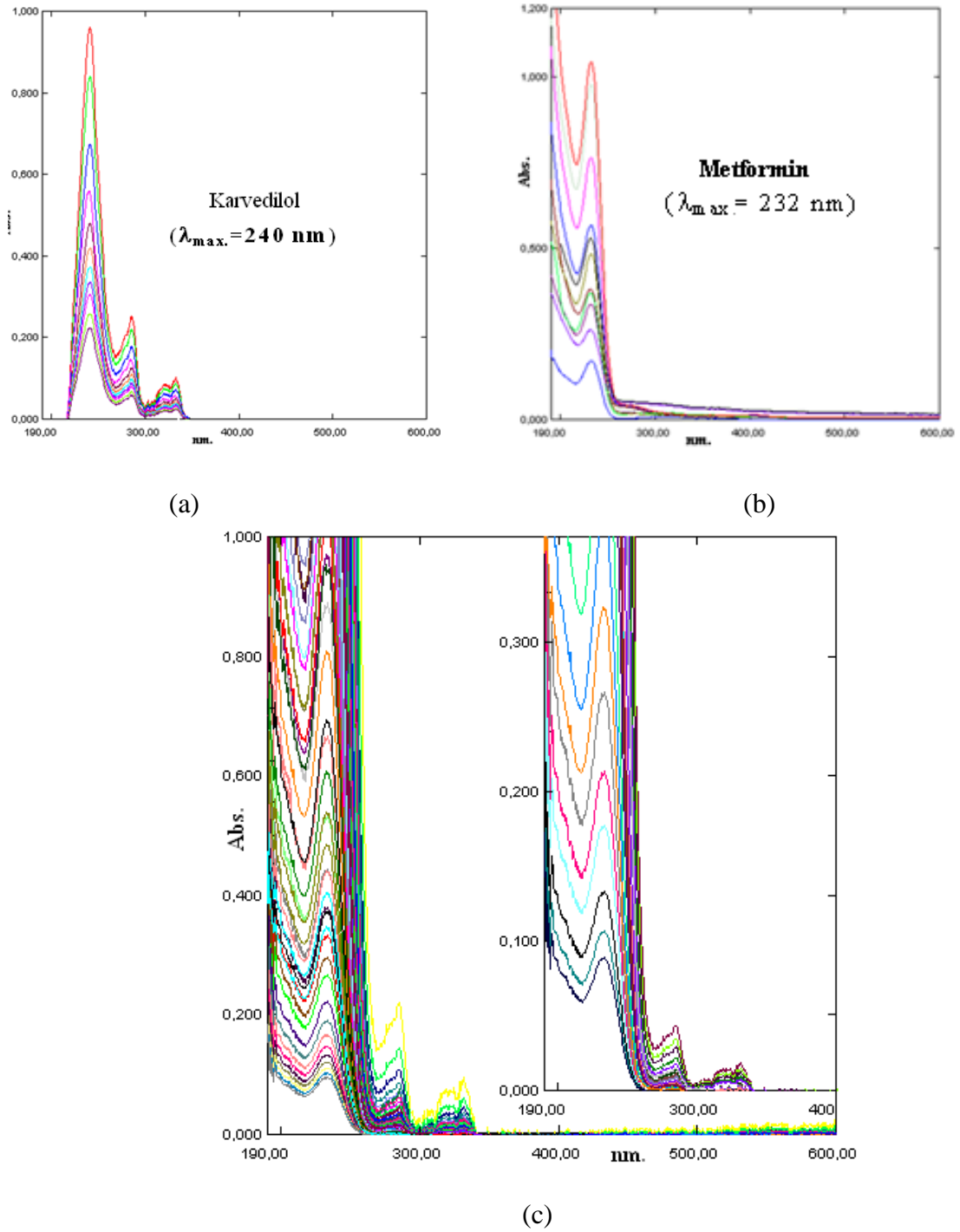
Selüloza Karvedilol-Metformin karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.126'da, bu spektrumların 277 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.54'de verilmiştir. Şekil 4.125'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.54'de verilmiştir.

4.6.7.4. Karvedilol-Metformin + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

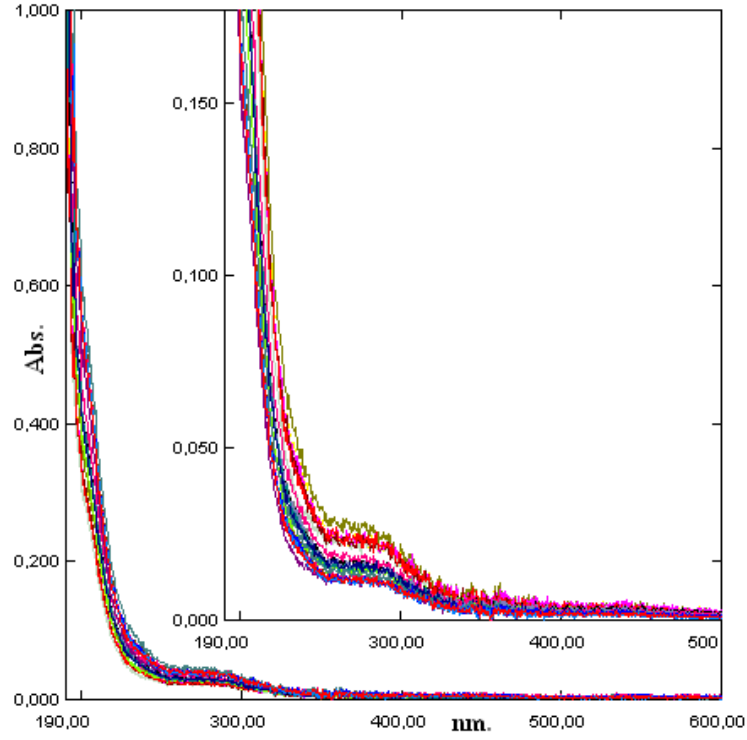
Selüloza Karvedilol-Metformin karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.127'de verilmiştir. Bu spektrumların 277 nm dalga boyunda absorpsiyonları okunamadığı için Çizelge 4.54'de verilmemiştir.

Çizelge 4.54. Karvedilol-Metformin + selüloz saf sudaki salımına ait absorbands ve derişimleri

Su			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=277nm$)
1 _{MSU}	10	2,64E-04	0,094
2 _{MSU}	20	2,55E-04	0,088
3 _{MSU}	30	2,45E-04	0,081
4 _{MSU}	40	2,37E-04	0,075
5 _{MSU}	50	2,28E-04	0,069
6 _{MSU}	60	2,20E-04	0,063
7 _{MSU}	120	2,13E-04	0,058
8 _{MSU}	180	2,10E-04	0,056
9 _{MSU}	240	2,02E-04	0,050
10 _{MSU}	300	1,95E-04	0,045
11 _{MSU}	360	1,89E-04	0,041
12 _{MSU}	420	1,85E-04	0,038
13 _{MSU}	480	1,81E-04	0,035
14 _{MSU}	540	1,75E-04	0,031
15 _{MSU}	600	1,71E-04	0,028
16 _{MSU}	660	1,66E-04	0,025
17 _{MSU}	720	1,62E-04	0,022
18 _{MSU}	780	1,58E-04	0,019
19 _{MSU}	840	1,55E-04	0,017
20 _{MSU}	900	1,51E-04	0,014
21 _{MSU}	960	1,48E-04	0,012
22 _{MSU}	1020	1,47E-04	0,011
23 _{MSU}	1080	1,45E-04	0,010
24 _{MSU}	1140	1,45E-04	0,010
25 _{MSU}	1200	1,44E-04	0,009
26 _{MSU}	1260	1,42E-04	0,008
27 _{MSU}	1320	1,42E-04	0,008
28 _{MSU}	1380	1,38E-04	0,005
29 _{MSU}	1440	1,38E-04	0,005

Şekil 4.126. (a) Karvedilolün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max} = 240 \text{ nm}$)
 (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max} = 232 \text{ nm}$)
 (c) Karvedilol-Metformin + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max} = 277 \text{ nm}$)

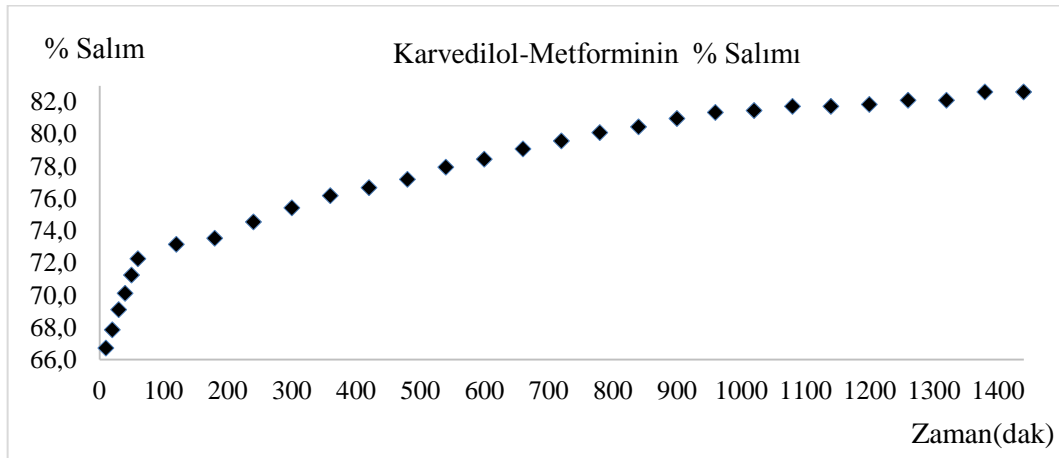
Şekil 4.127. Karvedilol-Metformin + selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\text{max.}}=277$ nm).

Çizelge 4.54'deki veriler kullanılarak Karvedilol-Metforminin saf sudaki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.55'de verilmiştir. Çizelge 4.55'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.128'de verilmiştir. Yine Çizelge 4.55'deki salınan Karvedilol-Metformin miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.129'da, selülozdan salınan Karvedilol-Metforminin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.130'da verilmiştir.

Çizelge 4.55. Karvedilol-Metformin salım yüzdeleri

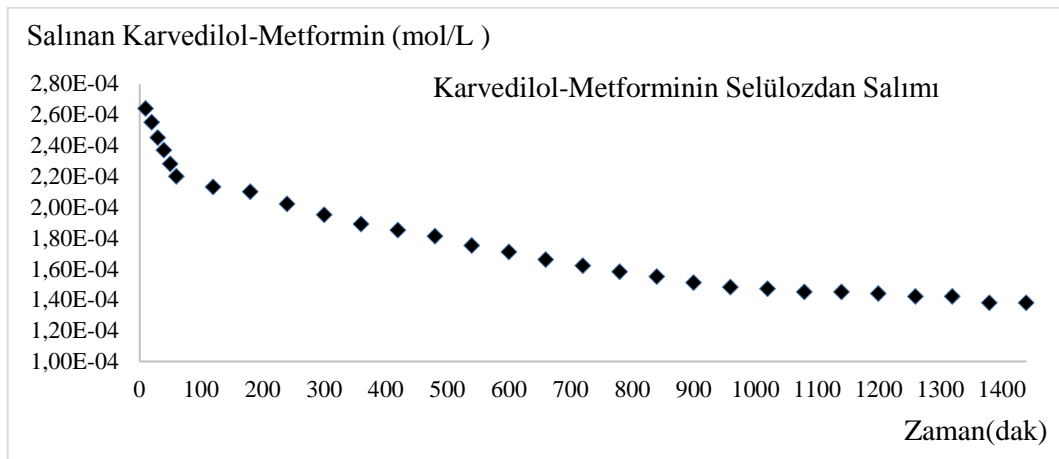
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Karvedilol-Metformin (Su)					
1 _{MSU}	10	2,64E-04	0,094	7,93E-04	66,71
2 _{MSU}	20	2,55E-04	0,088	7,93E-04	67,84
3 _{MSU}	30	2,45E-04	0,081	7,93E-04	69,10
4 _{MSU}	40	2,37E-04	0,075	7,93E-04	70,11
5 _{MSU}	50	2,28E-04	0,069	7,93E-04	71,25
6 _{MSU}	60	2,20E-04	0,063	7,93E-04	72,26
7 _{MSU}	120	2,13E-04	0,058	7,93E-04	73,14
8 _{MSU}	180	2,10E-04	0,056	7,93E-04	73,52
9 _{MSU}	240	2,02E-04	0,050	7,93E-04	74,53
10 _{MSU}	300	1,95E-04	0,045	7,93E-04	75,41
11 _{MSU}	360	1,89E-04	0,041	7,93E-04	76,17
12 _{MSU}	420	1,85E-04	0,038	7,93E-04	76,67
13 _{MSU}	480	1,81E-04	0,035	7,93E-04	77,18
14 _{MSU}	540	1,75E-04	0,031	7,93E-04	77,93
15 _{MSU}	600	1,71E-04	0,028	7,93E-04	78,44
16 _{MSU}	660	1,66E-04	0,025	7,93E-04	79,07
17 _{MSU}	720	1,62E-04	0,022	7,93E-04	79,57
18 _{MSU}	780	1,58E-04	0,019	7,93E-04	80,08
19 _{MSU}	840	1,55E-04	0,017	7,93E-04	80,45
20 _{MSU}	900	1,51E-04	0,014	7,93E-04	80,96
21 _{MSU}	960	1,48E-04	0,012	7,93E-04	81,34
22 _{MSU}	1020	1,47E-04	0,011	7,93E-04	81,46
23 _{MSU}	1080	1,45E-04	0,010	7,93E-04	81,72
24 _{MSU}	1140	1,45E-04	0,010	7,93E-04	81,72
25 _{MSU}	1200	1,44E-04	0,009	7,93E-04	81,84
26 _{MSU}	1260	1,42E-04	0,008	7,93E-04	82,09
27 _{MSU}	1320	1,42E-04	0,008	7,93E-04	82,09
28 _{MSU}	1380	1,38E-04	0,005	7,93E-04	82,60
29 _{MSU}	1440	1,38E-04	0,005	7,93E-04	82,60

a% Salım=((C₀-C)/C₀)x100; C₀: İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

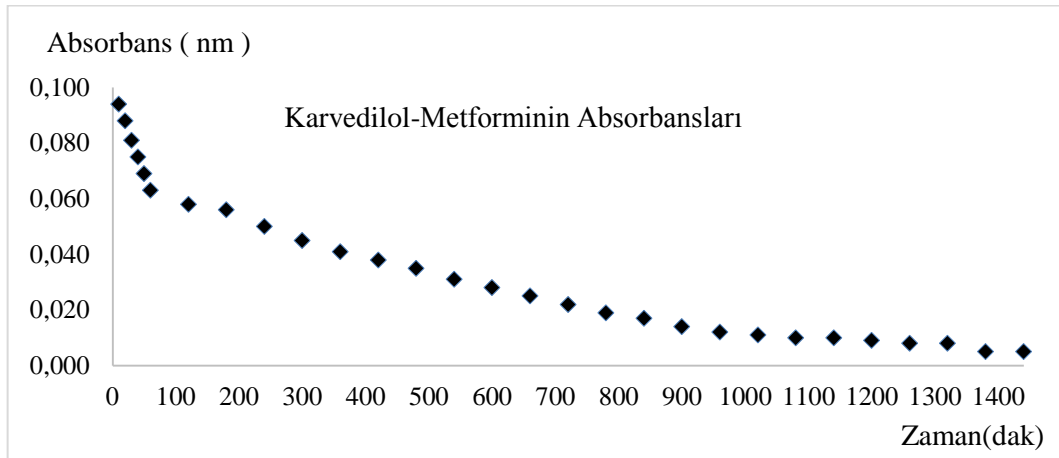
Şekil 4.128. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.128'e göre selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin % salımının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.129. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.129'a göre selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin miktarlarının yaklaşık 1300. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.130. Selülozdan salınan Karvedilol-Metformin saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.130'a göre selülozdan salınan Karvedilol-Metformin saf sudaki absorbanslarının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.6.8. Karvedilol - Fenofibrat

4.6.8.1. Karvedilol - Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Karvedilol – Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.4 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$2,471 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $4,942 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Karvedilol-Fenofibrat için bulunan sonuçlar Çizelge 4.56'da verilmiştir.

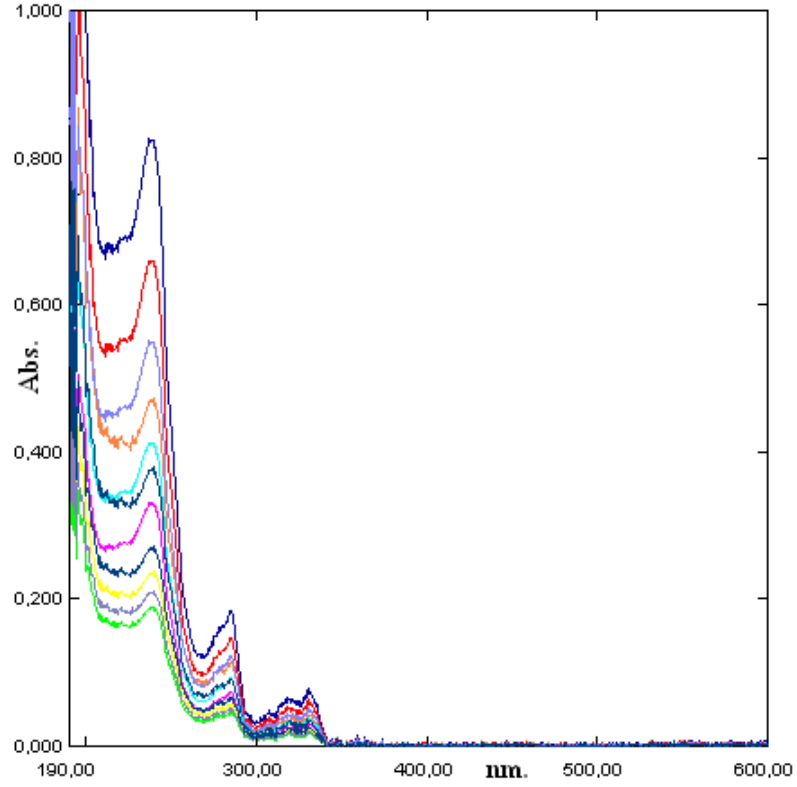
Çizelge 4.56. Karvedilol-Fenofibrat standart çözeltileri

Karvedilol-Fenofibrat		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	4,94E-05
C ₂	0,4	9,88E-05
C ₃	0,6	1,48E-04
C ₄	0,8	1,98E-04
C ₅	1,0	2,47E-04
C ₆	1,2	2,97E-04
C ₇	1,4	3,46E-04
C ₈	1,6	3,95E-04
C ₉	1,8	4,75E-04
C ₁₀	2,0	5,24E-04
C ₁₁	2,2	5,94E-04

4.6.8.2. Karvedilol-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.3'e göre bulunan $5,748 \times 10^{-3}$ mol/L stok Karvedilol-Fenofibrat çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Karvedilol-Fenofibrat çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.131' de görülmektedir.

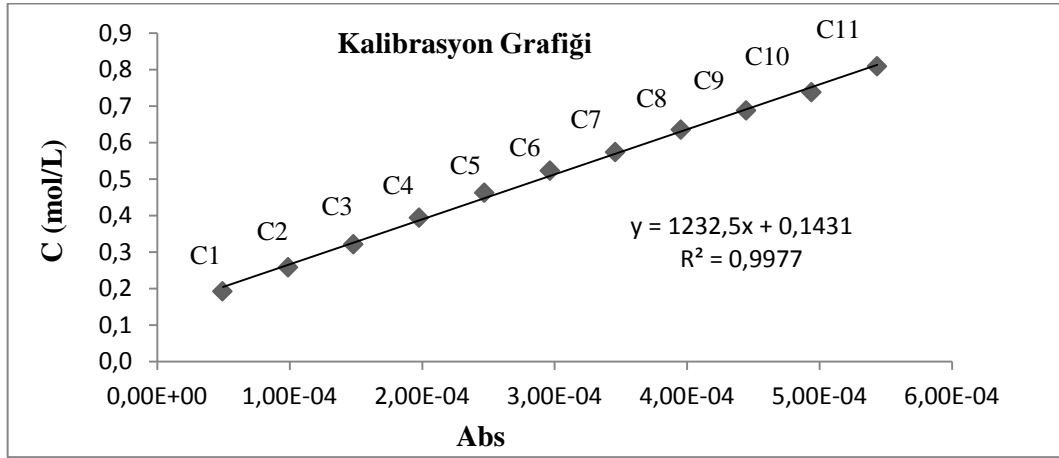

Şekil 4.131. Karvedilol-Fenofibrat standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max.}=238$ nm)

Şekil 4.131'deki spektrumdan $\lambda_{max.}=238$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.57'de verilmiştir. Çizelge 4.57'deki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.132'de verilmiştir.

Çizelge 4.57.. Karvedilol-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbsanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=238\text{nm}$	
C ₁	4,94E-05	0,192
C ₂	9,88E-05	0,258
C ₃	1,48E-04	0,321
C ₄	1,98E-04	0,394
C ₅	2,47E-04	0,462
C ₆	2,97E-04	0,523
C ₇	3,46E-04	0,574
C ₈	3,95E-04	0,635
C ₉	4,75E-04	0,688
C ₁₀	5,24E-04	0,738
C ₁₁	5,94E-04	0,809

Şekil 4.132. Karvedilol-Fenofibrat derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=238\text{ nm}$)

4.6.8.3. Karvedilol-Fenofibrat + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

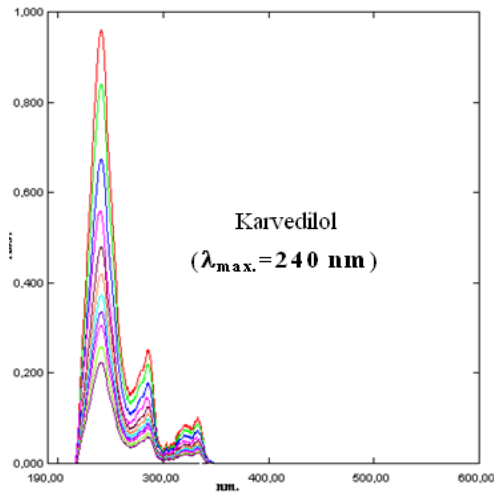
Selüloza Karvedilol-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.133'de, bu spektrumların 238 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.58'de verilmiştir. Şekil 4.132'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.58'de verilmiştir.

4.6.8.4. Karvedilol-Fenofibrat + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

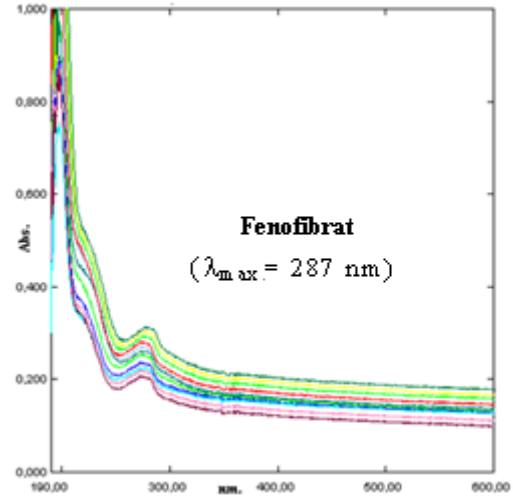
Selüloza Karvedilol-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.134'de, bu spektrumların 238 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.58'de verilmiştir. Şekil 4.132'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.58'de verilmiştir.

Çizelge 4.58. Karvedilol-Fenofibrat + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbens ve derişimleri

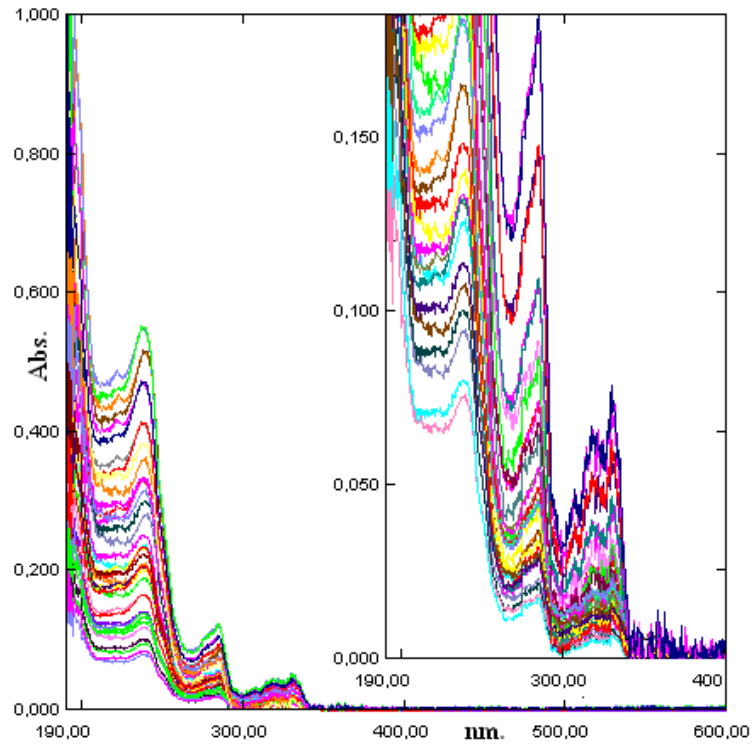
Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=238nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=238nm$)
1 _{MSU}	10	1,42E-04	0,568	1 _{MPH}	10	1,31E-04	0,512
2 _{MSU}	20	1,34E-04	0,528	2 _{MPH}	20	1,34E-04	0,525
3 _{MSU}	30	1,25E-04	0,483	3 _{MPH}	30	1,37E-04	0,540
4 _{MSU}	40	1,18E-04	0,446	4 _{MPH}	40	1,40E-04	0,555
5 _{MSU}	50	1,10E-04	0,408	5 _{MPH}	50	1,44E-04	0,576
6 _{MSU}	60	1,02E-04	0,369	6 _{MPH}	60	1,51E-04	0,612
7 _{MSU}	120	9,78E-05	0,346	7 _{MPH}	120	1,57E-04	0,644
8 _{MSU}	180	9,28E-05	0,321	8 _{MPH}	180	1,65E-04	0,682
9 _{MSU}	240	9,04E-05	0,309	9 _{MPH}	240	1,75E-04	0,734
10 _{MSU}	300	8,58E-05	0,286	10 _{MPH}	300	1,86E-04	0,785
11 _{MSU}	360	8,10E-05	0,262	11 _{MPH}	360	1,91E-04	0,813
12 _{MSU}	420	7,74E-05	0,244	12 _{MPH}	420	1,98E-04	0,848
13 _{MSU}	480	7,40E-05	0,227	13 _{MPH}	480	2,03E-04	0,871
14 _{MSU}	540	7,04E-05	0,209	14 _{MPH}	540	2,07E-04	0,892
15 _{MSU}	600	6,62E-05	0,188	15 _{MPH}	600	2,11E-04	0,911
16 _{MSU}	660	6,14E-05	0,164	16 _{MPH}	660	2,13E-04	0,920
17 _{MSU}	720	5,68E-05	0,141	17 _{MPH}	720	2,16E-04	0,936
18 _{MSU}	780	5,36E-05	0,125	18 _{MPH}	780	2,18E-04	0,948
19 _{MSU}	840	5,10E-05	0,112	19 _{MPH}	840	2,21E-04	0,960
20 _{MSU}	900	4,90E-05	0,102	20 _{MPH}	900	2,23E-04	0,973
21 _{MSU}	960	4,74E-05	0,094	21 _{MPH}	960	2,25E-04	0,982
22 _{MSU}	1020	4,60E-05	0,087	22 _{MPH}	1020	2,27E-04	0,991
23 _{MSU}	1080	4,52E-05	0,083	23 _{MPH}	1080	2,28E-04	0,995
24 _{MSU}	1140	4,46E-05	0,080	24 _{MPH}	1140	2,28E-04	0,996
25 _{MSU}	1200	4,42E-05	0,078	25 _{MPH}	1200	2,28E-04	0,997
26 _{MSU}	1260	4,38E-05	0,076	26 _{MPH}	1260	2,28E-04	0,997
27 _{MSU}	1320	4,38E-05	0,076	27 _{MPH}	1320	2,28E-04	0,998
28 _{MSU}	1380	4,36E-05	0,075	28 _{MPH}	1380	2,28E-04	0,998
29 _{MSU}	1440	4,36E-05	0,075	29 _{MPH}	1440	2,28E-04	0,998

(a)

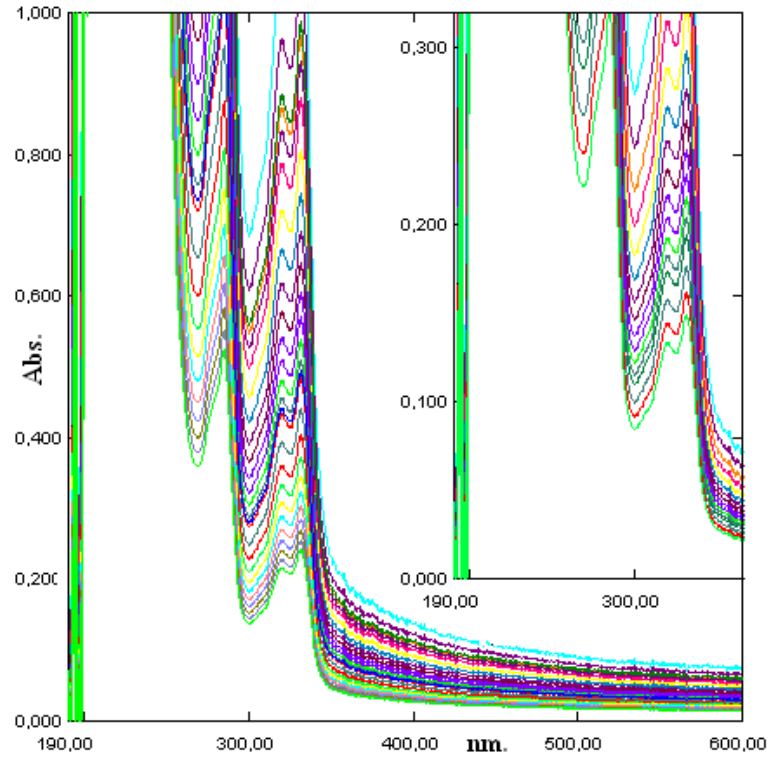

(b)

(c)

Şekil 4.133. (a) Karvedilolün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max.}} = 240 \text{ nm}$)
 (b) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max.}} = 287 \text{ nm}$)
 (c) Karvedilol- Fenofibrat + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\text{max.}} = 238 \text{ nm}$)

Şekil 4.134. Karvedilol-Fenofibrat + seluloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=238$ nm)

Çizelge 4.58'deki veriler kullanılarak Karvedilol-Fenofibratın saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.59'da verilmiştir. Çizelge 4.59'daki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.135'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.136'da verilmiştir. Yine Çizelge 4.59'daki salınan Karvedilol-Fenofibratın miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.137'de, pH=3'teki salınan Karvedilol-Fenofibrat miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.138'de, selülozdan salınan Karvedilol-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.139'da, pH=3'teki Karvedilol-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.140'da verilmiştir.

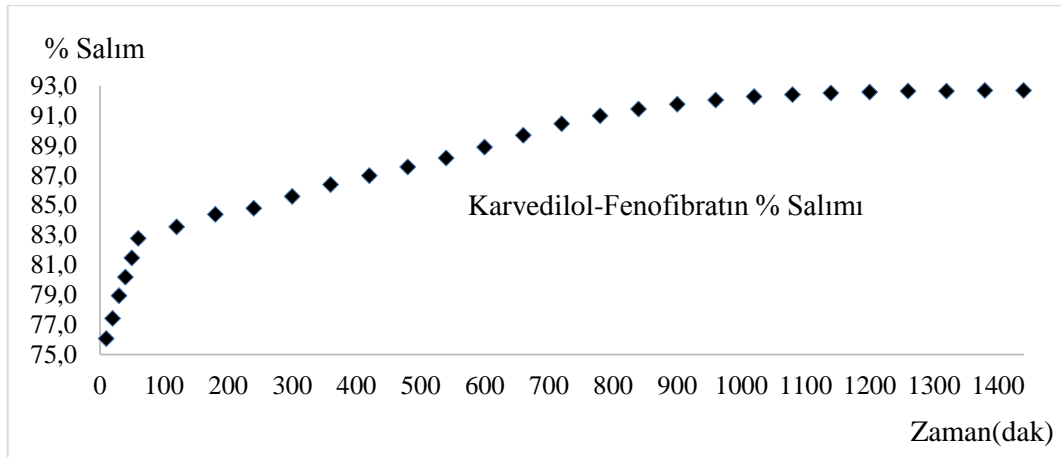
Çizelge 4.59. Karvedilol-Fenofibrat salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Karvedilol-Fenofibrat (Su)					
1 _{MSU}	10	1,42E-04	0,568	5,94E-04	76,06
2 _{MSU}	20	1,34E-04	0,528	5,94E-04	77,41
3 _{MSU}	30	1,25E-04	0,483	5,94E-04	78,92
4 _{MSU}	40	1,18E-04	0,446	5,94E-04	80,17
5 _{MSU}	50	1,10E-04	0,408	5,94E-04	81,45
6 _{MSU}	60	1,02E-04	0,369	5,94E-04	82,76
7 _{MSU}	120	9,78E-05	0,346	5,94E-04	83,54
8 _{MSU}	180	9,28E-05	0,321	5,94E-04	84,38
9 _{MSU}	240	9,04E-05	0,309	5,94E-04	84,78
10 _{MSU}	300	8,58E-05	0,286	5,94E-04	85,56
11 _{MSU}	360	8,10E-05	0,262	5,94E-04	86,36
12 _{MSU}	420	7,74E-05	0,244	5,94E-04	86,97
13 _{MSU}	480	7,40E-05	0,227	5,94E-04	87,54
14 _{MSU}	540	7,04E-05	0,209	5,94E-04	88,15
15 _{MSU}	600	6,62E-05	0,188	5,94E-04	88,86
16 _{MSU}	660	6,14E-05	0,164	5,94E-04	89,66
17 _{MSU}	720	5,68E-05	0,141	5,94E-04	90,44
18 _{MSU}	780	5,36E-05	0,125	5,94E-04	90,98
19 _{MSU}	840	5,10E-05	0,112	5,94E-04	91,41
20 _{MSU}	900	4,90E-05	0,102	5,94E-04	91,75
21 _{MSU}	960	4,74E-05	0,094	5,94E-04	92,02
22 _{MSU}	1020	4,60E-05	0,087	5,94E-04	92,26
23 _{MSU}	1080	4,52E-05	0,083	5,94E-04	92,39
24 _{MSU}	1140	4,46E-05	0,080	5,94E-04	92,49
25 _{MSU}	1200	4,42E-05	0,078	5,94E-04	92,56
26 _{MSU}	1260	4,38E-05	0,076	5,94E-04	92,63
27 _{MSU}	1320	4,38E-05	0,076	5,94E-04	92,63
28 _{MSU}	1380	4,36E-05	0,075	5,94E-04	92,66
29 _{MSU}	1440	4,36E-05	0,075	5,94E-04	92,66
Karvedilol- Fenofibrat (pH=3)					
1 _{MPH}	10	1,31E-04	0,512	5,94E-04	77,95
2 _{MPH}	20	1,34E-04	0,525	5,94E-04	77,51
3 _{MPH}	30	1,37E-04	0,540	5,94E-04	77,00
4 _{MPH}	40	1,40E-04	0,555	5,94E-04	76,50
5 _{MPH}	50	1,44E-04	0,576	5,94E-04	75,79
6 _{MPH}	60	1,51E-04	0,612	5,94E-04	74,58
7 _{MPH}	120	1,57E-04	0,644	5,94E-04	73,50
8 _{MPH}	180	1,65E-04	0,682	5,94E-04	72,22
9 _{MPH}	240	1,75E-04	0,734	5,94E-04	70,47
10 _{MPH}	300	1,86E-04	0,159	5,94E-04	68,75
11 _{MPH}	360	1,91E-04	0,162	5,94E-04	67,81
12 _{MPH}	420	1,98E-04	0,848	5,94E-04	66,63
13 _{MPH}	480	2,03E-04	0,871	5,94E-04	65,86
14 _{MPH}	540	2,07E-04	0,892	5,94E-04	65,15
15 _{MPH}	600	2,11E-04	0,911	5,94E-04	64,51
16 _{MPH}	660	2,13E-04	0,920	5,94E-04	64,21
17 _{MPH}	720	2,16E-04	0,936	5,94E-04	63,67
18 _{MPH}	780	2,18E-04	0,948	5,94E-04	63,27
19 _{MPH}	840	2,21E-04	0,960	5,94E-04	62,86

Çizelge 4.59'un devamı

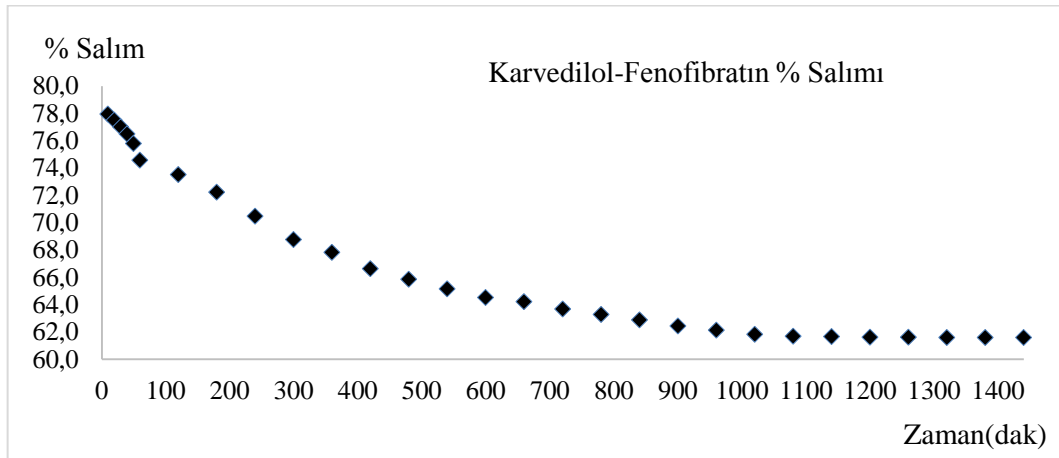
20 _{MPH}	900	2,23E-04	0,973	5,94E-04	62,42
21 _{MPH}	960	2,25E-04	0,982	5,94E-04	62,12
22 _{MPH}	1020	2,27E-04	0,991	5,94E-04	61,82
23 _{MPH}	1080	2,28E-04	0,995	5,94E-04	61,68
24 _{MPH}	1140	2,28E-04	0,996	5,94E-04	61,65
25 _{MPH}	1200	2,28E-04	0,997	5,94E-04	61,62
26 _{MPH}	1260	2,28E-04	0,997	5,94E-04	61,62
27 _{MPH}	1320	2,28E-04	0,998	5,94E-04	61,58
28 _{MPH}	1380	2,28E-04	0,998	5,94E-04	61,58
29 _{MPH}	1440	2,28E-04	0,998	5,94E-04	61,58

$a\% \text{ Salım} = ((C_0 - C) / C_0) \times 100$; C_0 : İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

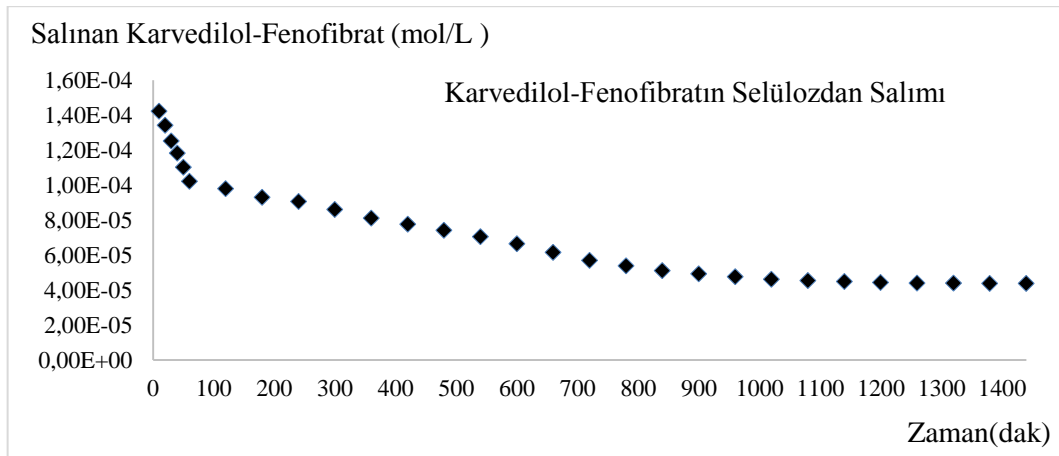
Şekil 4.135. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Fenofibratin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.135'e göre selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Fenofibratin % salımının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

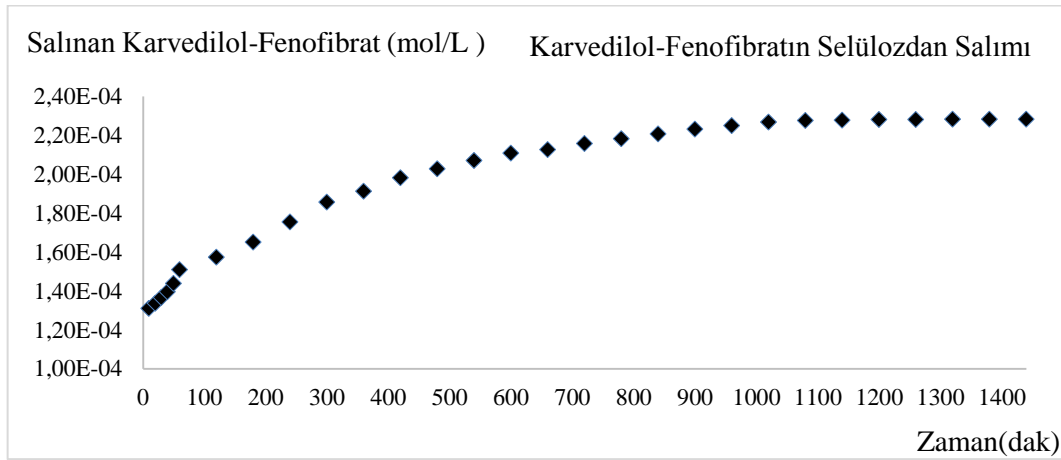
Şekil 4.136. Selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Fenofibratın % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.136'ya göre selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Fenofibratın % salımının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

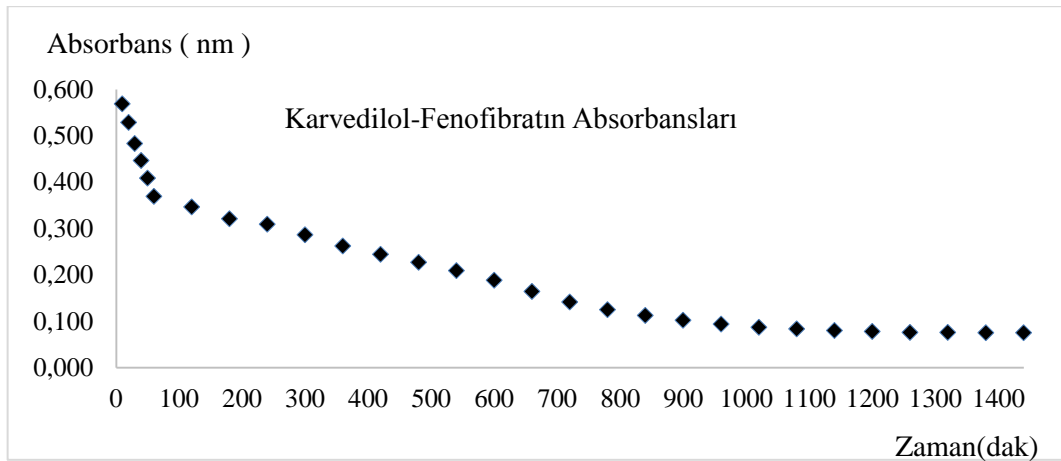
Şekil 4.137. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.137'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 900. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

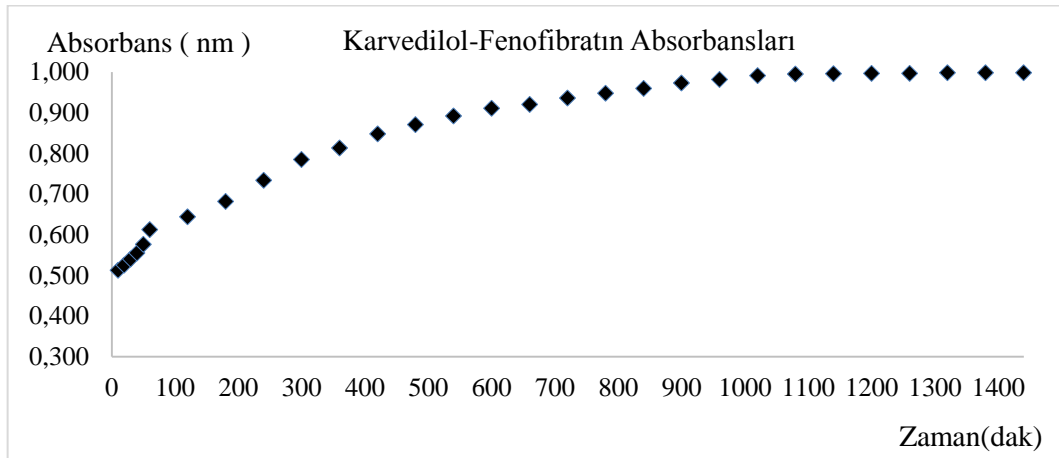
Şekil 4.138. Selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.138'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.139. Selülozdan salınan Karvedilol-Fenofibratın saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.139'a göre selülozdan salınan Karvedilol-Fenofibratın saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.140. Selülozdan salınan Karvedilol-Fenofibratın pH=3'te absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.140'a göre selülozdan salınan Karvedilol-Fenofibratın pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 900.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.6.9. Karvedilol - Gemfibrozil

4.6.9.1. Karvedilol - Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Karvedilol - Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.4 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$3,082 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $6,165 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Karvedilol - Gemfibrozil için bulunan sonuçlar Çizelge 4.60'da verilmiştir.

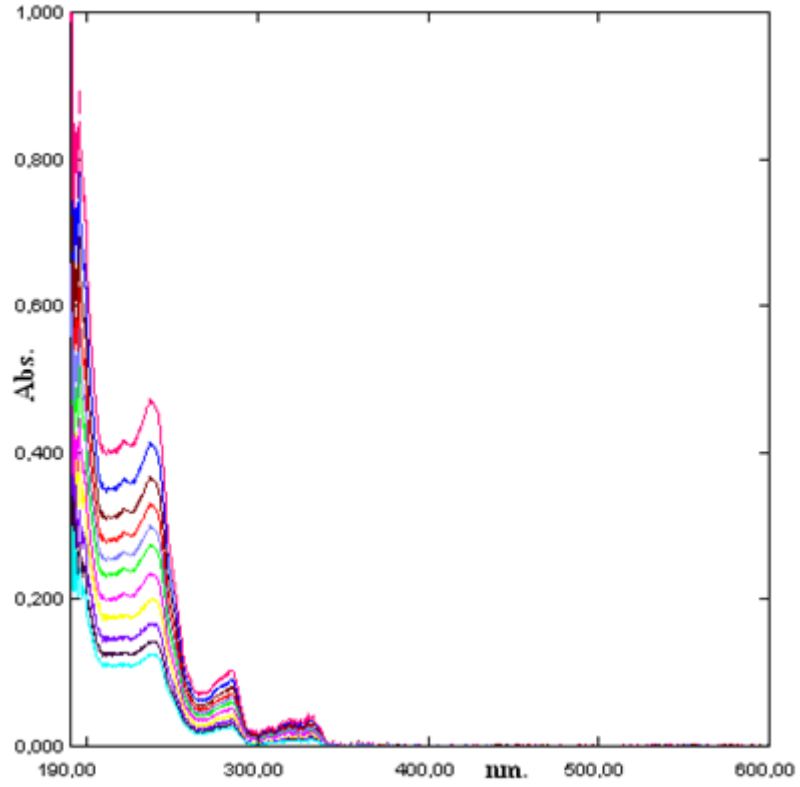
Çizelge 4.60. Karvedilol-Gemfibrozil standart çözeltileri

Karvedilol- Gemfibrozil		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	6,16E-05
C ₂	0,4	1,23E-04
C ₃	0,6	1,85E-04
C ₄	0,8	2,47E-04
C ₅	1,0	3,08E-04
C ₆	1,2	3,70E-04
C ₇	1,4	4,31E-04
C ₈	1,6	4,93E-04
C ₉	1,8	5,55E-04
C ₁₀	2,0	6,16E-04
C ₁₁	2,2	6,78E-04

4.6.9.2. Karvedilol- Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.3'e göre bulunan $5,748 \times 10^{-3}$ mol/L stok Karvedilol- Gemfibrozil çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Karvedilol-Gemfibrozil çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.141'de görülmektedir.

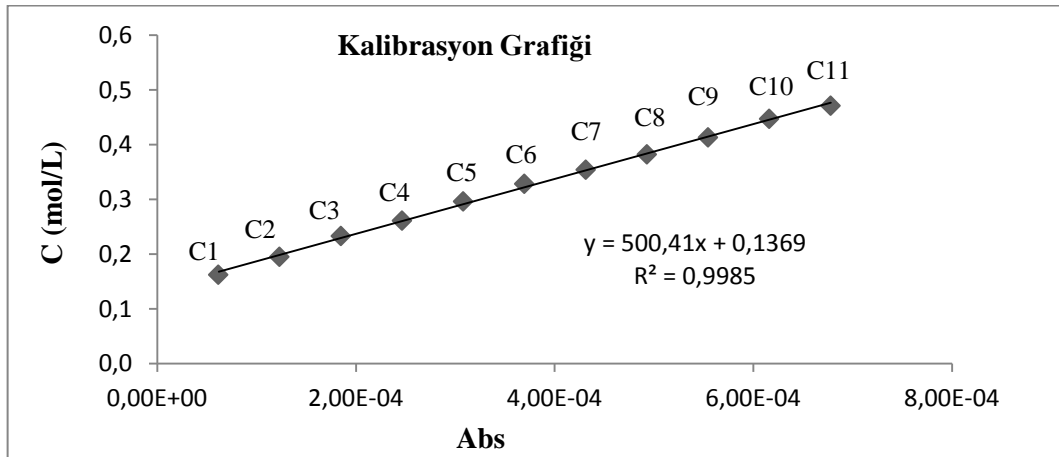

Şekil 4.141. Karvedilol-Gemfibrozil standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=237$ nm)

Şekil 4.141'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=237$ nm absorbanlar okunarak Çizelge 4.61'de verilmiştir. Çizelge 4.61'deki derişim ve absorbanların grafiği çizilerek Şekil 4.142'de verilmiştir.

Çizelge 4.61. Karvedilol-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=237 \text{ nm}$	
C ₁	6,16E-05	0,162
C ₂	1,23E-04	0,195
C ₃	1,85E-04	0,233
C ₄	2,47E-04	0,261
C ₅	3,08E-04	0,296
C ₆	3,70E-04	0,328
C ₇	4,31E-04	0,354
C ₈	4,93E-04	0,382
C ₉	5,55E-04	0,413
C ₁₀	6,16E-04	0,447
C ₁₁	6,78E-04	0,471

Şekil 4.142. Karvedilol-Gemfibrozil derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=237 \text{ nm}$)

4.6.9.3. Karvedilol-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

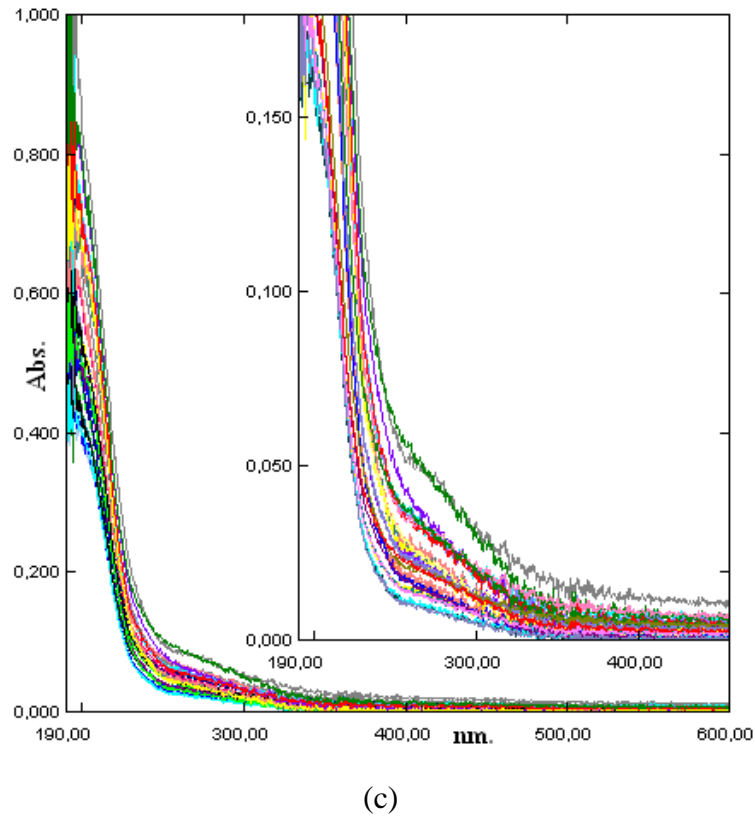
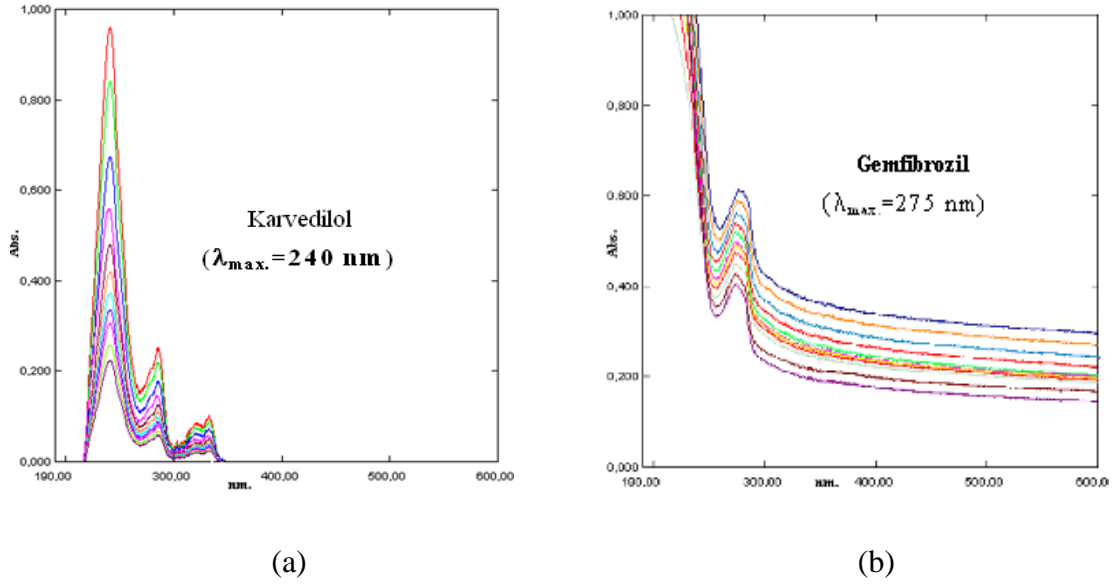
Selüloza Karvedilol-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.143'de verilmiştir. Bu spektrumların 237 nm dalga boyunda absorpsiyonları okunamadığı için okunarak Çizelge 4.62'de verilmemiştir.

4.6.9.4. Karvedilol-Gemfibrozil + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

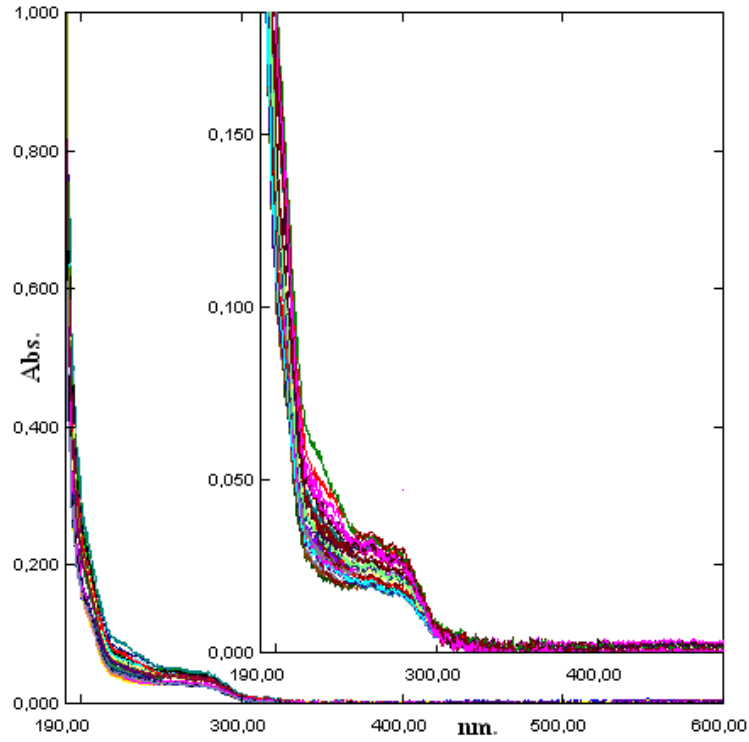
Selüloza Karvedilol-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.144'de, bu spektrumların 237 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.62'de verilmiştir. Şekil 4.142'deki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.62'de verilmiştir.

Çizelge 4.62. Karvedilol-Gemfibrozil + selüloz pH=3'teki salımına ait absorbands ve derişimleri

pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=237nm$)
1 _{MSU}	10	3,42E-04	0,035
2 _{MSU}	20	3,40E-04	0,034
3 _{MSU}	30	3,38E-04	0,033
4 _{MSU}	40	3,36E-04	0,032
5 _{MSU}	50	3,32E-04	0,030
6 _{MSU}	60	3,28E-04	0,028
7 _{MSU}	120	3,28E-04	0,028
8 _{MSU}	180	3,28E-04	0,028
9 _{MSU}	240	3,24E-04	0,026
10 _{MSU}	300	3,24E-04	0,026
11 _{MSU}	360	3,24E-04	0,026
12 _{MSU}	420	3,22E-04	0,025
13 _{MSU}	480	3,22E-04	0,025
14 _{MSU}	540	3,22E-04	0,025
15 _{MSU}	600	3,22E-04	0,025
16 _{MSU}	660	3,22E-04	0,025
17 _{MSU}	720	3,20E-04	0,024
18 _{MSU}	780	3,20E-04	0,024
19 _{MSU}	840	3,18E-04	0,023
20 _{MSU}	900	3,18E-04	0,023
21 _{MSU}	960	3,18E-04	0,023
22 _{MSU}	1020	3,16E-04	0,022
23 _{MSU}	1080	3,16E-04	0,022
24 _{MSU}	1140	3,16E-04	0,022
25 _{MSU}	1200	3,16E-04	0,022
26 _{MSU}	1260	3,16E-04	0,022
27 _{MSU}	1320	3,16E-04	0,022
28 _{MSU}	1380	3,16E-04	0,022
29 _{MSU}	1440	3,16E-04	0,022

Şekil 4.143.(a) Karvedilolün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max} = 240$ nm)
 (b) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max} = 275$ nm)
 (c) Karvedilol-Gemfibrozil + selulöz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max} = 237$ nm).

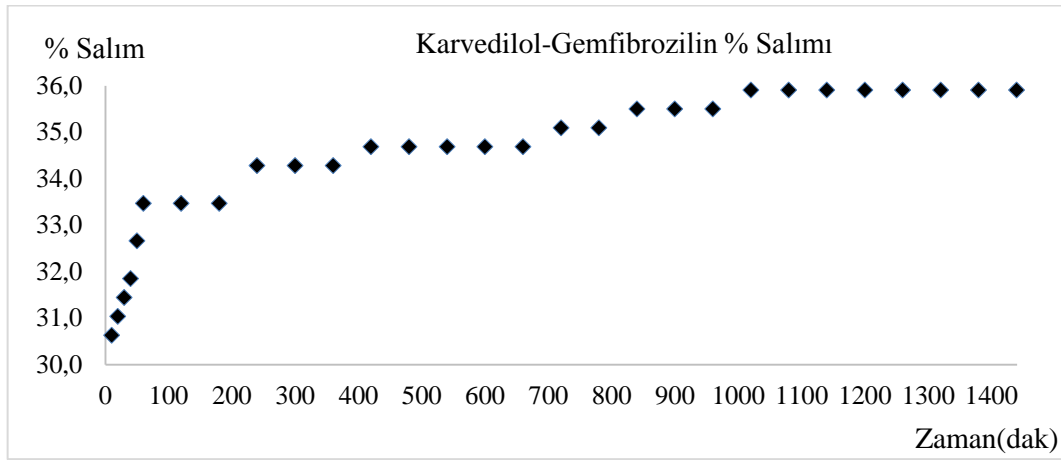
Şekil 4.144. Karvedilol-Gemfibrozil + seluloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=237$ nm).

Çizelge 4.62'deki veriler kullanılarak Karvedilol-Gemfibrozilin pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.63'de verilmiştir. Çizelge 4.63'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği pH=3 için Şekil 4.145'de verilmiştir. Yine Çizelge 4.63'deki salınan Karvedilol-Gemfibrozilin miktarının zamana karşı çizilen grafiği pH=3 için Şekil 4.147'de, selülozdan salınan Karvedilol-Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği pH=3 için Şekil 4.148'de verilmiştir.

Çizelge 4.63. Karvedilol-Gemfibrozil salım yüzdeleri

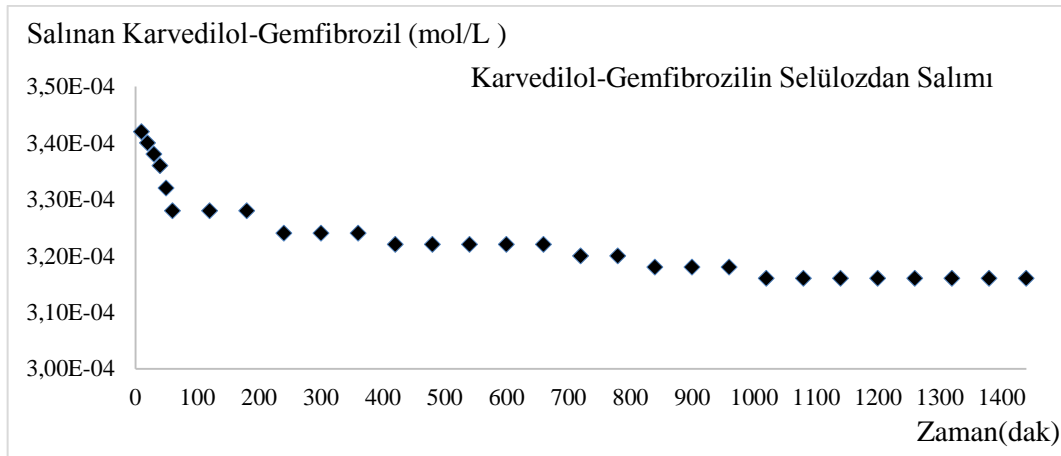
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Karvedilol-Gemfibrozil (pH=3)					
1 _{MSU}	10	3,42E-04	0,035	4,93E-04	30,63
2 _{MSU}	20	3,40E-04	0,034	4,93E-04	31,03
3 _{MSU}	30	3,38E-04	0,033	4,93E-04	31,44
4 _{MSU}	40	3,36E-04	0,032	4,93E-04	31,85
5 _{MSU}	50	3,32E-04	0,030	4,93E-04	32,66
6 _{MSU}	60	3,28E-04	0,028	4,93E-04	33,47
7 _{MSU}	120	3,28E-04	0,028	4,93E-04	33,47
8 _{MSU}	180	3,28E-04	0,028	4,93E-04	33,47
9 _{MSU}	240	3,24E-04	0,026	4,93E-04	34,28
10 _{MSU}	300	3,24E-04	0,026	4,93E-04	34,28
11 _{MSU}	360	3,24E-04	0,026	4,93E-04	34,28
12 _{MSU}	420	3,22E-04	0,025	4,93E-04	34,69
13 _{MSU}	480	3,22E-04	0,025	4,93E-04	34,69
14 _{MSU}	540	3,22E-04	0,025	4,93E-04	34,69
15 _{MSU}	600	3,22E-04	0,025	4,93E-04	34,69
16 _{MSU}	660	3,22E-04	0,025	4,93E-04	34,69
17 _{MSU}	720	3,20E-04	0,024	4,93E-04	35,09
18 _{MSU}	780	3,20E-04	0,024	4,93E-04	35,09
19 _{MSU}	840	3,18E-04	0,023	4,93E-04	35,50
20 _{MSU}	900	3,18E-04	0,023	4,93E-04	35,50
21 _{MSU}	960	3,18E-04	0,023	4,93E-04	35,50
22 _{MSU}	1020	3,16E-04	0,022	4,93E-04	35,90
23 _{MSU}	1080	3,16E-04	0,022	4,93E-04	35,90
24 _{MSU}	1140	3,16E-04	0,022	4,93E-04	35,90
25 _{MSU}	1200	3,16E-04	0,022	4,93E-04	35,90
26 _{MSU}	1260	3,16E-04	0,022	4,93E-04	35,90
27 _{MSU}	1320	3,16E-04	0,022	4,93E-04	35,90
28 _{MSU}	1380	3,16E-04	0,022	4,93E-04	35,90
29 _{MSU}	1440	3,16E-04	0,022	4,93E-04	35,90

a% Salım= $((C_0-C)/C_0) \times 100$; C₀: İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

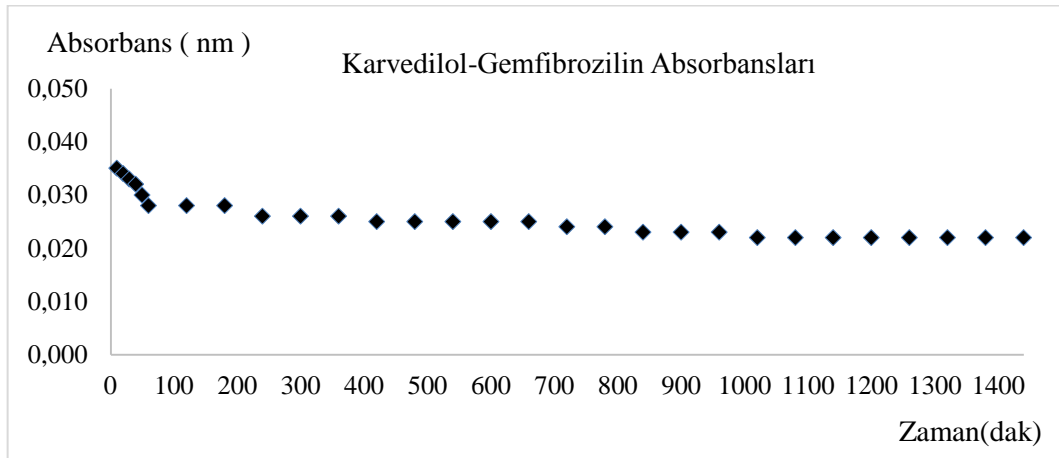
Şekil 4.145. Selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Gemfibrozilin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.145'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Gemfibrozilin % salımının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.146. Selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.146'ya göre selülozdan pH= 3'te desorplanan Karvedilol-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.147. Selülozdan salınan Karvedilol-Gemfibrozilin pH=3'te absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.147'ye göre selülozdan salınan Karvedilol-Gemfibrozilin pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.6.10. Metformin – Gemfibrozil

4.6.10.1. Metformin - Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Metformin - Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.4 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$5,868 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $1,174 \times 10^{-4}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Metformin-Gemfibrozil için bulunan sonuçlar Çizelge 4.36'da verilmiştir.

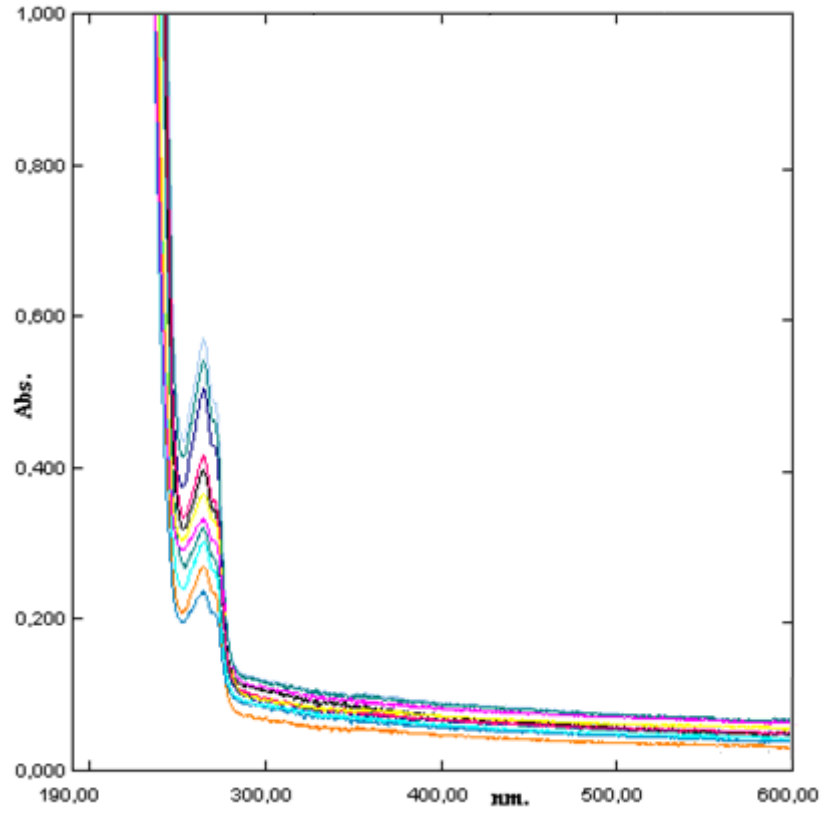
Çizelge 4.64. Metformin-Gemfibrozil standart çözeltileri

Metformin- Gemfibrozil		
Numune No	Stok çözeltiliden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	1,17E-04
C ₂	0,4	2,35E-04
C ₃	0,6	3,52E-04
C ₄	0,8	4,69E-04
C ₅	1,0	5,87E-04
C ₆	1,2	7,04E-04
C ₇	1,4	8,22E-04
C ₈	1,6	9,39E-04
C ₉	1,8	1,06E-03
C ₁₀	2,0	1,17E-03
C ₁₁	2,2	1,29E-03

4.6.10.2. Metformin- Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.3'e göre bulunan $5,868 \times 10^{-3}$ mol/L stok Metformin- Gemfibrozil çözeltiliden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Metformin-Gemfibrozil çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.148' de görülmektedir.

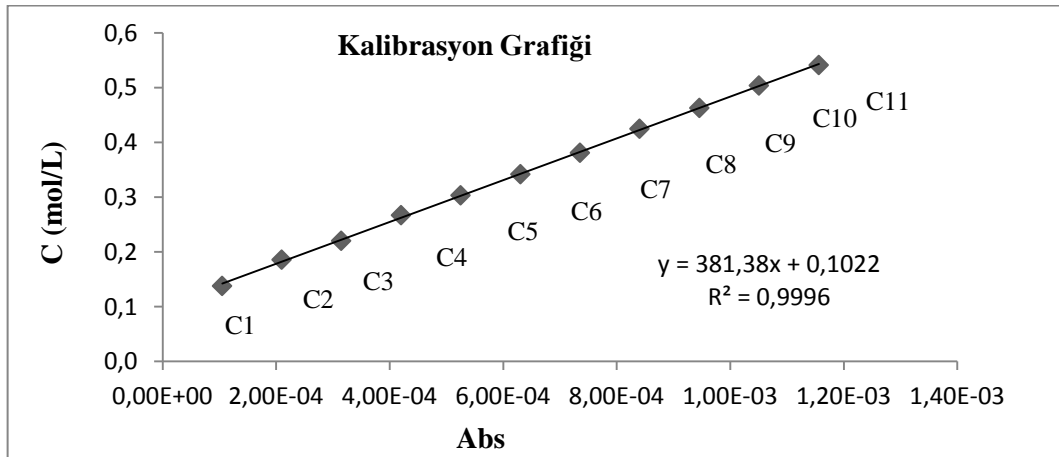

Şekil 4.148. Metformin-Gemfibrozil standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm)

Şekil 4.148'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=274$ nm absorbanlar okunarak Çizelge 4.65'de verilmiştir. Çizelge 4.65'deki derişim ve absorbanların grafiği çizilerek Şekil 4.149'da verilmiştir.

Çizelge 4.65. Metformin-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=274 \text{ nm}$	
C ₁	1,17E-04	0,138
C ₂	2,35E-04	0,186
C ₃	3,52E-04	0,220
C ₄	4,69E-04	0,267
C ₅	5,87E-04	0,303
C ₆	7,04E-04	0,342
C ₇	8,22E-04	0,381
C ₈	9,39E-04	0,425
C ₉	1,06E-03	0,463
C ₁₀	1,17E-03	0,504
C ₁₁	1,29E-03	0,541

Şekil 4.149. Metformin-Gemfibrozil derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=274 \text{ nm}$)

7.1.10.3. Metformin-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

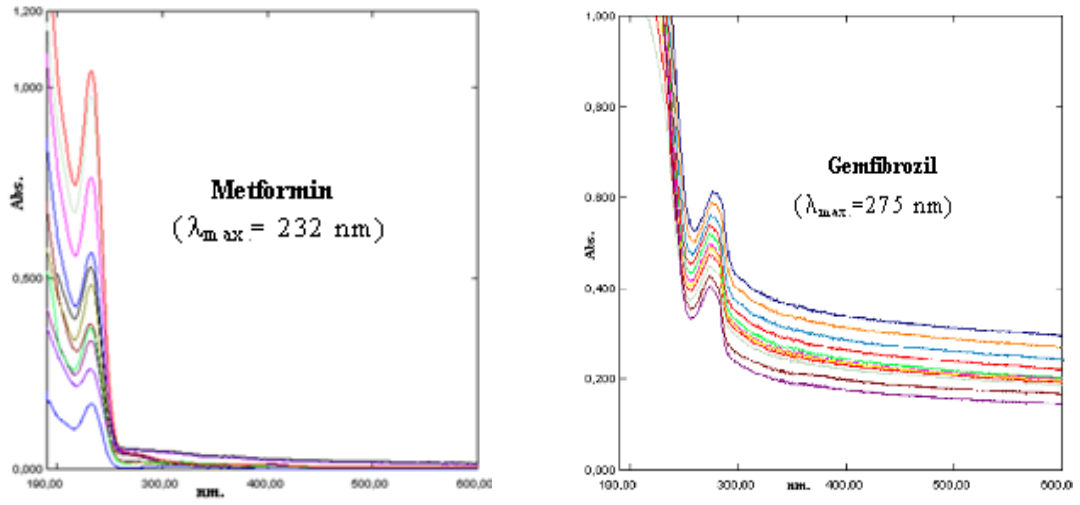
Selüloza Metformin-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.150'de, bu spektrumların 274 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.66'da verilmiştir. Şekil 4.149'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.66'da verilmiştir.

4.6.10.4. Metformin-Gemfibrozil + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

Selüloza Metformin-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltilisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.151'de, bu spektrumların 274 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.66'da verilmiştir. Şekil 4.149'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.66'da verilmiştir.

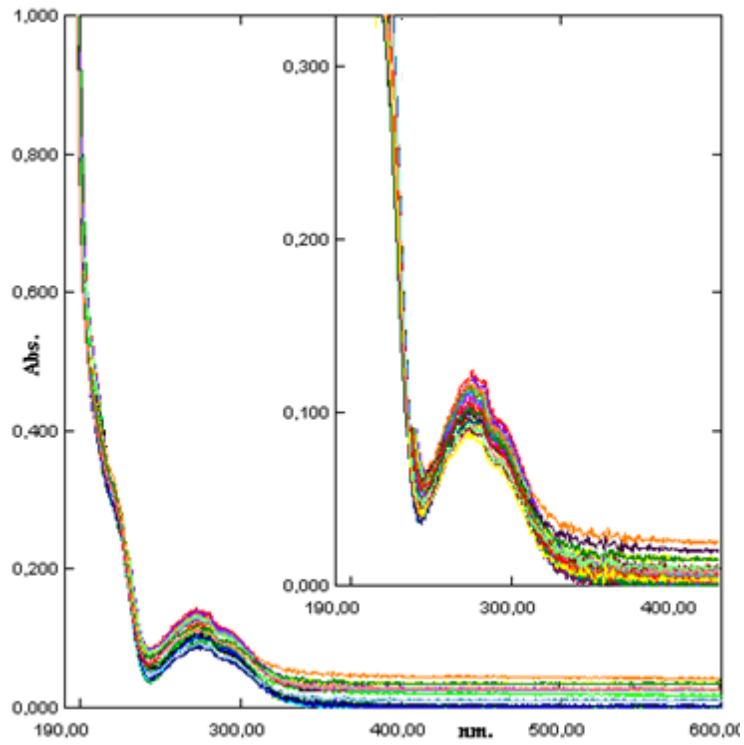
Çizelge 4.66. Metformin-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbens ve derişimleri

Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=274nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=274nm$)
1 _{MSU}	10	2,25E-04	0,135	1 _{MPH}	10	2,91E-05	0,087
2 _{MSU}	20	2,19E-04	0,133	2 _{MPH}	20	3,44E-05	0,087
3 _{MSU}	30	2,14E-04	0,130	3 _{MPH}	30	3,83E-05	0,084
4 _{MSU}	40	2,11E-04	0,128	4 _{MPH}	40	4,36E-05	0,084
5 _{MSU}	50	2,05E-04	0,126	5 _{MPH}	50	4,63E-05	0,083
6 _{MSU}	60	2,01E-04	0,125	6 _{MPH}	60	4,76E-05	0,081
7 _{MSU}	120	1,94E-04	0,122	7 _{MPH}	120	5,02E-05	0,081
8 _{MSU}	180	1,89E-04	0,118	8 _{MPH}	180	5,15E-05	0,080
9 _{MSU}	240	1,85E-04	0,115	9 _{MPH}	240	5,15E-05	0,079
10 _{MSU}	300	1,77E-04	0,112	10 _{MPH}	300	5,29E-05	0,078
11 _{MSU}	360	1,70E-04	0,119	11 _{MPH}	360	5,68E-05	0,078
12 _{MSU}	420	1,63E-04	0,107	12 _{MPH}	420	6,34E-05	0,077
13 _{MSU}	480	1,56E-04	0,105	13 _{MPH}	480	6,61E-05	0,075
14 _{MSU}	540	1,48E-04	0,102	14 _{MPH}	540	7,00E-05	0,074
15 _{MSU}	600	1,41E-04	0,099	15 _{MPH}	600	7,40E-05	0,072
16 _{MSU}	660	1,37E-04	0,095	16 _{MPH}	660	7,93E-05	0,072
17 _{MSU}	720	1,33E-04	0,092	17 _{MPH}	720	8,33E-05	0,070
18 _{MSU}	780	1,28E-04	0,089	18 _{MPH}	780	8,85E-05	0,070
19 _{MSU}	840	1,24E-04	0,087	19 _{MPH}	840	9,25E-05	0,069
20 _{MSU}	900	1,19E-04	0,086	20 _{MPH}	900	9,51E-05	0,069
21 _{MSU}	960	1,14E-04	0,085	21 _{MPH}	960	9,91E-05	0,068
22 _{MSU}	1020	1,10E-04	0,085	22 _{MPH}	1020	1,02E-04	0,067
23 _{MSU}	1080	1,06E-04	0,083	23 _{MPH}	1080	1,06E-04	0,067
24 _{MSU}	1140	1,02E-04	0,083	24 _{MPH}	1140	1,08E-04	0,066
25 _{MSU}	1200	1,02E-04	0,082	25 _{MPH}	1200	1,12E-04	0,066
26 _{MSU}	1260	9,78E-05	0,082	26 _{MPH}	1260	1,15E-04	0,065
27 _{MSU}	1320	9,78E-05	0,082	27 _{MPH}	1320	1,19E-04	0,062
28 _{MSU}	1380	9,65E-05	0,082	28 _{MPH}	1380	1,22E-04	0,062
29 _{MSU}	1440	9,65E-05	0,082	29 _{MPH}	1440	1,23E-04	0,062

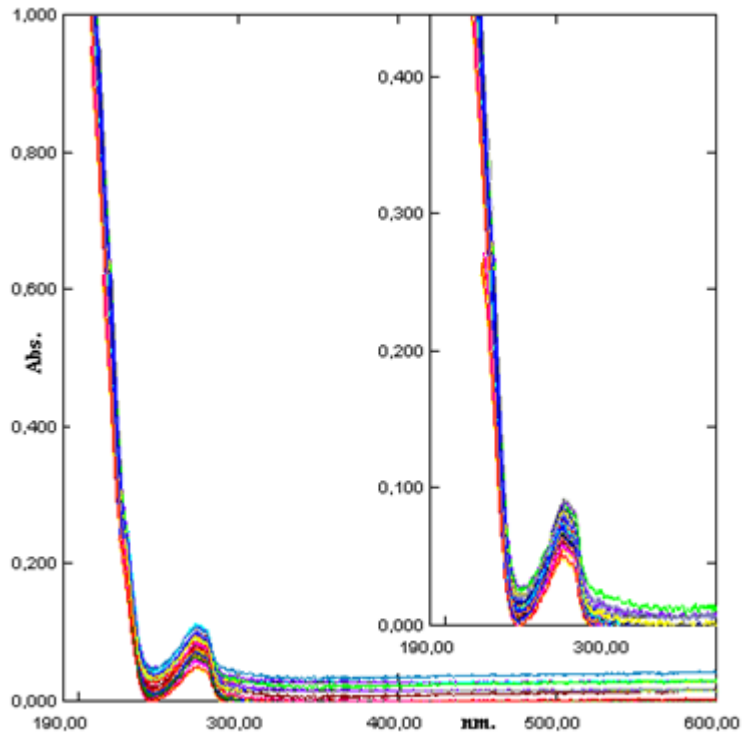

(a)

(b)

Şekil 4.150. (a) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 273$ nm)
 (b) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 275$ nm)
 (c) Metformin-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 274$ nm)

Şekil 4.151. Metformin-Gemfibrozil + selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=274$ nm).

Çizelge 4.66'daki veriler kullanılarak Metformin-Gemfibrozilin saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.67'de verilmiştir. Çizelge 4.67'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.152'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.153'de verilmiştir. Yine Çizelge 4.67'deki salınan Metformin-Gemfibrozilin miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.154'de, pH=3'teki salınan Metformin-Gemfibrozilin miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.155'de, selülozdan salınan Metformin-Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.156'da, pH=3'teki Metformin-Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.157'de verilmiştir.

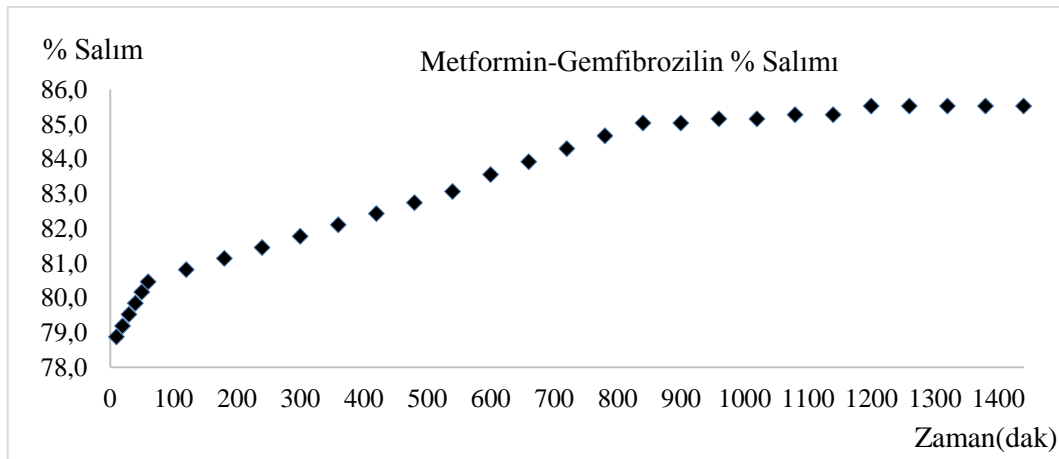
Çizelge 4.67. Metformin-Gemfibrozil salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Metformin- Gemfibrozil (Su)					
1 _{MSU}	10	2,25E-04	0,136	9,39E-04	78,87
2 _{MSU}	20	2,19E-04	0,134	9,39E-04	79,19
3 _{MSU}	30	2,14E-04	0,131	9,39E-04	79,52
4 _{MSU}	40	2,11E-04	0,128	9,39E-04	79,84
5 _{MSU}	50	2,05E-04	0,126	9,39E-04	80,16
6 _{MSU}	60	2,01E-04	0,125	9,39E-04	80,46
7 _{MSU}	120	1,94E-04	0,120	9,39E-04	80,81
8 _{MSU}	180	1,89E-04	0,118	9,39E-04	81,13
9 _{MSU}	240	1,85E-04	0,115	9,39E-04	81,45
10 _{MSU}	300	1,77E-04	0,112	9,39E-04	81,77
11 _{MSU}	360	1,70E-04	0,110	9,39E-04	82,10
12 _{MSU}	420	1,63E-04	0,107	9,39E-04	82,42
13 _{MSU}	480	1,56E-04	0,105	9,39E-04	82,74
14 _{MSU}	540	1,48E-04	0,102	9,39E-04	83,06
15 _{MSU}	600	1,41E-04	0,098	9,39E-04	83,55
16 _{MSU}	660	1,37E-04	0,095	9,39E-04	83,92
17 _{MSU}	720	1,33E-04	0,092	9,39E-04	84,29
18 _{MSU}	780	1,28E-04	0,089	9,39E-04	84,66
19 _{MSU}	840	1,24E-04	0,086	9,39E-04	85,03
20 _{MSU}	900	1,19E-04	0,086	9,39E-04	85,03
21 _{MSU}	960	1,14E-04	0,085	9,39E-04	85,15
22 _{MSU}	1020	1,10E-04	0,085	9,39E-04	85,15
23 _{MSU}	1080	1,06E-04	0,084	9,39E-04	85,27
24 _{MSU}	1140	1,02E-04	0,084	9,39E-04	85,27
25 _{MSU}	1200	1,02E-04	0,082	9,39E-04	85,52
26 _{MSU}	1260	9,78E-05	0,082	9,39E-04	85,52
27 _{MSU}	1320	9,78E-05	0,082	9,39E-04	85,52
28 _{MSU}	1380	9,65E-05	0,082	9,39E-04	85,52
29 _{MSU}	1440	9,65E-05	0,082	9,39E-04	85,52
Metformin-Gemfibrozil (pH=3)					
1 _{MPH}	10	2,91E-05	0,086	9,39E-04	85,03
2 _{MPH}	20	3,44E-05	0,086	9,39E-04	85,03
3 _{MPH}	30	3,83E-05	0,084	9,39E-04	85,27
4 _{MPH}	40	4,36E-05	0,084	9,39E-04	85,27
5 _{MPH}	50	4,63E-05	0,084	9,39E-04	85,27
6 _{MPH}	60	4,76E-05	0,081	9,39E-04	85,65
7 _{MPH}	120	5,02E-05	0,081	9,39E-04	85,65
8 _{MPH}	180	5,15E-05	0,080	9,39E-04	85,76
9 _{MPH}	240	5,15E-05	0,080	9,39E-04	85,76
10 _{MPH}	300	5,29E-05	0,078	9,39E-04	86,00
11 _{MPH}	360	5,68E-05	0,078	9,39E-04	86,00
12 _{MPH}	420	6,34E-05	0,077	9,39E-04	86,13
13 _{MPH}	480	6,61E-05	0,075	9,39E-04	86,37
14 _{MPH}	540	7,00E-05	0,075	9,39E-04	86,37
15 _{MPH}	600	7,40E-05	0,072	9,39E-04	86,74
16 _{MPH}	660	7,93E-05	0,072	9,39E-04	86,74
17 _{MPH}	720	8,33E-05	0,070	9,39E-04	86,98
18 _{MPH}	780	8,85E-05	0,070	9,39E-04	86,98
19 _{MPH}	840	9,25E-05	0,069	9,39E-04	87,11

Çizelge 4.67'nin devamı

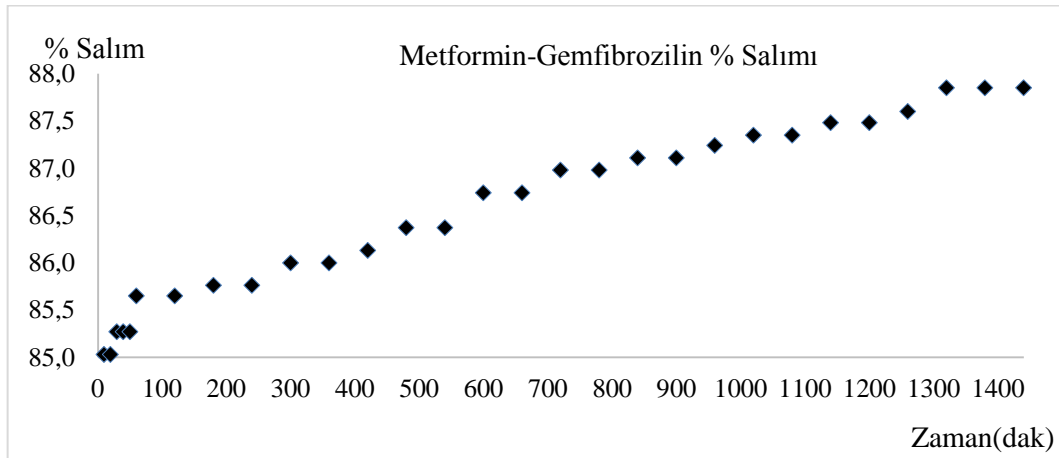
20 _{MPH}	900	9,51E-05	0,069	9,39E-04	87,11
21 _{MPH}	960	9,91E-05	0,068	9,39E-04	87,24
22 _{MPH}	1020	1,02E-04	0,067	9,39E-04	87,35
23 _{MPH}	1080	1,06E-04	0,067	9,39E-04	87,35
24 _{MPH}	1140	1,08E-04	0,066	9,39E-04	87,48
25 _{MPH}	1200	1,12E-04	0,066	9,39E-04	87,48
26 _{MPH}	1260	1,15E-04	0,065	9,39E-04	87,60
27 _{MPH}	1320	1,19E-04	0,063	9,39E-04	87,85
28 _{MPH}	1380	1,22E-04	0,063	9,39E-04	87,85
29 _{MPH}	1440	1,23E-04	0,063	9,39E-04	87,85

$a\% \text{ Salım} = ((C_o - C)/C_o) \times 100$; C_o : İlk derişim, C : Son derişim (Ekingen, 2012)

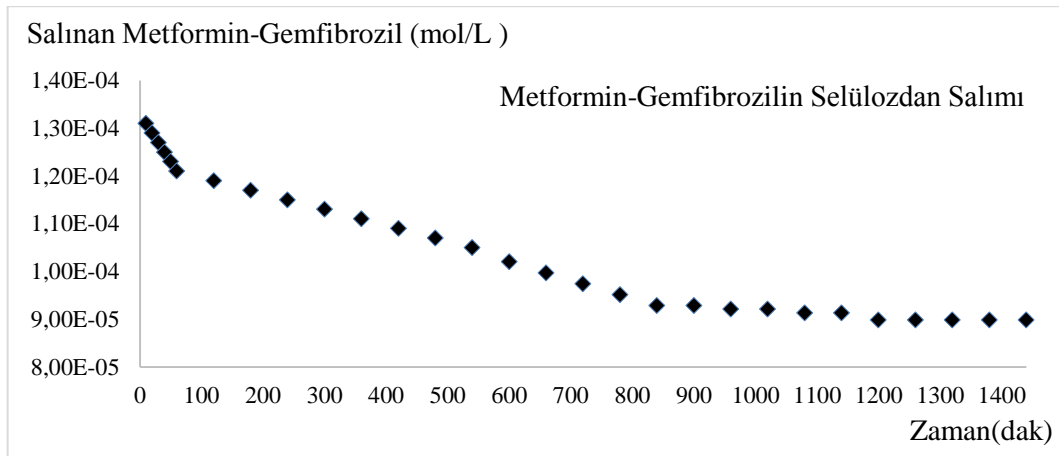
Şekil 4.152. Selülozdan saf suda desorplanan Metformin-Gemfibrozilin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.152'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Metformin-Gemfibrozilin % salımının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

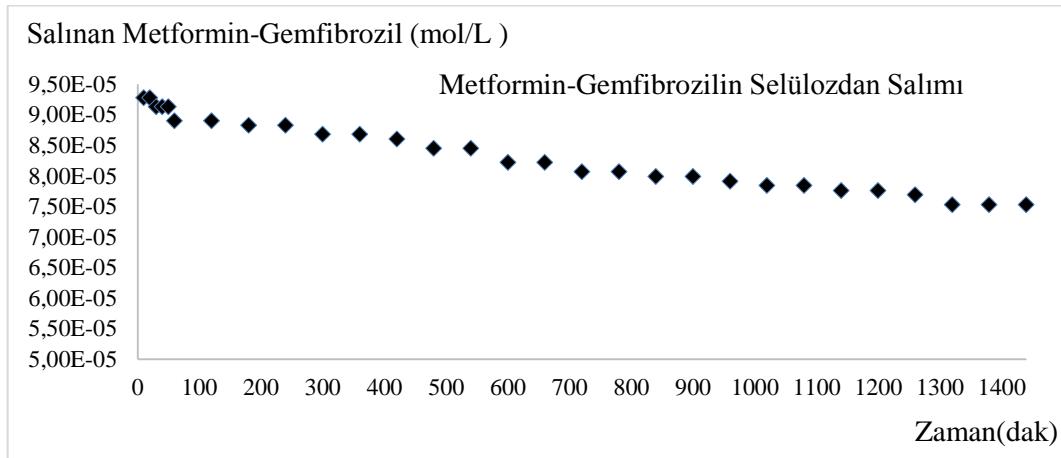
Şekil 4.153. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metformin-Gemfibrozilin % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.153'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metformin-Gemfibrozilin % salımının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

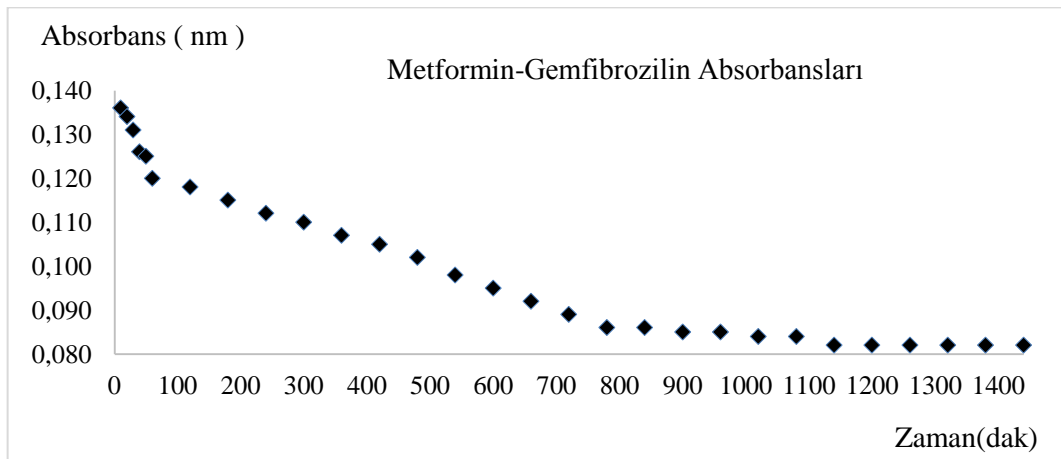
Şekil 4.154. Selülozdan saf suda desorplanan Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.154'e göre selülozdan saf suda desorplanan Metformin-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 1200. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

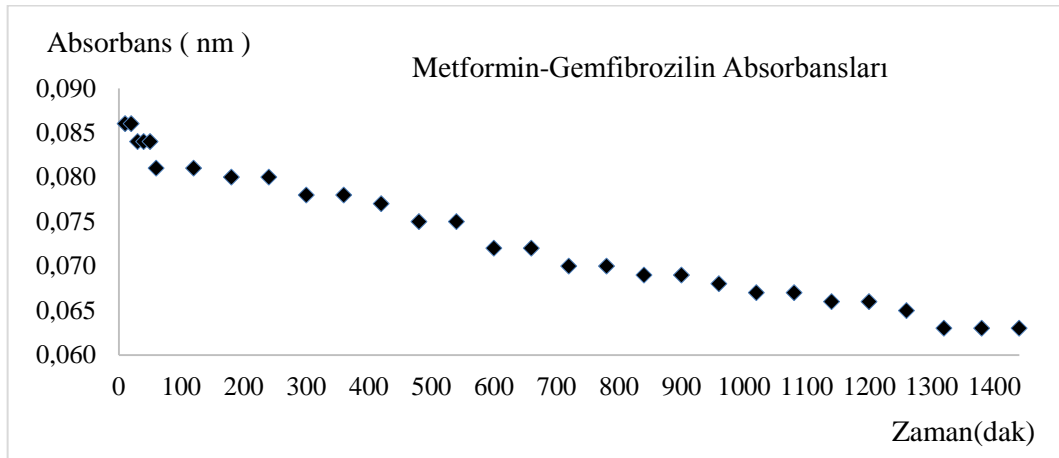
Şekil 4.155. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.155'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metformin-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.156. Selülozdan salınan Metformin-Gemfibrozilin saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.156'ya göre selülozdan salınan Metformin-Gemfibrozilin saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.157. Selülozdan salınan Metformin-Gemfibrozilin pH=3'te absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.157'ye göre selülozdan salınan Metformin-Gemfibrozilin pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.6.11. Metformin - Fenofibrat

4.6.11.1. Metformin - Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Metformin-Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.4 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$5,256 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $1,051 \times 10^{-4}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Metformin - Fenofibrat için bulunan sonuçlar Çizelge 4.68'de verilmiştir.

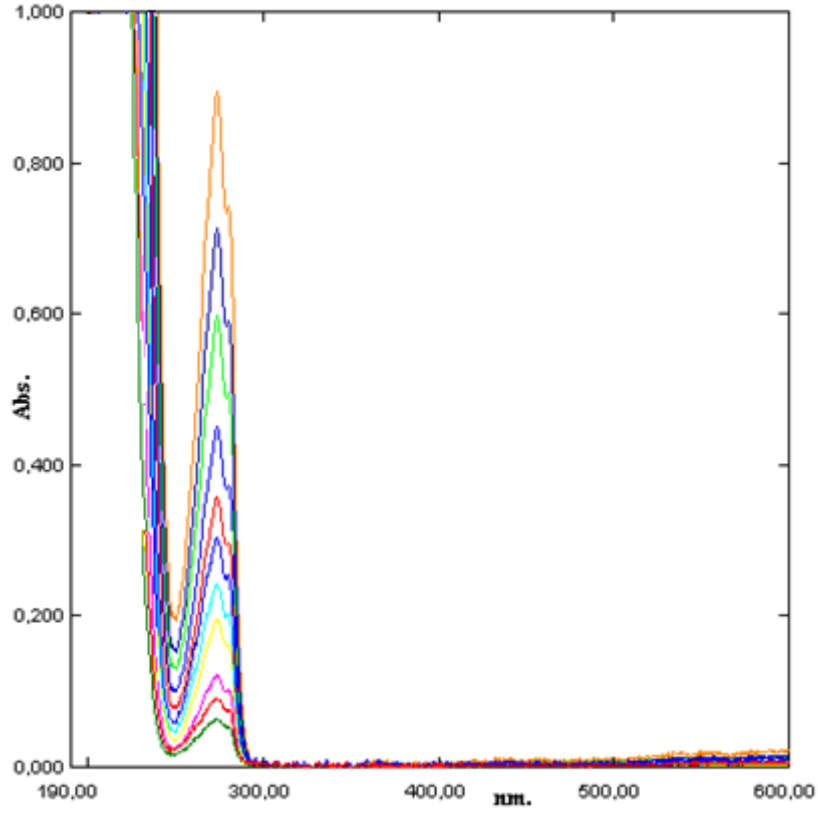
Çizelge 4.68. Metformin-Fenofibrat standart çözeltileri

Metformin-Fenofibrat		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	1,05E-04
C ₂	0,4	2,10E-04
C ₃	0,6	3,15E-04
C ₄	0,8	4,20E-04
C ₅	1,0	5,26E-04
C ₆	1,2	6,31E-04
C ₇	1,4	7,36E-04
C ₈	1,6	8,41E-04
C ₉	1,8	9,46E-04
C ₁₀	2,0	1,05E-03
C ₁₁	2,2	1,16E-03

4.6.11.2. Metformin-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.6.1.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 1.3'e göre bulunan $5,256 \times 10^{-3}$ mol/L stok Metformin-Fenofibrat çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Metformin-Fenofibrat çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.158' de görülmektedir.

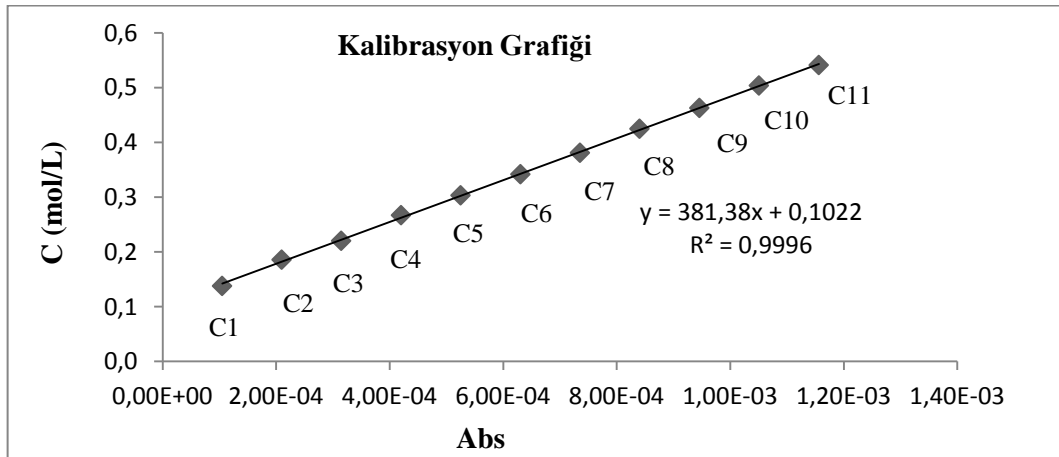

Şekil 4.158. Metformin-Fenofibrat standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=273$ nm)

Şekil 4.158'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=273$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.69'da verilmiştir. Çizelge 4.69'daki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.159'da verilmiştir.

Çizelge 4.69. Metformin-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=273\text{nm}$	
C ₁	1,05E-04	0,139
C ₂	2,10E-04	0,179
C ₃	3,15E-04	0,232
C ₄	4,20E-04	0,275
C ₅	5,26E-04	0,327
C ₆	6,31E-04	0,372
C ₇	7,36E-04	0,404
C ₈	8,41E-04	0,447
C ₉	9,46E-04	0,484
C ₁₀	1,05E-03	0,528
C ₁₁	1,16E-03	0,582

Şekil 4.159. Metformin-Fenofibrat derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=273\text{ nm}$)

4.6.11.3. Metformin-Fenofibrat + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

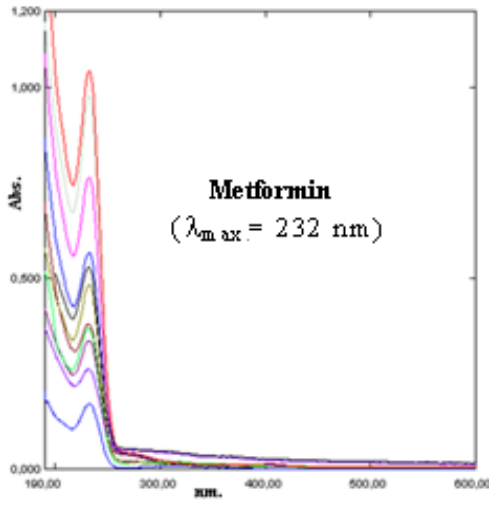
Selüloza Metformin-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.160'da, bu spektrumların 273 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.70'de verilmiştir. Şekil 4.159'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.70'de verilmiştir.

4.6.11.4. Metformin-Fenofibrat + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

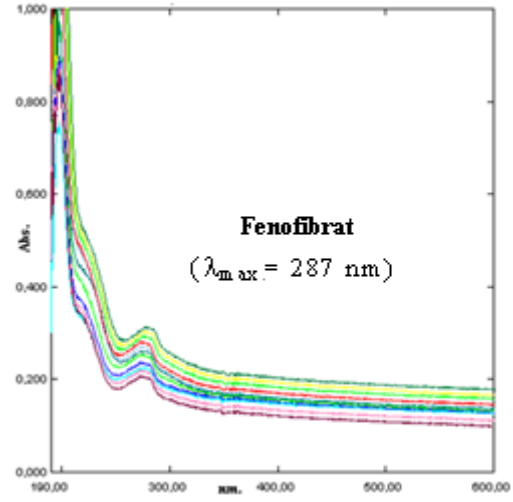
Selüloza Metformin-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.161'de, bu spektrumların 273 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.70'de verilmiştir. Şekil 4.159'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.70'de verilmiştir.

Çizelge 4.70. Metformin-Fenofibrat + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorpsiyon ve derişimleri

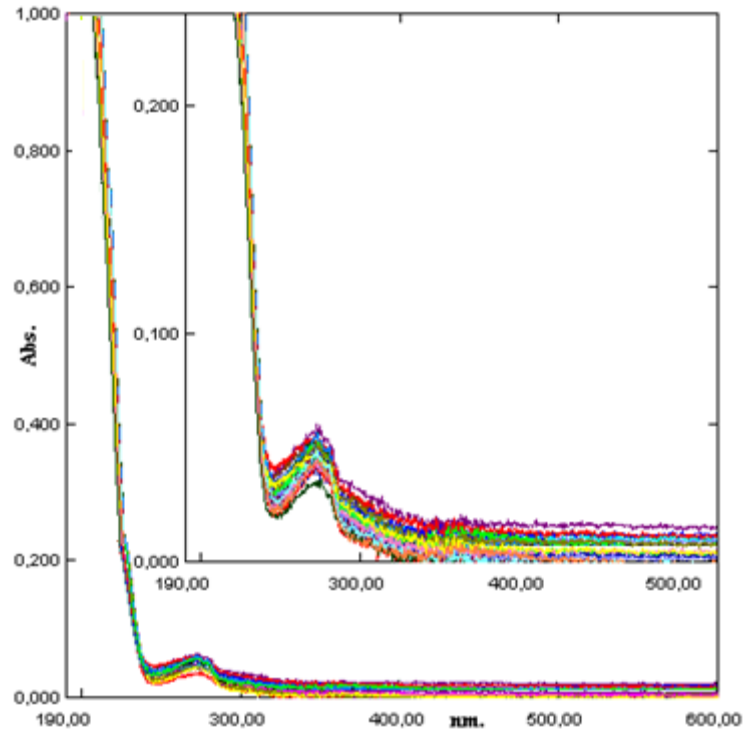
Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorpsiyon ($\lambda_{max.}=273nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorpsiyon ($\lambda_{max.}=273nm$)
1 _{MSU}	10	1,55E-04	0,141	1 _{MPH}	10	1,36E-04	0,135
2 _{MSU}	20	1,52E-04	0,138	2 _{MPH}	20	1,39E-04	0,139
3 _{MSU}	30	1,49E-04	0,133	3 _{MPH}	30	1,41E-04	0,142
4 _{MSU}	40	1,44E-04	0,126	4 _{MPH}	40	1,43E-04	0,145
5 _{MSU}	50	1,38E-04	0,118	5 _{MPH}	50	1,55E-04	0,148
6 _{MSU}	60	1,33E-04	0,111	6 _{MPH}	60	1,60E-04	0,152
7 _{MSU}	120	1,29E-04	0,105	7 _{MPH}	120	1,65E-04	0,156
8 _{MSU}	180	1,24E-04	0,099	8 _{MPH}	180	1,71E-04	0,160
9 _{MSU}	240	1,19E-04	0,092	9 _{MPH}	240	1,77E-04	0,164
10 _{MSU}	300	1,14E-04	0,085	10 _{MPH}	300	1,80E-04	0,169
11 _{MSU}	360	1,11E-04	0,080	11 _{MPH}	360	1,82E-04	0,172
12 _{MSU}	420	1,07E-04	0,074	12 _{MPH}	420	1,85E-04	0,175
13 _{MSU}	480	1,03E-04	0,076	13 _{MPH}	480	1,87E-04	0,178
14 _{MSU}	540	9,96E-05	0,072	14 _{MPH}	540	1,89E-04	0,181
15 _{MSU}	600	9,82E-05	0,069	15 _{MPH}	600	1,89E-04	0,181
16 _{MSU}	660	9,76E-05	0,062	16 _{MPH}	660	1,89E-04	0,181
17 _{MSU}	720	9,63E-05	0,055	17 _{MPH}	720	1,90E-04	0,180
18 _{MSU}	780	9,27E-05	0,051	18 _{MPH}	780	1,90E-04	0,180
19 _{MSU}	840	8,84E-05	0,046	19 _{MPH}	840	1,90E-04	0,180
20 _{MSU}	900	8,48E-05	0,040	20 _{MPH}	900	1,90E-04	0,181
21 _{MSU}	960	8,27E-05	0,038	21 _{MPH}	960	1,90E-04	0,181
22 _{MSU}	1020	8,18E-05	0,034	22 _{MPH}	1020	1,90E-04	0,181
23 _{MSU}	1080	7,60E-05	0,030	23 _{MPH}	1080	1,92E-04	0,181
24 _{MSU}	1140	7,24E-05	0,028	24 _{MPH}	1140	1,92E-04	0,180
25 _{MSU}	1200	7,17E-05	0,026	25 _{MPH}	1200	1,92E-04	0,180
26 _{MSU}	1260	7,10E-05	0,025	26 _{MPH}	1260	1,92E-04	0,180
27 _{MSU}	1320	7,09E-05	0,024	27 _{MPH}	1320	1,92E-04	0,180
28 _{MSU}	1380	7,09E-05	0,024	28 _{MPH}	1380	1,92E-04	0,180
29 _{MSU}	1440	7,08E-05	0,023	29 _{MPH}	1440	1,92E-04	0,180

(a)

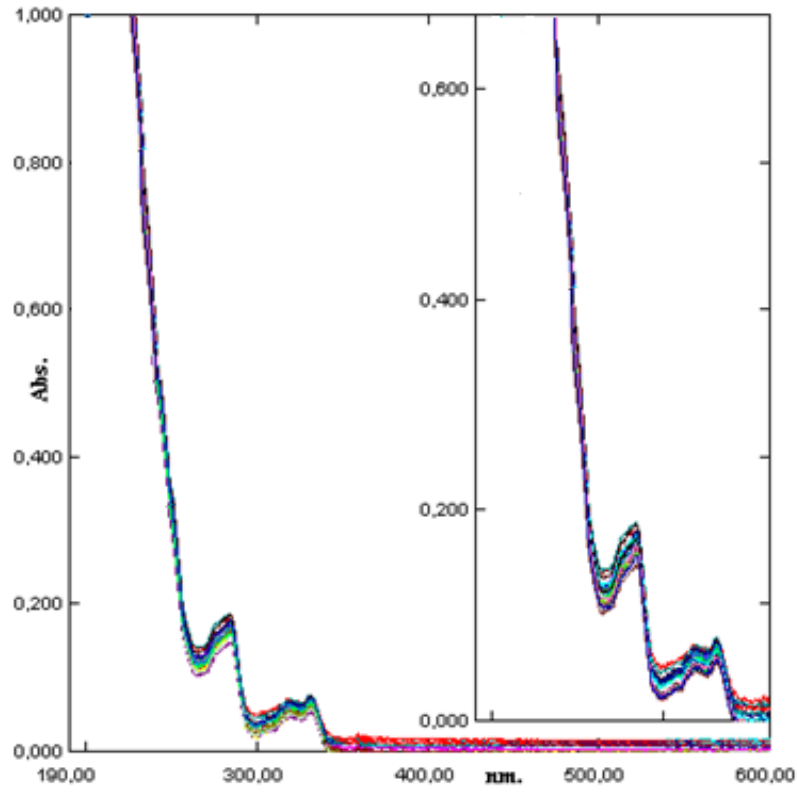

(b)

(c)

Şekil 4.160. (a) Metforminün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 273 \text{ nm}$)
 (b) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 287 \text{ nm}$)
 (c) Metformin- Fenofibrat + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 273 \text{ nm}$)

Şekil 4.161. Metformin-Fenofibrat + selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}= 273 \text{ nm}$)

Çizelge 4.70'deki veriler kullanılarak Metformin-Fenofibratın saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.71'de verilmiştir. Çizelge 4.71'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.162'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.163'da verilmiştir. Yine Çizelge 4.71'deki salınan Metformin-Fenofibratın miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.164'de, pH=3'teki salınan Metformin-Fenofibrat miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.165'de, selülozdan salınan Metformin-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.166'de, pH=3'teki Metformin-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.167'de verilmiştir.

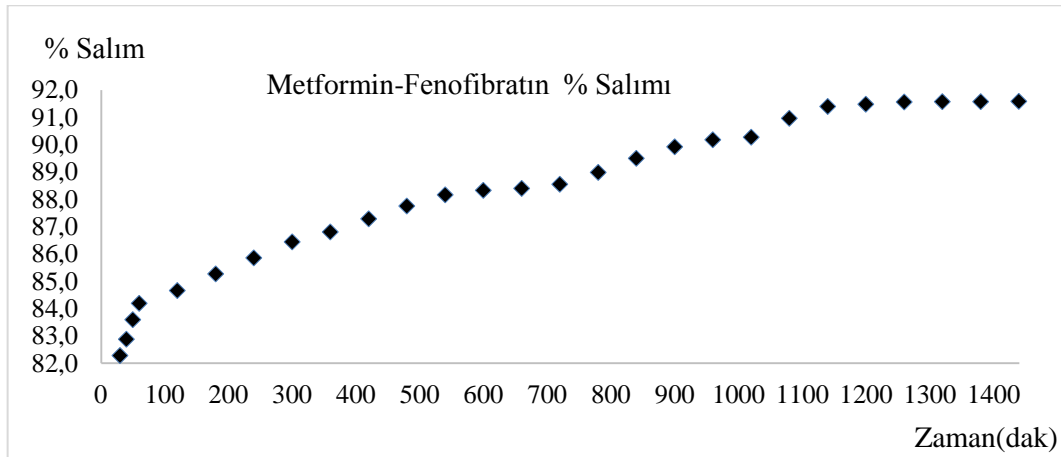
Çizelge 4.71. Metformin-Fenofibrat salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbanı	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Metformin-Fenofibrat (Su)					
1 _{MSU}	10	1,55E-04	0,141	8,41E-04	81,57
2 _{MSU}	20	1,52E-04	0,138	8,41E-04	81,93
3 _{MSU}	30	1,49E-04	0,133	8,41E-04	82,28
4 _{MSU}	40	1,44E-04	0,126	8,41E-04	82,88
5 _{MSU}	50	1,38E-04	0,118	8,41E-04	83,59
6 _{MSU}	60	1,33E-04	0,111	8,41E-04	84,19
7 _{MSU}	120	1,29E-04	0,105	8,41E-04	84,66
8 _{MSU}	180	1,24E-04	0,099	8,41E-04	85,26
9 _{MSU}	240	1,19E-04	0,092	8,41E-04	85,85
10 _{MSU}	300	1,14E-04	0,085	8,41E-04	86,44
11 _{MSU}	360	1,11E-04	0,080	8,41E-04	86,80
12 _{MSU}	420	1,07E-04	0,074	8,41E-04	87,28
13 _{MSU}	480	1,03E-04	0,076	8,41E-04	87,75
14 _{MSU}	540	9,96E-05	0,072	8,41E-04	88,16
15 _{MSU}	600	9,82E-05	0,069	8,41E-04	88,32
16 _{MSU}	660	9,76E-05	0,062	8,41E-04	88,39
17 _{MSU}	720	9,63E-05	0,055	8,41E-04	88,55
18 _{MSU}	780	9,27E-05	0,051	8,41E-04	88,98
19 _{MSU}	840	8,84E-05	0,046	8,41E-04	89,49
20 _{MSU}	900	8,48E-05	0,040	8,41E-04	89,92
21 _{MSU}	960	8,27E-05	0,038	8,41E-04	90,17
22 _{MSU}	1020	8,18E-05	0,034	8,41E-04	90,27
23 _{MSU}	1080	7,60E-05	0,030	8,41E-04	90,96
24 _{MSU}	1140	7,24E-05	0,028	8,41E-04	91,39
25 _{MSU}	1200	7,17E-05	0,026	8,41E-04	91,47
26 _{MSU}	1260	7,10E-05	0,025	8,41E-04	91,56
27 _{MSU}	1320	7,09E-05	0,024	8,41E-04	91,57
28 _{MSU}	1380	7,09E-05	0,024	8,41E-04	91,57
29 _{MSU}	1440	7,08E-05	0,023	8,41E-04	91,58
Metformin- Fenofibrat (pH=3)					
1 _{MPH}	10	1,36E-04	0,135	8,41E-04	83,83
2 _{MPH}	20	1,39E-04	0,139	8,41E-04	83,47
3 _{MPH}	30	1,41E-04	0,142	8,41E-04	83,23
4 _{MPH}	40	1,43E-04	0,145	8,41E-04	83,00
5 _{MPH}	50	1,55E-04	0,148	8,41E-04	82,16
6 _{MPH}	60	1,60E-04	0,152	8,41E-04	81,45
7 _{MPH}	120	1,65E-04	0,156	8,41E-04	80,38
8 _{MPH}	180	1,71E-04	0,160	8,41E-04	79,67
9 _{MPH}	240	1,77E-04	0,164	8,41E-04	78,95
10 _{MPH}	300	1,80E-04	0,169	8,41E-04	78,60
11 _{MPH}	360	1,82E-04	0,172	8,41E-04	78,36
12 _{MPH}	420	1,85E-04	0,175	8,41E-04	78,00
13 _{MPH}	480	1,87E-04	0,178	8,41E-04	77,76
14 _{MPH}	540	1,89E-04	0,181	8,41E-04	77,53
15 _{MPH}	600	1,89E-04	0,181	8,41E-04	77,53
16 _{MPH}	660	1,89E-04	0,181	8,41E-04	77,53
17 _{MPH}	720	1,90E-04	0,180	8,41E-04	77,41
18 _{MPH}	780	1,90E-04	0,180	8,41E-04	77,41
19 _{MPH}	840	1,90E-04	0,180	8,41E-04	77,41

Çizelge 4.71'in devamı

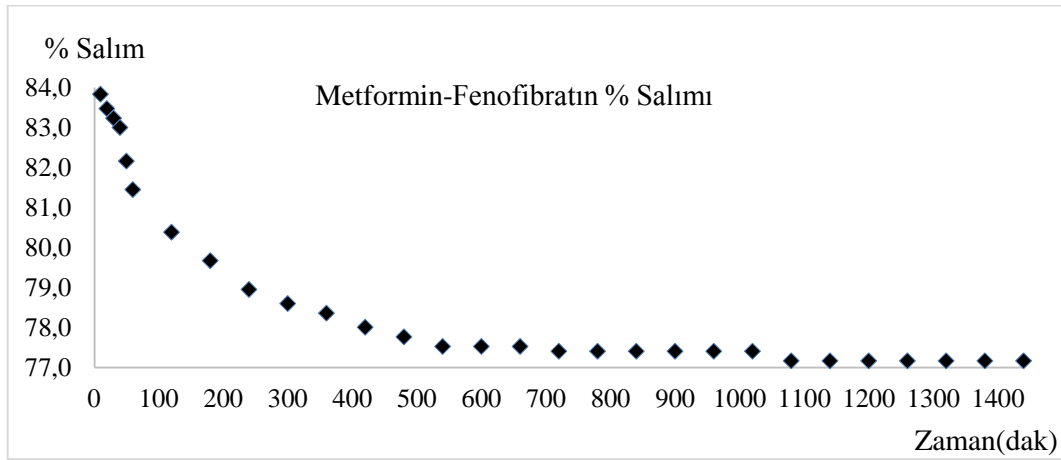
20 _{MPH}	900	1,90E-04	0,181	8,41E-04	77,41
21 _{MPH}	960	1,90E-04	0,181	8,41E-04	77,41
22 _{MPH}	1020	1,90E-04	0,181	8,41E-04	77,41
23 _{MPH}	1080	1,92E-04	0,181	8,41E-04	77,17
24 _{MPH}	1140	1,92E-04	0,180	8,41E-04	77,17
25 _{MPH}	1200	1,92E-04	0,180	8,41E-04	77,17
26 _{MPH}	1260	1,92E-04	0,180	8,41E-04	77,17
27 _{MPH}	1320	1,92E-04	0,180	8,41E-04	77,17
28 _{MPH}	1380	1,92E-04	0,180	8,41E-04	77,17
29 _{MPH}	1440	1,92E-04	0,180	8,41E-04	77,17

a% Salım= $((C_0-C)/C_0) \times 100$; C₀: İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

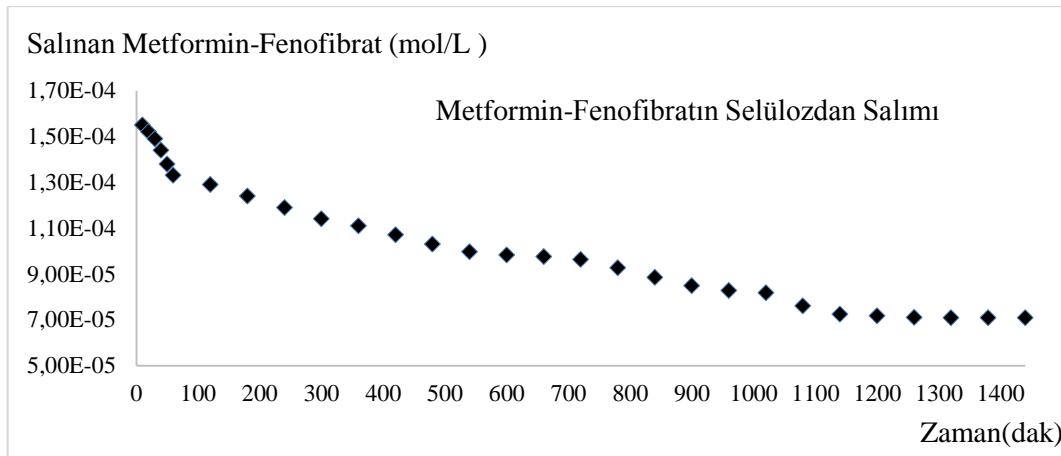
Şekil 4.162. Selülozdan saf suda desorplanan Metformin-Fenofibratın % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.162'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Metformin-Fenofibratın % salımının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

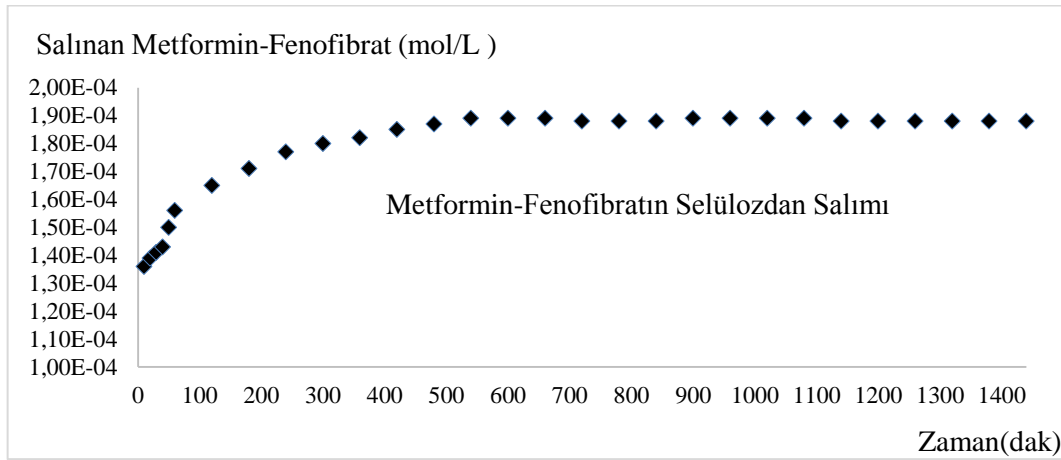
Şekil 4.163. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metformin-Fenofibratın % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.163'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metformin-Fenofibratın % salımının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

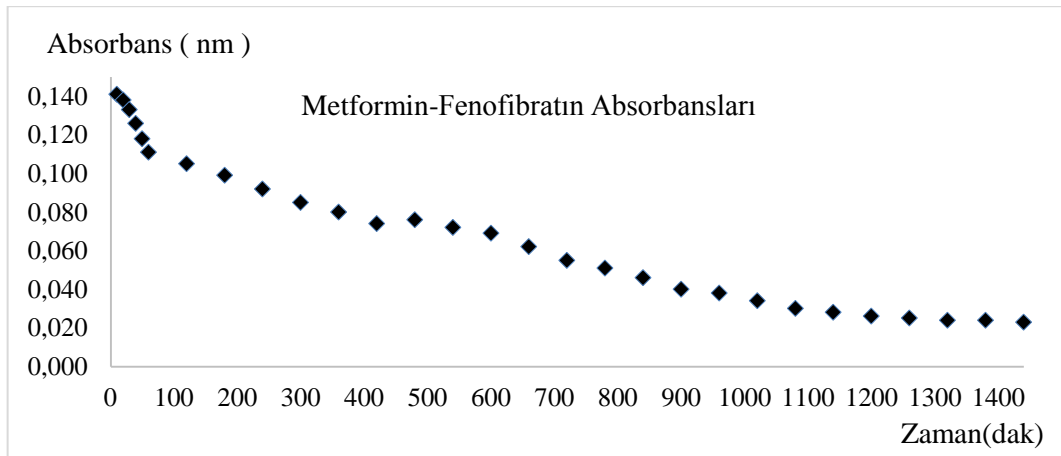
Şekil 4.164. Selülozdan saf suda desorplanan Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.164'e göre selülozdan saf suda desorplanan Metformin-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1200. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

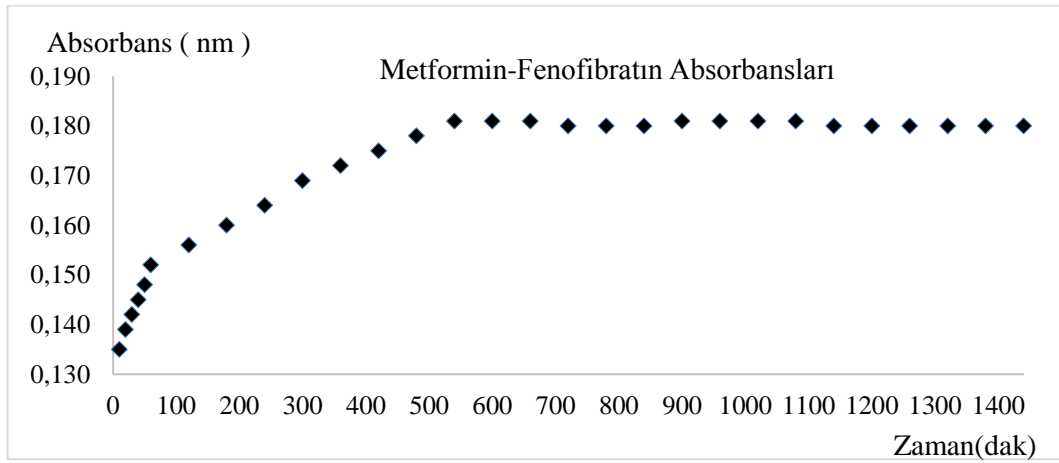
Şekil 4.165. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.165'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metformin-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.166. Selülozdan salınan desorplanan Metformin-Fenofibratın saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.166'ya göre selülozdan salınan Metformin-Fenofibratın saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.167. Selülozdan salınan desorplanan Metformin-Fenofibratın pH=3'te absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.167'ye göre selülozdan salınan Metformin-Fenofibratın pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 600.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.7. İlaç Moleküllerinin Üçlü Etkileşimleri

4.7.1. Atenolol–Metformin-Gemfibrozil

4.7.1.1.Atenolol-Metformin-Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Balon jopenin içine Bölüm 4.5.1.1'de anlatıldığı gibi hazırlanan Atenolol stok çözeltisinden 50 mL, Metformin stok çözeltisinden 50 mL ve Gemfibrozil stok çözeltisinden 50 mL alınarak karıştırılmıştır. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil 150 mL

stok çözeltisini hazırlamak için molarite hesaplama formülü olan Eşitlik 4.5 kullanılmıştır. Hesaplama aşağıdaki şekilde yapılmıştır:

$$M_T \times V_T = M_1 \times V_1 + M_2 \times V_2 + M_3 \times V_3 \quad (4.5)$$

(4.5) no' lu eşitlikte;

M_1 =Atenololün derişimi (mol/L) V_1 = Atenololün hacmi (L)

M_2 = Metforminin derişimi (mol/L) V_2 = Metforminin hacmi (L)

M_3 = Gemfibrozilin derişimi (mol/L) V_3 = Gemfibrozilin hacmi (L)

M_T =Toplam derişimi (mol/L) V_T = Hazırlanmak istenilen toplam hacim (L)

miktarını ifade etmektedir.

$$M_T = \frac{3,754 \times 10^{-3} \times 50 \text{ mL} + 7,742 \times 10^{-3} \times 50 \text{ mL} + 3,994 \times 10^{-3} \times 50 \text{ mL}}{150 \text{ mL}}$$

$$M_T = 5,163 \times 10^{-3} \text{ mol/L}$$

Atenolol-Metformin-Gemfibrozil stok çözeltisinden seyreltme yöntemiyle 10 adet standart Atenolol-Metformin-Gemfibrozil çözeltileri Eşitlik 4.2 kullanılarak aşağıdaki şekilde hazırlanmıştır.

$5,163 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltilerden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $1,032 \times 10^{-4}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Atenolol-Metformin-Gemfibrozil için bulunan sonuçlar Çizelge 4.72'de verilmiştir.

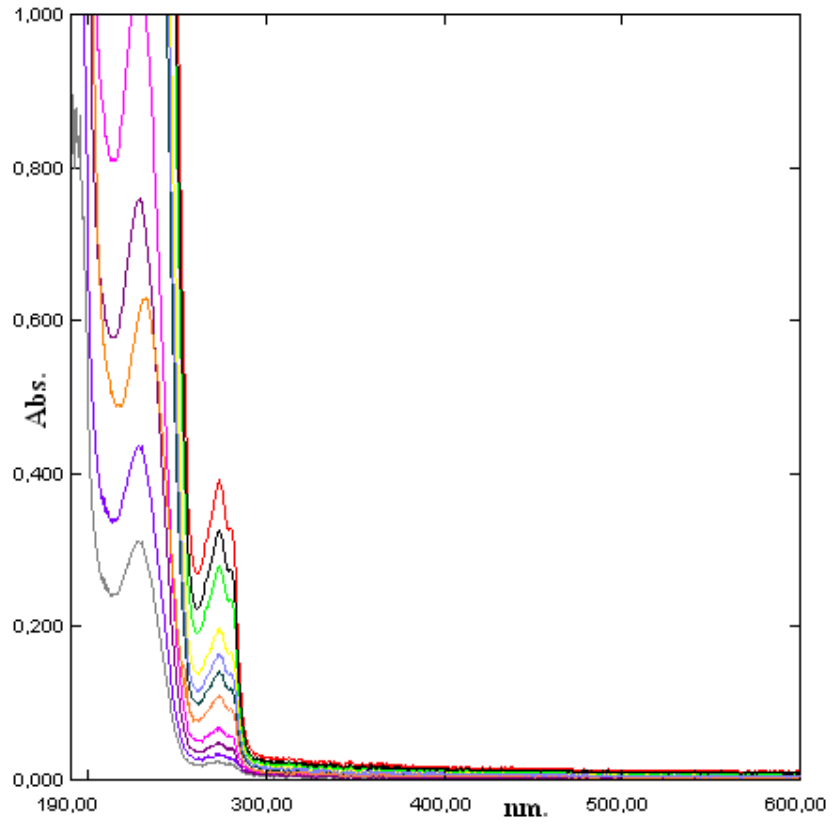
Çizelge 4.72. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil standart çözeltileri

Atenolol-Metformin-Gemfibrozil		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	1,03E-04
C ₂	0,4	2,07E-04
C ₃	0,6	3,10E-04
C ₄	0,8	4,13E-04
C ₅	1,0	5,16E-04
C ₆	1,2	6,20E-04
C ₇	1,4	7,23E-04
C ₈	1,6	8,26E-04
C ₉	1,8	9,29E-04
C ₁₀	2,0	1,03E-03
C ₁₁	2,2	1,14E-03

4.7.1.2. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.7.1.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 1.5'e göre bulunan $5,163 \times 10^{-3}$ mol/L stok Atenolol-Metformin-Gemfibrozil çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Atenolol-Metformin-Gemfibrozil çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.168' de görülmektedir.

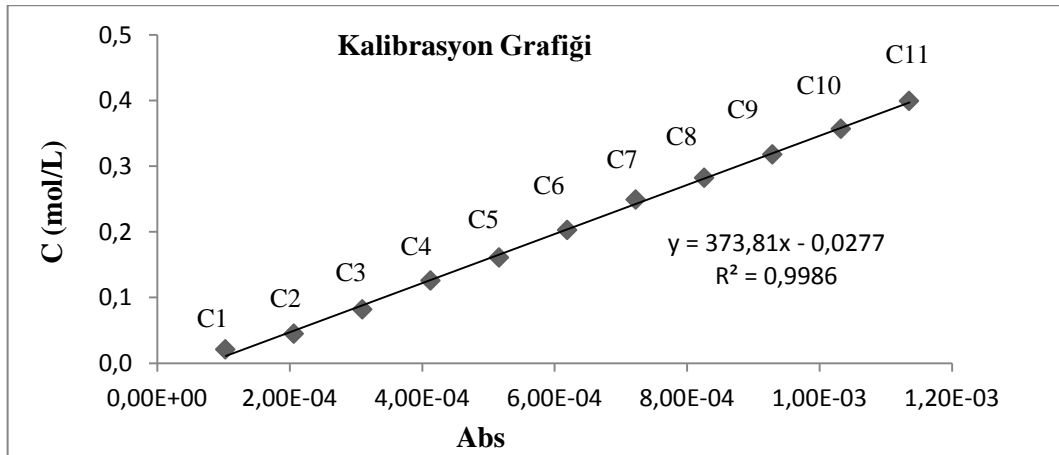

Şekil 4.168. Atenolol-Metformin-Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=273,5$ nm)

Şekil 4.168'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=273,5$ nm absorbanlar okunarak Çizelge 4.73'de verilmiştir. Çizelge 4.73'deki derişim ve absorbanların grafiği çizilerek Şekil 4.169'da verilmiştir.

Çizelge 4.73. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbsanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max}=273,5\text{nm}$	
C ₁	1,03E-04	0,139
C ₂	2,07E-04	0,179
C ₃	3,10E-04	0,232
C ₄	4,13E-04	0,275
C ₅	5,16E-04	0,327
C ₆	6,20E-04	0,372
C ₇	7,23E-04	0,404
C ₈	8,26E-04	0,447
C ₉	9,29E-04	0,484
C ₁₀	1,03E-03	0,528
C ₁₁	1,14E-03	0,582

Şekil 4.169. Atenolol-Metformin-Gemfibrozilin derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max}=273,5\text{ nm}$)

4.7.1.3. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

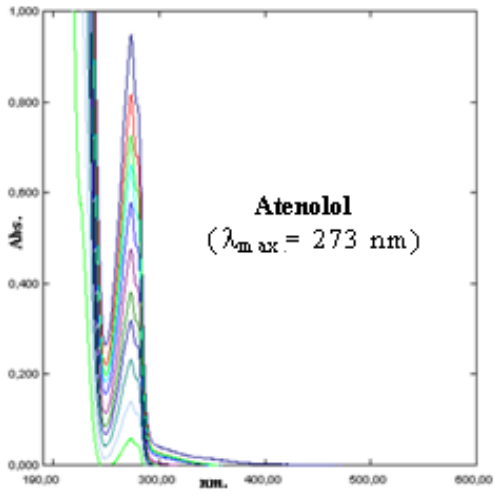
Selüloza Atenolol-Metformin-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.170'de, bu spektrumların 273,5 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.74'de verilmiştir. Şekil 4.169'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.74'de verilmiştir.

4.7.1.4. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

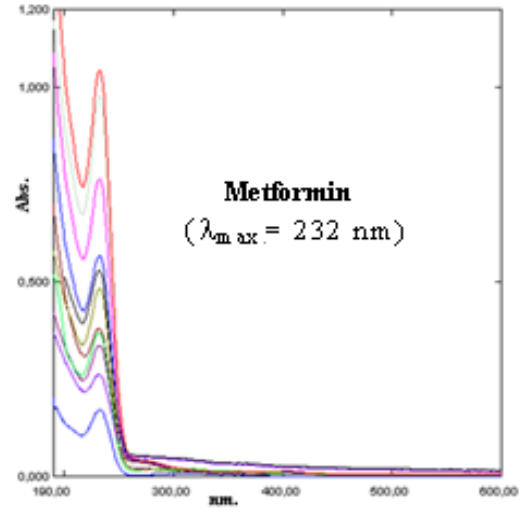
Selüloza Atenolol-Metformin-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.171'de, bu spektrumların 273,5 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.74'de verilmiştir. Şekil 4.169'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.74'de verilmiştir.

Çizelge 4.74. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbands ve derişimleri

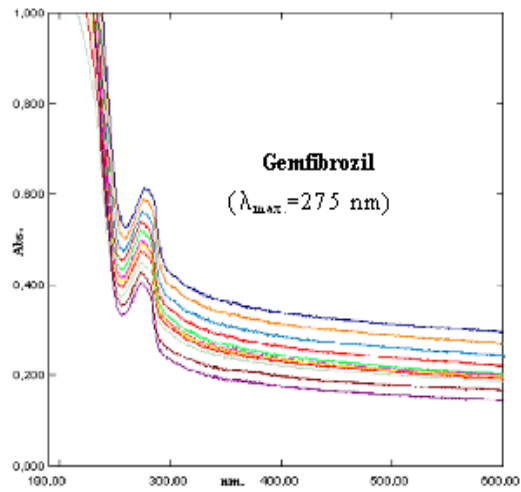
Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=273,5nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=273,5nm$)
1 _{MSU}	10	2,41E-05	0,063	1 _{MPH}	10	1,09E-04	0,380
2 _{MSU}	20	2,38E-05	0,062	2 _{MPH}	20	1,09E-04	0,382
3 _{MSU}	30	2,35E-05	0,061	3 _{MPH}	30	1,10E-04	0,384
4 _{MSU}	40	2,33E-05	0,060	4 _{MPH}	40	1,10E-04	0,385
5 _{MSU}	50	2,27E-05	0,058	5 _{MPH}	50	1,10E-04	0,386
6 _{MSU}	60	2,22E-05	0,056	6 _{MPH}	60	1,11E-04	0,387
7 _{MSU}	120	2,19E-05	0,055	7 _{MPH}	120	1,11E-04	0,387
8 _{MSU}	180	2,14E-05	0,053	8 _{MPH}	180	1,11E-04	0,387
9 _{MSU}	240	2,09E-05	0,051	9 _{MPH}	240	1,11E-04	0,388
10 _{MSU}	300	2,06E-05	0,050	10 _{MPH}	300	1,11E-04	0,388
11 _{MSU}	360	1,98E-05	0,047	11 _{MPH}	360	1,12E-04	0,390
12 _{MSU}	420	1,95E-05	0,046	12 _{MPH}	420	1,13E-04	0,393
13 _{MSU}	480	1,90E-05	0,044	13 _{MPH}	480	1,13E-04	0,395
14 _{MSU}	540	1,79E-05	0,040	14 _{MPH}	540	1,14E-04	0,396
15 _{MSU}	600	1,74E-05	0,038	15 _{MPH}	600	1,14E-04	0,398
16 _{MSU}	660	1,66E-05	0,035	16 _{MPH}	660	1,14E-04	0,398
17 _{MSU}	720	1,58E-05	0,032	17 _{MPH}	720	1,14E-04	0,400
18 _{MSU}	780	1,50E-05	0,029	18 _{MPH}	780	1,15E-04	0,401
19 _{MSU}	840	1,42E-05	0,026	19 _{MPH}	840	1,15E-04	0,402
20 _{MSU}	900	1,31E-05	0,022	20 _{MPH}	900	1,15E-04	0,404
21 _{MSU}	960	1,26E-05	0,020	21 _{MPH}	960	1,16E-04	0,404
22 _{MSU}	1020	1,20E-05	0,018	22 _{MPH}	1020	1,16E-04	0,405
23 _{MSU}	1080	1,12E-05	0,015	23 _{MPH}	1080	1,16E-04	0,406
24 _{MSU}	1140	1,04E-05	0,012	24 _{MPH}	1140	1,16E-04	0,408
25 _{MSU}	1200	1,02E-05	0,011	25 _{MPH}	1200	1,17E-04	0,408
26 _{MSU}	1260	9,90E-06	0,010	26 _{MPH}	1260	1,17E-04	0,410
27 _{MSU}	1320	9,63E-06	0,009	27 _{MPH}	1320	1,17E-05	0,412
28 _{MSU}	1380	9,36E-06	0,008	28 _{MPH}	1380	1,17E-04	0,412
29 _{MSU}	1440	9,36E-06	0,008	29 _{MPH}	1440	1,17E-04	0,412

(a)

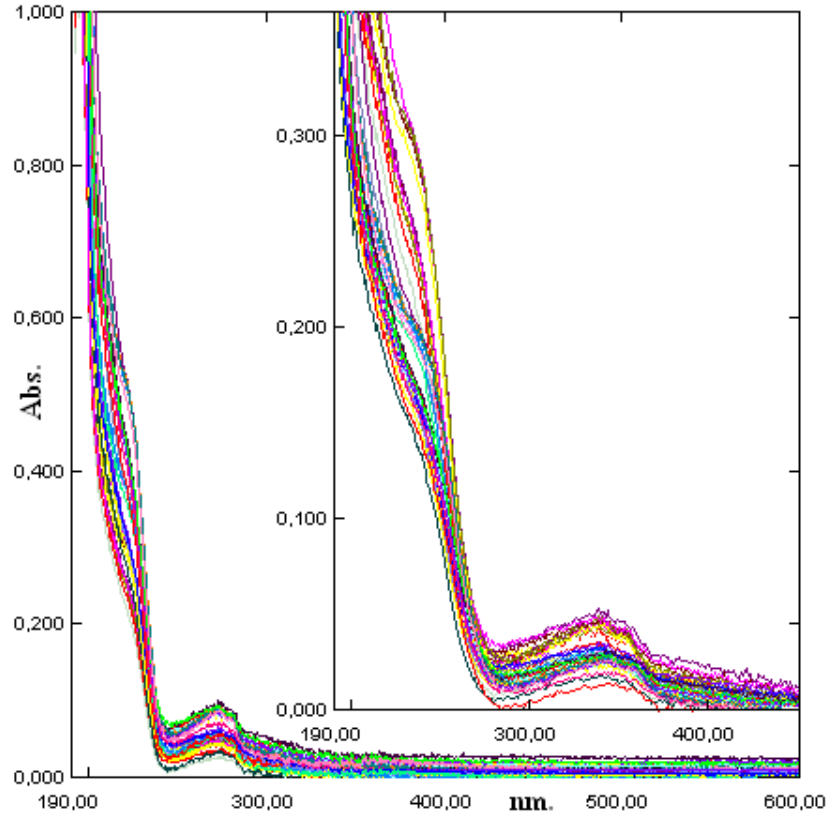

(b)

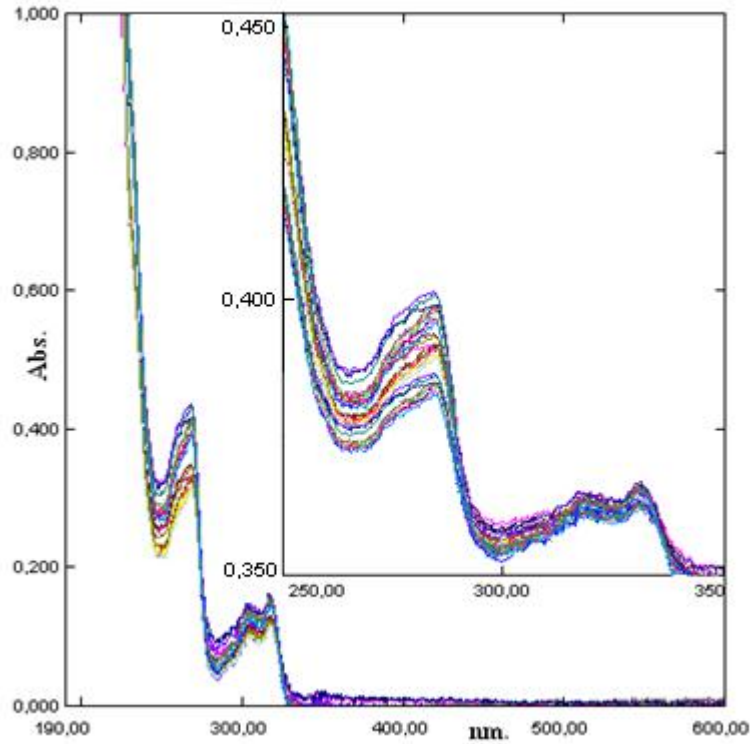
(c)

Şekil 4.170. (a) Atenololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 273$ nm)
 (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 232$ nm)
 (c) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 275$ nm)

(d)

Şekil 4.170 (devam). (d) Atenolol-Metformin-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.}=273,5$ nm)

Şekil 4.171. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil + selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=273,5$ nm)

Çizelge 4.74'deki veriler kullanılarak Atenolol-Metformin-Gemfibrozilin saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.75'de verilmiştir. Çizelge 4.75'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.172'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.173'de verilmiştir. Yine Çizelge 4.75'deki salınan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.174'de, pH=3'teki salınan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.175'de, selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.176'da, pH=3'teki Atenolol-Metformin-Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.177'de verilmiştir.

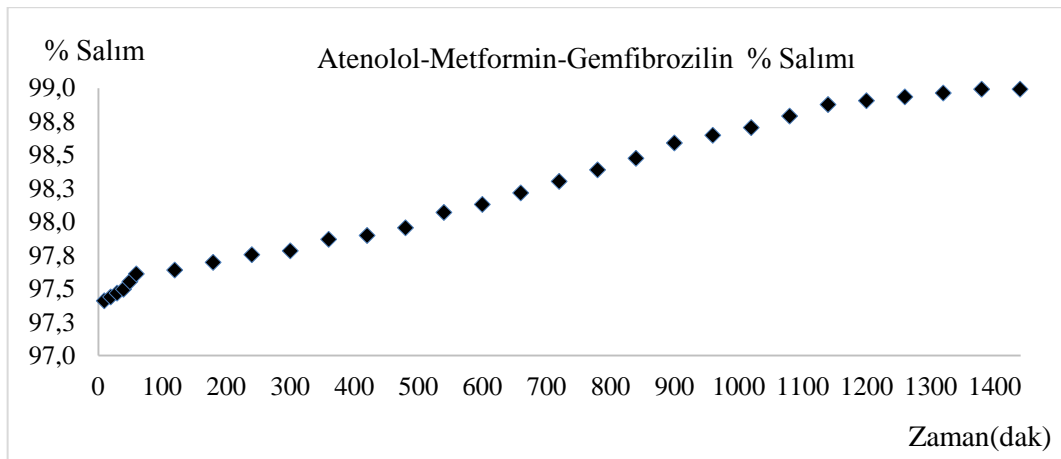
Çizelge 4.75. Atenolol-Metformin-Gemfibrozil salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Atenolol-Metformin-Gemfibrozil (Su)					
1 _{MSU}	10	2,41E-05	0,063	9,29E-04	97,41
2 _{MSU}	20	2,38E-05	0,062	9,29E-04	97,44
3 _{MSU}	30	2,35E-05	0,061	9,29E-04	97,47
4 _{MSU}	40	2,33E-05	0,060	9,29E-04	97,49
5 _{MSU}	50	2,27E-05	0,058	9,29E-04	97,55
6 _{MSU}	60	2,22E-05	0,056	9,29E-04	97,61
7 _{MSU}	120	2,19E-05	0,055	9,29E-04	97,64
8 _{MSU}	180	2,14E-05	0,053	9,29E-04	97,70
9 _{MSU}	240	2,09E-05	0,051	9,29E-04	97,75
10 _{MSU}	300	2,06E-05	0,050	9,29E-04	97,78
11 _{MSU}	360	1,98E-05	0,047	9,29E-04	97,87
12 _{MSU}	420	1,95E-05	0,046	9,29E-04	97,90
13 _{MSU}	480	1,90E-05	0,044	9,29E-04	97,96
14 _{MSU}	540	1,79E-05	0,040	9,29E-04	98,07
15 _{MSU}	600	1,74E-05	0,038	9,29E-04	98,13
16 _{MSU}	660	1,66E-05	0,035	9,29E-04	98,21
17 _{MSU}	720	1,58E-05	0,032	9,29E-04	98,30
18 _{MSU}	780	1,50E-05	0,029	9,29E-04	98,39
19 _{MSU}	840	1,42E-05	0,026	9,29E-04	98,47
20 _{MSU}	900	1,31E-05	0,022	9,29E-04	98,59
21 _{MSU}	960	1,26E-05	0,020	9,29E-04	98,65
22 _{MSU}	1020	1,20E-05	0,018	9,29E-04	98,70
23 _{MSU}	1080	1,12E-05	0,015	9,29E-04	98,79
24 _{MSU}	1140	1,04E-05	0,012	9,29E-04	98,88
25 _{MSU}	1200	1,02E-05	0,011	9,29E-04	98,91
26 _{MSU}	1260	9,90E-06	0,010	9,29E-04	98,93
27 _{MSU}	1320	9,63E-06	0,009	9,29E-04	98,96
28 _{MSU}	1380	9,36E-06	0,008	9,29E-04	98,99
29 _{MSU}	1440	9,36E-06	0,008	9,29E-04	98,99
Atenolol-Metformin-Gemfibrozil (pH=3)					
1 _{MPH}	10	1,09E-04	0,380	9,29E-04	88,28
2 _{MPH}	20	1,09E-04	0,382	9,29E-04	88,22
3 _{MPH}	30	1,10E-04	0,384	9,29E-04	88,16
4 _{MPH}	40	1,10E-04	0,385	9,29E-04	88,14
5 _{MPH}	50	1,10E-04	0,386	9,29E-04	88,11
6 _{MPH}	60	1,11E-04	0,387	9,29E-04	88,08
7 _{MPH}	120	1,11E-04	0,387	9,29E-04	88,08
8 _{MPH}	180	1,11E-04	0,387	9,29E-04	88,08
9 _{MPH}	240	1,11E-04	0,388	9,29E-04	88,05
10 _{MPH}	300	1,11E-04	0,388	9,29E-04	88,05
11 _{MPH}	360	1,12E-04	0,390	9,29E-04	87,99
12 _{MPH}	420	1,13E-04	0,395	9,29E-04	87,85
13 _{MPH}	480	1,13E-04	0,396	9,29E-04	87,82
14 _{MPH}	540	1,14E-04	0,398	9,29E-04	87,76
15 _{MPH}	600	1,14E-04	0,398	9,29E-04	87,76
16 _{MPH}	660	1,14E-04	0,400	9,29E-04	87,70
17 _{MPH}	720	1,14E-04	0,401	9,29E-04	87,67
18 _{MPH}	780	1,15E-04	0,402	9,29E-04	87,65
19 _{MPH}	840	1,15E-04	0,404	9,29E-04	87,59

Çizelge 4.67'nin devamı

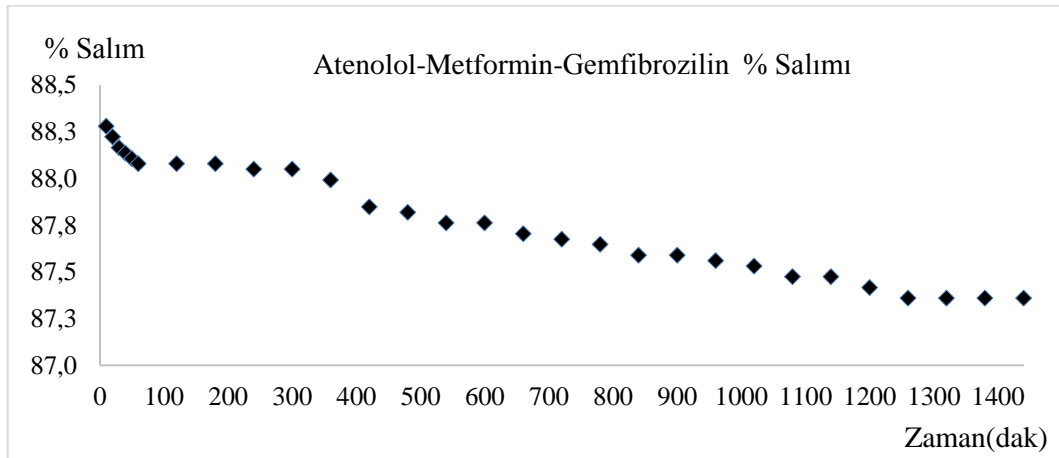
20 _{MPH}	900	1,15E-04	0,404	9,29E-04	87,59
21 _{MPH}	960	1,16E-04	0,405	9,29E-04	87,56
22 _{MPH}	1020	1,16E-04	0,406	9,29E-04	87,53
23 _{MPH}	1080	1,16E-04	0,408	9,29E-04	87,47
24 _{MPH}	1140	1,16E-04	0,408	9,29E-04	87,47
25 _{MPH}	1200	1,17E-04	0,410	9,29E-04	87,42
26 _{MPH}	1260	1,17E-04	0,412	9,29E-04	87,36
27 _{MPH}	1320	1,17E-05	0,412	9,29E-04	87,36
28 _{MPH}	1380	1,17E-04	0,412	9,29E-04	87,36
29 _{MPH}	1440	1,17E-04	0,412	9,29E-04	87,36

a% Salım= $((C_0-C)/C_0) \times 100$; C_0 : İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

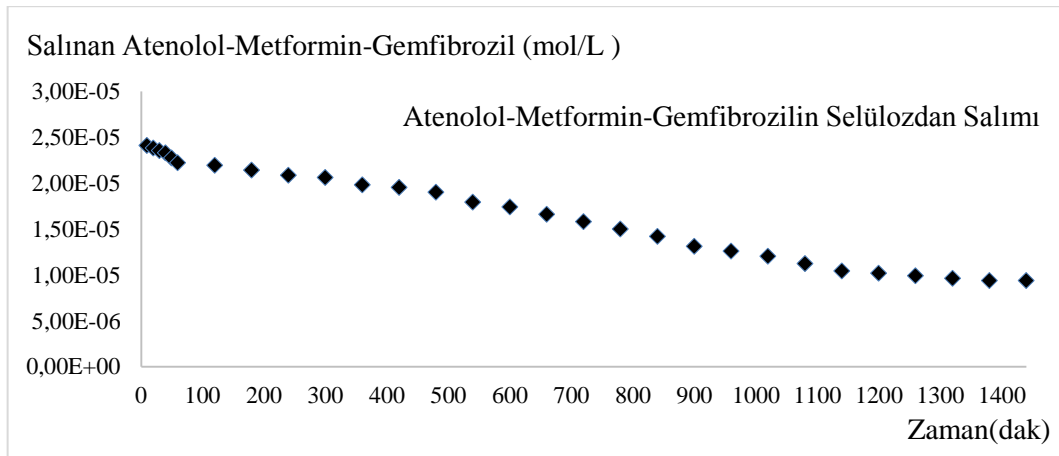
Şekil 4.172. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.172'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil % salımının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

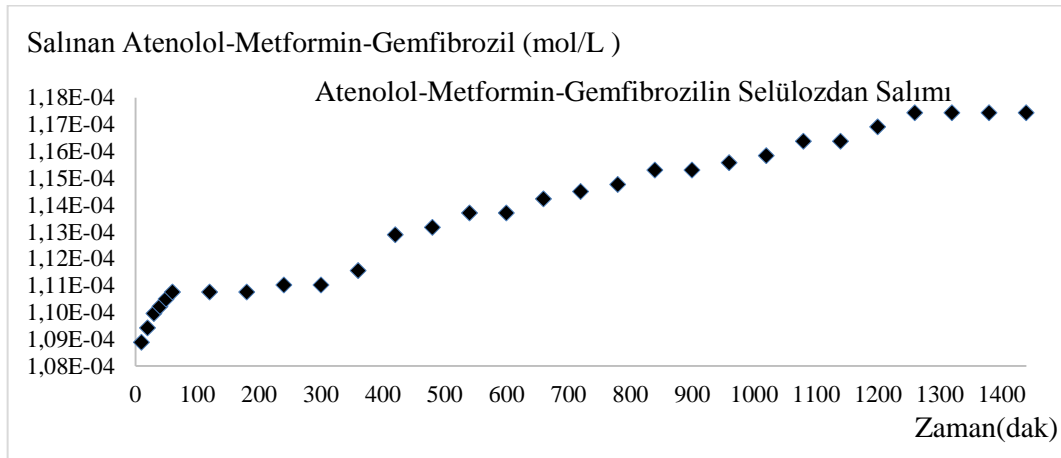
Şekil 4.173. Selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.173'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil % salımının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

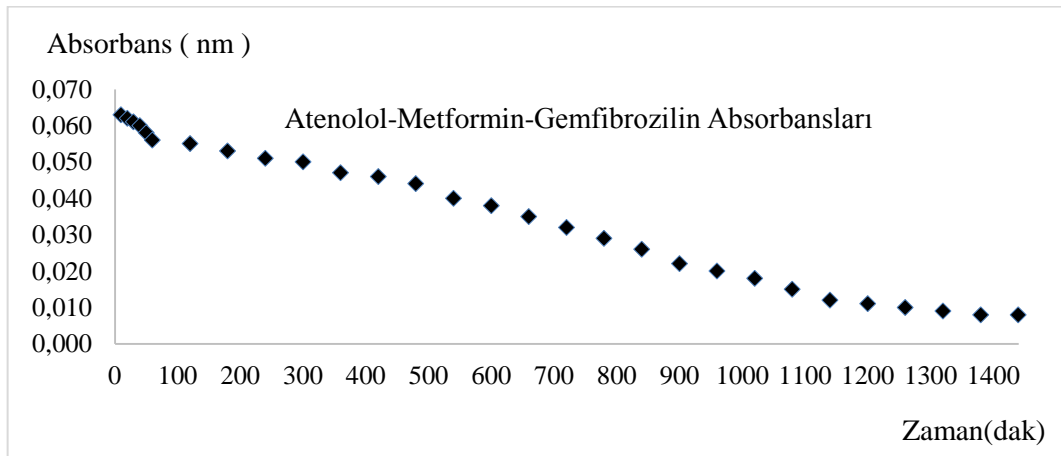
Şekil 4.174. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.174'e göre selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

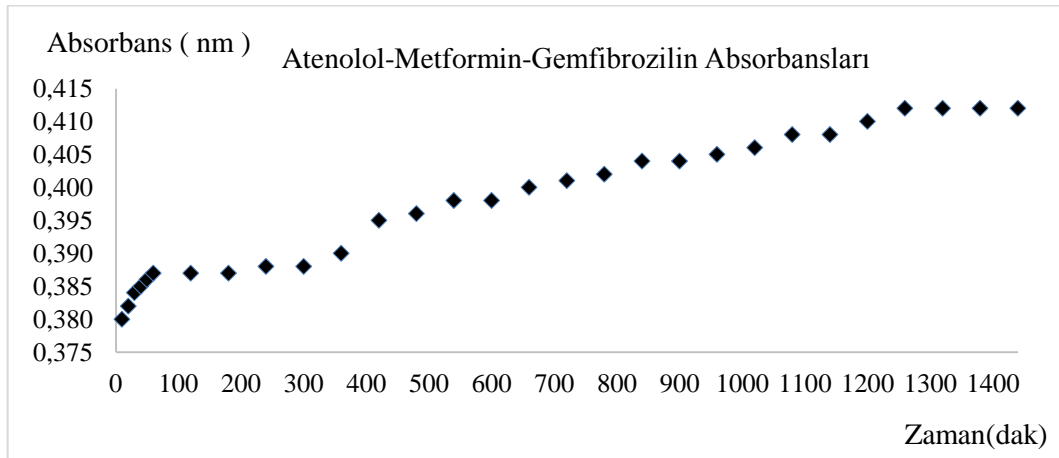
Şekil 4.175. Selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.175'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.176. Selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Gemfibrozilin saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.176'ya göre selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.177. Selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Gemfibrozilin pH=3'teki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.177'ye göre selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Gemfibrozil pH=3'te absorbanlarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.7.2. Atenolol–Metformin-Fenofibrat

4.7.2.1.Atenolol-Metformin-Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Atenolol-Metformin–Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.5 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.7.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$4,755 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $9,511 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Atenolol-Metformin-Fenofibrat için bulunan sonuçlar Çizelge 4.76'da verilmiştir.

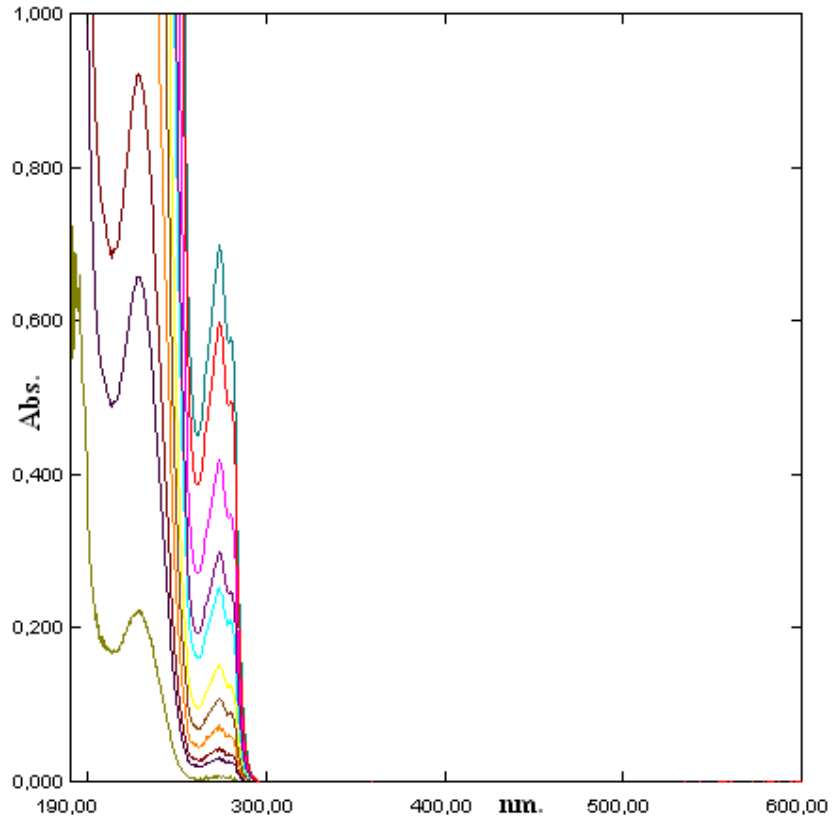
Çizelge 4.76. Atenolol-Metformin-Fenofibrat standart çözeltileri

Atenolol-Metformin-Fenofibrat		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	9,51E-05
C ₂	0,4	1,90E-04
C ₃	0,6	2,85E-04
C ₄	0,8	3,80E-04
C ₅	1,0	4,76E-04
C ₆	1,2	5,71E-04
C ₇	1,4	6,66E-04
C ₈	1,6	7,61E-04
C ₉	1,8	8,56E-04
C ₁₀	2,0	9,51E-04
C ₁₁	2,2	1,05E-03

4.7.2.2. Atenolol-Metformin-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.7.2.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.5'e göre bulunan $4,755 \times 10^{-3}$ mol/L stok Atenolol-Metformin-Fenofibrat çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Atenolol-Metformin-Fenofibrat çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.178' de görülmektedir.

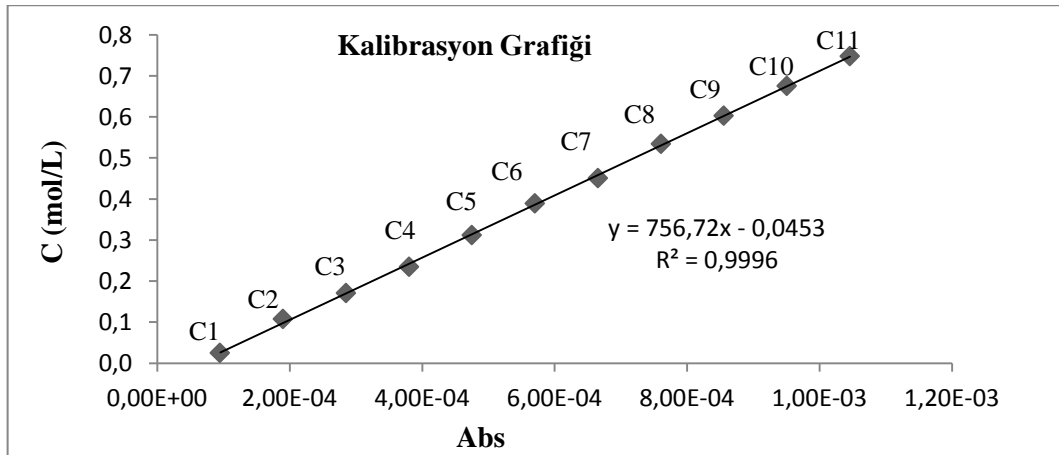

Şekil 4.178. Atenolol-Metformin-Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=273$ nm)

Şekil 4.178'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=273$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.77'da verilmiştir. Çizelge 4.77'deki derişim ve absorbansların grafiği çizilerek Şekil 4.179'da verilmiştir.

Çizelge 4.77. Atenolol-Metformin-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbanı
	$\lambda_{\max.}=273\text{nm}$	
C ₁	9,51E-05	0,025
C ₂	1,90E-04	0,108
C ₃	2,85E-04	0,171
C ₄	3,80E-04	0,235
C ₅	4,76E-04	0,312
C ₆	5,71E-04	0,389
C ₇	6,66E-04	0,451
C ₈	7,61E-04	0,534
C ₉	8,56E-04	0,603
C ₁₀	9,51E-04	0,675
C ₁₁	1,05E-03	0,748

Şekil 4.179. Atenolol-Metformin-Gemfibrozilin derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=273\text{ nm}$)

4.7.2.3. Atenolol-Metformin-Fenofibrat+selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

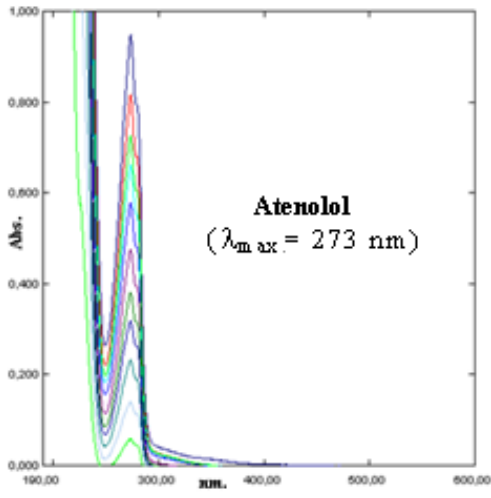
Selüloza Atenolol-Metformin-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.180'da, bu spektrumların 273 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.78'de verilmiştir. Şekil 4.179'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.78'de verilmiştir.

4.7.2.4. Atenolol-Metformin-Fenofibrat+selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

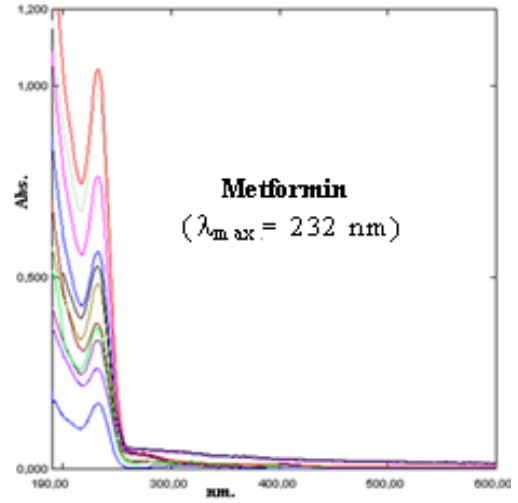
Selüloza Atenolol-Metformin-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.181'de, bu spektrumların 273 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.78'de verilmiştir. Şekil 4.179'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.78'de verilmiştir.

Çizelge 4.78. Atenolol-Metformin-Fenofibrat + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbens ve derişimleri

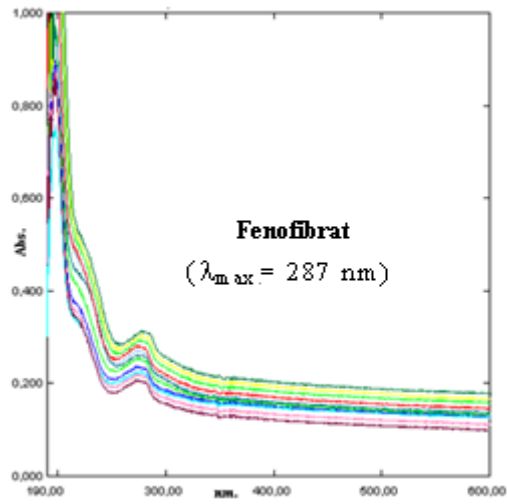
Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=273nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=273nm$)
1 _{MSU}	10	2,25E-04	0,215	1 _{MPH}	10	2,91E-05	0,067
2 _{MSU}	20	2,19E-04	0,211	2 _{MPH}	20	3,44E-05	0,071
3 _{MSU}	30	2,14E-04	0,207	3 _{MPH}	30	3,83E-05	0,074
4 _{MSU}	40	2,11E-04	0,205	4 _{MPH}	40	4,36E-05	0,078
5 _{MSU}	50	2,05E-04	0,200	5 _{MPH}	50	4,63E-05	0,080
6 _{MSU}	60	2,01E-04	0,197	6 _{MPH}	60	4,76E-05	0,081
7 _{MSU}	120	1,94E-04	0,192	7 _{MPH}	120	5,02E-05	0,083
8 _{MSU}	180	1,89E-04	0,188	8 _{MPH}	180	5,15E-05	0,084
9 _{MSU}	240	1,85E-04	0,185	9 _{MPH}	240	5,15E-05	0,084
10 _{MSU}	300	1,77E-04	0,179	10 _{MPH}	300	5,29E-05	0,085
11 _{MSU}	360	1,70E-04	0,174	11 _{MPH}	360	5,68E-05	0,088
12 _{MSU}	420	1,63E-04	0,168	12 _{MPH}	420	6,34E-05	0,093
13 _{MSU}	480	1,56E-04	0,163	13 _{MPH}	480	6,61E-05	0,095
14 _{MSU}	540	1,48E-04	0,157	14 _{MPH}	540	7,00E-05	0,098
15 _{MSU}	600	1,41E-04	0,152	15 _{MPH}	600	7,40E-05	0,101
16 _{MSU}	660	1,37E-04	0,149	16 _{MPH}	660	7,93E-05	0,105
17 _{MSU}	720	1,33E-04	0,146	17 _{MPH}	720	8,33E-05	0,108
18 _{MSU}	780	1,28E-04	0,142	18 _{MPH}	780	8,85E-05	0,112
19 _{MSU}	840	1,24E-04	0,139	19 _{MPH}	840	9,25E-05	0,115
20 _{MSU}	900	1,19E-04	0,135	20 _{MPH}	900	9,51E-05	0,117
21 _{MSU}	960	1,14E-04	0,131	21 _{MPH}	960	9,91E-05	0,120
22 _{MSU}	1020	1,10E-04	0,128	22 _{MPH}	1020	1,02E-04	0,122
23 _{MSU}	1080	1,06E-04	0,125	23 _{MPH}	1080	1,06E-04	0,125
24 _{MSU}	1140	1,02E-04	0,122	24 _{MPH}	1140	1,08E-04	0,127
25 _{MSU}	1200	1,02E-04	0,122	25 _{MPH}	1200	1,12E-04	0,130
26 _{MSU}	1260	9,78E-05	0,119	26 _{MPH}	1260	1,15E-04	0,132
27 _{MSU}	1320	9,78E-05	0,119	27 _{MPH}	1320	1,19E-04	0,135
28 _{MSU}	1380	9,65E-05	0,118	28 _{MPH}	1380	1,22E-04	0,137
29 _{MSU}	1440	9,65E-05	0,118	29 _{MPH}	1440	1,23E-04	0,138

(a)

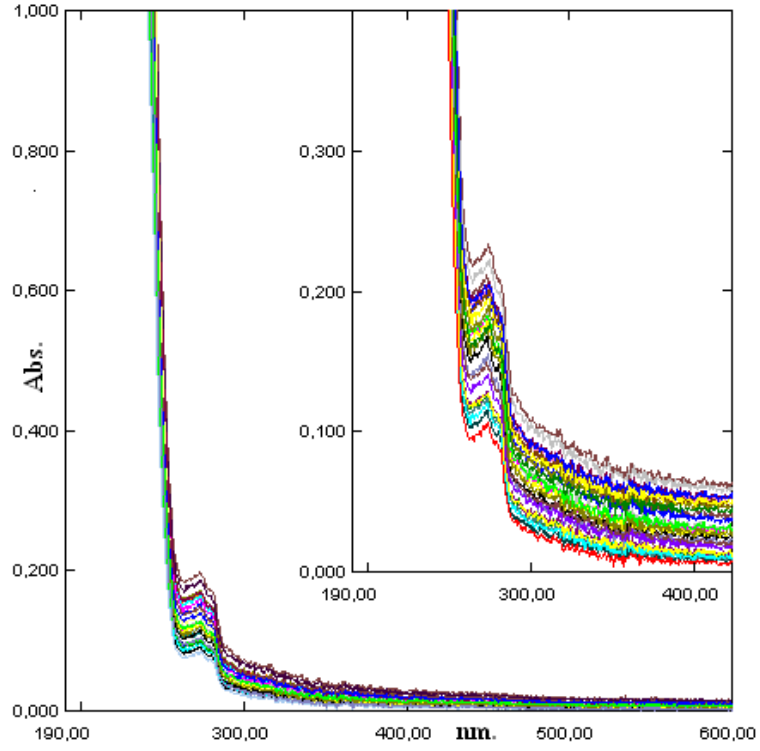

(b)

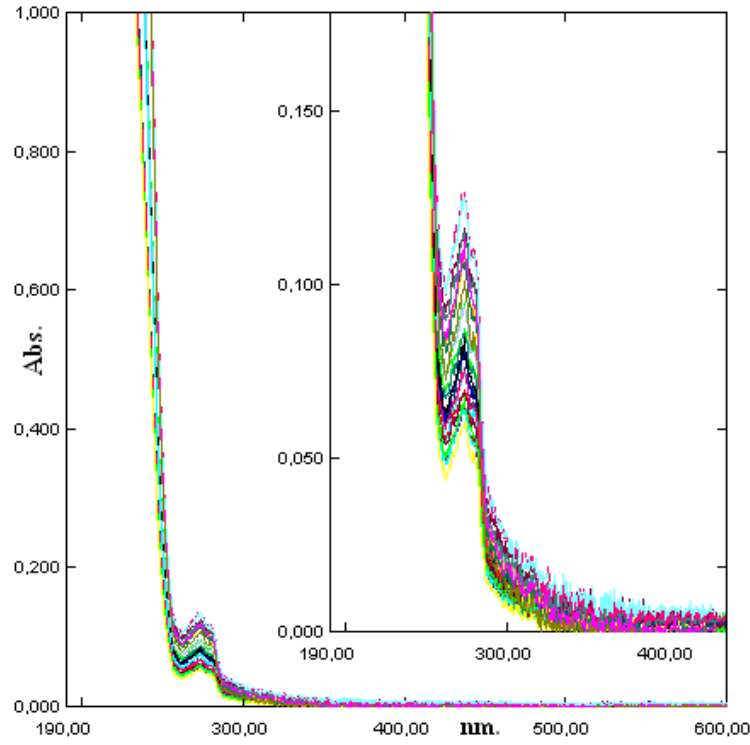
(c)

Şekil 4.180. (a) Atenololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 273$ nm)
(b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 232$ nm)
(c) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 287$ nm)

(d)

Şekil 4.180 (devam). (d) Atenolol-Metformin-Fenofibrat + seluloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 273 \text{ nm}$)

Şekil 4.181. Atenolol-Metformin-Fenofibrat+selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}=273$ nm)

Çizelge 4.78'deki veriler kullanılarak Atenolol-Metformin-Fenofibratın saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.79'da verilmiştir. Çizelge 4.79'daki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.182'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.183'de verilmiştir. Yine Çizelge 4.79'daki salınan Atenolol-Metformin-Fenofibrat miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.184'de, pH=3'teki salınan Atenolol-Metformin-Fenofibrat miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.185'de, selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.186'da, pH=3'teki Atenolol-Metformin-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.187'de verilmiştir.

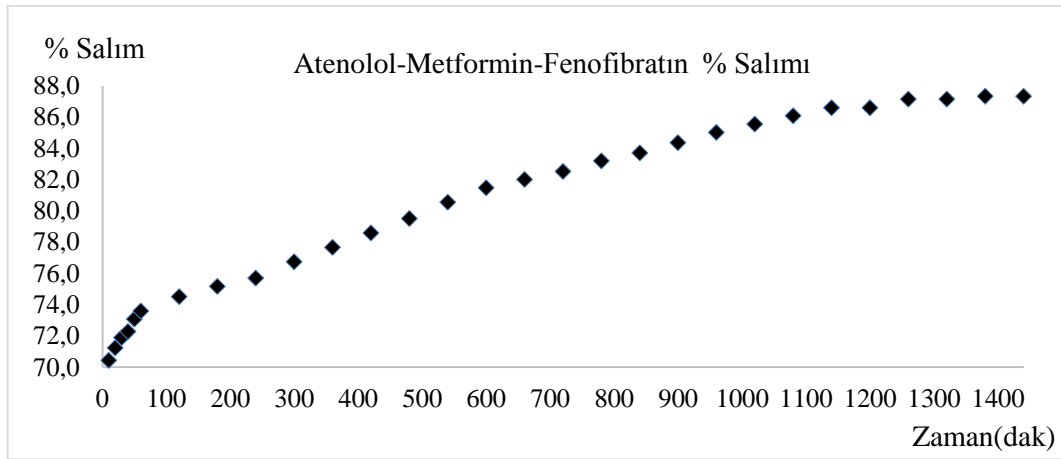
Çizelge 4.79. Atenolol-Metformin-Fenofibrat salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Atenolol-Metformin-Fenofibrat (Su)					
1 _{MSU}	10	2,25E-04	0,215	7,61E-04	70,43
2 _{MSU}	20	2,19E-04	0,211	7,61E-04	71,22
3 _{MSU}	30	2,14E-04	0,207	7,61E-04	71,88
4 _{MSU}	40	2,11E-04	0,205	7,61E-04	72,27
5 _{MSU}	50	2,05E-04	0,200	7,61E-04	73,06
6 _{MSU}	60	2,01E-04	0,197	7,61E-04	73,59
7 _{MSU}	120	1,94E-04	0,192	7,61E-04	74,51
8 _{MSU}	180	1,89E-04	0,188	7,61E-04	75,16
9 _{MSU}	240	1,85E-04	0,185	7,61E-04	75,69
10 _{MSU}	300	1,77E-04	0,179	7,61E-04	76,74
11 _{MSU}	360	1,70E-04	0,174	7,61E-04	77,66
12 _{MSU}	420	1,63E-04	0,168	7,61E-04	78,58
13 _{MSU}	480	1,56E-04	0,163	7,61E-04	79,50
14 _{MSU}	540	1,48E-04	0,157	7,61E-04	80,55
15 _{MSU}	600	1,41E-04	0,152	7,61E-04	81,47
16 _{MSU}	660	1,37E-04	0,149	7,61E-04	82,00
17 _{MSU}	720	1,33E-04	0,146	7,61E-04	82,52
18 _{MSU}	780	1,28E-04	0,142	7,61E-04	83,18
19 _{MSU}	840	1,24E-04	0,139	7,61E-04	83,71
20 _{MSU}	900	1,19E-04	0,135	7,61E-04	84,36
21 _{MSU}	960	1,14E-04	0,131	7,61E-04	85,02
22 _{MSU}	1020	1,10E-04	0,128	7,61E-04	85,55
23 _{MSU}	1080	1,06E-04	0,125	7,61E-04	86,07
24 _{MSU}	1140	1,02E-04	0,122	7,61E-04	86,60
25 _{MSU}	1200	1,02E-04	0,122	7,61E-04	86,60
26 _{MSU}	1260	9,78E-05	0,119	7,61E-04	87,15
27 _{MSU}	1320	9,78E-05	0,119	7,61E-04	87,15
28 _{MSU}	1380	9,65E-05	0,118	7,61E-04	87,32
29 _{MSU}	1440	9,65E-05	0,118	7,61E-04	87,32
Atenolol-Metformin-Fenofibrat (pH=3)					
1 _{MPH}	10	2,91E-05	0,067	7,61E-04	96,18
2 _{MPH}	20	3,44E-05	0,071	7,61E-04	95,48
3 _{MPH}	30	3,83E-05	0,074	7,61E-04	94,97
4 _{MPH}	40	4,36E-05	0,078	7,61E-04	94,27
5 _{MPH}	50	4,63E-05	0,080	7,61E-04	93,92
6 _{MPH}	60	4,76E-05	0,081	7,61E-04	93,75
7 _{MPH}	120	5,02E-05	0,083	7,61E-04	93,40
8 _{MPH}	180	5,15E-05	0,084	7,61E-04	93,23
9 _{MPH}	240	5,15E-05	0,084	7,61E-04	93,23
10 _{MPH}	300	5,29E-05	0,085	7,61E-04	93,05
11 _{MPH}	360	5,68E-05	0,088	7,61E-04	92,54
12 _{MPH}	420	6,34E-05	0,093	7,61E-04	91,67
13 _{MPH}	480	6,61E-05	0,095	7,61E-04	91,31
14 _{MPH}	540	7,00E-05	0,098	7,61E-04	90,80
15 _{MPH}	600	7,40E-05	0,101	7,61E-04	90,28
16 _{MPH}	660	7,93E-05	0,105	7,61E-04	89,58
17 _{MPH}	720	8,33E-05	0,108	7,61E-04	89,05
18 _{MPH}	780	8,85E-05	0,112	7,61E-04	88,37
19 _{MPH}	840	9,25E-05	0,115	7,61E-04	87,84

Çizelge 4.79'un devamı

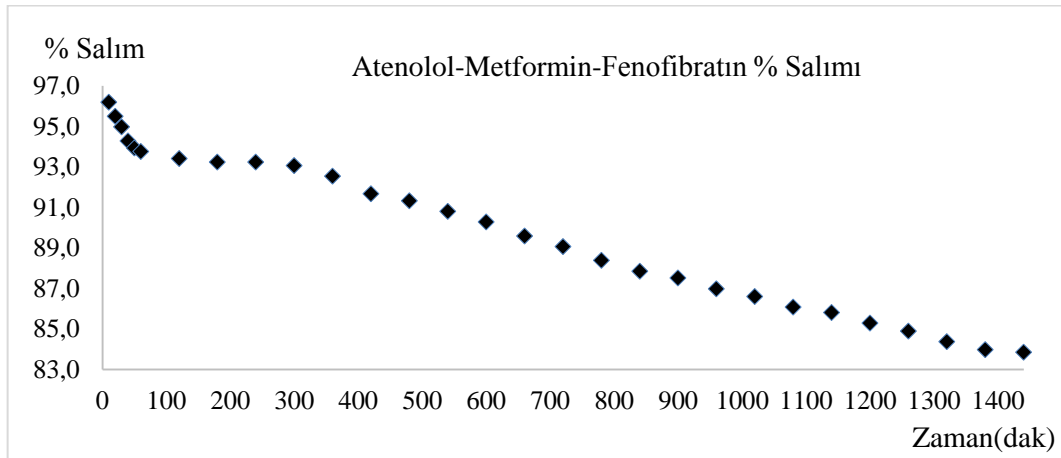
20 _{MPH}	900	9,51E-05	0,117	7,61E-04	87,50
21 _{MPH}	960	9,91E-05	0,120	7,61E-04	86,98
22 _{MPH}	1020	1,02E-04	0,122	7,61E-04	86,60
23 _{MPH}	1080	1,06E-04	0,125	7,61E-04	86,07
24 _{MPH}	1140	1,08E-04	0,127	7,61E-04	85,81
25 _{MPH}	1200	1,12E-04	0,130	7,61E-04	85,28
26 _{MPH}	1260	1,15E-04	0,132	7,61E-04	84,89
27 _{MPH}	1320	1,19E-04	0,135	7,61E-04	84,36
28 _{MPH}	1380	1,22E-04	0,137	7,61E-04	83,97
29 _{MPH}	1440	1,23E-04	0,138	7,61E-04	83,84

a% Salım=((C_o-C)/C_o)x100; C_o: İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

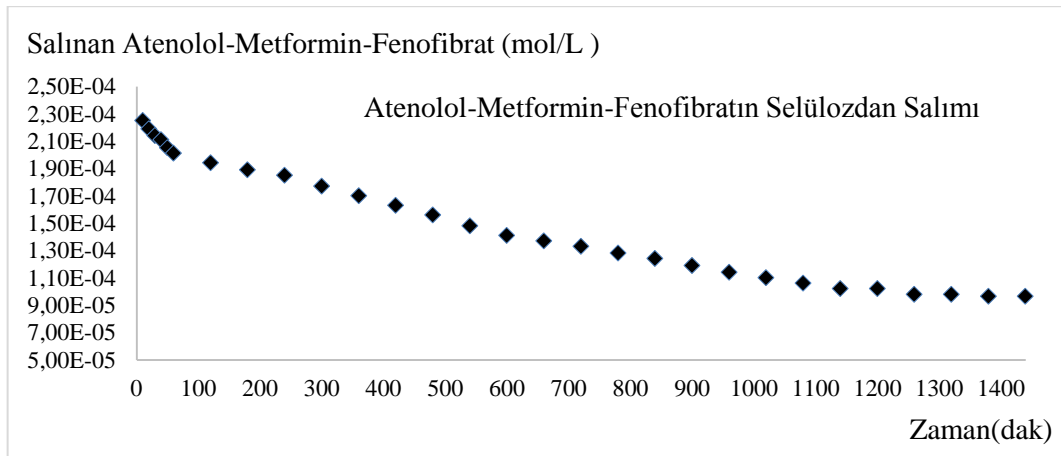
Şekil 4.182. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.182'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin-Fenofibrat % salımının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

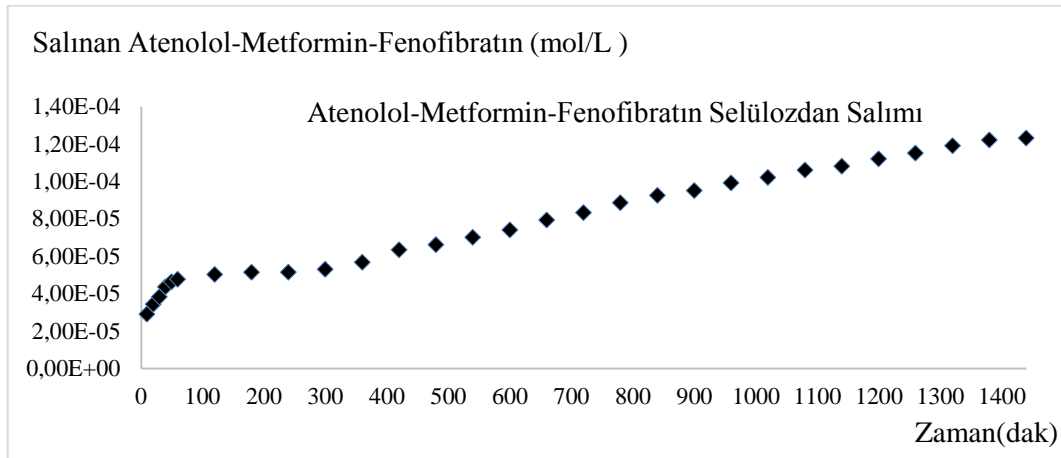
Şekil 4.183. Selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.183'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Metformin-Fenofibrat % salımının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

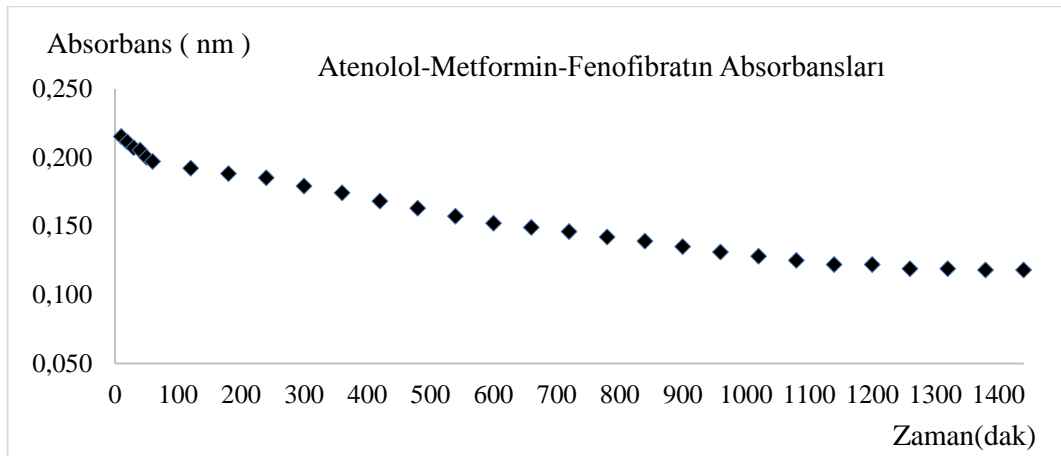
Şekil 4.184. Selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.184'e göre selülozdan saf suda desorplanan Atenolol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1300. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

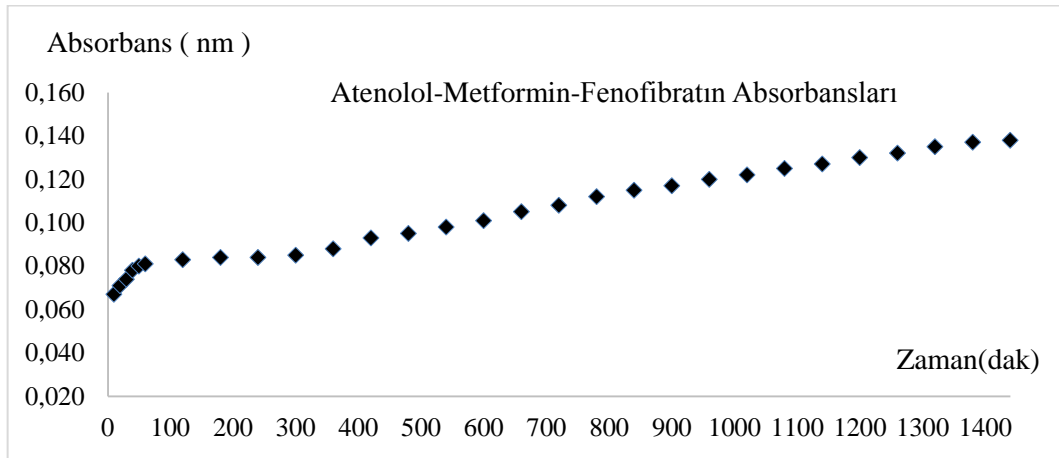
Şekil 4.185. Selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.185'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Atenolol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.186. Selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Fenofibratın saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.186'ya göre selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Fenofibratın saf sudaki absorbanslarının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.187. Selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Fenofibratın pH=3'teki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.187'ye göre selülozdan salınan Atenolol-Metformin-Fenofibrat pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.7.3. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil

4.7.3.1.Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.5 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.7.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$5,158 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltilerden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $1,032 \times 10^{-4}$ mol/L'lik birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil için bulunan sonuçlar Çizelge 4.80'de verilmiştir.

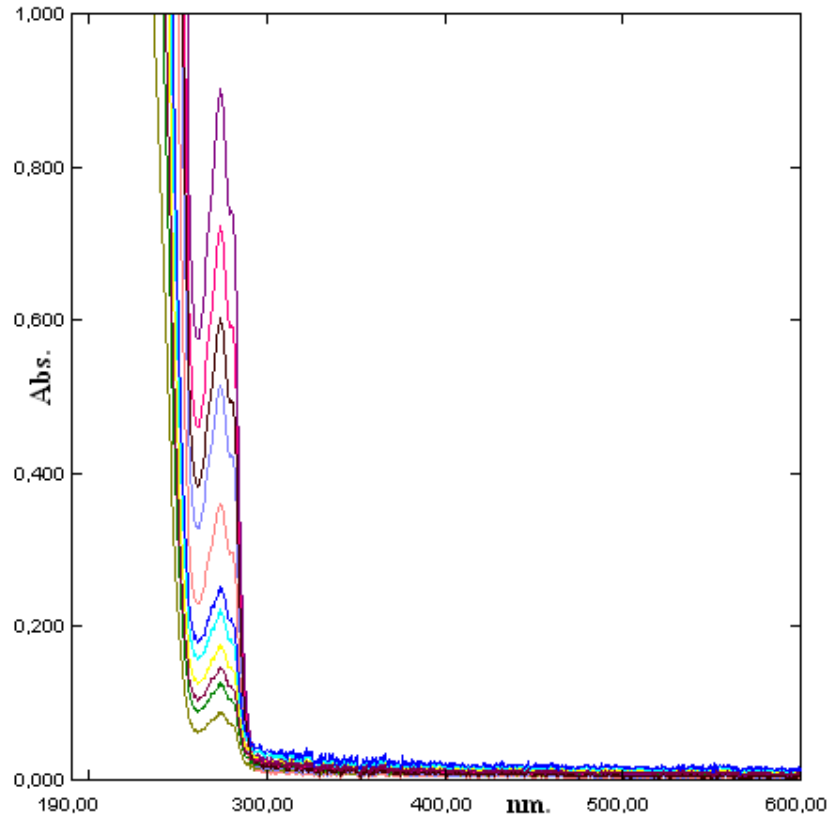
Çizelge 4.80. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil standart çözeltileri

Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil		
Numune No	Stok çözülden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	1,03E-04
C ₂	0,4	2,06E-04
C ₃	0,6	3,09E-04
C ₄	0,8	4,13E-04
C ₅	1,0	5,16E-04
C ₆	1,2	6,19E-04
C ₇	1,4	7,22E-04
C ₈	1,6	8,25E-04
C ₉	1,8	9,28E-04
C ₁₀	2,0	1,03E-03
C ₁₁	2,2	1,13E-03

4.7.3.2. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.7.3.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.5'e göre bulunan $5,158 \times 10^{-3}$ mol/L stok Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil çözülden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.188'de görülmektedir.

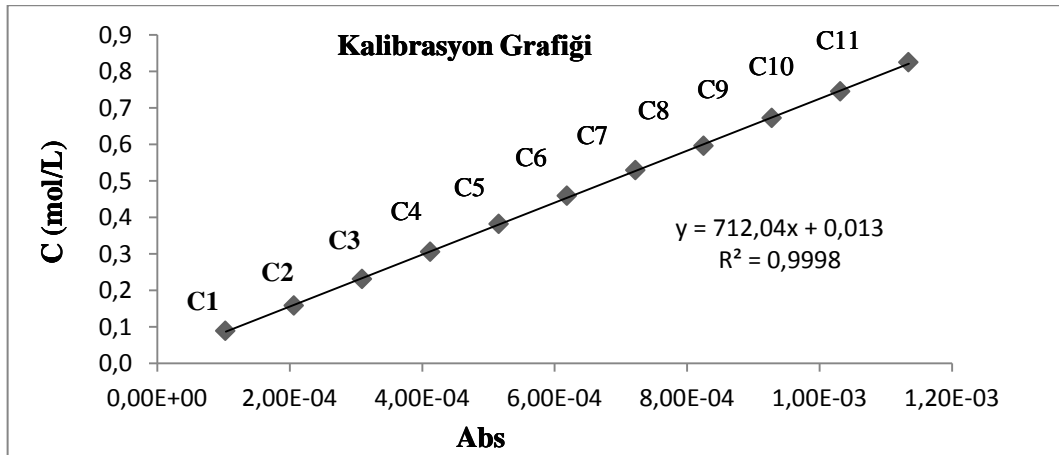

Şekil 4.188. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max.}}=273,5$ nm)

Şekil 4.188'deki spektrumdan $\lambda_{\text{max.}}=273,5$ nm absorbanlar okunarak Çizelge 4.81'de verilmiştir. Çizelge 4.81'deki derişim ve absorbanların grafiği çizilerek Şekil 4.189'da verilmiştir.

Çizelge 4.81. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbsanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbans
	$\lambda_{\max.}=273,5\text{nm}$	
C ₁	1,03E-04	0,139
C ₂	2,06E-04	0,179
C ₃	3,09E-04	0,232
C ₄	4,13E-04	0,275
C ₅	5,16E-04	0,327
C ₆	6,19E-04	0,372
C ₇	7,22E-04	0,404
C ₈	8,25E-04	0,447
C ₉	9,28E-04	0,484
C ₁₀	1,03E-03	0,528
C ₁₁	1,13E-03	0,582

Şekil 4.189. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozilin derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=273,5\text{ nm}$)

4.7.3.3. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil+selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

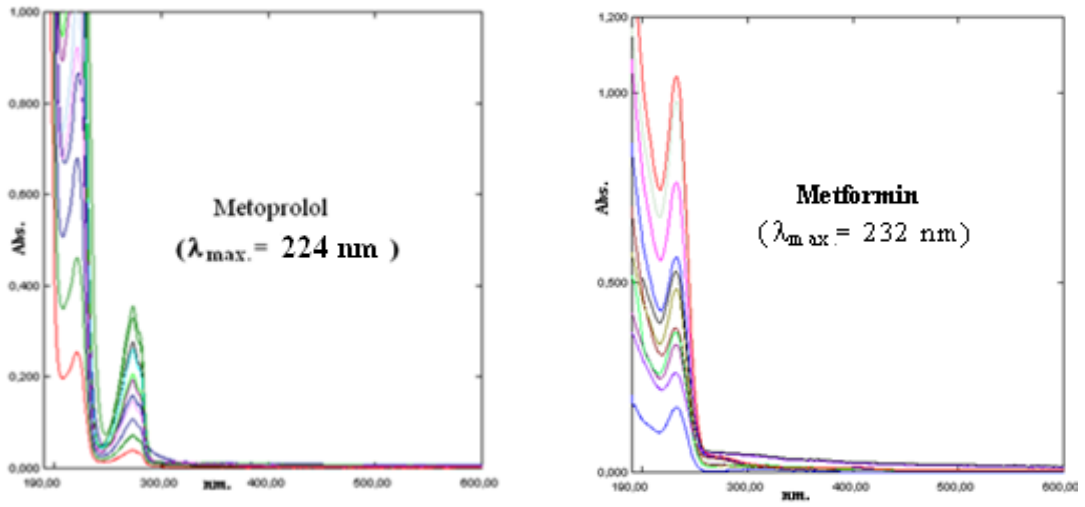
Selüloza Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.190'de, bu spektrumların 273,5 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.82'de verilmiştir. Şekil 4.189'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.82'de verilmiştir.

4.7.3.4. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil+selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

Selüloza Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltilisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.191'de, bu spektrumların 273,5 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.82'de verilmiştir. Şekil 4.189'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.82'de verilmiştir.

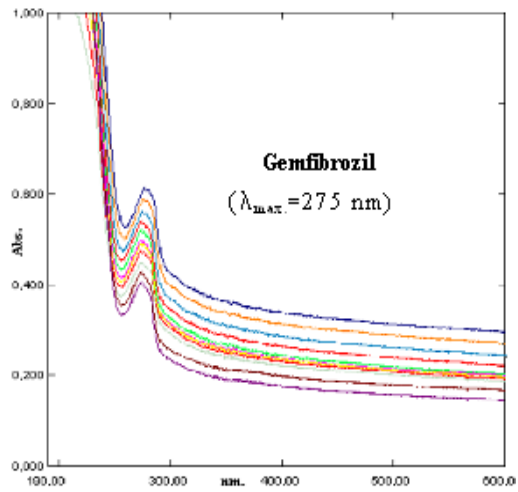
Çizelge 4.82. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbsans ve derişimleri

Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=273,5nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=273,5nm$)
1 _{MSU}	10	1,04E-04	0,728	1 _{MPH}	10	8,02E-05	0,558
2 _{MSU}	20	1,03E-04	0,720	2 _{MPH}	20	8,05E-05	0,560
3 _{MSU}	30	1,02E-04	0,716	3 _{MPH}	30	8,08E-05	0,562
4 _{MSU}	40	1,02E-04	0,710	4 _{MPH}	40	8,09E-05	0,563
5 _{MSU}	50	1,01E-04	0,704	5 _{MPH}	50	8,12E-05	0,565
6 _{MSU}	60	9,99E-05	0,698	6 _{MPH}	60	8,15E-05	0,567
7 _{MSU}	120	9,94E-05	0,695	7 _{MPH}	120	8,19E-05	0,570
8 _{MSU}	180	9,87E-05	0,690	8 _{MPH}	180	8,23E-05	0,573
9 _{MSU}	240	9,83E-05	0,687	9 _{MPH}	240	8,26E-05	0,575
10 _{MSU}	300	9,76E-05	0,682	10 _{MPH}	300	8,30E-05	0,578
11 _{MSU}	360	9,68E-05	0,676	11 _{MPH}	360	8,33E-05	0,580
12 _{MSU}	420	9,61E-05	0,671	12 _{MPH}	420	8,37E-05	0,583
13 _{MSU}	480	9,52E-05	0,665	13 _{MPH}	480	8,43E-05	0,587
14 _{MSU}	540	9,42E-05	0,658	14 _{MPH}	540	8,48E-05	0,591
15 _{MSU}	600	9,34E-05	0,652	15 _{MPH}	600	8,51E-05	0,593
16 _{MSU}	660	9,28E-05	0,648	16 _{MPH}	660	8,55E-05	0,596
17 _{MSU}	720	9,23E-05	0,644	17 _{MPH}	720	8,58E-05	0,598
18 _{MSU}	780	9,19E-05	0,641	18 _{MPH}	780	8,58E-05	0,598
19 _{MSU}	840	9,17E-05	0,640	19 _{MPH}	840	8,60E-05	0,599
20 _{MSU}	900	9,14E-05	0,638	20 _{MPH}	900	8,61E-05	0,600
21 _{MSU}	960	9,14E-05	0,638	21 _{MPH}	960	8,61E-05	0,600
22 _{MSU}	1020	9,13E-05	0,637	22 _{MPH}	1020	8,61E-05	0,600
23 _{MSU}	1080	9,13E-05	0,637	23 _{MPH}	1080	8,62E-05	0,601
24 _{MSU}	1140	9,12E-05	0,636	24 _{MPH}	1140	8,62E-05	0,601
25 _{MSU}	1200	9,12E-05	0,636	25 _{MPH}	1200	8,64E-05	0,602
26 _{MSU}	1260	9,10E-05	0,635	26 _{MPH}	1260	8,65E-05	0,603
27 _{MSU}	1320	9,10E-05	0,635	27 _{MPH}	1320	8,65E-05	0,603
28 _{MSU}	1380	9,10E-05	0,635	28 _{MPH}	1380	8,65E-05	0,603
29 _{MSU}	1440	9,10E-05	0,635	29 _{MPH}	1440	8,65E-05	0,603

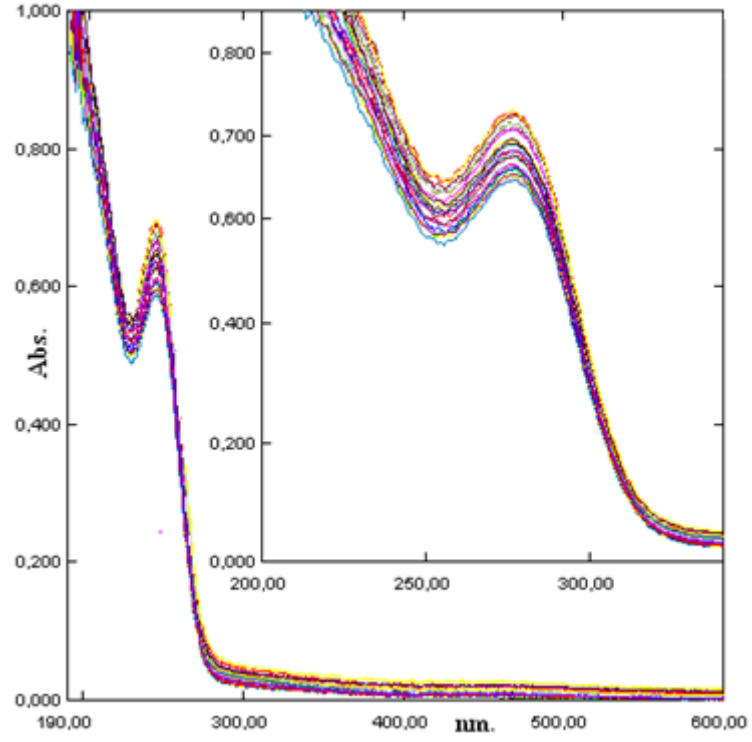
(a)

(b)

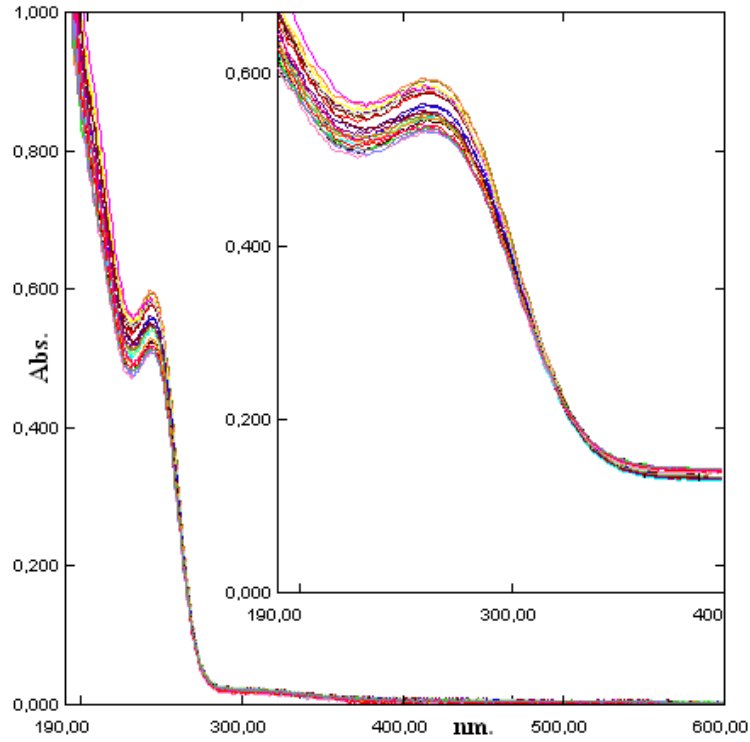
(c)

Şekil 4.190. (a) Metoprololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 224 \text{ nm}$)
 (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 232 \text{ nm}$)
 (c) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 275 \text{ nm}$)

(d)

Şekil 4.190 (devam). (d) Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil + seluloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max}= 273,5$ nm)

Şekil 4.191. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil + selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}= 273,5$ nm)

Çizelge 4.82'deki veriler kullanılarak Metoprolol-Metformin-Gemfibrozilin saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.83'de verilmiştir. Çizelge 4.83'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.192'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.193'de verilmiştir. Yine Çizelge 4.83'deki salınan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.194'de, pH=3'teki salınan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.195'de, selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.196'da, pH=3'teki Metoprolol-Metformin-Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.197'de verilmiştir.

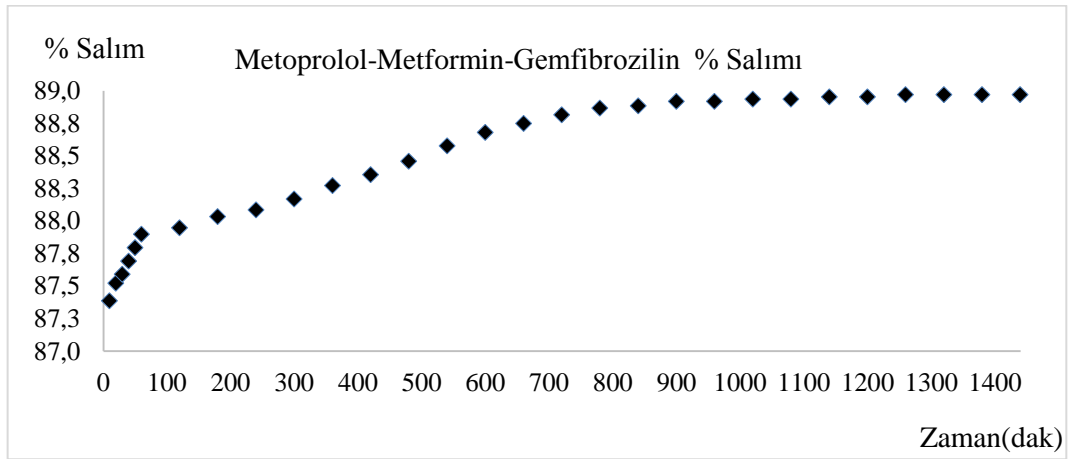
Çizelge 4.83. Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil (Su)					
1 _{MSU}	10	1,04E-04	0,728	8,25E-04	87,39
2 _{MSU}	20	1,03E-04	0,720	8,25E-04	87,52
3 _{MSU}	30	1,02E-04	0,716	8,25E-04	87,59
4 _{MSU}	40	1,02E-04	0,710	8,25E-04	87,69
5 _{MSU}	50	1,01E-04	0,704	8,25E-04	87,79
6 _{MSU}	60	9,99E-05	0,698	8,25E-04	87,90
7 _{MSU}	120	9,94E-05	0,695	8,25E-04	87,95
8 _{MSU}	180	9,87E-05	0,690	8,25E-04	88,03
9 _{MSU}	240	9,83E-05	0,687	8,25E-04	88,08
10 _{MSU}	300	9,76E-05	0,682	8,25E-04	88,17
11 _{MSU}	360	9,68E-05	0,676	8,25E-04	88,27
12 _{MSU}	420	9,61E-05	0,671	8,25E-04	88,36
13 _{MSU}	480	9,52E-05	0,665	8,25E-04	88,46
14 _{MSU}	540	9,42E-05	0,658	8,25E-04	88,58
15 _{MSU}	600	9,34E-05	0,652	8,25E-04	88,68
16 _{MSU}	660	9,28E-05	0,648	8,25E-04	88,75
17 _{MSU}	720	9,23E-05	0,644	8,25E-04	88,82
18 _{MSU}	780	9,19E-05	0,641	8,25E-04	88,87
19 _{MSU}	840	9,17E-05	0,640	8,25E-04	88,88
20 _{MSU}	900	9,14E-05	0,638	8,25E-04	88,92
21 _{MSU}	960	9,14E-05	0,638	8,25E-04	88,92
22 _{MSU}	1020	9,13E-05	0,637	8,25E-04	88,93
23 _{MSU}	1080	9,13E-05	0,637	8,25E-04	88,93
24 _{MSU}	1140	9,12E-05	0,636	8,25E-04	88,95
25 _{MSU}	1200	9,12E-05	0,636	8,25E-04	88,95
26 _{MSU}	1260	9,10E-05	0,635	8,25E-04	88,97
27 _{MSU}	1320	9,10E-05	0,635	8,25E-04	88,97
28 _{MSU}	1380	9,10E-05	0,635	8,25E-04	88,97
29 _{MSU}	1440	9,10E-05	0,635	8,25E-04	88,97
Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil (pH=3)					
1 _{MPH}	10	8,02E-05	0,558	8,25E-04	90,28
2 _{MPH}	20	8,05E-05	0,560	8,25E-04	90,24
3 _{MPH}	30	8,08E-05	0,562	8,25E-04	90,21
4 _{MPH}	40	8,09E-05	0,563	8,25E-04	90,19
5 _{MPH}	50	8,12E-05	0,565	8,25E-04	90,16
6 _{MPH}	60	8,15E-05	0,567	8,25E-04	90,12
7 _{MPH}	120	8,19E-05	0,570	8,25E-04	90,07
8 _{MPH}	180	8,23E-05	0,573	8,25E-04	90,02
9 _{MPH}	240	8,26E-05	0,575	8,25E-04	89,99
10 _{MPH}	300	8,30E-05	0,578	8,25E-04	89,94
11 _{MPH}	360	8,33E-05	0,580	8,25E-04	89,90
12 _{MPH}	420	8,37E-05	0,583	8,25E-04	89,85
13 _{MPH}	480	8,43E-05	0,587	8,25E-04	89,78
14 _{MPH}	540	8,48E-05	0,591	8,25E-04	89,72
15 _{MPH}	600	8,51E-05	0,593	8,25E-04	89,68
16 _{MPH}	660	8,55E-05	0,596	8,25E-04	89,64
17 _{MPH}	720	8,58E-05	0,598	8,25E-04	89,60
18 _{MPH}	780	8,58E-05	0,598	8,25E-04	89,60
19 _{MPH}	840	8,60E-05	0,599	8,25E-04	89,58

Çizelge 4.83'ün devamı

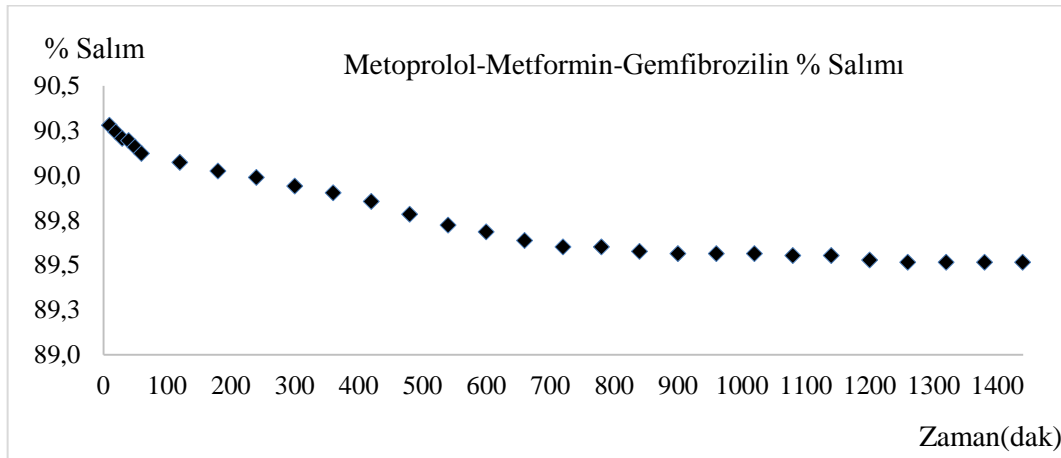
20 _{MPH}	900	8,61E-05	0,600	8,25E-04	89,56
21 _{MPH}	960	8,61E-05	0,600	8,25E-04	89,56
22 _{MPH}	1020	8,61E-05	0,600	8,25E-04	89,56
23 _{MPH}	1080	8,62E-05	0,601	8,25E-04	89,55
24 _{MPH}	1140	8,62E-05	0,601	8,25E-04	89,55
25 _{MPH}	1200	8,64E-05	0,602	8,25E-04	89,53
26 _{MPH}	1260	8,65E-05	0,603	8,25E-04	89,52
27 _{MPH}	1320	8,65E-05	0,603	8,25E-04	89,52
28 _{MPH}	1380	8,65E-05	0,603	8,25E-04	89,52
29 _{MPH}	1440	8,65E-05	0,603	8,25E-04	89,52

$a\% \text{ Salım} = ((C_0 - C) / C_0) \times 100$; C_0 : İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

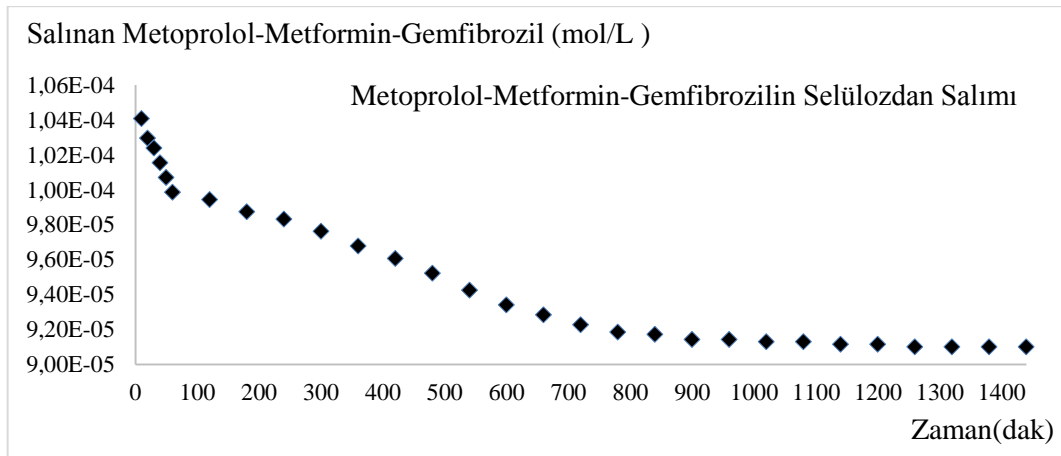
Şekil 4.192. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değışimi

Şekil 4.192'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil % salımının yaklaşık 900.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

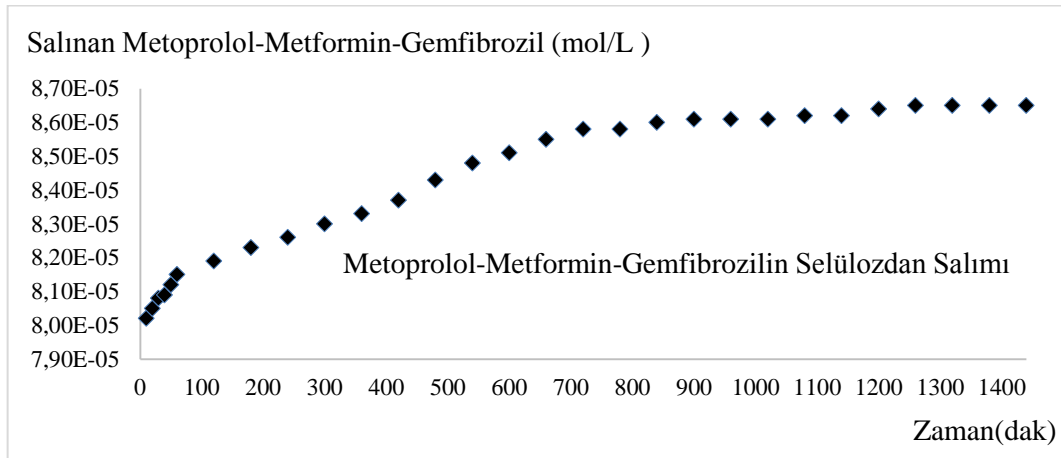
Şekil 4.193. Selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.193'e göre selülozdan pH= 3'te desorplanan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil % salımının yaklaşık 900.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

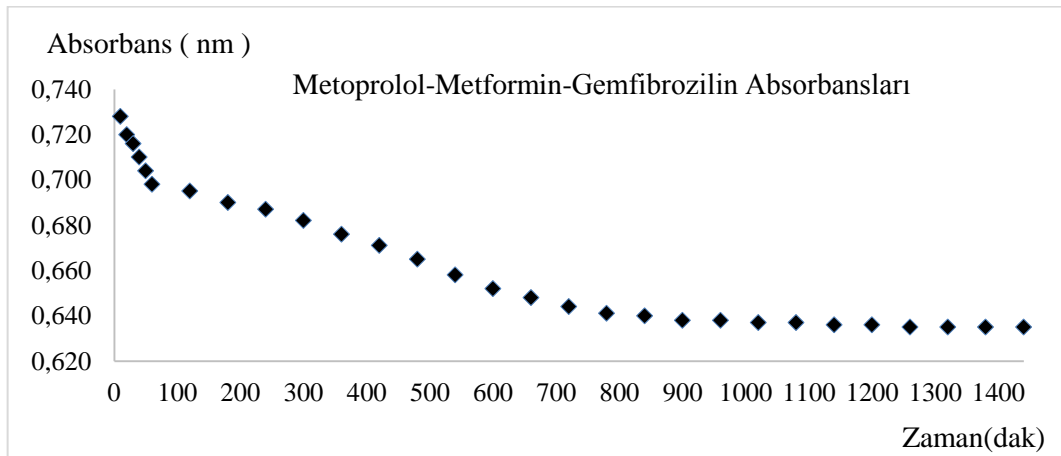
Şekil 4.194. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.194'e göre selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 900.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

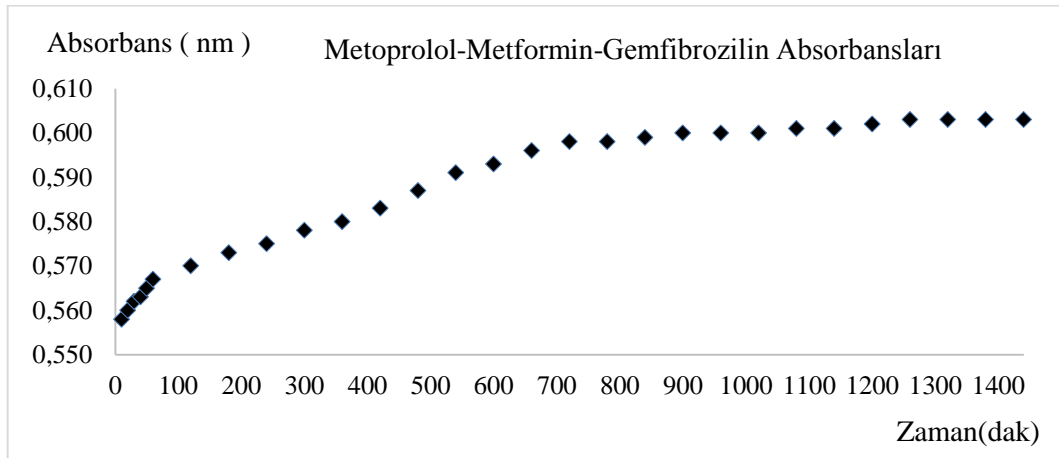
Şekil 4.195. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.195'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.196. Selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozilin saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.196'ya göre selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 900.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.197. Selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozilin pH=3'teki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.197'ye göre selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Gemfibrozil pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 900.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.7.4. Metoprolol–Metformin-Fenofibrat

4.7.4.1.Metoprolol-Metformin-Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Metoprolol-Metformin–Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.5 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.7.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$4,751 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $9,502 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Metoprolol-Metformin-Fenofibrat için bulunan sonuçlar Çizelge 4.84'de verilmiştir.

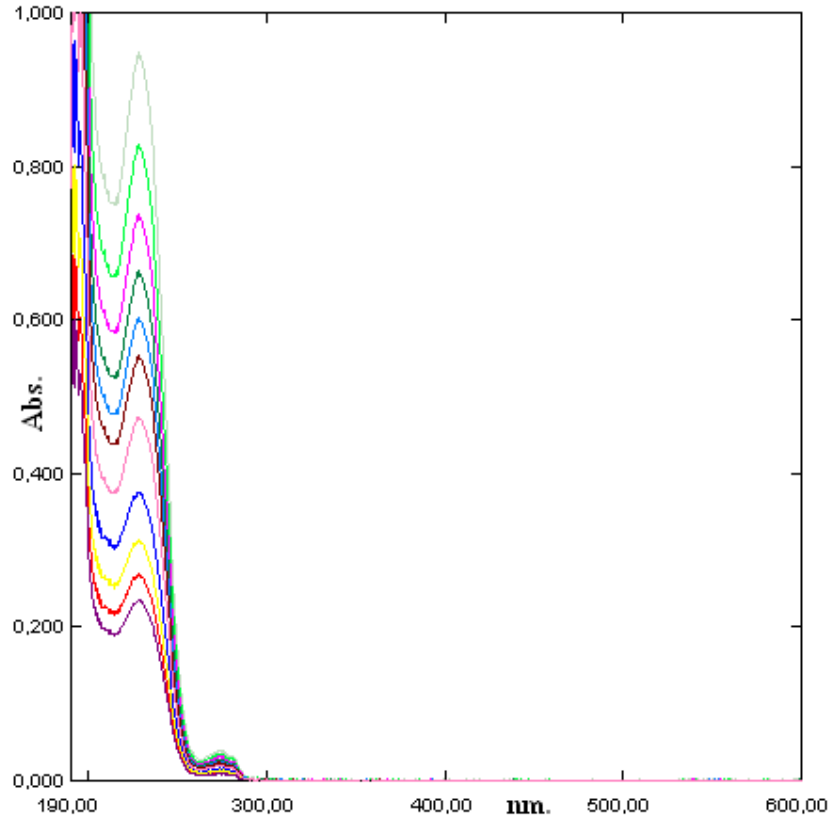
Çizelge 4.84. Metoprolol-Metformin-Fenofibrat standart çözeltileri

Metoprolol-Metformin-Fenofibrat		
Numune No	Stok çözülden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	9,50E-05
C ₂	0,4	1,90E-04
C ₃	0,6	2,85E-04
C ₄	0,8	3,80E-04
C ₅	1,0	4,75E-04
C ₆	1,2	5,70E-04
C ₇	1,4	6,65E-04
C ₈	1,6	7,60E-04
C ₉	1,8	8,55E-04
C ₁₀	2,0	9,50E-04
C ₁₁	2,2	1,05E-03

4.7.4.2. Metoprolol-Metformin-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.7.4.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.5'e göre bulunan $4,751 \times 10^{-3}$ mol/L stok Metoprolol-Metformin-Fenofibrat çözülden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Metoprolol-Metformin-Fenofibrat çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.198'de görülmektedir.

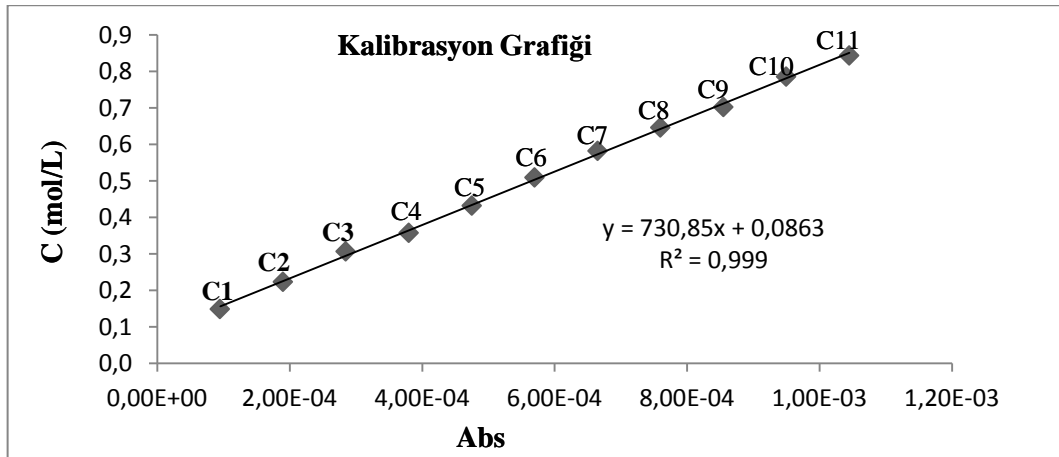

Şekil 4.198. Metoprolol-Metformin-Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{max.}=228,5$ nm)

Şekil 4.198'deki spektrumdan $\lambda_{max.}=228,5$ nm absorbanlar okunarak Çizelge 4.85'de verilmiştir. Çizelge 4.85'deki derişim ve absorbanların grafiği çizilerek Şekil 4.199'da verilmiştir.

Çizelge 4.85. Metoprolol-Metformin-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbanı
	$\lambda_{\max}=228,5\text{nm}$	
C ₁	9,50E-05	0,148
C ₂	1,90E-04	0,223
C ₃	2,85E-04	0,306
C ₄	3,80E-04	0,357
C ₅	4,75E-04	0,432
C ₆	5,70E-04	0,509
C ₇	6,65E-04	0,582
C ₈	7,60E-04	0,646
C ₉	8,55E-04	0,702
C ₁₀	9,50E-04	0,785
C ₁₁	1,26E-03	0,843

Şekil 4.199. Metoprolol-Metformin-Fenofibratın derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max}=228,5\text{ nm}$)

4.7.4.3. Metoprolol-Metformin-Fenofibrat + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

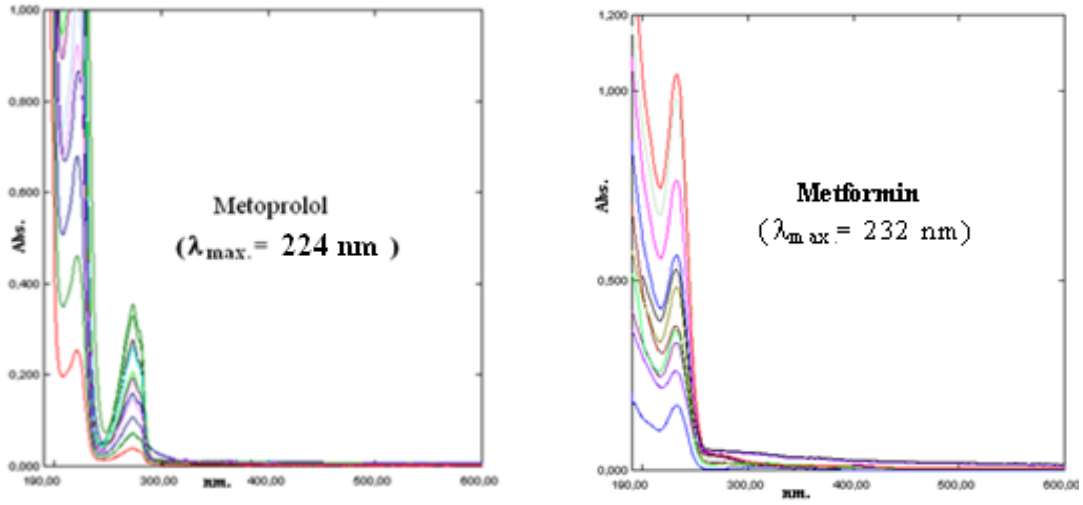
Selüloza Metoprolol-Metformin-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.200'de, bu spektrumların 228,5 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.86'da verilmiştir. Şekil 4.199'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.86'da verilmiştir.

4.7.4.4. Metoprolol-Metformin-Fenofibrat + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

Selüloza Metoprolol-Metformin-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.201'de, bu spektrumların 228,5 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.86'da verilmiştir. Şekil 4.199'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.86'da verilmiştir.

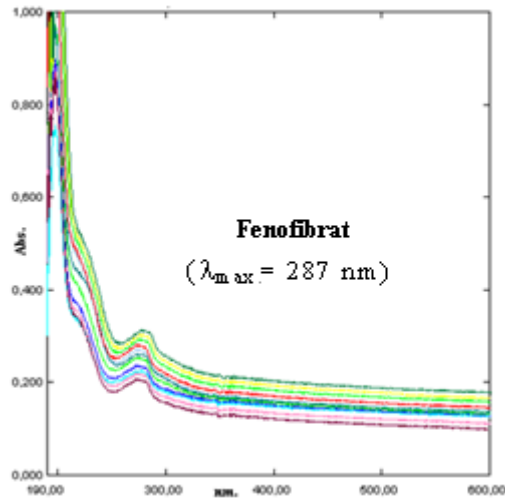
Çizelge 4.86. Metoprolol-Metformin-Fenofibrat + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorban ve derişimleri

Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=228,5nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=228,5nm$)
1 _{MSU}	10	6,99E-05	0,425	1 _{MPH}	10	1,20E-04	0,789
2 _{MSU}	20	6,92E-05	0,420	2 _{MPH}	20	1,20E-04	0,791
3 _{MSU}	30	6,87E-05	0,416	3 _{MPH}	30	1,20E-04	0,793
4 _{MSU}	40	6,81E-05	0,412	4 _{MPH}	40	1,20E-04	0,794
5 _{MSU}	50	6,76E-05	0,408	5 _{MPH}	50	1,21E-04	0,795
6 _{MSU}	60	6,70E-05	0,404	6 _{MPH}	60	1,21E-04	0,796
7 _{MSU}	120	6,65E-05	0,400	7 _{MPH}	120	1,21E-04	0,798
8 _{MSU}	180	6,58E-05	0,395	8 _{MPH}	180	1,21E-04	0,801
9 _{MSU}	240	6,53E-05	0,391	9 _{MPH}	240	1,22E-04	0,803
10 _{MSU}	300	6,46E-05	0,386	10 _{MPH}	300	1,22E-04	0,806
11 _{MSU}	360	6,38E-05	0,380	11 _{MPH}	360	1,22E-04	0,808
12 _{MSU}	420	6,31E-05	0,375	12 _{MPH}	420	1,23E-04	0,810
13 _{MSU}	480	6,25E-05	0,371	13 _{MPH}	480	1,23E-04	0,811
14 _{MSU}	540	6,19E-05	0,366	14 _{MPH}	540	1,23E-04	0,811
15 _{MSU}	600	6,13E-05	0,362	15 _{MPH}	600	1,23E-04	0,812
16 _{MSU}	660	6,08E-05	0,358	16 _{MPH}	660	1,23E-04	0,813
17 _{MSU}	720	6,05E-05	0,356	17 _{MPH}	720	1,23E-04	0,814
18 _{MSU}	780	6,02E-05	0,354	18 _{MPH}	780	1,23E-04	0,815
19 _{MSU}	840	5,97E-05	0,350	19 _{MPH}	840	1,23E-04	0,815
20 _{MSU}	900	5,94E-05	0,348	20 _{MPH}	900	1,23E-04	0,816
21 _{MSU}	960	5,86E-05	0,342	21 _{MPH}	960	1,23E-04	0,816
22 _{MSU}	1020	5,76E-05	0,335	22 _{MPH}	1020	1,24E-04	0,818
23 _{MSU}	1080	5,69E-05	0,330	23 _{MPH}	1080	1,24E-04	0,820
24 _{MSU}	1140	5,61E-05	0,324	24 _{MPH}	1140	1,24E-04	0,822
25 _{MSU}	1200	5,58E-05	0,322	25 _{MPH}	1200	1,25E-04	0,824
26 _{MSU}	1260	5,56E-05	0,320	26 _{MPH}	1260	1,25E-04	0,826
27 _{MSU}	1320	5,50E-05	0,316	27 _{MPH}	1320	1,25E-04	0,828
28 _{MSU}	1380	5,50E-05	0,316	28 _{MPH}	1380	1,25E-04	0,828
29 _{MSU}	1440	5,50E-05	0,316	29 _{MPH}	1440	1,25E-04	0,828

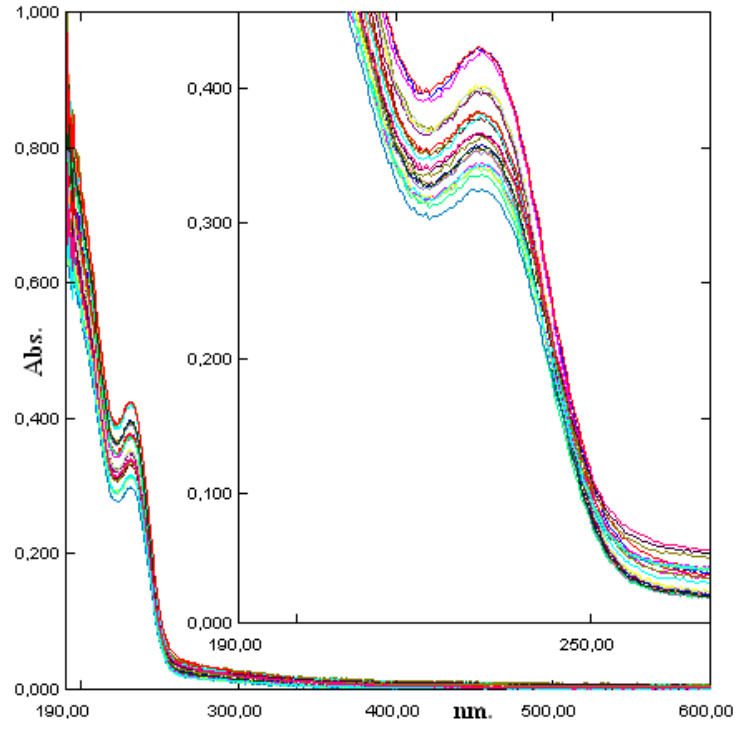
(a)

(b)

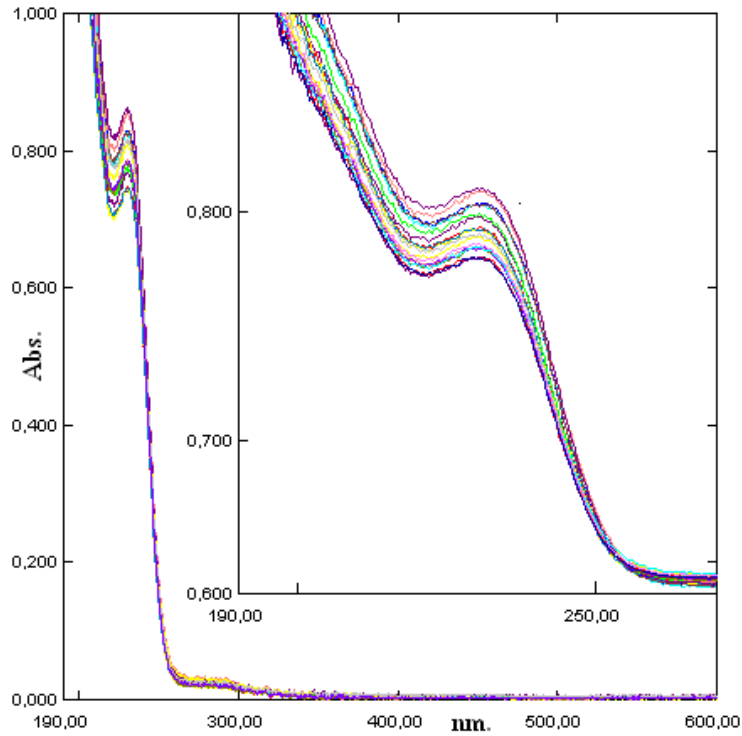
(c)

Şekil 4.200. (a) Metoprololün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 224 \text{ nm}$)
 (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 232 \text{ nm}$)
 (c) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.} = 287 \text{ nm}$)

(d)

Şekil 4.200 (devam).(d) Metoprolol-Metformin-Fenofibrat + seluloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{max.} = 228,5$ nm)

Şekil 4.201. Metoprolol-Metformin-Fenofibrat + selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 228,5$ nm)

Çizelge 4.86'daki veriler kullanılarak Metoprolol-Metformin-Fenofibratın saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.87'de verilmiştir. Çizelge 4.87'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.202'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.203'de verilmiştir. Yine Çizelge 4.87'deki salınan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.204'de, pH=3'teki salınan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.205'de, selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.206'da, pH=3'teki Metoprolol-Metformin-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.207'de verilmiştir.

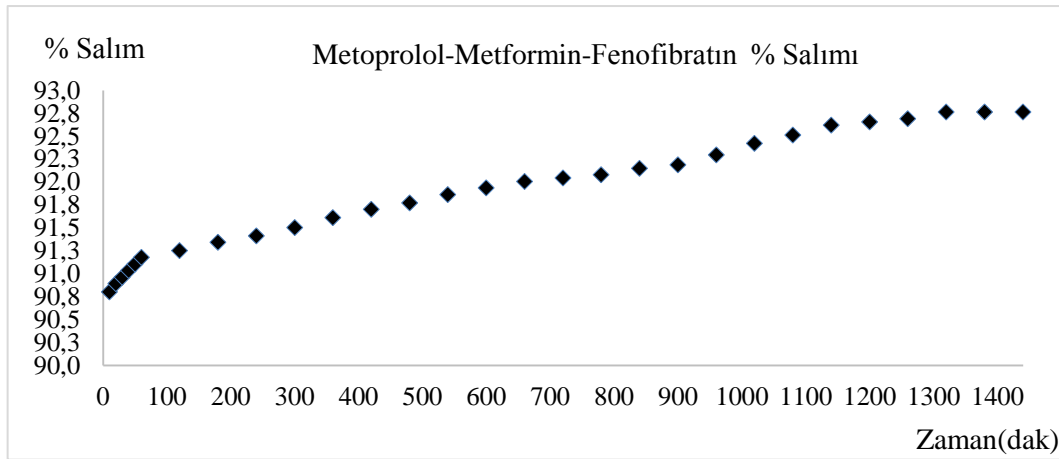
Çizelge 4.87. Metoprolol-Metformin-Fenofibrat salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Metoprolol-Metformin-Fenofibrat (Su)					
1 _{MSU}	10	6,99E-05	0,425	7,60E-04	90,80
2 _{MSU}	20	6,92E-05	0,420	7,60E-04	90,89
3 _{MSU}	30	6,87E-05	0,416	7,60E-04	90,96
4 _{MSU}	40	6,81E-05	0,412	7,60E-04	91,03
5 _{MSU}	50	6,76E-05	0,408	7,60E-04	91,11
6 _{MSU}	60	6,70E-05	0,404	7,60E-04	91,18
7 _{MSU}	120	6,65E-05	0,400	7,60E-04	91,25
8 _{MSU}	180	6,58E-05	0,395	7,60E-04	91,34
9 _{MSU}	240	6,53E-05	0,391	7,60E-04	91,41
10 _{MSU}	300	6,46E-05	0,386	7,60E-04	91,50
11 _{MSU}	360	6,38E-05	0,380	7,60E-04	91,61
12 _{MSU}	420	6,31E-05	0,375	7,60E-04	91,70
13 _{MSU}	480	6,25E-05	0,371	7,60E-04	91,77
14 _{MSU}	540	6,19E-05	0,366	7,60E-04	91,86
15 _{MSU}	600	6,13E-05	0,362	7,60E-04	91,93
16 _{MSU}	660	6,08E-05	0,358	7,60E-04	92,01
17 _{MSU}	720	6,05E-05	0,356	7,60E-04	92,04
18 _{MSU}	780	6,02E-05	0,354	7,60E-04	92,08
19 _{MSU}	840	5,97E-05	0,350	7,60E-04	92,15
20 _{MSU}	900	5,94E-05	0,348	7,60E-04	92,19
21 _{MSU}	960	5,86E-05	0,342	7,60E-04	92,29
22 _{MSU}	1020	5,76E-05	0,335	7,60E-04	92,42
23 _{MSU}	1080	5,69E-05	0,330	7,60E-04	92,51
24 _{MSU}	1140	5,61E-05	0,324	7,60E-04	92,62
25 _{MSU}	1200	5,58E-05	0,322	7,60E-04	92,65
26 _{MSU}	1260	5,56E-05	0,320	7,60E-04	92,69
27 _{MSU}	1320	5,50E-05	0,316	7,60E-04	92,76
28 _{MSU}	1380	5,50E-05	0,316	7,60E-04	92,76
29 _{MSU}	1440	5,50E-05	0,316	7,60E-04	92,76
Metoprolol-Metformin-Fenofibrat (pH=3)					
1 _{MPH}	10	1,20E-04	0,789	7,60E-04	84,25
2 _{MPH}	20	1,20E-04	0,791	7,60E-04	84,21
3 _{MPH}	30	1,20E-04	0,793	7,60E-04	84,17
4 _{MPH}	40	1,20E-04	0,794	7,60E-04	84,16
5 _{MPH}	50	1,21E-04	0,795	7,60E-04	84,14
6 _{MPH}	60	1,21E-04	0,796	7,60E-04	84,12
7 _{MPH}	120	1,21E-04	0,798	7,60E-04	84,08
8 _{MPH}	180	1,21E-04	0,801	7,60E-04	84,03
9 _{MPH}	240	1,22E-04	0,803	7,60E-04	83,99
10 _{MPH}	300	1,22E-04	0,806	7,60E-04	83,94
11 _{MPH}	360	1,22E-04	0,808	7,60E-04	83,90
12 _{MPH}	420	1,22E-04	0,810	7,60E-04	83,87
13 _{MPH}	480	1,22E-04	0,811	7,60E-04	83,85
14 _{MPH}	540	1,22E-04	0,811	7,60E-04	83,85
15 _{MPH}	600	1,23E-04	0,812	7,60E-04	83,83
16 _{MPH}	660	1,23E-04	0,813	7,60E-04	83,81
17 _{MPH}	720	1,23E-04	0,814	7,60E-04	83,80
18 _{MPH}	780	1,23E-04	0,815	7,60E-04	83,78
19 _{MPH}	840	1,23E-04	0,815	7,60E-04	83,78

Çizelge 4.87'nin devamı

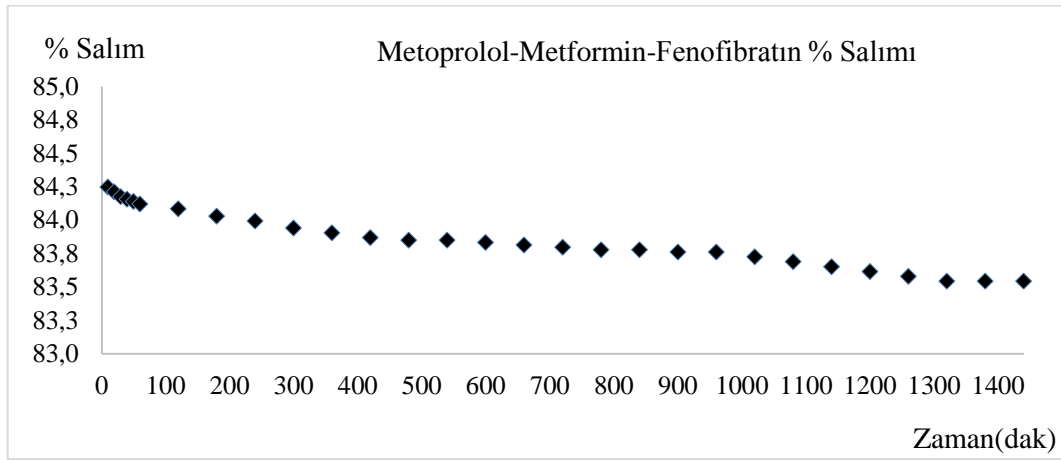
20 _{MPH}	900	1,23E-04	0,816	7,60E-04	83,76
21 _{MPH}	960	1,23E-04	0,816	7,60E-04	83,76
22 _{MPH}	1020	1,23E-04	0,818	7,60E-04	83,72
23 _{MPH}	1080	1,23E-04	0,820	7,60E-04	83,69
24 _{MPH}	1140	1,23E-04	0,822	7,60E-04	83,65
25 _{MPH}	1200	1,24E-04	0,824	7,60E-04	83,62
26 _{MPH}	1260	1,24E-04	0,826	7,60E-04	83,58
27 _{MPH}	1320	1,24E-04	0,828	7,60E-04	83,54
28 _{MPH}	1380	1,25E-04	0,828	7,60E-04	83,54
29 _{MPH}	1440	1,25E-04	0,828	7,60E-04	83,54

$a\% \text{ Salım} = ((C_0 - C) / C_0) \times 100$; C_0 : İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

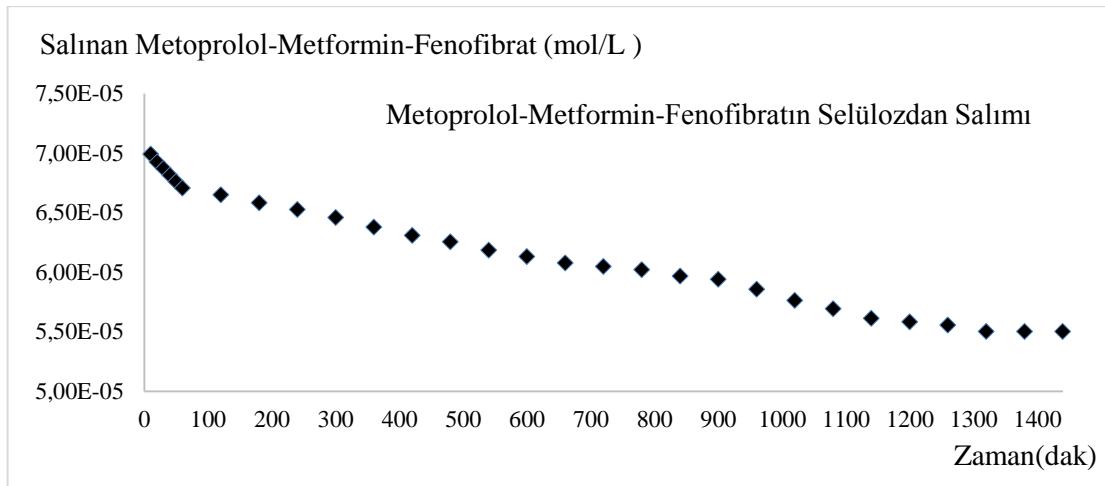
Şekil 4.202. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.202'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat % salımının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

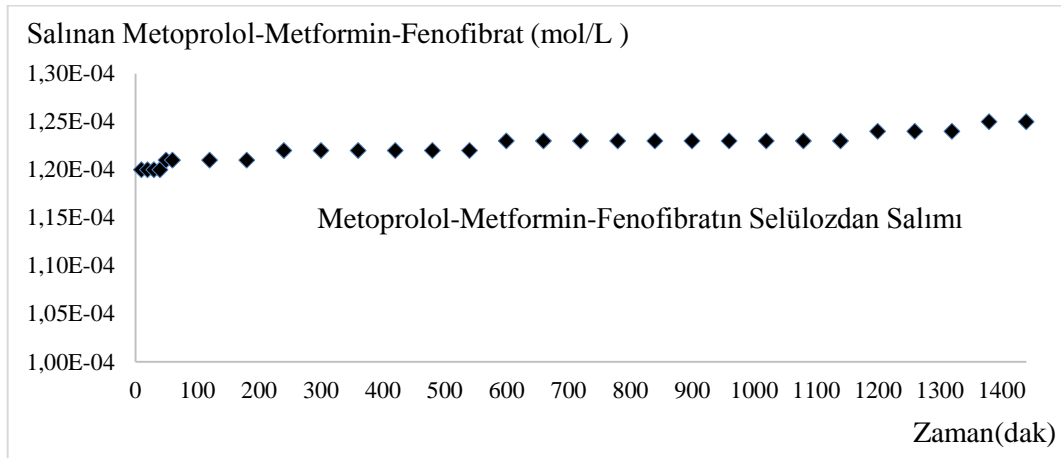
Şekil 4.203. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.203'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat % salımının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

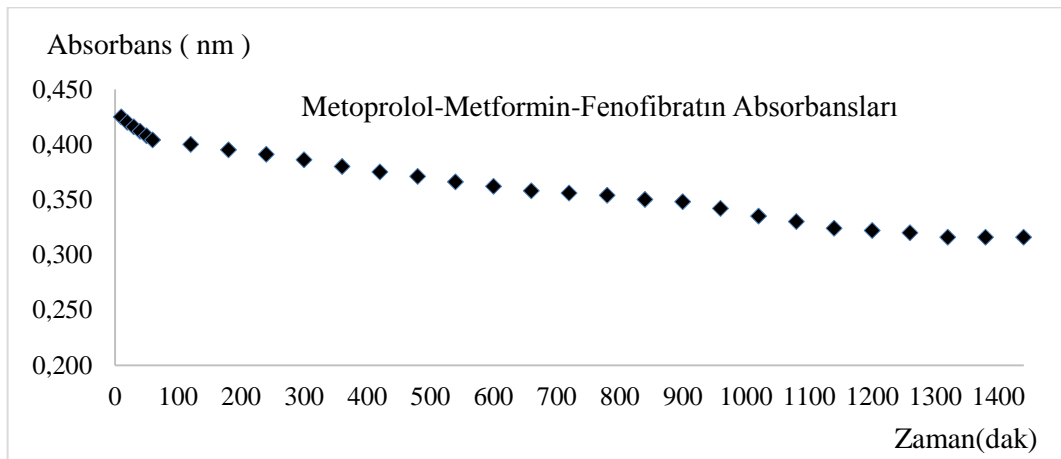
Şekil 4.204. Selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.204'e göre selülozdan saf suda desorplanan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1300. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

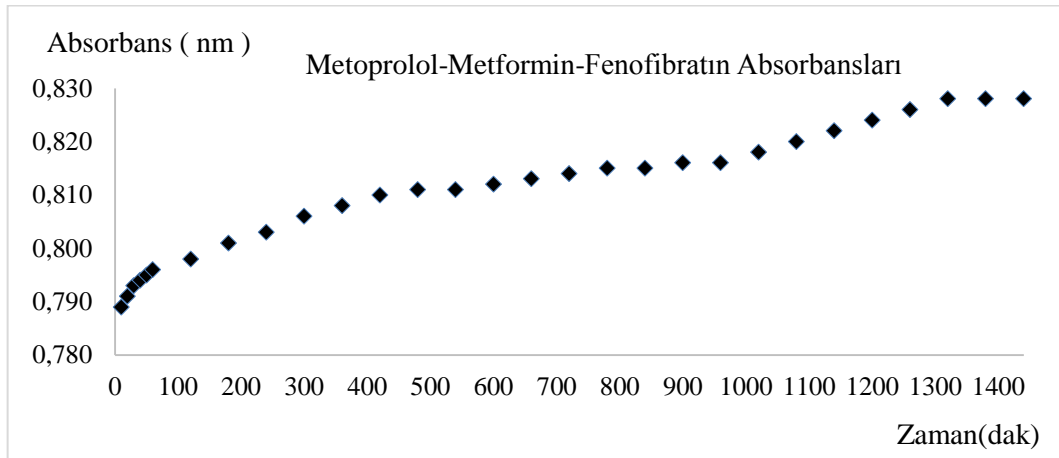
Şekil 4.205. Selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.205'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 700.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.206. Selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Fenofibratın saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.206'ya göre selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.207. Selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Fenofibratın pH=3'teki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.207'ye göre selülozdan salınan Metoprolol-Metformin-Fenofibrat pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 1300.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.7.5. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil

4.7.5.1.Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanması

Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.5 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.7.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$4,635 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $9,271 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci

standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil için bulunan sonuçlar Çizelge 4.88’de verilmiştir.

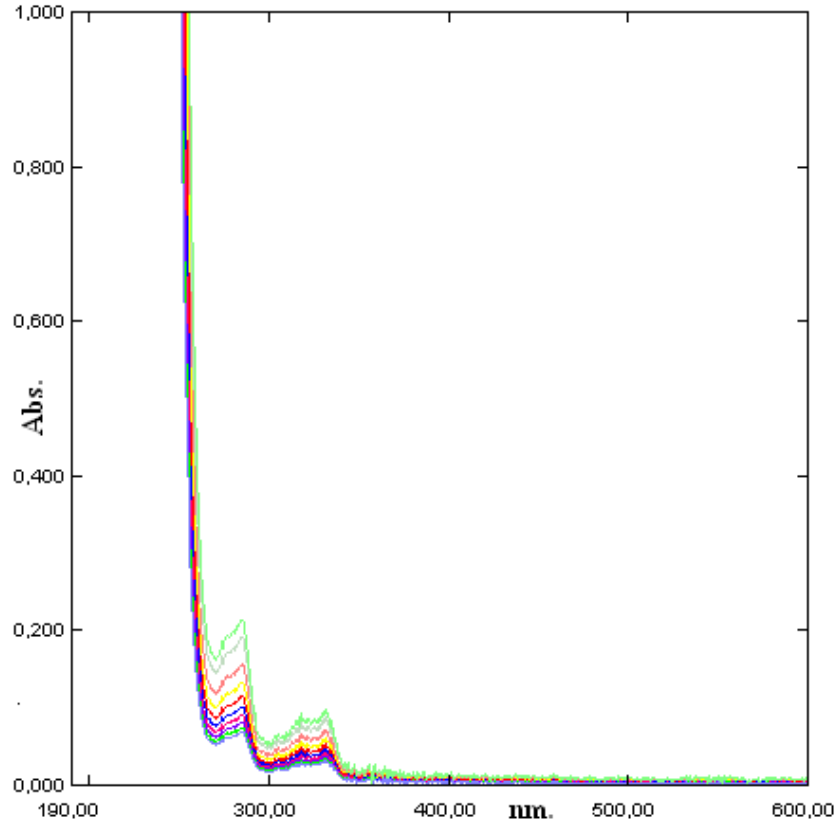
Çizelge 4.88. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil standart çözeltileri

Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	9,27E-05
C ₂	0,4	1,85E-04
C ₃	0,6	2,78E-04
C ₄	0,8	3,71E-04
C ₅	1,0	4,64E-04
C ₆	1,2	5,56E-04
C ₇	1,4	6,49E-04
C ₈	1,6	7,42E-04
C ₉	1,8	8,34E-04
C ₁₀	2,0	9,27E-04
C ₁₁	2,2	1,02E-03

4.7.5.2. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL’ lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.7.5.1’de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.5’e göre bulunan $9,271 \times 10^{-3}$ mol/L stok Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL’ ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2’ye göre hazırlanan standart Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.208’de görülmektedir.

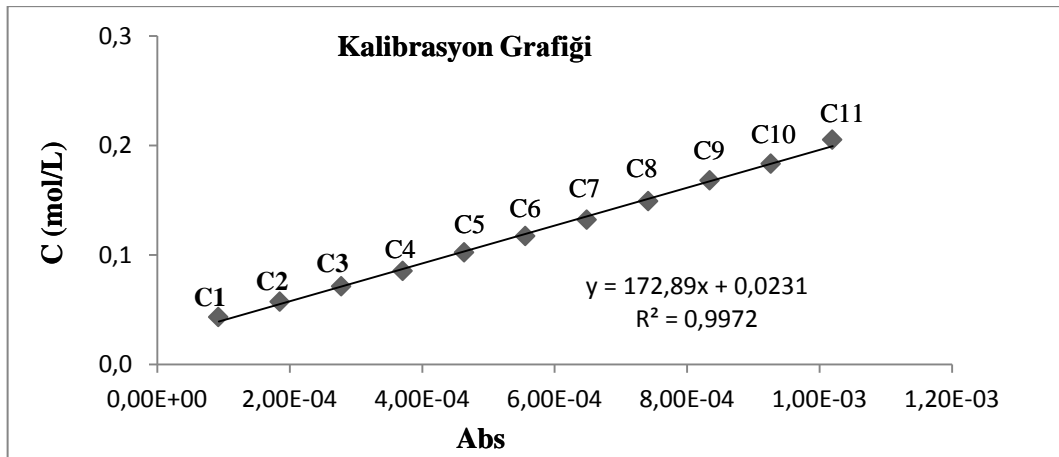

Şekil 4.208. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=270$ nm)

Şekil 4.208’deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=270$ nm absorbanslar okunarak Çizelge 4.89’da verilmiştir. Çizelge 4.89’daki derişim ve absorbansların grafiğı çizilerek Şekil 4.209’da verilmiştir.

Çizelge 4.89. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbanı
	$\lambda_{\max.}=270\text{nm}$	
C ₁	9,27E-05	0,043
C ₂	1,85E-04	0,057
C ₃	2,78E-04	0,071
C ₄	3,71E-04	0,085
C ₅	4,64E-04	0,102
C ₆	5,56E-04	0,117
C ₇	6,49E-04	0,132
C ₈	7,42E-04	0,149
C ₉	8,34E-04	0,168
C ₁₀	9,27E-04	0,183
C ₁₁	1,02E-03	0,205

Şekil 4.209. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozilin derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=270\text{ nm}$)

4.7.5.3. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

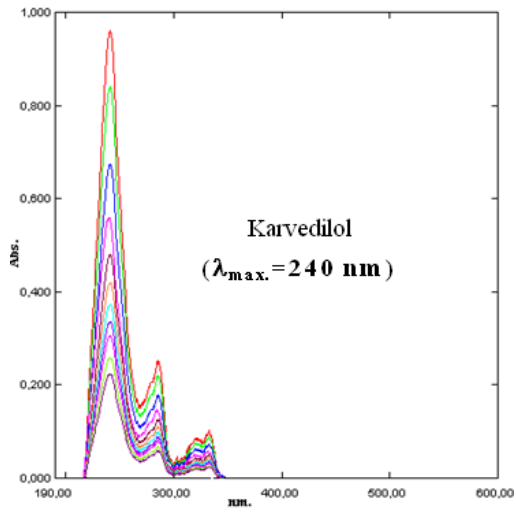
Selüloza Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.210'da, bu spektrumların 270 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.90'da verilmiştir. Şekil 4.209'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.90'da verilmiştir.

4.7.5.4. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil + selüloz pH=3'teki salımının ölçülmesi

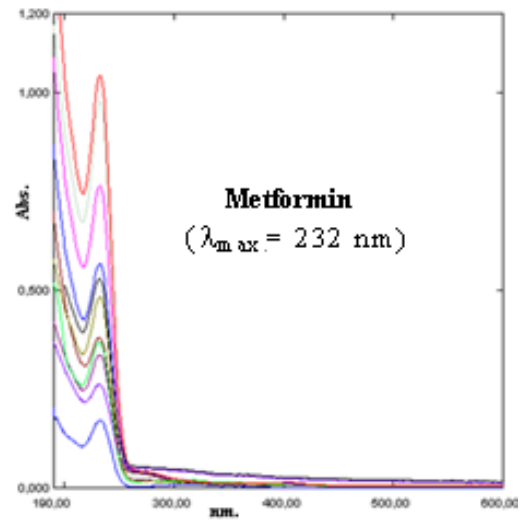
Selüloza Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.211'de, bu spektrumların 270 nm'deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.90'da verilmiştir. Şekil 4.209'daki korelasyon grafiğinden bu absorbanlara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.90'da verilmiştir.

Çizelge 4.90. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorpsiyon ve derişimleri

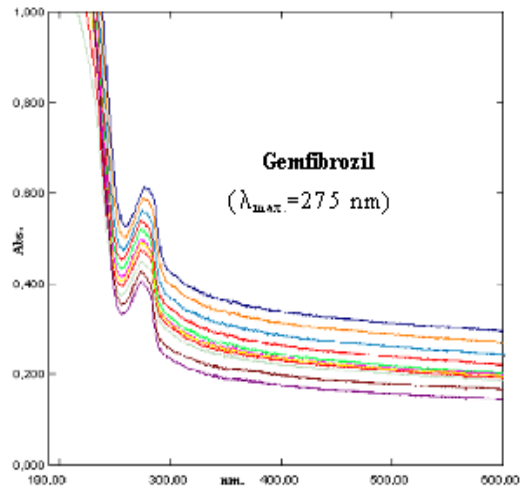
Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=270nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=270nm$)
1 _{MSU}	10	5,03E-04	0,846	1 _{MPH}	10	1,96E-04	0,316
2 _{MSU}	20	4,98E-04	0,838	2 _{MPH}	20	1,98E-04	0,320
3 _{MSU}	30	4,94E-04	0,831	3 _{MPH}	30	2,01E-04	0,325
4 _{MSU}	40	4,90E-04	0,823	4 _{MPH}	40	2,05E-04	0,332
5 _{MSU}	50	4,85E-04	0,815	5 _{MPH}	50	2,09E-04	0,338
6 _{MSU}	60	4,80E-04	0,807	6 _{MPH}	60	2,12E-04	0,344
7 _{MSU}	120	4,69E-04	0,787	7 _{MPH}	120	2,16E-04	0,351
8 _{MSU}	180	4,49E-04	0,753	8 _{MPH}	180	2,20E-04	0,358
9 _{MSU}	240	4,36E-04	0,731	9 _{MPH}	240	2,24E-04	0,364
10 _{MSU}	300	4,23E-04	0,708	10 _{MPH}	300	2,28E-04	0,371
11 _{MSU}	360	4,08E-04	0,682	11 _{MPH}	360	2,33E-04	0,379
12 _{MSU}	420	3,97E-04	0,663	12 _{MPH}	420	2,38E-04	0,388
13 _{MSU}	480	3,91E-04	0,652	13 _{MPH}	480	2,42E-04	0,396
14 _{MSU}	540	3,84E-04	0,641	14 _{MPH}	540	2,49E-04	0,408
15 _{MSU}	600	3,80E-04	0,633	15 _{MPH}	600	2,56E-04	0,419
16 _{MSU}	660	3,72E-04	0,620	16 _{MPH}	660	2,60E-04	0,427
17 _{MSU}	720	3,65E-04	0,608	17 _{MPH}	720	2,65E-04	0,435
18 _{MSU}	780	3,59E-04	0,797	18 _{MPH}	780	2,67E-04	0,438
19 _{MSU}	840	3,55E-04	0,791	19 _{MPH}	840	2,68E-04	0,440
20 _{MSU}	900	3,52E-04	0,585	20 _{MPH}	900	2,69E-04	0,441
21 _{MSU}	960	3,49E-04	0,580	21 _{MPH}	960	2,70E-04	0,443
22 _{MSU}	1020	3,48E-04	0,578	22 _{MPH}	1020	2,70E-04	0,443
23 _{MSU}	1080	3,48E-04	0,578	23 _{MPH}	1080	2,70E-04	0,444
24 _{MSU}	1140	3,47E-04	0,576	24 _{MPH}	1140	2,70E-04	0,444
25 _{MSU}	1200	3,47E-04	0,576	25 _{MPH}	1200	2,71E-04	0,445
26 _{MSU}	1260	3,46E-04	0,575	26 _{MPH}	1260	2,71E-04	0,445
27 _{MSU}	1320	3,46E-04	0,575	27 _{MPH}	1320	2,71E-04	0,445
28 _{MSU}	1380	3,46E-04	0,575	28 _{MPH}	1380	2,71E-04	0,445
29 _{MSU}	1440	3,46E-04	0,575	29 _{MPH}	1440	2,71E-04	0,445

(a)

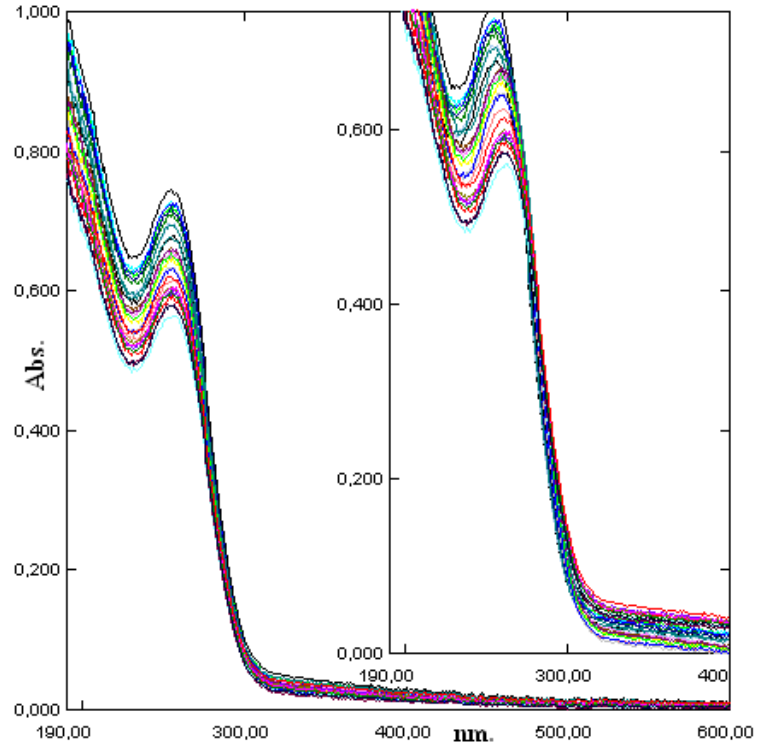

(b)

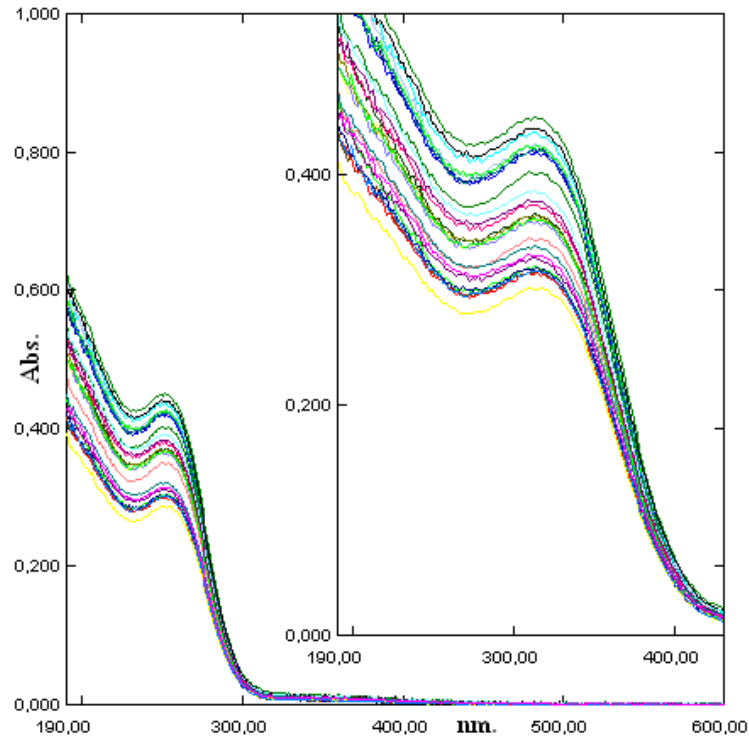
(c)

Şekil 4.210. (a) Karvedilolün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max}} = 240 \text{ nm}$)
 (b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max}} = 232 \text{ nm}$)
 (c) Gemfibrozilin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max}} = 275 \text{ nm}$)

(d)

Şekil 4.210 (devam). (d) Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 270 \text{ nm}$)

Şekil 4.211. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil + selüloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 270 \text{ nm}$)

Çizelge 4.90'daki veriler kullanılarak Karvedilol-Metformin-Gemfibrozilin saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.91'de verilmiştir. Çizelge 4.91'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.212'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.213'de verilmiştir. Yine Çizelge 4.91'deki salınan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.214'de, pH=3'teki salınan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.215'de, selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.216'da, pH=3'teki Karvedilol-Metformin-Gemfibrozilin absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.217'de verilmiştir.

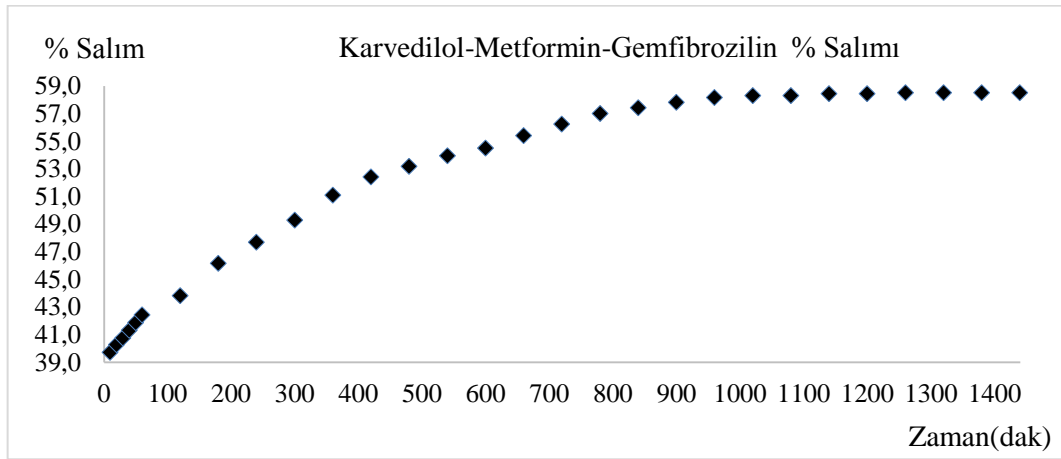
Çizelge 4.91. Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbanı	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil (Su)					
1 _{MSU}	10	5,03E-04	0,846	8,34E-04	39,70
2 _{MSU}	20	4,98E-04	0,838	8,34E-04	40,26
3 _{MSU}	30	4,94E-04	0,831	8,34E-04	40,74
4 _{MSU}	40	4,90E-04	0,823	8,34E-04	41,30
5 _{MSU}	50	4,85E-04	0,815	8,34E-04	41,85
6 _{MSU}	60	4,80E-04	0,807	8,34E-04	42,41
7 _{MSU}	120	4,69E-04	0,787	8,34E-04	43,79
8 _{MSU}	180	4,49E-04	0,753	8,34E-04	46,15
9 _{MSU}	240	4,36E-04	0,731	8,34E-04	47,68
10 _{MSU}	300	4,23E-04	0,708	8,34E-04	49,28
11 _{MSU}	360	4,08E-04	0,682	8,34E-04	51,08
12 _{MSU}	420	3,97E-04	0,663	8,34E-04	52,40
13 _{MSU}	480	3,91E-04	0,652	8,34E-04	53,16
14 _{MSU}	540	3,84E-04	0,641	8,34E-04	53,93
15 _{MSU}	600	3,80E-04	0,633	8,34E-04	54,48
16 _{MSU}	660	3,72E-04	0,620	8,34E-04	55,38
17 _{MSU}	720	3,65E-04	0,608	8,34E-04	56,22
18 _{MSU}	780	3,59E-04	0,597	8,34E-04	56,98
19 _{MSU}	840	3,55E-04	0,591	8,34E-04	57,40
20 _{MSU}	900	3,52E-04	0,585	8,34E-04	57,81
21 _{MSU}	960	3,49E-04	0,58	8,34E-04	58,16
22 _{MSU}	1020	3,48E-04	0,578	8,34E-04	58,30
23 _{MSU}	1080	3,48E-04	0,578	8,34E-04	58,30
24 _{MSU}	1140	3,47E-04	0,576	8,34E-04	58,44
25 _{MSU}	1200	3,47E-04	0,576	8,34E-04	58,44
26 _{MSU}	1260	3,46E-04	0,575	8,34E-04	58,51
27 _{MSU}	1320	3,46E-04	0,575	8,34E-04	58,51
28 _{MSU}	1380	3,46E-04	0,575	8,34E-04	58,51
29 _{MSU}	1440	3,46E-04	0,575	8,34E-04	58,51
Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil (pH=3)					
1 _{MPH}	10	1,96E-04	0,316	8,34E-04	76,48
2 _{MPH}	20	1,98E-04	0,320	8,34E-04	76,20
3 _{MPH}	30	2,01E-04	0,325	8,34E-04	75,85
4 _{MPH}	40	2,05E-04	0,332	8,34E-04	75,37
5 _{MPH}	50	2,09E-04	0,338	8,34E-04	74,95
6 _{MPH}	60	2,12E-04	0,344	8,34E-04	74,53
7 _{MPH}	120	2,16E-04	0,351	8,34E-04	74,05
8 _{MPH}	180	2,20E-04	0,358	8,34E-04	73,56
9 _{MPH}	240	2,24E-04	0,364	8,34E-04	73,15
10 _{MPH}	300	2,28E-04	0,371	8,34E-04	72,66
11 _{MPH}	360	2,33E-04	0,379	8,34E-04	72,11
12 _{MPH}	420	2,38E-04	0,388	9,20E-04	71,48
13 _{MPH}	480	2,42E-04	0,396	9,20E-04	70,93
14 _{MPH}	540	2,49E-04	0,408	9,20E-04	70,09
15 _{MPH}	600	2,56E-04	0,419	9,20E-04	69,33
16 _{MPH}	660	2,60E-04	0,427	9,20E-04	68,77
17 _{MPH}	720	2,65E-04	0,435	9,20E-04	68,22
18 _{MPH}	780	2,67E-04	0,438	9,20E-04	68,01
19 _{MPH}	840	2,68E-04	0,440	9,20E-04	67,87

Çizelge 4.91'in devamı

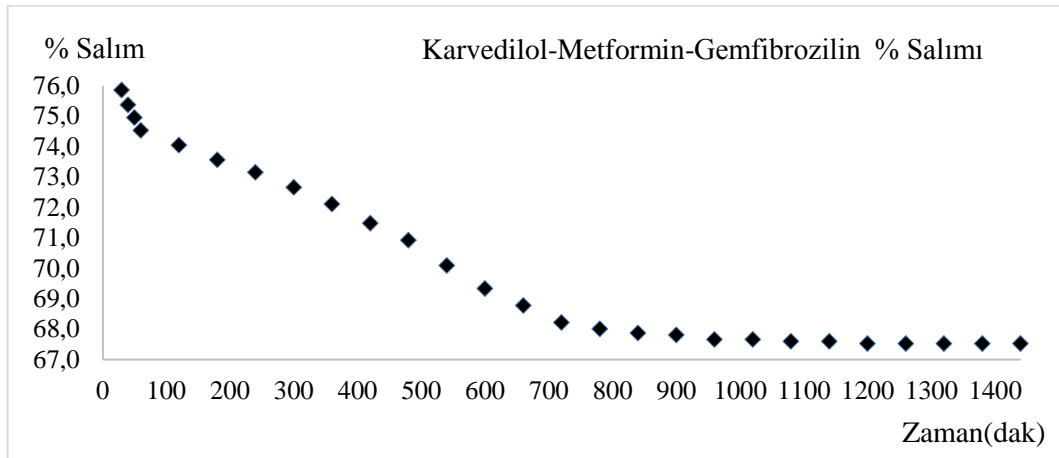
20 _{MPH}	900	2,69E-04	0,441	9,20E-04	67,80
21 _{MPH}	960	2,70E-04	0,443	9,20E-04	67,66
22 _{MPH}	1020	2,70E-04	0,443	9,20E-04	67,66
23 _{MPH}	1080	2,70E-04	0,444	9,20E-04	67,60
24 _{MPH}	1140	2,70E-04	0,444	9,20E-04	67,60
25 _{MPH}	1200	2,71E-04	0,445	9,20E-04	67,53
26 _{MPH}	1260	2,71E-04	0,445	9,20E-04	67,53
27 _{MPH}	1320	2,71E-04	0,445	9,20E-04	67,53
28 _{MPH}	1380	2,71E-04	0,445	9,20E-04	67,53
29 _{MPH}	1440	2,71E-04	0,445	9,20E-04	67,53

a% Salım= $((C_0-C)/C_0) \times 100$; C₀: İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

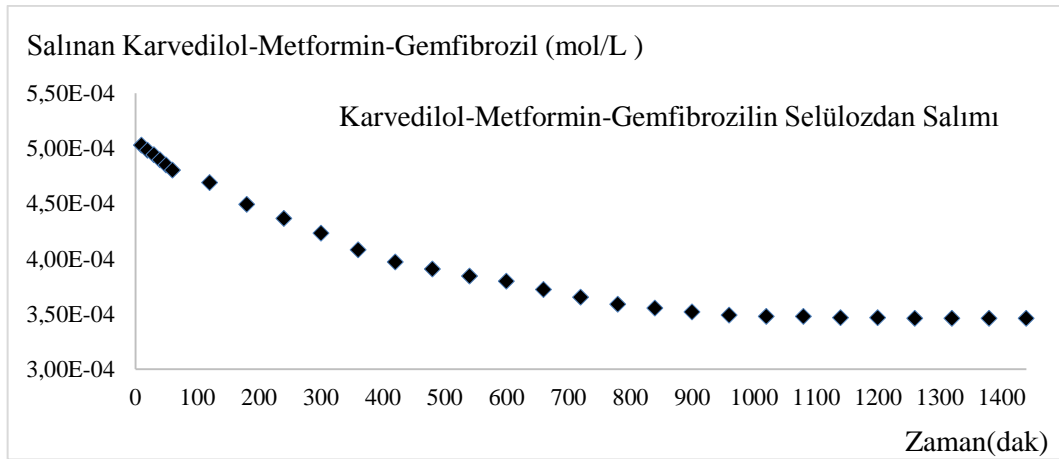
Şekil 4.212. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.212'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil % salımının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

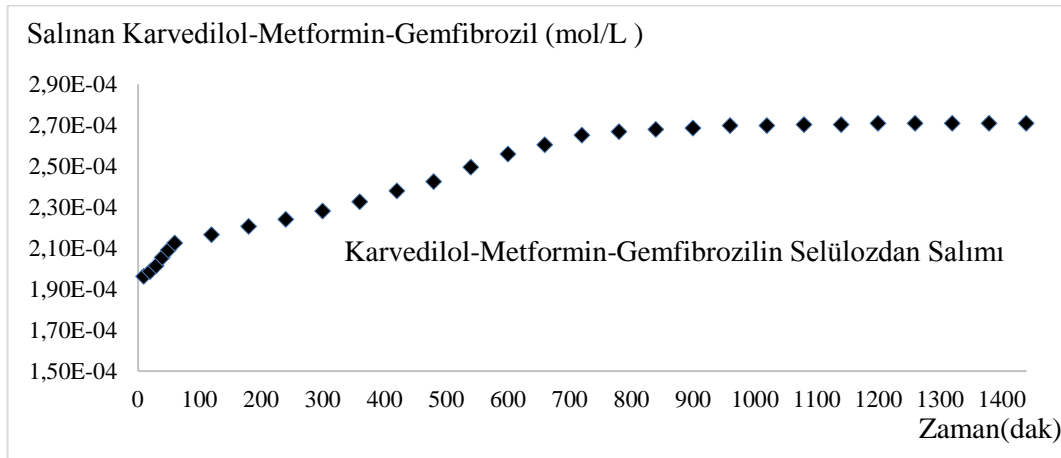
Şekil 4.213. Selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.213'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil % salımının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

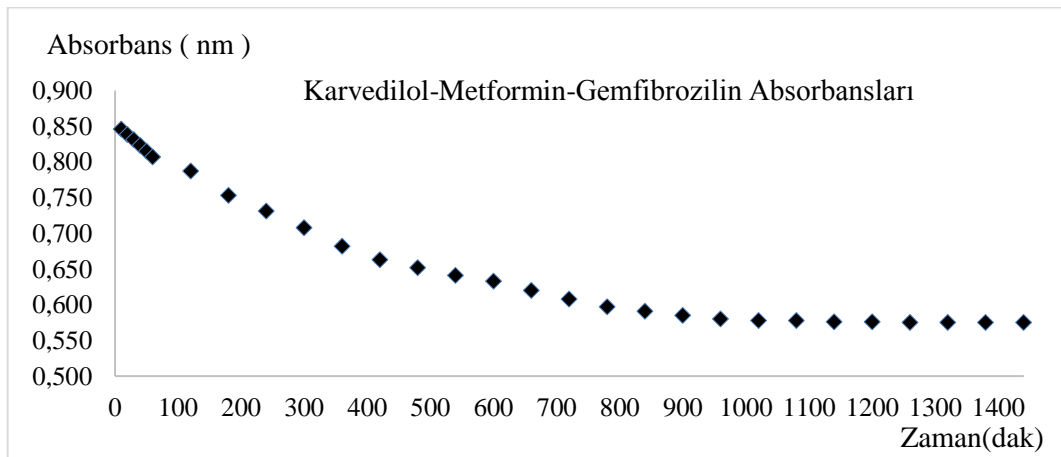
Şekil 4.214. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.214'e göre selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 1000. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

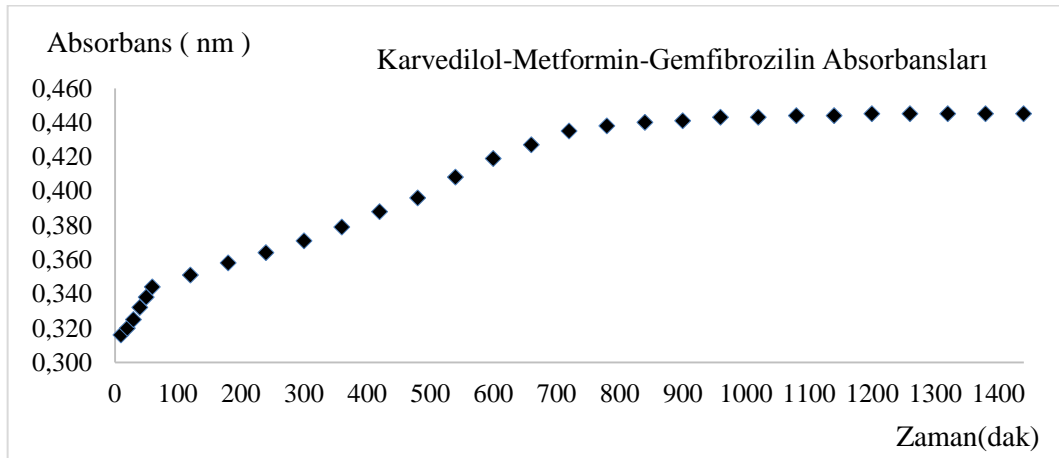
Şekil 4.215. Selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.215'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil miktarlarının yaklaşık 900.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.216. Selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozilin saf sudaki absorbanlarının zamanla değişimi

Şekil 4.216'ya göre selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil saf sudaki absorbanlarının yaklaşık 1000.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.217. Selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozilin pH=3'teki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.217'ye göre selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Gemfibrozil pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 800.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

4.7.6. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat

4.7.6.1. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat stok çözeltisinin hazırlanması

Karvedilol-Metformin-Fenofibrat stok ve standart çözeltilerinin hazırlanmasında Eşitlik 4.5 ve 4.2 kullanılarak Bölüm 4.7.1.1'de anlatıldığı gibi molarite hesaplamaları yapılmıştır.

$4,228 \times 10^{-3}$ mol/L stok çözeltiden 0,2 mL alınmış, 10 mL'lik balonjojeye aktarılmış ve 10 mL'ye saf su ile tamamlanmıştır. 10 mL, $8,456 \times 10^{-5}$ mol/L'lık birinci standart çözelti hazırlanmıştır. Diğer standart çözeltilerde aynı şekilde hazırlanmış, Karvedilol-Metformin-Fenofibrat için bulunan sonuçlar Çizelge 4.92'de verilmiştir.

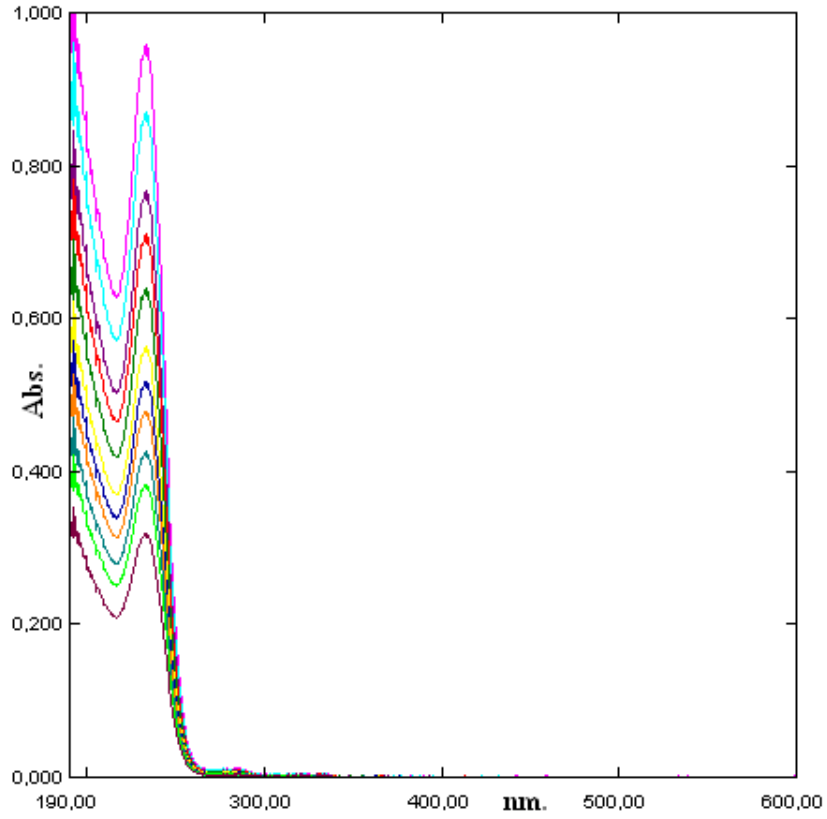
Çizelge 4.92. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat standart çözeltileri

Karvedilol-Metformin-Fenofibrat		
Numune No	Stok çözeltiden alınan miktar (mL)	C (Derişim, mol/L)
C ₁	0,2	8,46E-05
C ₂	0,4	1,69E-04
C ₃	0,6	2,54E-04
C ₄	0,8	3,38E-04
C ₅	1,0	4,23E-04
C ₆	1,2	5,07E-04
C ₇	1,4	5,92E-04
C ₈	1,6	6,76E-04
C ₉	1,8	7,61E-04
C ₁₀	2,0	8,46E-04
C ₁₁	2,2	9,30E-04

4.7.6.2. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat için dalga boyunun tespiti ve standart grafiği

Bu amaçla 10 mL' lik deney tüplerine sıra ile 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,2 mL Bölüm 4.7.6.1'de anlatıldığı gibi Eşitlik 4.5'e göre bulunan $4,228 \times 10^{-3}$ mol/L stok Karvedilol-Metformin-Fenofibrat çözeltiden konulmuştur. Her tüp saf su ile 10 mL' ye tamamlanmıştır. Eşitlik 4.2'ye göre hazırlanan standart Karvedilol-Metformin-Fenofibrat çözeltilerinin, referans olarak su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon spektrumları alınmıştır.

Farklı konsantrasyonlardaki bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyunun kaymadığı Şekil 4.218' de görülmektedir.

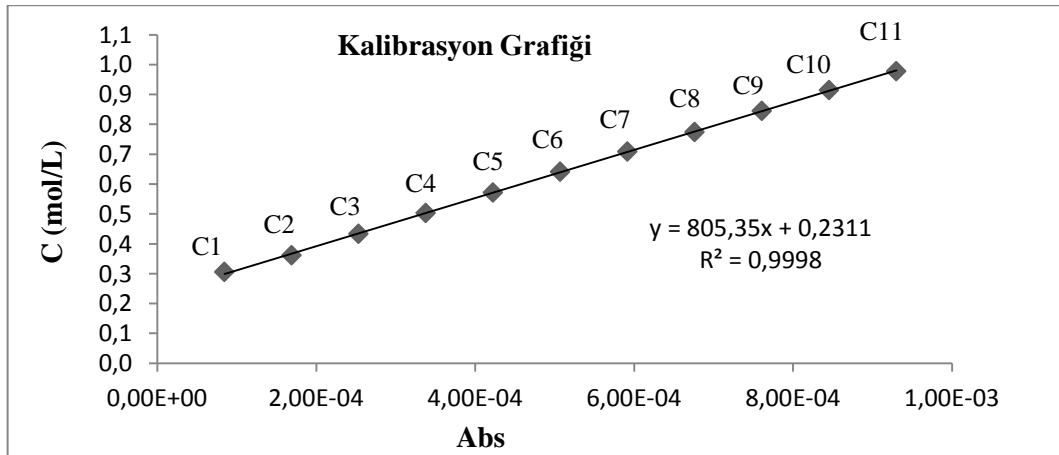

Şekil 4.218. Karvedilol-Metformin-Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\max.}=233$ nm)

Şekil 4.218'deki spektrumdan $\lambda_{\max.}=233$ nm absorbanlar okunarak Çizelge 4.93'de verilmiştir. Çizelge 4.93'deki derişim ve absorbanların grafiği çizilerek Şekil 4.219'da verilmiştir.

Çizelge 4.93. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat standart ve stok çözeltilerinin derişimleri ve absorbanları

Numune No	C (Derişim, mol/L)	Absorbanı
	$\lambda_{\max.}=233\text{nm}$	
C ₁	8,46E-05	0,306
C ₂	1,69E-04	0,361
C ₃	2,54E-04	0,433
C ₄	3,38E-04	0,503
C ₅	4,23E-04	0,572
C ₆	5,07E-04	0,641
C ₇	5,92E-04	0,709
C ₈	6,76E-04	0,774
C ₉	7,61E-04	0,845
C ₁₀	8,46E-04	0,915
C ₁₁	9,30E-04	0,978

Şekil 4.219. Karvedilol-Metformin-Fenofibratın derişim-adsorban grafiği ($\lambda_{\max.}=233\text{ nm}$)

4.7.6.3. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat + selüloz saf sudaki salımının ölçülmesi

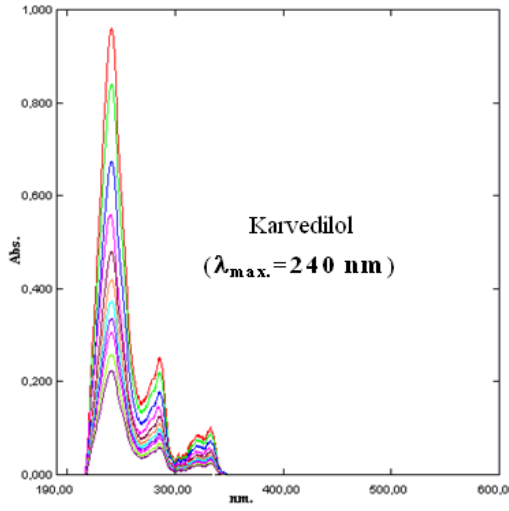
Selüloza Karvedilol-Metformin-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra saf sudaki salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları saf suya karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.220’de, bu spektrumların 233 nm’deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.94’de verilmiştir. Şekil 4.219’daki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.94’de verilmiştir.

4.7.6.4. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat + selüloz pH=3’teki salımının ölçülmesi

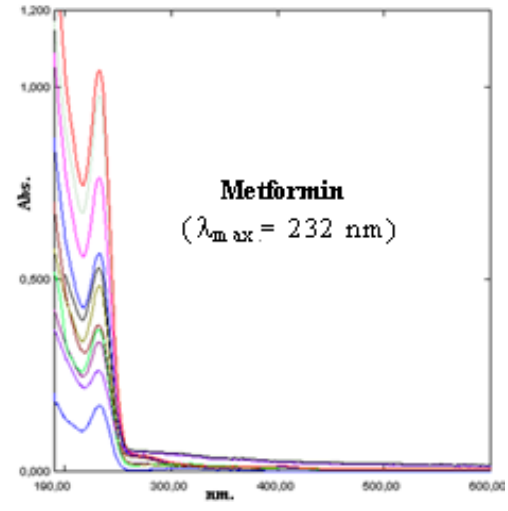
Selüloza Karvedilol-Metformin-Fenofibrat karışımı adsorbe ettirilmesinde sonra pH=3 salımı ilk 1 saatte her 10 dakikada, daha sonra her 1 saatte bir alınarak 29 numune ile ölçülmüştür. 29 numunenin UV-Görünür Bölge Spektrofotometre ile 190-600 nm aralıklarında absorpsiyon spektrumları pH=3 çözeltisine karşı alınmıştır. Spektrumlar Şekil 4.221’de, bu spektrumların 233 nm’deki absorpsiyonları okunarak Çizelge 4.94’de verilmiştir. Şekil 4.219’daki korelasyon grafiğinden bu absorbanslara karşılık gelen derişimler belirlenerek Çizelge 4.94’de verilmiştir.

Çizelge 4.94. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat + selüloz saf sudaki ve pH=3'teki salımına ait absorbens ve derişimleri

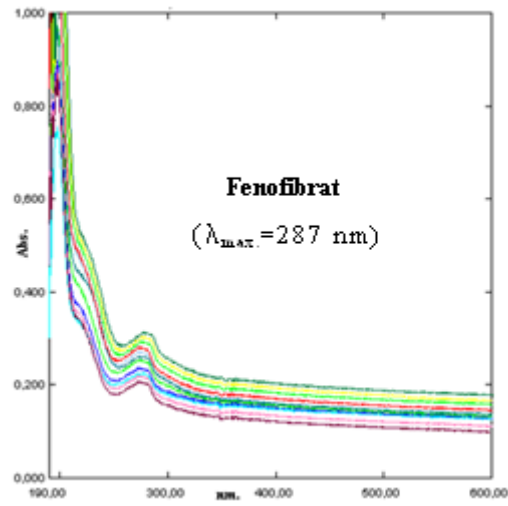
Su				pH=3			
Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=233nm$)	Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbans ($\lambda_{max.}=233nm$)
1 _{MSU}	10	1,28E-04	0,802	1 _{MPH}	10	8,18E-05	0,428
2 _{MSU}	20	1,27E-04	0,794	2 _{MPH}	20	8,27E-05	0,435
3 _{MSU}	30	1,26E-04	0,786	3 _{MPH}	30	8,38E-05	0,444
4 _{MSU}	40	1,26E-04	0,780	4 _{MPH}	40	8,48E-05	0,452
5 _{MSU}	50	1,25E-04	0,773	5 _{MPH}	50	8,58E-05	0,460
6 _{MSU}	60	1,24E-04	0,766	6 _{MPH}	60	8,69E-05	0,469
7 _{MSU}	120	1,23E-04	0,758	7 _{MPH}	120	8,84E-05	0,481
8 _{MSU}	180	1,22E-04	0,749	8 _{MPH}	180	8,98E-05	0,492
9 _{MSU}	240	1,21E-04	0,740	9 _{MPH}	240	9,14E-05	0,505
10 _{MSU}	300	1,20E-04	0,732	10 _{MPH}	300	9,26E-05	0,515
11 _{MSU}	360	1,19E-04	0,724	11 _{MPH}	360	9,38E-05	0,524
12 _{MSU}	420	1,17E-04	0,715	12 _{MPH}	420	9,49E-05	0,533
13 _{MSU}	480	1,17E-04	0,708	13 _{MPH}	480	9,60E-05	0,542
14 _{MSU}	540	1,15E-04	0,696	14 _{MPH}	540	9,71E-05	0,551
15 _{MSU}	600	1,14E-04	0,688	15 _{MPH}	600	9,82E-05	0,560
16 _{MSU}	660	1,13E-04	0,680	16 _{MPH}	660	9,97E-05	0,572
17 _{MSU}	720	1,12E-04	0,673	17 _{MPH}	720	1,01E-04	0,580
18 _{MSU}	780	1,11E-04	0,662	18 _{MPH}	780	1,02E-04	0,588
19 _{MSU}	840	1,10E-04	0,653	19 _{MPH}	840	1,02E-04	0,594
20 _{MSU}	900	1,09E-04	0,644	20 _{MPH}	900	1,03E-04	0,600
21 _{MSU}	960	1,07E-04	0,633	21 _{MPH}	960	1,04E-04	0,605
22 _{MSU}	1020	1,07E-04	0,630	22 _{MPH}	1020	1,04E-04	0,610
23 _{MSU}	1080	1,07E-04	0,628	23 _{MPH}	1080	1,05E-04	0,614
24 _{MSU}	1140	1,06E-04	0,622	24 _{MPH}	1140	1,05E-04	0,618
25 _{MSU}	1200	1,06E-04	0,620	25 _{MPH}	1200	1,06E-04	0,619
26 _{MSU}	1260	1,06E-04	0,620	26 _{MPH}	1260	1,06E-04	0,620
27 _{MSU}	1320	1,05E-04	0,618	27 _{MPH}	1320	1,06E-04	0,621
28 _{MSU}	1380	1,05E-04	0,615	28 _{MPH}	1380	1,06E-04	0,623
29 _{MSU}	1440	1,05E-04	0,615	29 _{MPH}	1440	1,06E-04	0,623

(a)

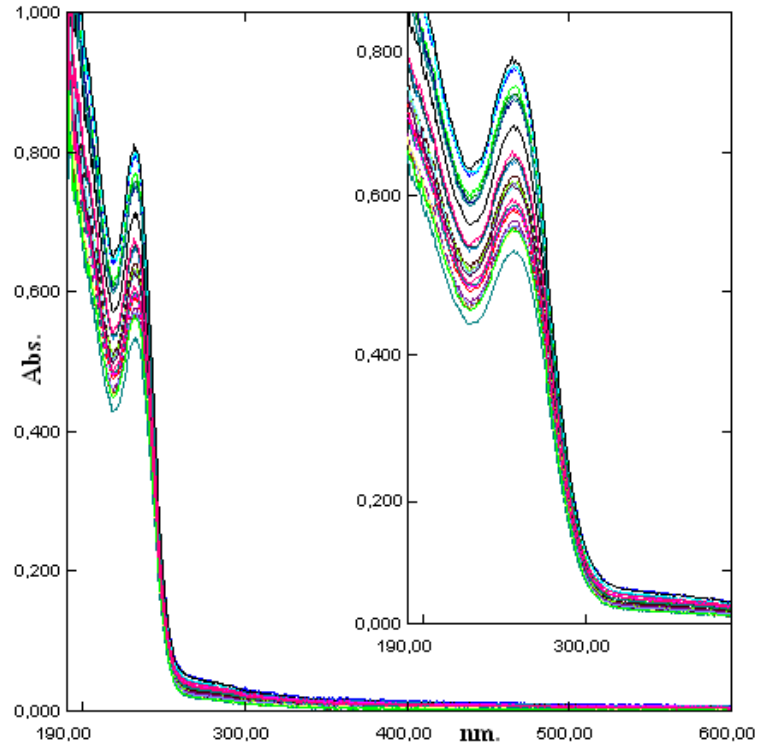

(b)

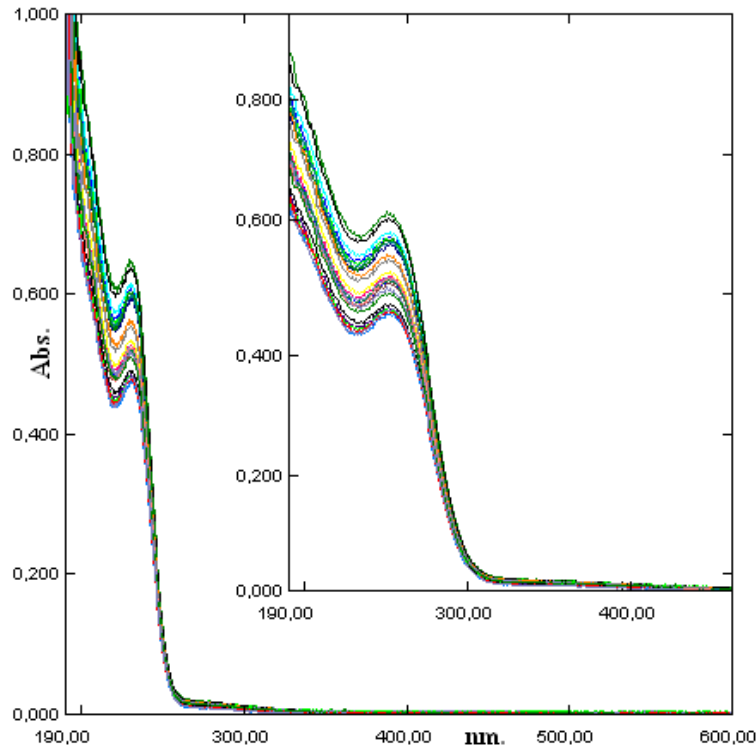
(c)

Şekil 4.220. (a) Karvedilolün standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max.}} = 240 \text{ nm}$)
(b) Metforminin standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max.}} = 232 \text{ nm}$)
(c) Fenofibratın standart çözeltilerinin spektrumları ($\lambda_{\text{max.}} = 287 \text{ nm}$)

(d)

Şekil 4.220 (devam). (d) Karvedilol-Metformin-Fenofibrat + selüloz saf sudaki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.} = 233 \text{ nm}$)

Şekil 4.221. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat + seluloz pH=3'teki desorpsiyon spektrumları ($\lambda_{\max.}= 233$ nm)

Çizelge 4.94'deki veriler kullanılarak Karvedilol-Metformin-Fenofibratın saf sudaki ve pH=3'teki salım yüzdeleri hesaplanmış ve Çizelge 4.95'de verilmiştir. Çizelge 4.95'deki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.222'de, pH=3'teki salım yüzdelerinin zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.223'de verilmiştir. Yine Çizelge 4.95'deki salınan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat miktarının zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.224'de, pH=3'teki salınan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat miktarının zamana karşı çizilen grafiği ise Şekil 4.225'de, selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği saf su için Şekil 4.226'da, pH=3'teki Karvedilol-Metformin-Fenofibratın absorbans ölçümlerinin zamana karşı çizilen grafiği Şekil 4.227'de verilmiştir.

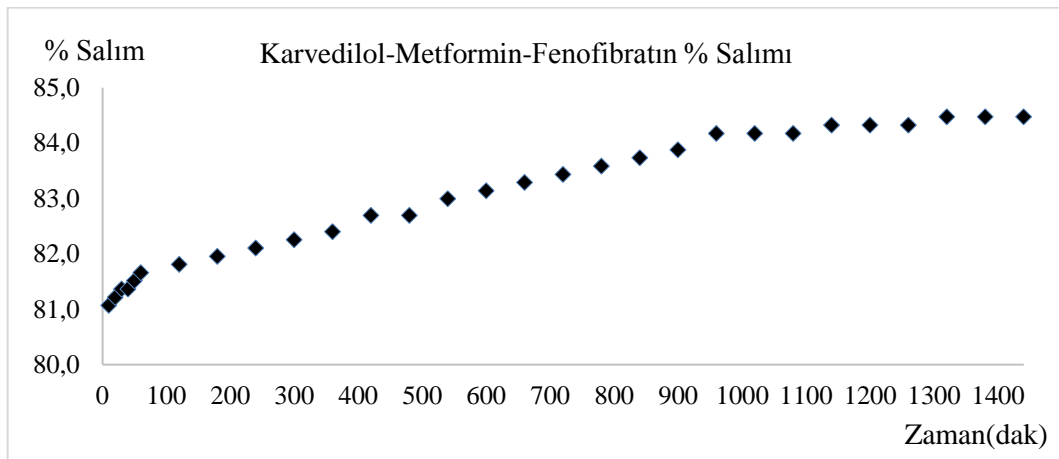
Çizelge 4.95. Karvedilol-Metformin-Fenofibrat salım yüzdeleri

Numune No	Zaman (dak)	C (Derişim, mol/L)	Absorbanı	C ₀ (Adsorbe edilen madde miktarı, mol/L)	% Salım ^a
Karvedilol-Metformin-Fenofibrat (Su)					
1 _{MSU}	10	1,28E-04	0,802	6,76E-04	81,07
2 _{MSU}	20	1,27E-04	0,794	6,76E-04	81,21
3 _{MSU}	30	1,26E-04	0,786	6,76E-04	81,36
4 _{MSU}	40	1,26E-04	0,780	6,76E-04	81,36
5 _{MSU}	50	1,25E-04	0,773	6,76E-04	81,51
6 _{MSU}	60	1,24E-04	0,766	6,76E-04	81,66
7 _{MSU}	120	1,23E-04	0,758	6,76E-04	81,80
8 _{MSU}	180	1,22E-04	0,749	6,76E-04	81,95
9 _{MSU}	240	1,21E-04	0,740	6,76E-04	82,10
10 _{MSU}	300	1,20E-04	0,732	6,76E-04	82,25
11 _{MSU}	360	1,19E-04	0,724	6,76E-04	82,40
12 _{MSU}	420	1,17E-04	0,715	6,76E-04	82,69
13 _{MSU}	480	1,17E-04	0,708	6,76E-04	82,69
14 _{MSU}	540	1,15E-04	0,696	6,76E-04	82,99
15 _{MSU}	600	1,14E-04	0,688	6,76E-04	83,14
16 _{MSU}	660	1,13E-04	0,680	6,76E-04	83,28
17 _{MSU}	720	1,12E-04	0,673	6,76E-04	83,43
18 _{MSU}	780	1,11E-04	0,662	6,76E-04	83,58
19 _{MSU}	840	1,10E-04	0,653	6,76E-04	83,73
20 _{MSU}	900	1,09E-04	0,644	6,76E-04	83,88
21 _{MSU}	960	1,07E-04	0,633	6,76E-04	84,17
22 _{MSU}	1020	1,07E-04	0,630	6,76E-04	84,17
23 _{MSU}	1080	1,07E-04	0,628	6,76E-04	84,17
24 _{MSU}	1140	1,06E-04	0,622	6,76E-04	84,32
25 _{MSU}	1200	1,06E-04	0,620	6,76E-04	84,32
26 _{MSU}	1260	1,06E-04	0,620	6,76E-04	84,32
27 _{MSU}	1320	1,05E-04	0,618	6,76E-04	84,47
28 _{MSU}	1380	1,05E-04	0,615	6,76E-04	84,47
29 _{MSU}	1440	1,05E-04	0,615	6,76E-04	84,47
Karvedilol-Metformin-Fenofibrat (pH=3)					
1 _{MPH}	10	8,18E-05	0,428	6,76E-04	87,89
2 _{MPH}	20	8,27E-05	0,435	6,76E-04	87,77
3 _{MPH}	30	8,38E-05	0,444	6,76E-04	87,60
4 _{MPH}	40	8,48E-05	0,452	6,76E-04	87,45
5 _{MPH}	50	8,58E-05	0,460	6,76E-04	87,31
6 _{MPH}	60	8,69E-05	0,469	6,76E-04	87,14
7 _{MPH}	120	8,84E-05	0,481	6,76E-04	86,92
8 _{MPH}	180	8,98E-05	0,492	6,76E-04	86,72
9 _{MPH}	240	9,14E-05	0,505	6,76E-04	86,48
10 _{MPH}	300	9,26E-05	0,515	6,76E-04	86,30
11 _{MPH}	360	9,38E-05	0,524	6,76E-04	86,13
12 _{MPH}	420	8,18E-05	0,428	6,76E-04	85,97
13 _{MPH}	480	8,27E-05	0,435	6,76E-04	85,80
14 _{MPH}	540	8,38E-05	0,444	6,76E-04	85,64
15 _{MPH}	600	8,48E-05	0,452	6,76E-04	85,47
16 _{MPH}	660	8,58E-05	0,460	6,76E-04	85,25
17 _{MPH}	720	8,69E-05	0,469	6,76E-04	85,10
18 _{MPH}	780	8,84E-05	0,481	6,76E-04	84,96
19 _{MPH}	840	8,98E-05	0,492	6,76E-04	84,85

Çizelge 4.95'in devamı

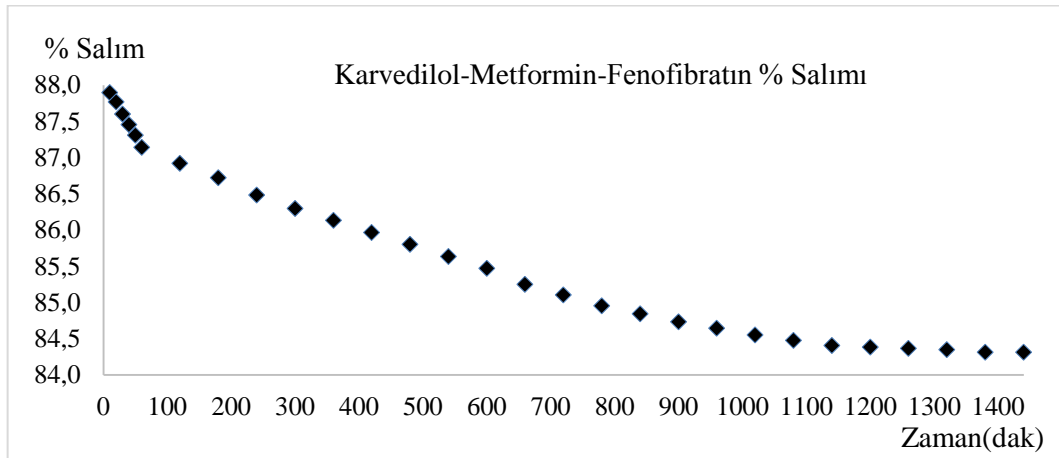
20 _{MPH}	900	9,14E-05	0,505	6,76E-04	84,74
21 _{MPH}	960	9,26E-05	0,515	6,76E-04	84,64
22 _{MPH}	1020	9,38E-05	0,524	6,76E-04	84,55
23 _{MPH}	1080	8,18E-05	0,428	6,76E-04	84,48
24 _{MPH}	1140	8,27E-05	0,435	6,76E-04	84,40
25 _{MPH}	1200	8,38E-05	0,444	6,76E-04	84,39
26 _{MPH}	1260	8,48E-05	0,452	6,76E-04	84,37
27 _{MPH}	1320	8,58E-05	0,460	6,76E-04	84,35
28 _{MPH}	1380	8,69E-05	0,469	6,76E-04	84,31
29 _{MPH}	1440	8,84E-05	0,481	6,76E-04	84,31

a% Salım= $((C_o-C)/C_o) \times 100$; C_o: İlk derişim, C: Son derişim (Ekingen, 2012)

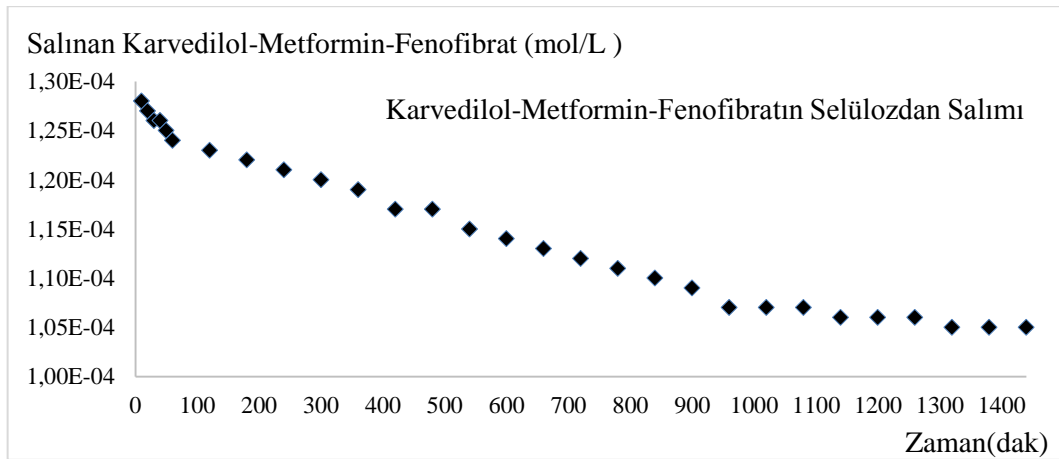
Şekil 4.222. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.222'ye göre selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat % salımının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

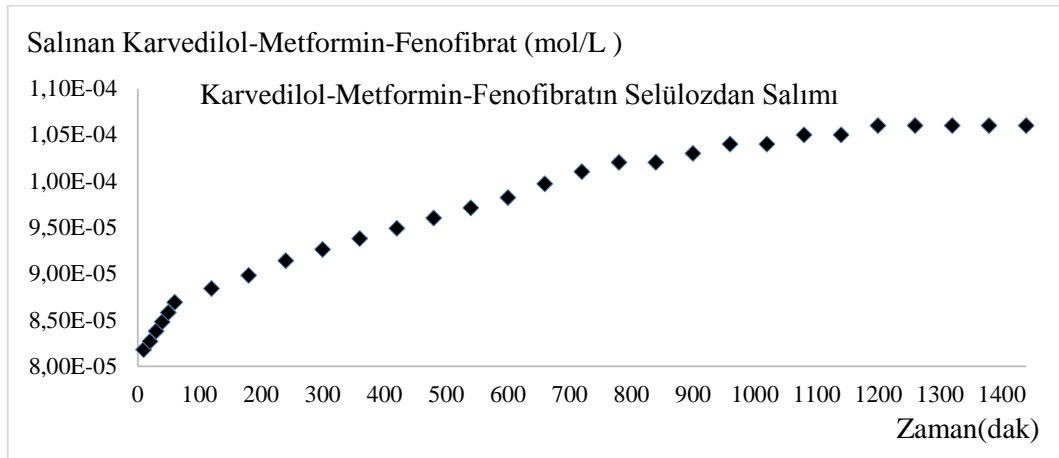
Şekil 4.223. Selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat % salımının zamanla değişimi

Şekil 4.223'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat % salımının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

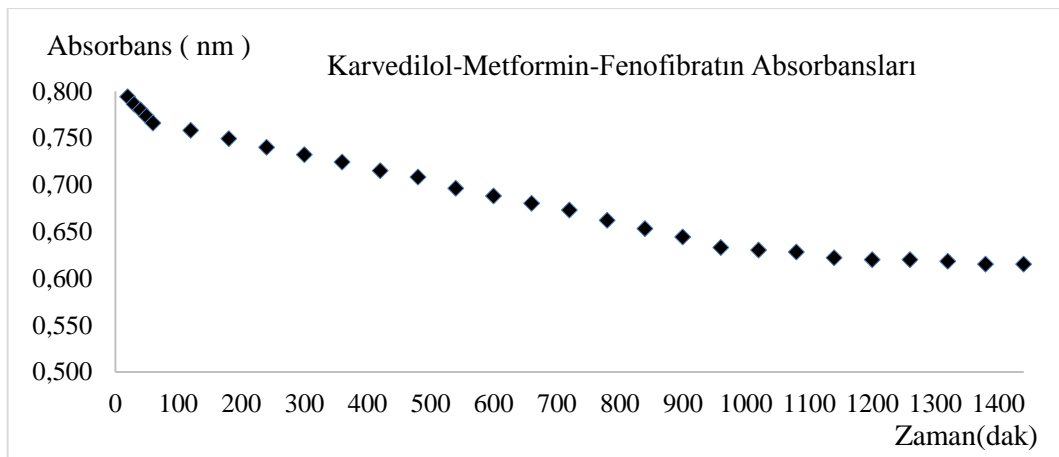
Şekil 4.224. Selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.224'e göre selülozdan saf suda desorplanan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1300. dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

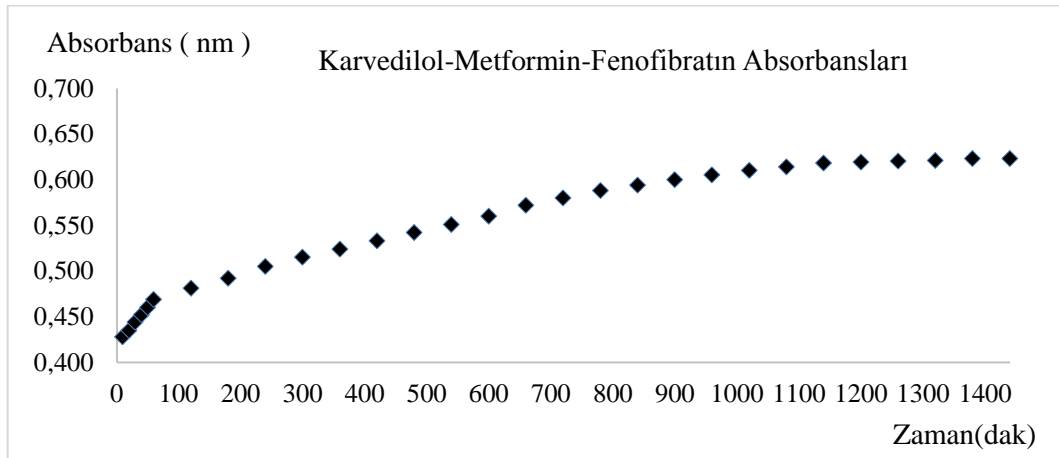
Şekil 4.225. Selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının zamanla değişimi

Şekil 4.225'e göre selülozdan pH=3'te desorplanan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat miktarlarının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.226. Selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Fenofibratın saf sudaki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.226'ya göre selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat saf sudaki absorbanslarının yaklaşık 1100.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.227. Selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Fenofibratın pH=3'teki absorbanslarının zamanla değişimi

Şekil 4.227'ye göre selülozdan salınan Karvedilol-Metformin-Fenofibrat pH=3'te absorbanslarının yaklaşık 1200.dakikadan itibaren sabit kaldığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.96. Tekli, ikili ve üçlü ilaç moleküllerinin adsorpsiyon yaptıkları dalga boyları, saf su ve pH=3'teki salım yüzdeleri

Molekül	λ_{\max} (nm)	% Salım su (ilk)	% Salım su (son)	% Salım pH=3 (ilk)	% Salım pH=3 (son)
Atenelol (T1)	273	91,03	92,73	98,99	98,35
Metoprolol (T2)	224	70,24	87,55	85,39	75,11
Karvedilol (T3)	240	67,87	58,22	64,14	63,85
Akarboz (D1)	-	-	-	-	-
Metformin (D2)	232	23,48	51,3	82,55	61,87
Gliklazid (D3)	-	-	-	-	-
Gemfibrozil (K1)	275	0,57	55,06	81,93	47,95
Fenofibrat (K2)	287	13,40	34,79	73,55	68,66
Ezetimib (K3)	-	-	-	-	-
Metformin+Atenelol (D2-T1)	274	71,61	96,73	91,82	69,54
Gemfibrozil+Atenelol (K1-T1)	273	70,20	87,03	73,55	67,75
Fenofibrat+Atenelol (K2-T1)	273,5	78,87	85,52	85,03	87,85
Metformin+Metoprolol (D2-T2)	273,5	81,56	96,07	92,33	71,99
Gemfibrozil+Metoprolol (K1-T2)	274	95,99	97,49	97,62	96,93
Fenofibrat+Metoprolol (K2-T2)	274	95,83	96,52	96,83	96,14
Metformin+Karvedilol (D2-T3)	277	66,71	82,60	-	-
Gemfibrozil+Karvedilol (K1-T3)	238	70,06	92,66	77,95	61,58
Fenofibrat+Karvedilol (K2-T3)	237	-	-	30,63	35,90
Gemfibrozil+Metformin (K1-D2)	274	78,87	85,52	85,03	87,85
Fenofibrat+Metformin (K2-D2)	273	81,57	91,58	83,83	77,17
Gemfibrozil+Fenofibrat+ Atenolol (K1-D2-T1)	273,5	97,41	98,99	88,28	87,36
Fenofibrat+Metformin+Atenelol (K2-D2-T1)	273	70,43	87,32	96,18	83,84
Gemfibrozil+Metformin+Metoprolol (K1-D2-T2)	273,5	87,39	88,97	90,28	89,52
Fenofibrat+Metformin+Metoprolol (K2-D2-T2)	228,5	90,80	92,76	84,25	83,54
Gemfibrozil+Metformin+Karvedilol (K1-D2-T3)	270	39,70	58,51	76,48	67,53
Fenofibrat+Metformin+Karvedilol (K2-D2-T3)	233	81,07	84,47	87,89	84,31

Çizelge 4.96'da tekli, ikili ve üçlü ilaç moleküllerinin maksimum adsorpsiyon yaptıkları dalga boyları ve su ile pH=3 ortamındaki salım yüzdeleri verilmiştir. T1 molekülü 273 nm'de (Mohsen-Nia, et al., 2012), T2 molekülü 224 nm'de (Moreshwar, et al., 2009), T3 molekülü 240 nm'de (Yuvaraja, et al., 2014), D2 molekülü 232 nm'de (Sharma, et al., 2011), K1 molekülü 275 nm'de (Vikas, et al., 2011) ve K3 molekülü için 287 nm'de (Gupta, et al., 2010) pikler gözlenmiştir. Bu ilaç moleküllerinin ikili ve üçlü etkileşimlerinin salım yüzdeleri hesaplanmıştır. D1 molekülü (Sinha and Kumar, 2012), D3 molekülü (Singh, et al., 2011), ve K2 (Kumar, et al., 2011) ilaç molekülleri için belirlenen dalga boyu aralığında pik gözlenmemiştir. Bu nedenle bu moleküller deneysel çalışmalarda kullanılamamıştır.

İlaç molekülleri salım yüzdelerine göre karşılaştırıldığında vücut sıcaklığında suda ve yaklaşık mide pH'ında en yüksek salım yüzdesine sahip olan yani en iyi salım yapan molekülün tek başına T1, ikili ilaç etkileşimlerinde K1-T2 ve üçlü ilaç etkileşimlerinde ise suda K1-D2-T1, pH=3'te K1-D2-T2 molekülünün olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.96). Salım yüzdesinin yüksek olması ilaç molekülleri arasında etkileşimin olmadığını göstermektedir. Yani aralarında etkileşim olmayan ikili ve üçlü ilaç molekülleri selüloza adsorbe ettirilerek kullanıldığında ilaç vücutta daha uzun süre kalacak ve tedavi edici etkisini daha uzun süre gösterecektir.

5.SONUÇLAR ve TARTIŞMA

Bu çalışmada, selüloz adsorbanının bazı diyabet (Akarboz (D1), Metformin (D2), Gliklazid (D3)) kolesterol (Gemfibrozil (K1), Ezetimib (K2), Fenofibrat (K3)) ve tansiyon (Atenolol (T1), Metoprolol (T2), Karvedilol (T3)) ilaçları ile adsorpsiyon kabiliyetinin ikili ve üçlü ilaç etkileşimleri teorik ve deneysel olarak incelenmiştir.

İlaç moleküllerinin fizikokimyasal özelliklerinin hesaplanması için ilk önce her bir molekülün ana ve model yapıları CS Chem Draw programında çizilmiş ve CS Chem3D programında MM2 yöntemiyle minimize edilmiştir. Minimize edilmiş moleküllerin, molekül enerjilerinin en küçük olduğu durum yani en kararlı geometrik yapıları tespit edilecek şekilde optimize edilerek hesaplamalarda kullanılacak verileri elde edilmiştir. Elde edilen bu veriler MOPAC2012 programına aktararak hesaplama işlemi tamamlanmıştır. MOPAC2012 paket programı içerisinde yer alan PM6, PM7 hesaplama yöntemi ile hesaplamalar gaz fazında, sulu ($\epsilon=78,4$) (Hori, et al., 2003) fazda ve kan ($\epsilon=58$) (Traille, 2008) fazında T=298K ve T=310K'de yapılmıştır (Foresman and Frisch, 1996). Hesaplama sonuçlarından moleküllerin entalpi (H), oluşum ısıları (H_f), entropi (S), en yüksek dolu orbital (HOMO), en düşük boş orbital (LUMO) değerleri, dipol momentleri, ikili ve üçlü ilaç moleküllerinin olası H-bağları okunmuştur. Bu değerlerden yararlanılarak Gibbs Serbert Enerjisi (ΔG ve ΔG_f) değerleri, ürün ve etkileşim kararlılıkları hesaplanmıştır (Cramer, 2004; Şimşir, 2014).

MOPAC2012 yöntemine göre, ilaç moleküllerinin ürün kararlılıkları ΔG_f değerleri için, T=298K'de PM6 gaz fazında, sulu çözeltilde ve kan fazında D1, K2-D1 ve K2-D1-T1 moleküllerinin, PM7 gaz fazında, sulu çözeltilde ve kan fazında D1, K2-D1, K2-D1-T1 ve K3-D1-T2 moleküllerinin, T=310 K'de PM6 ve PM7 kan fazında D1, K2-D1 ve K2-D1-T1 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.49-3.72).

ΔG değerleri için, T=298 K'de PM6 gaz fazında, sulu çözeltilde ve kan fazında D1, D1-T3, K2-D1-T3 ve K2-D1-T3 moleküllerinin, PM7 gaz fazında, sulu çözeltilde ve

kan fazında D1, K3-D1, D1-T3, K3-D1-T2, K2-D1-T1 ve K3-D1-T3 moleküllerinin, T=310 K'de PM6 kan fazında D1, K2-D1 ve K2-D1-T3 moleküllerinin, PM7 kan fazında D1, D1-T3 ve K3-D1-T3 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.49-3.72).

Oluşan ürünlerin kararlılıklarında ΔG_f değerlerinin ΔG değerlerine göre çok daha düşük değerler olması ΔG_f değerlerinin daha kararlı olduğunu göstermiştir. Fakat Çizelge 3.49-3.72 genel olarak incelendiğinde ΔG değerlerinin tamamının (-) enerjili daha düşük değerlerden oluşması, ΔG 'nin daha kararlı olup bu ilaç molekülleri için ürün oluşumunun ΔG (termodinamik) yönünde gerçekleştiğini göstermektedir. Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması Çizelge 3.73'de verilmiştir.

Çizelge 3.73. Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması

ΔG_f								
Molekül	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298 K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
Tekli	D1	D1	D1	D1	D1	D1	D1	D1
İkili	K2-D1	K2-D1	K2-D1	K2-D1	K2-D1	K2-D1	K2-D1	K2-D1
Üçlü	K2-D1-T1	K2-D1-T1	K2-D1-T1	K3-D1-T2	K2-D1-T1	K2-D1-T1	K2-D1-T1	K2-D1-T1
ΔG								
Molekül	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7	PM6	PM7
	298 K		298 K		298 K		310 K	
	GAZ		SU		KAN		KAN	
Tekli	D1	D1	D1	D1	D1	D1	D1	D1
İkili	D1-T3	K3-D1	D1-T3	D1-T3	D1-T3	D1-T3	K2-D1	D1-T3
Üçlü	K2-D1-T3	K3-D1-T2	K2-D1-T3	K2-D1-T1	K2-D1-T3	K3-D1-T3	K2-D1-T3	K3-D1-T3

İlaç moleküllerinin ikili ve üçlü etkileşimleri, moleküller arası H-bağı incelenerek de araştırılmıştır. (H-bağlarının 6Å'a kadar olan değerleri kullanılmıştır). Hesaplamalarda önemli olan moleküller arası etkileşimlerin, vücut sıcaklığında (T=310 K) ve kan fazındaki ($\epsilon=58$) değerleridir. Vücut sıcaklığında (T=310K) kan fazındaki ($\epsilon=58$) değerlerin doğruluğunu karşılaştırabilmek için hesaplamalar 298 K'de gaz, su ($\epsilon=78,4$) ve kan ($\epsilon=58$) fazında da yapılmıştır. Vücut sıcaklığında (T=310K) kan fazında PM7 yöntemindeki hesaplama sonuçlarının PM6'ya göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir. 310 K'deki kan fazındaki hesaplama sonuçlarının 298 K'deki gaz, su ve kan fazı ile paralel çıkması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir.

Moleküller arası H-bağı ile oluşan moleküller arası etkileşim enerji açısından incelendiğinde MOPAC2012 yöntemine göre hesaplanarak Çizelge 3.64 ve 3.72'de verilen serbest enerji değerlerinin de bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

İlaç moleküllerinin su ve kan fazında, fizikokimyasal ve termodinamik özellikleri ile yapısal parametreleri Gaussian 09W programında Hartree-Fock Metodu (Gill, 1993) ve Yoğunluk Fonksiyonu Teorisi (DFT/B3LYP) hibrit yaklaşımı ile hesaplanmıştır (Pople, 1979; Pulay, 1987; Özgür, 2014). Tekli ve ikili moleküllerde sulu ($\epsilon=78,4$) fazda, (6-31G(d,p), scrf=(scipcm,solvent=water), temperature=310), kan ($\epsilon=58$) fazında (6-31G(d,p), scrf=(scipcm,solvent=58), temperature=310), üçlü moleküllerde sulu ($\epsilon=78,4$) fazda HF/STO-3G, scrf=(solvent=water), scf=(tight,maxcycle=300), temperature=310, kan ($\epsilon=58$) fazında ise HF/STO-3G, scrf=(solvent=58), scf=(tight,maxcycle=300), temperature=310 temel setleri kullanılarak hesaplamalar yapılmıştır (Stewart, 2007, 2008; Akyüz, 2014). Hesaplama sonuçlarından moleküllerin termal enerji (E_T), entropi (S), ortalama elektronik ve termal enerji (Sum of electronic and thermal Energies) E, ortalama elektronik ve termal entalpi (Sum of electronic and thermal Enthalpies) H, ortalama elektronik ve termal serbest enerji (Sum of electronic and thermal Free Energies) G, en yüksek dolu orbital (HOMO), en düşük boş orbital (LUMO) değerleri, dipol momentleri, ikili ve üçlü ilaç moleküllerinin olası H-bağları okunmuştur. Bu değerlerden yararlanılarak Gibbs Serbert Enerjisi (G) değerleri, ürün ve etkileşim kararlılıkları hesaplanmıştır.

DFT yöntemine göre, ilaç moleküllerinin ürün kararlılıkları ΔE_T değerleri için, $T=310K$ 'de sulu çözeltide D2, K1-D2 ve K1-D2-T1, kan fazında D2, K2-D1 ve K1-D2-T1 moleküllerinin, ΔG değerleri için, sulu çözeltide D1, K2-D1 ve K3-D1-T3, kan fazında ise D1, K3-D1, K3-D1-T3 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.150-3.155).

Oluşan ürünlerin kararlılıklarında ΔE_T değerlerinin ΔG değerlerine göre çok daha düşük değerler olması ΔE_T değerlerinin daha kararlı olduğunu göstermiştir. Fakat Çizelge 3.150-3.155 genel olarak incelendiğinde ΔG değerlerinin tamamının (–) enerjili daha düşük değerlerden oluşması, ΔG 'nin daha kararlı olup bu ilaç molekülleri için ürün oluşumunun ΔG (termodinamik) yönünde gerçekleştiğini göstermektedir. Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması Çizelge 3.156'de verilmiştir.

Çizelge 3.156: Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması

Molekül	ΔE_T		ΔG	
	310 K	310 K	310 K	310 K
	SU	KAN	SU	KAN
Tekli	D2	D2	D1	D1
İkili	K1-D2	K1-D2	K2-D1	K3-D1
Üçlü	K1-D2-T1	K1-D2-T1	K3-D1-T3	K3-D1-T3

DFT yöntemine göre, ilaç moleküllerinin etkileşim kararlılıkları $T=310 K$ 'de $\delta\Delta E_T$ değerleri için, sulu çözeltide K1-D2, K1-D2-T1, kan fazında K1-D2, K1-D2-T1 moleküllerinin, $\delta\Delta G$ değerleri için sulu çözeltide K2-D1, K3-D1-T3, kan fazında K3-D1, ve K3-D1-T3 moleküllerinin oluşan ürünler içerisinde en düşük enerjiye sahip olmaları onların en kararlı yapıya sahip olduğunu göstermiştir (Çizelge 3.157-3.160).

İlaç moleküllerinin etkileşim kararlılıklarında $\delta\Delta E_T$ değerlerinin $\delta\Delta G$ değerlerine göre çok daha düşük değerler olması $\delta\Delta E_T$ değerlerinin daha kararlı olduğunu göstermiştir. Fakat Çizelge 3.157-3.160 genel olarak incelendiğinde $\delta\Delta G$ değerlerinin (–) enerjili ve daha düşük değerlerden oluşması, $\delta\Delta G$ 'nin daha kararlı olup

bu ilaç molekülleri için ürün oluşumunun $\delta\Delta G$ (termodinamik) yönünde gerçekleştiğini göstermektedir. Ürün kararlılıklarının karşılaştırılması Çizelge 3.161’de verilmiştir.

Çizelge 3.161. Gerçekleşen moleküllerin etkileşim kararlılıklarının karşılaştırılması

Molekül	$\delta\Delta E_T$		$\delta\Delta G$	
	310 K	310 K	310 K	310 K
	SU	KAN	SU	KAN
İkili	K1-D2	K1-D2	K2-D1	K3-D1
Üçlü	K1-D2-T1	K1-D2-T1	K3-D1-T3	K3-D1-T3

Moleküllerin etkileşimleri, moleküller arası H-bağı incelenerek araştırılmıştır. Hesaplamalarda önemli olan moleküller arası etkileşimlerin, vücut sıcaklığında (T=310 K) ve kan fazındaki ($\epsilon=58$) değerleridir. Vücut sıcaklığında (T=310 K) kan fazındaki ($\epsilon=58$) değerlerin doğruluğunu karşılaştırabilmek için hesaplamalar 310 K’de sulu çözeltide de ($\epsilon=78,4$) yapılmıştır. Vücut sıcaklığında kan fazında hesaplama sonuçlarının sulu çözelti sonuçlarına göre daha kuvvetli H-bağı gösterdiği gözlenmiştir 310 K’deki kan fazındaki hesaplama sonuçlarının 310 K’deki sulu çözelti sonuçları ile paralel çıkması sonuçların doğruluğunu desteklemektedir.

Moleküller arası H-bağı ile oluşan moleküller arası etkileşim enerji açısından incelendiğinde DFT yöntemine göre hesaplanarak Çizelge 3.153 ve 3.155’de verilen serbest enerji değerlerinin de bu durumu desteklediği gözlenmiştir.

Adsorpsiyon deneyleri için kullanılan ilaç molekülleri Alfa Aesar, TCI ve Sigma firmalarından temin edilmiş, saflaştırılmadan kullanılmıştır. İlaç moleküllerinin selüloz üzerindeki adsorpsiyonu ve kontrollü salımı UV-Görünür Bölge Spektrofotometre cihazı ile incelenmiştir (Touzani, et al., 2011). Bu çalışmada Sigma firmasından temin edilen Sigmacell Cellulose Type 50, 50 μm olan selüloz adsorbantı kullanılmıştır. Her deney için hassas terazide tartılan 1 gr selüloz baz alınarak, 1 gr selüloza adsorplanan ilaç molekülü miktarı belirlenmiştir (Rozada, et al., 2005). İlaç molekülü çözeltilerinin, referans olarak saf su kullanılmak üzere 190-600 nm dalga boyları arasında absorpsiyon

spektrumları alınmıştır (Franeta, et al., 2002). Bu çözeltilerin üst üste çizilen absorpsiyon spektrumlarından, maksimum absorbans veren dalga boyu tespit edilmiştir. İlaç molekülleri için, ilaç molekülü + selülozun saf sudaki salımı, ilaç molekülü + selülozun pH=3'teki salımı ölçülerek ilaç moleküllerinin tekli, ikili ve üçlü etkileşimlerinin salım yüzdeleri hesaplanmıştır (Ekingen, 2012) (Çizelge 4.96).

Çizelge 4.96. Tekli, ikili ve üçlü ilaç moleküllerinin adsorpsiyon yaptıkları dalga boyları, saf su ve pH=3'teki salım yüzdeleri

Molekül	λ_{\max} (nm)	% Salım su (ilk)	% Salım su (son)	% Salım pH=3 (ilk)	% Salım pH=3 (son)
Atenelol (T1)	273	91,03	92,73	98,99	98,35
Metoprolol (T2)	274	70,24	87,55	85,39	75,11
Karvedilol (T3)	240	67,87	58,22	64,14	63,85
Akarboz (D1)	-	-	-	-	-
Metformin (D2)	232	23,48	51,3	82,55	61,87
Gliklazid (D3)	-	-	-	-	-
Gemfibrozil (K1)	275	0,57	55,06	81,93	47,95
Fenofibrat (K2)	287	13,40	34,79	73,55	68,66
Ezetimib (K3)	-	-	-	-	-
Metformin+Atenelol (D2-T1)	274	71,61	96,73	91,82	69,54
Gemfibrozil+Atenelol (K1-T1)	273	70,20	87,03	73,55	67,75
Fenofibrat+Atenelol (K2-T1)	273,5	78,87	85,52	85,03	87,85
Metformin+Metoprolol (D2-T2)	273,5	81,56	96,07	92,33	71,99
Gemfibrozil+Metoprolol (K1-T2)	274	95,99	97,49	97,62	96,93
Fenofibrat+Metoprolol (K2-T2)	274	95,83	96,52	96,83	96,14
Metformin+Karvedilol (D2-T3)	277	66,71	82,60	-	-
Gemfibrozil+Karvedilol (K1-T3)	238	70,06	92,66	77,95	61,58
Fenofibrat+Karvedilol (K2-T3)	237	-	-	30,63	35,90
Gemfibrozil+Metformin (K1-D2)	274	78,87	85,52	85,03	87,85
Fenofibrat+Metformin (K2-D2)	273	81,57	91,58	83,83	77,17
Gemfibrozil+Fenofibrat+ Atenelol (K1-D2-T1)	273,5	97,41	98,99	88,28	87,36
Fenofibrat+Metformin+Atenelol (K2-D2-T1)	273	70,43	87,32	96,18	83,84
Gemfibrozil+Metformin+Metoprolol (K1-D2-T2)	273,5	87,39	88,97	90,28	89,52
Fenofibrat+Metformin+Metoprolol (K2-D2-T2)	228,5	90,80	92,76	84,25	83,54
Gemfibrozil+Metformin+Karvedilol (K1-D2-T3)	270	39,70	58,51	76,48	67,53
Fenofibrat+Metformin+Karvedilol (K2-D2-T3)	233	81,07	84,47	87,89	84,31

Çizelge 4.96'da tekli, ikili ve üçlü ilaç moleküllerinin maksimum adsorpsiyon yaptıkları dalga boyları ve su ile pH=3 ortamındaki salım yüzdeleri verilmiştir. T1 molekülü 273 nm'de (Mohsen-Nia, et al., 2012), T2 molekülü 274 nm'de (Moreswar, et al., 2009), T3 molekülü 240 nm'de (Yuvaraja, et al., 2014), D2 molekülü 232 nm'de

(Sharma, et al., 2011), K1 molekülü 275 nm'de (Vikas, et al., 2011) ve K3 molekülü için 287 nm'de (Gupta, et al., 2010) pikler gözlenmiştir. Bu ilaç moleküllerinin ikili ve üçlü etkileşimlerinin salım yüzdeleri hesaplanmıştır. D1 molekülü (Sinha and Kumar, 2012), D3 molekülü (Singh, et al., 2011), ve K2 (Kumar, et al., 2011) ilaç molekülleri için belirlenen dalga boyu aralığında pik gözlenmemiştir. Bu nedenle bu moleküller deneysel çalışmalarda kullanılamamıştır.

İlaç molekülleri salım yüzdelerine göre karşılaştırıldığında vücut sıcaklığında suda ve yaklaşık mide pH'ında en iyi salım yapan molekülün tek başına T1, ikili ilaç etkileşimlerinde K1-T2, üçlü ilaç etkileşimlerinde ise suda K1-D2-T1, pH=3'te K1-D2-T2 molekülünün olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.96). Salım yüzdesinin yüksek olması ilaç molekülleri arasında etkileşimin olmadığını göstermektedir. Yani aralarında etkileşim olmayan ikili ve üçlü ilaç molekülleri selüloza adsorbe edilerek kullanıldığında ilaç vücutta daha uzun süre kalacak ve tedavi edici etkisini daha uzun süre gösterecektir.

Bu çalışmada kullanılan Mopac2012, DFT ve deneysel yöntemleri, vücut sıcaklığında (T=310K) ve kan fazında en kararlı etkileşim yapan en düşük enerjili moleküller olarak değerlendirdiğimizde;

Mopac2012 yönteminde $\delta\Delta G_f$ değerleri için PM6 kan fazında K2-T2, K2-D1-T1 ve PM7 kan fazında K2-T3 ve K3-D3-T2, $\delta\Delta G$ değerleri için, PM6 kan fazında K1-D2, K1-D2-T3 ve PM7 kan fazında K3-D2 ve K1-D2-T3 moleküllerinin en kararlı etkileşimi gösterdiği belirlenmiştir.

DFT yönteminde $\delta\Delta E_T$ değerleri için, kan fazında K1-D2, K1-D2-T1, $\delta\Delta G$ değerleri için kan fazında K3-D1 ve K3-D1-T3 moleküllerinin en kararlı etkileşimi gösterdiği belirlenmiştir.

Deneysel çalışmalarda ise vücut sıcaklığında pH=3'te ikili ilaç etkileşimlerinde K1-T2, üçlü ilaç etkileşimlerinde ise K1-D2-T2 molekülünün en yüksek salım yüzdesine sahip olduğu belirlenmiştir.

Bir ilacın diğèrinin etkisini kalitatif veya kantitatif bakımdan değıştirmesine ilaç etkileşmesi denir. Bir ilaç diğèrinin farmakokinetiğini (absorpsiyon, dağılım, metabolizma veya atılımını) değıştirmek suretiyle onun plazmadaki ve dolayısıyla etki yerindeki konsantrasyonunu değıştiriyorsa (yani bunun sonucu etkisini azaltıyor ya da artırıyor), bu tür etkileşmelere farmakokinetik etkileşme, plazma ve etki yerindeki ilaç düzeyinde değışme olmaksızın, etki yerinde etkileşme veya ilacı bağlama ya da zıt veya aynı yönde etki yapma sonucu, bir ilacın diğèrinin etkisini azaltmasına veya artırmasına farmakodinamik etkileşme denir (Oktay ve Kayaalp, 2009).

Çalışmamızda ilk olarak hekim tarafından en çok önerilen diyabet (D1, D2, D3), kolesterol (K1, K2, K3) ve tansiyon (T1, T2, T3) ilaçları arasında teorik olarak etkileşimin olup olmadığını inceledik. En güçlü etkileşim olan moleküllerin kuvvetli H-bağı yaptığını ve en düşük enerjiye sahip olduğunu belirledik. Mopac2012 yöntemine göre Çizelge 3.90'da, DFT yöntemine göre Çizelge 3.161'de ve deneysel yöntemde de Çizelge 4.96'da verilen ilaç molekülleri arasında güçlü etkileşimler olduğunu belirledik.

İlaç molekülleri arasında etkileşimin olması bu ilacın diğèrinin etkisini azaltmasına veya artırmasına neden olacağını göstermektedir. Teorik yöntemlerde hesaplanan ilaçlar arasında etkileşim yoksa bu ilaçlar deneysel olarak selüloza adsorbe edildiğinde vücutta daha fazla kalarak yavaş salım yapacak ve ilaç etkisini daha uzun süre gösterecektir. Eğer aralarında etkileşim yapan ilaç moleküllerinin kullanılması gerekirse bu ilaçların kullanımında mutlaka hekim tarafından doz ayarlaması yapılması gerekmektedir.

Mopac2012 yöntemine göre vücut sıcaklığında (T=310K) kan fazında belirlenen K2-T2, K2-T3, K1-D2 ikili etkileşim yapan moleküller, K2-D1-T1, K3-D3-T2, K3-D2, K1-D2-T3 ve K1-D2-T3 üçlü etkileşim yapan moleküller, DFT yöntemine göre kan fazında K1-D2, K3-D1 ikili etkileşim yapan moleküller, K1-D2-T1 ve K3-D1-T3 üçlü etkileşim yapan moleküller kullanıldığında birbirlerinin etkisini azaltacağı yada artıracığı için mutlaka hekim tarafından doz ayarlaması yapılarak kullanılması gerekmektedir.

Deneysel çalışmalarda ise vücut sıcaklığında pH=3'te ikili ilaç etkileşimlerinde K1-T2, üçlü ilaç etkileşimlerinde ise K1-D2-T2 molekülünün en yüksek salım yüzdesine sahip moleküller olduğu belirlenmiştir. Salım yüzdesinin yüksek olması ilaç molekülleri arasında etkileşimin olmadığını göstermektedir. Yani aralarında etkileşim olmayan K1-T2 ikili ve K1-D2-T2 üçlü ilaç molekülleri selüloza adsorbe ettirilerek kullanıldığında ilaç vücutta daha uzun süre kalacak ve tedavi edici etkisini daha uzun süre gösterecektir.

Yapılan çalışmaların sonuçlarına göre etkileşimin termodinamik yönde gerçekleşmesi ve olası H-bağları için uyum halinde olması Mopac2012 ve DFT yöntemlerinde paralellik göstermektedir. Mopac2012 ve DFT yöntemlerinde etkileşim kararlılığı düşük olarak belirlenen K1-T2 ve K1-D2-T2 moleküllerinin deneysel çalışmalarda da en yüksek salım yüzdesine sahip olması yani etkileşimin olmaması uygulanan yöntemlerin sonuçlarının uyum içinde olduğunu göstermektedir.

Yapılan araştırmalarda literatürde çalışmamıza benzer bir çalışmaya rastlanmamıştır. Literatürde genellikle ilaç moleküllerinin kendi grubundaki diğer ilaçlarla olan etkileşimleri araştırılmıştır (Salgado, et al., 2013; Özbaş, 2011; Özbilen, 2009, Ertem,2008; Mohsen-Nia and Ebrahimabadi, 2012). Fakat bu çalışmada hekim tarafından en çok önerilen diyabet (D1, D2, D3), kolesterol (K1, K2, K3) ve tansiyon (T1, T2, T3) ilaçlarından üç tanesinin etkileşimi ile meydana getirilen yeni oluşumun hastalara sağlayacağı kolaylık araştırılmıştır. Bu çalışmanın literatürdeki bir boşluğu doldururken aynı zamanda farmakolojik açıdan da yeni gelişmelere ışık tutacağı ümit edilmektedir.

KAYNAKLAR DİZİNİ

- Abdurrahmanoğlu, S., 2005, Selüloz ve dekstranın akrilatlarda kopolimerizasyonu, Doktora tezi , Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Abreu, L., Castro, S., Pedrazzoli, J., 2003, Atenolol quantification in human plasma by High-Performance Liquid Chromatography: Application to Bioequivalence study, AAPS Pharma Sciences, 5 (2), Article 21.
- Ağırtaş, M. S., Altındal, A., Salih, B., Saydam, S., and Bekaroglu, O., 2011, Synthesis, characterization, and electrochemical and electrical properties of novel mono and ball type Metallophthalocyanines with four 9,9-bis (4- Hydroxyphenyl) Fluorene, Dalton Trans., 40, s. 3315–3324.
- Ajjan, R.A., and Grant, P.J., 2006, Cardiovascular disease prevention in patients with type 2 diabetes: the role of oral anti-diabetic agents, Diabetes and Vascular Disease Research 3: p.147-158.
- Akan, A., 2008, Hidroksiapatit kristallerinin kontrollü ilaç salımında kullanımı, Yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Akpolat, O., ve Kartal, F., 2009, Kimyacılar için bilişim teknolojileri, Akademik Bilişim'09 -XI. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Harran Üniversitesi.
- Aksu, Z., ve Yener, J., 2001, A comprehensive adsorption/biosorption study of monochlorinated phenols onto various sorbents, Waste Manage., 21: s.695-702.
- Aktaş, A., 2008, Tip 2 diyabetik hastalarda kapsamlı diyabet tedavisi eğitimi ve uygulamalarının glisemik kontrolün sağlanmasına etkileri, Doktora tezi, İstanbul Sağlık Bakanlığı Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Koordinatörlüğü.
- Akyüz, M. A., 2014, Monoamin Oksidaz enzimleri için önerilen hidrür mekanizmasının enzim aktif bölgesinde modellenmesi, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı
- Alioğlu, E., 2013, Katyonik boyar maddelerin aktif kömür üzerinde adsorpsiyonu, Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Al-Maweri, S.A., et al., 2013, Prevalence of oral mucosal lesions in patients with type 2 diabetes attending hospital universiti sains malaysia. Malays J Med Sci, 20(4): p. 39-46.
- Arıcı, K., 1999, Teorik ve deneysel titreşim spektroskopisi yardımıyla bazı molekül ve bileşiklerin incelenmesi, Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fizik Anabilim Dalı.
- Arslanoğlu, Ö.N., 2009, Karbon nanotüplerin adsorpsiyon işlemlerinde kullanılabilirliğinin incelenmesi, Yüksek lisans tezi, İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü,
- Aşkın, A., 1994, Mezogözenekli katılarda boyarmadde adsorpsiyonu, Yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Atalay, V.E., 2010, Mao A enziminin aktif bölgesinin Oniom Yöntemi ile modellenmesi, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı, Organik Kimya Programı.
- Avcil, Z., 2014, Diyabetik sıçanların plasental gelişiminde adiponektinin rolü, Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı.
- Aydemir, D., 2012, Selülozik nano/makro partiküllerle desteklenmiş stiren maleik anhidrit (sma) kompozitlerinin köpüklendirilmesi ve karakterizasyonu, Doktora tezi, Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Bădulescu, M., Bălălău, D., Cacovean, I., Ilie, M., and Baconi, D.L., 2008, Uv-Vis spectrophotometric assay of Metoprolol, Note 2. Method Validation Farmacia 2008, Vol.LVI,4,p. 363-370.
- Barroug, A., and Glimcher, M.J., 2002, Hydroxyapatite crystals as a local delivery system for Cisplatin: Adsorption and release of Cisplatin in vitro, Journal of Orthopaedic Research, 20, p. 274-280.
- Başar, H. M., 2006, Organik kökenli doğal adsorbanlarla kontrollü ilaç salınımı, Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Başbüyük, M., and Forster, C.F., 2003, An examination of adsorption characteristics of a basic dye (Maxilon Red B₁-N) on To live activated sludge system, Process Biochem., 38: p. 1311-1316.
- Baxter, M., 2008, Treatmant of Type 2 Diabetes: a Structured Management Plan. Advances Therapy, 25(2): p. 106-114.
- Bayazit, Ş.S., 2011, Çevresel kirletici metallerin adsorpsiyonunun incelenmesi, Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Bayazit, Ş.S., 2008, Fermantasyonla üretilen organik asitlerin ayırma yöntemlerinin değerlendirilmesi, Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Baysal, A., 2002, Beslenme, Hatipoğlu Yayınları: 93, Ders Kitabı Dizisi: 26, Şahin Matbaası, 9. Baskı, 520 s., Ankara.
- Becke, A.D., 1993, Density functional thermochemistry III. the role of exact exchange, J. Chem. Phys., p. 5648.
- Becker, K.L., 2001, Principles and practice of endocrinology and metabolism, New York: Lippincott Williams & Wilkins.
- Berkem, A.R., Baykut, S., Berkem, M.L., 1994, Fizikokimya, İ.Ü. Basımevi, 2. Cilt, s.278,279, 289-292, 831-837, 853-858.
- Beyazit, E., 2005, Diyabetes mellitüs tanısı olan bireylere verilen planlı eğitimin metabolik kontrol üzerindeki etkisinin incelenmesi, Yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Bingham, R.C., Dewar, M. J. S., and Lo, D. C., 1975, J.Am. Chem. Soc., 97, p. 1285.
- Birsen, E.B., 2004, Yetişkinlerin yağ ve kolesterol hakkındaki bilgi düzeyleri, Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ev Ekonomisi (Beslenme Bilimleri), Anabilim Dalı.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Boerjan, W., Ralph, J., Baucher, M., 2003, Lignins Bios. Ann Rev. Plant biol. 54, p. 519-549
- Büyükdere, B.K., 2011, Doğal atık materyal lignininden yüzey aktif madde eldesi, Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Chakraborty, S., Shukla, D., Jain, A., Mishra, B., and Singh, S., 2009, Assessment of solubilization characteristics of different surfactants for carvedilol phosphate as a function of pH, Journal of Colloid and Interface Science 335, p. 242–249.
- Canavar, Ö. A., 2012, Bazı 4,4'Oxybis- (N-Benzilideanilin) türevi bileşikleri ile teorik hesaplamalar, Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı.
- Çankaya, N., 2011, Selüloz üzerinde aşılama çalışmaları, Doktora tezi, Fırat Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Çapan, R., Özbek, Z., Göktas, H., Sen, S., İnce, F.G., Özel, M.E., et al., 2010, Characterization of Langmuir–Blodgett Films of a calix arene and sensing properties towards volatile organic vapors, Sensors And Actuators B, 148, p. 358–365.
- Cramer, C.J., 2004, Essentials of Computational Chemistry, Second Edition, p. 315, England: John Wiley&Sons, Ltd.
- Çavuşoğlu, H., 2010, Aktif karbon yardımıyla atık sulardan metilen mavisinin biyosorpsiyon ile giderilmesi, Yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Çelik, G., 2013, İlaç yüklü nanolif sistemlerden kontrollü ilaç salınımı, Yüksek lisans tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı.
- Çelik, İ., Akkurt, M., İde, S., Tutar, A., ve Çakmak, O., 2003, C₇H₈Br₄ molekülünün Konformasyon Analizi ve Kuantum Mekanik Yöntemle optimizasyonu, elde edilen elektronik ve yapısal parametrelerin X-Işınları yapı analiz sonuçları ile karşılaştırılması, G.Ü. Fen Bilimleri Dergisi (G.Ü. Journal of Science), vol.16(1), s.27-35.
- Çetin, K., 2013, Moleküler baskılanmış Kriyojel disklerden Florourasil salınımı Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Kimya Anabilim Dalı.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Daı, X., An, N., Wu, J., Li, H., Zhang, Q., 2010, Development and validation of HPLC-UV-MS method for the control of four anti-diabetic drugs in suspected counterfeit products, *Acta Pharmaceutica, Sinica*, 45 (3): p. 347-352 .
- Delgen, Y., Uzunöz, Z., 1999, Diabetes Mellituslu yetişkin hastaların diyet, egzersiz, ilaç tedavisi ve gelişebilecek komplikasyonlar hakkındaki bilgi düzeylerinin saptanması, Lisans bitirme tezi, Cumhuriyet Üniversitesi.
- Dewar, M.J.S., and Thiel, W., 1977, Ground states of molecules. 38. The MNDO method. Approximations and parameters. *The Journal of the American Chemical Society*, 99, (15) p. 4899–4907.
- Dewar, M.J.S., Zoebisch, E.G., Healy, E.F., Stewart, J.J.P., 1985, Development and use of quantum molecular models. 75. Comparative tests of theoretical procedures for studying chemical reactions. *The Journal of the American Chemical Society (ACS Publications)* 107, (13), p. 3902–3909.
- Dirim, Ö., 2000, Dengeli beslenme, kolesterol, kalori ve listesi., Özkan Matbaacılık Ltd.
- Do, D.D., 1998, Adsorption Analysis: Equilibria And Kinetics, Imperial College Press, Singapur, 1-86094-137-0.
- Dong, J.Y., et al., 2013, Vitamin D Intake and Risk of Type 1 Diabetes: A Meta-Analysis of Observational Studies. *Nutrients*, 5(9): p. 3551-3562.
- Dönmez, R., 2006, Doğal kil mineralleri kullanarak atık sulardan Kurşun (II) iyonunun adsorpsiyonu, Yüksek lisans tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, *Drug Therapy in Nursing*, 2nd Edition.
- Durmaz, A.A., 2007. Diyabet ve Böbrek Hastalıkları, V. Ege Diyabet Günleri Kursu Özet Kitabı, s.62-65.
- Durna, Z., 2005, Diyabetin sınıflandırılması ve tanı kriterleri, Ed: Erdoğan S. Diyabet Hemşireliği Temel Bilgiler, Yüce Yayım, İstanbul.
- Dursun, S., Erkan, N., Yeşiltaş, M., 2010, Application of natural biopolymer based nanocomposite films in seafood. *Journal of Fisheries Sciences*, 4(1): p.50-77.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Duyff, R.L., 2003., Amerikan Diyetisyenler Derneği'nin geliştirilmiş besin ve beslenme rehberi-Türkçesi. (Çev.Ed. Yücecan, S., Pekcan, G., Nursal, B. ve Besler, H.T., Acar matbaacılık, 614 s., İstanbul.
- Dündar, Ö., Yörük, P., Tütüncü, L., Ergür, A.R., Atay, V., Müngen, E., 2008, Preeklampsinin konservatif tedavisinde Metoprolol ve Nifedipin kullanımının karşılaştırılması, Perinatoloji Dergisi 16: s.19.
- Eberhart, M.S., Ogden, C., Engelgau, M., Cadwell, B., Hedley, A.A., Saydah, S.H., 2004, Prevalence of overweight and obesity among adults with diagnosed diabetes united states, 1988-1994 and 1999-2002. Morbidity and Mortality Weekly Report (Centers For Disease Control And Prevention), 53(45): p.1066–1068.
- Ekingen, İ., 2012, Düzlemsel homotetik hareketler altında protein adsorpsiyonu, Yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- El-Gindy, A., Emara, S., Mesbah, K.M., Hadad, G.M., 2005, Spectrophotometric and liquid chromatographic determination of fenofibrate and vinpocetine and their hydrolysis products, Il Farmaco, 60, p. 425–438.
- Erdem, S., 2006, Hesapsal Organik Kimya Ders Notları.
- Erdik, E., 1998, Organik kimyada spektroskopik yöntemler, Ankara: Baran Ofset.
- Erkişi A., 2007, Bazı bileşiklerin elektronik ve titreşim özelliklerinin yoğunluk fonksiyonel teorisi ile incelenmesi, Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Ermeç, M., 2008, 2,4 ve 6-bromonikotinik asit moleküllerinin ve yapılarının Titreşim Spektroskopisi yöntemiyle deneysel ve teorik olarak incelenmesi, Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 113 s., Afyonkarahisar.
- Erol, M., Gündoğdu, F., Polat, F., Sevimli, S., Arslan, S., Gürlertop, Y., Açıkkel, M., Bozkurt, E., Yılmaz, M., 2007, Fenofibrat ve Atorvastatin tedavisinin serum paraoksonaz-1 aktivitesi üzerine etkisi, Kardiyoloji Dergisi, 14 (3):s. 176-182.
- Esen, A., 2004, Diyabetin tanımı, sınıflandırılması ve risk faktörleri, III. Ege Dahili Tıp Günleri, s. 21-34.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Ertem, B., 2008, Primer orta ve hafif hipertansiyonlu hastalarda Karvedilol ve Nebivolol'ün antihipertansif etkinliğinin karşılaştırılması, Uzmanlık Tezi, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Anabilim Dalı.
- Evkaya, E., 2014, Şeker pancarı atığından geri kazanılan selülozun biyokompozit olarak değerlendirilmesi, Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı.
- Evyapan, M., 2005, Organik gaz sensör maddelerinin Langmuir-Blodgett (lb) ince film tekniği ile incelenmesi, Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir, 3-140.
- Evyapan, M., 2012, Bor içerikli Langmuir-Blodgett ince filmlerin elektrik özelliklerinin ve organik buharlara karşı duyarlılıklarının incelenmesi, Doktora tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fizik Anabilim Dalı.
- Fengel, D., and Wegener, G., 1989, Wood Chemistry, ultrasucture, reactions, Walter de
- Filiz E., 2007, Doğal kaynaklardan elde edilen adsorbanlarla sulardan ağır metal giderimi, Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Franeta, J.T., Agbaba, D., Eric, S., Pavkov, S., Aleksic, M. and Vladimirov, S., 2002. HPLC assay of acetyl salicylic acid, paracetamol, caffeine and phenobarbital in tablets, *Il Farmaco*, 57, p.709-713.
- Foresman, J.B. and Frisch, A., 1996, Exploring Chemistry With Electronic Structure Methods, Gaussian Inc., Pittsburgh.
- Fredenberg, S., Wahlgren, M., Reslow, M., 2011. The mechanisms of drug release in poly(lactic-co-glycolic acid)-based drug delivery systems. *International Journal of Pharmaceutics*, 415: p.34-52.
- Gacar, M. N, Komsuoğlu, B., 2005, Utkan T. Kalp Damar Hastalıkları Farmakolojisi. Nobel matbaacılık İstanbul, s. 57.
- Galip, S., 2010, Bakır(II)'nin Kalsiyum Karbonat üzerine adsorpsiyonunun incelenmesi, Yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Geranmayegen, A, Keth, M, Sole, M.J, et al., 1998, Increased oxydative stres in patients with heart failure. *J am Cell Cardiol* 31: p.1352-1356.
- Gill, P.M.W., 1993, DFT, HF and self consistent field, *Enc.of Comp. Chemistry*, p. 57-61, New York: John Wiley and Sons Inc.Gruyter Verlag, Berlin, NewYork.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Gupta, K.R., Askarkar, S.S., Rathod, P.R., and Wadodkar, S.G., 2010, Validated spectrophotometric determination of Fenofibrate in formulation, Pelagia Research Library Der Pharmacia Sinica, 1 (1): p. 173-178.
- Güçlü, K., 1999, pH ve kompleksan bağımlı ağır metal adsorpsiyonunun incelenmesi ve modellenmesi, Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Gün, M., 2013, Aljinat-Kitosan nanopartiküllerin kolşisin salımında kullanılmasının araştırılması, Yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Kimya Anabilim Dalı
- Gürsoy, A.Z., 2002, Kontrollü salım sistemleri, Kontrollü Salım Sistemleri Derneği Yayınları, İstanbul.
- Güvenç, A., 2014, Enflamatuar Sitokin gen polimorfizmlerinin Tip 2 diyabet ve komplikasyonları üzerine olan etkilerinin araştırılması ,Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Farmasötik Toksikoloji Anabilim Dalı.
- Hargittai, M., Schulz, A., Reffy B., Kolonits., 2001 , J.Am. Chem. Soc., 123, p. 1149.
- Hori, T., Takahashi, H., and Nitta, T., 2003, Hybrid quantum chemical studies for the Methanol formation reaction assisted by the proton transfer mechanism in supercritical water, J.Chem Phys.119: p. 8492- 8499.
- Hundal, H.S., Ramlal, T., Reyes, R., Leiter, L.A. and Klip, A., 1992, Cellular mechanism of Metformin action involves glucose transporter translocation from an intracellular pool to the plasma membrane in L6 muscle cells, Endocrinology. 131, p. 1165-1173.
- IDF (International Diabetes Fedaration)., 2014, IDF Diabetes Atlas, Sixth edition.
- Inglezakis, V.J., Pouloupoulos, S.G., 2006, Adsorption, ion exchange and catalysis design of operations and environmental applications, Elsevier, 978-0444-52783-7.
- Ito, H., Ishida, H., Takeuchi, Y., Antoku, S., Abe, M., Mifune, M., Togane, M., 2010, Long- term effect of Metformin on blood glucose control in non-obese patients with type 2 diabetes mellitus, Nutrition & Metabolism. 7:83.
- İnal, M., 2007, Sodyum Aljinat ve Vinil Prolidon aşılınmış sodyum Aljinat kürelerinden, indometasininin kontrollü salımı, Yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale,

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Jensen, F., 1999, Introduction to Computational Chemistry, John Wiley & Sons Ltd, London, UK.
- Jensen, P.E. and Zhou, Z., 2013, Structural characteristics of HLA-DQ that may impact DM editing and susceptibility to Type-1 diabetes. *Frontiers in Immunology*, p. 4.
- John, M.J., Thomas, S., 2008, Biofibres and biocomposites *Carbohydrate Polymers*, 71, p. 343–364.
- Kabaş, N.G., 2007, Modifiye edilmiş pomza ile ağır metal uzaklaştırılması, Yüksek lisans tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Kalaycı, G., 2008, Polianilin/Aktif karbon kompozit maddesinin sentezi, karakterizasyonu ve iletken film yapımı, Yüksek lisans tezi, Sütçü İmam Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Karaca, S.S., 2006, Tip 2 Diyabetes Mellitus hastalarına verilen planlı eğitimin hastaların tutumlarına, iyilik hallerine ve metabolik kontrol değişkenlerine etkisi, Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Karaöz, Ş., *Diyabet ve Hemşirelik*, Hatiboğlu Yayınevi, Ankara, 1997.
- Katakam, M., William, R.R., Banga, A.K., 1997, Controlled release of human growth hormone in rats following parenteral administration of poloxamer gels. *Journal of Controlled Release*, 49(1), p. 21-26,
- Kayaalp, S.O., 1998, Non steroidal antiinflatuar ilaçlar, In: *Rasyonel Tedavi Yönünden Tıbbi Farmakoloji*, Ankara: Hacettepe-Taş, s. 1026-1061.
- Kazlauskø, J., 2009, Application of cationic cellulose derivatives for protein-based drug 78, p. 348–375.
- Kılıçdağı, T., 2008, Kısa süreli Glitazon kullanımının diabetes mellitusta metabolik parametreler ve maküla ödemi üzerine olan etkilerinin irdelenmesi, Uzmanlık tezi, Şişli Eftal Eğitim ve Araştırma Hastanesi.
- Kırcı, H., Ateş, S., Akgül, M., 2001, Selüloz türevleri ve kullanım yerleri, *Fen ve Mühendislik Dergisi*, 4(2), s. 119-130.
- Kollman, P., 1985, Theory of complex molecular interactions: computer graphics, distance geometry, molecular mechanics, and quantum mechanics, vol.18, p.105-111.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Kumar, A., Malviya, R., Sharma K., 2011, Recent trends in ocular drug delivery: A Short Review, *European Journal of Applied Sciences*, 3(3), p. 86-92.
- Kumar, Y.P., Sridhar, C., Reddy, A.S., Reddy, L.S., Madhu, M., and Hrushikeshreddy, Y., 2011, Development and validation of spectrophotometric method for estimation of Ezetimibe in tablet formulation, *Journal of Global Trends in Pharmaceutical Sciences* Vol.2, Issue 2, p. 118-130.
- Küçükbalcı, G., 2011, Sıcaklık ve pH duyarlı Aljinat bazlı mikrokürelerin tasarımı ve indometasin salımında kullanımı, Yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı.
- Kwatra S., Taneja G., Nasa N., 2012, Alternative routes of drug administration-transdermal, Pulmonary & Parenteral, *Indo Global Journal of Pharmaceutical Sciences*, 2(4), p. 409-426,
- Laurencin, C.T., Nair, L.S., 2008, Nanotechnology and tissue engineering, *The Scaffold*, CRC Press, 359 p.
- Le, Y., Chen, J.F., and Pu, M., 2008, Electronic structure and UV spectrum of fenofibrate in solutions, *International Journal of Pharmaceutics* 358, p. 214–218.
- Levine, I., 1995, Physical chemistry, Chemistry Department Brooklyn College, McGraw – Hill, Inc., 4th edition, s. 363-368, 788.
- Levine, I.N., 2006, Quantum Chemistry Fifth Edition, Prentice Hall, New Jersey, USA.
- Luo, Z.Q., Ma, W.K, Yinyu Ye, A., and Zhang S., 2010, Semidefinite relaxation of quadratic optimization problems, Appeared In *Ieee Sp Magazine*, Special Issue On Convex Opt. For Sp.
- Mahan, L.K and Arlin, M.T., 1992, Krause's food nutrition and diet therapy, 8 th Edition, W.B. Saunders Company, London.
- Mahramanlioğlu, M., Al, M., Zahoor, M., Cınarlıl, A., and Kızılcıklı, I., 2010, Removal Of Phenol Red BY Activated Carbon And Magnetic Activated Carbons, *Fresenius Environmental Bulletin*, 19, No:5A, s. 1-8.
- Mahramanlioğlu, M., Kızılcıklı, I, and Biçer, I.O. 2002, Adsorption of fluoride from aqueous solution by acid treated spent bleaching earth, *Journal of Fluorine Chemistry*, 115, s. 41-47.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Mahramanlioğlu, M., Kızılcıklı, I. and Ozgen, O., 2001, Linyit kömürlerinden elde edilen aktif kömür ile sulu çözeltilerden Cr(VI) uzaklaştırılması, Pamukkale University Journal of Engineering Sciences, 7 (3) , s. 401 – 407
- Mahramanlioğlu, M., Kızılcıklı, I., Biçer, I.O. and Tuncay, M., 2000, Removal Of 2,4-D From Aqueous Solutions By The Adsorbents From Spent Bleaching Earth, J. Environ. Sci. Health, B35 (2), p. 187-200.
- Mahramanlioğlu, M., Kızılcıklı, I., Biçer, I.O. and Tuncay, M., 2003, Removal of MCPA from Aqueous Solutions by Acid-Activated Spent Bleaching Earth, Journal of Environmental Science and Health. Part B- Pesticides, Food Contaminants and Agricultural Wastes, B-38 (6), p. 797-812.
- Matsumoto, T., Okazaki, M., Inouec, M., Yamaguchi, S., Kusunose, T., Toyonaga, T., Hamada, Y. and Takahashi, J., 2004, Hydroxyapatite particles as a controlled release carrier of protein, Biomaterials, 25, p. 3807–3812.
- Mckay, G., 1996, Use Of Adsorbents For The Removal Of Pollutions From Wastewater. Crc Press, New York, p. 186.
- Mısırlı, T., Biçer, I. O. and Mahramanlioğlu, M., 2004, Removal of thiram from aqueous solutions with adsorbents produced from coal mining waste, Fresenius Environmental Bulletin, 13, p. 1010-1014.
- Murathan, A., 1994, Aşağı doğru paralel üç fazlı reaktörde izleyici metodu yardımıyla radyal ve aksenal sıvı dağılımı için bir model geliştirme, Doktora tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Mohsen-Nia, M., and Ebrahimabadi, A.H., 2012, Partition coefficient n-octanol/water of propranolol and atenolol at different temperatures: Experimental and theoretical studies, J. Chem. Thermodynamics 54, p. 393–397.
- Moreshwar N.K., Rajeshwar V, Kshirsagar., and Dinesh M, S.S., 2009, Development And Validation Of Spectrophotometric Method For Determination Of Metoprolol Succinate International Journal of ChemTech Research CODEN(USA): IJCRGG ISSN : 0974-4290 Vol.1, No.4, p 1273-1277.
- Mut, B., 2006, Bazı ilaçların yapısında bulunan biyolojik aktif pirazolin türevlerinde kuantum kimyasal çalışmalar, Yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Nagamalleswara Rao, K., Satyanarayana, P.V.V., Suneetha, G., and Venkateswarlu, P., 2012, Development and validation of sensitive RP- HPLC method for determination of Gemfibrozil in human plasma, Scholars Research Library, Der Pharma Chemica, 4(3): p. 882-888.
- Ng ,J.C.Y., Cheung, W.H., Mc Kay, G., 2003, Equilibrium studies for the sorption of lead from effluents using chitosan. Chemosphere, 52: p. 1021-1030.
- Nokoff, N., and Rewers, M., 2013, Pathogenesis of type 1 diabetes: lessons from natural history studies of high-risk individuals. Annals of the New York Academy of Sciences, 1281(1): p. 1-15.
- Oğuz, N.E., 2014, Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesi'ne başvuran hiperkolesterolemili bireylerin zeytinyağı tüketimi ile kan yağları arasındaki ilişki Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Oktay Ş., and Kayaalp S.O., 2009, Reçete yazma kuralları ve rasyonel ilaç kullanımı, İçinde: Kayaalp SO, editör, Farmakolojiye girişi. On ikinci baskı.,Pelikan Tıp ve Teknik Kitapçılık Ltd.Şti; s. 3-10.
- Olgun, N., Eti Aslan F., Çoşansu, G., Çelik, S., 2010, Diyabetes Mellitus, Ed: Karadakovan A., Eti Aslan F., Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım, Adana, s. 829-853.
- Ovalı, S., 2014, Tip 2 Diyabette Safranal'ın inflamasyon üzerine etkisi, Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı.
- Öncel, P., 2013, İlaç salımı için moleküler baskılanmış kriyojel membranlar, Yüksek lisans tezi, Biyomühendislik Anabilim Dalı, Hacettepe Üniversitesi.
- Özbaş, M.H., 2011, Tip 2 Diyabetes Mellituslu hastalarda Gliklazid, Metformin ve Pioglitazon Monoterapilerinin Fibrinoliz, Enflamasyon ve Endotel fonksiyonları üzerindeki etkilerinin karşılaştırılması, Uzmanlık tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı.
- Özbilen, S., 2009, Hipertansif Hipertiroidili hastalarda Karvedilol ve Metoprololun Hipertiroidi semptomları ve lipid profili üzerine etkilerinin karşılaştırılması Uzmanlık tezi, Harran Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı.
- Özgen, Ö., 2011, Bazı organik maddelerin aktif karbon ve magnetik adsorbentler üzerinde adsorpsiyonu, Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Özgür, İ., 2014, Karboksilik asitlerden ester sentezi ve sentezlenen maddelerin Infrared, Ultraviyole ve Nmr Spektroskopileri yardımı ile özelliklerinin deneysel ve teorik olarak incelenmesi, Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı.
- Palazzo, B., Sidoti, M.C., Roveri, N. Tampieri, A., Sandri, M., Bertolazzi, L., Galbusera, F., Dubini, G., Vena, P. and Contro, R., 2005, Controlled drug delivery from porous hydroxyapatite grafts: An experimental And theoretical approach, *Materials Science and Engineering*, 25, p. 207-213.
- Patrick, P.J., 1995, Porosity in Carbons, Edward Arnold, ISBN: 0340544732, 8: p. 209-Great Britain.
- Pitarresi, G., Fiorica, C., Palumbo, F. S., Calascibetta, F., Giammona, G., 2012, Polyaspartamide-Polylactide electrospun scaffolds for potential topical release of ibuprofen, *Journal of Biomedical Materials Research Part A*, 100, p. 1565–1572.
- Pople, J.A. Krishnan. R. Schlegel. H.B. and Binkley. J.S., 1979, Derivative Studies in Hartree-Fock and Moller-Plesset Theories, *International Journal Quantum Chemistry Symposium*, 13: p. 225.
- Pulay, P. and Lawley, K.P., 1987, Analytical derivative methods in quantum chemistry., *Advances In Chemical Physics: Ab Initio Methods In Quantum Chemistry Part 2*, 69: p. 118-143.
- Qiu, Y., and Park, K., 2001, Environment-sensitive hydrogels for drug delivery, *Advanced Drug Delivery Reviews*, 53(3), p. 321-339.
- Reyhan, A., 2007, Kontrollü ilaç salımı ve uygulama alanları, Yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Roque, M., 2007, Adsorption and diffusion in nanoporous materials, CRC Press, Boca Raton, 9781420046755.
- Rozada, F., Otero, M., Para, J.B., Moran, A. and Garcia, A.I., 2005. Producing adsorbents from sewage sludge and discarded tyres characterization and utilization for the removal of pollutants from water, *Chemical Engineering Journal*, 114, p. 161-169.
- Saçak, M., 2002, Polimer Kimyası, Ankara Üniversitesi, Ankara.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Salgado, R., Pereira, V.J., Carvalhoa, G., Soeiroa, R., Gaffneyf, V., Almeida, C., Vale Cardoso, V., 2013, Photodegradation kinetics and transformation products of Ketoprofen, Diclofenac and Atenolol in pure water and treated wastewater, *Journal of Hazardous Materials* 244–245, p. 516–527.
- Saran, N., 2014, Yulaf Beta-Glukanının hafif hiperkolesterolemik bireylerin serum total kolesterol ve LDL kolesterol düzeylerine etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Sarıkaya, Y., 1993, Fizikokimya. Gazi Büro Kitapevi, ISBN: 975–7313–009, Ankara, s. 992-994.
- Sarıkaya, Y., 2000. Fizikokimya, Gazi Kitapevi, Ankara.
- Sastry, S.V., Nyshadham J.R., Fix J.A., 2000, Recent technological advances in oral drug delivery – a review, *Pharmaceutical Science & Technology Today*, 3(4), p. 138-145
- Savcı, S., 2005, Basic blue 41 boyar maddesinin canlı ve inaktif sucul bitki *Myriophyllum Spicatum* tarafından adsorblanabilirliğinin incelenmesi, Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Saygeçitli, E., 2013, Atenolol-Klortalidon içeren kombine ticari farmasötik preparatın kemometrik sürekli dalgacık dönüşüm yöntemleri ile kantitatif analizi, Yüksek Lisans Tezi, Analitik Kimya Anabilim Dalı .
- Schaefer III, H.F., 2001, Computers and molecular quantum mechanics”, 1965-2001, A Personal Perspective, *J. Mol. Struc. (Theochem)*, p. 573-129-137.
- Sezer, S., 1998, Sağlıklı ve uzun yaşama kılavuzu, Remzi Kitabevi, İkinci Baskı, 212 s., İstanbul.
- Sharma, N., Mishra, A., Kumar, R., Sharma, S., and Bhandari, A., 2011, Second derivative spectrophotometric method for the estimation of Metformin hydrochloride in bulk and in tablet dosage form , *International Journal of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences* ISSN- 0975-1491, Vol 3.
- Sinha, V. R., and Kumar, R .V., 2012, Utility of an oxidation reaction for the spectrophotometric determination of Acarbose in controlled release tablets at various simulated gastrointestinal media, *Acta Poloniae Pharmaceutica - Drug Research*, Vol. 69 No. 1 p. 23-32.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Singh, P., Kumar, R., and Singh, H., 2011, Application of UV Spectrophotometric method for analysis of Glıclazıde in Pharmaceutical dosage forms, *International Journal of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences*, ISSN- 0975-1491 Vol 3.
- Siegel, R.A., Rathbone, M.J., 2012, Overview of Controlled Release Mechanisms, in *Fundamentals and Applications of Controlled Release Drug Delivery*, J. Siepmann, R.A. Siegel, and M.J. Rathbone, Editors, Springer US, p. 19-43,
- Stewart, J.J.P., 1989, Optimization of parameters for semiempirical methods I. Method, *The Journal of Computational Chemistry* 10, (2), p. 209–220.
- Stewart, J.J.P., 2007, Optimization of Parameters for Semiempirical Methods V: Modification of NDDO Approximations and Application to 70 Elements. *The Journal of Molecular Modeling* 13, (12), p. 1173–1213.
- Stewart, J.J.P., 2008, Application of the PM6 method to modeling the solid state. *J Mol Model*, 14(6) p. 499–535.
- Stewart, J.P., 2013, Optimization of parameters for semiempirical methods VI: more modifications to the NDDO approximations and re-optimization of parameters, *Journal of Molecular Modeling*, Volume 19, Issue 1, p. 1-32.
- Şahin, P., 2012, Hipertansif hastaların sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının aile işlevselliği, çok boyutlu algılanan sosyal destek ve öz yeterlilik ile ilişkisinin incelenmesi, Yüksek lisans tezi, Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şahin, Y and Gocayev, N., 2008, *Molekülün Yapısı ve Özellikleri*, 1. Ed., s. 68-118, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Tic. Ltd. Şti.
- Şahinoğlu, G., 2013, Perlit ve ManganOksit modifiye edilmiş perlit adsorbentleri kullanılarak sulu çözeltiden Sb (III) iyonlarının uzaklaştırılması işleminin fizikokimyasal parametrelerinin incelenmesi, Yüksek lisans tezi, GaziOsmanpaşa Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Şencan, A., 2006, Sulu çözelti ve deri atık suyundan Cr^{+6} iyonunun aktif çamur biyokütlesi ile biyosorpsiyonu, Yüksek lisans tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Şimşek, S., 2006, Poliakrilonitril-bentonit/zeolit ve poliakrilamit-lignin kompozitlerinin hazırlanması modifikasyonu karakterizasyonu ve bunlara UO_2^{+2} ve Pb^{+2} adsorpsiyonu, Doktora tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Şimşir, U., 2014, İzatoik Anhidrit ve N-Metilizatoik Anhidrit bileşiklerinin yapısal analizi ve spektroskopik özelliklerinin hesapsal yöntemlerle incelenmesi, Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı.
- Taş, G., 2010, Deneysel Rat Sepsis modelinde Fenofibrat tedavisinin rolü, Tıpta uzmanlık tezi, Genelkurmay Başkanlığı Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Askeri Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Bilim Dalı Başkanlığı.
- Taşcı, D., 2004, Bazı metil substitue piridin türevlerinin asitlik ve bazlık davranışlarının teorik olarak incelenmesi, Yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Tierney, L.M., Mcphee, S.J., Papadakıs, M.A., 2002, Current Medical Diagnosis & Treatment. International Edition, New York:Lange Medical Books/Mcgraw-Hill, P:1203-1215.
- Tokgöz, M., 2014, XX ve XY kromozomlarına sahip erkek Gökkuşuğu Alabalığı (*Oncorhynchus Mykiss*) spermelerinde yağ asidi, kolesterol ve yağda eriyen vitamin düzeylerinin araştırılması, Yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Su Ürünleri Yetiştiriciliği Anabilim Dalı.
- Touzani, R., Vasapollo, G., Scorrano, S., Sole, R. D., Manera, M. G., Rella, R. et al. 2011, New complexes based on tridentate bispyrazole ligand for optical gas sensing, *Materials Chemistry And Physics*, 126, p. 375–380.
- Traille, A., Ridal, Y.A., and Tentzeris, M. M., 2008, A novel liquid Antenna for wearable bio-monitoring applications, Authorized licensed use limited to: Georgia Institute of Technology. Downloaded, 978-1-4244-1780.
- Türk Kardiyoloji Derneği (TKD), 2000, Ulusal hipertansiyon tedavi ve takip kılavuzu.
- Uzun, N., 2013, Ayçiçeği atığından antimikrobiyal selüloz eldesi, Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı.
- Vikas Parikh, C., and Karkhanis, V.V., 2011, Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences Estimation of Gemfibrozil in tablet dosage form by HPTLC method, *RJPBCS Volume 2 Issue 3*, p. 889.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Wang, X.N., Recum. H.A., 2011, Affinity-Based drug delivery, *Macromolecular Bioscience*, 11, p. 321-332.
- Wang, Y., Shi, W., Yu, Y., Chen, X., 2009, Synthesization characterization and properties of Quaternary Ammonium Cationic Cellulose, 978-1-4244-2902-8/09.
- Wetherilt, H., 1998, Kolesterol gerçeği. *Gıda ve Teknoloji*. 3 (1), p. 17-26.
- William, B. L., David, R. K., Brandon, V. S., and Peppas N. A., 2010, Polymers for drug delivery systems, *Annual Review of Chemical and Biomolecular Engineering*, 1, p. 149-173.
- Xie, D., Jiang, Y., Pan, W., Li, D., Wu, Z. And Li, Y., 2002, Fabrication and characterization of Polyaniline-ased gas sensor by ultra-thin film technology, *Sensors and Actuators B*, 81, p. 158-164.
- Yarlıgan, S., 2001, Bazı Piridazinon türevleri üzerinde sentetik deneysel ve teorik çalışmalar, Doktora tezi, Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Yasavul, P.D.Ü., Hacettepe İç Hastalıkları Kitabı 2003.
- Yılmaz C, 2002, Diyabet Hemşiresi El Kitabı, Asya Tıp Yayıncılık, İzmir.
- Yılmaz, F., 2011, Bazı imidazol türevlerinin metal kompleksleri üzerine yapılan kuantum kimyasal hesaplamalar, Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı.
- Younes, M., 2007, *Organic Spectroscopy and Chromatography*, Al-Hajaz Printing Press, Lahora, Pakistan, p. 8,14.
- Yuvaraja, K., and Khanam, J., 2014, Enhancement of carvedilol solubility by solid dispersion techniqueusing cyclodextrins, water soluble polymers and hydroxyl acid, *Department Journal of Pharmaceutical and Biomedical Analysis* 96, p. 10–20.
- Zahoor, M., Çınarlı, I. A., and Kızılcıklı, I., 2010, Removal of phenol red by activated carbon and magnetic activated carbons, *Fresenius Environmental Bulletin*, 19, No:5A, p. 1-8.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Münevver Arzu HARZADIN

Doğum Yeri : ÇORUM

Doğum Tarihi : 15.05.1974

Medeni Hali : Evli

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Eğitim Durumu:

Lise : Çorum Atatürk Lisesi 1988-1991

Lisans : Hacettepe Üniversitesi, Fen Fakültesi,
Kimya Bölümü, 1992-1997

Yüksek Lisans : Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,
Kimya Anabilim Dalı, Analitik Kimya, 2003-2011

Doktora : Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,
Kimya Anabilim Dalı, Biyokimya, 2011-2015

İş Deneyimi: Hitit Üniversitesi Meslek Yüksekokulu,
Öğretim Elemanı, 2005-2010
Eskişehir Gelişim Fen Lisesi-Kimya Öğretmeni, 2010-

İletişim Bilgileri : arnep19@hotmail.com